

370

ΔΗΜ. Κ. ΖΑΓΓΟΓΙΑΝΝΗ & ΔΗΜ. Ι. ΦΙΛΙΚΟΥ

Επιμελησάντων

27/2

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

274

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Ἐγκριθεῖσα ἐν τῷ κατὰ τὸν νόμον ΓΣΑ' διοργανισμῷ
διὰ τὴν τετραετίαν 1909—1913

Διομοσιον βιβλίου

21

21

*Γλωσσικὴ τῆς Ἑλληνικῆς
ἑξαετίας*

Μικαὶρη Ἀγγελικὴ

Αφ. Βιβ. 17704

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Δ. Χ. ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ

1911

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

Δ. Χ. ΤΕΡΖΟΠΟΥΛΟΥ

1910

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ ΦΗΘΟΓΓΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

1. Γράμματα καὶ διαίρεσις αὐτῶν.

§ 1. Γράμματα λέγονται τὰ σημεῖα, διὰ τῶν ὁποίων παριστῶμεν ἐν τῇ γραφῇ τοὺς φθόγγους, ἤτοι τὰς ἀπλᾶς καὶ ἀμερίστους φωνάς, ἐξ ὧν σύγκεινται αἱ λέξεις.

§ 2. Ἡ ἀρχαία ἐλληνικὴ γλῶσσα ἔχει τὰ αὐτὰ εἴκοσι καὶ τέσσαρα γράμματα, τὰ ὅποια ἔχει καὶ ἡ νέα Ἑλληνικὴ, ἤτοι α, β, γ—δ, ε, ζ—η, θ, ι—κ, λ, μ—ν, ξ, ο—π, ρ, σ—τ, υ, φ—χ, ψ, ω

§ 3. Ἐκ τῶν γραμμάτων τούτων τὰ ἐξῆς ἑπτὰ, ἤτοι τὰ α, ε, η, ι, ο, υ, ω, λέγονται φωνήεντα, τὰ δὲ ἄλλα δέκα καὶ ἑπτὰ λέγονται σύμφωνα.

§ 4. Ἐκ τῶν φωνηέντων τὸ μὲν ε καὶ ο λέγονται βραχέα, διότι προεφέροντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἐν βραχεῖ (= ἐν ὀλίγῳ) χρόνῳ· τὸ δὲ η καὶ ω λέγονται μακρά, διότι προεφέροντο ἐν μακρῷ (διπλασίῳ ἢ τὰ βραχέα) χρόνῳ· τὰ δὲ α, ι, υ, λέγονται δίχρονα, διότι παριστῶσιν ὅτε μὲν βραχεῖς, ὅτε δὲ μακροὺς φθόγγους.

Σημ. 1. Σημεῖον τοῦ μὲν βραχέος χρόνου τῶν διχρόνων εἶναι τὸ \cdot , τοῦ δὲ μακροῦ τὸ $\cdot\bar{\cdot}$ σῶμα, τίμη.

Σημ. 2. Ἐν τῇ νέᾳ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ δὲν διακρίνονται κατὰ τὴν προφορὰν μακρὰ καὶ βραχέα φωνήεντα, ἀλλὰ προφέρονται πάντα ἐντὸς ἴσου (βραχέος) χρόνου.

§ 5. Ἐκ τῶν συμφώνων τὰ ἐξῆς ἐννέα κ, γ, χ—π, θ, φ—τ, δ, θ λέγονται ἄφωνα. Τὰ δὲ ἐξῆς πέντε λ, ρ, μ, ν καὶ ζ λέγονται ἡμίφωνα. Τὰ δὲ ζ, ξ, ψ εἶναι συντομώτερα σημεῖα δύο φθόγγων, τὸ ζ=σδ, τὸ ξ=κσ, τὸ ψ=πσ, διὸ λέγονται διπλᾶ.

§ 6. α') Τὰ ἄφωνα σύμφωνα κατὰ τὸ κυριώτερον τῶν φωνητικῶν ὀργάνων, διὰ τῶν ὁποίων προφέρονται, διαιροῦνται εἰς χει-

λόφωνα (ἢ χειλικὰ) π, β, φ, οὐρανισκόφωνα (ἢ οὐρανικά) κ, γ, χ
καὶ ὀδοντόφωνα (ἢ ὀδοντικά) τ, δ, θ.

β'). Τὰ αὐτὰ ἄφωνα, κατὰ τὴν ψιλὴν (= λεπτὴν) ἢ δασεῖαν (= παχεῖαν) ἢ μέσην (μεταξὺ λεπτῆς καὶ παχείας) πνοὴν τὴν ἐκ τοῦ λάρυγγος ἐξερχομένην καὶ συνοδεύουσαν αὐτὰ κατὰ τὴν προφορὰν, διαιροῦνται εἰς ψιλὰ π, κ, τ, μέσα β, γ, δ, καὶ δασέα φ, χ, θ.

Σημ. Ἐκ τῶν ἀφώνων τὰ μὲν προφερόμενα διὰ τοῦ αὐτοῦ φωνητικοῦ ὄργανου λέγονται ὁμόφωνα, τὰ δὲ προφερόμενα διὰ διαφόρων εἰερόφωνα.

Πίναξ διαιρέσεως τῶν ἀφώνων.

	ψιλὰ	μέσα	δασέα
χειλόφωνα	π	β	φ
οὐρανισκόφωνα	κ	γ	χ
ὀδοντόφωνα	τ	δ	θ

§ 7. Τὰ ἡμίφωνα διαιροῦνται εἰς τὰ ἔνρινα μ, ν, τὰ ὑγρά γ, ρ, καὶ εἰς τὸ σφιστικὸν σ.

Σημ. 1. Ἐνρινον εἶναι καὶ τὸ γ πρὸ τοῦ κ, γ, χ ἄγ-γελος, σπλ-κόπτω, ἐγ-χειρίζω.

Σημ. 2. Πλὴν τῶν 24 γραμμάτων ὑπῆρχεν ἐν παλαιστοτάτοις χρόνοις ὁ φθόγγος j (ἰώτ) καὶ τὸ γράμμα f, ὅπερ ἐκ τοῦ σχήματός του ὀνομάζεται δίγγραμμα.

2. Δίφθογγοι.

§ 8. α'). Δύο ἀλλεπάλληλα φωνήεντα προφερόμενα ὡς ἐν ἀποτελοῦσι δίφθογον.

β') Δίφθογγους ἔχει ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ τὰς αὐτάς, τὰς ὁποίας ἔχει καὶ ἡ νέα Ἑλληνικὴ, ἧτοι α') τὰς κυρίας αι, ει, οι, υι—αυ, ευ, ηυ, ου καὶ β') τὰς καταχρηστικὰς φ, η, φ.

Σημ. Δύο σιγμαι (..) τιθέμεναι ὑπεράνω τοῦ δευτέρου φωνήεντος τῶν διφθόγγων, σημαίνουσιν ὅτι τοῦτο προφέρεται χωριστὰ ἀπὸ τοῦ πρώτου ἄυπνος (=ἄ-υ-πνος). Αἱ δύο αὐταὶ σιγμαὶ λέγονται *διαλυτικὰ σημεῖα*.

§ 9. α') Πᾶσαι αἱ δίφθογγοι εἶναι μακραι.

β') Βραχεῖαι κατ' ἐξάίρεσιν εἶναι ἢ αἰ καὶ οἰ, ὅταν εἶναι εἰς τὸ τέλος λέξεως καὶ δὲν ἀκολουθῇ σύμφωνον τῆς αὐτῆς λέξεως· οἴκοι, μοῦσαϊ, ἀλλὰ οἴκοις, μοῦσαις.

Σημ. Αἱ δίφθογγοι αἰ καὶ οἰ φυλάττουσι τὴν μακρότητα αὐτῶν ἐν τῷ γ' ἐνικῷ προσώπῳ τῆς εὐκτικής τῶν ῥημάτων καὶ ἐν τοῖς ἐπιρρήμασιν, εἰ καὶ εὐρίσκονται εἰς τὸ τέλος καὶ δὲν ἀκολουθεῖ σύμφωνον τῆς αὐτῆς λέξεως· παιδεύοι, παιδεύσαι, οἴκοι, βαβαῖ. Χ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ΣΥΛΛΑΒΑΙ, ΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΤΗΣ ΣΥΛΛΑΒΩΝ

1. Συλλαβαί.

§ 1. Συλλαβαί εἶναι τὰ μέρη ἐκάστης λέξεως τὰ προφερόμενα διὰ μιᾶς πνοῆς ἤ-λι-ος, βλά-βαι.

§ 2. Ἡ συλλαβὴ δύναται νὰ ἀποτελῆται

1) ἐξ ἑνὸς φωνήεντος ἢ μιᾶς διφθόγγου μόνον· ἄ-εῖ

2) ἐξ ἑνὸς φωνήεντος ἢ μιᾶς διφθόγγου μεθ' ἑνὸς ἢ περισσοτέρων συμφώνων· βι-βλί-ον, μοῖ-ρα, στρέ-φω.

§ 3. α'. Αἱ λέξεις κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν συλλαβῶν λέγονται *μοιούλλαβοι* ἢ *δισύλλαβοι* ἢ *πολυσύλλαβοι*.

β'. *Μοιούλλαβοι* λέγονται αἱ λέξεις αἱ ἀποτελούμεναι ἐκ μιᾶς μόνου συλλαβῆς· εἰς, τίς.

γ'. *Δισύλλαβοι* λέγονται αἱ λέξεις αἱ ἀποτελούμεναι ἐκ δύο συλλαβῶν· σφαῖ-ρα.

δ'. *Πολυσύλλαβοι* λέγονται αἱ λέξεις αἱ ἀποτελούμεναι ἐκ συλλαβῶν περισσοτέρων τῶν δύο· ἄν-θρω-πος, φι-λάν-θρω-πος.

§ 4. Ἡ τελευταία συλλαβὴ πάσης λέξεως λέγεται *λήγουσα*,

ἡ προτελευταία παραλήγουσα καὶ ἡ πρὸ τῆς παραληγουσῆς προ-
παραλήγουσα.

2. Συλλαβισμός.

§ 5. Ἡ διαίρεσις τῶν λέξεων εἰς συλλαβάς, ἣτοι ὁ συλλαβισμός,
γίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, ἣτοι

α') Ἐν σύμφωνον, μεταξὺ δύο φωνηέντων εὐρισκόμενον, ἐνώ-
νεται μετὰ τοῦ δευτέρου φωνήεντος· ἄ-γι-ος, δό-ξα.

β') Δύο σύμφωνα μεταξὺ δύο φωνηέντων εὐρισκόμενα, ἐνώ-
νονται μετὰ τοῦ δευτέρου φωνήεντος, ἀν ἀμφότερα εὐρίσκονται ἐν
τῇ ἀρχῇ λέξεως Ἑλληνικῆς, ἄλλως χωρίζονται· ἀ-ουε-νῆς (σθέ-
νος), ἀλλὰ ἄν-θος, ἄλ-λος.

γ') Ἄφωνον μετὰ ἐπομένου μ ἢ ν ἐνώνονται μετὰ τοῦ δευ-
τέρου φωνήεντος, καὶ ὅταν ἐν ἀρχῇ λέξεως Ἑλληνικῆς εὐρίσκηται
ὁμόφωνον τοῦ ἀφώνου μετὰ τοῦ μ ἢ ν· δά-φνη (πνο-ή), προ-ᾠ-γμα
(κμη-τός).

δ') Τρία σύμφωνα, μεταξὺ δύο φωνηέντων εὐρισκόμενα, ἐνώ-
νονται μετὰ τοῦ δευτέρου φωνήεντος, ὅταν εὐρίσκονται ἐν ἀρχῇ
Ἑλληνικῆς λέξεως ἢ καὶ τὰ τρία ἢ τὸ πρῶτον μετὰ τοῦ δευτέρου
καὶ ἅμα τὸ δεύτερον μετὰ τοῦ τρίτου· ἀ-στρα-πή (στρέ-φω), ἔ-χθρα
(χθέε, θρίξ), βιά-κτρον (κτῆ-μα, τρί-θω).

Ἐὰν ταῦτα δὲν συμβαίνωσι, τὸ πρῶτον ἐκ τῶν τριῶν συμφώ-
νων ἐνώνεται μετὰ τοῦ πρώτου φωνήεντος, τὰ δὲ ἄλλα δύο μετὰ
τοῦ δευτέρου· ἄρ-κτος.

ε') Τὰ σύνθετα χωρίζονται εἰς τὰ μέρη αὐτῶν· συν-έχω, προσ-
άγω, ὦσ-περ, ἀπ-έχω, ἀπ-εσι.

3. Ποσότης συλλαβῶν.

§ 6. Βραχεῖα εἶναι ἡ συλλαβὴ ἢ ἔχουσα βραχὺ φωνῆεν, κεί-
μενον πρὸ ἄλλου φωνήεντος ἢ πρὸ ἐνὸς ἀπλοῦ συμφώνου· ἀ-ε-τός,
ἔ-χο-μεν.

§ 7. Φόσει μακρὰ εἶναι ἡ συλλαβὴ ἢ ἔχουσα μακρὸν φωνῆεν ἢ
ἐίφθογγον· ἦ-ρωσ, Ἐὐ-ρώ-πη, ᾠδή.

§ 8. Θέσει μακρὰ εἶναι ἡ συλλαβὴ ἢ ἔχουσα μὲν βραχὺ φωνήν, ἀλλὰ κείμενον πρὸ δύο ἢ περισσοτέρων συμφώνων ἢ πρὸ ἐνὸς μόνου, ἀλλὰ διπλοῦ ὄ-χθη, ἐ-χθρός, πρό-ξε-νος. X

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

ΤΟΝΟΙ, ΠΝΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟΝΙΣΜΟΣ

1. Τόνοι καὶ πνεύματα.

§ 1. Μία συλλαβὴ πάσης πολυσυλλάβου λέξεως προφέρεται μὲ ἰσχυροτέραν φωνὴν ἢ αἱ ἄλλαι.— Ἡ μὲ ἰσχυροτέραν φωνὴν προφερομένη συλλαβὴ λέγεται *τονιζομένη* συλλαβή.

§ 2. Αἱ τονιζόμεναι συλλαβαὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, σημειώνονται δι' ἰδιαιτέρων σημείων, ἅτινα ὀνομάζονται *τόνοι* πόλεμος, σῶμα, θνητός.

Οἱ τόνοι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, εἶναι τρεῖς, ἡ δξεία (´), ἡ βαρεία (˘) καὶ ἡ περισπωμένη (˜).

§ 3. Οἱ τόνοι τίθενται ἐπὶ τοῦ φωνήεντος — ἂν εἶναι δίφθογγοσ, ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωνήεντος — τῆσ τονιζομένησ συλλαβῆσ.

§ 4. Τόνον θέτομεν καὶ ἐπὶ τῶν μονοσυλλάβων λέξεων· εἷσ, τίσ.

§ 5. α´) Ἡ ἀρχαία, ὅπως καὶ ἡ νέα, ἔχει καὶ δύο ἄλλα σημεῖα, τὴν ψιλὴν (ˆ) καὶ τὴν δασεῖαν (ˆˆ)· ταῦτα διὰ μιᾶσ λέξεωσ ὀνομάζονται *πνεύματα*.

β´) Τὴν ψιλὴν ἢ τὴν δασεῖαν θέτομεν ἐπὶ παντὸσ φωνήεντοσ ἢ τοῦ δευτέρου φωνήεντοσ τῆσ διφθόγγου καὶ ἐπὶ τοῦ ρ, ὅταν εὐρίσσκωνται ἐν ἀρχῇ λέξεωσ· ἦ-ρωσ, αὔ-ρι-οσ, ῥοῦσ.

§ 6. Δασύνονται πάντοτε αἱ ἀπὸ υ καὶ ρ ἀρχίζουσαι λέξεισ· ὕ-δαρ, ῥή-τωρ.

2. Κανόνες τονισμοῦ.

§ 7. Αἱ λέξεισ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τονίζονται κατὰ τοὺσ αὐτοῦ κανόνασ, κατὰ τοὺσ ὁποίουσ καὶ ἐν τῇ νέᾳ, ἦτοι:

α') Ουδεμία Ἑλληνική λέξις τονίζεται πέρα τῆς προπαραληγούσης· ἀπαρασκευάστος, ἀπάνθρωπος.

β') Ἡ προπαραλήγουσα δὲν τονίζεται, ἂν ἡ λήγουσα εἶναι μακρά· ἀνθρώπου, θαλάσσης, ἀλλὰ ἀνθρώπος, θάλασσα. (Ἐξαίρεσιν βλέπε ἐν Κεφ. Γ' § 26, β').

γ') Ἡ προπαραλήγουσα καὶ πᾶσα βραχεῖα συλλαβή, τονίζονται, δέχονται δξείαν (δξύνονται)· σώματα, φέρομεν, λόγος, ὁδός.

δ') Ἡ μακρὰ παραλήγουσα, τονιζομένη, δξύνεται, ἔταν καὶ ἡ λήγουσα εἶναι μακρά· μήτηρ, φεύγω.

ε') Ἡ μακρὰ παραλήγουσα, τονιζομένη, περισπᾶται, ἔταν ἡ λήγουσα εἶναι βραχεῖα· μή-τερ, φεῦ-γε.

ς') Ἡ δξεία τῆς ληγούσης γίνεται βαρεῖα, ἔταν δὲν ἀκολουθῆ σημεῖον σίξεως· «ἡ θεὰ τῆς χώρας», ἀλλὰ «ταῦτα εἶπεν ἡ θεά»· «οἱ ἀγαθοὶ ἐπαινοῦνται», ἀλλὰ «οἱ μὲν ἦσαν ἀγαθοί, οἱ δὲ κακοί».

ζ') Ἡ θέσει· μακρὰ συλλαβὴ ἐν τῷ τονισμῷ θεωρεῖται ὡς βραχεῖα· αἴλαξ.

§ 8. Κατὰ τὸν τονισμὸν λέξις τις λέγεται

1) Ὀξύτονος, ἂν ἔχη δξείαν ἐπὶ τῆς ληγούσης· θεά,

2) Παροξύτονος, ἂν ἔχη δξείαν ἐπὶ τῆς παραληγούσης· ἀνθρώπου,

3) Προπαροξύτονος, ἂν ἔχη δξείαν ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης· ἀνθρώπος,

4) Περισπωμένη, ἂν ἔχη περισπωμένην ἐπὶ τῆς ληγούσης· θεᾶς,

5) Προπερισπωμένη, ἂν ἔχη περισπωμένην ἐπὶ τῆς παραληγούσης· δῶρον,

6) Βαρύτονος, ἂν δὲν ἔχη ἐπὶ τῆς ληγούσης δξείαν ἢ περισπωμένην· ἀνθρώπου, ἀνθρώπος, δῶρον.

3. Ἄτονοι λέξεις.

§ 9. Ἄτονοι λέξεις ἢ ἄτονα λέγονται μονοσύλλαβοὶ τινες λέξεις, αἵτινες δὲν ἔχουσι τόνον.

ΑΝΤΙΤΥΠΟΝ ΑΝΕΥ ΒΙΒΛΙΟΣΗΜΟΥ
 ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ
 09 6235
 -5 SEP. 1911
 ΑΠΑΓΟΡΕΥΟΜΕΝΟΝ ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ
 ΝΟΜΟΥ.

§ 10. Ἄτονα εἶναι

- 1) Τέσσαρες τύποι τοῦ ἄρθρου ὄ, ἡ, οἶ, αἶ,
- 2) Τρεῖς προθέσεις εἰς, ἐν, ἐκ (ἢ ἐξ),
- 3) Δύο σύνδεσμοι ὥς, εἰ,
- 4) Τὸ ἀρνητικὸν μόριον οὐ (ἢ οἶκ, οὐχ).

§ 11. Τὸ οὐ δέχεται τόνον, ὅταν ἀκολουθῇ σημεῖον *στίξεως* λέγεις ἢ οὐ; +

4. Ἐγκλιτικαὶ λέξεις ἢ ἐγκλιτικά.

§ 12. Ἐγκλιτικαὶ λέξεις ἢ ἐγκλιτικά λέγονται μονοσύλλαβοι ἢ δισύλλαβοι τινες λέξεις, αἵτινες ἐν τῇ σειρᾷ τοῦ λόγου προφέρονται ὅπως συνδεδεμένοι μετὰ τῶν προηγουμένων λέξεων (ἀν μὴ χωρίζονται ἀπ' αὐτῶν διὰ στιγμῆς τινος), ὥστε συνήθως ἢ ἀποβάλλουσιν ἕως τὸν τόνον αὐτῶν ἢ μεταθιβάζουσιν αὐτὸν εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης λέξεως ὡς ὀξεῖαν.

§ 13. Ἐγκλιτικά εἶναι

- 1) Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι μοῦ, μοί, μέ, —σοῦ, σοί, σέ,
- 2) Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τίς, τί εἰς πάντας τοὺς τύπους αὐτῆς πλὴν τοῦ ἄτια,
- 3) Οἱ δισύλλαβοι τύποι τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστώτος τῶν ῥημάτων εἰμί καὶ φημί,
- 4) Τὰ μόρια γέ, τέ, τοί, —πέο, πώ, νῦν καὶ τὸ ἀχώριστον δέ (διάφορον τοῦ συνδέσμου δέ),
- 5) Τὰ ἀόριστα ἐπιρρήματα πού, ποί, ποθέν—πή, πώς, ποτέ.

§ 14. Τὰ ἐγκλιτικά ἀποβάλλουσιν ἕως τὸν τόνον αὐτῶν,

- 1) Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι ὀξύτονος ἢ περισπωμένη φωνή τις, φωνῆς τινος.

Σημ. Ἢ ἐπὶ τῆς ληγούσης τῆς προηγουμένης λέξεως ὀξεῖα, ἔταν ἡ ἐπιμένη εἶναι ἐγκλιτική, δὲν γίνεται βαρεῖα, καίτοι δὲν ἀκολουθεῖ στίξις.

- 2) Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι παροξύτονος, ἡ δὲ ἐγκλιτικὴ μονοσύλλαβος· πολίτης τις, φίλος μου.

§ 15. Τὰ ἐγκλιτικὰ μεταβιάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης ὡς ὄξειαν,

1) Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι προπαροξύτονος ἢ προπερισπωμένη· τράπεζά τις, γλῶσσά τις,

2) Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι ἄτονος ἢ ἐγκλιτικὴ καὶ αὐτὴ· εἴ τις, εἴ τις ἐστὶ φίλος.

§ 16. Τὰ ἐγκλιτικὰ φυλάττουσι τὸν τόνον,

1) Ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις εἶναι παροξύτονος, ἢ δὲ ἐγκλιτικὴ δισύλλαβος· πολίτου τινός, ἄλλων τινῶν,

2) Ὅταν ἡ εὐθὺς προηγουμένη λέξις ἔπαθεν ἔκθλιψιν· πολλοὶ δ' εἰσίν.—καλὸς δ' ἐστίν.

3) Τὸν τόνον φυλάττουσι καὶ οἱ τύποι τῆς προσωπικῆς ἀνω-
νομίας σοῦ, σοί, σέ, ὅταν λέγωνται μετ' ἐμφάσεως ἢ εὐρίσκωνται
κατόπιν προθέσεως· ἢ σοὶ ἢ τῷ πατρί,—μετὰ σοῦ,—πρὸς σέ.

Σημ. Ἐγκλιτικὰ τινα ἐνοῦνται μετὰ τινῶν ἄλλων λέξεων, ὅταν αὐταὶ προηγῶνται, εἰς μίαν λέξιν. Ἄλλ' αἱ ἐκ τῆς ἐνώσεως ταύτης προερχόμεναι λέξεις θεωροῦνται ἐν τῷ τονισμῷ ὡς δύο λέξεις, διὸ ἔχομεν φαινομενικὰς ἐξαιρέσεις τῶν κανόνων τοῦ τονισμοῦ· ὥστε, ὡσπερ, οὔτε, μήτε, καίπερ, καίτοι, οὔτινος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

ΠΑΘΗ ΛΕΞΕΩΝ

1. Ἐκθλιψις.

§ 1. α') Ἐκθλιψις εἶναι ἡ ἀποβολὴ τοῦ τελικοῦ βραχέος φωνήεντος λέξεώς τινος, ἢ γινομένη, ὅταν καὶ ἡ ἐπομένη ἀρχηται ἀπὸ φωνήεντος.

β') Σημεῖον τῆς ἐκθλίψεως εἶναι ἡ ἀπόστροφος ('). Τίθεται δ' ὑπεράνω τῆς θέσεως τοῦ ἐκθλιθέντος φωνήεντος· ὅτ' ἦλθεν=ὅτε ἦλθεν, μετ' ἐμοῦ=μετὰ ἐμοῦ.

§ 2. Τὰ ἐκθλιβόμενα φωνήεντα εἶναι τὸ ε, ο, ᾗ, ῥ· δι' ἧλθεν = ἔτε ἧλθεν, ἀπ' οἴκου = ἀπὸ οἴκου, ἀλλ' ἐγὼ = ἀλλὰ ἐγώ, ἐπ' αὐτῶ = ἐπὶ αὐτῶ.

§ 3. Οὐδέποτε ἐκθλιβονται: 1) τὸ ᾗ, ῥ, καὶ ο ἐν μονοσυλλάβοις λέξεσι· τὰ ἔργα, πρὸ ἐκείνου, τί ἔργον; — 2) τὸ ι τῶν λέξεων περὶ, ἄχρι, μέχρι καὶ ὅτι.

§ 4. *Ἐκθλιψιν συνήθως πάσχουσι ἀκλιτοὶ λέξεις, σπανιώτερον δὲ κλιταί.

§ 5. *Ἐκθλιψις γίνεται καὶ ἐν ταῖς συνθέτοις λέξεσιν, ἀλλ' ἀπὸ στροφος δὲν τίθεται· ἀπ-έρχομαι = (ἀπὸ ἔρχομαι), παρ-ἦλθε = (παρὰ — ἦλθε).

§ 6. Τὸ πρὸ τοῦ ἐκθλιβομένου φωνήεντος ψιλὸν σύμφωνον γίνεται μετὰ τὴν ἐκθλιψιν δασύ, ἂν ἡ ἐπομένη λέξις δασύνηται· μεθ' ἡμῶν = μετὰ ἡμῶν, ὑφ' ἡμῶν = ὑπὸ ὑμῶν, καθορῶ = (κατὰ ὄρῶ).

§ 7. Ὁ τόνος τοῦ ἐκθλιβομένου φωνήεντος

1) ἀποβάλλεται, ἂν ἡ ἐκθλιψιν πάσχουσα λέξις εἶναι ἀκλιτος· μεθ' ἡμῶν = μετὰ ἡμῶν.

2) Μεταδιβάλλεται εἰς τὴν παραλήγουσαν τῆς ἐκθλιψιν πασχούσης λέξεως, ἂν αὕτη εἶναι κλιτή· πόλλ' εἶπον.

2. Κράσις.

§ 8. α') Κράσις εἶναι ἡ εἰς ἓν φωνήεν ἢ διφθογγὸν συγχώνευσις τοῦ τελικοῦ φωνήεντος ἢ διφθογγῶν λέξεως τινος μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος ἢ διφθογγῶν τῆς ἐπομένης λέξεως οὕτως, ὥστε αἱ δύο λέξεις γίνονται μία.

β') Σημεῖον τῆς κράσεως εἶναι ἡ κορωνίς (*). Τίθεται δ' ὑπεράνω τοῦ ἐκ τῆς κράσεως προελθόντος φωνήεντος ἢ τοῦ δευτέρου φωνήεντος διφθογγῶν· τὰγαθὰ = τὰ ἀγαθὰ, τοῖνομα = τὸ ὄνομα.

γ') Τὸ ἐκ τῆς κράσεως προερχόμενον φωνήεν εἶναι μακρόν· τὰλλα = τὰ ἄλλα.

§ 9. Κράσιν συνήθως πάσχουσι:

1) Τὸ ἄρθρον καὶ τὸ ἐπιφώνημα ᾧ, 2) ὁ σύνδεσμος καί, 3)

ἢ πρόθεσις πρό, 4) τὸ ἐγὼ μετὰ τοῦ οἶμαι καὶ οἶδα καὶ 5) τὸ μέν-
τοι μετὰ τοῦ αἰ· ἀνήρ=ὁ ἀνήρ, ἀνδρὸς=τοῦ ἀνδρός, τοῖνομα=
τὸ ὄνομα, ἀγαθὲ=ὦ ἀγαθέ, ὄνερ=ὦ ἄνερ, κἂν=καὶ ἐν, κἄν=
καὶ ἂν, προῦργου=πρὸ ἔργου, ἐγῶμαι=ἐγὼ οἶμαι, ἐγῶδα=ἐγὼ
οἶδα, μεντᾶν=μέντοι ἂν.

§ 10 α') Ἐν τῇ κράσει ἀποβάλλεται ὁ τόνος τῆς πρώτης λέξεως
καὶ τὸ πνεῦμα τῆς δευτέρας· καὶ+ἐν=κἂν, καὶ+ὅπως=χόπως.

β') Ἀντὶ τῆς κορωνίδος τίθεται δασεῖα, ὅταν ἢ πρώτη λέξις
δασύνηται· ἀνήρ=ὁ+ἀνήρ, ἀγὼ=ἄ+ἐγὼ.

§ 11. Ὅταν ὁ δεύτερος τῶν κρᾶσιν πασχόντων φθόγγων ἔχη ι,
τὸ ι τοῦτο ὑπογράφεται ὑπὸ τὸ ἐκ τῆς κράσεως προσελθόν φωνῆεν·
ἐγὼ+οἶμαι=ἐγῶμαι, ἀλλὰ καὶ+ἂν=κἂν.

3. Συναίρεσις.

§ 12. α') Συναίρεσις λέγεται ἢ εἰς ἐν μακρὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγ-
γον ἔνωσις δύο ἀλλεπαλλήλων φωνηέντων ἢ φωνήεντος καὶ δίφθογγ-
γου τῆς αὐτῆς λέξεως· γένε-α—γένη, γένε-ι—γένει, τιμά-ει—τιμᾶ.

β') Τὸ ἐκ τῆς συναίρεσεως προερχόμενον φωνῆεν τονίζεται, ἂν
τονίζεται τὸ ἐν ἐκ τῶν συναιρετέων φωνηέντων· γενέ-ων—γενῶν,
ἀλλὰ γένε-α—γένη.

γ') Ὅταν τὸ ἐκ τῆς συναίρεσεως προερχόμενον φωνῆεν εἶναι
ἐν τῇ ληγουσῇ καὶ τονίζεται, περισπᾶται μὲν, ἂν τονίζεται τὸ πρῶ-
τον τῶν συναιρετέων φωνηέντων, ὀξύνεται δέ, ἂν ὀξύνηται τὸ δεύ-
τερον· γενέ-ων—γενῶν, ἔστα-ὤς—ἐστός.

δ') Ὅταν τὸ ἐκ τῆς συναίρεσεως προερχόμενον φωνῆεν δὲν
εἶναι ἐν τῇ ληγουσῇ, τονίζεται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας τοῦ
τονισμοῦ· τιμάετε—τιμᾶτε, τιμαόντων—τιμώντων.

4. Εὐφωνικὰ σύμφωνα.

§ 13. Εὐφωνικὰ σύμφωνα εἶναι τὸ ν, ς, κ, τὰ ὅποια χάριν
εὐφωνίας προστίθενται εἰς τὸ τέλος ὀρισμένων ἑκαστον λέξεων,
ληγουσῶν εἰς φωνῆεν, ὅταν καὶ ἢ ἐπομένη λέξις ἀρχηται ἀπὸ
φωνήεντος.

§ 14. Τὸ *ς* ἔχει ἢ λέξις οὕτω, ἔταν ἀκολουθῆ φωνῆεν' οὕτω-λέγω, οὕτως-ἔλεγον.

§ 15. Τὸ *ν* λαμβάνουσι, ἔταν ἀκολουθῆ φωνῆεν

1) Αἱ λέξεις εἴκοσι(ν), παντάπασι(ν), πέρουσι(ν),

2) Ἡ κατάληξις *σι*,

α') τῆς δοτικῆς πληθυντικῆς· πᾶσι(ν), ἑήτορα(ν),

β') τῶν τοπικῶν ἐπιρρημάτων· Ἀθήνησι(ν) καὶ

γ') τοῦ τρίτου ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ τῶν ῥημάτων· δίδωσι(ν), λέγουσι(ν)

3) Ἡ κατάληξις *ε* τοῦ γ' ἐνικοῦ προσώπου τῶν ῥημάτων· ἔλεγε(ν), ἔλυσε(ν) καὶ

4) Τὸ ἐστί(ν).

§ 16. Τὸ *κ* λαμβάνει ἢ ἄρνησις οὐ, ἔταν ἀκολουθῆ φωνῆεν' οὐκ αὐτός. Τὸ *κ* γίνεται *χ*, ἔταν τὸ ἐπόμενον φωνῆεν' δασύνεται· οὐχ ἡμεῖς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'

Σημεῖα ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ.

§ 1. Ἐκτὸς τῶν σημείων τοῦ χρόνου τῶν διχρόνων, τῶν τόνων, τῶν πνευμάτων, τῶν διαλυτικῶν σημείων, τῆς ἀποστρέφου καὶ τῆς κορωνίδος ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα σημεῖα ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ.

1) ἡ τελεία σιγμὴ (.), διὰ τῆς ὁποίας χωρίζονται αἱ τοῦ λόγου περίοδοι,

2) ἡ μέση (ἄνω) σιγμὴ (·), διὰ τῆς ὁποίας χωρίζονται τὰ κῶλα τῆς περιόδου,

3) ἡ ὑποσιγμὴ (ἢ τὸ κόμμα) (,), διὰ τῆς ὁποίας χωρίζονται αἱ προτάσεις,

4) τὸ ἐρωτηματικὸν (;), σημεῖον τῶν ἐρωτηματικῶν προτάσεων,

5) τὸ θαυμαστικὸν ἢ ἐπιφωνηματικὸν (!), τὸ ὅσον γρά-

φεται μετά λέξιν ἢ φράσιν δηλοῦσαν ψυχικὸν πάθος· οἶμοι ! φεῦ !,

6) ἡ παρένθεσις (), ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐγκλείονται μία ἢ περισσότεραι λέξεις πρὸς ἐπεξηγήσιν συνήθως ἄλλης ἢ ἄλλων προηγουμένων λέξεων,

7) τὰ εἰσαγωγικά (« »), ἐντὸς τῶν ὁποίων γράφεται αὐτολεξεὶ ὁ λόγος ἄλλου τινός,

8) τὰ ἀποσιωπητικά (...), διὰ τῶν ὁποίων σημειοῦται ἡ ἀποσιώπησις τινος καὶ

9) ἡ παράγραφος (§), διὰ τῆς ὁποίας διαιροῦμεν λόγον τινὰ εἰς μικρότερα μέρη.

ἀποσιωπητικά

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΤΥΠΙΚΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

1. Ὅρισμός καὶ διαίρεσις αὐτῶν.

§ 1. Τὰ διάφορα εἶδη τῶν λέξεων, ἐξ ὧν σύγκειται ὁ λόγος, ὀνομάζονται μέρη τοῦ λόγου.

§ 2. Τὰ μέρη τοῦ λόγου εἶναι δέκα: ἄρθρον, ὄνομα οὐσιαστικόν, ὄνομα ἐπίθετον, ἀντωνυμία, ῥῆμα, μετοχή, πρόθεσις ἐπίρρημα, σύνδεσμος καὶ ἐπιφώνημα.

§ 3. Ἐκ τῶν μερῶν τοῦ λόγου τὸ ἄρθρον, τὸ οὐσιαστικόν, τὸ ἐπίθετον, ἢ ἀντωνυμία, τὸ ῥῆμα καὶ ἡ μετοχή λέγονται κλιτά, διότι κλίνονται, ἤτοι μεταβάλλονται κατὰ τὴν μορφήν. Ἡ δὲ πρόθεσις, τὸ ἐπίρρημα, ὁ σύνδεσμος καὶ τὸ ἐπιφώνημα λέγονται ἄκλιτα, διότι δὲν κλίνονται.

§ 4. Ἐκ τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου τὸ ἄρθρον, τὸ οὐσιαστικόν, τὸ ἐπίθετον, ἢ ἀντωνυμία καὶ ἡ μετοχή λέγονται πτωτικά.

2. Παρεπόμενα τῶν πτωτικῶν.

§ 5. Τὰ πτωτικά ἔχουσι 4 παρεπόμενα, τὸ γένος, τὸν ἀριθμὸν, τὴν πτώσιν καὶ τὴν κλίσιν.

§ 6. Τὰ γένη ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ νέᾳ εἶναι τρία: τὸ ἀρσενικόν, τὸ θηλυκὸν καὶ τὸ οὐδέτερον.

§ 7. α') Ἀρσενικοῦ γένους ἢ ἀρσενικά εἶναι τὰ οὐσιαστικά τὰ φανερόντα πρόσωπα ἢ ζῷα, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ φύσει εἶναι ἀρσενικά: ὁ νεανίας, ὁ λέων. Διακριτικὸν σημεῖον τῶν ἀρσενικῶν οὐσιαστικῶν ἐν τῇ γλώσσῃ ἡμῶν εἶναι τὸ *ὁ*.

β') Θηλυκοῦ γένους ἢ θηλυκά εἶναι τὰ οὐσιαστικά τὰ φανερόντα πρόσωπα ἢ ζῷα, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ φύσει εἶναι θηλυκά: ἡ

γυνή, ἢ λέαινα. Διακριτικὸν σημεῖον τῶν θηλυκῶν οὐσιαστικῶν ἐν τῇ γλώσσῃ ἡμῶν εἶναι τὸ ἦ.

γ') Οὐδέτερον γένους ἢ οὐδέτερα εἶναι τὰ οὐσιαστικά, τὰ φανερώνοτα ἄψυχα πράγματα, ἅτινα ἐν τῇ φύσει οὔτε ἄρσενικά οὔτε θηλυκά εἶναι τὸ ὄρος, τὸ φάρμακον. Διακριτικὸν σημεῖον τῶν οὐδέτερον οὐσιαστικῶν ἐν τῇ γλώσσῃ ἡμῶν εἶναι τὸ τό.

§ 8. Πολλάκις συμβαίνει τὸ ἐν τῇ γλώσσῃ γένος τῶν οὐσιαστικῶν νὰ μὴ εἶναι σύμφωνον πρὸς τὸ ἐν τῇ φύσει γένος τῶν ὄντων, τὰ ὅποια φανερόντων διὰ τῶν οὐσιαστικῶν. Ἦτοι συντομώτερον

Τὸ γλωσσικὸν γένος δὲν εἶναι πάντοτε σύμφωνον πρὸς τὸ φυσικὸν γένος· ὁ ἥλιος, ἢ σελήνη, τὸ θυγάτριον.

§ 9. Ἡ ἀρχαία ἔχει τρεῖς ἀριθμούς, τὸν ἐνικὸν καὶ τὸν πληθυντικόν, οὓς ἔχει καὶ ἡ νέα, καὶ τὸν διῆκον.

§ 10. Αἱ διάφοροι μορφαί, τὰς ὁποίας λαμβάνουσι τὰ πτωτικά διὰ μεταβολῶν τοῦ τέλους αὐτῶν, λέγονται πτώσεις.

§ 11. Ἡ ἀρχαία ἔχει πέντε πτώσεις· τὴν ὀνομαστικὴν, τὴν γενικὴν, τὴν δοτικὴν, τὴν αἰτιατικὴν καὶ τὴν κλητικὴν.

§ 12. α') Διὰ τῆς ὀνομαστικῆς ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν τίς ; καὶ ἐπὶ πραγμάτων εἰς τὴν ἐρώτησιν τί ;

β') Διὰ τῆς γενικῆς ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν τίνος ;

γ') Διὰ τῆς δοτικῆς ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν εἰς τίνα ; καὶ μὲ τί ; (μάλιστα ἐπὶ πραγμάτων).

δ') Διὰ τῆς αἰτιατικῆς ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν τίνα ; καὶ ἐπὶ πραγμάτων εἰς τὴν ἐρώτησιν τί ;

ε') Τὴν κλητικὴν μεταχειρίζομεθα, ἵνα καλέσωμέν τινα.

§ 13. Ἡ ὀνομαστικὴ καὶ κλητικὴ λέγονται ὄρθαι ἢ εὐθείαι πτώσεις, αἱ δὲ λοιπαὶ πλάγαι.

§ 14. Κλίνω πτωτικόν τι σημαίνει σχηματίζω πάσας τὰς πτώσεις αὐτοῦ· ὥστε κλίσις πτωτικοῦ τινος εἶναι ὁ σχηματισμὸς αὐτοῦ κατὰ πάσας τὰς πτώσεις.

3. Σημασία καὶ διαίρεσις οὐσιαστικῶν.

Κλίσις τοῦ ἄρθρου.

§ 15. Ὄνόματα οὐσιαστικά ἢ ἀπλῶς οὐσιαστικά λέγονται αἱ λέξεις αἱ φανερώουσαι πρόσωπα ἢ ζῷα ἢ πράγματα.

§ 16. Ὑπάρχουσι καὶ οὐσιαστικά, τὰ ὅποια δὲν φανερώουσι πρόσωπον ἢ ζῷον ἢ πρᾶγμα, ἀλλὰ ἐνέργειαν ἢ κατάστασιν ἢ ιδιότητα προσώπου ἢ ζῷου ἢ πράγματος· πῆδημα (ἐνέργεια), ὕπνος (κατάστασις), ἐπιμέλεια (ιδιότης).

§ 17. Τὰ οὐσιαστικά διαιροῦνται εἰς κύρια καὶ προσηγορικά.

Κύρια λέγονται τὰ οὐσιαστικά, διὰ τῶν ὁποίων ὀνομάζομεν ἐν ὀρισμένον πρόσωπον ἢ ζῷον ἢ πρᾶγμα πρὸς διάκρισιν ἀπὸ ἄλλων ὁμοειδῶν ὄντων· Ἀριστείδης.

Προσηγορικά λέγονται τὰ οὐσιαστικά, διὰ τῶν ὁποίων ὀνομάζομεν ὀλόκληρον τάξιν ὁμοειδῶν προσώπων ἢ ζῷων ἢ πραγμάτων πατήρ, λέων, ἄρος.

§ 18. Ἄρθρα. Αἱ μικραὶ λέξεις ὁ, ἡ, τό, αἱ ὁποῖαι προτάσσονται τῶν οὐσιαστικῶν καὶ εἶναι, ὡς εἶπομεν, διακριτικὸν σημεῖον τοῦ γένους αὐτῶν, λέγονται διὰ μιᾶς λέξεως ἄρθρα.

§ 19. Τὸ ἄρθρον κλίνεται ὡς ἐξῆς·

Ἑνικός.

	ἄρσεν.	θηλυκ.	οἱ δέτ.
Ὄνομ.	ὁ	ἡ	τὸ
Γεν.	τοῦ	τῆς	τοῦ
Δοτ.	τῷ	τῇ	τῷ
Αἰτ.	τὸν	τὴν	τὸ
Κλητ.	ὦ	ὦ	ὦ

Πλ.θυντικός.

Ὄνομ.	οἱ	αἱ	τά
Γεν.	τῶν	τῶν	τῶν
Δοτ.	τοῖς	ταῖς	τοῖς
Αἰτ.	τούς	τάς	τά
Κλητ.	ὦ	ὦ	ὦ.

§ 20. Τὸ ἄρθρον τοῦ δυϊκοῦ διὰ πάντα τὰ γένη εἶναι τὸ αὐτό· ὄνομ. καὶ αἰτ. τῶ, γεν. καὶ δοτ. τοῖν, κλητ. ὦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Δευτέρα κλίσις οὐσιαστικῶν.

§ 1. Ἡ δευτέρα κλίσις περιέχει οὐσιαστικά ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ λήγοντα εἰς *ος* ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ καὶ εἰς *ου* ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ, καὶ οὐδέτερα λήγοντα εἰς *ον* ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ καὶ εἰς *ον* ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ.

§ 2. Παραδείγματα

	α) ἀρσενικῶν.	β) θηλυκῶν.
*Ενικ.	ὄνομ. (τίς; τί;)	ὁ ἄνθρωπ-ος ἡ ὀδ-ὸς
	γεν. (τίνος;)	τοῦ ἀνθρώπ-ου τῆς ὀδ-οῦ
	δοτ. (εἰς τίνα; με τί;)	τῷ ἀνθρώπ-ω τῇ ὀδ-ῷ
	αἰτ. (τίνα; τί;)	τὸν ἄνθρωπ-ον τὴν ὀδ-ὸν
	κλητ.	ὦ ἄνθρωπ-ε ὦ ὀδ-έ
Πληθ.	ὄνομ. (τίς; τί;)	οἱ ἄνθρωπ-οι αἱ ὀδ-οί
	γεν. (τίνος;)	τῶν ἀνθρώπ-ων τῶν ὀδ-ῶν
	δοτ. (εἰς τίνα; με τί;)	τοῖς ἀνθρώπ-οις ταῖς ὀδ-οῖς
	αἰτ. (τίνα; τί;)	τούς ἀνθρώπ-ους τὰς ὀδ-οὺς
	κλητ.	ὦ ἄνθρωπ-οι ὦ ὀδ-οί.

§ 3. Τὸ μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ τὸ μὴ μεταβαλλόμενον κατὰ τὴν κλίσιν ὀνομάζομεν θέμα· ἄνθρωπ-, ὀδ-.

§ 4. Τὸ μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ τὸ μεταβαλλόμενον κατὰ τὴν κλίσιν πρὸς δῆλωσιν τῶν διαφορῶν πτώσεων καὶ ἀριθμῶν ὀνομάζομεν κατάληξιν· *ος, ου, οι, ων κλπ.*

Σημ. Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ἔχει ἐνίστε καὶ τὴν κατάληξιν τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς· π. χ. ὦ φίλ-ος, ὦ ὀδ ὄς.

§ 5. Παράδειγμα

		γ') οὐδετέρων.		
Ένικ.	ὄνομ.	(τίς; τί;)	τὸ	δώρ οἱ
	γεν.	(τίνος;)	τοῦ	δώρ-ου
	δοτ.	(εἰς τίνα; μὲ τί;)	τῷ	δώρ-ει
	αἰτ.	(τίνα; τί;)	τὸ	δώρ-ον
	κλητ.		ὦ	δώρ-ον
Πληθ.	ὄνομ.	(τίς; τί;)	τὰ	δώρ-α
	γεν.	(τίνος;)	τῶν	δώρ-ων
	δοτ.	(εἰς τίνα; μὲ τί;)	τοῖς	δώρ-οις
	αἰτ.	(τίνα; τί;)	τὰ	δώρ-α
	κλητ.		ὦ	δώρ-α.

§ 6. Ὁ δυνάμεις ἀριθμὸς τῶν οὐσιαστικῶν τῆς δ' κλίσεως ἔχει τὰς ἐξῆς καταλήξεις: ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ω, γεν. καὶ δοτ. οιν.

§ 7. Παρατηρήσεις περὶ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς β' κλίσεως.

α) Τὰ οὐδέτερα τῆς β' κλίσεως ἔχουσι τρεῖς πτώσεις μὲ τὴν αὐτὴν κατάληξιν, τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν πάντων τῶν ἀριθμῶν (ον, α).

β) Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ πάντων τῶν ἀριθμῶν τῆς β' κλίσεως, τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγουσῆς, περισπῶνται: ὀδοῦ, ὀδῶ-ὀδῶν, ὀδοῖς.

γ) Ἡ ὀνομαστικὴ, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ πάντων τῶν ἀριθμῶν τῆς β' κλίσεως, τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγουσῆς, ὀξύνονται: ὀδοί, ὀδόν, ὀδέ—ὀδοί, ὀδοῦς, ὀδοί.

§ 8. Γενικὸς κατὰ τὸν ἰονισμόν τῶν πτώσεων πάσης κλίσεως. Πᾶσαι αἱ πτώσεις τονίζονται ἐπὶ τῆς συλλαβῆς, ἐπὶ τῆς ὁποίας τονίζεται καὶ ἡ ἐνικὴ ὀνομαστικὴ, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει ἡ λήγουσα.

(Πρβλ. κεφ. Γ' § 7 β').

6') εἰς α

		1) α καθαρόν	2) α μὴ καθαρόν
Ἑνικ.	ὄνομ.	ἡ ἡμέρ- <i>ā</i>	ἡ γλῶττ- <i>ā</i>
	γεν.	τῆς ἡμέρ- <i>ας</i>	τῆς γλῶττ- <i>ης</i>
	δοτ.	τῇ ἡμέρ- <i>α</i>	τῇ γλῶττ- <i>η</i>
	αἰτ.	τὴν ἡμέρ- <i>αν</i>	τὴν γλῶττ- <i>αν</i>
	κλητ.	ᾧ ἡμέρ- <i>α</i>	ᾧ γλῶττ- <i>α</i>
Πληθ.	ὄνομ.	αἱ ἡμέρ- <i>αι</i>	αἱ γλῶττ- <i>αι</i>
	γεν.	τῶν ἡμέρ- <i>ων</i>	τῶν γλῶττ- <i>ων</i>
	δοτ.	ταῖς ἡμέρ- <i>αις</i>	ταῖς γλῶττ- <i>αις</i>
	αἰτ.	τὰς ἡμέρ- <i>ας</i>	τὰς γλῶττ- <i>ας</i>
	κλητ.	ᾧ ἡμέρ- <i>αι</i>	ᾧ γλῶττ- <i>αι</i> .

§ 6. Αἱ καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ τῆς α' κλίσεως εἶναι καὶ διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ διὰ τὸ θηλυκὸν γένος αἱ αὐταί, ἦτοι ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. *ā*, γεν. καὶ δοτ. *αιν'* ταμί-*α*, ταμί-*αιν*.

§ 7. Παρατηρήσεις περὶ τῶν θηλυκῶν ὀδισιαστικῶν τῆς α' κλίσεως.

α') Τὸ α τῶν θηλυκῶν τῆς α' κλίσεως λέγεται καθαρόν, ἂν προηγῆται αὐτοῦ ρ, ι, ε, μὴ καθαρόν δέ, ἂν προηγῆται αὐτοῦ ἄλλος φθόγγος· ἡμέρα, οἰκία, θεά, — γλῶσσα, δόξα.

β') Τὸ μὴ καθαρόν α ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ τρέπεται εἰς *η'* δόξα, δόξης, δόξη.

γ') Τὸ καθαρόν α φυλάττεται ἐν παντὶ τῷ ἐνικῷ· χώρα, χώρας, χώρα, χώραν, χώρα.

δ') Ἡ ἐνικὴ αἰτιατ. καὶ κλητ. τῶν εἰς α θηλυκῶν εἶναι μακρὰ ἢ βραχέα, ἂν καὶ ἡ ἐνικ. ὀνομαστ. εἶναι μακρὰ ἢ βραχέα· χώρ-*ā*, χώρ-*αν*, χώρ-*ā*, — τράπεζ-*ā*, τράπεζ-*αν*, τράπεζ-*ā*.

ε') Τὸ μὴ καθαρόν α εἶναι βραχύ· γλῶττ-*ā*, δόξ-*ā*.

ς') Τὸ καθαρόν α εἶναι συνήθως μακρόν· ἡμέρ-*ā*, οἰκί-*ā*, θε-*ā*.

ζ) Ἐξαιροῦνται καὶ ἔχουσι τὸ καθαρόν α βραχύ

α') Τὰ προπαροξύτονα· π. χ. ἀλήθει-*ā*, μάχαιρ-*ā*, ψάλτρι-*ā*.

β') Τὰ εἰς —*ρα* δισύλλαβα τὰ ἔχοντα πρὸ τοῦ —*ρα* δίφθογ-

ρον ἢ υ μακρόν· π. γ. μοῖρά, σφαῖρά, σφῦρά. Ἄλλὰ αῤῥά, λαύρα,
σαύρα

γ') Τὸ γραῖα, μαῖα καὶ μυῖα.

§ 8. Γενικαὶ παρατηρήσεις περὶ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς α' κλί-
σεως.

α'). Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τῶν οὐσιαστικῶν τῆς α' κλίσεως
τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ περισπᾶται πολιῶν, τραπεζῶν,
νεανιῶν, νικῶν.

β') Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ πάντων τῶν ἀριθμῶν τῆς α' κλίσεως
τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης περισπῶνται στρατιᾶς, στρατιᾶ,
στρατιῶν, στρατιᾶς — δικαστοῦ, δικαστῆ, δικαστῶν, δικασταῖς
(πρβλ. κεφ. Ζ' § 7, β').

γ') Ἡ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. πάντων τῶν ἀριθμῶν τῆς α' κλί-
σεως τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης δξύνονται δικαστής, δικαστήν,
δικαστά, — δικασταί, δικαστάς, δικασταί, — τιμή, τιμήν, τιμή, —
τιμαί, τιμάς, τιμαί (πρβλ. κεφ. Ζ' § 7, γ').

Σημ. Τὰ πλείεστα πρωτόκλιτα τὰ λήγοντα εἰς —άτης, τὰ εἰς
—ίτης καὶ τὸ πρεσβύτες ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παραληγούσης
(α, ι, υ) μακρόν Σπαρτιάται, πολῖται, πρεσβῦται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'

ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ Α' ΚΑΙ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ ΑΤΤΙΚΗ Β' ΚΛΙΣΙΣ

1. Συνηρημένα οὐσιαστικά α' κλίσεως.

§ 1. Ὀλίγα οὐσιαστικά τῆς α' κλίσεως, ἔχοντα α ἢ ε πρὸ τῶν
καταλήξεων, συναίρουσι τὸ α ἢ ε μετὰ τῶν καταλήξεων διὸ ὀνομά-
ζονται *συνηρημένα*. Ἀθηνά-α — Ἀθηναῖ, γέ-α — γῆ.

§ 2. Τὰ *συνηρημένα* οὐσιαστικά τῆς α' κλίσεως ἔχουσι καὶ
μετὰ τὴν συναίρεσιν τὰς καταλήξεις τῶν ἀσυναιρέτων τύπων. Ἐξαι-

§ 5. Καὶ τὰ τῆς β' κλίσεως συνηρημένα οὐσιαστικὰ ἔχουσι καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τὰς καταλήξεις τῶν ἀσυναιρέτων τύπων (πρβλ. § 2). Ἐξαίρεσις τούτου συμβαίνει ἐν τῇ ἐνικ. ὀνομ. καὶ αἰτ. τοῦ ἄρσεν. καὶ οὐδεν., ἔνθα τὸ οο καὶ εο συναιροῦνται εἰς ου. †

§ 6. Παραδείγματα.

Ἐνικ.	ὀνομ.	ὁ	(πλό-ος)	πλοῦς	τὸ	(ὀστέ-ον)	ὀστοῦν
	γεν.	τοῦ	(πλό-ου)	πλοῦ	τοῦ	(ὀστέ-ου)	ὀστοῦ
	δοτ.	τῷ	(πλό-ω)	πλῶ	τῷ	(ὀστέ-ω)	ὀστῶ
	αἰτ.	τόν	(πλό-ον)	πλοῦν	τὸ	(ὀστέ-ον)	ὀστοῦν
Πληθ.	ὀνομ.	οἱ	(πλό-οι)	πλοῖ	τὰ	(ὀστέ-α)	ὀστᾶ
	γεν.	τῶν	(πλό-ων)	πλῶν	τῶν	(ὀστέ-ων)	ὀστῶν
	δοτ.	τοῖς	(πλό-οις)	πλοῖς	τοῖς	(ὀστέ-οις)	ὀστοῖς
	αἰτ.	τούς	(πλό-ους)	πλοῦς	τὰ	(ὀστέ-α)	ὀστᾶ.

§ 7. Τὰ συνηρημένα οὐσιαστικὰ τῆς β' κλίσεως δὲν ἔχουσι κλητικὴν. †

Σημ. Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ (νόος) νοῦς, (λόος) λοῦς, (θρόος) θροῦς, (κάνων) κανῶν (=κάνιστρον).

3. Β' ἀττική κλίσις οὐσιαστικῶν.

§ 8. Ἡ δευτέρα ἀττικὴ κλίσις περιέχει ὀλίγα οὐσιαστ. ἄρσεν. καὶ θηλυκ. ἔχοντα ἐν τῇ ἐνικ. ὀνομ. κατάληξιν ως, γεν. -ω, ἀντὶ τῆς ως, γεν. -ω, τῆς συνήθους β' κλίσεως· ὁ νεῶς=ναός, ἡ Κέως.)

§ 9. Παραδείγματα.

Ἐνικ.	ὀνομ.	ὁ	νε-ώς	Μενέλε-ως
	γεν.	τοῦ	νε-ώ	Μενέλε-ω
	δοτ.	τῷ	νε-ώ	Μενέλε-ω
	αἰτ.	τόν	νε-ών	Μενέλε-ων
	κλητ.	ὦ	νε-ώς	Μενέλε-ως.
Πληθ.	ὀνομ.	οἱ	νε-ώ	
	γεν.	τῶν	νε-ών	
	δοτ.	τοῖς	νε-ώς	
	αἰτ.	τούς	νε-ώς	
	κλητ.	ὦ	νε-ώ	

Ὁ δυνάμει ἀριθμὸς ἔχει τὰς ἐξῆς καταλήξεις ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ω, γεν. καὶ δοτ. ων.

§ 10. Παρατηρήσεις.

α') Τὰ οὐσιαστικά τῆς β' ἀττικῆς κλίσεως ἔχουσιν ἐν τῇ καταλήξει ω εἰς πάσας τὰς πτώσεις.

β') Ὅπου ἐν ταῖς κοιναῖς καταλήξεσιν ὑπάρχει ι, τοῦτο ὑπογράφεται ὑπὸ τὸ ω.)

γ') Τὰ οὐσιαστικά τῆς β' ἀττικῆς κλίσεως τονίζονται ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσιν, ἔπου καὶ ἡ ἐνικ. ὀνομ., τονιζόμενα δὲ ἐπὶ τῆς ληγουσῆς ὀξύνονται πανταχοῦ.

Σημ. Περισπῶνται πανταχοῦ τὸ ταῶς, τὰ μονοσύλλαβα καὶ τινὰ ξενικά ὀνόματα κύρια· Κῶς, — Τιμῶς, Νεκῶς.

δ') Οὐσιαστικά τινὰ τῆς β' ἀττικῆς κλίσεως σχηματίζουν τὴν ἐνικ. αἰτ. καὶ εἰς ω (ἄνευ ν) (κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ εἰς ὡς τριτόκλιτα· ἤρωσ, αἰδώσ) τὸν Ἄθω, τὸν Μίνω, τὸν λογῶ. Τὰ δὲ εἰς ὡσ (=αὐγῆ) καὶ ἄλωσ (=ἄλωνι) σχηματίζουν τὴν αἰτ. πάντοτε ἄνευ ν.)

ἤρω

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Τρίτη κλίσις οὐσιαστικῶν.

1. Γενικαὶ παρατηρήσεις.

§ 1. Ἡ τρίτη κλίσις περιέχει οὐσιαστικά καὶ τῶν τριῶν γενῶν, τὰ ὅποια λήγουσιν ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ συνήθως εἰς ος.

§ 2. Τὸ θέμα τῶν οὐσιαστικῶν τῆς τρίτης κλίσεως εὐρίσκομεν συνήθως, ἂν ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τῆς ἐνικῆς γενικῆς τὴν κατάληξιν ος ὀνομ. ῥήτωρ, γεν. ῥήτορος, θέμα ῥητορ.

§ 3. Τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ θέματος ὀνομάζεται χαρακτήρ ῥήτωρ, γεν. ῥήτορ-ος, θέμα ῥητορ, χαρακτήρ ρ —, φύλαξ, γεν. φύλακ-ος, θέμα φυλακ, χαρακτήρ κ.

ε') Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν ἀρσ. καὶ θηλ. ἀφωνολόγητων εἶναι ὁμοία τῇ ὀνομαστικῇ· ὦ κόραξ, ὦ ἐλπὶς, ὦ ποῦς. Ἔχουσι ἕμως αὐτὴν ὁμοίαν τῷ θέματι 1) τὰ βαρύτερα ὀδοντολόγητα εἰς *ων, ις* καὶ *ας*· γέρον, νεᾶνι, γίγαν· 2) τὸ παῖς καὶ τυραννίς· παῖ, τυραννί.

ς') Ἐν τῇ δοτ. πληθ. ὁ χαρακτήρ πρὸ τοῦ σ τῆς καταλήξεως αὐτῆς μεταβάλλεται κατὰ τοὺς κανόνας § 6, β'. 1—3· κόραξι, ἄραφι, πένησι, γίγασι.

Σημ. α'. Τὸ ποῦς (γεν. ποδ-ός) καὶ τὸ ἀλώπηξ (γεν. ἀλώπεκ-ος) τὴν ὀνομ. τοῦ ἐνικοῦ σχηματίζουσι ἐκ θέματος πουδ- καὶ ἀλωπεκ-.

Σημ. β'. Τὸ ὄνομα θροῖξ (γεν. τριχ-ός) ἔπου δὲν ἔχει ἕ ἀρχί-ζει ἀπὸ τ.

§ 7. Παράδειγμα. 2) οὐδέτερον.

Ἐνικός		Πληθυντικός	
ὀνομ.	τὸ σῶμα	ὀνομ.	τὰ σώματ-α
γεν.	τοῦ σώματ-ος	γεν.	τῶν σωμάτ-ων
δοτ.	τῷ σώματ-ι	δοτ.	τοῖς σώμασι(ατ+σι)
αἰτ.	τὸ σῶμα	αἰτ.	τὰ σώματ-α
κλητ.	ὦ σῶμα	κλητ.	ὦ σώματ-α.

§ 8. Καὶ τῆς γ' κλίσεως τὰ οὐδέτερα ἔχουσι τρεῖς πτώσεις ὁμοίας, τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν πάντων τῶν ἀριθμῶν.

§ 9. Τὰ ἀφωνόληκτα οὐδέτερα σχηματίζουσι τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν ἐκ τοῦ θέματος ἀποβάλλοντα τὸ ἐν τέλει τοῦ θέματος ἀφωνον ἢ τὰ ἀφωνα· πρόγματ-πρῶγμα, μέλιτ-μέλι, γάλακτ-γάλα.

§ 10. Αἱ καταλήξεις τῆς γ' κλίσεως εἶναι πᾶσαι βραχεῖαι πληθ. τῆς ὠν τῆς γεν. πληθ.

3. Τάξις Β' καὶ Γ'. Ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα.

§ 11. Τὰ ὑγρόληκτα ἔχουσι θέμα λήγον εἰς ἐν τῶν ὑγρῶν λ ἢ ρ, τὰ δὲ ἐνρινόληκτα ἔχουσι θέμα λήγον εἰς τὸ ἐνρινον η.

§ 12. Παραδείγματα.

*Ενκ.	ὄνομ.	ὁ	ῥήτωρ	τέκτων	κρατήρ
	γεν.	τοῦ	ῥήτορ-ος	τέκτο-ος	κρατήρ-ος
	δοτ.	τῷ	ῥήτορ-ι	τέκτο-ι	κρατήρ-ι
	αἰτ.	τὸν	ῥήτορ-α	τέκτο-α	κρατήρ-α
	κλητ.	ὦ	ῥήτορ	τέκτο-ν	κρατήρ
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	ῥήτορ-ες	τέκτο-ες	κρατήρ-ες
	γεν.	τῶν	ῥητόρ-ων	τεκτόν-ων	κρατήρ-ων
	δοτ.	τοῖς	ῥήτορ-σι	τέκτο-σι(ον + σι)	κρατήρ-σι
	αἰτ.	τοὺς	ῥήτορ-ας	τέκτο-ας	κρατήρ-ας
	κλητ.	ὦ	ῥήτορ-ες	τέκτο-ες	κρατήρ-ες.

*Ενικός

ὄνομ.	ὁ	ποιμήν	χειμῶν	ἡ	ἀκτίς
γεν.	τοῦ	ποιμέν-ος	χειμῶν-ος	τῆς	ἀκτίν-ος
δοτ.	τῷ	ποιμέν-ι	χειμῶν-ι	τῇ	ἀκτίν-ι
αἰτ.	τὸν	ποιμέν-α	χειμῶν-α	τῇ	ἀκτίν-α
κλητ.	ὦ	ποιμήν	χειμῶν	ὦ	ἀκτίς

Πληθυντικός

ὄνομ.	οἱ	ποιμέν-ες	χειμῶν-ες	αἱ	ἀκτί-ες
γεν.	τῶν	ποιμέν-ων	χειμῶν-ων	τῶν	ἀκτίν-ων
δοτ.	τοῖς	ποιμέσι(εν + σι)	χειμῶσι(ων + σι)	ταῖς	ἀκτίσι(ιν + σι)
αἰτ.	τοὺς	ποιμέν-ας	χειμῶν-ας	τάς	ἀκτίν-ας
κλητ.	ὦ	ποιμέν-ες	χειμῶν-ες	ὦ	ἀκτίν-ες.

*Ενκ.	ὄνομ.	ὁ	ἄλξ	Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	ἄλ-ες
	γεν.	τοῦ	ἄλ-ός		γεν.	τῶν	ἄλ-ῶν
	δοτ.	τῷ	ἄλ-ί		δοτ.	τοῖς	ἄλ-σί
	αἰτ.	τὸν	ἄλ-α		αἰτ.	τοὺς	ἄλ-ας
	κλητ.	ὦ	ἄλξ		κλητ.	ὦ	ἄλ-ες.

§ 13. Παρατηρήσεις περὶ τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνριολήκτων οὐσιαστικῶν τῆς γ' κλίσεως.

α) Τὰ ὑγρόληκτα καὶ ἐνριόληκτα ἄρσεν. καὶ θηλ. σχηματί-

ζουσι τὴν ἐνικ. ὄνομ. ἄνευ *ς*, δι' ἐκτάσεως τοῦ πρὸ τοῦ χαρακτηῖρος φωνήεντος ο εἰς ω, ε εἰς η' ῥήτορ-δ ῥήτωρ, αἰθερ-δ αἰθήρ, ποιμεν-δ ποιμήν.

β') Τὰ ἔχοντα μακρὸν τὸ πρὸ τοῦ χαρακτηῖρος φωνῆεν ἔχουσι τὴν ἐνικ. ὄνομ. ἄλλως ὁμοίαν τῷ θέματι κρατηρ, ὁ κρατήρ—χειμων, ὁ χειμών.

γ') Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς ἵν σχηματίζουσι τὴν ἐνικ. ὄνομ. διὰ προσλήψεως τοῦ *ς* καὶ ἀποβολῆς τοῦ *ν'* ἀκτίν+*ς*, ἀκτίς.

δ') Τὰ οὐδέτερα ὑγρόληκτα ἔχουσι τὴν ἐνικ. ὄνομ. ἄλλως ὁμοίαν τῷ θέματι ἔαρ, τὸ ἔαρ, νεκταρ, τὸ νέκταρ.

ε') Ἡ ἐνικὴ κλητ. τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐγρινολήκτων εἶναι ἄλλως ὁμοία τῷ θέματι ὦ ῥήτορ, ὦ δαῖμον. Ἐξαίρουσιν τὰ ὀξύτονα, ἔχοντα τὴν ἐνικ. κλητ. ὁμοίαν τῇ ἐνικ. ὀνομαστ. ὦ ποιμήν, ὦ αἰθήρ, ὦ χειμών.

Σημ. Τὸ Ἀγαμέμνων, Ἀπόλλων, Ποσειδῶν καὶ Ἀριστογείτων ἀναδιβάουσι τὸν τόνον ἐν τῇ ἐνικῇ κλητ. Ἀγάμεμνον, Πόσειδον, Ἀριστόγειτον, Ἀπολλων.

ς') Ἐν τῇ δοτ. πληθ. τὸ *ν* πρὸ τοῦ *σ* ἀποβάλλεται, ἀλλ' ἄνευ ἐκτάσεως τοῦ πρὸ αὐτοῦ βραχέος φωνήεντος· δαῖμον-σι—δαίμοσι.

4. Τάξις Δ' Σιγμόληκτα.

§ 14. Σιγμόληκτα οὐσιαστικὰ τῆς γ' εἶναι τὰ ἔχοντα θέμα λῆγον εἰς *σ*.

Εἶναι δὲ σιγμόληκτα· α') Τὰ πολυάριθμα βαρύντονα οὐδέτερα εἰς *ος*, γεν. *ους*· βέλος, βέλους. β') Τὰ κύρια ὀνόματα εἰς *ης*, γενικ. *ους*· Διογένης, Διογένους-Περικλῆς, Περικλέους. γ') Ὀλίγα βαρύντονα εἰς *ας*· κρέας· καὶ δ') τὸ θηλυκὸν ἢ αἰθῶς.

α'. Οὐδέτερα οὐσιαστικὰ εἰς *ος*, γεν. *ους*.

§ 15. Τὰ εἰς *ος* οὐδέτερα οὐσιαστικὰ τῆς γ' κλίσεως ἔχουσι θέμα λῆγον εἰς *σ*· βέλος, θέμα βελεσ-. Κλίνονται δὲ διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν γνωστῶν καταλήξεων τῶν τριτοκλίτων οὐδετέρων· *ος*, *ι*-*α*, *ων*, *σι*.

§ 16. Παραδείγματα.

*Ενικ.	ὄνομ.	τὸ	γένος	χρέος
	γεν.	τοῦ	γένους (γένεσ-ος)	χρέους
	δοτ.	τῷ	γένει (γένεσ-ι)	χρέει
	αἰτ.	τὸ	γένος	χρέος
	κλητ.	ὦ	γένος	χρέος
Πληθ.	ὄνομ.	τὰ	γένη (γένεσ-α)	χρέ-α
	γεν.	τῶν	γενῶν (γενέσ-ων)	χρεῶν
	δοτ.	τοῖς	γένεσι (γένεσ-σι)	χρέεσι
	αἰτ.	τὰ	γένη	χρέ-α
	κλητ.	ὦ	γένη	χρέ-α.

§ 17. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς ος οὐδετέρων τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὰ οὐδέτερα οὐσιαστικὰ τὰ ἔχοντα θέμα εἰς ες σχηματίζουσι τὴν ἐνικ. ὄνομ. διὰ τροπῆς τοῦ ε εἰς ο' θέμ. ὄνομ. ὄρος.

β') Ὁ χαρακτήρ σ, εὐρισκόμενος κατὰ τὴν κλίσιν μεταξὺ δύο φωνηέντων, ἀποβάλλεται. Τὰ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ σ συμπίπτουσι φωνήεντα συναίρουσται καὶ δὴ τὸ ε + ο εἰς ου, τὸ ε + ι εἰς ει, τὸ ε + α εἰς η (προηγούμενου ἴσως ἄλλου ε εἰς ἄ), τὸ ε + ω εἰς ω.

γ') Ὁ χαρακτήρ σ ἀποβάλλεται ἐν τῇ δοτ. πληθ.

Σημ. Τῆς γεν. πληθ. εὐρίσκονται καὶ ἀσυναίρετοι τύποι ἀνθέων, χεϊλέων, ὀρέων, κερδέων (καὶ κερδῶν, ὀρῶν κλπ.)

β') Κύρια ὀνόματα εἰς ης, γεν. ους.

§ 18. Καὶ τὰ εἰς ης, γεν. ους κύρια ὀνόματα ἔχουσι θέμα λῆρον εἰς ες. Κατὰ τὴν κλίσιν ταύτην γίνονται αἱ μεταβολαί, αἱ γινόμεναι καὶ κατὰ τὴν κλίσιν τῶν εἰς ος οὐδετέρων.

§ 19. Παραδείγματα.

*Ενικ.	ὄνομ.	ὁ	Διογένης	(θέμ. Διογενεσ-)
	γεν.	τοῦ	Διογένους	(ἐκ τοῦ Διογένεσ-ος)
	δοτ.	τῷ	Διογένει	(> > Διογένεσ-ι)
	αἰτ.	τὸν	Διογένη	(> > Διογένεσ-α)
	κλητ.	ὦ	Διόγενης.	

Ἑνικ.	ὄνομ.	ὁ	Ἡρακλῆς	(ἐκ τοῦ Ἡρακλέ-ης)
	γεν.	τοῦ	Ἡρακλέους	(» » Ἡρακλέεσ-ος)
	δοτ.	τῷ	Ἡρακλεῖ	(» » Ἡρακλέεσ-ι-έ-ει)
	αἰτ.	τόν	Ἡρακλέα	(» » Ἡρακλέεσ-α)
	κλητ.	ὦ	Ἡράκλειε	(» » Ἡράκλειεε).

§ 20. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς ἡς, γεν. ους κυρίων ὀνομάτων.

α') Τὰ ὀνόματα ταῦτα σχηματίζουσι τὴν ἑνικ. ὀνομαστ. δι' ἐκτάσεως τοῦ πρὸ τοῦ χαρακτῆρος ε εἰς η.

β') Τὴν ἑνικὴν κλητ. ἔχουσι ὁμοίαν τῷ θέματι, ἀναβιδάζουσι δ' ἅμα τὸν τόνον.

γ') Ἐν τῇ ἑνικ. αἰτ. ἔχουσι τὰ εἰς ἡς, γεν. ους κύρια ὀνόματα, πλὴν τῶν εἰς -κλῆς, καὶ κατάληξιν ἢν κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν Διογένην.

δ') Ὁ πληθυντικὸς τῶν κυρίων ὀνομάτων εἰς ἡς, πλὴν τῶν εἰς -κλῆς, σχηματίζεται κατὰ τὴν α' κλίσιν Δημοσθένας, Δημοσθενῶν, Δημοσθένεαις, Δημοσθένεας, ὦ Δημοσθέναί.

ε') Τὰ εἰς -κλῆς (ἐκ τοῦ κλέος) κύρια ὀνόματα συναίρουσιν ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσιν, ἐν δὲ τῇ ἑνικ. δοτ. δίς.

γ') Οὐδέτερα εἰς ας.

§ 21. Οὐδέτερα εἰς -ας εἶναι ἕξ· τὸ πέρας, τέρας, κρέας, κέρας, γῆρας καὶ γέρας (= βραβεῖον).

Τὸ πέρας κλίνεται κατὰ τὸ σῶμα ὡς ἑξῆς·

Ἑνικ.	ὄνομ.	τὸ	πέρας	πληθ.	τὰ	πέρατ-α
	γεν.	τοῦ	πέρατ-ος		τῶν	περάτ-ων
	δοτ.	τῷ	πέρατ-ι		τοῖς	πέρα-σι
	αἰτ.	τὸ	πέρας		τὰ	πέρατ-α
	κλητ.	ὦ	πέρας		ὦ	πέρατ-α.

Τὸ κρέας ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κλίνεται ὡς ἐξῆς·

<i>Ἑνικ.</i>	ὄνομ.	τὸ	κρέας
	γεν.	τοῦ	κρέως (κρέας-ος)
	δοτ.	τῷ	κρέα (κρέας-ι)
	αἰτ.	τὸ	κρέας
	κλητ.	ὦ	κρέας
<i>Πληθ.</i>	ὄνομ.	τὰ	κρέα (κρέας-α)
	γεν.	τῶν	κρεῶν (κρέας-ων)
	δοτ.	τοῖς	κρέασι (κρέας-σι)
	αἰτ.	τὰ	κρέα (κρέας-α)
	κλητ.	ὦ	κρέα (κρέας-α).

§ 22. Κατὰ τὸ πέρας κλίνεται καὶ ὁ ἐνικὸς τοῦ τέρας· κατὰ δὲ τὸ κρέας τὸ γῆρας καὶ τὸ γέρας. Τὸ κέρας καὶ ὁ πληθ. τοῦ τέρας κλίνονται κατ' ἀμρότερα· τὸ κέρας τοῦ κέρατος ἢ τοῦ κέρως, τῷ κέρατι ἢ τῷ κέρα κλπ. Τὰ τέρατα ἢ τὰ τέρα, τῶν τεράτων ἢ τῶν τερῶν κλπ.

δ') Τὸ θηλυκὸν αἰδώς.

§ 23. Τὸ αἰδώς (=ἐντροπή) ἔχει θέμα αἰδοσ, κλίνεται δὲ οὕτως·

<i>Ἑνικ.</i>	ὄνομ.	ἡ	αἰδώς
	γεν.	τῆς	αἰδοῦς (αἰδός-ος)
	δοτ.	τῇ	αἰδοῖ (αἰδός-ι)
	αἰτ.	τήν	αἰδῶ (αἰδός-α)
	κλητ.	ὦ	αἰδώς.

Σημ. Τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν ἔχει πληθυντ. ἀριθμὸν.

5. Τάξις Ε' Φωνηεντόληκτα.

α' Θέματα εἰς ι.

§ 24. α') Θέμα εἰς ι καὶ ἄμα εἰς ε ἔχουσι τὰ βαρύτερα οὐσιαστικά εἰς ις γεν. εως· πρᾶξις, γεν. πράξεως, μάντις, μάντεως.

β. Τὰ εἰς ις γεν. εως οὐσιαστικά σχηματίζουσιν ἐκ τοῦ εἰς ι θέματος τὴν ἐνικ. ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ., ἐκ δὲ τοῦ εἰς ε πάσας τὰς ἄλλας πτώσεις.

§ 25. Παράδειγμα.

	<i>Ἑνικός</i>		<i>Πληθυντικός</i>
ὄνομ.	ἡ πόλι-ς (θέμ. πολι, πολε)	ὄνομ.	αἱ πόλεις (λε + ες)
γεν.	τῆς πόλε-ως	γεν.	τῶν πόλε-ων
δοτ.	τῇ πόλει (λε + ι)	δοτ.	ταῖς πόλε-σι
αἰτ.	τὴν πόλι-ν	αἰτ.	τὰς πόλεις
κλητ.	ὦ πόλι	κλητ.	ὦ πόλεις (λε + ες)

§ 26. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς ις, εως οὐσιαστ. τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὰ εἰς ις φωνηεντόληκτα σχηματίζουσι τὴν ἑνικ. ὄνομ. διὰ τοῦ ς, τὴν ἑνικ. αἰτιατ. διὰ τοῦ ν καὶ τὴν ἑνικ. κλητ. ὁμοίαν τῷ εἰς ι θέματι.

β') Ἡ ἑνικ. καὶ πληθ. γεν. τῶν ὀνομάτων τούτων τονίζεται κατ' ἐξαιρέσιν ἐπὶ τῆς προπαραληγουσῆς, ἀν καὶ ἡ λήγουσα εἶναι μακρά.

γ') Τὰ εἰς ις φωνηεντόληκτα οὐσιαστ. συναίρουσι κατὰ τὴν κλίσιν μόνον τὸ ε + ι καὶ ε + ε εἰς εἰ.

δ') Ἡ πληθ. αἰτ. ἔχει εἰς κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὴν πληθ. ὄνομ.

Σημ. Τὸ ὄνομα τίγρις κλίνεται οὕτως: τίγρις, τίγριος, τίγριν — τίγρεις, τίγρεων, τίγρεις.

β'. Θέματα εἰς υ.

§ 27. Παραδείγματα.

ὄνομ.	ὁ πῆχϋ-ς	ἰχθϋ'-ς	βότρϋ-ς (=σταφυλή)
γεν.	τοῦ πῆχε-ως	ἰχθϋ'-ος	βότρϋος
δοτ.	τῷ πῆχει (χε + ι)	ἰχθϋ'-ι	βότρϋ-ϊ
αἰτ.	τὸν πῆχϋ-ν	ἰχθϋ'-ν	βότρϋ-ν
κλητ.	ὦ πῆχϋ	ἰχθϋ'	βότρϋ
ὄνομ.	οἱ πῆχεις (χε — ες)	ἰχθϋ'-ες	βότρϋ-ες
γεν.	τῶν πῆχε-ων	ἰχθϋ'-ων	βότρϋ-ων
δοτ.	τοῖς πῆχε-σι	ἰχθϋ'-σι	βότρϋ-σι
αἰτ.	τούς πῆχεις	ἰχθϋ'-ς	βότρϋς
κλητ.	ὦ πῆχεις	ἰχθϋ'-ες	βότρϋ-ες.

§ 28. Παρατηρήσεις περί τῶν εἰς υς—εως

α') Ταῦτα ἔχουσι θέμα εἰς υ καὶ ἄμα εἰς ε.

β') Τὰ εἰς υς—εως κλίνονται ὅπως καὶ τὰ εἰς ις, εως (πρβλ. § 26 α'—δ').

γ') Κατὰ τὸ πῆχυσ κλίνεται καὶ τὸ ὄνομα πέλεκυς.

§ 29. Θέμα εἰς υ καὶ ἄμα εἰς ε ἔχει καὶ τὸ ὄνομα ἄστν, ὅπερ κλίνεται οὕτως· τὸ ἄστν, τοῦ ἄστνωσ, τῷ ἄστει, τὸ ἄστν, ὦ ἄστν — τὰ ἄστη, τῶν ἀστέων, ταῖς ἀστεισι, τὰ ἄστη, ὦ ἄστη.

§ 30. Παρατηρήσεις περί τῶν εἰς υς—υος.

α') Τὰ εἰς υς—υος οὐσιαστικὰ ἔχουσι θέμα λῆγον εἰς υ ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσιν.

β') Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ πληθυντικοῦ τῶν εἰς -υς, γεν. -υος, λήγει εἰς -υς καί, ὅταν τονίζηται ἐπὶ τῆς ληγοῦσης, περισπᾶται.

γ') Τὸ ὄνομα ἡ ἔγγελυς κλίνεται οὕτως ἡ ἔγγελυς, τῆς ἐγγέλνυος, τῇ ἐγγέλνυϊ, τὴν ἐγγελνυ, ὦ ἐγγελνυ—αἱ ἐγγέλνυεις, τῶν ἐγγέλνυων, ταῖς ἐγγέλνυεισι, τὰς ἐγγέλνυεις, ὦ ἐγγέλνυεις.

γ') Θέματα εἰς ευ.

§ 31. Θέμα εἰς ευ ἔχουσι τὰ εἰς εὐς, ἕως οὐσιαστικά, ἅτινα πάντα εἶναι δεξότονα.

Ἐνικός

Πληθυντικός

ὄνομ.	ὁ βασιλεύς	ὄνομ.	οἱ βασιλεῖς	(λε+εσ)
γεν.	τοῦ βασιλέως	γεν.	τῶν βασιλέων	
δοτ.	τῷ βασιλεῖ (λέ-ι)	δοτ.	τοῖς βασιλεῦσι	
αἰτ.	τὸν βασιλέα	αἰτ.	τοὺς βασιλέας	
κλητ.	ὦ βασιλεῦ	κλητ.	ὦ βασιλεῖς.	

§ 32. Παρατηρήσεις περί τῶν εἰς εὐς, ἕως οὐσιαστικῶν.

α') Τὸ υ τῶν ἐχόντων θέμα εἰς ευ ἀποβάλλεται κατὰ τὴν κλίσιν, δσάκις εὐρίσκεται μεταξὺ δύο φωνηέντων.

β') Τὰ εἰς εὐς συναίρουσι μόνον τὸ ε+ι καὶ ε+ε εἰς ευ.

γ') Τὰ εἰς εὐς, τὰ ἔχοντα φωνῆεν πρὸ τοῦ ευ, συναίρουσι συνήθως καὶ τὴν γεν. καὶ αἰτ. ἀμφοτέρων τῶν ἀριθμῶν, καὶ δὴ τὸ ε+ω

εις ω, τὸ ε + α εἰς ἄ· Εὐβοεύς, γεν. Εὐβοῶς, αἰτ. Εὐβοᾶ—γεν.
Εὐβοῶν, αἰτ. Εὐβοᾶς.

δ') Θέματα εἰς αυ καὶ ου.

§ 33. Παραδείγματα.

Ἔνικ. ὄνομ.	ὁ	βδῦ-ς	(θέμ. βου)	ἡ	γραῦ-ς	(θέμ. γραυ)
γεν.	τοῦ	βο-ός		τῆς	γρά-ός	
δοτ.	τῷ	βο-ῖ		τῇ	γρά-ῖ	
αἰτ.	τὸν	βοῦ-ν		τὴν	γραῦ-ν	
κλητ.	ὦ	βοῦ		ὦ	γραῦ.	
Πληθ. ὄνομ.	οἱ	βό-ες		αἱ	γρά-ες	
γεν.	τῶν	βο-ῶν		τῶν	γρα-ῶν	
δοτ.	τοῖς	βου-σί		ταῖς	γραυ-σί	
αἰτ.	τοὺς	βοῦ-ς		τάς	γραῦ-ς	
κλητ.	ὦ	βό-ες		ὦ	γρά-ες.	

§ 34. Παρατηρήσεις περὶ τῶν εἰς αυς καὶ ους.

α') Καὶ τὰ εἰς αυς καὶ ους ἀποβάλλουσιν, ὅπως καὶ τὰ εἰς εὐς, τὸ ν, ὁσάκις τοῦτο εὑρίσκεται μεταξὺ δύο φωνηέντων.

β') Ἡ ἔνικ. ὄνομ. σχηματίζεται διὰ τοῦ σ. Ἡ ἔνικ. αἰτ. ἔχει κατάληξιν ν, ἡ δὲ ἔνικ. κλητ. εἶναι ὁμοία τῷ θέματι καὶ περισπᾶται.

ε') Θέματα εἰς ὦ καὶ ο.

§ 35. Θέμα εἰς ω ἔχουσι τὰ οὐσιαστ. εἰς ως, γεν. ωος· ἦρωσ, ἦρω-ος, θέμ. ἦρω-.

§ 36. Παράδειγμα.

Ἔνικ. ὄνομ.	ὁ	ἦρω-ς	Πληθ. ὄνομ.	οἱ	ἦρω-ες
γεν.	τοῦ	ἦρω-ος	γεν.	τῶν	ἦρώ-ων
δοτ.	τῷ	ἦρω-ῖ	δοτ.	τοῖς	ἦρω-σι
αἰτ.	τὸν	ἦρω-α	αἰτ.	τοὺς	ἦρω-ας
κλητ.	ὦ	ἦρω-ς	κλητ.	ὦ	ἦρω-ες.

Σημ. Τὸ ἦρωσ ἔχει καὶ συνηρημένην ἔνικ. αἰτ. ἦρω, καὶ πληθ. αἰτ. κατὰ τὴν β' ἀττικὴν κλίσιν ἦρωσ.

§ 37. Θέμα εις ο ἔχουσι τὰ εἰς ὦ, γεν. οὔς οὐσιαστικά, ἅτινα πάντα εἶναι δεῦτονα καὶ θηλυκά· ἢ πειθῶ, ἢ ἠχώ, ἢ Δητιῶ, ἢ Σαπφῶ, ἢ Κλειῶ, ἢ Καλυψῶ.

§ 38. Παράδειγμα. Ἐνικ. ὄνομ.	ἢ	πειθῶ
	γεν.	τῆς πειθοῦς (θό-ος)
	δοτ.	τῇ πειθοῖ (θό-ι)
	αἰτ.	τὴν πειθῶ (θό-α)
	κλ.	ῶ πειθοῖ.

Πληθυντικὸν τὰ εἰς ὡς, οὔς οὐσιαστ. δὲν ἔχουσιν.

Ἡ ἔνικ. αἰτ. δεῦνεται παρὰ τὸν κανόνα (Κεφ. Δ', § 12, γ'), ἢ δὲ ἔνικ. κλητικὴ λήγει εἰς -οῖ.

6. Δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν οὐσιαστικῶν. τῆς γ' κλίσεως.

§ 39. Αἱ καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ τῆς γ'. κλίσεως διὰ πάντα τὰ γένη εἶναι ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ε, γεν. καὶ δοτ. οιν.

Ἀφωρόληκτα	ἄρσ.	τῶ, ῶ	φύλακ-ε	τοῖν	φυλάκ-οιν
	θηλ.	τῶ, ῶ	ἀσπίδ-ε	τοῖν	ἀσπίδ-οιν
	οὔδ.	τῶ, ῶ	σώματ-ε	τοῖν	σωμάτων-οιν
Υγρόληκτα.	ἄρσ.	τῶ, ῶ	ρήτορ-ε	τοῖν	ρήτόρων-οιν
Ἐνρινόληκτα	ἄρσ.	τῶ, ῶ	ποιμέν-ε	τοῖν	ποιμένων-οιν
Φωνηεντόληκτα	ἄρσ.	τῶ, ῶ	ἰχθύ-ε	τοῖν	ἰχθύων-οιν
	ἄρσ. καὶ θηλ.	τῶ, ῶ	σύ-ε	τοῖν	συ-οῖν
	ἄρσ.	τῶ, ῶ	βό-ε	τοῖν	βο-οῖν
	θηλ.	τῶ, ῶ	γρα-ε	τοῖν	γρα-οῖν
	ἄρσ.	τῶ, ῶ	ἥρω-ε	τοῖν	ἡρώων-οιν.

§ 40. Αἱ καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ κανονικῶς δὲν συναίρουσται μετὰ τοῦ προηγουμένου φωνήεντος, καὶ ἔταν συναντῶνται συναίρετὰ φωνήεντα· τῶ βό-ε, τοῖν βο-οῖν.

Ἐξαιρεῖται 1) ἅπασ ὁ δυϊκὸς τῶν εἰς -ος οὐδετέρων· τῶ (γένε-ε) γένοι, τοῖν (γενέ-οιν) γενοῖν·

2) Ἡ ὀνομαστικὴ, αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τῶν εἰς -ις, -υς καὶ -εύς, γεν. -εως· τῶ (πόλε-ε) πόλει· ἀλλὰ τοῖν πολέ οιν.

§ 41. Ἡ κατάληξις οἶν, τονίζομένη, περισπᾶται τοῖν ἀγροῖν.

X ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄

ΑΝΩΜΑΛΙΑΙ ΤΩΝ ΚΛΙΣΕΩΝ ΤΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

1. Τονισμός τῶν μονοσυλλάβων τῆς γ'. κλίσεως.

§ 1. Τὰ μονοσύλλαβα τῆς γ'. κλίσεως ἐν τῇ γεν. καὶ δοτ. πάντων τῶν ἀριθμῶν τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσιν ἐπὶ τῆς παραληγούσης· μὴν, μηνός, μηνί, ἀλλὰ μῆνα· μηνῶν, μηνῶν, ἀλλὰ μῆνες, μῆνας.

§ 2. Παρὰ τὸν κανόνα ταῦτον τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης αἱ ἐξῆς γενικαὶ πληθ. μονοσυλλάβων οὐσιαστικῶν· δάδων, παίδων, Τρώων, φάτων, ὄτων.

§ 3. α) Τὰ μονοσύλλαβα ἀσυναίρετα οὐσιαστ. τῆς γ'. κλίσεως δξύνονται μὲν ἐν τῇ ἐνικ. ὀνομ., ἀν ἔχωσι τὴν ἐνικ. αἰτ. εἰς α, περισπῶνται δέ, ἀν ἔχωσιν αὐτὴν εἰς ν, ἢ εἶναι γένους οὐδαιέρον.

μὴν,	θήρ	πούς	(αἰτιατ. α)
μῦς,	γραῦς	βοῦς	(αἰτιατ. ν)
πῦρ,	οὔς,		(οὐδέτ.)

β') Περισπᾶται, καίτοι ἔχει τὴν ἐνικ. αἰτ. εἰς α, τὸ γλαῦς· δξύνεται δέ, καίτοι ἔχει τὴν αἰτ. ἐνικ. εἰς ν, τὸ κλείς.

γ') Πᾶσα μονοσύλλαβος ἐνικ. αἰτ. οὐσιαστικοῦ, λήγουσα εἰς ν, περισπᾶται· δρῶν, βοῶν, γραῶν· ὡσαύτως πᾶσα μονοσύλλαβος πληθ. αἰτιατική· βοῦς, μῦς, γραῦς.

2. Ὑγράληκτα συγκοπτόμενα εἰς ηρ.

§ 4. Παράδειγμα.

Ἐνικ	ὀνομ.	ὁ	πατήρ	Πληθ.	ὀνομ.	οἱ	πατέρ-ες
	γεν.	τοῦ	πατρ-ός	γεν.	τῶν	πατέρ-ων	
	δοτ.	τῷ	πατρ-ί	δοτ.	τοῖς	πατρᾶ'-σι	
	αἰτ.	τὸν	πατέρ-α	αἰτ.	τοὺς	πατέρ-ας	
	κλητ.	ὦ	πᾶ'τερ	κλητ.	ὦ	πατέρ-ες.	

Κατὰ τὸ πατὴρ κλίνονται καὶ τὸ μήτηρ, θυγάτηρ, γαστήρ, θέμα
μητηρ, θυγατερ, γαστερ.

§ 5. Τὸ πατὴρ καὶ τὰ κατ' αὐτὸ κλινόμενα ἔχουσι τὰς ἐξῆς
ἀνωμαλίας·

α') Ἀποβάλλουσι (συγκόπτουσι) τὸ πρὸ τοῦ χαρακτηῖρος ε ἐν
τῇ ἐνικῇ γενικῇ καὶ δοτικῇ, καὶ τονίζονται ἐν αὐταῖς ἐπὶ τῆς λη-
γούσης· μητρός, μητρι-γαστρός, γαστρι.

β') Ἐν τῇ ἐνικῇ κλητ., ἥτις εἶναι ὁμοία τῷ θέματι, ἀναδιβά-
ζουσι τὸν τόνον· πάτερ, μητερ, θύγατερ.

Σημ. Τὸ γαστήρ κλητικὴν δὲν ἔχει.

γ') Ἐν τῇ πληθ. δοτικῇ μετὰ τὴν συγκοπὴν τοῦ ε προσλαμ-
βάνουσι κατόπιν τοῦ ρ βραχὺ ᾗ, ἐφ' οὗ καὶ τονίζονται μητρᾶ'σι, θυ-
γατρᾶ'σι, γαστρᾶ'σι.

§ 6. Τὸ ἀνήρ συγκόπτει τὸ ε ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι, πληθ.
τῆς ἐνικ. ὀνομ. καὶ κλητ., μετὰ δὲ τὴν συγκοπὴν προσλαμβάνει δ
πρὸ τοῦ ρ·

ἀνήρ, ἀνδρός, ἀνδρί, ἄνδρα, ἄνερ·
ἄνδρες, ἀνδρῶν ἀνδρᾶ'σι(ν), ἄνδρας, ἄνδρες.

3. Ἄλλαι ἀνωμαλῖαι.

§ 7. Οὐσιαστικά τινα σχηματίζουσι μίαν ἢ περισσοτέρας ἢ καὶ
πάσας τὰς ἄλλας πτώσεις κατὰ κλίσιν διάφορον (ἐτέραν) τῆς κλίσεως·
τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς, διὰ ταῦτα ἑτερόκλιτα ὀνομάζονται. Τὰ συνη-
θέστατα τούτων εἶναι·

1) Γυνή (α' κλίσι.), γυναικός, γυναικί, γυναῖκα, γύναι· γυνᾶ-
κες, γυναικῶν, γυναιξί, γυναῖκας (γ' κλίσι).

2) Ὁ πρεσβευτής, τοῦ πρεσβευτοῦ, τῷ πρεσβευτῇ, τὸν πρεσβευ-
τήν, ᾧ πρεσβευτά (κατὰ τὴν α' κλίσιν). Πληθ. οἱ πρέσβεις, τῶν
πρέσβεων, τοῖς πρέσβεσι(ν), τοῖς πρέσβεις (κατὰ τὴν γ' κλίσιν).

3) Τὸ πῦρ, πυρός, πυρί, πῦρ (κατὰ τὴν γ' κλίσιν). Πληθ. τὰ
πυρά, πυρῶν, πυροῖς, πυρά (κατὰ τὴν β' κλίσιν).

4) Γίός, υἱοῦ κλίνεται κανονικῶς ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι τοῦ

ένικ. και πληθ. κατά την β', άλλ' έχει και κατά την γ' κλίσι. ένικ. γέν. υίεος, δοτ. υίεί, — πληθ. υίείς, υίέων, υίέσι(ν), υίείς).

5) 'Ο όνειρος, τοϋ όνειρου κλπ. όμαλώς κατά την β' κλίσιν, άλλ' έχει και έκ θέματος όνειρατ-κατά την γ' κλίσι. τάς έξής πτώσεις: όνειρατος, όνειρατι, — όνειρατα, όνειράτων, όνειρασι(ν). Το όνομα τοϋτο αλλάσσει και γένος: ό όνειρος-τά όνειρατα.

§ 8. Έτερόκλητα είναι και τινα ξενικά κύρια όνόματα εις ης, γεν. ους, άτινα σχηματίζουν. την ένικ. αίτ. και κλήτ. κατά την α' κλίσιν ό Τισσαφέρνης, τοϋ Τισσαφέρνου, τῆ Τισσαφέρνει (γ' κλίσι.), άλλά τον Τισσαφέρνην, ὡ Τισσαφέρνη (ά κλίσι.). (πρβλ. και ΚΕΦ. Γ' § 20 γ').

§ 9. Μεταπλαστά όνομάζονται τά οϋσιαστικά, άτινα σχηματίζουνσι πτώσεις τινάς έν θέματος διαφόρου τοϋ θέματος τῆς ένικῆς όνομαστικῆς.

1) Το γόνυ (θέμα γονυ-και γονατ-). γόνυ, γόνατος, γόνατι, γόνυ· γόνατα, γονάτων, γόνασι(ν), γόνατα·

2) Το δόρυ (θέμ. δορυ-και δορατ-). δόρυ, δόρατος, δόρατι, δόρυ· δόρατα, δοράτων, δόρασι(ν), δόρατα.

3) Το ύδωρ-(θέμ. ύδωρ και ύδατ-). ύδωρ, ύδατος, ύδατι, ύδωρ· ύδατα, ύδάτων, ύδασι(ν), ύδατα·

4) Το φρέαρ (θέμ. φρεαρ-και φρεατ-)-φρέαρ, φρέατος, φρέατι, φρέαρ· φρέατα, φρεάτων, φρέασι(ν), φρέατα·

5) Το οϋς-(θέμ. οϋσ· και ὠτ-). οϋς, ὠτός, ὠτί, οϋς· ὠτα, ὠτων, (πρβλ. § 2), ὠσίν(ν), ὠτα. Δυίκ. τῷ ὠτε, τοῖν ὠτοι·

6) Το ήπαρ (θέμ. ήπαρ-και ήπατ-)-ήπατος, ήπατι, ήπαρ· ήπατα, ήπάτων, ήपाσι(ν), ήπατα·

7) Ζεύς (θέμ. Ζευ- και Δι-). Ζεύς, Διός, Δί, Δία, Ζεϋ·

8) 'Ο, ή κύων (θέμ. κυον και κυν-). κύων, κυνός, κυνί, κύνα, κύων· κύνες, κυνῶν, κυσί(ν), κύνας, κύνες·

9) 'Η ναϋς (θέμ. ναυ-και νηυ-). ναϋς, νεώς, νηί, ναϋν, ναϋ νῆες, νεῶν, ναυσί(ν), ναϋς, νῆες·

10) Ὁ μάρτυς (θέμ. μαρτυ-καὶ μαρτυρ-) μάρτυρος, μάρτυρι, μάρτυρα, μάρτυς· μάρτυρες, μαρτύρων, μάρτυσι(ν), μάρτυρας·

11) Ἡ χεὶρ (θέμ. χεῖρ καὶ χερ-), χείρας, χεῖρι, χεῖρα, χεῖρ· χεῖρες, χεῖρῶν, χερσί(ν), χείρας. Δυϊκ. χεῖρε, χερσῖν·

12) Ὁ ἀμνὸς κλίνεται κανονικῶς κατὰ τὴν 6' κλίσιν, ἀλλ' ἔχει ἅμα καὶ τύπους ἐκ θέματος ἄρν· ἄρνός, ἄρνί, ἄρνα· ἄρνες, ἄρνῶν, ἄρνάσι, ἄρνας (κατὰ τὴν γ' κλίσιν)·

13) Τὸ φῶς (ἐκ τοῦ φάος), φωτός (θέμ. φωτ-), φωτί, φῶς· φῶτα, φῶτων (πρβλ. § 2), φωσί(ν), φῶτα.)

§ 10. Μεμονωμένα ἀνώμαλα.

1) Ἀπόλλων, Ποσειδῶν, γεν. Ἀπόλλωνος, Ποσειδῶνος, δοτ. Ἀπόλλωνι, Ποσειδῶνι, αἰτ. Ἀπόλλωνα καὶ Ἀπόλλω, Ποσειδῶνα καὶ Ποσειδῶ, κλητ. Ἀπολλων, Ποσειδον·

2) Ἄρης, Ἄρεως, Ἄρει, Ἄρη καὶ Ἄρην, Ἄρες·

3) Ἡ κλεῖς, κλειδός, κλειδί, κλεῖν, — κλειδες, κλειδῶν, κλεισί(ν), κλεῖς, κλειδες. *ὑπὸν. πρὸς ἐπιθετῶν. οὐδὲν*

ΚΛΙΣΙΣ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

ΕΠΙΘΕΤΑ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ

1. Γενικαὶ παρατηρήσεις.

§ 1. Αἱ λέξεις αἱ φανερόνουσαι χαρακτηριστικὰ ἢ τοὶ ἰδιότητας προσώπων, ζῴων καὶ πραγμάτων λέγονται ἐπίθετα· ὁ ὑψηλὸς ἀνὴρ, ἡ πονηρὰ ἀλώπηξ, τὸ ψυχρὸν ὕδωρ.

§ 2. Πάν ἐπίθετον ἔχει καὶ τὰ τρία γένη· ὁ ὑψηλὸς ἀνὴρ, ἡ ὑψηλὴ γυνή, τὸ ὑψηλὸν δένδρον.

§ 3. α') Τὰ ἐπίθετα τὰ ἔχοντα τρεῖς καταλήξεις, ἢ τοὶ μίαν δι' ἕκαστον τῶν τριῶν γενῶν, λέγονται τρικατάληκτα· ὁ δίκαιος, ἡ δικαία, τὸ δίκαιον.

β') Τὸ θηλυκὸν παντὸς τρικαταλήκτου ἐπιθέτου κλίνεται κατὰ τὴν α' κλίσιν· ἅγιος, ἁγία—πᾶς, πᾶσα.

γ') Τὰ ἐπίθετα τὰ ἔχοντα δύο καταλήξεις, ἦτοι μίαν διὰ τὸ ἄρσενικὸν καὶ θηλυκὸν καὶ ἄλλην διὰ τὸ οὐδέτερον, λέγονται δικατάληκτα· ὁ ἔνδοξος, ἡ ἔνδοξος, τὸ ἔνδοξον· ὁ εὐδαίμων, ἡ εὐδαίμων, τὸ εὐδαίμων.

2. Ἀσυναίρετα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

α') Τρικατάληκτα.

§ 4. Ἐπίθετα τῆς β' κλίσ. λέγονται ἐκεῖνα, ὧν τὸ ἄρσ. καὶ οὐδ. εἶναι τῆς β' κλίσεως· ἀγαθός, ἀγαθή, ἀγαθόν.

§ 5. Τὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως ἐν τῷ ἄρσεν. καὶ οὐδέτ. κλίνονται ἀκριβῶς, ὅπως τὰ ἄρσεν. καὶ οὐδ. οὐσιαστικά τῆς β', ἐν δὲ τῷ θηλυκῷ, ὅπως τὰ θηλυκὰ οὐσιαστικά τῆς α' κλίσεως.

Παράδειγμα

Ἔνικ.	ὄνομ.	ὁ	δίκαιος	ἡ	δικαία	τὸ	δίκαιον
	γεν.	τοῦ	δικαίου	τῆς	δικαίας	τοῦ	δικαίου
	δοτ.	τῷ	δικαίῳ	τῇ	δικαίᾳ	τῷ	δικαίῳ
	αἰτ.	τὸν	δίκαιον	τὴν	δικαίαν	τὸ	δίκαιον
	κλητ.	ὦ	δίκαιε	ὦ	δικαία	ὦ	δίκαιον
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ	δίκαιοι	αἱ	δίκαιαι	τὰ	δίκαια
	γεν.	τῶν	δικαίων	τῶν	δικαίων	τῶν	δικαίων
	δοτ.	τοῖς	δικαίοις	ταῖς	δικαίαις	τοῖς	δικαίοις
	αἰτ.	τούς	δικαίους	τάς	δικαίας	τὰ	δίκαια
	κλητ.	ὦ	δίκαιοι	ὦ	δίκαιαι	ὦ	δίκαια.

§ 6. Παρατηρήσεις. α') Τὸ θηλ. τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς β' κλίσ. λήγει εἰς ᾱ, ἂν πρὸ τοῦ ος τοῦ ἄρσ. ὑπάρχη ε, ε' πάντοτε ἄλλοτε λήγει εἰς ἠ' καθαρὸς, καθαρᾶ', καθαρόν—ἅγιος, ἁγία, ἅγιον—νέος, νέᾱ, νέον—πιστός, πιστή, πιστόν—δγδοος, δγδόη, ὄγδοον.

β') Τὸ θηλυκὸν τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς β' κλίσεως

ἐν τῇ γεν. πληθ. τονίζεται, ἔνθα καὶ τὸ ἄρσεν. δίκαιοι, δικαίων (ἄρσ.), δικαίων (θηλ.).

β' Δικατάληκτα.

§ 7. Δικατάληκτα ἐκ τῶν ἐπιθέτων τῆς β' κλίσ. εἶναι

1) Τὰ πλείστα τῶν συνθέτων ὁ ἄ-πιστος, ἡ ἄ-πιστος, τὸ ἄ-πιστον·

2) Τὰ βάρβαρος, ἡμερος, ἡσυχος—ἡρεμος, κίβδηλος, χέρσος·

3) Τὰ εἰς -ιμος, σχεδὸν πάντα· ὁ φρόνιμος, ἡ φρόνιμος·

4) Τὰ ἐξῆς εἰς ιος καὶ εἰος· αἰδῖος, αἰφνίδιος, ἀκούσιος—βόρειος, γενέθλιος, δραστήριος.

§ 8. Ἐπιθέτα τινα ἀπλᾶ καὶ σύνθετα εἶναι καὶ τρικατάληκτα καὶ δικατάληκτα π. χ. ὁ βέβαιος, ἡ βεβαία καὶ ἡ βέβαιος—ὁ ἔρημος, ἡ ἐρήμη καὶ ἡ ἔρημος—ὁ ἀναίτιος, ἡ ἀναίτια καὶ ἡ ἀναίτιος.

3. Ἐπιθέτα συνηρημένα β' κλίσεως.

§ 9. Συνηρημένα ἐπιθέτα τῆς β' κλίσ. εἶναι 1) τὰ εἰς εος—οὺς τὰ σημαίνοντα ὕλην ἢ χρώμα· χρυσοῦς, χρυσοῆ, χρυσοῦν—πορφυροῦς, πορφυρᾶ, πορφυροῦν, 2) τὰ εἰς πλόος-οὺς ἀριθμητικά· ἀπλοῦς, ἀπλή, ἀπλοῦν, 3) τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ πλοῦς καὶ ροῦς, ἅτινα, ὡς σύνθετα, εἶναι δικατάληκτα ὁ, ἡ εὐπλοῦς, τὸ εὐπλοῦν—ὁ, ἡ εὔνοος, τὸ εὔνοον.

§ 10. Τὰ συνηρημένα ἐπιθέτα τῆς β' κλίσ. ὡς καὶ τὰ οὐσιαστικά, ἔχουσι καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τὰς καταλήξεις τῶν ἀσυναίρετων τύπων.

Τοῦτο δὲν συμβαίνει 1) ἐν τῇ ἐνικ ὀνομ. καὶ αἰτιατ. τῶν ἄρσεν. καὶ οὐδέτ., ἔνθα τὸ εο καὶ οο συναίρουσιν εἰς ου, 2) ἐν τῇ εα τοῦ θηλ., ἔπερ συναίρειται εἰς η, ἀν δὲν προηγῆται ρ' χρυσε-α—χρυσῆ, ἀλλὰ ἀργυρέ-α—ἀργυρᾶ.

§ 11. Παραδείγματα.

Ἔνικ. ὀνομ.	(χρῦσε-ος)	χρυσοῦς	Πληθ. ὀνομ.	(χρῦσε-οι)	χρυσοῖ
γεν.	(χρυσέ-ου)	χρυσοῦ		(χρυσέ-ων)	χρυσῶν
δοτ.	(χρυσέ-φ)	χρυσῶ		(χρυσέ-οις)	χρυσοῖς
αἰτ.	(χρῦσε-ον)	χρυσοῦν		(χρυσέ-οις)	χρυσοῖς
κλητ.	(χρῦσε-ος)	χρυσοῦς		(χρῦσε-οι)	χρυσοῖ

* <i>Ενικ.</i>	ὄνομ.	(χρυσέ-α)	χρυσῆ	<i>Πληθ.</i>	(χρύσε-αι)	χρυσᾶι
	γεν.	(χρυσέ-ας)	χρυσῆς		(χρυσέ-ων)	χρυσῶν
	δοτ.	(χρυσέ-α)	χρυσῆ		(χρυσέ-αις)	χρυσᾶις
	αἰτ.	(χρυσέ-αν)	χρυσῆν		(χρυσέ-ας)	χρυσᾶς
	κλητ.	(χρυσέ-α)	χρυσῆ		(χρύσε-εαι)	χρυσᾶι
* <i>Ενικ.</i>	ὄνομ.	(χρύσε-ον)	χρυσοῦν	<i>Πληθ.</i>	(χρύσε-ᾶ)	χρυσᾶ
	γεν.	(χρυσέ-ου)	χρυσοῦ		(χρυσέ-ων)	χρυσῶν
	δοτ.	(χρυσέ-φ)	χρυσῶ		(χρυσέ-οις)	χρυσοῖς
	αἰτ.	(χρύσε-ον)	χρυσοῦν		(χρύσε-ᾶ)	χρυσᾶ
	κλητ.	(χρύσε-ον)	χρυσοῦν		(χρύσε-ᾶ)	χρυσᾶ.
* <i>Ενικ.</i>	ὄνομ.	(ἀργυρέ-α)	ἀργυρᾶ	<i>Πληθ.</i>	(ἀργύρε-αι)	ἀργυραῖ
	γεν.	(ἀργυρέ-ας)	ἀργυρᾶς		(ἀργυρέ-ων)	ἀργυρῶν
	δοτ.	(ἀργυρέ-α)	ἀργυρᾶ		(ἀργυρέ-αις)	ἀργυραῖς
	αἰτ.	(ἀργυρέ-αν)	ἀργυρᾶν		(ἀργυρέ-ας)	ἀργυρᾶς
	κλητ.	(ἀργυρέ-α)	ἀργυρᾶ		(ἀργύρε-αι)	ἀργυραῖ.

**Ἀρσ. καὶ θηλ.*

Οὐδέτ.

* <i>Ενικ.</i>	ὄνομ.	(εὔνο-ος)	εὔνοος	(εὔνο-ον)	εὔνοον
	γεν.	(εὐνό-ου)	εὔνου	(εὐνό-ου)	εὔνου
	δοτ.	(εὐνό-φ)	εὔνοφ	(εὐνό-φ)	εὔνοφ
	αἰτ.	(εὔνο-ον)	εὔνοον	(εὔνο-ον)	εὔνοον
	κλητ.	(εὔνο-ος)	εὔνοος	(εὔνο-ον)	εὔνοον
<i>Πληθ.</i>	ὄνομ.	(εὔνο-οι)	εὔνοιοι		εὔνοοα
	γεν.	(εὐνό-ων)	εὔνων	(εὐνό-ων)	εὔνων
	δοτ.	(εὐνό-οις)	εὔνοιοις	(εὐνό-οις)	εὔνοιοις
	αἰτ.	(εὐνό-οις)	εὔνοιοις		εὔνοοα
	κλητ.	(εὔνο-οι)	εὔνοιοι		εὔνοοα.

§ 12. Τὰ συνηρημένα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως τονίζονται οὕτως:

1) Τὰ ἀπλᾶ μετὰ τὴν συναίρεσιν τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ περισπῶνται ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσι.

2) Τὰ σύνθετα εἶναι βαρύτερα καὶ τονίζονται ἐν πάσαις ταῖς πτώσεσιν ἐπὶ τῆς συλλαβῆς, ἐρ' ἧς καὶ ἡ ἐνικὴ ὀνομαστ.

§ 13. Περὶ τῆς σωματικῆς τῶν ἐπιθέτων τῆς β' κλίσεως

σημειωτέον τὰ ἐξῆς· 1) Τὰ σύνθετα ἔχουσι τὸ *οι* τῆς πληθ. ὀνομ. βραχὺ καὶ μετὰ τὴν συναίρεσιν· εὔνοι· 2) Τὰ σύνθετα δὲν συναίρουσιν ἐν τῇ πληθ. ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ οὐδ· εὔνοα.

§ 14. Δυϊκὸς τῶν δευτεροκλίτων ἐπιθέτων.

α') Τῶν τρικατακλήκτων· 1) ἄρσ. καὶ οὐδ. ὀνομ., αἰτ., κλητ. *ω*, γεν. καὶ δοτ. *οιν*· 2) θηλ. ὀνομ., αἰτ., κλητ. *α* γεν. καὶ δοτ. *αιν*.

β') Τῶν δικατακλήκτων καὶ διὰ τὰ τρία γένη· ὀνομ., αἰτ., κλητ. *ω*, γεν. καὶ δοτ. *οιν*.

4. Ἐπίθετα β' ἀτυκῆς κλίσεως.

§ 15. Τὰ ἐπίθετα τῆς β' ἀτυκῆς κλίσεως εἶναι δικατάληκτα λήγοντα εἰς *ως*, *ων*· ὁ, ἡ ἰλεως, τὸ ἰλεων (=εὐμενῆς, εὐσπλαγχοῦς). Ἐξαιρεῖται μόνον τὸ πλέως, πλέα, πλέων (=πλήρης), ὅταν εἶναι ἀπλοῦν· ἀλλὰ ὁ, ἡ ἔκπλεως, τὸ ἔκπλεων.

§ 16. Τὰ ἐπίθετα τῆς β' ἀτυκῆς κλίσεως κλίνονται ὅπως καὶ τὰ οὐσιαστικά· ἀλλ' ἡ πληθ. ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ οὐδέτ. ἔχουσι τὴν συνήθη κατάληξιν ἄ· ἰλεᾶ, ἔκπλεᾶ.

§ 17. Παράδειγμα. ἄρσ. καὶ θηλ. οὐδέτ.

Ἔρικ.	ὀνομ.	ἰλεως	ἰλεων
	γεν.	ἰλεω	ἰλεω
	δοτ.	ἰλεω	ἰλεω
	αἰτ.	ἰλεων	ἰλεων
	κλητ.	ἰλεως	ἰλεων
	Πληθ.	ὀνομ.	ἰλεω
γεν.		ἰλεων	ἰλεων
δοτ.		ἰλεω	ἰλεω
αἰτ.		ἰλεως	ἰλεᾶ
κλητ.		ἰλεω	ἰλεᾶ.

§ 18. Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν ἐπιθέτων τούτων ἔχει τὰς ἐξῆς καταλήξεις· ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. *ω*, γεν. καὶ δοτ. *ων*.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

ΕΠΙΘΕΤΑ ΤΡΙΤΗΣ ΚΛΙΣΕΩΣ

1. Τρικατάληκτα.

§. 1.) α') Ἐπίθετα τῆς τρίτης κλίσεως λέγονται ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων τὸ ἄρσεν. καὶ οὐδέτ. κλίνονται κατὰ τὴν γ' κλίσιν.

β') Τὰ θηλυκὰ τῶν τρικατάληκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως κλίνονται κανονικῶς κατὰ τὴν α'. κλίσιν.

α') ἐπίθετα τῆς γ'. κλίσεως ἔχοντα θέμα εἰς νι.

§ 2. Τὰ ἐπίθετα τῆς γ'. κλίσεως τὰ ἔχοντα θέμα εἰς νι λήγουσιν ἐν τῇ ἐνικ. ὀνομ.

1) εἰς ας, ασα, αν' πᾶς, πᾶσα, πᾶν'

2) εἰς εἰς, εσσα, εν' χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν καὶ

3) εἰς ων, ουσα, ον' ἐκῶν, ἐκοῦσα, ἐκόν.

§ 3. Παραδείγματα.

Ἐνικός.

ὀνομ.	ὁ	χαρίει-ς	ἡ	χαρίεσσ-α	τὸ	χαρίεν
γεν.	τοῦ	χαρίεντ-ος	τῆς	χαρίεσσ-ης	τοῦ	χαρίεντ-ος
δοτ.	τῷ	χαρίεντ-ι	τῇ	χαρίεσσ-ῃ	τῷ	χαρίεντ-ι
αἰτ.	τὸν	χαρίεντ-α	τὴν	χαρίεσσ-αν	τὸ	χαρίεν
κλητ.	ὦ	χαρίεν	ὦ	χαρίεσσ-α	ὦ	χαρίεν

Πληθυντικός.

ὀνομ.	οἱ	χαρίεντ-ες	αἱ	χαρίεσσ-αι	τὰ	χαρίεντ-α
γεν.	τῶν	χαρίεντ-ων	τῶν	χαρίεσσ-ῶν	τῶν	χαρίεντ-ων
δοτ.	τοῖς	χαρίε-σσι	ταῖς	χαρίεσσ-αῖς	τοῖς	χαρίε-σσι
αἰτ.	τοὺς	χαρίεντ-ας	τὰς	χαρίεσσ-ας	τὰ	χαρίεντ-α
κλητ.	ὦ	χαρίεντ-ες	ὦ	χαρίεσσ-αι	ὦ	χαρίεντ-α.

Ἑνικ.	ὄνομ.	ὁ πᾶς	ἡ πᾶσ-α	τὸ πᾶν
	γεν.	τοῦ παντ-ός	τῆς πάσ-ης	τοῦ παντ-ός
	δοτ.	τῷ παντ-ί	τῇ πάσ-ῃ	τῷ παν-τί
	αἰτ.	τὸν πάντ-α	τὴν πᾶσ-αν	τὸ πᾶν
	κλητ.	ὦ πᾶς	ὦ πᾶσ-α	ὦ πᾶν
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ πάντ-ες	αἱ πᾶσ-αι	τὰ πάντ-α
	γεν.	τῶν πάντ-ων	τῶν πασ-ῶν	τῶν πάντ-ων
	δοτ.	τοῖς πᾶ-σι	ταῖς πᾶσ-αῖς	τοῖς πᾶ-σι
	αἰτ.	τοὺς πάντ-ας	τὰς πάσ-ας	τὰ πάντ-α
	κλητ.	ὦ πάντ-ες	ὦ πᾶσ-αι	ὦ πάντ-α.

§ 4. α') Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς -ντ ἐπιθ. σχηματίζουσι τὴν ἑνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσ. διὰ τοῦ ς, τὴν δὲ τοῦ οὐδετέρου ὁμοίαν τῷ θεμάτι.

Σημ. Περὶ τῶν μεταβολῶν τῶν φθόγγων ἐν τῇ ἑνικ. ὄνομ. κατ. δοτ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. ἴδὲ Κεφ. Ι' § 6, β', 3.

β') Τὴν ἑνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσ. ἔχουσιν εἰς -ων, ὅπως τὸ γέρον, τὰ ἐπιθετα ἐκόν, ἐκοῦσα, ἐκόν (θ. ἐκοντ-) καὶ ἄκων, ἄκουσα, ἄκον (θ. ἄκοντ-).

§ 5. α') Τὸ θηλ. τῶν ἐπιθέτων τούτων σχηματίζεται διὰ τῆς καταλήξεως -ια ὡς ἐξῆς· τὸ ντια γίνεται νσα, τὸ ν πρὸ τοῦ σ ἀποβάλλεται καὶ τὸ ἄ καὶ ο ἐκτείνονται εἰς ᾱ καὶ ου· παντ-πάντια-πᾶν σα-πᾶσα· ἐκοντ-ἐκοντ-ια-ἐκονσα-ἐκοῦσα.

β') Τὰ εἰς εἰς, γεν. εντος ἐπιθετα σχηματίζουσι τὸ θηλ. καὶ τὴν δοτ. πληθ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. ἐκ θέματος εἰς εἰ. Τὸ τ+ι ἐνοῦνται ἐν τῷ θηλυκῷ εἰς σσ. Ἐν τῇ δοτ. πληθ. τὸ τ, ἐπειδὴ ἀκολουθεῖ ο, ἀποβάλλεται· χαριετ-ια-χαρίεσσα, -χαριετ-σι-χαρίσει.

§ 6. Ἡ γεν. καὶ δοτ. πληθ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. τοῦ ἐπιθέτου πᾶς παρὰ τὸν κανόνα τονίζεται ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς (πρὸλ. Κεφ. ΙΑ'. § 2).

β') Ἐπιθετα τῆς γ' κλίσεως ἔχοντα θέμα εἰς ν.

§ 7. Θέμα εἰς ν ἔχουσι τὰ ἐξῆς τρικατάληκτα ἐπιθ. τῆς γ'-κλίσεως.

1) μέλας, μέλαινα, μέλαν, θέμ. μελαν- 2) τάλας (= ταλαίπωρος, δυστυχής), τάλαινα, τάλαν, θέμ. ταλαν-

<i>Ένικ.</i>	ὄνομ.	μέλα + σ	μέλαιν-α	μέλᾶν
	γεν.	μέλᾶν-ος	μελαίν-ης	μέλαν-ος
	δοτ.	μέλαν-ι	μελαίν-η	μέλαν-ι
	αἰτ.	μέλαν-α	μέλαιν-αν	μέλαν
	κλητ.	μέλαν	μέλαιν-α	μέλαν
<i>Πληθ.</i>	ὄνομ.	μέλαν-ες	μέλαιν-αι	μέλαν-α
	γεν.	μελάν-ων	μελαιν-ῶν	μελάν-ων
	δοτ.	μέλα-σι	μελαίν-αις	μέλα-σι
	αἰτ.	μέλαν-ας	μελαίν-ας	μέλαν-α
	κλητ.	μέλαν-ες	μέλαιν-αι	μέλαν-α.

Ὁμοίως κλιγεται τὸ τάλας, τάλαινα, τάλαν.

§ 8. α) Τὸ τάλας καὶ μέλας σχηματίζουσι τὴν ἔνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσ. διὰ τοῦ σ καὶ δι' ἐκτάσεως τοῦ ἄ εἰς ᾶ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ν.

β) Τοῦ τάλας καὶ μέλας τὸ θηλυκὸν σχηματίζεται διὰ τῆς καταλήξεως ια' ταύτης τὸ ι ὑπερπηδᾷ τὸ ν καὶ ἐνοῦται μετὰ τοῦ α εἰς αι' ταλαν ταλαινα-τάλαινα.

Σημ. Περὶ τῆς δοτ. πληθ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. ἰδὲ Κεφ. I, § 13, 5'.

γ) Ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως ἔχοντα θέμα εἰς υ.

§ 9. Παράδειγμα.

<i>Ένικ.</i>	ὄνομ.	ἡδύ-ς	ἡδεῖ-α	ἡδύ
	γεν.	ἡδέ-ος	ἡδεῖ-ας	ἡδέ-ος
	δοτ.	ἡδεῖ(δέ-ι)	ἡδεῖ-α	ἡδεῖ
	αἰτ.	ἡδύ-ν	ἡδεῖ-αν	ἡδύ
	κλητ.	ἡδύ	ἡδεῖ-α	ἡδύ
<i>Πληθ.</i>	ὄνομ.	ἡδεῖς(δέ-ες)	ἡδεῖ-αι	ἡδέ-α
	γεν.	ἡδέ-ων	ἡδεῖ-ῶν	ἡδέ-ων
	δοτ.	ἡδέ-σι	ἡδεῖ-αις	ἡδέ-σι
	αἰτ.	ἡδεῖς	ἡδεῖ-ας	ἡδέ-α
	κλητ.	ἡδεῖς	ἡδεῖ-αι	ἡδέ-α.

*Ενικ.	ὄνομ.	ἤμισυ-ς	ἤμισει-α	ἤμισυ
	γεν.	ἤμισε-ος	ἤμισει-ας	ἤμισε-ος
	δοτ.	ἤμισει(σε-ι)	ἤμισει-α	ἤμισει
	αἰτ.	ἤμισυ-ν	ἤμισει-αν	ἤμισυ
	κλητ.	ἤμισυ	ἤμισει-α	ἤμισυ
Πληθ.	ὄνομ.	ἤμισεις(σε-ες)	ἤμισει-αι	ἤμισε-α(καὶ ἤμιση)
	γεν.	ἤμισέ-ων	ἤμισει-ῶν	ἤμισέ-ων
	δοτ.	ἤμισε-σι	ἤμισει-αις	ἤμισε-σι
	αἰτ.	ἤμισεις	ἤμισει-ας	ἤμισε-α(καὶ ἤμιση)
	κλητ.	ἤμισεις	ἤμισει-αι	ἤμισε-α(καὶ ἤμιση).

Σημ. Οὕτω κλινεται καὶ τὸ θῆλυ, θήλεια, θῆλυ.

§ 10. Τὰ εἰς ὕς, εἶα, ὃ ἐπιθετα ἔχουσι θέμα εἰς υ καὶ ε. Ἐκ τοῦ εἰς υ θέματος σχηματίζεται μόνον ἡ ἐνικ. ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ.

§ 11. α') Ἡ ἐνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσεν. σχηματίζεται διὰ τοῦ ς, ἡ δὲ τοῦ οὐδετέρου εἶναι ὁμοία τῷ εἰς υ θέματι ἡδύ-ς, ἡδύ.

β') Ἡ ἐνικ. κλητ. τοῦ ἄρσ. εἶναι ὁμοία τῷ εἰς υ θέματι ἡδύ.

γ') Τὸ θηλ. σχηματίζεται διὰ τῆς καταλήξεως ια, τῆς ὁποίας τὸ ἐνοῦται μετὰ τοῦ χαρακτηριστος εἰς εἰ γλυκός· θ. γλυκε, γλυκε ια γλυκεῖα.

§ 12. Γενικαὶ παρατηρήσεις περὶ τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως.

α') Τὸ α τοῦ θηλ. τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως εἶναι βραχύ· πᾶσᾶ, ἐκοῦσᾶ, ἡδεῖᾶ, μέλαινᾶ.

β') Τὸ θηλ. τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως ἐν τῇ γεν. πληθ. τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ περισπᾶται· πασῶν, μελαινῶν, ἡδεῖῶν, χαριεσσῶν.

§ 13. Ἀντικὸς τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως.

Αἱ ἐν τῷ δυϊκῷ καταλήξεις τῶν μὲν ἄρσ. καὶ οὐδ. εἶναι ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ς, γεν. καὶ δοτ. οιν, τῶν δὲ θηλ. ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. α, γεν. καὶ δοτ. αιν. Ἐν τῇ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ.

των εἰς ἕς, εἶα, ὃ ἐπιθ. τὸ ε μετὰ τοῦ θεματικοῦ φωνήεντος ε συναϊ-
ρεῖται εἰς εἰ' ἡδέ-ε ἡδέϊ.

2. Δικατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως.

α') Ἐχοντα θέμα εἰς -ον (ὄνομ. ων, ον) καὶ εἰς -εν (ὄνομ. ην, εν).

§ 14. Παράδειγμα.

Ἔνικ.	ὄνομ.	ὁ, ἡ	εὐδαίμων	τὸ	εὐδαιμον
	γεν.	τοῦ, τῆς	εὐδαίμων-ος	τοῦ	εὐδαίμων-ος
	δοτ.	τῷ, τῇ	εὐδαίμων-ι	τῷ	εὐδαίμων-ι
	αἰτ.	τόν, τήν	εὐδαίμων-α	τὸ	εὐδαιμον
	κλητ.	ὦ, ὦ	εὐδαιμον	ὦ	εὐδαιμον
Πληθ.	ὄνομ.	οἱ, αἱ	εὐδαίμων-ες	τά	εὐδαίμων-α
	γεν.	τῶν, τῶν	εὐδαιμόν-ων	τῶν	εὐδαιμόν-ων
	δοτ.	τοῖς, ταῖς	εὐδαίμο-σι	τοῖς	εὐδαίμο-σι
	αἰτ.	τούς, τάς	εὐδαίμων-ας	τά	εὐδαίμων-α
	κλητ.	ὦ, ὦ	εὐδαίμων-ες	ὦ	εὐδαίμων-α.

Θέμα εἰς -εν ἔχει τὸ ἐπίθετον ὁ, ἡ ἄρρην, τὸ ἄρρην κλιγόμε-
νον ὁμαλῶς ὡς ἐξῆς: ὁ, ἡ ἄρρην, τοῦ, τῆς ἄρρενος κ.λ.π. Οὐδ. τὸ
ἄρρην, τοῦ ἄρρενος κ.λ.π.

§ 15. α') Ἡ ἔνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσ. τῶν δικαταλήκτων εἰς ων, ον
καὶ ην, εν ἐπιθέτων σχηματίζεται, ὅπως καὶ ἡ τῶν ἐνρινολήκτων
οὐσιαστικῶν (Κεφ. I' § 13, α').

β') Ἡ ἔνικ. κλητ. τοῦ ἄρσ. εἶναι ὁμοία τῷ θέματι καὶ ἀνα-
βιδάζει τὸν τόνον.

γ') Ἡ ἔνικ. ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τῶν οὐδ. εἶναι ὁμοία τῷ θέμ.
καὶ ἀναβιδάζει τὸν τόνον.

δ') Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς δοτ. πληθ. πρβλ. Κεφ. I' § 13, ε'.

β') Ἐχοντα θέμα σιγμόληκτον (ὄνομ. ης, ες).

§ 16. Παράδειγμα.

Ἔνικ.	ὄνομ.	ὁ, ἡ	ἄληθής	τὸ	ἀληθές
	γεν.	τοῦ, τῆς	ἀληθοῦς(θέ-ος)	τοῦ	ἀληθοῦς
	δοτ.	τῷ, τῇ	ἀληθεῖ(θέ-ι)	τῷ	ἀληθεῖ
	αἰτ.	τόν, τήν	ἀληθη(θέ-α)	τὸ	ἀληθές
	κλητ.	ὦ, ὦ	ἀληθές	ὦ	ἀληθές

Πληθ.	ὄνομ.	οἱ, αἱ	ἀληθεῖς(θέ-ες)	τὰ ἀληθῆ(θέ-α)
	γεν.	τῶν, τῶν	ἀληθῶν(θέ-ων)	τῶν ἀληθῶν
	δοτ.	τοῖς, ταῖς	ἀληθέσι(θέσ-σι)	τοῖς ἀληθέσι
	αἰτ.	τούς, τὰς	ἀληθεῖς	τὰ ἀληθῆ
	κλητ.	ὦ, ὦ	ἀληθεῖς	ὦ ἀληθῆ.

§ 17. Κλίσις τῶν εἰς ης, ες ἐπιθέτων.

α') Τὰ εἰς ης, ες ἐπίθετα κλίνονται, ὅπως καὶ τὰ εἰς ος σιγμόληκτα οὐδέτε· ἀποβάλλουσι δὴλα δὴ τὸ σ, εὐρισκόμενον κατὰ τὴν κλίσιν μεταξὺ δύο φωνηέντων καὶ συναυροῦσιν αὐτὰ.

β') Τὸ εα ἐν τοῖς εἰς ης, ες ἐπιθέτοις συναυρεῖται συνήθως εἰς *ā*, ἂν πρὸ τοῦ ης ὑπάρχη φωνῆεν· εὐκλεᾶ, ὕγιᾶ, ἀλλὰ καὶ εἰκλεῆ, ὕγιῆ.

γ') Ἡ ἐνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσεν. τῶν εἰς ης, ες ἐπιθ. σχηματίζεται δι' ἐκτάσεως τοῦ ε εἰς η, ἢ δὲ τοῦ οὐδέτε. εἶναι ὁμοία τῷ θέματι.

δ') Ἡ ἐνικ. κλητ. τοῦ ἄρσ. εἶναι ὁμοία τῷ θέματι.

§ 18. Τονισμὸς τῶν εἰς ης, ες ἐπιθέτων.

Τὰ βαρύτονα σύνθετα ἐπιθ. εἰς ης, ες 1) ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον ἐν τῇ ἐνικ. κλητ. τοῦ ἄρσ. καὶ ἐν τῇ ἐνικ. ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ οὐδετέρου· ὁ εὐήθης, ὦ εὐήθες—τὸ εὐήθες, ὦ εὐήθες· ἐξαιροῦνται τὰ εἰς ὠδης καὶ ἡρης, ἅτινα τονίζονται ἐπὶ τοῦ ω καὶ η· εὐώδης, ὦ εὐῶδες, τὸ εὐῶδες—ξίφηρης, ὦ ξιφήρες, τὸ ξιφήρες. 2) Ἐν τῇ γεν. πληθ. τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης, καίτοι τονίζεται τὸ ἐν τῶν συναυρετέων φωνηέντων· (συνηθέων) συνήθων, (ξιφηρέων) ξιφήρων, (εὐωδέων) εὐώδων.

§ 19. Τὸ τριήρης εἶναι κυρίως σύνθετον ἐπίθετον (τριήρης ναῦς)· διὸ κλίνεται καὶ τονίζεται, ὅπως τὰ ἄλλα σύνθετα ἐπίθετα εἰς ἡρης· τριήρης, τριήρους, τριήρει, τριήρη, τριῆρες—τριήρεις, τριήρων, τριήρεισι.

§ 20. Κατὰ τὰ εἰς ἡρης σύνθετα τονίζεται ἐν τῇ γεν. πληθ. ἐπὶ τοῦ η καὶ τὸ ἀπλοῦν πλήρης· (πληρέων) πλήρων.

§ 21. Αἰκατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως εἶναι

1) Τὰ εἰς αν, ον γεν. ονος καὶ ην εν γεν. ενος· σῶφρων,

ἄρρηγ. 2) τὰ εἰς ης, ες γεν. ους· ἀληθής. 3) τὰ εἰς ις, ι γεν. ιδος· ὄ, ἢ εὐελπις, τὸ εὐελπι, τοῦ εὐέλπιδος. 4) τὰ εἰς ις, ι, γεν. ιτος· ὄ, ἢ ἄχαρις, τὸ ἄχαρι, τοῦ ἀχάριτος. 5) τὰ εἰς πους, πουν, γεν. ποδος· ὄ, ἢ δίπους, τὸ δίπουν, τοῦ δίποδος.

§ 22. Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ τῶν εἰς -ις (γεν. -ιτος ἢ -ιδος) ἐπιθέτων λήγει εἰς -ιν· εὐελπιν, ἄχαριν· τῶν δὲ εἰς -πους (γεν. ποδος) λήγει εἰς -πουν ἢ ποδα· πολύπουν καὶ πολύποδα.

§ 23. Δυνὸς τῶν δικαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως.

Τὰ δικατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως ἔχουσι διὰ πάντα τὰ γένη ἐν τῷ δυϊκῷ τὰς αὐτὰς καταλήξεις, ἤτοι ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. ε, — γεν. καὶ δοτ. οιν. Αἱ καταλήξεις αὐταὶ ἐν τοῖς εἰς ης, ες ἐπιθ. συναίρουνται μετὰ τοῦ ε τοῦ θέμ. εἰς εἰ καὶ οἰ· εὐγενεῖ(γέ-ε) εὐγενοῖν(γέοιν).

3. Μονοκατάληκτα ἐπίθετα τῆς γ' κλίσεως.

§ 24. α') Ἐπίθετά τινα τῆς γ' κλίσεως ἔχουσιν ἓνα τύπον διὰ πάντα τὰ γένη, διὸ καὶ μονοκατάληκτα ὀνομάζονται. Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα ἐπίθετα ὡς οὐδέτερα εἶναι σπανιώτατα.

β') Τὰ συνηθέστατα τῶν μονοκαταλήκτων ἐπιθέτων τῆς γ' κλίσεως εἶναι

1) ὄ, ἢ πένης, τοῦ, τῆς πένητος, — 2) ὄ, ἢ μάκαρ, τοῦ, τῆς μάκαρος, — 3) ὄ, ἢ βλάξ, τοῦ, τῆς βλακός, — 4) ὄ, ἢ ἄρπαξ, τοῦ, τῆς ἄρπαγος, — 5) ὄ, ἢ φυγάς, τοῦ, τῆς φυγάδος, — 6) ὄ, ἢ μυγάς, τοῦ τῆς μυγάδος, — 7) ὄ, ἢ νῆσις, τοῦ, τῆς νῆσιδος, — 8) ὄ, ἢ ἄπαις τοῦ, τῆς ἄπαιδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'

ΑΝΩΜΑΛΑ ΕΠΙΘΕΤΑ

§ 1. α') Τὸ ἐπίθετον πολὺς (θέμ. πολυ- καὶ πολλο-) κλίνεται οὕτως·

ὄ	πολύς	ἢ	πολλή	τὸ	πολύ
τοῦ	πολλοῦ	τῆς	πολλῆς	τοῦ	πολλοῦ
τῷ	πολλῷ	τῇ	πολλῇ	τῷ	πολλῷ
τόν	πολύν	τήν	πολλήν	τό	πολύ

οί	πολλοί	αί	πολλαί	τά	πολλά
τῶν	πολλῶν	τῶν	πολλῶν	τῶν	πολλῶν
τοῖς	πολλοῖς	ταῖς	πολλαῖς	τοῖς	πολλοῖς
τοὺς	πολλοὺς	τάς	πολλάς	τά	πολλά.

β') Τὸ πολὺς ἐν τῇ ἐνικ. ὄνομ. καὶ αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. κλί-
νεται κατὰ τὴν γ' κλίσειν, ἐν πάσαις δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσιν αὐ-
τοῦ κατὰ τὴν β', καὶ ἐν τῷ θηλ. κατὰ τὴν α'.

§ 2. Τὸ μέγας (θέμ. μεγα- καὶ μεγαλο-) κλίνεται ὡδε:

Ἄρσ. μέγας, μεγάλου, μεγάλῳ, μέγαν, μέγας—μεγάλοι, με-
γάλων, μεγάλοις, μεγάλους, μεγάλοι.

Θηλ. μεγάλη, μεγάλης, μεγάλη, μεγάλην, μεγάλη—μεγάλαι
μεγάλων, μεγάλαις, μεγάλας, μεγάλοι.

Οὐδ. μέγα, μεγάλου, μεγάλῳ, μέγα, μέγα—μεγάλα μεγάλων,
μεγάλοις, μεγάλα, μεγάλα.

§ 3. Πρᾶος, πραεῖα, πρᾶον. Τὸ πρᾶος δανείζεται ἐκ τοῦ
πραῦς 1) τὴν πληθ. γεν. καὶ δοτ. τοῦ ἄρσ.: 2) ἅπαν τὸ θηλυκόν
3) τὸν πληθ. τοῦ οὐδ.—Πάντες οἱ ἄλλοι τύποι κλίνονται κατὰ τὴν
β' κλίσειν.

Ἄρσ. πρᾶος, πρᾶον, πρᾶῳ, πρᾶον, πρᾶε—πρᾶοι, πρᾶέων,
πρᾶέσι(ν), πρᾶούς, πρᾶοι.

Θηλ. πραεῖα, πραείας, πραεῖα, πραεῖαν, πραεῖα—πραεῖαι,
πραεῖων, πραεῖαις, πραεῖας, πραεῖαι.

Οὐδ. πρᾶον, πρᾶον, πρᾶῳ, πρᾶον, πρᾶον,—πρᾶέα, πρᾶέων,
πρᾶέσι(ν), πρᾶέα, πρᾶέα.

Σημ. Τὰ ἐκ τοῦ γέλωος σύνθετα κλίνονται κατὰ τὴν γ' κλίσειν,
σχηματίζουσι δ' ὅμως τὴν ἐνικ. καὶ πληθ. αἰτ. κατὰ τὴν β' ἄττικὴν
φιλόγελως, φιλόγελωτος, αἰτ. ἐνικ. φιλόγέλωτα καὶ φιλόγελων, αἰτ.
πληθ. φιλόγέλωτας καὶ φιλόγελως.

§ 4. Τὸ σῶς ἔχει μόνον τὴν ὄνομ. καὶ αἰτ. πάντων τῶν γενῶν
ἐν τῷ ἐνικ. καὶ πληθ. κατὰ τὴν β' ἄττικὴν. Πάντας τοὺς ἐλλείπον-
τας τύπους δανείζεται ἐκ τοῦ σῶος, σῶα, σῶον.

Ἄρσ. δ σῶς καὶ σῶς, σώου, σώω, σῶον καὶ σῶν, σῶε—
σῶοι καὶ σῶ, σώων, σώοις, σώοις καὶ σῶς, σῶοι.

Θηλ. ἡ σώα καὶ σῶς, σώας, σώα, σώαν καὶ σῶν, σώα—σῶαι
καὶ σῶ, σώων, σώαις, σώας καὶ σῶς, σῶαι.

Οὐδ. σῶον καὶ σῶν, σώου, σώω, σῶον καὶ σῶν—σῶα καὶ
σῶ, σώων, σώοις, σῶα καὶ σῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄

ΚΛΙΣΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

§ 1. Αἱ μετοχαί, ὅπως καὶ τὰ ἐπίθετα, ἔχουσι τρία γένη.

§ 2. Αἱ μετοχαί αἱ λήγουσαι εἰς μενος, μενη, μενον κλίνον-
ται ὁμαλῶς ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως· λυόμενος,
λυομένη, λυόμενον· γεγραμμένος, γεγραμμένη, γεγραμμένον.

§ 3. Πᾶσαι αἱ λοιπαὶ μετοχαί κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπί-
θετα τῆς γ' κλίσεως. Λήγουσι δὲ ἐν τῇ ἐνικ. ὀνομ. ὡς ἑξῆς·

1) ων, ουσα, ον· γράφων, γράφουσα, γράφον.

2) ας, ασα, αν· γράψας, γράψασα, γράψαν.

3) εἰς, εἶσα, ἐν· λυθείς, λυθείσα, λυθέν,

4) οὗς, οὔσα, ὄν· γνούς, γνοῦσα, γνόν,

5) ὡς, οὔσα, ὄν· γεγραφώς, γεγραφυῖα, γεγραφός,

6) ὡς, ὦσα, ὡς· ἐσιώς, ἐσιῶσα, ἐσιώς,

7) ἕς, ὦσα, ὦν· δεικνύς, δεικνῦσα, δεικνύν.

§ 4. Ἄρσ. γράφων, γράφοντος, γράφοντι, γράφοντα, γρά-
φων—γράφοντες, γραφόντων, γράφουσι(ν), γράφοντα, γράφοντες.

Θηλ. γράφουσα, γραφούσης, γραφούση, γράφουσαν, γράφουσα
—γράφουσαι, γραφουσῶν, γραφούσαις, γραφούσας, γράφουσαι.

Οὐδ. γράφον, γράφοντος, γράφοντι, γράφον, γράφον—γρά-
φοντα, γραφόντων, γράφουσι(ν), γράφοντα, γράφοντα.

§ 5. Αἱ εἰς ων, ουσα, ον μετοχαί ἔχουσι θέμα εἰς ντ. Σχημα-

τίζουσι δὲ τὴν ἑνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσ. ἄνευ τοῦ *ς* δι' ἐκτάσεως τοῦ *ο* εἰς *ω*· γράφοντ-γράφων.

§ 6. Ἄρσ. γράφῃς, γράφαντος, γράφαντι, γράφαντα, γράφῃς—γράφαντες, γραφάντων, γράφῃ-σί(ν), γράφαντας, γράφαντες.

Θηλ. γράφασα, γραφάσης, γραφάση, γράφασαν, γράφασα—γράφασαι, γραφασῶν, γραφάσαις, γραφάσας, γράφασαι.

Οὐδ. γράφαν, γράφαντος, γράφαντι, γράφαν, γράφαν—γράφαντα, γραφάντων, γράφῃ-σί(ν), γράψαντα, γράψαντα.

§ 7. Αἰ εἰς *ας*, *ασα*, *αν* — *εἰς*, *εἶσα*, *έν*—*οὐς*, *οὔσα*, *ὄν* καὶ *ύς*, *ύσα*, *ὖν* μετοχαί ἔχουσιν ὡσαύτως θέμα εἰς *νι*. Σχηματίζουσι δὲ τὴν ἑνικ. ὄνομ. τοῦ ἄρσ. προσλαμβάνουσαι *ς*. Τὸ *νι* ἀποβάλλεται τότε δὲ τὰ πρὸ αὐτοῦ βραχέα φωνήεντα ἐκτείνονται ἀναπληρωτικῶς, καὶ δὴ τὸ *ε* εἰς *ει*, τὸ *ο* εἰς *ου*, τὸ *ἄ* εἰς *ἄ* καὶ τὸ *ὑ* εἰς *ὑ*.

Σημ. Ἐν τῇ δοτ. πληθ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. γίνονται αἱ αὐταὶ μεταβολαί.

§ 8. Τὸ θηλ. τῶν μετοχῶν τῶν ἔχουσῶν θέμα εἰς *νι* σχηματίζεται προσαρτωμένου εἰς τὸ θέμα τοῦ ἄρσ. τοῦ *ια*. Γίνονται δὲ αἱ ἑξῆς μεταβολαί· τὸ *νι* γίνεται *νσ*, τὸ *ν* πρὸ τοῦ *σ* ἀποβάλλεται καὶ τὸ *ε* ἐκτείνεται εἰς *ει*, τὸ *ο* εἰς *ου*, τὸ *ἄ* εἰς *ἄ* καὶ τὸ *ὑ* εἰς *ὑ*.

§ 9. Ἄρσ. γεγραφώς, γεγραφότος, γεγραφότι, γεγραφότα, γεγραφώς—γεγραφότες, γεγραφότων, γεγραφόσι(ν), γεγραφότας.

Θηλ. γεγραφυῖα, γεγραφυῖας, γεγραφυῖα, γεγραφυῖαν, γεγραφυῖα—γεγραφυῖαι, γεγραφυῖων, γεγραφυῖαις, γεγραφυῖας, γεγραφυῖαι.

Οὐδ. γεγραφός, γεγραφότος, γεγραφότι, γεγραφός, γεγραφός—γεγραφότα, γεγραφότων, γεγραφόσι(ν), γεγραφότα.

§ 10. Αἰ εἰς *ώς*, *υῖα*, *ὄς* μετοχαί ἔχουσι θέμα εἰς *-οσ* καὶ *-οι*. Ἐκ τοῦ εἰς *-οσ* θέμ. σχηματίζεται ἡ ἑνικ. ὄνομ. καὶ κλητ. τοῦ ἄρσ. δι' ἐκτάσεως τοῦ *ο* εἰς *ω*, καὶ ἡ ὄνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ ἑνικ. τοῦ οὐδ. ἄνευ ἐκτάσεως. Πᾶσαι αἱ ἄλλαι πτώσεις τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδ. σχηματίζονται ἐκ τοῦ εἰς *-οι* θέματος.

§ 11. Ἄρσ. ἐστῶς, ἐστῶτος, ἐστῶτι, ἐστῶτα, ἐστῶς — ἐστῶτες, ἐστῶτων, ἐστῶσι(ν), ἐστῶτας, ἐστῶτες.

Θηλ. ἐστῶσα, ἐστῶσης, ἐστῶση κ.λ.π.

Οὐδ. ἐστῶς, ἐστῶτος, ἐστῶτι, ἐστῶς, ἐστῶς — ἐστῶτα, ἐστῶτων, ἐστῶσι(ν), ἐστῶτα, ἐστῶτα.

§ 12. Παρατηρήσεις περὶ τῶν τριτοκλίτων μετοχῶν.

α') Ἡ ἐνικ. κλητ. τοῦ ἄρσ. τῶν τριτοκλίτων μετοχῶν εἶναι ὁμοία τῇ ἐνικ. ὄνομ.

β') Ἡ ἐνικ. ὄνομ. τοῦ οὐδ. τῶν τριτοκλίτων μετοχῶν εἶναι ὁμοία τῷ θέματι.

γ') Τὸ α τοῦ θηλ. τῶν τριτοκλίτων μετοχῶν εἶναι βραχύ· λύουσα, λυθεῖσα, γραψασά (πρὸλ. Κεφ. II', § 12, α').

δ') Τὸ θηλ. τῶν τριτοκλίτων μετοχῶν ἐν τῇ γεν. πληθ. τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ περισπᾶται· γραφουσῶν, γραψασῶν, λυθεισῶν, κεκωλυκυῖων (πρὸλ. Κεφ. II', § 12, β').

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

1. Γενικαὶ παρατηρήσεις.

§ 1. α') Τὰ ἐπίθετα ἔχουσι τρεῖς βαθμούς, τὸν θετικόν, τὸν συγκριτικόν καὶ τὸν ὑπερθετικόν.

β') Ὁ θετικὸς βαθμὸς σημαίνει, ὅτι ἀντικείμενόν τι, ἄνευ συγκρίσεως πρὸς τι ἄλλο, ἔχει ιδιότητά τινα.

γ') Ὁ συγκριτικὸς σημαίνει 1) ὅτι ἀντικείμενόν τι, συγκρινόμενον κατὰ τινα ιδιότητα πρὸς ἄλλο ὅμοιον, ἔχει αὐτὴν ἐν μεγαλυτέρῳ βαθμῷ ἢ τὸ ὅμοιον.

δ') Ὁ ὑπερθετικὸς σημαίνει 1) ὅτι ἀντικείμενόν τι, συγκρινόμενον πρὸς πάντα τὰ λοιπὰ ὅμοια κατὰ τινα ιδιότητα, ἔχει αὐτὴν ἐν μεγαλυτέρῳ βαθμῷ ἢ πάντα τὰ ὅμοια· 2) ὅτι ἀντικείμενόν τι ἔχει

ιδιότητά τινα, άνευ συγκρίσεως πρὸς ἄλλο, ἐν πολὺ μεγάλῳ βαθμῷ.

§ 2. Τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ λέγονται δι' ἐνὸς δνόματος παραθετικά.

Χ 2. Συνήθεις καταλήξεις τῶν παραθετικῶν.

§ 3. Τὰ παραθετικά ἐν τῇ ἀρχαίᾳ συνηθέστατα ἔχουσι τὰς αὐτὰς καταλήξεις, τὰς ὁποίας καὶ ἐν τῇ νέᾳ, ἤτοι τερος, τέρα, τερον διὰ τὸ συγκριτικὸν καὶ τατος, τάτη, τατον διὰ τὸ ὑπερθετικὸν δίκαιος (θ. δικαιο-), δικαιότερος, δικαιοτάτος — βραχύς (θ. βραχυ-), βραχύτερος, βραχύτατος — εὐγενής (θ. εὐγενεσ-), εὐγενέστερος, εὐγενέστατος — μέλας (θ. μελαν-), μελάντερος, μελάντατος.

§ 4. Αἱ καταλήξεις τῶν παραθετικῶν προσαρτῶνται εἰς τὸ θέμα τοῦ ἀρσενικοῦ τῶν θετικῶν.

Σημ. Τὸ θέμα τῶν δευτεροκλίτων ἐπιθέτων λήγει εἰς ο.

§ 5. Τὸ ο πρὸ τῶν καταλήξεων τερος, τατος ἐκτείνεται μὲν εἰς ω, ἂν ἡ προηγουμένη αὐτοῦ συλλαβὴ εἶναι βραχεῖα, φυλάττεται δέ, ἂν αὕτη εἶναι θέσει ἢ φύσει μακρά· σοφός, σοφώτερος, σοφώτατος ἀλλὰ πονηρός, πονηρότερος, πονηρότατος — ἐνδοξός, ἐνδοξότερος, ἐνδοξότατος.

Σημ. α'. Τὸ ι τῶν εἰς -ίος, -ίος, -ίμος, -ίνος ἐπιθέτων εἶναι βραχύ.

Σημ. β'. Ἐκ τῶν εἰς ος ἐπιθ., τὰ ὁποῖα ἔχουσι τὸ δίχρονον τῆς παραληγοῦσης μακρόν, τὰ συνηθέστατα εἶναι τὸ ἰσχυρός, λίτός, τρανός καὶ τὰ σύνθετα ἐκ τῶν λῦπη, τιμή, ψῆχή, θυμός καὶ κίνδυνος.

§ 6. Τὸ παλαιὸς ἔχει παραθετικά παλαιότερος, παλαιάτατος σχηματιζόμενα ἐκ τοῦ ἐπιρρήματος πάλαι.

Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὸ παλαιὸς σχηματίζει τὰ παραθετικά εἰς -αίτερος, -αίτατος καὶ τὸ γεραίός, γεραῖτερος, γεραῖτατος. Ἐπι δὲ καὶ τὰ ἐξῆς· 1) ἴδιος, ἰδιαίτερος, ἰδιαίτατος· 2) ἴσος, ἰσαίτερος, ἰσαίτατος· 3) ὄμιος, ὄμιαίτερος, ὄμιαίτατος· 4) ἦσυχος, ἦσυχαιτέρος, ἦσυχαιάτατος.

§ 7. Τὸ φίλος ἔχει τὰ παραθετικά ὅπως καὶ ἐν τῇ νέφ, φίλ-
περος, φίλτατος.

§ 8. Κατὰ τὰ εἰς ης, ες τριτόκλιτα ἐπίθετα, τὰ ἔχοντα θέμα
εἰς εο, σχηματίζουσι τὰ παραθετικά εἰς ἑστέρος, ἑστατος

1) Τὰ εἰς ων, ον, γεν. ονος· σώφρων, σωφρονέστερος, σω-
φρονέστατος.

2) Τὸ ἀπλοῦς καὶ τὰ εἰς νους συνηρημένα τῆς β' κλίσεως.
ἀπλοῦς, ἀπλούστερος (ἐκ τοῦ ἀπλοέστερος), ἀπλούστατος (ἀπλοέ-
στατος), εἴνους, εἰνούστερος, εἰνούστατος· καὶ

3) Τὸ ἔρρωμένος (= ἰσχυρός), ἔρρωμενέστερος, ἔρρωμενέ-
στατος.

§ 9. Εἰς ἑστέρος, ἑστατος λήγουσι καὶ τὰ παραθετικά τοῦ χα-
ρίεις καὶ πένης· χαριέστερος, χαριέστατος, πενέστερος, πενέστατος.

§ 10. Κανονικῶς εἰς ἑστέρος, ἑστατος λήγουσι τὰ παραθετικά
τῶν ἐπιθέτων τῶν ἔχόντων θέμα εἰς ι· ἄχαρις, θέμ. ἀχαρι-, (ἀχα-
ρίτ-τερος) ἀχαριέστερος, ἀχαριέστατος.

Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἐπίθετα τὰ ἔχοντα θέμα εἰς ι σχη-
ματίζουσι τὰ παραθετικά εἰς ἰστέρος, ἰστατος τὰ ἐξῆς· ἄρπαξ, βλάξ,
λάλος, κλέπιης καὶ πλεονέκτης. †

3. Σπανιώτεροι καταλήξεις τῶν παραθετικῶν.

§ 11. Σπανιώτεροι καταλήξεις τῶν παραθετικῶν εἶναι ἰων
(ἄρσ. καὶ θηλ.), ἰον (οὔδ.) τοῦ συγκριτικοῦ καὶ ἰστος, ἰστη, ἰστον
τοῦ ὑπερθ.

§ 12. Τὰς καταλήξεις ἰων, ἰστος ἔχουσι α') τὰ ἐξῆς ἐπί-
θετα: 1) κακός, κακίων, κάκιστος· 2) ταχύς, θάπτων, τάχιστος· 3)
ἡδύς, ἡδίων, ἡδιστος· 4) μέγας, μείζων, μέγιστος καὶ β') τὰ
ἀνώμαλα παραθετικά, περὶ ὧν εὐθὺς λέγομεν ἐν § 16.

§ 13. Τὰ συγκριτικά εἰς ἰων, ἰον κλίνονται κατὰ τὸ εὐδαί-
μων (κεφ. Π'. § 14), ἀλλ' ἐν τῇ ἐνικ. αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ θηλ. καὶ
ἐν τῇ πληθ. ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. καὶ τῶν τριῶν γενῶν ἔχουσι καὶ
συνηρημένους τύπους.

Ἑνικός.

§ 14. α')	ὄνομ.	βελτίων,	βέλτιον
	γεν.		βελτίονος,
	δοτ.		βελτίονι,
	αἰτ.	βελτίονα ἢ βελτίω,	βέλτιον
	κλητ.	βέλτιον	βέλτιον

Πληθυντικός.

ὄνομ. κλητ.	βελτίονες ἢ βελτίους,	βελτίονα ἢ βελτίω
γεν.		βελτιόνων
δοτ.		βελτίοσι(ν)
αἰτ.	βελτίονας ἢ βελτίους,	βελτίονα ἢ βελτίω.

β') Οἱ συνηρημένοι τύποι σχηματίζονται ἐκ θέμ. εἰς σ λήγον-
τος δι' ἀποβολῆς τοῦ σ μεταξὺ δύο φωνηέντων εὐρισκομένου, καὶ
διὰ συναίρεσεως τούτων, οσα-σα-ω, — οσες-οες-ους.

γ') Ἡ πληθ. αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ θηλ. ἐσχηματίσθη εἰς οὐς κατ'
ἀναλογίαν πρὸς τὴν πληθ. ὄνομ.

4. Ἀνώμαλα παραθετικά.

§ 15. Ἀνώμαλα παραθετικά λέγονται τὰ σχηματιζόμενα ἐκ
θέματος διαφόρου τοῦ θέματος τοῦ θετικοῦ.

§ 16. Τοιαῦτα εἶναι

1) ἀγαθός,	ἀμείνων,	ἄριστος (θέμ. ἀμεν-, ἀρ-)
»	βελτίων,	βέλτιστος (θέμ. βελτ-)
»	κρείττων,	κράτιστος (θέμ. κρετ-, κρατ-)
2) κακός,	κακίων,	κάκιστος (ὄμαλῶς)
»	χείρων,	χείριστος (θέμ. χερ-)
»	ἥττων,	— (θέμ. ἦκ-)
3) ὀλίγος,	—	ὀλίγιστος,
»	ἐλάττων,	ἐλάχιστος (θέμ. ἐλαχ-)
»	ἥττων,	(ἦκιστα)
4) μικρός,	μικρότερος,	μικρότατος (ὄμαλῶς)
»	μείων	—

ὁ μείων ἐστὶ μικρότερος.

5) πολύς,	πλείων, πλέον,	πλείστος (θέμ. πλε-)
6) καλός,	καλλίων,	κάλλιστος (θέμ. καλλ-, κάλλος)
7) αίσχρός,	αίσχίων,	αΐσχιστος (θέμ. αίσχ-, αίσχος)
8) ἐχθρός,	ἐχθίων,	ἐχθιστος (θέμ. ἐχθ-, ἐχθος)
9) ῥάδιος,	ῥάων,	ῥάστος (θέμ. ῥα-)
10) μακρός,	μακρότερος,	μακρότατος (ὀμαλῶς)
»	—	μήκιστος.

§ 17. Παραθετικά τινα δὲν ἔχουσι θετικόν· (πρὸ) πρότερος, πρῶτος·—(ὑπὲρ) ὑπέρτερος, ὑπέρτατος·—(πλησίον) πλησιαίτερος, πλησιαίτατος·—ὑστερος, ὑστατος·—ἔσχατος.

§ 18. Τὰ παραθετικά σχηματίζονται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ μᾶλλον, μάλιστα καὶ τοῦ θετικοῦ φίλος, μᾶλλον φίλος, μάλιστα φίλος. X

5. Παράθεσις ἐπιρρημάτων.

§ 19. Ἐκ τῆς γεν. πληθ. τοῦ ἄρσεν. τῶν ἐπιθέτων σχηματίζονται τροπικὰ ἐπιρρήματα τρεπομένου τοῦ τελικοῦ ἢ εἰς σ' δίκαιος-δικαίων-δικαίως, συνήθων-συνήθως, χαριέντως.

§ 20. Ἐνίοτε τὸ οὐδέτ. τοῦ θετικοῦ τῶν ἐπιθέτων χρησιμεύει ὡς ἐπιρρημα· ταχύ, πολύ, ὀλίγον, μέγα, μικρόν.

§ 21. Τὰ ἐξ ἐπιθέτων σχηματιζόμενα ἐπιρρήματα ἔχουσι καὶ παραθετικά. Ὡς συγκριτικὸν τῶν ἐπιρρημάτων χρησιμεύει ἡ ἐνικ. αἰτ. τοῦ οὐδέτ. τοῦ συγκριτικοῦ τῶν ἐπιθέτων, ὡς ὑπερθετικὸν δὲ ἡ πληθυντικὴ αἰτιατικὴ τοῦ οὐδέτερον τοῦ ὑπερθετικοῦ τῶν ἐπιθέτων· δικαίως, δικαιοῦτερον, δικαιοῦτατα— ἀπλῶς, ἀπλοῦστερον, ἀπλοῦστατα— ἐδδαιμόνως, ἐδδαιμονέστερον, ἐδδαιμονέστατα— ταχέως, θᾶπτον, τάχιστα.

§ 22. Ἀνώμαλα παραθετικά ἐπιρρημάτων σημειωτέον τὰ ἐξ ἧς· εὔ, ἄμεινον, ἄριστα— μάλα, μᾶλλον, μάλιστα— ὀλίγον, ἦπτον, ἦκιστα.

§ 23. Τοπικὰ τινα ἐπιρρήματα σχηματίζουσι συγκριτικὸν εἰς τέρω καὶ ὑπερθετικὸν εἰς τάτω ἄνω, ἀνωτέρω, ἀνωτάτω— κάτω, κατωτέρω, κατωτάτω— πόρρω (=μακράν), πορρωτέρω, πορρω-

τάτω— ἐγγύς, ἐγγυτέρω, ἐγγυτάτω καὶ ἐγγύτερον, ἐγγύτατα—
πέρα, περαιτέρω, (ἀπό), ἀπωτέρω— ἀπωτάτω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

§ 1. Ἀριθμητικά λέγονται αἱ λέξεις αἱ φανερόνουςαι 1) ὀρι-
σμένον ποσὸν ἀντικειμένων ἢ ἐπαναλήψεων πράξεώς τινος καὶ 2)
ὀρισμένας σχέσεις ποσοῦ, ὑπαρχούσας μεταξὺ διαφόρων ἀντι-
κειμένων.

α') Ἀπόλυτα ἀριθμητικά.

§ 2. Ἀπόλυτα ἀριθμητικά λέγονται τὰ ἀριθμητικά τὰ σημαί-
νοντα πόσα ὀρισμένως εἶναι ἀντικείμενά τινα· εἷς, ἑκατόν.

§ 3. α') Τὰ ἀπόλυτα ἀπὸ τοῦ πέντε μέχρι τοῦ ἑκατόν εἶναι
ἄκλιτα ἐπίθετα. Τὰ δ' ἀπὸ τοῦ εἷς μέχρι τοῦ τέσσαρες καὶ τὰ ἀπὸ
τοῦ διακόσιοι καὶ ἑξῆς εἶναι κλιτὰ ἐπίθετα.

β') Τὰ ἀπὸ τοῦ διακόσιοι καὶ ἑξῆς κλίνονται μόνον ἐν τῷ πλη-
θυντικῷ ὡς δευτερόκλιτα ἐπίθετα.

§ 4. α') Τὸ εἷς, μία, ἐν κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ
νέᾳ. Εἷς, ἐνός, ἐνί, ἕνα—μία, μιᾶς, μιᾶ, μίαν—ἐν, ἐνός, ἐνί.

β') Κατὰ τὸ εἷς κλίνεται ἐν τῷ ἐνικῷ τὸ οὐδεὶς καὶ μηδεὶς.
Οὐδεὶς, οὐδενός, οὐδενί, οὐδένα—οὐδεμία, οὐδεμιᾶς, οὐδε-
μιᾶ, οὐδεμίαν—οὐδέν, οὐδενός, οὐδενί, οὐδέν.

γ') Τὸ ἄρσ. τοῦ οὐδεὶς καὶ μηδεὶς ἔχει καὶ πληθ., ὅστις κλι-
νεται οὕτω οὐδένης, οὐδένων, οὐδέει(ν), οὐδένας.

§ 5. Τὸ δύο κλίνεται οὕτως· ὄνομ. καὶ αἰτ. δύο, γεν. καὶ δοτ.
δυσὶν διὰ πάντα τὰ γένη.

Σημ. Τὸ δύο μένει καὶ ἄκλιτον.

§ 6. Τὸ τρεῖς καὶ τέσσαρες κλίνεται οὕτως·

	Ἄρσ. καὶ Θηλ.	Οὐδέτ.	Ἄρσ. καὶ Θηλ.	Οὐδέτ.
ὄνομ.	τρεις	τρία	τέσσαρες	τέσσαρα
γεν.	τριῶν	τριῶν	τεσσάρων	τεσσάρων
δοτ.	τρισί(ν)	τρισί(ν)	τέσσαρσι(ν)	τέσσαρσι(ν)
αἰτ.	τρεις	τρία	τέσσαρας	τέσσαρα.

β') Τακτικά ἀριθμητικά.

§ 7. Τὰ τακτικά ἀριθμητικά σημαίνουν, τίνα ὀρισμένως θέσιν (τάξιν) ἔχει ἀντικείμενόν τι μεταξὺ ἄλλων.

§ 8. Τὰ τακτικά λήγουσιν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, εἰς τοὺς μέχρι τοῦ 19 πλήν τοῦ δεύτερος, ἑβδομος καὶ ὄγδοος, εἰς τοὺς ἀπὸ τοῦ 20 καὶ ἐξῆς.

§ 9. Τὰ τακτικά κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

γ') Σύνθετα ἀριθμητικά.

§ 10. Τὰ σύνθετα ἀπόλυτα ἀριθμητικά ἐκφέρονται 1) πάντοτε διὰ τοῦ καί, ὅταν προηγῶνται οἱ μικρότεροι ἀριθμοί, 2) ἄνευ τοῦ καί, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτοῦ, ὅταν προηγῶνται οἱ μεγαλύτεροι.

1) Δύο καὶ εἴκοσι.— Τρεῖς καὶ πενήκοντα καὶ πεντακόσιοι.

2) Εἴκοσι δύο, ἀλλὰ καὶ εἴκοσι καὶ δύο.— Πεντακόσιοι πενήκοντα τρεῖς, ἀλλὰ καὶ πεντακόσιοι καὶ πενήκοντα καὶ τρεῖς.

Οἱ αὐτοὶ κανόνες ἰσχύουσι καὶ περὶ τῶν τακτικῶν.

1) Δεύτερος καὶ εἰκοστός, τρίτος καὶ πενηκοστός καὶ πεντακοσιοστός.

2) Εἰκοστός δεύτερος, ἀλλὰ καὶ εἰκοστός καὶ δεύτερος. Πεντακοσιοστός πενηκοστός τρίτος, ἀλλὰ καὶ πεντακοσιοστός καὶ πενηκοστός καὶ τρίτος.

δ') Ἀριθμητικά ἐπιρρήματα.

§ 11. Τὰ ἀριθμητικά ἐπιρρήματα φανερώνουσι πόσας φορές (ποσάκις) γίνεται τι.— Λήγουσι δ' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ, εἰς ἅκισ' τετράκις, ἐξάκις κ.λ.π.

Δὲν λήγουσιν εἰς ἅκισ μόνον τὸ ἅπαξ, δίς, τρίς.

Τὰ σύνθετα ἀριθμητικά ἐπιρρήματα ἔχουσι τὴν κατάληξιν ἅκισ ἐν τῇ τελευταίᾳ μόνον· πέντε καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατοντάκις.

ε') Πολλαπλασιαστικά, ἀναλογικά καὶ χρονικά.

§ 12. Καὶ ἡ ἀρχαία καὶ ἡ νέα ἔχουσι καὶ τὰ ἐξῆς ἀριθμητικά 1) τὰ πολλαπλασιαστικά καὶ 2) τὰ ἀναλογικά.

1) Τὰ πολλαπλασιαστικά σημαίνουσι ἐκ πόσων μερῶν σύγκειται τι καὶ λήγουσι εἰς πλοῦς· ἀπλοῦς, διπλοῦς, τριπλοῦς. Τὰ πολλαπλασιαστικά κλίνονται ὡς τὰ συνηρημένα ἐπίθ. τῆς β' κλίσεως.

2) α') Τὰ ἀναλογικά σημαίνουσι, ποσάκις ἀντικείμενόν τι εἶναι μεγαλύτερον τοῦ ἄλλου καὶ λήγουσι εἰς πλάσιος· διπλάσιος, τριπλάσιος.

β') Τὰ ἀναλογικά κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως.

§ 13. Μόνον ἡ ἀρχαία ἔχει καὶ τὰ χρονικά ἀριθμητικά. Ταῦτα σημαίνουσι ποίαν ἡμέραν (ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως) τελειώνει πράξις τις, καὶ παράγονται ἐκ τῶν τακτικῶν διὰ τῆς καταλήξεως αἰος· δευτεραῖος, τριταῖος.

Σ'. Ἀριθμητικὰ οὐσιαστικά.

§ 14. Τὰ ἀριθμητικὰ οὐσιαστικά φανερώουσι τοὺς διαφόρους ἀριθμοὺς (1, 2, 3, 4, 5 κ.λ.π.) καθ' ἑαυτοὺς, ἀσχέτους δηλαδὴ πρὸς ἀντικείμενα· λήγουσι δὲ εἰς ἄς, ἄδος καὶ εἶναι θηλυκά· μονάς, δυάς, τριάς, τετράς, ἑβδομάς, δεκάς.

§ 15. Ἀνασκόπησις τῶν ἀριθμητικῶν.

α') Τὰ ἀριθμητικά εἶναι 1) οὐσιαστικά, 2) ἐπιρρήματα καὶ 3) ἐπίθετα. Τὰ ἐπίθετα εἶναι 1) ἀπόλυτα, 2) τακτικά, 3) πολλαπλασιαστικά, 4) ἀναλογικά καὶ 5) χρονικά, ἅτινα ἔχει μόνον ἡ ἀρχαία.

β') Πάντα τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα ἀριθμητικά δασύνονται. Ἐξαιροῦνται τὸ ὀκτώ, ἑννέα καὶ εἴκοσι καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν σχηματιζόμενα, ἅτινα φιλοῦνται· π. χ. ὀγδοος, ἑνατος, εἴκοστός κ. λ. π.

Πίναξ ἁριθμητικῶν.

ΑΡΙΘΜΟΙ		Ἀπόλυτα	Τακτικά	Ἐπιρρήματα
Ἀραβικοὶ	Ἑλλ.			
1	α'	εἷς, μία, ἓν	πρῶτος	ἅπαξ
2	β'	δύο	δεύτερος, α, ον	δίς
3	γ'	τρεις, τρία	τρίτος, η, ον	τρὶς
4	δ'	τέσσαρες, τέσσαρα	τέταρτος	τετράκις
5	ε'	πέντε	πέμπτος	πεντάκις
6	ς'	ἕξ	ἕκτος	ἑξάκις
7	ζ'	ἑπτὰ	ἑβδομος	ἑπτάκις
8	η'	ὀκτώ	ὀγδοος	ὀκτάκις
9	θ'	ἐννέα	ἕνατος	ἐνάκις
10	ι'	δέκα	δέκατος	δεκάκις
11	ια'	ἑνδεκα	ἐνδέκατος	ἐνδεκάκις
12	ιβ'	δώδεκα	δωδέκατος	δωδεκάκις
13	ιγ'	τριεῖς, τρία καὶ δέκα	τρίτος καὶ δέκατος	τρισκαίδεκάκις
14	ιδ'	τέσσαρες, τέσσαρα καὶ δέκα	τέταρτος καὶ δέκατος	τετρακαίδεκάκις
15	ιε'	πέντε καὶ δέκα	πέμπτος καὶ δέκατος	πέντε καὶ δεκάκις
16	ισ'	ἕξ καὶ δέκα ἢ ἑκκαίδεκα	ἕκτος καὶ δέκατος ἢ ἑκκαίδεκάτος	ἑκκαίδεκάκις
17	ιζ'	ἑπτὰ καὶ δέκα	ἑβδομος καὶ δέκατος	ἑπτὰ καὶ δεκάκις
18	ιη'	ὀκτὼ καὶ δέκα	ὀγδοος καὶ δέκατος	ὀκτὼ καὶ δεκάκις
19	ιθ'	ἐννέα καὶ δέκα	ἕνατος καὶ δέκατος	ἐννέα καὶ δεκάκις
20	κ'	εἴκοσι(ν)	εἰκοστός	εἰκοσάκις
30	λ'	τριῖς κόντα	τριακοστός	τριακοντάκις
40	μ'	τεσσαρᾶκοντα	τεσσαρακοστός	τεσσαρακοντάκις
50	ν'	πεντήκοντα	πεντηκοστός	πεντηκοντάκις
60	ξ'	ἑξήκοντα	ἑξηκοστός	ἑξηκοντάκις

ΑΡΙΘΜΟΙ		Ἀπόλυτα	Τακτικά	Ἐπιρρήματα
Ἀραβικοὶ	Ἑλλ.			
70	ο'	ἑβδομήκοντα	ἑβδομηκοστός	ἑβδομηκοντάκις
80	π'	ὀγδοήκοντα	ὀγδοηκοστός	ὀγδοηκοντάκις
90	η'	ἐνενηήκοντα	ἐνενηκοστός	ἐνενηκοντάκις
100	ρ'	ἑκατόν	ἑκατοστός	ἑκατοντάκις
200	σ'	διακόσιοι, αι, α	διακοσιοστός	διακοσιάκις
300	τ'	τριακόσιοι, αι, α	τριακοσιοστός	τριακοσιάκις
400	υ'	τετρακόσιοι, αι, α	τετρακοσιοστός	τετρακοσιάκις
500	φ'	πεντακόσιοι, αι, α	πεντακοσιοστός	πεντακοσιάκις
600	χ'	ἑξακόσιοι, αι, α	ἑξακοσιοστός	ἑξακοσιάκις
700	ψ'	ἑπτακόσιοι, αι, α	ἑπτακοσιοστός	ἑπτακοσιάκις
800	ω'	ὀκτακόσιοι, αι, α	ὀκτακοσιοστός	ὀκτακοσιάκις
900	θ'	ἑνακόσιοι, αι, α	ἑνακοσιοστός	ἑνακοσιάκις
1000	,α	χίλιοι, αι, α	χιλιοστός	χιλιάκις
2000	,β	δισχίλιοι, αι, α	δισχιλιοστός	δισχιλιάκις
3000	,γ	τρισχίλιοι, αι, α	τρισχιλιοστός	τρισχιλιάκις
5000	,ε	πεντακισχίλιοι, αι, α	πεντακισχιλιο- στός	πεντακισχιλιάκις
10000	,ι	μύριοι, αι, α	μυριοστός	μυριάκις
11000	,ια	μύριοι καὶ χίλιοι	μυριοστός καὶ χιλιοστός	μυριάκις καὶ χιλι- άκις
20000	,κ	δισμύριοι	δισμυριοστός	δισμυριάκις
50000	,ν	πεντακισμύριοι	πεντακισμυρι- οστός	πεντακισμυριάκις

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

ΚΛΙΣΙΣ ΑΝΤΩΝΥΜΙΩΝ

§ 1. Ἀντωνυμῖαι εἶναι λέξεις τιθέμεναι ἀντὶ τῶν ὀνομάτων προσώπων ἢ ζώων ἢ πραγμάτων.

1. Δεικτικαὶ ἀντωνυμῖαι.

§ 2. Δεικτικαὶ λέγονται αἱ ἀντωνυμῖαι, τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα, ὅταν δεικνύωμεν ἀντικείμενόν τι· οὗτος.

§ 3. Δεικτικαὶ ἀντωνυμῖαι, κοινὰ τῇ ἀρχαίᾳ καὶ νέᾳ, εἶναι ἡ οὗτος καὶ ἐκεῖνος· ἡ ἀρχαία ἔχει καὶ τὴν ὄθε.

§ 4. α') Διὰ τῆς ἐκεῖνος καὶ ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ δεικνύει ὁ ὁμιλῶν ἀντικείμενα μακρὰν ἑαυτοῦ κείμενα.

β') Ἡ ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο κλίνεται καὶ ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κανονικῶς ὡς τρικατάληκτον ἐπίθ. τῆς β' κλίσ.· ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο—ἐκείνου, ἐκείνης, ἐκείνου κ. λ. π.

Σημειωτέον μόνον ὅτι τὸ οὐδ. δὲν ἔχει ἂν ἐν τῇ ὀνομ., αἰτ. καὶ κλητ. τοῦ ἐνικοῦ.

§ 5. α') Διὰ τῆς οὗτος ἐν τῇ νέᾳ δεικνύει ὁ ὁμιλῶν ἀντικείμενα πλησίον ἑαυτοῦ κείμενα· ὁ μαθητὴς οὗτος—ὁ μαθητῆς ὁ πλησίον ἐμοῦ τοῦ λαλοῦντος εὐρισκόμενος.

β') Οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληγες διὰ τῆς οὗτος ἐδείκνυον ἀντικείμενα κείμενα πλησίον τοῦ προσώπου, πρὸς δὲ ὁ λόγος· Κρίτων οὗτος—αὐτὸς αὐτοῦ ὁ Κρίτων, ὁ πλησίον σου εὐρισκόμενος.

γ') Ἡ οὗτος, αὕτη, τοῦτο κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἑξῆς·

οὗτος	αὕτη	τοῦτο	οὗτοι	αὗται	ταῦτα
τούτου	ταύτης	τούτου	τούτων	τούτων	τούτων
τούτῳ	ταύτῃ	τούτῳ	τούτοις	ταύταις	τούτοις
τοῦτον	ταύτην	τούτο	τούτους	ταύτας	ταῦτα
ὦ οὗτος			ὦ οὗτοι.		

Καὶ ἡ οὗτος ἐν τῇ ἐνικ. ὀνομ. καὶ αἰτ. τοῦ οὐδέτ. δὲν ἔχει ἂν.

§ 6. α') Διὰ τῆς ὄδε δεικνύονται ἀντικείμενα πλησίον τοῦ λαλοῦντος κείμενα: Κρίτων ὄδε=οὗτος ἐδῶ ὁ Κρίτων, ὁ πλησίον ἐμοῦ τοῦ λαλοῦντος εὐρισκόμενος. Ἔχει δὴλα δὴ ἡ ὄδε ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ οὗτος ἐν τῇ νέᾳ.

β') Ἡ ὄδε, ἦδε, τόδε εἶναι σύνθετος ἐκ τοῦ ἄρθρου ὀ, ἦ, τό καὶ ἐκ τοῦ δεικτικοῦ δέ, ὅπερ ἐγκλίνεται (κεφ. Γ' § 13, 4).

γ') Ἡ ὄδε κλίνεται, ὅπως τὸ ἄρθρον, τοῦ δὲ μὴ μεταβαλλομένου.

ὄδε	ἦδε	τόδε	οἶδε	αἶδε	τάδε
τοῦδε	τῆσδε	τοῦδε	τῶνδε	τῶνδε	τῶνδε
τῷδε	τῆδε	τῷδε	τοῖσδε	ταῖσδε	τοῖσδε
τόνδε	τήνδε	τόδε	τούσδε	τάσδε	τάδε.

§ 7. α') Εἰς τὰς δεικτ. ἀντωνυμίας ἀνήκουσι καὶ αἱ ἐκ τῆς οὗτος σύνθετοι ἀντωνυμίαι 1) τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο(ν), — 2) τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο(ν), — 3) τηλικούτος, τηλικαύτη, τηλικούτο(ν). Ἐπι δὲ 1) ἢ τοῖος καὶ τοιόσδε, — 2) ἢ τόσος καὶ τοσέσδε καὶ 3) ἢ τηλικόσδε.

β') Αἱ ἐκ τῆς οὗτος σύνθετοι ἀντωνυμίαι κλίνονται, ὅπως καὶ ἡ οὗτος.

2. Ἡ διασταλτικὴ καὶ ἐπαναληπτικὴ αὐτός.

§ 8. Ἡ αὐτός ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ νέᾳ ἔχει τρεῖς σημασίας, 1) τὴν διασταλτικὴν, ὅτε δι' αὐτῆς διακρίνεται (διαστέλλεται) τι ἀπ' ἄλλων, — 2) τὴν ἐπαναληπτικὴν, ὅτε δι' αὐτῆς ἐπαναλαμβάνεται τι πρότερον λεχθέν, — 3) μετὰ τοῦ ἄρθρου ὁ αὐτός= ὁ ἴδιος.

§ 9. Ἡ ἀντωνυμία αὐτός, αὐτή, αὐτό ἐν τε τῇ ἀρχαίᾳ καὶ τῇ νέᾳ κλίνεται κανονικῶς ὡς τρικατάληκτον ἐπίθ. τῆς β' κλισ. Σημειωτέον μόνον τὸ οὐδ. αὐτό ἄνευ τοῦ ν.

Σημ. Ἡ αὐτός πάσχει κρᾶσιν μετὰ τοῦ ἄρθρου· ὁ αὐτός= αὐτός, ἡ αὐτή=αὐτή, τοῦ αὐτοῦ=ταυτοῦ, τὰ αὐτὰ=ταυτά.)

3. Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 10. Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται αἱ φανερώουσαι τὰ τρία τοῦ λόγου πρόσωπα, τὸ πρῶτον, τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον.

§ 11. Ἐπειδὴ τὰ πρόσωπα τοῦ λόγου εἶναι τρία, διὰ τοῦτο καὶ αἱ ταῦτα φανερώουσαι προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι τρεῖς· ἡ τοῦ α' προσώπου, ἐγώ, ἡμεῖς, ἡ τοῦ δευτέρου προσώπου, σὺ, ὑμεῖς, καὶ ἡ τοῦ γ' προσώπου, αὐτός αὐτοὶ ἢ τις τῶν δεικτ. ἀντων.

§ 12. Αἱ τοῦ α' καὶ β' προσώπου κλίνονται ὡς ἐξῆς·

<i>Ἔνικ.</i>	ἐγώ	<i>Πληθ.</i>	ἡμεῖς	<i>Ἔνικ.</i>	σύ	<i>Πληθ.</i>	ὕμεῖς
	ἐμοῦ ἢ μοῦ		ἡμῶν		σοῦ		ὕμῶν
	ἐμοὶ ἢ μοί		ἡμῖν		σά		ὕμῖν
	ἐμὲ ἢ μέ		ἡμᾶς		σέ		ὕμᾶς.

§ 13. Ὡς προσωπικὴ ἀντων. τοῦ γ' προσώπου χρησιμεύει ἐν μὲν τῇ ἔνικ. καὶ πληθ. ὀνομ. ἢ αὐτός ἢ αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι, ἐν πάσαις δὲ ταῖς ἄλλαις πτώσεσι μόνον ἢ αὐτός.

§ 14. Ἡ κυρίως προσωπικὴ ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου εἶναι ἡ ἐξῆς· ἔνικ. γεν. οὗ, δοτ. οἷ, αἰτ. ἐ, — πληθ. ὀνομ. σφεῖς καὶ οὐδ. σφέα, γεν. σφῶν, δοτ. σφίσιν, αἰτ. σφᾶς καὶ οὐδ. σφέα. Ἄλλ' οἱ τύποι οὗτοι εἶναι σπάνιοι.

4. Κτητικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 15. Κτητικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι αἱ φανερώουσαι τὸν κτή-
τορα ἢ τοὺς κητόρας ἑνὸς ἢ περισσοτέρων ἀντικειμένων.

§ 16. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι

α')	πρόσπ.	ἐμός,	ἐμή,	ἐμόν=ἰδικός,	κῆ,	κόν μου
		ἐμοί,	ἐμαί	ἐμά=ἰδικοί,	καί,	κά μου
		ἡμέτερος,	ἡμετέρα,	ἡμέτερον=ἰδικός,	κῆ,	κόν μας
		ἡμέτεροι,	ἡμέτεραι,	ἡμέτερα =ἰδικοί,	καί,	κά μας
β')	πρόσπ.	σός,	σή,	σόν =ἰδικός,	κῆ,	κόν σου
		σοί,	σαί,	σά =ἰδικοί,	καί,	κά σου
		ὕμετερος,	ὕμετέρα,	ὕμετερον =ἰδικός,	κῆ,	κόν σας
		ὕμετεροι,	ὕμετεραι,	ὕμετερα =ἰδικοί,	καί,	κέ σας.

§ 17. α') Ἡ ἐμός καὶ σὸς γίνονται ἐκ τοῦ ἐνικ. τῶν προσω-
πικῶν καὶ φανερώουσι ὅτι ὁ κτήτωρ εἶναι εἷς.

β') Ἡ ἡμέτερος καὶ ἡ ὑμέτερος γίνονται ἐκ τοῦ πληθ. τῶν
προσωπικῶν καὶ φανερώουσι ὅτι οἱ κτήτορες εἶναι πολλοί.

§ 18. α') Ὅταν τὸ κτῆμα εἶναι ἕν, τίθεται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ
ὁ ἐνικός τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν· ἐμός, ἡμέτερος=ιδικός μου,
ιδικός μας.

β') Ὅταν τὰ κτῆματα εἶναι πολλά, τίθεται ὁ πληθυντικός τῶν
κτητικῶν· ἐμοί, σοί, ἡμέτεροι, ὑμέτεροι=ιδικοί μου, σου, μας, σας.

§ 19. Αἱ καταλήξεις φανερώουσι καὶ τὸ γένος τοῦ κτήματος·
ος, οι (ἀρσεν.), η (α), αι (θηλ.), ον, α (οὐδ)· ὁ ἐμός πατῆρ, ἡ ἐμὴ
μήτηρ, τὸ ἐμὸν βιβλίον.

§ 20. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι κλίνονται ὁμαλῶς ὡς τρικατά-
ληκτα ἐπίθετα τῆς β' κλίσεως. Ἀλλὰ κλητικὴν ἔχει μόνον ἡ τοῦ
α' προσώπου· ὦ ἐμός, ὦ ἡμέτερε.

§ 21. Ὡς κτητικὴ ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου χρησιμεύει
ἡ γενικὴ τῆς αὐτοῦ ἢ τινος τῶν δεικτικῶν· ὁ φίλος, οἱ φίλοι αὐ-
τοῦ—ὁ φίλος, οἱ φίλοι αὐτῆς—ὁ φίλος αὐτῶν, ἐκείνων, τούτων.

Σημ. Ἡ κυρίως κτητικὴ ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου εἶναι ἐός,
ἐή, ἐόν ἐπὶ ἐνὸς κτήτορος, σφέτερος, σφείτερα, σφέτερον ἐπὶ πολ-
λῶν. Ἀλλ' οἱ τύποι οὗτοι εἶναι σπανιώτατοι.

5. Αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι.

§ 22. Αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι λέγονται αἱ φανερώουσαι πρό-
σωπα ἢ ζῆα ἢ πράγματα, τὰ ὅποια εἶναι τὰ αὐτὰ πρὸς τὰ ὑπο-
κείμενα τῶν προτάσεων, ἐν ταῖς ὁποίαις κεῖνται.

§ 23. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ
εἶναι τριῶν προσώπων. Εἶναι δὲ αἱ ἐξῆς·

	Ἐνικός	
	Ἀρσενικόν	Θηλυκόν
α' προσπ. γεν.	ἐμαυτοῦ	ἐμαυτῆς (= <u>τοῦ ἑαυτοῦ μου</u>)
δοτ.	ἐμαυτῶ	ἐμαυτῇ (= <u>εἰς τὸν ἑαυτόν μου</u>)
αἰτ.	ἐμαυτόν	ἐμαυτήν (= <u>τὸν ἑαυτόν μου</u>)

Πληθυντικός

γεν.	ἡμῶν αὐτῶν	ἡμῶν αὐτῶν	(= τοῦ ἑαυτοῦ μας)
δοτ.	ἡμῖν αὐτοῖς,	ἡμῖν αὐταῖς.	(= εἰς τὸν ἑαυτὸν μας)
αιτ.	ἡμᾶς αὐτούς	ἡμᾶς αὐτάς	(= τὸν ἑαυτὸν μας)

Ἐνικός

β' προσπ. γεν.	σεαυτοῦ	σεαυτῆς	(= τοῦ ἑαυτοῦ σου)
δοτ.	σεαυτῶ	σεαυτῇ	(= εἰς τὸν ἑαυτὸν σου)
αιτ.	σεαυτόν	σεαυτήν	(= τὸν ἑαυτὸν σου)

Πληθυντικός

γεν.	ὑμῶν αὐτῶν	ὑμῶν αὐτῶν	(= τοῦ ἑαυτοῦ σας)
δοτ.	ὑμῖν αὐτοῖς	ὑμῖν αὐταῖς	(= εἰς τὸν ἑαυτὸν σας)
αιτ.	ὑμᾶς αὐτούς	ὑμᾶς αὐτάς	(= τὸν ἑαυτὸν σας).

Ἐκτὸς τοῦ σεαυτοῦ κ. λ. π. λέγεται καὶ σαυτοῦ, σαυτῆς—
σαυτῶ, σαυτῇ—σαυτόν, σαυτήν.

Ἡ τοῦ τρίτου προσώπου εἶναι.

Ἐνικός

γεν.	ἑαυτοῦ	ἑαυτῆς	ἑαυτοῦ	(= τοῦ ἑαυτοῦ του, τῆς, του)
δοτ.	ἑαυτῶ	ἑαυτῇ	ἑαυτῶ	(= εἰς τὸν ἑαυτὸν του, τῆς, του)
αιτ.	ἑαυτόν	ἑαυτήν	ἑαυτό	(= εἰς τὸν ἑαυτὸν του, τῆς, του)

Πληθυντικός

γεν.	ἑαυτῶν ἢ σφῶν αὐτῶν (ἄρσ., θηλ., οὐδ.)	(= τοῦ ἑαυτοῦ των)
δοτ.	{ ἑαυτοῖς ἢ σφίσιν αὐτοῖς (ἄρσ., οὐδ.) { ἑαυταῖς ἢ σφίσιν αὐταῖς (θηλ.)	{ (= εἰς τὸν ἑαυτὸν των)
αιτ.	{ ἑαυτούς, ἑαυτάς, ἑαυτὰ ἢ { σφᾶς αὐτούς, σφᾶς αὐτάς	{ (= τὸν ἑαυτὸν των).

Ἐκτὸς τοῦ ἑαυτοῦ, ἐαυτῶν κ. λ. π. λέγεται καὶ αὐτοῦ, αὐτῆς
κ. λ. π., αὐτῶν, αὐτοῖς, αὐταῖς κ. λ. π.

§ 24. Παρατηρήσεις. α') Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀγωννύμια ἐν τῇ ἐνικῇ εἶναι σύνθετοι ἐκ τῆς ἐνικ. αιτ. τῶν προσωπ. καὶ τῆς αὐτός. Ἐν τῇ πληθ. σχηματίζονται περιφραστικῶς διὰ τῶν προσωπικῶν καὶ τῆς αὐτός.—Ἡ τοῦ γ'. προσώπου σχηματίζεται ἐν τῇ πληθ. καὶ μονολεκτικῶς.

β') Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι ἔχουσι μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ ἑνικ. καὶ πληθ.

γ') Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι τοῦ α' καὶ β' προσώπου ἔχουσι μόνον ἄρσ. καὶ θηλ. γένος, ἡ δὲ τοῦ γ' ἔχει καὶ οὐδ.

6. Ἑλληλοπαθῆς ἀντωνυμία.

§ 25. Ἡ ἑλληλοπαθῆς ἀντωνυμία φανερώνει ἀντικείμενα ἀμοιβαίως ἐκτελοῦντα τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν.

§ 26. Ἡ ἑλληλοπαθῆς ἀντωνυμία εἶναι μία, ἡ ἀλλήλων ἔχει δὲ μόνον τὰς πλαγίας πτώσεις τοῦ πληθ. καὶ θυϊκοῦ.

Πληθ.	γεν.	ἀλλήλων	ἀλλήλων	ἀλλήλων
	δοτ.	ἀλλήλοις	ἀλλήλαις	ἀλλήλοις
	αἰτ.	ἀλλήλας	ἀλλήλας	ἀλληλα
Ἄνικ.	γεν. καὶ δοτ.		ἀλλήλοιν	
	αἰτ.		ἀλλήλω.	

Ἡ ἑλληλοπαθῆς ἀντωνυμία κλίνεται ὡς τρικατάληκτον ἐπίθετον τῆς β' κλίσεως.

7. Ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 27. Ἐρωτηματικαὶ λέγονται αἱ ἀντωνυμίαι, διὰ τῶν ὁποίων ἐρωτῶμεν ἢ περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου ἢ περὶ πραγμάτων ἐχόντων σχέσιν πρὸς τὸ ἀντικείμενον (π. χ. περὶ τοῦ ποσοῦ, τοῦ ποιοῦ, τῆς ἡλικίας καὶ ἄλλων).

§ 28. Ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι κοιναὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν καὶ νέαν εἶναι 1) ἡ τίς; τί; , 2) ποῖος; ποῖα; ποῖον; καὶ 3) ἡ πόσος; πόση; , πόσον;

§ 29. Ἡ τίς; τί; κλίνεται οὕτως

		(ἄρσ. θηλ.) (οὐδ.)		(ἄρσ. θηλ.) (οὐδ.)
Ἐνικ.	ὄνομ.	τίς; τί;	Πληθ.	τίνας; τίνα;
	γεν.	τίνος ἢ τοῦ;		τίνων;
	δοτ.	τίνι ἢ τῷ;		τίσι;
	αἰτ.	τίνα τί;		τίνας; τίνα;.

Ἡ ἐρωτηματικὴ τίς; τί; τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τῆς συλλαβῆς τοῦ θέματος (υ) καὶ δέξνεται.

§ 30. Διὰ τῆς τίς; τί; ἐρωτᾶται ἐν τῇ ἀρχαία καὶ νέῃ περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου τίς ἐστὶν ὁδε; τίς εἶναι οὗτος;

Διὰ τῆς ποῖος οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες ἠρώτων περὶ τῆς ποιότητος ἀντικειμένου τινός· ἡμεῖς ἐρωτῶμεν διὰ τῆς ποῖος καὶ περὶ τῆς ποιότητος ἀντικειμένου τινός καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου ποῖός ἐστιν ὁδε; (= τί λογῆς εἶναι οὗτος;)—ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός; (=1) τίς εἶναι; 2) τί λογῆς εἶναι ὁ ἄνθρωπος αὐτός;).—Διὰ τῆς πόσος ἐν τῇ ἀρχαία καὶ νέῃ ἐρωτᾶται περὶ τοῦ μεγέθους ἀντικειμένου τινός ἢ τοῦ πλήθους ἀντικειμένων.

§ 31. Ἡ ἀρχαία ἔχει καὶ τὰς ἐξῆς ἐρωτηματικὰς ἀντωνυμίας·
1) πότιερος, α, ον; (= τίς ἐκ τῶν δύο;), 2) πηλικός, η, ον; (διὰ ταύτης ἠρώτων οἱ ἀρχαῖοι περὶ τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ μεγέθους),— 3) ποδαπός, ἦ, ὄν; (διὰ ταύτης ἠρώτων οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες περὶ τοῦ τύπου τῆς καταγωγῆς).

8. Ἀόριστοι ἀντωνυμῖαι.

§ 32. Ἀόριστοι ἀντωνυμῖαι εἶναι αἱ φανερώουσαι γενικῶς καὶ ἀορίστως ἀντικείμενα, τὰ ὅποια δὲν θέλομεν ἢ δὲν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν ὠρισμένως.

§ 33. Ἀόριστοι ἀντωνυμῖαι τῆς νέας καὶ ἀρχαίας εἶναι ἡ τίς, τί καὶ ἡ δεῖνα, μόνον δὲ τῆς ἀρχαίας ἡ ξῖνοι (=μερικοί).

§ 34. Ἡ τίς κλίνεται οὕτως·

(Ἄρσ. Θηλ.) (Οἰδ.) (Ἄρσ. Θηλ.)

Ἐνικ. ὀνομ.	τίς	τί	Πληθ. τινές	τινὰ ἢ ἅττα
γεν.	τινός	ἡ	τοῦ	τινῶν
δοτ.	τινὶ	ἡ	τῷ	τισί(ν)
αἰτ.	τινά	τί	τινάς	τινὰ ἢ ἅττα.

§ 35. Ἡ ἀόριστος ἀντων. τίς τονίζεται πανταχοῦ ἐπὶ τῆς ληγούσης καὶ ἐγκλίνεται καθ' ἅπαντας τοὺς τύπους πληγῆ τοῦ ἅττα.

§ 36. Ἡ ἀντων. δεῖνα ἢ εἶναι ἄκλιτος, ὁ, ἦ, τὸ δεῖνα—τοῦ, τῆς, τοῦ δεῖνα κλπ., ἢ συνηθῶς κλίνεται ὡς ἐξῆς· ὀνομ. ὁ, ἦ, τὸ δεῖνα, τοῦ, τῆς, τοῦ δεῖνος, τῷ, τῇ, τῷ δεῖνι, τὸν τήν, τὸ δεῖνα. Ὁ

πληθ. ἔχει μόνον τὸ ἄρσ. οἱ δεῖνες, τῶν δεινῶν, τοὺς δεινας, ἄνευ δοτικῆς.

§ 37. Ἡ ἀόριστος ἔνιοι, αι, α κλίνεται μόνον ἐν τῷ πληθ. ὡς τρικατάληκτον ἐπίθ. τῆς β' κλίσι.

§ 38. Εἰς τὰς ἀορίστους ἀντωνυμίας κατατάσσονται 1) ἡ ἄλλος, ἕκαστος, πᾶς, οὐδείς καὶ μηδείς, δι' ὧν ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν τίς; 2) ἡ ἐκάτερος, ἕτερος, ἀμφοτέρω, οὐδέτερος καὶ μηδέτερος, δι' ὧν ἀποκρινόμεθα εἰς τὴν ἐρώτησιν πότερος; (τίς ἐκ τῶν δύο); "Ἐκαστος=καθεὶς ἐκ τῶν πολλῶν, ἐκάτερος=καθεὶς ἐκ τῶν δύο, ὁ ἕτερος=ὁ εἰς ἐκ τῶν δύο, ἀμφοτέρω=καὶ οἱ δύο ὁμοῦ, οὐδέτερος=οὔτε ὁ εἰς οὔτε ὁ ἄλλος ἐκ τῶν δύο.

α') Περὶ τῆς κλίσεως τῆς οὐδείς, μηδείς ἰδὲ κεφ. ΙΖ' § 5, β' καὶ γ'.

β') Ἡ ἀμφοτέρω, αι, α ἔχει μόνον τὸν πληθ. καὶ δυϊκ.

γ') Ἡ ἄλλος, ἕκαστος, ἕτερος, ἐκάτερος, οὐδέτερος καὶ μηδέτερος κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθ. τῆς β' κλίσεως. Ἄλλ' ἡ ἄλλος ἐν τῷ οὐδ. δὲν ἔχει ν, ἔπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ ἄλλο.

§ 39. Δυϊκὸς ἀριθμὸς τῆς τίς; καὶ τίς.

ὄνομ. αἰτ. τίνε; τινέ } καὶ διὰ τὰ τρία γένη.
γεν. δοτ. τίνου; τινού }

9. Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίας.

§ 40. Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίας λέγονται ἐκεῖναι, διὰ τῶν ὁποίων ἀναφέρομεν πρότασιν τινα εἰς τὰ δι' αὐτῶν δηλούμενα πρόσωπα, ζῶα ἢ πράγματα.

§ 41. Αἱ ἀναφορικαὶ τῆς νέας εἶναι ἡ ὁποῖος, ἡ ὅστις καὶ ἡ ὅσος. Ἡ ἀρχαία ἔχει τὰς ἐξῆς ἀναφορικὰς ἀντωνυμίας:

1) ὅς, ἡ, ὅ, — 2) ὅστις, ἡτις, ὅτι, — 3) οἷος καὶ ὁποῖος, α, ον, — 4) ὅσος καὶ ὁπόσος, η, ον, — 5) ἡλικὸς καὶ ὀπηλικὸς, η, ον, — 6) ὀπίτερος, α, ον.

§ 42. Ἡ ὅς, ἡ, ὅ κλίνεται ὡς ἐξῆς:

<i>Ἑνικ.</i>	ὄνομ.	ὄς	ἦ	ὄ	<i>Πληθ.</i>	ὄς	αἶ	ἄ
	γεν.	οὔ	ἦς	οὔ		ὄν	ὄν	ὄν
	δοτ.	ῥ	ἦ	ῥ		οἷς	αἷς	οἷς
	αἰτ.	ὄν	ἦν	ὄ		οὔς	ἄς	ἄ.

Ἡ ὄς πρὸς ἐνίσχυσιν λαμβάνει τὸ ἐγκλιτικὸν πέρ καὶ γίνεται ὄσπερ, ἦπερ, ὄπερ. Τὸ πέρ κατὰ τὴν κλίσιν μένει ἀμετάβλητον ὄσπερ, οὔπερ, ῥπερ, ὄνπερ κ.λ.π.

§ 43. Ἡ ὄστις, ἦτις, ὄ,τι εἶναι σύνθετος ἐκ τῆς ὄς καὶ τῆς ἀορίστου τίς· κλίνονται δὲ καὶ τὰ δύο μέρη αὐτῆς·

<i>Ἑνικ.</i>	ὄνομ.	ὄστις	ἦτις	ὄ,τι
	γεν.	οὔτινος ἦ ὄτου	ἦστινος	οὔτινος ἦ ὄτου
	δοτ.	ῥτινι ἦ ὄτω	ἦτινι	ῥτινι ἦ ὄτω
	αἰτ.	ὄντινα	ἦντινα	ὄ,τι

<i>Πληθ.</i>	ὄνομ.	ὄστινες	αἶτινες	ἄτινα ἦ ἄττα
	γεν.	ὄντινων	ἄντινων	ὄντινων
	δοτ.	οἷσισι(ν)	αἷσισι(ν)	οἷσισι(ν)
	αἰτ.	οὔστινας	ἄστινας	ἄτινα ἦ ἄττα.

Χ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ΄

Ῥήματα.

Αἱ λέξεις αἱ σημαίνουσαι ἐνέργειαν ἢ πάθος ἢ κατάστασιν προσώπου ἢ ζῴου ἢ πράγματος, ἔτι δὲ ἐνέργειαν προσώπου ἢ ζῴου ἐπιστρέφουσαν εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον ἢ ζῴον λέγονται ῥήματα.

Παρεπόμενα τοῦ ῥήματος.

§ 1. Τὰ παρεπόμενα τοῦ ῥήματος εἶναι ἢ διάθεσις, ἢ φωνή, ἢ οὐζυγία, ἢ ἐγκλίσις, ὁ χρόνος, ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ πρόσωπον.

§ 2. Τὰ ῥήματα κατὰ τὴν διάθεσιν διαίρουσιν εἰς ἐνεργητικά, παθητικά, μέσα καὶ οὐδέτερα.

α') Ἐνεργητικά ἢ ἐνεργητικῆς διαθέσεως εἶναι τὰ ῥήματα, τὰ ὁποῖα σημαίνουσιν ἐνέργειαν προσώπου, ζῴου ἢ πράγματος· λέω, γράφω, τύπτω.

β') Παθητικά ἢ παθητικῆς διαθέσεως λέγονται τὰ ῥήματα, τὰ ὁποῖα σημαίνουσι, ὅτι πρόσωπόν τι ἢ ζῷον ἢ πρᾶγμα παθαίνει τι ὑπ' ἄλλου τύπτομαι.

γ') Μέσα ἢ μέσης διαθέσεως λέγονται τὰ ῥήματα, τὰ ὁποῖα σημαίνουσι ἐνέργειαν προσώπου ἢ ζῷου ἐπιστρέφουσαν εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον ἢ ζῷον· λούομαι.

δ') Οὐδέτερα ἢ οὐδετέρας διαθέσεως λέγονται τὰ ῥήματα, τὰ ὁποῖα σημαίνουσι τὴν κατάστασιν προσώπου, ζῷου ἢ πράγματος· καθεύδω.

§ 3. Φωνὴ λέγεται τὸ σύνολον τῶν τύπων, διὰ τῶν ὁποίων σημαίνεται ἡ διάθεσις τοῦ ῥήματος. Εἶναι δὲ αἱ φωναὶ δύο·

α') Ἐνεργητικὴ φωνή, διὰ τῆς ὁποίας δηλοῦται ἡ ἐνεργητικὴ, ἢ οὐδετέρα καὶ ἐνίοτε ἡ παθητικὴ διάθεσις.

β') Ἡ μέση φωνή, διὰ τῆς ὁποίας δηλοῦται ἡ μέση, ἢ παθητικὴ καὶ ἐνίοτε ἡ οὐδετέρα διάθεσις· λούομαι, τύπτομαι, κοιμῶμαι.

§ 4. Αἱ συζυγίαι εἶναι δύο, ἡ τῶν εἰς ω καὶ ἡ τῶν εἰς μι ῥημάτων· λύω, δείκνυμι. Αὗται διακρίνονται ἐκ τοῦ α' προσώπου τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

§ 5. Ἐγκλίσεις. Αἱ ἐγκλίσεις εἶναι 4· 1) ὀριστικὴ, 2) ὑποτακτικὴ, 3) εὐκτικὴ καὶ 4) προστακτικὴ.

Τὰ ῥήματα ἔχουσι καὶ δύο ὀνομαστικούς τύπους· 1) τὸ ἀπαρέμφοτον καὶ 2) τὴν μετοχήν.

§ 6. Χρόνοι. Χρόνοι καλοῦνται οἱ διάφοροι ῥηματικοὶ τύποι. διὰ τῶν ὁποίων δηλοῦται τὸ χρονικὸν σημεῖον (παρόν, παρελθὸν μέλλον), κατὰ τὸ ὁποῖον γίνεται τι.

Οἱ χρόνοι εἶναι ἑπτὰ· 1) ὁ ἐνεστώς, 2) ὁ παρατατικός, 3) ὁ μέλλων, 4) ὁ ἀόριστος, 5) ὁ παρακείμενος, 6) ὁ ὑπερσυντέλικος καὶ 7) ὁ τετελεσμένος μέλλων.

Οἱ χρόνοι διαιροῦνται 1) εἰς ἀρκτικούς καὶ 2) εἰς παραγομένους ἢ ἱστορικούς. Εἶναι δὲ ἀρκτικοὶ μὲν 1) ὁ ἐνεστώς, 2) ὁ μέλλων καὶ 3) ὁ παρακείμενος, παραγόμενοι δὲ ἢ ἱστορικοὶ 1) ὁ παρατατικός, 2) ὁ ἀόριστος καὶ 3) ὁ ὑπερσυντέλικος.

§ 7. Ἀριθμοί. Ἡ ἀρχαία καὶ ἐν τοῖς ῥήμασιν ἔχει τρεῖς ἀριθμούς, τὸν ἐνικόν, τὸν πληθυντικὸν καὶ τὸν δυϊκόν.

α') Ὁ ἐνικός τῶν ῥημάτων σημαίνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαιόμενον ἀποδίδεται εἰς ἓν μόνον πρόσωπον ἢ ζῶον ἢ πράγμα.

β') Ὁ πληθυντικός σημαίνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαιόμενον ἀποδίδεται εἰς πολλὰ πρόσωπα ἢ ζῶα ἢ πράγματα.

γ') Ὁ δυϊκός τῶν ῥημάτων σημαίνει, ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαιόμενον ἀποδίδεται εἰς δύο πρόσωπα ἢ ζῶα ἢ πράγματα.

§ 8. Πρόσωπα. Τὰ πρόσωπα, περὶ τῶν ὁποίων δυνατὸν εἶναι νὰ κάμνη λόγον ὁ ὁμιλῶν, ἦτοι τὰ πρόσωπα τοῦ λόγου, εἶναι τρία.

1) Πρῶτον πρόσωπον εἶναι αὐτὸ τὸ ὁμιλοῦν. 2) Δεύτερον πρόσωπον εἶναι ἐκεῖνο, πρὸς τὸ ὁποῖον τὸ ὁμιλοῦν πρόσωπον ὁμιλεῖ. 3) Τρίτον πρόσωπον εἶναι πᾶν ἄλλο, πλὴν τοῦ ὁμιλοῦντος καὶ ἐκείνου, πρὸς τὸ ὁποῖον ὁ ὁμιλῶν λέγει.

§ 9. Οἱ τύποι ἐκάστου ῥήματος οἱ φανερόντες τὰ τρία πρόσωπα τοῦ λόγου λέγονται πρόσωπα τοῦ ῥήματος.

§ 10. α') Τὰ πρόσωπα τοῦ ῥήματος εἶναι, ὅπως καὶ τὰ πρόσωπα τοῦ λόγου, τρία, ἦτοι πρῶτον, δεύτερον καὶ τρίτον.

β') Πρῶτον προσώπου εἶναι ῥηματικός τις τύπος, ὅταν δι' αὐτοῦ ὁ ὁμιλῶν κάμνη λόγον περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του· ἐγὼ γράφω.

γ') Δεύτερον προσώπου εἶναι ῥηματικός τις τύπος, ὅταν δι' αὐτοῦ ὁ ὁμιλῶν κάμνη λόγον περὶ ἐκείνου, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁμιλεῖ· σὺ γράφεις, ἔγραφε.

δ') Τρίτου προσώπου εἶναι ῥηματικός τις τύπος, ὅταν δι' αὐτοῦ ὁ ὁμιλῶν κάμνη λόγον περὶ ἄλλου, πλὴν ἑαυτοῦ καὶ ἐκείνου, πρὸς ὃν ὁ λόγος, ἦτοι περὶ τρίτου τινός· ἐκεῖνος γράφει, ἔγραφε.

ε') Διὰ τοῦ τρίτου προσώπου τῶν ῥημάτων γίνεται λόγος καὶ περὶ ζῶων καὶ πραγμάτων· τὸ πτητὸν ἄδει, τὸ δένδρον θάλλει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ΄

Θέμα, χαρακτήρ, διακριτικά τῶν ἐγκλίσεων φωνήεντα,
προσωπικαὶ καταλήξεις.

§ 1. Ῥηματικὸν θέμα λέγεται τὸ μέρος τοῦ ῥήματος, τὸ ὁποῖον
χρησιμεύει ὡς βάσις πρὸς σχηματισμὸν τῶν τύπων αὐτοῦ· λύω, λυ-.

§ 2. Τὸ τελευταῖον γράμμα τοῦ ῥηματικοῦ θέματος λέγεται
χαρακτήρ τοῦ ῥήματος· τρίβω, ῥήμ. θέμ. τριβ-, χαρακτήρ β—λύω,
ῥηματ. θέμ. λυ-, χαρακτήρ υ.

§ 3. Κατὰ τὸν χαρακτήρα διαιροῦνται τὰ ῥήματα εἰς φωνηεντόληκτα καὶ συμφωνόληκτα.

α') Φωνηεντόληκτα λέγονται τὰ ἔχοντα χαρακτήρα φωνήεν ἢ
δίφθογγον· λύ-ω, παιδεύ-ω.

β') Συμφωνόληκτα λέγονται τὰ ἔχοντα χαρακτήρα σύμφωνον.
γράφω.

§ 4. Χρονικὸν θέμα λέγεται τὸ θέμα, ἐκ τοῦ ὁποῖου σχηματίζονται χρόνοι τινὲς μόνον· γίνεται δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος διὰ τῆς προσθήκης γράμματος ἢ γραμμάτων· λύσ-ω, ἔλυσ-α, λυσ- χρονικὸν θέμα μέλλ. καὶ ἀορ. ἀ, λέ-λυ-κα, ἔ-λε-λύ-κειν, ἔλελυκ- χρονικὸν θέμα παρακμ. καὶ ὑπερσυντ.

§ 5. Χρονικὸς χαρακτήρ λέγεται τὸ γράμμα ἢ τὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα προστίθενται εἰς τὸ ῥηματ. θέμα πρὸς σχηματισμὸν τῶν διαφόρων χρονικῶν θεμάτων. Τίνα εἶναι τὰ γράμματα ταῦτα, θὰ εἴπωμεν ἐν τοῖς περὶ τῆς κλίσεως τῶν διαφόρων χρόνων κεφαλαίοις.

§ 6. Διακριτικά τῶν ἐγκλίσεων φωνήεντα. Αἱ διαφοροὶ ἐγκλίσεις ἔχουσι διάφορα διακριτικά φωνήεντα, περὶ τῶν ὁποίων θὰ εἴπωμεν ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐγκλίσεων κεφαλαίοις.

§ 7. Προσωπικαὶ καταλήξεις λέγονται αἱ συλλαβαὶ ἢ τὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα προστίθενται εἰς τὸ τέλος τοῦ ῥηματικοῦ ἢ χρονικοῦ θέματος, ἢ μετὰ τὰ διακριτικά φωνήεντα, ἔνθα ὑπάρ-

χουσι τοιαυτα, πρὸς σχηματισμὸν τῶν τύπων τῶν διαφόρων προσωπίων τοῦ ῥήματος.

Προσωπικαὶ καταλήξεις εἶναι αἱ ἐξῆς:

Ἐνεργητικὴ φωνή.

Καταλήξεις τῶν ἀρχικῶν χρόνων τῆς ὀριστ. καὶ πάντων τῶν χρόνων τῆς ὑποτακτικῆς.	Καταλ. τῶν ἱστορ. χρόν. τῆς ὀριστικ.	Καταλ. τῆς εὐκτικ.	Καταλήξεις τῆς προστακτικῆς
---	--------------------------------------	--------------------	-----------------------------

Ἐνικός

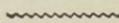
Συζυγ. τῶν εἰς -ω	Συζυγία τῶν εἰς -μι			
1. —	μι	ν	μι ἢ ν	
2. ς	ς	ς	ς	θι ἢ ς ἢ -
3. —	σι	—	—	τω

Πληθυντικός

1. μεν	μεν	μεν	μεν	
2. τε	τε	τε	τε	τε
3. νσι	ἄσι	ν ἢ σαν	εν ἢ σαν	ντων ἢ τωσαν

Μέση φωνή.

	Καταλ. τῶν ἀρχικῶν τῆς ὀριστ. καὶ πάντων τῶν χρόνων τῆς ὑποτακτικῆς.	Καταλ. τῶν ἱστορικῶν τῆς ὀριστ. καὶ πάντων τῶν χρόνων τῆς εὐκτικῆς.	Καταλήξεις τῆς προστακτικῆς.
Ἐνικ.	1. μαι	μην	
	2. σαι	σο	σο
	3. ται	το	σθω
Πληθ.	1. μεθα	μεθα	
	2. σθε	σθε	σθε
	3. νται	ντο	σθων ἢ σθωσαν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄

ΑΥΞΗΣΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΠΛΑΣΙΑΣΜΟΣ

1. Ὁμαλή αὐξησης ἀπλῶν ῥημάτων.

§ 1. Αὐξησης εἶναι ἡ ἐν ἀρχῇ τοῦ ῥήματος προσθήκη συλλαβῆς (ἐ-) ἢ ἡ μεταβολή (συνήθως ἔκτασις) τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος ἢ διφθόγγου.

Ἡ αὐξησης γίνεται μόνον ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις.

§ 2. Ὄταν ἡ αὐξησης εἶναι ε, λέγεται συλλαβική γράφω, ἔ-γραφον.

§ 3. α') Συλλαβικὴν αὐξησην λαμβάνουσι τὰ ἀπὸ συμφώνου ἀρχόμενα ῥήματα: γράφω, ἔ-γραφον—στρέφω, ἔ-στρεφον.

β') Τὰ ἀπὸ ρ ἀρχόμενα ῥήματα διπλασιάζουσι τὸ ρ μετὰ τὴν πρόσληψιν τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως: ῥέω, ἔρρεον.

§ 4. Ὄταν ἡ αὐξησης εἶναι μεταβολή τοῦ ἀρκτικοῦ φωνήεντος ἢ τῆς διφθόγγου, λέγεται χρονική: ἐλπίζω, ἤλπιζον, ἀθλῶ, ἤθλουν.

§ 5. Διὰ τὴν χρονικὴν αὐξησην μεταβάλλονται

τὸ	ἄ	εἰς	ἠ	:	ἄγω,	ἤγρον,
τὸ	ε	εἰς	ἠ	:	ἐλπίζω	ἤλπιζον
τὸ	ο	εἰς	ω	:	ὀπλίζω	ὠπλιζον
τὸ	ἰ	εἰς	ἰ	:	ἵκετεύω	ἵκέτευον
τὸ	υ	εἰς	υ	:	ὑβρίζω	ὑβριζον
τὸ	α	εἰς	ἠ	:	ἀργῶ	ἤργουν
τὸ	α	εἰς	ἠ	:	ἄδω	ἤδον
τὸ	αι	εἰς	ἠ	:	αἰσχύνω,	ἤσχυνον
τὸ	αυ	εἰς	ἠυ	:	αὐξάνω	ἠύξανον
τὸ	ευ	εἰς	ἠυ	:	εὐχομαι,	ἠυχόμεην
τὸ	οι	εἰς	φ	:	οἰκτίρω,	ἔκτιρον.

Σημ. Ἀναύξητα μένουσιν οὐχί σπανίως τὰ ἀπὸ ευ ἀρχόμενα ῥήματα: ἠύρισκον καὶ εὕρισκον.

§ 6. Ἡ αὐξησης ἐν ταῖς ἄλλαις, πλὴν τῆς ἑριστικῆς, ἐγκλίσει-
σιν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ δὲν φυλάττεται.

2. Ὅμοιός ἀναδιπλασιασμός ἀπλῶν ῥημάτων.

§ 7. Ἡ ἐν ἀρχῇ τοῦ θέματος τοῦ παρακειμένου, ὑπερσυντε-
λικοῦ καὶ τετελεσμένου μέλλοντος ἐπανάληψις τοῦ ἀρκτικοῦ συμ-
φώνου αὐτοῦ μετὰ ἐπομένου ε λέγεται ἀναδιπλασιασμός.

§ 8. Διὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος μεθ' ἐπομένου
ε ἀναδιπλασιάζονται 1) τὰ ῥήματα τὰ ἀρχόμενα ἀφ' ἐνὸς ἀπλοῦ
συμφώνου πλὴν τοῦ ρ· παιδεύω-πεπαίδευκα, ἀλλὰ εἴπω-ἔειπμι.
2) Τὰ ῥήματα τὰ ἀρχόμενα ἀπὸ δύο συμφώνων, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ
μὲν πρῶτον εἶναι ἄφωνον, τὸ δὲ δεύτερον ὑγρὸν ἢ ν· γράφω-γέ-
γραφα, βλάπω-βέβλοφα, πνέω-πέπνευκα.

§ 9. Πάντα τὰ ἄλλα ἀπὸ συμφώνου ἀρχόμενα ῥήματα, ἦτοι
α') ἀπὸ διπλοῦ, β') ἀπὸ δύο συμφώνων, ἀλλ' οὐχὶ ἄφωνου καὶ ὑγροῦ
ἢ ν καὶ γ') ἀπὸ τριῶν συμφώνων, ἔχουσι τὸν ἀναδιπλασιασμόν
ἴμοιον τῇ συλλαβικῇ αὐξήσει· ζητῶ-ἐξήτηκα, στεφανῶ-ἔστεφά-
νωκα, στρέφω-ἔστραμμα.

§ 10. Ὄταν τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον εἶναι δασύ, τρέπεται ἐν τῇ
συλλαβῇ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ εἰς τὸ ἀντίστοιχον ψιλόν· θύω-τέ-
θυκα, φονεύω-πεφόνευκα, χορεύω-κεχόρευκα.

§ 11. Οἱ ὑπερσυντέλικοι τῶν ῥημάτων τῶν ἀναδιπλασιαζομέ-
νων διὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος μετὰ ἐπομένου ε λαμ-
βάνουσι πρὸς τῷ ἀναδιπλασιασμῷ καὶ συλλαβικῇ αὐξήσειν λέλυκα,
ἐλελύκειν.

§ 12. Τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἢ διφθόγγου ἀρχόμενα ῥήματα ἔχουσι
τὸν ἀναδιπλασιασμόν ἴμοιον τῇ χρονικῇ αὐξήσει· ἄγω-ἤγα, αἰτέω-
ἤτηκα, ὀρθῶ-ᾤρθωκα.

§ 13. Ὁ ἀναδιπλασιασμός ἐν πάσῃ μορφῇ φυλάττεται ἐνπά-
σαις ταῖς ἐγκλίσεισιν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ.

3. Αὐξησης καὶ ἀναδιπλασιασμός συνθέτων ῥημάτων.

§ 14. Τὰ μετὰ προθέσεων σύνθετα ῥήματα καὶ τὰ παραγόμενα
ἐξ ὀνομάτων συνθέτων μετὰ προθέσεων λαμβάνουσι τὴν αὐξησην

καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν μετὰ τὴν πρόθεσιν· εἰσβάλλω, εἰσ-έβαλλον, εἰσ-βέβληκα, εἰσ-εβεβλήκειν, -ἐγκωμιάζω, ἐν-εκωμιάζον.

§ 15. α') Ἡ πρόθεσις ἐκ πρὸ τῆς συλλαβικῆς ἀυξήσεως καὶ τοῦ ὁμοίου πρὸς αὐτὴν ἀναδιπλασιασμοῦ γίνεται ἐξ' ἐκοτρατεύω, ἐξ-εστράτειον, ἐξ-εστράτευμαι.

β') Αἱ πρόθεσις ἐν καὶ σὺν πρὸ τῆς συλλαβικῆς ἀυξήσεως καὶ τοῦ ὁμοίου πρὸς αὐτὴν ἀναδιπλασιασμοῦ ἀναλαμβάνουσι τὸ ν αὐτῶν, ὁσάκις αὐτὸ πρὸ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τοῦ θέμ. μεταβάλλεται· ἐμβάλλω, ἐν-έβαλλον, συμ-πίύσσω, σὺν-έπτυσσον, σὺν-έπτυγμα.

γ') Αἱ εἰς φωνῆν λήγουσαι πρόθεσις πρὸ τῆς συλλαβικῆς ἀυξήσεως καὶ τοῦ ὁμοίου πρὸς αὐτὴν ἀναδιπλασιασμοῦ πάσχουσι ἐκθλιψιν ἀνα-στρέφω, ἀν-έστρεφον, ἀν-έστραμμα. Δὲν πάσχουσι ἐκθλιψιν αἱ πρόθεσις πρὸ καὶ περὶ· προβάλλω, προ-έβαλλον, περι-βάλλω, περι-έβαλλον.

§ 16. Πάντα τὰ μὴ μετὰ πρόθεσεων σύνθετα ξήματα λαμβάνουσι τὴν ἀυξῆσιν καὶ τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ὅπως ἐν τῇ ἀρχῇ· δωροδοκῶ, ἐδωροδόκουν, δεδωροδόκηκα — ἀθυμῶ, ἠθύμουν, ἠθύμηκα.

§ 17. Τὰ μετὰ τοῦ δυσ- σύνθετα ἀυξάνονται καὶ ἀναδιπλασιάζονται 1) ὅπως ἐν ἀρχῇ, ἀν μετὰ τὸ δυσ- ἀκολουθῆ σύμφωνον ἢ μακρὸν φωνῆν, 2) ἔσθην μετὰ τὸ δυσ- χρονικῶς, ἀν μετ' αὐτὸ ἀκολουθῆ βραχὺ φωνῆν· δυστυχῶ, ἐδυστύχουν, δεδυστύχηκα — δυσωπῶ, ἐδυσώπουν, δεδυσώπηκα, ἀλλὰ δυσἄρεστώ, δυσ-ηρέστουν.

§ 18. Τὰ μετὰ τοῦ ευ σύνθετα, ἀν μὲν μετὰ τὸ ευ ἀκολουθῆ βραχὺ φωνῆν, ἀυξάνονται καὶ ἀναδιπλασιάζονται ἔσθην, ἀν δὲ σύμφωνον, ὅπως ἐν τῇ ἀρχῇ, ἀν δὲ ἀκολουθῆ μακρὸν φωνῆν, μένουσιν ἀνάυξητα· εὐεργετῶ, εὐηργέτουν, εὐηργέτηκα, — εὐτυχῶ, ἠτύχουν, ἠτύχηκα — εὐωχοῦμαι, εὐωχούμην.

Σημ. Τὸ ο τῆς πρὸ συναίρειται μετὰ τῆς συλλαβικῆς ἀυξήσεως εἰς οὐ προέλεγον-προύλεγον.

4. Ἀνωμαλῖαι ἀϋξήσεως καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ.

α' Ἀϋξήσεως.

§ 19. α) Ῥήματά τινα, ἀπὸ ε ἀρχόμενα, λαμβάνουσι συλλαβικὴν ἀϋξησιν, ἥτις μετὰ τοῦ ε τοῦ θέματος συναίρειται εἰς εἰ. Τὰ ῤήματα ταῦτα εἶναι τὰ ἐξῆς· ἔχω, εἶχον—ἐργάζομαι, εἰργοζόμενῃ—ἐθίζω, εἶθιζον—ἔλκω, εἴλκον—ἐλκύω, εἴλκον—ἔάω, εἶων—ἐλίτω, εἴλιτον—ἔπομαι, εἰπόμην—ἐσιτίαω, εἰσιτίων—ἔρπω, εἶρπον. X

β) Οἱ παρακείμενοι τῶν ῤημάτων τούτων, ἀν σχηματίζονται ἐξ οὗ θέματος καὶ ὁ παρατατικός, λαμβάνουσιν ἀναδιπλασιασμόν ὅμοιον πρὸς τὴν ἀϋξησιν τοῦ πρτκ.: εἰργασμαι, εἶθισμαι, εἶακα, εἰσιτίακα.

γ) Τὸ ἐορτάζω ἔχει ἐώρταζον, ἐώρτασα.

§ 20. Συλλαβικὴν ἀϋξησιν καὶ ὅμοιον πρὸς αὐτὴν ἀναδιπλασιασμόν λαμβάνουσι, καίπερ νῦν ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενα, καὶ τὰ ἐξῆς· 1) ὠθῶ, ἐώθουν, ἔωσμαι, 2) ὠνόεμαι, ἐωνούμην, ἐώνημαι, 3) ἄγνυμι, ἔαξα, ἔαγα.

§ 21. Τὸ δρῶ, ἄλισκομαι, ἀνοίγω ἀϋξάνονται καὶ ἀναδιπλασιάζονται οὕτως· ἐώρων, ἐώρακα (καὶ ἐόρακα)—ἠλισκόμην, εἶ'λων, εἶ'λωκα—ἀνέφωγον, ἀνέφωξα, ἀνέφωχα. X

§ 22. Τὴν συλλαβικὴν ἀϋξησιν τρέπουσιν ἐνίοτε εἰς η τὸ βούλομαι, δύναμαι, καὶ μέλλω· ἐβουλόμην καὶ ἠβουλόμην, ἐδυνάμην καὶ ἠδυνάμην, ἔμελλον καὶ ἠμελλον.

§ 23. Καίπερ ἀπὸ προθέσεως σύνθετα ἀϋξάνονται πρὸ τῆς προθέσεως ὅλως ἐν τῇ ἀρχῇ τὰ ἐξῆς· ἐναντιοῦμαι, ἠναντιούμην—καθεζομαι, ἐκαθεζόμην ἐπίσιταμαι, ἠπιστάμην—ἀμφιέννυμι, ἠμφιέσα—ἔγγυθῶ, ἠγγύων, ἠγγύησα.

§ 24. α') Πρὸ τῆς προθέσεως καὶ ἅμα μετ' αὐτὴν ἀϋξάνονται τὸ ἀνέχομαι, ἠνειχόμην, ἠνεσχόμην—ἐνοχλῶ. ἠνώχλων, ἠνώχλησα. Κατὰ ταῦτα καὶ τὸ ἀπλοῦν διαιτάω ἔχει ἐδιήτων, ἐδιήτησα, νομισθὲν σύνθετον.

β') Τὸ ἐπανορθῶ ἔχει ἐπηνόρθουν, ἐπηνόρθωσα, ἐπηνόρθωσα.

γ') Τὸ ἀμφισθητῶ ἔχει ἡμφισθητήν.

δ') Διφοροῦνται, ἴτοι αὐξάνονται ἄλλοτε ἐν ἀρχῇ καὶ ἄλλοτε μετὰ τὴν πρόθεσιν, τὰ ἐξῆς· καθεύδω, ἐκάθειυδον καὶ καθηύδων· καθίζω, ἐκάθισα καὶ καθῖσα· ἐκκλησιάζω, ἠκκλησιάζων καὶ ἠκκλησιάζον.

β') Ἄναδιπλασιασμοῦ.

§ 25. Οἱ παρακείμενοι κέκτημαι, πέπτωκα καὶ μέρημα (θέμ. κτα,-πτω,-μνα-) ἀναδιπλασιάζονται διὰ τοῦ ε μετὰ τοῦ ἀρκτικού συμφώνου τοῦ θέματος παρὰ τὸ κανονικόν (§ 8, καὶ 9).

§ 26. Τὰ ῥήματα τὰ ἔχοντα θέμα ἀρχόμενον ἀπὸ γν, εἰ καὶ ἀρχονται ἀπὸ ἀφώνου καὶ ν, ἔχουσι τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἑμμεῖον πρὸς τὴν συλλαβικὴν αὐξήσιν· γινώσκω, γνω-, ἔγνωκα.

§ 27. α') Ἐχουσιν ὡς ἀναδιπλασιασμὸν τὸ εἰ 1) οἱ παρακείμενοι εἴληφα, εἴληχα, συνείλοχα, δι-είλεγμαί, κατ-είλεγμαί τῶν ἀπὸ λ ἀρχομένων ῥημάτων λαμβάνω, λαγχάνω, δια-λέγομαι, κατα-λέγομαι, 2) οἱ παρακείμενοι εἴρηκα, εἴμαρται, εἴωθα τοῦ λέγω καὶ τῶν ἀχρήστων μείρομαι καὶ ἔθω.

β') Ὁ παρακ. ἔοικα ἐγένετο ἐκ θέμ. φοικ- δι' ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ τροπῆς τοῦ εἰ εἰς οἰ φοικα, ἐξ οὗ ἀποβολὴ τῶν δύο φ ἔοικα. Ὁ ὑπερσυντ. αὐτοῦ εἶναι ἐφκειν.

§ 28. α') Ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμός. Ῥήματά τινα, ἀπὸ α, ε, ο ἀρχόμενα, ἐπαναλαμβάνουσιν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ θέματος τὰ δύο ἀρκτικά γράμματα αὐτοῦ καὶ ἐκτείνουσι τὸ α, ε, ο εἰς η καὶ ω ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ· ἀκούω, ἀκήκωα, ἐλέγχω, ἐλ-ήλεγμαί, δρᾶσκω, δρ-ώρρυχα.

β') Πρὸς τῇ ἀττικῇ ἀναδιπλασιασμῷ λαμβάνουσι καὶ αὐξήσιν ἐν τῇ ὑπερσυντ. τὸ ἀκούω καὶ τὰ ἀπὸ ο ἀρχόμενα ῥήματα ἠκκήκωα, ὠμωμόκωα.

γ') Τὰ συνηθέστερα τῶν ῥημάτων τῶν λαμβανόντων ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμὸν εἶναι τὰ ἐξῆς· ἀκούω (ἀκου-), ἀκήκωα—ἐκκήκωα

(ἐγερ-) ἐγήγερα ἐγήγεμαι—ἐλέγχω (ἐλεγχ-), ἐλήλεγμαι—ὀρύτιω (ὀρυχ-), ὀρώρυχα—ἐρχομαι (ἐλυθ-) ἐλήλυθα—ἐλαύνω (ἐλα-) ἐλήλακα—ὀλλυμι (ὀλε-, ὀλ-), ὀλώλεκα, ὀλωλα—ὀμνυμι (ὀμο-), ὀμώμοκα—φέρω (ἐνεκ-), ἐνήνοχα—ἐοτίω (ἐδ-), ἐδήδοκα—ἀλείφω (ἀλιφ-) ἀλήλιφα, ἀλήλιμμαι.

δ') Ἐν τῷ ἐγρήγορα τοῦ ἐγείρω ἐπαναλαμβάνεται πρὸ τοῦ θέματος ἐγερ- ὅλον τὸ ἀσθενέστερον θέμα ἐγρ-.

§ 29. Ἄττικὸν ἀναδιπλασιασμὸν μετ' αὐξήσεως ἐν τῇ ἀρχῇ, ἀλλ' ἄνευ ἐκτάσεως τοῦ ἀρκτικοῦ θεματικοῦ φωνήεντος ἔχουσιν οἱ ἀόρ. β' τοῦ ἄγω, ἤγαγον, ἤγαγόμεν, καὶ ὁ ἀόρ. τοῦ φέρω, ἤνεγον, ἤνεγκα, ἤνεγκάμην [θέμ. ἐνεκ-, ἐξ οὗ ἠνένεκον (α, ἀμην), ἐξ ὧν ἀποβολῇ τοῦ δευτέρου ε καὶ τροπῇ τοῦ ν εἰς γ ἤνεγκον, ἤνεγκα, ἤνεγκάμην).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'

§ 1. Κλίσις τοῦ ῥήματος εἰμί.

Ἐνεστώς. Ὀριστ. εἰμί, εἶ, ἐστί(ν), ἐσμέν, ἐστέ, εἰσί(ν) = εἰμαι, εἶσαι, εἶναι, εἴμεθα, εἴσθε, εἶναι.

Ἐποτ. ὦ, ἦς, ἦ, ὦμεν ἦτε ὦσι(ν).

Ἐνκτ. εἶην, εἶης, εἶη, εἶημεν ἦ εἶμεν, εἶητε, εἶησαν ἦ εἶεν = εἶθε νὰ εἶμαι, εἶθε νὰ εἶσαι, εἶθε νὰ εἶναι, εἶθε νὰ εἴμεθα, εἶθε νὰ εἴσθε, εἶθε νὰ εἶναι.

Πριστ. ἴσθι, ἔστω, ἔστε, ἔστων ἦ ἔστωσαν. = νὰ εἶσαι, ἄς εἶναι, νὰ εἴσθε, ἄς εἶναι.

*Απαρέμφ. εἶναι. Μετχ. ὦν, οὔσα, ὄν.

Παρατ. ἦ ἦ ἦν, ἦσθα, ἦν, ἦμεν, ἦτε (ἦστε), ἦσαν = ἦμην, ἦσο, ἦτο, ἦμεθα, ἦσθε, ἦσαν.

Μέλλ. Ὀριστ. ἔσομαι, ἔσει, ἔσται, ἐσόμεθα, ἐσεσθε, ἔσονται = θὰ εἶμαι, θὰ εἶσαι, θὰ εἶναι, θὰ εἴμεθα, θὰ εἴσθε, θὰ εἶναι.

Ἐνκτ. ἐσοίμην. ἔσοι ο, ἐσοίμεθα, ἐσοισθε, ἔσονται.

*Απαρέμφ. ἔσεύα μετοχ. ἐσόμενος, ἐσομένη, ἐσόμενον.

*Αόρ. ἐγενόμην. Παρακμ. γέγονα.

§ 2. α') Ἦ ὀριστ. τοῦ ἐνεστ. τοῦ εἰμί πλὴν τοῦ εἰ ἐγκλίνεται.

β') Δὲν ἐγκλίνεται τὸ εἰμί, 1) ὅταν σημαίνῃ ὑπάρχω· 2) ὅταν εἶναι ἐν ἀρχῇ προτάσεως· 1) θεὸς ἔστω.—2) ἔστιν ὁ θεὸς δίκαιος.

γ') Τὸ ἔστι τονίζεται ἔστι 1) ἐν αἷς περιπτώσεσι δὲν ἐγκλίνεται, 2) ὅταν ἰσοδυναμῇ πρὸς τὸ εἶναι ἐπιτετραμμένον καὶ 3) μετὰ τὸ οὐκ, εἰ, ὡς, καί, τοῦτι', ἀλλ'. 1) ἔστιν ὁ θεὸς δίκαιος.—θεὸς ἔστι.—2) γενέσθαι καὶ ἄλλως ἔστιν.—3) οὐκ ἔστι, εἰ ἔστι, τοῦτι' ἔστι, ἀλλ' ἔστι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'

Βαρύτονα ῥήματα.

Τὰ ῥήματα, τὰ ὅποια ἐν τῷ α' ἐνικῷ προσώπῳ τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ ἐνεστώτος λήγουσιν εἰς ω βαρύτονον, λέγονται ῥήματα βαρύτονα.

Ὀριστικὴ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

Ἦ ὀριστικὴ (ἐγκλίσις) παριστᾷ ὡς τι πραγματικὸν καὶ ὠρισμένον τὸ σημαίνόμενον διὰ τοῦ ῥήματος.

α') Ἐνεστώως.

§ 1. Ὁ ἐνεστώως (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ σημαίνόμενον διὰ τοῦ ῥήματος συμβαίνει τώρα δά, ὅτε καὶ ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ γίνεται, ἦτοι ἐν τῷ παρόντι.

§ 2. Ὁ ἐνεστώως ἐν τῇ ὀριστικῇ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

α') Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν

Ἐνικ. α' ἐμποδίζ-ω, β' ἐμποδίζ-εις, γ' ἐμποδίζ-ει

Πληθ. α' ἐμποδίζ-ομεν, β' ἐμποδίζ-ετε, γ' ἐμποδίζ-ουσι(ν)

β') Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον

Ἐνικ. α' κωλύ-ω, β' κωλύ-εις, γ' κωλύ-ει

Πληθ. α' κωλύ-ομεν, β' κωλύ-ετε, γ' κωλύ-ουσι(ν).

Σημ. Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν ἀντὶ τοῦ ἐμποδίζουσαν καὶ ἐμποδίζον.

§ 3. α') Αἱ πλήρεις καταλήξεις τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεργητικ. ἐνεστώτος εἶναι Ἐνικ. ω, εις, εἰ Πληθ. ομεν, ετε, ουσι(ν).

β') Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεστ. εἶναι ε καὶ ο.
β' Παρατατικός.

§ 4. Ὁ παρατατικός (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ σημαίνομενον διὰ τοῦ ῥήματος συνέβαινε πρὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ γίνεται, ἤτοι ἐν τῷ παρελθόντι.

§ 5. Ὁ παρατ. ἐν τῇ ὀριστικῇ τῆς ἐνεργητ. φωνῆς κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

α') Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν

Ἐνικ. α' ἠμποδίζ-ον, β' ἠμποδίζ-ες, γ' ἠμποδίζ-ε'

Πληθ. α' ἠμποδίζ-ομεν, β' ἠμποδίζ-ετε, γ' ἠμποδίζ-ον.

β') Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον

Ἐνικ. α' ἐκώλυ-ον, β' ἐκώλυ-ες, γ' ἐκώλυ-ε(ν)'

Πληθ. α' ἐκωλύ-ομεν, β' ἐκωλύ-ετε, γ' ἐκωλύ-ον.

Σημ. Ἐν τῇ νέᾳ τῇ λαλουμένῃ λέγεται καὶ ἠμποδίζα, ἠμποδίζαμεν, ἠμποδίζατε, ἠμποδίζαν.

§ 6. α') Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ ἐνεργ. παρατατικού εἶναι Ἐνικ. ον, ες, ε' — Πληθ. ομεν, ετε, ον.

β') Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. παρατ. εἶναι τὰ τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. ε καὶ ο.
γ' Μέλλον.

§ 7. Ὁ μέλλον (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ σημαίνομενον διὰ τοῦ ῥήματος θὰ συμβῆ κατόπιν τοῦ χρόνου, καθ' ὃν λόγος περὶ αὐτοῦ γίνεται, ἤτοι ἐν τῷ μέλλοντι.

§ 8. α') Ὁ μέλλον ἐν τῇ ὀριστ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ αὕτως

Ἐνικ. θὰ ἐμποδίσω, θὰ ἐμποδίσῃς, θὰ ἐμποδίσῃ

Πληθ. θὰ ἐμποδίσωμεν, θὰ ἐμποδίσῃτε, θὰ ἐμποδίσωσι(ν).

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οὕτως

Ἐνικ. κωλύ-σω, κωλύ-σεις, κωλύ-σει'

Πληθ. κωλύ-σομεν, κωλύ-σετε. κωλύ-σουσι(ν).

§ 9. α') Αί πλήρεις καταλήξεις τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεργητικ. μέλλ. εἶναι

Ἐνικ. σα, σεις, σει — Πληθ. σομεν, σετε, σουσι(ν).

β') Ὁ ἐνεργ. μέλλ. ἐν τῇ ὀριστ. ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. ἐν τῇ αὐτῇ ἐγκλίσει καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτῆρα σ.

γ') Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. μέλλοντος εἶναι τὰ τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. ε καὶ ο.

δ') Ἄοριστος πρῶτος.

§ 10. Ὁ ἄοριστος (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ σημαίνονον διὰ τοῦ ῥήματος συνέβη πρὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν λόγος περὶ αὐτοῦ γίνεται, ἤτοι ἐν τῇ παρελθόντι.

§ 11. α). Ὁ ἄοριστος α' ἐν τῇ ὀριστ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ οὕτως:

Ἐνικ. ἀ ἠμπόδι-σα, β' ἠμπόδι-σες, γ' ἠμπόδι-σα(ν)

Πληθ. ἀ ἠμποδί-σομεν, β' ἠμποδί-σατε, γ' ἠμποδί-σαν.

β') Ὅμοίως κλίνεται καὶ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ἐξαιρέσει τοῦ δ' ἐνικ., ἔχοντος ας ἀντὶ τοῦ ες τῆς νέας:

Ἐνικ. ἀ ἐκώλυ-σα, β' ἐκώλυ-σας, γ' ἐκώλυ-σε(ν)

Πληθ. ἀ ἐκωλύ-σομεν, β' ἐκωλύ-σατε, γ' ἐκώλυ-σαν.

§ 12. α') Πλήρεις καταλήξεις τῆς ὀριστικ. τοῦ ἐνεργ. ἄοριστ. α' εἶναι

Ἐνικ. σα, σας, σε(ν) — Πληθ. σομεν, σατε, σαν.

β') Χρονικὸν χαρακτῆρα ἔχει ὁ ἐνεργ. ἄορ. α' τὸν τοῦ ἐνεργ. μέλλ. σ.

γ') Διακριτικὸν φωνῆεν τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. α' εἶναι τὸ α, πλὴν τοῦ γ' ἐνικ., ἐνθα εἶναι τὸ ε.

ε') Παρακείμενος.

§ 13. Ὁ παρακείμενος (χρόνος) φανερώνει ὅτι τὸ διὰ τοῦ ῥήματος σημαίνονον ἔχει γίνει καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀποτέλεσμα διαρκεῖ, καθ' ὃν χρόνον ὀμιλοῦμεν.

§ 14. α) Ὁ παρακείμενος ἐν τῇ ὀριστ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς κλί-
νεται ἐν τῇ νέᾳ οὕτως·

Ἐνικ. ἔχω ἐμποδίσαι, ἔχεις ἐμποδίσαι, ἔχει ἐμποδίσαι·
Πληθ. ἔχομεν ἐμποδίσαι, ἔχετε ἐμποδίσαι, ἔχουσιν ἐμποδίσαι.

β) Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οὕτως·

Ἐνικ. κεκώλυ-κα, κεκώλυ-κας, κεκώλυ-κε(ν)·

Πληθ. κεκωλύ-καμεν, κεκωλύ-κατε, κεκωλύ-κασι(ν).

§ 15. α) Πλήρεις καταλήξεις τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. παρακει-
μένου εἶναι

Ἐνικ. κα, κας, κε(ν)· — Πληθ. καμεν, κατε, κασί(ν).

β) Ὁ ἐνεργ. παρακείμενος τῶν πλείστων ῥημάτων ἔχει χρο-
νικὸν χαρακτήρα κ.

γ) Διακριτικὸν φωνῆεν τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. παρακειμένου
εἶναι, ὅπως καὶ τοῦ ἐνεργ. ἀορ. ἀ., τὸ α, πλὴν τοῦ γ' ἐνικ., ἔνθα
εἶναι τὸ ε.

δ) Ὑπερσυντέλικος.

§ 16. Ὁ ὑπερσυντέλικος (χρόνος) φανερώνει, ὅτι τὸ σημαινό-
μενον διὰ τοῦ ῥήματος εἶχε γίνεαι καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀποτέλεσμα διήρ-
κει, καθ' ὃν χρόνον ἄλλη τις πράξις ἐγένετο ἢ ἐγένετο.

§ 17. α) Ὁ ἐνεργ. ὑπερσυντέλικος ἐν τῇ νέᾳ κλίνεται οὕτως·

Ἐνικ. εἶχον ἐμποδίσαι, εἶχες ἐμποδίσαι, εἶχεν ἐμποδίσαι·

Πληθ. εἶχομεν ἐμποδίσαι, εἶχετε ἐμποδίσαι, εἶχον ἐμποδίσαι.

β) Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οὕτως·

Ἐνικ. ἐ-κε-κωλύ-κειν, ἐ-κε-κωλύ-κεις, ἐ-κε-κυλύ-κει·

Πληθ. ἐ-κε-κωλύ-κειμεν, ἐ-κε-κωλύ-κειτε, ἐ-κε-κωλύ-κεσαν.

γ) Ὅθεν πλήρεις καταλήξεις τοῦ ἐνεργ. ὑπερσυντελικοῦ εἶναι

Ἐνικ. κειν, κεις, κει· — Πληθ. κειμεν, κειτε, κεσαν.

§ 18. α') Ὁ ἐνεργ. ὑπερσυντ. ἔχει χρονικὸν χαρακτήρα κ δσά-
κισ καὶ ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος.

β) Διακριτικὸν φωνῆεν τοῦ ἐνεργ. ὑπερσυντελικοῦ εἶναι τὸ εἰ,
πλὴν τοῦ γ' πληθ., ἔνθα εἶναι τὸ ε.

ζ') Τελεσεμένος μέλλον.

§ 19. Ὁ τελεσεμένος μέλλον φανερώνει, ὅτι τὸ σημαινόμενον διὰ τοῦ ῥήματος θὰ εἶναι τελεσεμένον ἐν τῷ μέλλοντι.

§ 20. α) Ὁ τελεσεμένος μέλλον ἐν τῇ ὀριστ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς κλίνεται α) ἐν τῇ νέᾳ οὕτως·

Ἑνικ. θὰ ἔχω ἐμποδίσαι, θὰ ἔχῃς ἐμποδίσαι, θὰ ἔχη ἐμποδίσαι·
Πληθ. θὰ ἔχωμεν ἐμποδίσαι, θὰ ἔχητε ἐμποδίσαι, θὰ ἔχωσιν ἐμποδίσαι.

β) Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ οὕτως·

Ἑνικ.

Πληθ.

ἀ κεκωλυκώς, κυῖα, κός ἔσομαι· ἀ κεκωλυκότες, κυῖαι, κότα ἐσόμεθα

β' » » » ἔσει(η)· β' » » » ἔσεσθε

γ' » » » ἔσται· γ' » » » ἔσονται.

γ') Ὁ ἐνεργ. τελεσεμένος μέλλον σχηματίζεται διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργ. παρακειμένου καὶ διὰ τοῦ ἔσομαι, μέλλοντος τοῦ εἰμί.

η') Δυνικός ἐνεργητικῆς φωνῆς.

§ 21. Πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυνικοῦ τῶν ἀρκτικῶν χρόνων τῆς ἐνεργ. ὀριστ. εἶναι

Ἐνεστ. ε-τον, ε-τον.—Μέλλ. σ-ειον, σ-ειον.—Παρακ. κ-ατον, κ-ατον.

§ 22. Πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυνικ. τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ἐνεργ. ὀριστ. εἶναι

Παρ. ε-τον, ἐ-την.—Ἄορ. σ-ατον, σ-άτην.—Ἐπερσ. κ-ειτον, κ-εῖτην.

§ 23. Ἀφαιροῦντες τοὺς χρονικοὺς χαρακτήρους καὶ τὰ διακριτικὰ φωνήεντα ἔχομεν προσωπικὰς καταλήξεις τοῦ δυνικ. ἐν τῇ ἐνεργ. ὀριστ. τον, τον διὰ τοὺς ἀρκτικούς, τον, την διὰ τοὺς παραγομένους.

θ') Ἀνασκόπησις τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

§ 24. α') Τὸ χρονικὸν θέμα τοῦ ἐνεστ. τῆς προστκ. εὐρίσκομεν ἀφαιροῦντες ἀπὸ τοῦ ἀ' ἐνικ. τῆς ἐνεργ. ὀριστ. τὸ ω, ον καὶ τὴν αὐξησιν, ἔνθα ὑπάρχει· π. χ. λύ-ω, ἔ-λυ-ον, χρονικὸν θέμα λυ-.

β') Το χρονικὸν θέμα τῶν ἄλλων χρόνων εὐρίσκομεν ἀφαιρουντες ἀπὸ τοῦ α' ἐνικ. τῆς ὀριστικῆς τὸ μετὰ τὸν χρονικὸν χαρακτηριστῆρα μέρος τῆς πλήρους καταλήξεως καὶ τὴν αὖξι-σιν, ἔνθα ὑπάρχει· π. γ. λύσ-ω, ἔ-λυσ-α, χρονικὸν θέμα μέλλ. καὶ ἀορ. λυσ-λέλυκ-α, ἐλελύκ-ειν, χρονικὸν θέμα παρακμ. καὶ ὑπερστλκ. λελυκ-.

§ 25. Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὀριστικῆς εἶναι

α') ε καὶ ο ἐν τῷ ἐνεστώτι, παρατατικῷ, καὶ μέλλοντι. β') Τὸ α ἐν τῷ ἀορ. α' καὶ παρακμ., πλὴν τοῦ γ' ἐνικ., ἔνθα εἶναι τὸ ε, καὶ γ') Τὸ ει ἐν τῷ ὑπερστλ., πλὴν τοῦ γ' πληθ., ἔνθα εἶναι τὸ ε.

§ 26. Ἀφαιροῦντες ἀπὸ τῶν πλήρων καταλήξεων τῶν ἀρτικῶν χρόνων τῆς ἐνεργ. ὀριστκ. τὰ διακριτικὰ φωνήεντα καὶ τοὺς χρονικοὺς χαρακτηριστῆρας (σ ἢ κ), ἔνθα ὑπάρχουσι, ἔχομεν τὰς προσωπικὰς καταλήξεις αὐτῶν· ἐνικ.—, ις (παρκμ. σ), ι (παρκμ.—). Πληθ. μεν, τε, σι.

Σημ. Ἡ ἀρχικὴ κατάληξις τοῦ γ' πληθ. εἶναι κυρίως ντι. Ἐγένετο δὲ σι τροπῇ τοῦ τ εἰς σ καὶ ἀποβολῇ τοῦ ν πρὸ τοῦ σ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ν τὰ διακριτικὰ φωνήεντα ο καὶ ἄξετάθησαν εἰς ου καὶ ᾠ.

§ 27. Ἀφαιροῦντες ἀπὸ τῶν πλήρων καταλήξεων τῶν παραγομένων τῆς ἐνεργητικῆς ὀριστκ. τοὺς χρονικοὺς χαρακτηριστῆρας, ἔνθα ὑπάρχουσι, καὶ τὰ διακριτικὰ φωνήεντα, ἔχομεν τὰς προσωπ. καταλήξεις αὐτῶν· Ἐνικ. ν (ἀορ.—), σ,— Πληθ. μεν, τε, ν (ὑπερσ. σαρ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ

§ 1. Ἡ ὑποτακτικὴ (ἔγκλισις) παριστᾷ τὸ σημαίνόμενον διὰ τοῦ ῥήματος ὡς προσδοκώμενον ὑπὸ τοῦ λέγοντος (οὐχὶ δ' ὡς τι πραγματικόν, ἔπως ἢ ὀριστικῆ).

α') Ἐνεστώς.

§ 2. α') Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν

Ἐνικ. (*Αν, ἔταν) ἐμποδίζω, ἐμποδίζης, ἐμποδίζῃ
Πληθ. (*Αν, ἔταν) ἐμποδίζομεν, ἐμποδίζητε, ἐμποδίζοσι(ν).

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐλέγετο

Ἐνικ. κωλύ-ω, κωλύ-ης, κωλύ-ῃ

Πληθ. κωλύ-ομεν, κωλύ-ητε, κωλύ-οσι(ν).

§ 3. Πλήρεις καταλήξεις τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ ἐνεργ. ἐνεστῶ-
τος εἶναι

Ἐνικ. ω, ης, ῆ'—Πληθ. ομεν, ητε, οσι(ν).

β') Ἄοριστος α'.

§ 4. Ἡ ὑποτακτικὴ τοῦ ἐνεργ. ἄορ. α' ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς
ὑποτακτικῆς τοῦ ἐνεργ. ἐνεστῶτος καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸν χρονικὸν
χαρακτήρα σ' ἦτοι

Ἐνικ. σ-ω, σ-ης, σ-ῆ'—Πληθ. σ-ομεν, σ-ητε, σ-οσι(ν).

*Ὡστε ὑποτακτ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. α' α') Ἐν τῇ νέᾳ

Ἐνικ. (ἀν) ἐμποδίσω, ἐμποδίσης, ἐμποδίσῃ

Πληθ. (ἀν) ἐμποδίσομεν, ἐμποδίσητε, ἐμποδίσοσι(ν).

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ

Ἐνικ. κωλύ-σω, κωλύ-σης, κωλύ-σῃ

Πληθ. κωλύ-σομεν, κωλύ-σητε, κωλύ-σοσι(ν).

γ'. Παρακείμενος.

§ 5. Ἡ ὑποτακτικὴ τοῦ ἐνεργ. παρακ. ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς
ὑποτακτ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτήρα
κ' ἦτοι Ἐνικ. κ-ω, κ-ης, κ-ῆ' Πληθ. κ-ομεν, κ-ητε, κ-οσι(ν).

*Ὡστε Ἐνικ. κεκωλύ-κω, κεκωλύ-κης, κεκωλύ-κῃ' Πληθ. κεκω-
λύ-κομεν, κεκωλύ-κητε, κεκωλύ-κοσι(ν).

§ 6. Ἡ ὑποτακτ. τοῦ ἐνεργ. παρακ. σχηματίζεται καὶ περι-
φραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ ᾧ κ.λ.π., ὑποτακτ. τοῦ
εἰμί' κεκωλυκῶς, κεκωλυκυῖα, κεκωλυκός ᾧ, ᾗς, ᾗ'

κεκωλυκότες, κεκωλυκυῖαι, κεκωλυκότεα ᾧμεν, ἦτε, ᾧσι(ν).

δ') Δυνικός τῆς ἐνεργητικῆς ὑποτακτικῆς.

§ 7. Ἡ ὑποτακτικὴ πάντων τῶν χρόνων ἐν τῇ δυνίᾳ ἔχει
προσωπικὰς καταλήξεις τὰς τοῦ δυν. τῶν ἀρκτ. χρόνων τῆς ὀριστ.
τον, τον, διακριτικὸν δὲ φωνῆεν τὸ η.

§ 8. Πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυϊκ. πάντων τῶν χρόνων ἐν τῇ ὑποτακτ. εἶναι Ἐνεστ. ητον, ητον. Ἐδρ. α' σητον, σητον. — Παρακ. κητον, κητον.

ε') Ἀνασκόπησις τῆς ἐνεργητικῆς ὑποτακτικῆς.

§ 9. Ὑποτακτικὴν ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ ἔχει ὁ ἐνεστώσ, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ παρακείμενος.

§ 10. Συγκρίνοντες πρὸς ἀλλήλας τὰς πλήρεις καταλήξεις πάντων τῶν χρόνων τῆς ἐνεργ. ὑποτακτ. εὐρίσκομεν κοινὰ μέρη αὐτῶν τὰ ἑξῆς: Ἐνικ. ω, ης, η' — Πληθ. ωμεν, ητε, ωσι(ν).

§ 11. Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὑποτακτ. πάντων τῶν χρόνων εἶναι τὸ η καὶ τὸ ω.

§ 12. Ἀφαιροῦντες ἀπὸ τῶν κοινῶν μερῶν τῶν πλήρων καταλήξεων τῆς ἐνεργ. ὑποτ. τὰ διακριτικὰ αὐτῆς φωνήεντα ἔχομεν τὰς προσωπικὰς καταλήξεις αὐτῆς: Ἐνικ., ις, ι' — Πληθ. μεν, τε, σι.

§ 13. Ἡ ἐνεργ. ὑποτακτ. ἔχει προσωπικὰς καταλήξεις τὰς τῶν ἀρκτικῶν χρόνων τῆς ἐνεργ. ὀριστικῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'

ΕΥΚΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ

§ 1. Ἡ εὐκτική (ἔγκλισις) φανερώνει εὐχὴν τοῦ λέγοντος.

§ 2. α') Ἡ εὐκτικὴ ἐν τῇ νέᾳ σχηματίζεται διὰ τοῦ εἶθε νὰ καὶ ὑποτακτικῆς π. χ. εἶθε νὰ γράφω, εἶθε νὰ γράφῃς κ.λ.π.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἡ εὐκτικὴ ἔχει ὅλως ἰδιαιτέρους τύπους:

α') Ἐνεστώσ.

§ 3. Ἐνικ. α'	κωλύ-οιμι	(εἶθε νὰ ἐμποδίζω)
	β'	κωλύ-οις (» » ἐμποδίζῃς)
	γ'	κωλύ-οι (» » ἐμποδίζῃ)
Πληθ. α'	κωλύ-οιμεν	(» » ἐμποδίζωμεν)
	β'	κωλύ-οιτε (» » ἐμποδίζητε)
	γ'	κωλύ-οιεν (» » ἐμποδίζωσι(ν))

§ 4. Πλήρεις καταλήξεις τῆς εὐκτικῆς τοῦ ἔνεργ. ἔνεστ. εἶναι
 Ἑνικ. οἰμι, οἰς, οἰ'—Πληθ. οἰμεν, οἰτε, οἰεν.

β') Μέλλων καὶ παρακείμενος.

§ 5. Ἡ εὐκτικὴ τοῦ ἔνεργ. μέλλ. καὶ παρακ. ἔχει πλήρεις καταλήξεις τὰς τῆς εὐκτικῆς τοῦ ἔνεργ. ἔνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτῆρα σ, κ' ἦτοι

Μέλλ. Ἑνικ. σ-οἰμι, σ-οἰς, σ-οἰ'—Πλ. σ-οἰμεν, σ-οἰτε, σ-οἰεν.

Παρκ. Ἑνικ. κ-οἰμι, κ-οἰς, κ-οἰ'—Πλ. κ-οἰμεν, κ-οἰτε, κ-οἰεν.

§ 6. α') Εὐκτικὴ τοῦ ἔνεργ. μέλλοντος

Ἑνικ. κωλύ-σ-οἰμι, κωλύ-σ-οἰς, κωλύ-σ-οἰ'

Πληθ. κωλύ-σ-οἰμεν, κωλύ-σ-οἰτε, κωλύ-σ-οἰεν.

β') Εὐκτικὴ τοῦ ἔνεργ. παρακ.

Ἑνικ. κεκωλύ-κ-οἰμι, κοἰς, κοἰ=εἶθε νὰ ἔχω ἐμποδίσαι κ.λ.π.

Πλ. κεκωλύ-κ-οἰμεν, κ-οἰτε, κ-οἰεν=εἶθε νὰ ἔχωμεν ἐμποδίσαι κλ.

§ 7. Ἡ εὐκτικὴ τοῦ ἔνεργ. παρακ. σχηματίζεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ εἶην κλπ., εὐκτικῆς τοῦ εἰμί

κεκωλυκῶς, κυῖα, κὸς εἶην, εἶης, εἶη

κεκωλυκότες, κυῖαι, κὸτα εἶμεν, εἶητε, εἶεν.

γ') Ἀόριστος α'.

§ 8. Ἑνικ. α' κωλύ-σ-οἰμι (εἶθε νὰ ἐμποδίσω)

β' κωλύ-σ-οἰς ἢ κωλύ-σ-οἰας (εἶθε νὰ ἐμποδίσῃς)

γ' κωλύ-σ-οἰαι ἢ κωλύ-σ-οἰε(ν) (εἶθε νὰ ἐμποδίσῃ)

Πληθ. α' κωλύ-σ-οἰμεν (εἶθε νὰ ἐμποδίσωμεν)

β' κωλύ-σ-οἰτε (εἶθε νὰ ἐμποδίσῃτε)

γ' κωλύ-σ-οἰεν ἢ σ-οἰαν (εἶθε νὰ ἐμποδίσωσι(ν)).

§ 9. Πλήρεις καταλήξεις τῆς εὐκτικ. τοῦ ἔνεργ. ἄορ. α' εἶναι

Ἑνικ. σ-οἰμι, σ-οἰς ἢ σ-οἰε(ν) — Πλ. σ-οἰμεν, σ-οἰτε, σ-οἰεν

ἢ σ-οἰαν.

δ') Τετελεσμένος μέλλων.

§ 10. Ἡ εὐκτικὴ τοῦ ἔνεργ. τετελεσμένου μέλλοντος σχηματίζεται διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἔνεργ. παρακμ. καὶ τοῦ ἐσοίμην κλπ. εὐκτικῆς τοῦ μέλλοντος τοῦ εἰμί.

κεκλωκώς, κυῖα, κός ἐσοίμην, ἔσοιο, ἔσοιτο·
κεκλωκότες, κυῖαι, κότα ἐσοίμεθα, ἔσοισθε, ἔσονται.

ε') Δυϊκός τῆς ἐνεργητικῆς εὐκτικῆς.

§ 11. Ὁ δυϊκός τῆς ἐνεργ. εὐκτικῆς ἐν πᾶσι τοῖς χρόνοις ἔχει προσωπικὰ καταλήξεις τὰς τοῦ δυϊκοῦ τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ἐνεργ. ὄριστ. τον, την.

§ 12. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυϊκ. τῆς ἐνεργ. εὐκτ. εἶναι Ἐνεστ. οἶτον, οἶτην. — Μέλλ. σ-οἶτον, σ-οἶτην. — Ἀορ. σ-αιτον, -σαίτην. — Παρακ. κ-οἶτον, κ-οἶτην.

ς') Ἀνασκόπησις τῆς ἐνεργητικῆς εὐκτικῆς.

§ 13. Εὐκτικὴν ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ ἔχουσι πάντες οἱ ἄλλοι χρόνοι πλὴν τοῦ παρατατικοῦ καὶ ὑπερσυντελικοῦ.

§ 14. Διακριτικὸν φωνῆεν τῆς εὐκτικῆς εἶναι ἢ οἱ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις χρόνοις, πλὴν τοῦ ἀορ. α', ὅστις ἔχει τὴν αι.

§ 15. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς ἐνεργ. εὐκτ. ἐν πᾶσι τοῖς χρις εἶναι αἱ ἐξῆς: Ἐνικ. μι, σ — Πληθ. μεν, τε, εν.

§ 16. Ἡ οἱ καὶ αι ἐν τῷ γ' ἐνικ. τῆς εὐκτ. εἶναι μακραὶ παιδεύοι, παιδεύ-σοι, παιδεύ-σαι (παρὰ τὸν κανόνα Κεφ. Α'. § 9 β').

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΦΩΝΗΣ

§ 1. Ἡ προστακτικὴ (ἔγκλισις) φανερώνει προσταγὴν, προτροπὴν ἢ παράκλησιν τοῦ λέγοντος.

α') Ἐνεστώς.

§ 2. Ἡ προστακτικὴ τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἔχει ἔλως ἴμοια πρὸς τὴν προστακτ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. τῆς νέας μόνον τὰ β' πρόσωπα· κλίνεται δὲ κατὰ πάντα τὰ πρόσωπα οὕτως·

Ἐνικ. δ' κώλυ-ε (ἐμπόδιζ-ε), γ' κωλυ-έτω (ἄς ἐμποδίξ-ῃ)· Πληθ. θ' κωλύ-ετε (ἐμποδίξετε), γ'. κωλυ-όντων ἢ κωλυ-έτωσαν (ἄς ἐμ-ποδίξωσι).

§ 3. Πλήρεις καταλήξεις τῆς προστακτικῆς τοῦ ἔνεργ. ἔνεστ. εἶναι Ἑνικ. ε, ἔτω — Πληθ. ετε, ὄντων καὶ ἔτωσαν.

β') Ἀόριστος α'.

§ 4. Καὶ ἡ προστακτικὴ τοῦ ἔνεργ. ἄορ. α' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἔχει ὁμοία πρὸς τὴν προστακτικὴν τοῦ ἔνεργ. ἄορ. τῆς νέας τὰ β' πρόσωπα κλίνεται δὲ κατὰ πάντα τὰς πρόσωπα οὕτως·

Ἑνικ. δ' κώλυ-σ-ον (ἐμπόδισον), γ' κωλυ-σ-άτω (ὡς ἐμποδίση)· Πληθ. β' κωλύ-σ-οτε (ἐμποδίσατε), γ' κωλυ-σ-άντων ἢ κωλυ-σ-άτωσαν (ὡς ἐμποδίωσι(ν)).

§ 5. Πλήρεις καταλήξεις τῆς προστακτικῆς τοῦ ἔνεργ. ἄορ. α' εἶναι Ἑνικ. σον, σάτω — Πληθ. σατε, σάντων καὶ σάτωσαν.

γ') Παρακείμενος

§ 6. Ἡ προστακτικὴ τοῦ ἔνεργ. παρακμ. ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς προστακτικῆς τοῦ ἔνεργ. ἔνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸν χρονικὸν χαρακτηριστῆρα κ' ἦτοι κ-ε, κ-έτω — Πληθ. κ-ετε, κ-έτωσαν· ὅθεν ἑνικ. γ' κεκώλυ-κ-ε, κεκωλυ-κ-έτω — Πληθ. κεκωλύ-κ-ετε, κεκωλυ-κ-έτωσαν.

§ 7. Ἡ μονολεκτικῶς σχηματιζομένη προστακτικὴ τοῦ ἔνεργ. παρακμ. εἶναι σπανιωτάτη. Συνηθεστέρα εἶναι ἡ σχηματιζομένη περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἔνεργ. παρακμ. καὶ τοῦ ἴσθι κλπ., προστακτικῆς τοῦ εἰμί·

κεκωλυκώς, κυῖα, κὸς ἴσθι, ἔστω

κεκωλυκόντες, κυῖαι, κότα ἔστε, ἔστων ἢ ἔστωσαν.

δ') Δυνικός τῆς ἐνεργητικῆς προστακτικῆς.

§ 8. Ὁ δυνικός τῆς ἔνεργ. προστακτικῆς ἔχει προσωπικ. καταλήξεις τον, των.

§ 9. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυνικοῦ τῆς ἔνεργ. προστακτικῆς εἶναι

ἔνεστ. ετον, ἔτων. Πρκ. κ-ετον, κ-έτων. Ἄορ. σα-τον, σ-άτων.

ε') Ἀνασκόπησις τῆς ἔνεργ. προστακτικῆς.

§ 10. Προστακτικὴν ἔχουσι οἱ χρόνοι, οἵτινες ἔχουσι καὶ ὑποτακτικὴν, ἦτοι ὁ ἔνεστώς, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ παρακείμενος.

§ 11. Ἡ προστακτ. δὲν ἔχει ἰδιαιτέρους τύπους διὰ τὰ α' πρόσωπα, ἀλλὰ δανείζεται αὐτὰ ἐκ τῆς ὑποτακτικῆς π. χ.

Ἔνεστ. κωλύω = ἄς ἐμποδίζω, κωλύωμεν = ἄς ἐμποδίζωμεν.
Ἄορ. κωλύσω = ἄς ἐμποδίσω, κωλύσωμεν = ἄς ἐμποδίσωμεν.

§ 12. Διακριτικὸν φωνῆν ἢ ἐνεργ. προσκτ. ἔχει ε ἐν πᾶσι τοῖς χρόνοις, πλὴν τοῦ ἄορ. α', ὅστις ἔχει τὸ α. Τὸ ο ἔχει ἢ ἐνεργ. προσκτ. ἐν τῷ β' ἐνικ. τοῦ ἄορ. α' (ον) καὶ ἐν τῷ γ' πληθ. τοῦ ἔνεστ. καὶ παρακμ. ἐν τοῖς εἰς ντων τύποις (όντων).

§ 13. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς ἐνεργ. προσκτ. εἶναι
Ἐνικ. β'—(ἄορ. ν), γ' τε—Πληθ. β' τε, γ' ντων ἢ τωσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'

ΟΝΟΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ ΤΥΠΟΙ

1. Ἀπαρέμφατον.

§ 1. Τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι ῥηματικὸς τύπος ἔχων σημασίαν οὐσιαστικοῦ, ἦτοι εἶναι ῥηματικὸν οὐσιαστικόν.

§ 2. Τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι οὐδέτερον οὐσιαστικόν, ἔχον μόνον τὸν ἐνικ. καὶ μίαν κατάληξιν διὰ πάσας τὰς πτώσεις π. χ. τὸ ἁμαρτάνειν, τοῦ ἁμαρτάνειν, τῷ ἁμαρτάνειν.

§ 3. Ἔνεστ. κωλύ-ειν, —Μέλλ. κωλύ-σ-ειν, —Ἄορ. α' κωλύ-σ-αι, —Πρκ. κεκωλυ-κ-έναι.

§ 4. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ ἐνεργ. ἀπαρεμφάτου εἶναι Ἔνεστ. εἰν, —μέλλ. σ-ειν, —ἄορ. α' σ-αι, —πρκ. κ-έναι.

§ 5. Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦ ἐνεργ. ἄορ. α' καὶ τοῦ ἐνεργ. παρακ. τονίζονται πάντοτε ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς βουλεύσαι, βεβουλευκέναι.

§ 6. α) Τὸ ἄνευ ἄρθρου ἀπαρέμφ. μεταφράζεται 1) διὰ τοῦ **ὅτι** καὶ ὀριστικῆς, 2) διὰ τοῦ **ὡς** καὶ ὑποτακτικῆς, 3) διὰ τοῦ οὐδέτερου ἄρθρου μετὰ τοῦ **ὡς** καὶ ὑποτακτικῆς καὶ 4) δι' οὐσιαστικοῦ.

6') Τὸ μετὰ τοῦ ἄρθρου ἀπαρέμφατον μεταφράζεται διὰ τοῦ οὐδτ. ἄρθρου καὶ τοῦ νὰ μετὰ ὑποτακτικῆς ἢ δι' οὐσιαστικοῦ. Νέοις τὸ σιγᾶν κρεῖττον ἔστι τοῦ λαλεῖν=εἰς τοὺς νέους τὸ νὰ σιωπῶσιν (ἢ σιωπῇ) εἶναι καλύτερον (υτέρα) τοῦ νὰ φλυαρῶσι (τῆς φλυαρίας).

Σημ. «Τὸ σιγᾶν»=τὸ νὰ σιγῶ, τὸ νὰ σιγᾶς, τὸ νὰ σιγᾶ, τὸ νὰ σιγῶμεν, τὸ νὰ σιγατε, τὸ νὰ σιγῶσι.

Τὸ ἀπαρέμφατον λοιπὸν διὰ μιᾶς καταλήξεως δύναται νὰ φανερώνη πάντα τὰ πρόσωπα καὶ πάντας τοὺς ἀριθμούς· διὰ τοῦτο τὸ ἀπαρέμφ. μόνον του δὲν δύναται νὰ φανερώνη, περὶ τίνος προσώπου καὶ ἀριθμοῦ ὠρισμένως ἐκάστοτε πρόκειται. Τοῦτο ἐκάστοτε γίνεται φανερὸν ἐκ τῆς ἄλλης ἐννοίας ἢ διὰ τῆς προσθήκης ἀντωνυμιῶν ἢ οὐσιαστικῶν· π. χ. βούλομαι ἀπελθεῖν=θέλω ν' ἀπέλθω —βούλομαί σε ἀπελθεῖν=θέλω ν' ἀπέλθῃς—βούλομαι αὐτὸν ἢ τὸν Θεμιστοκλέα ἀπελθεῖν=θέλω αὐτὸς ἢ ὁ Θεμιστοκλῆς νὰ ἀπέλθῃ.

Ἐπειδὴ τὸ ἀπαρέμφατ. μόνον του δὲν φανερώνει (παρεμφαίνει) ὠρισμένον πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν, διὰ τοῦτο ὠνομάσθη ἀπαρέμφατον.

2. Μετοχή.

§ 7. Ἡ μετοχὴ εἶναι ῥηματικὸς τύπος ἔχων σημασίαν ἐπιθέτου, ἥτοι εἶναι ῥηματικὸν ἐπίθειον.

§ 8. Ἐνεσιῶς· κωλύ-ων, κωλύ-ουσα, κωλύ-ον.

Αἱ καταλήξεις τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. εἶναι *ων, ουσα, ον*.

§ 9. Μέλλων. Ἡ μετοχὴ τοῦ ἐνεργ. μέλλ. ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς μετοχ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸ σ, ἥτοι *σ-ων, σ-ουσα, σ-ον*. Ὅθεν κωλύ-σ-ων, κωλύ-σ-ουσα, κωλύ-σ-ον.

§ 10. Ἄορ. *α'* κωλύ-σ-ας, κωλύ-σ-ασα, κωλύ-σ-αν.

Αἱ καταλήξεις τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεργητικοῦ ἄορ. *α'* εἶναι *σας, σασα, σαν*.

§ 11. Παρακειμένος· κεκωλυ-κός, κεκωλυ-κῆ, κεκωλυ-κός.

Αἱ καταλήξεις τῆς μετοχ. τοῦ ἐνεργητ. παρακειμένου εἶναι *κός, κῆ, κός*.

Σημ. Ἡ μετοχή ὀνομάσθη οὕτως, ἐπειδὴ εἶναι βήματικὸς τύπος καὶ ἅμα ἐπιθετός, ἦτοι μετέχει καὶ τοῦ βήματος καὶ τῶν ἐπιθέτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'

ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΜΕΣΗΣ ΦΩΝΗΣ

§ 1. Οἱ χρόνοι τῆς μέσης φωνῆς ἔχουσι μέσην καὶ παθητικὴν σημασίαν. Ἐξαιροῦνται ὁ μέσος μέλλ. καὶ ἀόρ., οὔτινες ἔχουσι μόνον μέσην σημασίαν. Ἐνεστ. λύομαι=λύω τὸν ἑαυτὸν μου καὶ λύομαι ὑπ' ἄλλου.— Παραρκ. ἐλυόμην=ἔλυον τὸν ἑαυτὸν μου καὶ ἐλυόμην ὑπ' ἄλλου.— Παρακ. λέλυμαι=ἔχω λύσει τὸν ἑαυτὸν μου καὶ ἔχω λυθῆ ὑπ' ἄλλου.— Ὑπερσ. ἐλελύμην=εἶχον λύσει τὸν ἑαυτὸν μου καὶ εἶχον λυθῆ ὑπ' ἄλλου.— Ἀλλὰ Μέσ. μέλλ. λύσομαι=θα λύσω τὸν ἑαυτὸν μου.— Μέσ. ἀόρ. ἐλυάμην=ἔλυσα τὸν ἑαυτὸν μου.

§ 2. Διὰ τὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον ἐν παθητικῇ σημασίᾳ ἔχομεν ἰδιαίτεροὺς τύπους, τὸν παθητικὸν μέλλ. καὶ ἀόριστ. Παθ. μέλλ. λυθήσομαι=θα λυθῶ ὑπ' ἄλλου.— Παθ. ἀόρ. ἐλύθην=ἐλύθη ὑπ' ἄλλου.

α') Ἐνεστώς.

§ 3. Ἡ ὀριστικὴ τοῦ μέσου ἢ παθητικοῦ ἐνεστώτος κλίνεται ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἀρχαίᾳ ὅλως ὁμοίως, πλὴν τοῦ 6' ἐνικ.— Τοῦτο ἐν τῇ νέᾳ λήγει εἰς σοι, ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ εἰς η ἢ εἰ.

§ 4. α') Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν

Ἐνικ. ἐμποδίζομαι, ἐμποδίζεσαι, ἐμποδίζεσθαι
Πληθ. ἐμποδίζόμεθα, ἐμποδίζεσθε, ἐμποδίζεσθαι

6') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐλέγετο

Ἐνικ. κωλύομαι, κωλύ-η (ἦ εἰ), κωλύ-εται
Πληθ. κωλυ-όμεθα, κωλύ-εσθε, κωλύ-ονται

§ 5. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τῆς ὀριστικ. τοῦ μέσου ἢ παθητ. ἐνεστώτος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἶναι

Ἐνικ. ομαι, ἠ ἦ ει, εται'—Πληθ. ὀμεθα, εσθε, ονται.

Σημ. 1. Τὸ ἠ ἦ ει προῆλθεν ἐκ τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως εσαι δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται μεταξὺ δύο φωνηέντων, καὶ διὰ συναίρέσεως τοῦ σαι εἰς ἠ ἦ ει.

Σημ. 2. Διὰ τοῦ ει γράφονται πάντοτε τὸ βούλει, οἶει, δέει καὶ ὄρει.

§ 6. Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὀριστικ. τοῦ μέσου ἐνεστ. εἶναι τὰ τῆς ὀριστικ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. ε καὶ ο.

β') Παρατατικός.

§ 7. Ὁ παρατατικός τῆς μέσης φωνῆς κλίνεται ὅλως ὁμοίως ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἀρχαίᾳ, πλὴν τοῦ β' ἐνικοῦ.—Τοῦτο ἐν τῇ νέᾳ λήγει εἰς εσο, ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ εἰς ου.

§ 8. α') Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν

Ἐνικ. ἠμποδιζόμεν, ἠμποδίξω, ἠμποδίξο.

Πληθ. ἠμποδιζόμεθα, ἠμποδίξεσθε, ἠμποδίζοντο.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐλέγετο

Ἐνικ. ἐκωλυ-όμεν, ἐκωλύ-ου, ἐκωλύ-ετο.

Πληθ. ἐκωλυ-όμεθα, ἐκωλύ-εσθε, ἐκωλύ-οντο.

§ 9. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ μέσου παρατακ. εἶναι

Ἐνικ. ὀμην, ου, ετο'—Πληθ. ὀμεθα, εσθε, οντο.

Σημ. Τὸ ου τοῦ β' ἐνικ. προσώπου προῆλθεν ἐκ τῆς ἀρχικῆς καταλήξεως εσο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται μεταξὺ φωνηέντων, καὶ διὰ συναίρέσεως τοῦ εο εἰς ου.

§ 10. Διακριτικὰ φωνήεντα τῆς ὀριστικ. τοῦ μέσου παρατακ. εἶναι τὰ τοῦ ἐνεργ. παρατακ. ε καὶ ο.

γ') Μέσος μέλλων.

§ 11. Ὁ μέσος μέλλ. ἐν τῇ ὀριστικ. ἔχει τὰς καταλήξεις τοῦ μέσου ἐνεστ. ἐν τῇ αὐτῇ ἐγκλίσει καὶ, πρὸ αὐτῶν τὴν γρον. χαρᾶκτηρα σ.

Ἔνικ σ-ομαι, σ-η ἢ σ-ει, σ-εται, — Πληθ. σ-όμεθα, σ-εσθε σ-ονται.

§ 12. Ἔνικ.	α'	λύ-σ-ομαι	(=θά λύσω	τὸν ἑαυτὸν μου)
	β'	λύ-σ-η ἢ εἰ	(=θά λύσῃς	τὸν ἑαυτὸν σου)
	γ'	λύ-σ-εται	(=θά λύσῃ	τὸν ἑαυτὸν του)
Πληθ.	α'	λυ-σ-όμεθα	(=θά λύσωμεν	τὸν ἑαυτὸν μας)
	β'	λύ-σ-εσθε	(=θά λύσητε	τὸν ἑαυτὸν σας)
	γ'	λύ-σ-ονται	(=θά λύσωσι	τὸν ἑαυτὸν των).

§ 13. Ὁ μέσ. μέλλ. ἔχει, ὅπως καὶ ὁ ἐνεργ., χρονικὸν χαρακτῆρα σ καὶ διακριτικὰ φωνήεντα ἐν τῇ ὀριστικ. ε καὶ ο.

δ') Μέσος ἀόριστος α'.

§ 14. Ὁ μέσ. ἀόρ. α' ἐν τῇ ὀριστικ. κλίνεται οὕτως·				
Ἔνικ.	α'	ἔλυ-σ-άμην	(=ἔλυσα	τὸν ἑαυτὸν μου)
	β'	ἔλύ-σ-ω	(=ἔλυσες	τὸν ἑαυτὸν σου)
	γ'	ἔλύ-σ-ατο	(=ἔλυσε	τὸν ἑαυτὸν του)
Πληθ.	α'	ἔλυ-σ-άμεθα	(=ἔλύσαμεν	τὸν ἑαυτὸν μας)
	β'	ἔλύ-σ-ασθε	(=ἔλύσατε	τὸν ἑαυτὸν σας)
	γ'	ἔλύ-σ-αντο	(=ἔλυσαν	τὸν ἑαυτὸν των).

§ 15. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ μέσου ἀορίστου α' ἐν τῇ ὀριστικῇ εἶναι

Ἔνικ. σ-άμην, σ-ω, σ-ατο· — Πληθ. σ-άμεθα, σ-ασθε, σ-αντο.

Σημ. Τὸ σω τοῦ β' ἐνικ. προήλθεν ἐκ τοῦ σασο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, ἐδρισκομένου μεταξὺ φωνηέντων καὶ διὰ συναιρέσεως τοῦ αὐο εἰς ω.

§ 16. Ὁ μέσ. ἀόρ. α' ἔχει, ὅπως καὶ ὁ ἐνεργ., χρονικὸν χαρακτῆρα σ καὶ διακριτικὸν φωνῆεν τῆς ὀριστικ. τὸ α.

ε') Μέσος καὶ παθητικὸς παρακείμενος.

§ 17. α') Ὁ παθητικὸς παρακείμενος ἐν τῇ νέᾳ σχηματίζεται κατὰ δύο τρόπους·

α') ἔχω λυθῆ, ἔχεις λυθῆ, ἔχει λυθῆ — ἔχομεν λυθῆ, ἔχετε λυθῆ, ἔχουσι λυθῆ·

β') εἶμαι (λε)λυμένος, -η, ον, εἶσαι (λε)λυμένος, -η, ον, εἶναι (λε)λυμένος, -η, ον — εἶμεθα (λε)λυμένοι, -αι, -α, εἴθετε (λε)λυμένοι, -αι, -α, εἶναι (λε)λυμένοι, -αι, -α.

§ 17. β') Ὁ μέσος παρακ. ἐν τῇ νέᾳ σχηματίζεται οὕτως·
ἔχω λύσει τὸν ἑαυτὸν μου, ἔχομεν λύσει τὸν ἑαυτὸν μας
ἔχεις » » » σου, ἔχετε » » » σας
ἔχει » » » του, ἔχουσι » » » των.

§ 18. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ μέσος ἢ παθητ. παρακ. κλίνεται οὕτως·
Ἑνικ. α' λέλυ-μαι, β' λέλυ-σαι, γ' λέλυ-ται·
Πληθ. α' λελύ-μεθα, β' λέλυ-σθε, γ' λέλυ-νται.

Γ') Μέσος καὶ παθητικὸς ὑπερονηλικός.

§ 19. Τὸν παθητικὸν καὶ μέσον ὑπερσυντ. τῆς νέας ἔχομεν, ἀντὶ τοῦ ἔχω ἢ εἶμαι τοῦ παρακ. θέσωμεν τὸ εἶχον, ἤμην. Ὅθεν πηλκ. εἶχον λυθῆ, εἶχες λυθῆ κλπ., ἢ ἤμην (λε)λυμένος, η, ον, ἦσο (λε)λυμένος, η, ον κλπ. — Μέσ. εἶχον λύσει τὸν ἑαυτὸν μου, εἶχες λύσει τὸν ἑαυτὸν σου κλπ.

§ 20. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ μέσος ἢ παθητ. ὑπερστ. κλίνεται οὕτως·
Ἑνικ. α' ἐλελύ-μην, β' ἐλέλυ-σο, γ' ἐλέλυ-το
Πληθ. α' ἐλελύ-μεθα, β' ἐλέλυ-σθε, γ' ἐλέλυ-ντο.

§ 21. Ὁ πρῆμ καὶ ὑπερσ. τῆς μέσης φωνῆς ἐν τῇ ὀριστικ. δὲν ἔχουσιν οὔτε χρονικὸν χαρακτήρα οὔτε διακριτικὸν φωνῆεν, ἀλλὰ προσαρτῶσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις (μαι, σαι, ται κλπ., μην σο, το κλπ.) ἀμέσως εἰς τὸ θέμα.

§ 22. α') Τὰ συμφωνιόληκτα ῥήματα σχηματίζουσι τὸ γ' πληθ. τῆς ὀριστ. τοῦ μέσου παρακ. καὶ ὑπερσυντ. περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἰδίου παρακμ. καὶ τοῦ εἰσίν, ἦσαν, γεγραμμένοι, αι, α εἰσὶ — γεγραμμένοι, αι, α ἦσαν.

β') Τὰ φωνηεντόληκτα ῥήματα σχηματίζουσι τὸ γ' πληθ. τῆς ὀριστικ. τοῦ μέσου παρακ. καὶ ὑπερσυντ. καὶ μονολεκτικῶς καὶ περιφραστικῶς λέλυνται καὶ λελυμένοι, αι, α εἰσίν — ἐλέλυντο καὶ λελυμένοι, αι, α ἦσαν.

ζ') Τετελεσμένοι μέλλον.

§ 23. Τὸν μέσον καὶ τὸν παθητικὸν τετελεσμένον μέλλ. ἐν τῇ
νέᾳ ἔχομεν, ἂν ἀντὶ τοῦ ἔχω καὶ εἶμαι τοῦ παθ. καὶ μέσου προκτι-
πέτομεν τὸ θὰ ἔχω, θὰ εἶμαι κλπ. Ὅθεν παθθ. θὰ ἔχω λυθῆ, θὰ
θὰ ἔχῃς λυθῆ κλπ. ἢ θὰ εἶμαι (λε)λυμένος, θὰ εἶσαι (λε)λυμένος
κλπ.—Μέσ. θὰ ἔχω λύσει τὸν ἑαυτὸν μου, θὰ ἔχῃς λύσει τὸν ἑαυ-
τὸν σου κλπ.

§ 24. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ὁ μέσος καὶ παθητικὸς τετελεσμένος μέλ-
λων κλίνεται οὕτως:

Ἑνικ. λελύ-σομαι, λελύ-ση ἢ σει, λελύ-σεται

Πληθ. λελυ-σόμεθα, λελύ-σεσθε, λελύ-σονται.

§ 25. Ὁ μέσος καὶ παθητικὸς τετελεσμένος μέλλον σχηματί-
ζεται διὰ τοῦ χρονικοῦ θέματος τοῦ παθητικοῦ ἢ μέσου παρακειμέ-
νου καὶ τῶν καταλήξεων τοῦ μέσου μέλλοντος.

§ 26. Ὁ μέσος καὶ παθητ. τετελεσμένος μέλλ. σχηματίζεται καὶ
περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχ. τοῦ μέσου καὶ παθητικοῦ παρακει-
μένου καὶ τοῦ ἔσομαι, μέλλοντος τοῦ εἶμι:

Ἑνικ. λελυμένος, η, ον ἔσομαι, ἔσῃ(ει), ἔσται

Πληθ. λελυμένοι, αι, α ἐσόμεθα, ἔσεσθε, ἔσονται.

η') Δυνικός μέσης δριστικής.

§ 27. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ δυνικ. ἐν τῇ ὀριστ. τῶν
ἀρχικῶν χρόνων τῆς μέσης φωνῆς εἶναι σθον, σθον.

§ 28. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυνικῶ ἐν τῇ ὀριστ. τῶν ἀρ-
κτικῶν χρόνων τῆς μέσης φωνῆς εἶναι

Ἑνεστ. εσθον, εσθον.—Μέσ. καὶ τετελ. μέλλ. σ-εσθον, σ-εσθον.
—Παρακ. σθον, σθον.

§ 29. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ δυνικ. ἐν τῇ ὀριστ. τῶν
παραγομένων χρόνων τῆς μέσης φωνῆς εἶναι θ' σθον, γ' σθην.

§ 30. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυνικ. ἐν τῇ ὀριστ. τῶν παρα-
γομένων χρόνων τῆς μέσης φωνῆς εἶναι

Παρατακ. ε-σθον, ἐ-σθην. — Μ. ἀορ. α' σ-ασθον σ-άσθην.—

² ἢ κερ. σ-σθ, σθην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ΄

ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ, ΕΥΚΤ.ΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΦΩΝΗΣ

1. Ὑποτακτική.

α') Ἐνεστώς.

§ 1. Ἡ ὑποτ. τοῦ μέσου καὶ παθ. ἐνεστώτος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καὶ νέᾳ κλίνεται ὁμοίως, πλὴν τοῦ δ' ἐνικ.—Τοῦτο ἐν τῇ νέᾳ λήγει εἰς ησαι, ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ εἰς η.

§ 2. α') Ἐν τῇ νέᾳ λέγομεν

(Ἄν) ἐμποδίζομαι, ἐμποδίζῃσαι, ἐμποδίζῃται
(Ἄν) ἐμποδίζόμεθα, ἐμποδίζῃσθε, ἐμποδίζονται.

β') Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐλέγετο

Ἐνικ. α' κωλύ-ομαι, β' κωλύ-η, γ' κωλύ-ηται
Πληθ. α' κωλυ-όμεθα, β' κωλύ-ησθε, γ' κωλύ-ονται.

§ 3. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τῆς ὑποτ. τοῦ ἐνεστ. τῆς μέσης φωνῆς εἶναι Ἐνικ. ωμαι, η, ηται—Πληθ. ὠμεθα, ησθε, ωνται.

Σημ. Τὸ η τοῦ δ' ἐνικοῦ προήλθεν ἐκ τοῦ ησαι δι' ἀποβολῆς τοῦ σ, μεταξὺ φωνηέντων εὐρισκομένου, καὶ διὰ συναϊρέσεως τοῦ ηαι εἰς η.

β') Μέσος ἀόριστος α'.

§ 4. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τῆς ὑποτκ. τοῦ μέσου ἀορ. α' εἶναι αἱ τοῦ ἐνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸ σ, ὁ χρονικὸς χαρακτήρ τοῦ μέσου ἀορ. α' ἦτοι Ἐνικ. σ ωμαι, σ-η, σ-ηται—Πληθ. σ-ώμεθα, σ-ησθε, σ-ωνται.

§ 5. Ἐνικ. α' λύ-σ-ομαι, β' λύ-σ-η, γ' λύ-σ-ηται
Πληθ. α' λυ-σ-όμεθα, β' λύ-σ-ησθε γ' λύ-σ-ωνται.

γ') Παρακείμενος.

§ 6. Ἡ ὑποτ. τοῦ μέσου ἢ παθητ. πρkm. σχηματίζεται περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ ὦ κλπ., ὑποτ. τοῦ εἰμί.

λελυμένος, η, ον ὦ, ἦς, ἦ — λελυμένοι, αι, α ὦμεν, ἦτε, ὄσι(ν).
δ') Δυνικός ἀριθμός.

§ 7. Ὁ δυνικός τῆς ὑποτ. ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ ἔχει προσωπικὰς καταλήξεις τὰς τοῦ δυνί. τῶν ἀρκετικῶν χρόνων τῆς ὀριστ. σθον, σθον.

§ 8. Πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυνί. ἐν τῇ ὑποτ. τῆς μέσης φωνῆς εἶναι

Ἔνεστ. ησθον, ησθον—Μ. ἀορ. α' σ-ησθον, σ-ησθον.

§ 9. Ὁ δυνί. τῆς ὑποτακτ. τοῦ παρακ. τῆς μέσης φωνῆς εἶναι λελυμένω, α, ω ἦτον, ἦτον.

2. Εὐκτική.

§ 10. Ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἡ παθητικὴ εὐκτικὴ σχηματίζεται διὰ τοῦ εἶθε γὰ καὶ τῆς ὑποτακτ. τοῦ παθ. ἐνεστ., ἀορ. καὶ πρκμ. ἐνεστ. εἶθε γὰ ἐμποδίζωμαι, ἀορ. εἶθε γὰ ἐμποδισθῶ, πρκμ. εἶθε γὰ ἔχω ἐμποδισθῆ κλπ.

Ἐν δὲ τῇ ἀρχαίᾳ ὡς ἐξῆς:

α') Ἔνεστώς.

§ 11. Ἐνικ. κωλυ-οίμην, κωλύ-οιο, κωλύ-οιτο
Πληθ. κωλυ-οίμεθα, κωλύ-οισθε, κωλύ-οιτο.

Σημ. κωλυοίμην=εἶθε γὰ ἐμποδίζωμαι ἢ εἶθε γὰ ἐμποδίζω τὸν ἑαυτὸν μου κλπ.

§ 12. Πλήρεις καταλήξεις τῆς εὐκτ. τοῦ μέσου ἐνεστ. εἶναι Ἐνικ. οίμην, οιο, οιτο.—Πληθ. οίμεθα, οισθε, οιτο.

Σημ. Τὸ οιο τοῦ β' ἐνικ. προσώπου προῆλθεν ἐκ τοῦ οισο δι' ἀποβολῆς τοῦ σ.

β') Μέλλον μέσος καὶ τετελεσμένος.

§ 13. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τῆς εὐκτ. τοῦ μέσου μέλλ. εἶναι αἱ τῆς εὐκτ. τοῦ μέσου ἐνεστ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸ σ'

Ἐνικ. σοίμην, σοιο, σοιτο. Πληθ. σοίμεθα, σοισθε, σοιτο'

Ἐνικ. λυ-σοίμην, λύ-σοιο, λύ-σοιτο'

Πληθ. λυ-σοίμεθα, λύ-σοισθε, λύ-σοιτο.

§ 14. Ἡ εὐκτ. τοῦ μέσου καὶ παθητ. τετελεσμένου μέλλ. εἶναι αὐτὴ ἢ εὐκτ. τοῦ μέσου μέλλ. καὶ πρὸ αὐτῆς ὁ ἀναδιπλασιασμός.

Ἐνικ.	λε-λυσοίμην,	λε-λύσοιο,	λε-λύσοιτο
Πληθ.	λε-λυσοίμεθα,	λε-λύσοισθε,	λε-λύσοιντο.

γ') Μέσος ἄοριστος ἄ.

§ 15.	λυ-σ-αίμην	(= εἶθε νὰ λύσω	τὸν ἑαυτὸν μου)
	β' λύ-σ-αιο	(= " " λύσης	" " σου)
	γ' λύ-σ-αιτο	(= " " λύση	" " του)
Πληθ.	α' λυ-σ-αίμεθα	(= " " λύσωμεν	" " μας)
	β' λύ-σ-αισθε	(= " " λύσητε	" " σας)
	γ' λύ-σ-αιντο	(= " " λύσωσι	" " των).

§ 16. Πλήρεις καταλήξεις τῆς εὐκτ. τοῦ μέσου ἄορ. α' εἶναι

Ἐνικ. σαίμην, σαιο, σαιτο—Πληθ. σαίμεθα, σαισθε, σαιντο.

Σημ. Τὸ αιο τοῦ β' ἔνικ. προήλθεν ἐκ τοῦ αισο, δι' ἀποβολῆς τοῦ σ.

δ') Παρακείμενος.

§ 17. Ἡ εὐκτ. τοῦ μέσου παρακμ. σχηματίζεται διὰ τῆς μετα-
χῆς αὐτοῦ καὶ τοῦ εἶην κλπ., εὐκτ. τοῦ εἰμί

λελυμένος, η, ον εἶην, εἶης, εἶη—λελυμένοι, αι, α, εἶμεν, εἶητε, εἶεν.

ε') Δυϊκὸς μέσης εὐκτικῆς.

§ 18. Ὁ δυϊκὸς τῆς μέσης εὐκτ. ἔχει προσωπικὰς καταλήξεις
τάς τοῦ δυϊκ. τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστ. σθιν, σίτην.

§ 19. Πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυϊκοῦ τῆς μέσης εὐκτ. εἶναι
Ἐνεστ. οιοσθον οίοσθην.—Μέσ. καὶ τετελ. μέλλ. σ-οιοσθην, σ-οίοσθην.
—Μέσ. ἄορ. α' σ-αισθον, σ-αίοσθην.

§ 20. Ὁ δυϊκ. τῆς εὐκτ. τοῦ μέσου παρακ. εἶναι

λελυμένω, α, ω εἶτον, εἶτην.

3. Προστακτικῆ.

α') Ἐνεστώς.

§ 21.	Ἐνικ. β' κωλύ-ου	(= ἐμποδίζου, ἢ νὰ ἐμποδίζῃσαι)
	γ' κωλυ-έσθω	(= ἄς ἐμποδίζῃται)
Πληθ.	β' κωλύ-εσθε	(= ἐμποδίζεσθε, ἢ νὰ ἐμποδίζησθε)
	γ' κωλυ-έσθων ἢ κωλυ-έσθωσαν	(= ἄς ἐμποδίζωνται).

§ 22. Πλήρεις καταλήξεις τῆς προστκ. τοῦ μέσου ἔνεστ. εἶναι, Ἐνικ. ου, ἐσθω—Πληθ. εσθε, ἐσθων ἢ ἐσθωσαν.

Τὸ ου προήλθεν ἐκ τοῦ εσο δι' ἀποβολῆς ταῦ σ, μεταξὺ φωνήεντων εὑρισκομένου, καὶ διὰ συναίρεσεως τοῦ εο εἰς ου.

§ 23. Διακριτικὸν φωνῆεν τῆς προστκ. τοῦ μέσου ἔνεστῶτος εἶναι τὸ ε.

β') Ἀόριστος α'.

§ 24. Ἐνικ. β' λῦ-σ-αι (=λῦσον τὸν ἑαυτὸν σου)
γ' λυ-σ-άσθω (=ἄς λύσῃ τὸν ἑαυτὸν του)
Πληθ. β' λύ-σ-ασθε (=λύσατε τὸν ἑαυτὸν σας)
γ' λυ-σ-άσθων ἢ λυ-σ-άσθωσαν (=ἄς λύσωσι τὸν ἑαυτὸν των).

§ 25. Πλήρεις καταλήξεις τῆς προστκ. τοῦ μέσου ἄορ. α' εἶναι Ἐνικ. σαι, σάσθω—Πληθ. σασθε, σάσθων ἢ σάσθωσαν.

§ 26. Διακριτικὸν φωνῆεν τῆς προστ. τοῦ μέσου ἄορ. α' εἶναι τὸ α, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ.

γ') Παρακείμενος.

§ 27. Ἐνικ. β' λέλυ-σο (=νὰ ἔχης λυθῆ)
γ' λελύ-σθω (=ἄς ἔχη λυθῆ)
Πληθ. β' λέλυ-σθε (=νὰ ἔχητε λυθῆ)
γ' λελύ-σθων ἢ λελύ-σθωσαν (=ἄς ἔχωσι λυθῆ).

§ 28. Ὁ παρακμ. τῆς μέσης φωνῆς καὶ ἐν τῇ προστκ. δὲν ἔχει διακριτικὸν φωνῆεν, ἀλλὰ προσαρτῶ τὰς προσωπικὰς καταλήξεις ἀμέσως εἰς τὸ βῆματικὸν θέμα.

δ') Δυϊκὸς μέσης προστακτικῆς.

§ 29. Αἱ προσωπικὰ καταλήξεις τοῦ δυϊκ. τῆς μέσης προστκ. εἶναι οἶον, σθων.

§ 30. Πλήρεις καταλήξεις τοῦ δυϊκ. τῆς μέσης προστκ. εἶναι Ἐνεστ. εσθον, ἐσθων.—Μ. ἄορ. α' σ-ασθων, σ-άσθων.—Παρκμ. σθων, σθων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Λ΄

ΟΙ ΟΝΟΜΑΤΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ

1. Ἀπαρέμφατον.

§ 1. Ἐνεστ. λύ-σθαι. — Μέσ. μέλλ. λύ-σ-σθαι. — Τετ. μέλλ. λε-λύ-σ-σθαι. — Μέσ. ἄορ. α' λύ-σ-σθαι. — Παρακμ. λελύ-σθαι.

§ 2. Πλήρεις κατάληξεις τοῦ μέσου ἀπαρεμφάτου εἶναι Ἐνεστ. εσθαι, μέσ. καὶ τετελ. μέλλ. σσθαι, μ. ἄορ. α' σσθαι, παρακμ. σθαι.

§ 3. Πρῶσιπική κατάληξις τοῦ ἀπαρεμφάτου πάντων τῶν χρόνων ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ εἶναι σθαι.

§ 4. Διακριτικὸν φωνῆεν τοῦ ἀπαρεμφ. τῆς μέσης φωνῆς εἶναι ε. Ἐξαιρεῖται ὁ μέσ. ἄορ. α' ἔχων τὸ σύνθησ α, καὶ ὁ παρακμ., ὅστις καὶ ἐν τῷ ἀπαρεμφ. δὲν ἔχει διακριτικὸν φωνῆεν.

2. Μετοχή.

§ 5. Ἐνεστώσ	λυ-όμενος,	ομένη,	όμενον
Μέσ. μέλλ.	λυ-σόμενος,	σομένη,	σόμενον
Τετ. μέλλ.	λελυ-σόμενος,	σομένη,	σόμενον
Μ. ἄορ. α'	λυ-σάμενος,	σαμένη,	σάμενον
Παρακμ.	λελυ-μένος,	μένη,	μένον.

§ 6. Πλήρεις κατάληξεις τῆς μέσης μετοχῆς εἶναι

Ἐνεστ.	όμενος,	ομένη,	όμενον
Μ. καὶ τετ. μέλλ.	σόμενος,	σομένη,	σόμενον
Μέσ. ἄορ. α'	σάμενος,	σαμένη,	σάμενον
Παρακμ.	μένος,	μένη,	μένον.

§ 7. Κοινὴ κατάληξις τῆς μετοχῆς πάντων τῶν χρόνων ἐν τῇ μέσῃ φωνῇ εἶναι μενος, μενη, μενον.

§ 8. Διακριτικὸν φωνῆεν ἔχει ἡ μέση μετοχὴ τὸ ο. Ἐξαιρεῖται ὁ μέσ. ἄορ. α' ἔχων τὸ α, καὶ ὁ προκμ., ὅστις καὶ ἐν τῇ μετοχῇ δὲν ἔχει διακριτικὸν φωνῆεν.

§ 9. Τὸ ἀπαρέμφ. καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ παθητ. πρῆμ. τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης, εἴτε ἀπλοῦν εἴτε σύνθετον εἶναι τὸ ῥῆμα· λελίσθαι, λελυμένος — ἀναλελίσθαι, ἀναλελυμένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ΄

ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛΩΝ ΚΑΙ ΑΟΡΙΣΤΟΣ Α΄

1. Παθητικὸς μέλλων α΄.

§ 1. Ὁ παθ. μέλλ. α΄ ἔχει ἐν πάσαις ταῖς ἐγκλίσεσι τὰς καταλήξεις τοῦ μέσ. μέλλ. καὶ πρὸ αὐτῶν τὸ θη, τὸ ὁποῖον εἶναι σημεῖον αἷς παθητικῆς σημασίας.

§ 2. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ παθητ. μέλλ. α΄ εἶναι

Ὅριστ. θή-σομαι, θή-ση(ει), θή-σεται, θη-σόμεθα, θή-σεσθε, θή-σονται. — Ἐδκτ. θη-σοίμην, θή-σοιο, θή-σοιτο, θη-σοίμεθα, θή-σοιοθε, θή-σοιнто. Ἀπαρεμφ. θή-σεσθαι. Μετοχ. θη-σόμενος, θη-σόμενη, θη-σόμενον.

§ 3. Ὁ παθητ. μέλλ. α΄ κλίγεται οὕτως·

Ὅριστ. λυ-θήσομαι (=θά λυθῶ), λυ-θήση(ει) (=θά λυθῆς), λυ-θήσεται (=θά λυθῆ).

λυ-θησόμεθα (=θά λυθῶμεν), λυ-θήσεσθε (=θά λυθῆτε), λυ-θήσονται (=θά λυθῶσι).

Ἐδκτ. ἐνικ. λυ-θησοίμην, λυ-θήσοιο, λυ-θήσοιτο

πληθ. λυ-θησοίμεθα, λυ-θήσοιοθε, λυ-θήσοιнто.

Ἀπρμ. λυ-θήσεσθαι, Μτχ. λυ-θησόμενος, μένη, μενον.

§ 4. Χρονικὸν χαρακτηρὰ ἔχει ὁ παθητ. μέλλ. α΄ τὸ θη καὶ τὸ σ.

Τὸ θη προσδίδει εἰς αὐτόν, ἔχοντα τὰς καταλήξεις τοῦ μέσου μέλλ., τὴν παθητικὴν σημασίαν, τὸ δὲ σ εἶναι σημεῖον τοῦ μέλλ.

2. Παθητικὸς ἀόριστος α΄.

§ 5. Ὁ παθητ. ἀόρ. α΄ ἀφθόνως ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ νέᾳ π. χ. εἰλύθην, ἐδέθην, ἐξεσχίσθην, ἐκτενίσθην, ἐξητιάσθην καὶ ἄλλα πολλὰ.

Σημ. Πολλοὶ τῶν παθητ. ἀορ. ἐν τῇ νέᾳ ἔχουσι καὶ μέσσην σημασίαν, οὕτω δ' ἀναπληροῦσι τὸν ὅλως ἐν τῇ νέᾳ ἐλλείποντα μέσον ἀόριστον· ἐλούσθην ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ ἐλούσθη = ἔλουσα τὸν ἑαυτὸν μου — ἐλύθη ὁ κύων ὑπ' ἄλλου καὶ ἐλύθη ὁ κύων = ἔλυσε μόνος ἑαυτόν.

§ 6. Ὁ παθ. ἀορ. α' τῆς ἀρχαίας ἐν τῇ ὀριστ., ὑποτακ. καὶ μετοχ. κλίνεται ὅπως καὶ ἐν τῇ νέᾳ.

Ὅριστ. ἐκωλύ-θην, ἐκωλύ-θης, ἐκωλύ-θη (= ἤμποδίσ-θην, ἤσ-θη) — ἐκωλύ-θημεν, ἐκωλύ-θητε, ἐκωλύ-θησαν (= ἤμποδίσθημεν, ἤσθητε, ἤσαν).

Υποτ. κωλυ-θῶ, κωλυ-θῆς, κωλυ-θῆ (= ἄν ἐμποδισθῶ, ὀθῆς, ὀθῆ) — κωλυ-θῶμεν, κωλυ-θῆτε, κωλυ-θῶσι(ν) (= ἄν ἐμποδισθῶμεν, ὀθῆτε, ὀθῶσι(ν)).

Μετοχ. κωλυ-θείς, κωλυ-θεῖσα, κωλυ-θέν.

§ 7. Ἐν τῇ εὐκτ., προστακτ. καὶ ἀπαρεμφ. κλίνεται οὕτως:

Εὐκτ.	κωλυ-θείην	(= εἶθε νὰ ἐμποδισθῶ)
	κωλυ-θείης	(= " " ἐμποδισθῆς)
	κωλυ-θείη	(= " " ἐμποδισθῆ)
	κωλυ-θεῖμεν ἢ κωλυ-θείμεν	(= " " ἐμποδισθῶμεν)
	κωλυ-θεῖτε ἢ κωλυ-θείητε	(= " " ἐμποδισθῆτε)
	κωλυ-θεῖεν ἢ κωλυ-θείησαν	(= " " ἐμποδισθῶσι(ν)).

Προστκ. ἐνικ. β' κωλύ-θητι (= ἐμποδίσθητι, ἢ νὰ ἐμποδισθῆς)

γ' κωλυ-θήτω (= ἄς ἐμποδισθῆ)

πληθ. β' κωλύ-θητε (= νὰ ἐμποδισθῆτε)

γ' κωλυ-θέντων ἢ κωλυ-θήτωσαν (= ἄς ἐμποδισθῶσι(ν)).

Ἀπαρέμφ. κωλυ-θῆναι.

§ 8. Αἱ πλήρεις καταλήξεις τοῦ παθητ. ἀορ. α' εἶναι

Ὅριστ. θη-ν, θη-ς, θη-θη-μεν, θη-τε, θη-σαν. Υποτ. θ-ῶ, θ-ῆς, θ ἢ θ-ῶμεν, θ-ῆτε, θ-ῶσι. Εὐκτ. θείην, θείης, θείη — θείμεν ἢ θείμεν, θεῖτε ἢ θείητε, θεῖεν ἢ θείησαν.

Προστ. θητι, θήτω — θητε, θέντων ἢ θήτωσαν.

Ἀπαρ. θῆναι. Μετ. θείς, θεῖσα, θέν.

§ 9. Προσωπικῶς καταλήξεις ὁ παθ. ἄορ. α' ἔχει ἐν πάσαις ταῖς ἐγκλίσεσι τὰς τῆς ἐνεργ. φωνῆς. Παθητικὴν σημασίαν προσεῖδει εἰς αὐτὸν ὁ χρονικὸς χαρακτήρ θη, ὅπως καὶ εἰς τὸν παθητικὸν μέλλοντα.

Σημ. Ἡ προστ. ἐν τῷ β' ἐνικ. ἔχει προσωπ. κατάληξιν θι, ἀλλὰ τὸ θ τρέπεται εἰς τ διὰ τὸ προηγούμενον θ.

§ 10. Τὸ θη μετὰ τῶν καταλήξεων τῆς ὑποτακτ. συναίρεται· θή-ω, θῶ, θή-ης, θῆς κλπ.

§ 11. Τὸ θη, ὅταν ἀκολουθῇ ἰ ἢ ντ, γίνεται θε· θεῖην, θεῖην, θεέντων. θεέντος.

3. Δυνικός παθ. μέλ. καὶ ἄορ. α'.

§ 12. Πλήρεις καταλήξεις·

Παθ. μέλλ. Ὅριστ. θή-σεσθον, θή-σεσθον. — Εὐκτ. θή-σοισθον θη-σοίσθην.

Παθ. ἄορ. α' Ὅριστ. θητιον, θήτην. — Ὑποτ. θῆτιον, θῆτιον. — Εὐκτ. θεῖτιον ἢ θεῖτην, θεῖτην ἢ θεῖτήτην. — Προστ. θητιον, θήτων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΒΑΡΥΤΟΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΦΩΝΗΤΟΛΗΚΤΩΝ

Παιδεύω.

Ἑνεργητικὴ φωνή.

	Ἑριστική	Ἑποτακτ.	Εὐκτική	Ἑροτακτ.	Ἄπ.	Μετοχή
Ἑνετός	<p>παιδ^οεύ-ω παιδ^οεύ-εις παιδ^οεύ-ει παιδ^οεύ-ομεν παιδ^οεύ-ετε παιδ^οεύ-ουσι(ν)</p>	<p>παιδ^οεύ-ω παιδ^οεύ-ης παιδ^οεύ-ῆ παιδ^οεύ-ομεν παιδ^οεύ-ητε παιδ^οεύ-οσι(ν)</p>	<p>παιδ^οεύ-οιμι παιδ^οεύ-οις παιδ^οεύ-οι παιδ^οεύ-οιμεν παιδ^οεύ-οιτε παιδ^οεύ-οιεν</p>	<p>παιδ^οευ-ε παιδ^οευ-έτω παιδ^οεύ-ετ^ε παιδ^οευ-όντων ἢ —έτωσαν</p>	παιδ ^ο εύ-ειν	<p>παιδ^οεύ-ων παιδ^οεύ-ουσα παιδ^οεύ-ον</p>
Ἑρατακτ.	<p>ἐπαιδ^οευ-ον ἐπαιδ^οευ-εσ ἐπαιδ^οευ-ε(ν) ἐπαιδ^οεύ-ομεν ἐπαιδ^οεύ-ετε ἐπαιδ^οευ-ον</p>					
Μέλλων	<p>παιδ^οεύ-σω παιδ^οεύ-σεις παιδ^οεύ-σει παιδ^οεύ-σομεν παιδ^οεύ-σετε παιδ^οεύ-σουσι(ν)</p>		<p>παιδ^οεύ-σοιμι παιδ^οεύ-σοις παιδ^οεύ-σοι παιδ^οεύ-σοιμεν παιδ^οεύ-σοιτε παιδ^οεύ-σοιεν</p>		παιδ ^ο εύ-οσι	<p>παιδ^οεύ-σων παιδ^οεύ-σουσα παιδ^οεύ-σον</p>
Ἄδριστος	<p>ἐπαιδ^οευ-σα ἐπαιδ^οευ-σα ἐπαιδ^οευ-σε(ν) ἐπαιδ^οεύ-οιμεν ἐπαιδ^οεύ-οιτε ἐπαιδ^οευ-σαν</p>	<p>παιδ^οεύ-σω παιδ^οεύ-σης παιδ^οεύ-ση παιδ^οεύ-σομεν παιδ^οεύ-σητε παιδ^οεύ-οσι(ν)</p>	<p>παιδ^οεύ-οιμι παιδ^οεύ-οις, σεις παιδ^οεύ-οι, σεις(ν) παιδ^οεύ-οιμεν παιδ^οεύ-οιτε παιδ^οεύ-οιεν, σιεν</p>	<p>παιδ^οευ-σον παιδ^οεύ-οιτω παιδ^οεύ-οιτε παιδ^οευ-οάντων ἢ οάντων</p>	παιδ ^ο εύ-οι	<p>παιδ^οεύ-οις παιδ^οεύ-οισα παιδ^οεύ-οιαν</p>

	Ὅριθτικά	Ὑποτακτικά	Εὐκτικά
Παρακείμενος	παιδεύ-κα	παιδεύ-κα ἢ παιδεύ-κώς ὦ	παιδεύ-κοιμι ἢ παιδευκώς εἶην
	παιδεύ-κας	παιδεύ-κης ἢ παιδευκώς ἦς	παιδεύ-κοις ἢ παιδευκώς εἶης
	παιδεύ-κε	παιδεύ-κη ἢ παιδευκώς ἦ	παιδεύ-κοι ἢ παιδευκώς εἶη
	παιδεύ-καμεν	παιδεύ-καμεν ἢ παιδευκότες ὦμεν	παιδεύ-κοιμεν ἢ παιδευκότες εἶμεν
	παιδεύ-κατε	παιδεύ-κητε ἢ παιδευκότες ἦτε	παιδεύ-κοιτε ἢ παιδευκότες εἶητε
	παιδεύ-κασι(ν)	παιδεύ-κωσι(ν) ἢ παιδευκότες ὦσι(ν)	παιδεύ-κοιεν ἢ παιδευκότες εἶεν
	Ἑπερ.	ἐπαιδεύ-κειν, ἐπαιδεύ-κεις, ἐπαιδεύ-κει,	

Μέση

	Ὅριθτικά	Ὑποτακτικά	Εὐκτικά
Ἐνεστέως	παιδεύ-ομαι	παιδεύ-ωμαι	παιδευ-οίμην
	παιδεύ-ῃ(ει)	παιδεύ-ῃ	παιδεύ-οιο
	παιδεύ-εσται	παιδεύ-ῃται	παιδεύ-οιτο
	παιδευ-όμεθα	παιδευ-όμεθα	παιδευ-οίμεθα
	παιδεύ-εσθε	παιδεύ-ῃθε	παιδεύ-οιοσθε
	παιδεύ-ονται	παιδεύ-ωται	παιδεύ-οιντο
Παρ.	ἐπαιδευ-οίμην, ἐπαιδεύ-ου, ἐπαιδεύ-ετο		
Μέσος μέλλων	παιδεύ-σομαι παιδεύ-σῃ(ει) παιδεύ-σεται παιδευ-οσόμεθα παιδεύ-σοσθε παιδεύ-σοσται		παιδευ-οίμην παιδεύ-σοιο παιδεύ-σοιτο παιδευ-οοίμεθα παιδεύ-σοιοσθε παιδεύ-σοιντο
Ἄθρ. α'	ἐπαιδευ-οίμην ἐπαιδεύ-σο	παιδεύ-σομαι παιδεύ-σῃ	παιδευ-οαίμην παιδεύ-σοιο

Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
<p>πεπαιδευκώς-κνῖα, -κός ἴσθι</p> <p>πεπαιδευκώς-κνῖα, -κός ἔστω</p> <p>τεπαιδευκότες-κνῖται, -κότα ἔστωτε</p> <p>πεπαιδευκότες-κνῖται, -κότα ἔστω ἢ ἔστωσαν</p>	<p>πεπαιδευκέναι</p>	<p>πεπαιδευ-κός</p> <p>πεπαιδευ-κνῖα</p> <p>πεπαιδευ-κός.</p>
<p>ἐπεπαιδευ-κειμεν, ἐπεπαιδευ-κειτε, ἐπεπαιδευ-κεσαν</p>		

Φ ω ν ή.

Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
<p>παιδεύ-ου</p> <p>παιδευ-έσθω</p> <p>παιδεύ-εσθε</p> <p>παιδευ-έσθων ἢ -έσθωσαν</p>	<p>παιδεύ-εσθαι</p>	<p>παιδευό-μενος</p> <p>παιδευ-ομένη</p> <p>παιδευ-όμενος</p>
<p>ἐπαιδευ-όμεθα, ἐπαιδεύ-εσθε, ἐπαιδεύ-οντο.</p>		
	<p>παιδεύ-εσθαι</p>	<p>παιδευόμενος</p> <p>παιδευομένη</p> <p>παιδευόμενος</p>
<p>παιδευσαι</p>		

	Ὅριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Μίθος	ἐπαιδέυ-σατο ἐπαιδεν-σόμεθα ἐπαιδέυ-σαοθς ἐπαιδέυ-σαντο	παιδέυ-σθαι παιδεν-σόμεθα παιδέυ-σθηθς παιδέυ-σονται	παιδευ-σαιτο παιδεν-σαιμεθα παιδέυ-σαιοθς παιδέυ-σαιντο
Παρακείμενος	πεπαιδευ-μαι πεπαιδεν-σαι πεπαιδεν-ται πεπαιδέυ-μεθα πεπαιδεν-οθς πεπαιδεν-νται ἤ πε- παιδευμένοι εἰσίν	πεπαιδευμένος η, ον ᾧ, » ἦς » ἦ πεπαιδευμένοι αἰα ἦτες » ᾧμεν, » ᾧσι (ν)	πεπαιδευμένος η, ον εἶην, » εἶης » εἶη πεπαιδευμένοι αἰ, α εἶμεν » εἶτε » εἶεν
Ὑπερδύνη	ἐπεπαιδέυ-μην, ἐπεπαιδεν-σο, ἐπεπαιδεν-το, ἐπεπαιδέυ-μεθα,		
Τετέω. μέλλων	πεπαιδέυ-σομαι πεπαιδέυ-ση (ει) πεπαιδέυ-σθαι πεπαιδεν-σόμεθα πεπαιδέυ-σεοθς πεπαιδέυ-σουνται		πεπαιδεν-σοίμην πεπαιδέυ-σοιο πεπαιδέυ-σοιτο πεπαιδεν-σοίμεθα πεπαιδέυ-σοιοθς πεπαιδέυ-σουντο
Παθ. μέλλων α'.	παιδεν-θήσομαι παιδεν-θήση (ει) παιδεν-θήσεται παιδεν-θήσομεθα παιδεν-θήσεοθς παιδεν-θήσουνται		παιδεν-θησοίμην παιδεν-θησοιο παιδεν-θήσοιτο παιδεν-θησοίμεθα παιδεν-θήσοιοθς παιδεν-θήσουντο
Παθ. δόρυτος α'.	ἐπαιδέυ-θηγ ἐπαιδέυ-θης ἐπαιδέυ-θη ἐπαιδέυ-θημεν ἐπαιδέυ-θητς ἐπαιδέυ-θησαν	παιδεν-θῶ παιδεν-θῆς παιδεν-θῆ παιδεν-θῶμεν παιδεν-θῆτς παιδεν-θῶσι(ν)	παιδεν-θειγ παιδεν-θεις παιδεν-θει παιδεν-θειμεν (θειήμεν) παιδεν-θειτς (θειήτς) παιδεν-θειεν (θειήσαν)

Προβτακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
<p>παιδευ-σάσθω παιδευ-σασθε παιδευ-σάσθων ἢ -σίσθωσαν</p>	<p>παιδευ-σασθαι</p>	<p>παιδευ-σόμενος παιδευ-σαμένη παιδευ-σόμενον</p>
<p>πεπαι-δευσο πεπαι-δεύσθω πεπαιδευ-σθε πεπαιδευ-σθων ἢ -σθωσαν</p>	<p>πεπαιδευ-σθαι</p>	<p>πεπαιδευ-μένος πεπαιδευ-μένη πεπαιδευ-μένον</p>
<p>ἐπεπαιδευ-σθε, ἐπεπαιδευ-ντο ἢ πεπαιδευμένοι ἦσαν.</p>		
	<p>πεπαιδευ-σεσθαι</p>	<p>πεπαιδευ-σόμενος πεπαιδευ-σομένη πεπαιδευ-σόμενον</p>
	<p>παιδευ-θήσεσθαι</p>	<p>παιδευ-θησόμενος παιδευ-θησομένη παιδευ-θησόμενον</p>
<p>παιδευ-θήτε παιδευ-θήτω παιδευ-θήτε παιδευ-θέντων ἢ θήτωσαν</p>	<p>παιδευ-θήναι</p>	<p>παιδευ-θείς παιδευ-θεῖσα παιδευ-θέν</p>

Σ Χ Η Μ Α Τ Ι Σ Μ Ο Σ
 Β' ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΜΕΣΟΥ ΚΑΙ Β'
 ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ

	Ένεργ. άόρο. 6'	Μέδ. άόρο. 6'	Παθ. ηέλ. 6'	Παθητ. άόρο. 6'
Όριότική	ήγαγ-ον ήγαγ-ες ήγαγ-ε ήγάγ-ομεν ήγάγ-ετε ήγαγ-ον	ήγαγ-όμην ήγάγ-ου ήγάγ-ετο ήγαγ-όμεθα ήγάγ-εσθε ήγάγ-οντο	άλλαγ-ήσομαι άλλαγ-ήση (ει) άλλαγ-ήσεται άλλαγ-ησόμεθα άλλαγ-ήσεσθε άλλαγ-ήσονται	ήλλάγ-ην ήλλάγ-ης ήλλάγ-η ήλλάγ-ημεν ήλλάγ-ητε ήλλάγ-ησαν
Υποτακτική	άγάγ-ω άγάγ-ης άγάγ-η άγάγ-ωμεν άγάγ-ητε άγάγ-ωσι(ν)	άγάγ-ωμαι άγάγ-η άγάγ-ηται άγαγ-ώμεθα άγάγ-ησθε άγάγ-ωνται		άλλαγ-ώ άλλαγ-ής άλλαγ-ή άλλαγ-ώμεν άλλαγ-ήτε άλλαγ-ώσι(ν)
Ενικτική	άγάγ-οιμι άγάγ-οις άγάγ-οι άγάγ-οιμεν άγάγ-οιτε άγάγ-οιεν	άγαγ-οίμην άγάγ-οιο άγάγ-οιτο άγαγ-οίμεθα άγάγ-οισθε άγάγ-οιεντο	άλλαγ-ησοίμην άλλαγ-ήσοιο άλλαγ-ήσοιτο άλλαγ-ησοίμεθα άλλαγ-ήσοισθε άλλαγ-ήσοιεντο	άλλαγ-είην άλλαγ-είης άλλαγ-είη άλλαγ-είμεν(είημεν) άλλαγ-είτε(είητε) άλλαγ-είεν(είησαν)
Προθετική	άγαγ-ε άγαγ-έτω άγάγ-ετε άγαγ-όντων ἢ άγαγ-έτωσαν	άγαγ-οῦ άγαγ-έστω άγάγ-εσθε άγαγ-έσθων ἢ άγαγ-έσθωσαν		άλλάγ-ηθι άλλαγ-ήτω άλλάγ-ητε άλλαγ-έτων ἢ άλλαγ-ήτωσαν
Άπαρτιβή.	άγαγ-εῖν	άγαγ-έσθαι	άλλαγ-ήσεσθαι	άλλαγ-ήναι
Μετοχή	άγαγ-ών άγαγ-ούσα άγαγ-όν	άγαγ-όμενος άγαγ-ομένη άγαγ-όμενον	άλλαγ-ησόμενος άλλαγ-ησομένη άλλαγ-ησόμενον	άλλαγ-είς άλλαγ-είσα άλλαγ-έν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΒ΄

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΩΝ ΑΦΩΝΟΛΗΚΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

§ 1. Ἀφωνόληκτα λέγονται τὰ ῥήματα, ὧν τὸ ῥηματικὸν θέμα λήγει εἰς ἄφωνον· γράφ-ω, πείθ-ω, βλάπτω (θ. βλαβ-).

1. Σχηματισμὸς θέματος ἐνεστώτος.

§ 2. Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστώτος πολλῶν ἀφωνόληκτων ῥημάτων σχηματίζεται 1) διὰ τῆς προσθήκης τοῦ τ εἰς χειλικόληκτα ῥηματικά θέματα, 2) διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ι (j) εἰς ῥηματικά θέματα λήγοντα εἰς οὐρανικὸν ἢ εἰς δ.

§ 3. Αἱ συνήθεις μεταβολαὶ τοῦ χαρακτῆρος μετὰ τὴν πρόσληψιν τοῦ τ ἢ (j) γίνονται κατὰ τοὺς ἑξῆς κανόνας:

α') Τὸ δασύ ἢ μέσον χειλικὸν πρὸ τοῦ τ τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχον ψιλὸν (π)· κρυφ-, κρύπτω—βλαβ-, βλάπτω.

β') Τὰ οὐρανικά μετὰ τοῦ ι (j) ἐνοῦνται εἰς τι ἢ σο· ταγ-, τάγ-ω, τάττω ἢ τάσσω-, φυλακ-, φυλάκ-ω, φυλάττω ἢ φυλάσσω-, ταραχ-, ταραχ-ω, ταράττω ἢ ταράσσω.

γ') Τὸ δ μετὰ τοῦ ι (j) ἐνοῦται εἰς ζ· ἐλπίδ-ω, ἐλπίζω.

2. Εὗρεσις ῥηματικοῦ θέματος.

§ 4. α) Ἴνα εὕρωμεν τὸ ῥηματικὸν θέμα τῶν εἰς πτω ῥημάτων, ἀφαιροῦμεν τὸ τ, τὸ δὲ π τρέπομεν εἰς φ ἢ θ, ἔταν λήγη εἰς φ ἢ θ τὸ θέμα λέξεως, ἐχούσης αὐτὸ συγγενὲς πρὸς τὸ θέμα τοῦ ῥήματος· κόπτω, β. θμ. κοπ-, διότι ὑπάρχει κοπή· ἀλλὰ βλάπτω β. θμ. βλαβ-, διότι ὑπάρχει βλάβ-η, κρύπτω β. θμ. κρυφ-, διότι ὑπάρχει κρύφ-α.

β') Ἴνα εὕρωμεν τὸ β. θμ. τῶν εἰς ττω ἢ σσω ῥημάτων, θέτομεν ἀντὶ τοῦ τι ἢ σο ἐν τῶν οὐρανικῶν, κ ἢ γ ἢ χ, ἂν εἰς κ ἢ γ ἢ χ λήγη τὸ θέμα λέξεως, ἐχούσης αὐτὸ συγγενὲς πρὸς τὸ θέμα τοῦ ῥήματος· ταράσσω, β. θμ. ταραχ-, διότι ὑπάρχει ταραχ-ή, τάσσω, β.

θμ. ταγ-, διότι υπάρχει ταγ-ός, δια-ταγ-ή, φυλάττω, ρ. θμ. φυλακ-, διότι υπάρχει φυλακ-ή.

γ') Ἴνα εὐρωμεν τὸ ρήμ. θμ. τῶν εἰς ζω, θέτομεν δ ἀντὶ τοῦ ζ· ἐλπίζω, ρ. θμ. ἐλπιθ- (ἐλπιδ-ος).

§ 5. Ὀλίγων ἀφωνολήκτων ρημάτων τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. εἶναι ὁμοιον πρὸς τὸ ρήματ. θέμα. Τὸ ρήμ. θέμα τῶν ρημάτων τούτων εὐρίσκομεν, ἀφαιροῦντες τὸ ω ἀπὸ τοῦ α' ἐνικ. τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ· ἀγ-ω, ἄρχ-ω, πέμπ-ω (θμ. ἀγ-, ἀρχ-, πέμπ-).

3. Οἱ ἄλλοι χρόνοι.

§ 6. Τὰ ἀφωνόληκτα τοὺς ἄλλους, πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατ. χρόνους σχηματίζουσιν ἐκ τοῦ ρήμ. θέμ. διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν πλήρων καταλήξεων· πείθω, πειθ-, πείσω (πειθ+σω), ἔπεισα ἔπειθ-σα), πέπεικα (πέπειθ-κα)—κόπτω, κοπ-, κόψω (κοπ+σω), ἔκοπα (ἔκοπ+σα) κλπ.

α') Ἐνεργ. καὶ μέσος μέλ. καὶ ἄορ. α'.

§ 7 Ὁ ἵχαρακτήρ τῶν ἀφωνολήκτων πρὸ τοῦ σ τῶν πλήρων καταλήξεων τοῦ ἐνεργ. καὶ μέσ. μέλ. καὶ ἄορ. α μεταβάλλεται κατὰ τοὺς κανόνας, καθ' οὓς καὶ ὁ χαρακτήρ τῶν ἀφωνολήκτων οὐσιαστ. τῆς γ' κλίσ. πρὸ τοῦ σ τῆς ἐνικ. ὄνομ. (κεφ. Ι', § 6, β', 1—3)· πλέκω, πλέξω—βλάπτω, (βλαθ-), βλάψω- πείθω, (πειθ-), πείσω.

§ 8. α') Τὰ εἰς ἴζω ὑπερδισύλλαβα τὰ ἔχοντα θέμα εἰς δ σχηματίζουσι τὸν ἐνεργ. καὶ μέσον μέλ. εἰς ἰῶ, ἰοῦμαι, καὶ κλίνουσιν αὐτόν, ἔπως κλίνεται ὁ ἐνεργ. καὶ μέσος ἐνεστ. τῶν εἰς εω συνηρημένων (μέλλων συνηρημένος ἢ ἀττικός)· νομίζω, νομιῶ—ἀγωνίζομαι, ἀγωνιοῦμαι.

β') Μέλλοντα συνηρημένον, ἀλλὰ κλινόμενον, ἔπως ὁ ἐνεργ. ἐνεστ. τῶν εἰς αω συνηρημένων ἔχουσι τὸ βιβάζω καὶ ἐλαύνω· βιβῶ, βιβᾶς, βιβᾶ κλπ. ἐλῶ, ἐλᾶς, ἐλᾶ κλπ.

Σημ. Τὸ φεύγω ἔχει μέλ. φεύξομαι καὶ φευξοῦμαι, τὸ πίπτω καὶ παίζω μόνον πεσοῦμαι, παιξοῦμαι (δωρικὸς μέλλων).

β') Παθητ. μέλλον και άόριστος α'.

§ 9. 'Ο χαρακτήρ τών άφωολήκτων πρό του θ τών πλήρων καταλήξεων του παθ. μέλ. και άορ. ά μεταβαλλεται κατά τους έξής κανόνες:

α') Τα χειλικά και οδρανικά, άν είναι φιλά ή μέσα (π,β—κ,γ) έπειδή άκολουθει δασύ (θ), τρέπονται εις τα αντίστοιχα δασέα (φ,χ): διώκω, εδιώχθην—άγω, ήχθην—πέμπω, επέμφθην.

β') Τα οδοντικά, έπειδή άκολουθει και άλλο οδοντικόν (θ), τρέπονται εις σ. πείθω, πεισθήσομαι—ψεύδω, έψεύσθην.

γ') Ένεργητ. παρακμ. και ύπερουντ.

§ 10. Τα οδοντικόληκτα σχηματίζουνσι τον ένεργ. παρακμ. διέ του χρονικού χαρακτ. κ. Τα οδοντικά πρό του κ άποβάλλονται: πείθω, πέπειθ+κα, πέπεικα.

§ 11. α) Τα χειλικόληκτα και οδρανικόληκτα σχηματίζουνσι τον ένεργ. πρκμ., δασύνοντα τον χαρακτήρα του ρηματικού θέματος άγω, ή-χα—φυλάιτω (φυλάκ-), πεφύλαχ-α—κόπιω (κοπ-), κέκοφα—βλάπτω (βλαβ-), βέβλαφα.

β') Οι διά δασύνσεως του χαρακτήρος σχηματιζόμενοι ένεργ. πρκμ. άντι του θεματ. φων. ε έχουνσιν ο: τρέπω, τέτροφα—κλέπιω, κέκλοφα—πέμπω, πέπομφα.

§ 12. Οι ένεργ. πρκμ. και ύπερσ. οι έχοντες χρονικόν χαρακτήρα κ και οι σχηματιζόμενοι διά δασύνσεως του χαρακτήρος λέγονται παρακείμενοι και ύπερουντέλ. πρώτοι.

δ') Παθητ. πρκμ. και ύπερουντ.

§ 13. Έν τῷ παθ. πρκμ. και ύπερσ. τών άφωολήκτων γίνονται αι έξής μεταβολαι μετά την προσάρτησιν τών καταλήξεων

α') Το σ τών καταλήξεων, μεταξύ συμφώνων ευρισκόμενον, άποβάλλεται: γέγραφ-σθε, γέγραφθε.

β') 'Ο οδοντικός χαρακτήρ, 1) άν άκολουθη σ, άποβάλλεται: κεκόμιδ-σαι, κεκόμισαι 2) άν άκολουθη μ ή άλλο οδοντικόν, τρέπεται εις σ': κεκόμιδ-μαι, κεκόμισμαι, κεκόμιδ-ται, κεκόμισται.

γ') Ὁ χειλικὸς χαρακτήρ, 1) ἂν ἀκολουθῇ μ, τρέπεται εἰς μ-
γέγραφ-μαι, γέγραμμαί 2) μετὰ τοῦ σ ἐνοῦται εἰς ψ' γέγραφ-σαι,
τέγραφαί.

δ') Ὁ οὐρανικὸς χαρακτήρ, 1) ἂν ἀκολουθῇ μ, τρέπεται εἰς
γ' τετάραχ-μαι, τετάραγμαί 2) μετὰ τοῦ σ ἐνοῦται εἰς ξ' τετάραχ-
σαι, τετάραξαι

ε') Ὁ χειλικὸς καὶ οὐρανικὸς χαρακτήρ, ἂν ἀκολουθῇ τ, τρέ-
πεται εἰς φίλόν, ἂν δὲν εἶναι ἤδη τοιοῦτος· ἂν δὲ ἀκολουθῇ ς', τρέ-
πεται εἰς δασύν, ἂν ὡσαύτως δὲν εἶναι ἤδη τοιοῦτος· βέβλαβ-ται,
δέβλοπ-ται—τετάραχ-ται, τετάρακται— βέβλαβ-σθε, βέβλα-φθε—
πέπραγ-σθε, πέπρα-χθε.

§ 14. Οἱ παθητ. παρκμ. καὶ ὑπερσυντ. τῶν βημάτων τρέπω.
τρέφω καὶ στρέφω ἔχουσιν α ἀντί τοῦ θεματικοῦ ε' τέτραμμαί, τέ-
θραμμαί, ἔστραμμαί.

§ 15. Παραδείγματα παθητικ. παρκμ. καὶ ὑπερσυντ. ἀφω-
ρολήκτων δημάτων.

Ὅ ρ ι ὀ τ ι κ ῆ		Προδτακτικὴ	Ἄπαρ. Μετοχ.
Παρακείμενος	Ὑπερδυντέλ.	Παρακείμενος	Παρακείμ.
ἔφρευο-μαι ἔφρευο-σαι ἔφρευο-ται ἐφρεύο-μεθα ἔφρευο-θε ἔφρευο-μένοι εἰσὶ(ν)	ἐφρεύο-μην ἔφρευο-σο ἔφρευο-το ἐφρεύο-μεθα ἔφρευο-θε ἔφρευο-μένοι ἦσαν	ἔφρευο-σο ἐφρεύο-σθε ἔφρευο-θε ἐφρεύο-θων ἦ ἐφρεύο-θωσαν	ἐφρευό-σθαι ἐφρευο-μένος ἐφρευο-μένη ἐφρευο-μένον
πέπραγ-μαι πέπραξαί πέπραχ-ται πέπραγ-μεθα πέπραχ-θε πέπραγμένοι εἰσὶ(ν)	πέπραγ-μην πέπραξο πέπραχ-το πέπραγ-μεθα πέπραχ-θε πέπραγμένοι ἦσαν	πέπραξο πέπραχ-σθε πέπραχ-θε πέπραχ-θων ἦ πέπραχ-θωσαν	πεπραῶ-σθαι πεπραγ-μένος πεπραγ-μένη πεπραγ-μένον
γέγραμ-μαι γέγραφαί γέγραπ-ται γεγράμ-μεθα γέγραφ-θε γεγραμ-μένοι εἰσὶ(ν)	ἐγγράμ-μην ἐγγράψο ἐγγραπ-το ἐγγράμ-μεθα ἐγγραφ-θε γεγραμ-μένοι ἦσαν	γέγραψο γεγράψο-σθε γέγραφ-θε γεγράψο-θων ἦ γεγράψο-θωσαν	γεγραῶ-σθαι γεγραμ-μένος γεγραμ-μένη γεγραμ-μένον

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΓ'

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΩΝ ΥΓΡΟΛΗΚΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΡΙΝΟΛΗΚΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

§ 1. Ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα λέγονται τὰ ῥήματα, ὧν τὸ ῥηματικὸν θέμα λήγει εἰς ὑγρὸν ἢ ἔνρινον· βάλλω, θμ. βαλ-, φθεῖρω, θμ. φθερ-, μένω, θμ. μεν-, νέμω, θμ. νεμ-.

1. Ἐνεστῶς.

§ 2. Ὁ ἐνεστῶς τῶν πλείστων ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης ι (j) εἰς τὸ ῥημ. θέμα.

§ 3. Τὸ ι (j) τοῦτο, α') ἂν προηγῆται λ, ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό· β') ἂν προηγῆται ν ἢ ρ, ἀφομοιοῦται ὡσαύτως πρὸς αὐτά, ἀλλὰ τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο ν ἢ ρ ἀποβάλλεται· τότε δὲ τὸ πρὸ αὐτῶν φωνῆς ἐκτείνεται ἀναπληρωτικῶς, καὶ δὴ τὸ ε εἰς ει καὶ τὸ ἰ καὶ ῦ εἰς ι καὶ ῦ· βαλ-, βαλ-ιω, βάλλω— κτεν-, κτεν-ιω, κτέννω, κτείνω— κρῖν-, κρῖν-ιω, κρίννω κρῖ'νω— πλῦν-, πλῦν-ιω, πλύννω, πλῦ'νω· γ') ὅταν τοῦ ν ἢ ρ προηγῆται α, τὸ ι (j) ὑπερπηδᾷ τὸ ν ἢ ρ καὶ ἐνοῦται μετὰ τοῦ α εἰς αι· φαν-, φαν-ιω, φαίνω— καθαρ-, καθαρ-ιω, καθαίρω.

Σημ. Τὸ ὄφειλω ἐγένετο ἐκ τοῦ ὄφελ-ιω, ὄφέλλω δι' ἀποβολῆς τοῦ ἐνὸς λ καὶ ἐκτάσεως τοῦ ε εἰς ει.

2. Οἱ ἄλλοι χρόνοι.

§ 4. Πάντες οἱ ἄλλοι πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατκ. χρόνοι τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων σχηματίζονται ἀμέσως ἀπὸ τοῦ ῥημ. θέματος διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν πλήρων καταλήξεων.

α') Ἐνεργητ. καὶ μέσος μέλλων.

§ 5. Ὁ ἐνεργητ. καὶ μέσος μέλλων τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων σχηματίζεται εἰς ᾧ, οὔμαι, καὶ κλίνεται, ὡς ὁ ἐνεργ. καὶ μέσος ἐνεστῶς τῶν εἰς εω συνηρημένων ῥημάτων. (Μέλλων συνηρημένος ἢ περισπώμενος).

Θ.μ. φωνε(σ)	Ἔνεργ. μέλλων φανῶ.		Μέσος μέλλων φανοῦμαι.	
	Ὅριστική	Ἐγκτική	Ὅριστική	Ἐγκτική
Ἐνικ.	1 φανῶ 2 φανεῖς 3 φανεῖ	φανοίην ἢ οἶμι φανοίης ἢ οἷς φανοίη ἢ οἶ	φανοῖμαι φανῆ, (-εῖ) φανεῖται	φανοίμην φανοῖτο φανοῖτο
Πλ.θ.	1 φανοῦμεν 2 φανεῖτε 3 φανοῦσι(ν)	φανοῖμεν φανοῖτε φανοῖεν	φανοῦμεθα φανεῖσθε φανοῦνται	φανοίμεθα φανοῖσθε φανοῖντο
Ἀπαρμ.	φανεῖν		φανεῖσθαι	
Μετοχή	φανῶν, οὔσα, οὔν		φανοῦμενος, μένη, μενον	

Σημ. Ὁ κατὰ τὰ συνηρημένα σχηματισμὸς τοῦ ἔνεργ. καὶ μέσου μέλλ. τῶν ὑγρολόηκτων καὶ ἐνρινολήκτων ἐρμηνεύεται ὡς ἑξῆς· ταῦτα ἀντὶ τοῦ χρονικοῦ χαρακτήρος σ προσλαμβάνουσιν εσ, τὸ σ τοῦ εσ ἀποβάλλεται, εὑρισκόμενον μεταξὺ φωνηέντων, καὶ ταῦτα συναϊροῦνται· φαν-, φαν-εσ-ω, φανέω, φανῶ.

β') Ἔνεργ. καὶ μέσος ἀόρ. α'.

§ 6. Τὰ ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα σχηματίζουσι τὸν ἔνεργ. καὶ μέσον ἀόρ. α' διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν καταλήξεων σα, σάμην. Ἄλλ' ὁ χρονικὸς χαρακτήρ σ ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ προηγούμενον σύμφωνον· ἀποβαλλομένου δ' εἶτα τοῦ ἐνός τῶν δύο ὁμοίων συμφώνων, τὸ πρὸ αὐτῶν φωνῆεν ἐκτείνεται ἀναπληρωτικῶς, καὶ δὴ τὸ α εἰς η, προηγούμενου δὲ ι ἢ ε, εἰς ᾱ, τὸ ε εἰς ει καὶ τὸ ι καὶ ὕ εἰς ἰ καὶ ὕ· φαίνω, φαν-, ἔφανσα, ἔφανα, ἔφηγα—μιαίνω, μιᾶν-, ἐμίανσα. ἐμίανγα, ἐμιᾶνα—μαραίνω, μαρᾶν-, ἐμάρανσα, ἐμάρανγα, ἐμαράνα—ἀγγέλλω, ἀγγελ-, ἤγγελσα, ἤγγελλα, ἤγγεῖλα—κρίνω, κρίν-, ἔκρινσα, ἔκρινγα ἔκρινα, —ἀμύνω, ἀμύν-, ἤμυνσα, ἤμυνγα, ἤμῦνα.

§ 7. α') Ἐκτείνουσι τὸ *ā* εἰς *ā*, καίτοι δὲν προηγείται ρ ἢ *γ*, τὰ ἐξῆς ῥήματα: 1) αἴρω, θμ. ἄρ-, ἦρα (ὑποτ. ἄρω, ἀπαρέμφ. ἄραι), ἠράμην (ὑποτ. ἄρωμαι)— 2) ἄλλομαι, ἄλ-, ἠλάμην (ὑποτ. ἄλωμαι)— 3) κερδαίνω, κερδᾶν-, ἐκέρδᾶνα— 4) κοιλαίνω, κοιλᾶν-, ἐκοιλᾶνα— 5) λευκαίνω, λευκᾶν-, ἐλεύκᾶνα καὶ 6) ἰσχαίνω, ἰσχᾶν-, ἰσχᾶνα.

β') Τὸ *η* τοῦ ἦρα, ἠράμην, ἠλάμην εἶναι τῆς χρονικῆς αὐξήσεως, διὸ μόνον ἐν τῇ ὀριστ. ὑπάρχει.

γ') Ἐνεργ. παρακ. καὶ ὑπερσυντέλικος.

§ 8. Τὰ ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα ῥήματα ἔχουσι συνήθως ἐνεργ. παρκμ. καὶ ὑπερσυντ. α' μετὰ τοῦ *κ*. Τὸ *λ* καὶ ρ πρὸ τοῦ *κ* μένουσιν ἀμετάβλητα, τὸ δὲ *ν* γίνεται *γ*: ἀγγέλλω, ἠγγελκα—αἴρω, ἦρα—φαίνω, πέφαγκα (πρβλ. καὶ κατωτέρω § 14).

§ 9. Ὀλίγα ἐκ τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων σχηματίζουσι β' παρκμ. καὶ ὑπερσυντ. [Τοὺς συνήθεις ἐξ ὀμαλῶν ῥημάτων βλέπε ἐν Κεφ. ΔΔ' § 21, 6—9· πρβλ. καὶ § 22].

δ') Παθητικὸς παρακειμένως καὶ ὑπερσυντέλικος.

§ 10 Ἐν τῷ παρακειμένῳ καὶ ὑπερσυντ. τῆς μέσης φωνῆς καὶ τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις προσαρτῶνται ἀμέσως εἰς τὸ θέμα ἄνευ διακριτικῶν φωνηέντων. Γίνονται δὲ αἱ ἐξῆς μεταβολαὶ μετὰ τὴν προσάρτησιν τῶν καταλήξεων.

1) Τὸ σ τῶν καταλήξεων, μεταξὺ δύο συμφώνων εὐρισκόμενον, ἀποβάλλεται: ἠγγελ-σθε, ἠγγελθε—πέφαν-σθε, πέφανθε.

2) Ὁ χαρακτήρ *ν*, ὅταν ἀκολουθῇ *μ*, τρέπεται εἰς *σ*: πέφαν-μαι, πέφασμαι.

Σημ. Τὸ *ν* ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ *μ* ἐν τῷ δξύνῳ, ὄξυμμα καὶ ἐν τῷ αἰσχύνῳ, ἡσχυμμα (κατησχυμμένος)· πρβλ. καὶ κατωτέρω § 15.

§ 11. Παραδείγματα κλίσεως παρακειμένων καὶ ὑπερσυντελικῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων.

Ὅ ρ ι ὄ τ ι κ ῆ		Προδτακτική.	Ἀπαρέμφοτος
Παρακείμενος	Ὑπερδυντέλ.	Παρακείμενος	Μετοχή
πέφασ-μαι πέφαν-σαι πέφαν-ται πεφάσ-μεθα πέφαν-θε πεφασ-μένοι εἰσὶ(ν)	ἐπεφάσ-μην ἐπέφαν-σο ἐπέφαν-το ἐπεφάσ-μεθα ἐπέφαν-θε πεφασ-μένοι ἦσαν	πέφαν-σο πεφάν-θω πέφαν-θε πεφάν-θων	πεφάν-θαι πεφασ-μένος πεφασ-μένη πεφασ-μένον
ἤγγελ-μαι ἤγγελ-σαι ἤγγελ-ται ἤγγέλ-μεθα ἤγγελ-θε ἤγγελ-μένοι εἰσὶ(ν)	ἠγγέλ-μην ἠγγελ-σο ἠγγελ-το ἠγγέλ-μεθα ἠγγελ-θε ἠγγελ-μένοι ἦσαν	ἠγγελ-σο ἠγγέλ-θω ἠγγελ-θε ἠγγέλ-θων	ἠγγέλ-θαι ἠγγελ-μένος ἠγγελ-μένη ἠγγελ-μένον

ε') Παθητικὸς μέλλ. καὶ ἀόριστος.

§ 12. Τὰ ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα ἔχουσι συνήθως παθ. μέλλ. καὶ ἀόρ. α', ἤτοι μετὰ τοῦ θ. Τὰ ὑγρά καὶ ἔνρινα πρὸ τοῦ θ μένουσιν ἀμετάβλητα ἠγγέλ-θην, ἦρ-θην, ἐφάν-θην.

§ 13. Ὀλίγα τῶν ὑγρολήκτων καὶ ἐνρινολήκτων ῥημάτων ἔχουσι παθητικὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον β'. (Τούτους βλέπε ἐν Κεφ. ΔΔ', § 16, 5—8 καὶ § 17, 7—9).

§ 14. Τὰ μονοσύλλαβα ὑγρόληκτα καὶ ἐνρινόληκτα θέματα, τὰ ἔχοντα θεματικὸν φωνῆν ε, ἔχουσιν α ἀντὶ ε 1) ἐν τῷ ἐνεργ. παρχμ. καὶ ὑπερστ. 2) ἐν τῷ παθητ. παρχμ. καὶ ὑπερστ. καὶ 3) ἐν τῷ παθ. μέλλ. καὶ ἀόρ. β' στέλλω, στελ-, ἔσταλμα, ἐστάλκειν, ἔσταλμα, ἐστάλμην, στάλῃσομαι, ἐστάλην.

§ 15. Τὰ κρίνω, πλύνω καὶ τείνω σχηματίζουσι τὸν ἐνεργ. καὶ μέσον παρχμ. καὶ ὑπερστ. καὶ τὸν παθητ. μέλλ. καὶ ἀόρ. α' ἐκ θέματος φωνηεντολήκτου κρι-, πλυ-, τα- κρίνω, κέκρικα, κέκριμαι, κριθήσομαι, ἐκρίθην—πλύνω, πέπλυμαι, πλυθήσομαι, ἐπλύθην—τείνω, τέτακα, τέταμαι, ταθήσομαι, ἐτάθην. Τὸ κλίνω ἔχει μόνον ἐνεργ. καὶ παθητ. παρχμ. ἐκ θέμτ. κλι-, κίκλικα, κέκλιμαι,

ἀλλὰ παθητ. μέλλ. καὶ ἀόρ. β' κλινῆσομαι, ἐκλίνην ἐκ θέμ. κλιτ.

§ 16. Τὸ βάλλω σχηματίζει τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐκ θέματος
βλα- βέβληκα, βέβλημαι, βληθήσομαι, ἐβλήθην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΔ'

ΟΙ ΚΑΛΟΥΜΕΝΟΙ ΔΕΥΤΕΡΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

1. Ἐνεργητικὸς ἀόριστος β'.

§ 1. Οἱ ἐνεργητικοὶ ἀόρ. β' εἶναι ἀόριστοι ἐνεργ. φωνῆς, μὴ
ἔχοντες τὸ σ καὶ α τῶν ἐνεργ. ἀορ. α' ἔφυγον.

§ 2. Ὁ ἐνεργ. ἀόρ. β' ἐν τῇ ὀριστ., ὑποτ., ἐν ταῖς β' προσώποις
τῆς προστακτ. καὶ ἐν τῇ μετοχῇ κλίνεται ἐν τῇ ἀρχαίᾳ, ὅπως καὶ
ἐν τῇ νέᾳ.

Ὅριστ. ἔφυγον, ἔφυγες, ἔφυγε, — ἐφύγομεν, ἐφύγετε,
ἔφυγον.

Ἦπτ. φύγω, φύγῃς, φύγῃ, — φύγομεν, φύγητε, φύγοσι(ν).

Προστ. φύγε, φυγέτω, — φύγετε, φυγόντων ἢ φυγέτωσαν.

Μετοχ. φυγών, φυγοῦσα, φυγόν.

§ 3. Ἡ εὐκτ. καὶ τὸ ἀπαρέμφ. τοῦ ἐνεργ. ἀορ. β' κλίνονται
ὡς ἐξῆς:

Εὐκτ. φύγοιμι, φύγοις, φύγοι, — φύγοιμεν, φύγοιτε, φύγοιεν.

Ἀπαρέμφ. φυγεῖν. Ὡστε

§ 4. Ὁ ἐνεργ. ἀόρ. β' ἐν μὲν τῇ ὀριστ. ἔχει τὰς καταλήξεις
τοῦ ἐνεργ. παρατατικοῦ, ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις ἐγλίσεσι, τῷ ἀπαρεμ-
φάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ τὰς τοῦ ἐνεργ. ἐνεστώτος.

§ 5. Ὁ ἐνεργ. ἀόρ. β' ἐν τῷ ἀπαρεμφ. καὶ ἐν τῇ ἐνικ. ὀνομ.
τοῦ ἄρσεν. καὶ οὐδετ. τῆς μετοχῆς τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τῆς λη-
γούσης: ἐλθεῖν, ἐλθών, ἐλθόν—ἀπελθεῖν, ἀπελθών, ἀπελθόν.

§ 6. Αἱ προστακτ. τοῦ ἀορ. β' ἐλθέ, εὐρέ, εἰπέ, ἰδέ καὶ λαβέ

τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγουσύης. Ἄλλ' ἔταν τὸ ῥῆμα εἶναι σύνθετον, αὐται ἀναριθμίζουσι τὸν τόνον· πάρελθε, πάριδε, ἀπόλαβε.

2. Μέσος ἀόριστος β'.

§ 7. Οἱ μέσοι ἀόρ. β' εἶναι ἀόρ. τῆς μέσης φωνῆς ἄνευ τοῦ σ καὶ α. Οἱ μέσοι ἀόρ. β' ἐν μὲν τῇ ὀριστ. ἔχουσι τὰς καταλήξεις τοῦ μέσου πρτκ., ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσι, τῷ ἀπρμφ. καὶ τῇ μετοχῇ τὰς τοῦ μέσου ἐνεστῶτος. Ὅθεν·

Ὅριστ. ἐτραπ-όμεν, ἐτράπ-ου, ἐτράπ-ετο, ἐτραπ-όμενα, ἐτράπ-εσθε, ἐτράπ-οντο.

Υπτκ. τράπ-ωμαι, τράπ-η, τράπ-ηται, τραπ-όμενα, τράπ-ησθε, τράπ-ονται.

Εὐκτ. τραπ-οίμην, τράπ-οιο, τράπ-οιτο, τραπ-οίμενα, τράπ-οισθε, τράπ-οιντο.

Πρστ. τραπ-οῦ, τραπ-έσθω, τράπ-εσθε, τραπ-έσθων ἢ -έσθωσαν.

Ἄπρμφ. τραπ-έσθαι. Μετοχ. τραπ-όμενος, η, ον.

§ 8. Ἡ προστ. τοῦ μέσου ἀόρ. β' ἐν τῷ β' ἐνικ. τονίζεται ἐπὶ τῆς ληγουσύης, εἴτε ἀπλοῦν εἴτε σύνθετον εἶναι τὸ ῥῆμα· λαβοῦ, γενοῦ, σχοῦ, περιγενοῦ, ἀπολαβοῦ, ἐνοχοῦ. Κατ' ἐξαιρέσειν ἀναριθμίζεται ὁ τόνος, ἂν ἡ μὲν προστακτικὴ εἶναι μονοσύλλαβος, ἢ δὲ πρόθεσις δυσύλλαβος· σχοῦ, ὑπό-σχου.

§ 9. Τὸ ἀπρμφ τοῦ μέσου ἀόρ. β' τονίζεται ἐπὶ τῆς παραληγουσύης, εἴτε ἀπλοῦν, εἴτε σύνθετον εἶναι τὸ ῥῆμα· τραπέσθαι, ἀπιτραπέσθαι.

§ 10. Τὰ ῥήματα, τὰ ἔχοντα θεματικὸν φωνῆεν εὐ ἢ εἰ ἐν τῷ ἐνεργ. καὶ μέσῳ ἀόρ. β' ἔχουσιν υ ἢ ι, ἀντὶ τοῦ εὐ ἢ εἰ· φεύγω, ἔφυγον—λείπω, ἔλιπον, ἐλιπόμην. Τὸ τρέπω ἔχει ἐν τῷ ἐνεργ. καὶ μέσῳ ἀόρ. β' α· ἔτραπον, ἐτροπόμην.

§ 11. Συνήθεις ἐνεργ. καὶ μέσοι ἀόρ. β' ἐξ ὁμαλῶν ῥημάτων εἶναι ἐν τῇ πεζῇ ἀττικῇ διαλέκτῳ οἱ ἐξῆς·

- 1) ἔλιπον, ἐλιπόμην τοῦ λείπω. — 2) ἔφυγον τοῦ φεύγω. —
- 3) ἔβαλον, ἐβαλόμην τοῦ βάλλω. — 4) ἔτραπον, ἐτροπόμην τοῦ τρέπω.

— 5) ἔτεκον τοῦ τίκτω. — 6) ἄφελον τοῦ ἀφείλω. — 7) ἤγαγον, ἠγαγόμεν τοῦ ἄγω.

§ 12. Πολὺ περισσότεροι εἶναι οἱ ἔνεργ. καὶ μέσοι ἀόρ. β' οἱ ἐξ ἀνωμάτων ῥημάτων. Τούτων συνηθέστατοι ἐν τῇ νέᾳ καὶ ἀρχαίᾳ εἶναι οἱ ἐξῆς:

1) ἦλθον τοῦ ἔρχομαι. — 2) ἔλαβον τοῦ λαμβάνω. — 3) εἶπον τοῦ λέγω. — 4) εὔρον τοῦ εὐρίσκω. — 5) εἶδον τοῦ βλέπω ἐν τῇ νέᾳ, τοῦ ὄρω δ' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ. — 6) ἔτυχον τοῦ τυγχάνω.

Συνήθεις ἐν τῇ ἀρχαίᾳ μόνον εἶναι οἱ ἐξῆς:

1) ἔλαθον τοῦ λανθάνω. — 2) εἶλον τοῦ αἰρῶ.

3. Παθητ. μέλλων καὶ ἀόριστος β'.

§ 13. Ὁ παθ. μέλ. καὶ ἀόρ. β' διαφέρουσι τῶν πρώτων, διότι δὲν ἔχουσι *θη*, ἀλλὰ μόνον τὸ *η* τῶν πρώτων. Τὸ *η* τοῦτο γίνεται *ε*, ἀν ἀκολουθῆ *ι* ἢ *νι*: γραφεῖην, γραφέντων.

§ 14. Ὁ παθ. μέλ. καὶ ἀόρ. β' κλίνονται ἀκριβῶς, ὅπως καὶ οἱ πρώτοι. Ἄλλ' ἐν τῷ β' ἐνκ. τῆς προστακτικῆς τοῦ ἀόρ. β' τὸ *θ* τῆς καταλήξεως δὲν γίνεται *τ*.

Μέλ. Ὅριστ. γραφήσομαι, γραφήση(ει), γραφήσεται κλπ.

Εὐκτ. γραφησοίμην, γραφήσοιο, γραφήσοιτο κλπ.

Ἄπρμφ. γραφήσεσθαι. Μετ. γραφησόμενος, η, ον.

Ἀόρ. Ὅριστ. Ἐγράφη, φης, φη — ἐγράφημεν, φητε, φησαν.

Ἐπτ. γραφῶ, φῆς, φῆ — γραφῶμεν, φῆτε, φῶσι(ν).

Εὐκτ. γραφεῖην, φείης, φείη — γραφεῖμεν (-εῖημεν) γραφεῖτε (-εῖητε), γραφεῖεν (-εῖησαν).

Προστ. γράφηθι, φήτω — γράφητε, γραφέντων (-ήτωσαν).

Ἄπρ. γραφήναι Μτχ. γραφεῖς, γραφεῖσα, γραφέν.

§ 15. Ὁ παθ. μέλ. καὶ ἀόρ. β' τῶν ῥημ. τῶν ἐχόντων θεματικὸν φωνῆεν *ε* ἔχουσι συνηθῶς *α* ἀντὶ *ε*.

§ 16. Τοιοῦτοι παθ. μέλ. καὶ ἀόρ. β' συνηθεις εἶναι:

1) τραπήσομαι, ἐτρέπην τοῦ τρέπω — 2) στραφήσομαι, ἔστράφην τοῦ στρέφω — 3) τραφήσομαι, ἐτράφην τοῦ τρέφω — 4) κλα-

πήσομαι), ἐκλάπην τοῦ κλέπτω—5) σταλήσομαι, ἐστάλην τοῦ στέλλω
6) δαρήσομαι, ἐδάρην τοῦ δέρω—7) (σπαρήσομαι), ἐσπάρην τοῦ
σπαίρω—8) διαφθαρήσομαι, διεφθάρην τοῦ διαφθείρω.

Σημ. Τὸ τήκω, σήπω καὶ ἐκπλήττω ἐν τῷ παθ. μέλλ. καὶ ἄορ.
6' ἔχουσιν ἀντὶ τῆ τοῦ θέματος τοῦ ἐνεστ. (τακήσομαι), ἐτάκην—
σαπήσομαι, ἐσάπην—ἐκπλαγήσομαι, ἐξεπλάγην (ἀλλὰ τὸ ἀπλοῦν,
ἐπλήγην, πληγήσομαι).

§ 17. Συνήθεις παθ. μέλλ. καὶ ἄορ. 6' ἄνευ τινὸς μεταβολῆς
τοῦ θεματικοῦ φωνήεντος εἶναι οἱ ἐξῆς:

1) γραφήσομαι, ἐγράφην τοῦ γράφω.—2) βλαβήσομαι, ἐβλά-
βην τοῦ βλάπτω.—3) ταφήσομαι, ἐτάφην τοῦ θάπτω.—4) κοπή-
σομαι, ἐκόπην τοῦ κόπτω.—5) σκαφήσομαι, ἐσκάφην τοῦ σκά-
πω.—6) ἀλλαγήσομαι, ἠλλάγην τοῦ ἀλλάττω.—7) σφαλήσομαι,
ἐσφάλην τοῦ σφάλω.—8) (μανήσομαι), ἐμάνην τοῦ μαίνομαι.—
9) φανήσομαι, ἐφάνην τοῦ φαίνομαι.—10) συλλεγήσομαι, συνελέγην
τοῦ συλλέγω.—11) καταλεγήσομαι, κατελέγην τοῦ καταλέγω.

§ 18. Πρὸς τῷ δευτέρῳ παθ. ἄορ. ἔχουσι καὶ πρῶτον τὰ ῥή-
ματα: 1) ἀλλάσσω, ἠλλάχθην—2) βλάπτω, ἐβλάφθην.—3) τρέπω,
ἐτρέφθην.—4) φαίνω, ἐφάνθην.—5) συλλέγω, συνελέχθην.—6)
καταλέγω, κατελέχθην.

Παθ. ἄορ. α' καὶ 6' ἔχουσι καὶ τὰ ῥήματα ῥι'πτω καὶ τρι'βω,
ἐρρι'φθην καὶ ἐρρι'φην. ἐτρι'φθην καὶ ἐτρι'βην (ἐν τῷ 6' τὸ
εἶναι βραχύ).

§ 19. Τὸν 6' παθ. ἄορ. καὶ μέλλ. δὲν ἔχουσιν ὅσα ῥήματα
ἔχουσιν ἐνεργ. ἄορ. 6'. Μόνον τὸ τρέπω ἔχει πάντας τοὺς ἄορ.,
πρώτους καὶ δευτέρους.

Ἐνεργ. ἔτρεψα (καὶ ἔτραπον) (τινά)-μέσ. ἐτρεψάμην (ἔτρεψά
τινα· μετ' ἐνεργ. σημ.) καὶ ἐτραπόμην (=ἔτρεψα ἑμαυτόν· μετὰ
μέσ. σημ.)—παθ. ἐτρέφθην (ὑπό τινος) καὶ ἐτράπην (=ἐτράπην ὑπό
τινος ἢ ἔτρεψα ἑμαυτόν).

4. Ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερστ. 6'.

§ 20. Ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. 6' λέγονται ὅσοι σχηματί-

ζονται ἐκ τοῦ ῥήμ. θέματος ἄνευ τοῦ κ καὶ ἄνευ δασύνσεως τοῦ χαρακτήρος· σήπω, σηπ, σέσηπα.

§ 21. Παρκμ. καὶ ὑπερσ. 6' ἔχουσιν ὀλίγα ἀφωνόληκτα καὶ ὑγρόληκτα ἢ ἐνρινόληκτα ῥήματα. Οἱ συνηθέστεροι τῶν 6' παρακειμένων τῶν ἐξ ὁμαλῶν ῥημάτων σχηματιζομένων εἶναι οἱ ἐξῆς:

1) σήπομαι, σέσηπα· 2) τήκομαι, τέτηκα· 3) φεύγω, πέφευγα· 4) κράζω, κέκρᾱγα· 5) πράττω, πέπραγα· 6) διαφθείρω, διέφθορα· 7) ἀποκτείνω, ἀπέκτονα· 8) μαίνομαι, μέμνηνα· 9) φαίνομαι, πέφηνα· 10) λείπω, λέλοιπα· 11) πείθω, πέποιθα· 12) τίκω, τέτοκα.

§ 22. Ἐν τῷ 6' ἐνεργ. παρκμ. καὶ ὑπερσυντ. ἀντὶ τοῦ θεματ. φωνήεντος ε, ἄ, εἰ ὑπάρχει ο, η, οἰ ἀποκτείνω, ἀπέκτονα—φαίνω, φαν, πέφηνα—πείθω, πέποιθα.

Σημ. Ἔχει οἱ ἀντὶ τοῦ θεματικοῦ εἰ καὶ ὁ 6' παραρκμ. ἔοικα ἐκ θέμ. φεικ.

§ 23. Ὅταν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος σχηματίζωνται καὶ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ δευτέρου χρόνοι, ἔχουσι συνηθῶς διάφορον σημασίαν—ἐφάνθην=ἐφανερῶθην ὑπ' ἄλλου, ἐφάνην=ἐφανέρωσα ἑμαυτόν—πέφαγκα=ἔχω φανερῶσει ἄλλο(ν), πέφηνα=ἔχω φανερῶσει ἑμαυτόν—πέπεικα=ἔχω πείσει ἄλλον, πέποιθα=ἔχω πείσει ἑμαυτόν, ἔχω πεποιθήσιν—πέπραγά τι=ἔχω κάμει τι, πέπραγα=ἔχω ἔλθει, ἐδρίσκομαι εἰς τινα κατάστασιν.

Σημ. Οἱ παραρκμ. διέφθορα καὶ διέφθορα ἔχουσιν ἀμφοτέρου τὴν αὐτὴν, ἐνεργητικὴν, σημασίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΕ'

ΡΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΕΙΣ Ω

§ 1. α') Ῥήματα συνηρημένα λέγονται τὰ φωνηεντόληκτα ῥήματα τὰ λήγοντα εἰς ἄω, εω, σω καὶ συναίρουντα τὸν χαρακτήρα ἄ, ε, ο μετὰ τῶν καταλήξεων· τιμά-ω—τιμῶ, ποιέ-ω—ποιῶ, δηλό-ω—δηλῶ.

β') Τὰ συνηρημένα ῥήματα λέγονται καὶ περισπώμενα, διότι, ἔταν μετὰ τὴν συναίρεσιν τονίζωνται ἐπὶ τῆς ληγούσης, περισπῶνται.

ΕΛΛ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ Ζ. Φ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΕΡΙΣΠΩ

§ 2. I. Ἐνεσθην

	Ὁριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐνεσθών	(τιμάω) τιμῶ	(τιμάω) τιμῶ	(τιμασίην) τιμῶην ἢ (τιμάοιμι) τιμῶμι
	(τιμάεις) τιμᾶς	(τιμάης) τιμᾶς	(τιμασίης) τιμῶης ἢ (τιμάοις) τιμῶς
	(τιμάει) τιμᾶ	(τιμάη) τιμᾶ	(τιμασίη) τιμῶη ἢ (τιμάοι) τιμῶ
	(τιμάομεν) τιμῶμεν	(τιμάωμεν) τιμῶμεν	(τιμάοιμεν) τιμῶμεν
	(τιμάετε) τιμᾶτε (τιμάουσι(ν)) τιμῶσι(ν)	(τιμάητε) τιμᾶτε (τιμάουσι(ν)) τιμῶσι(ν)	(τιμάοιτε) τιμῶτε (τιμάοιεν) τιμῶεν
Παραστατικός	(ἐτι'μαον) ἐτι'μων (ἐτίμαες) ἐτίμας (ἐτίμαε) ἐτιμᾶ (ἐτιμάομεν) ἐτιμῶμεν (ἐτιμάετε) ἐτιμᾶτε (ἐτίμαον) ἐτίμων		

§ 3. II. Μέσθην

Ἐνεσθών	(τιμάομαι) τιμῶμαι (τιμάη ἢ εἰ) τιμᾶ (τιμάεται) τιμᾶται (τιμάομεθα) τιμῶμεθα (τιμάεσθε) τιμᾶσθε (τιμάονται) τιμῶνται	(τιμάομαι) τιμῶμαι (τιμάη) τιμᾶ (τιμάηται) τιμᾶται (τιμάομεθα) τιμῶμεθα (τιμάησθε) τιμᾶσθε (τιμάονται) τιμῶνται	(τιμασίην) τιμῶμην (τιμάοιο) τιμῶο (τιμάοιτο) τιμῶτο (τιμασίμεθα) τιμῶμεθα (τιμάοισθε) τιμῶσθε (τιμάοιντο) τιμῶντο
Παραστατικός	(ἐτιμαόμην) ἐτιμῶμην (ἐτιμάοιον) ἐτιμῶο (ἐτιμάετο) ἐτιμᾶτο (ἐτιμαόμεθα) ἐτιμῶμεθα (ἐτιμάεσθε) ἐτιμᾶσθε (ἐτιμάοιντο) ἐτιμῶντο		

ΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΑΩ

τική φωνή.

Προδτακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
<p>(τίμας) τίμα</p> <p>(τιμαίτω) τιμά'τω</p> <p>(τιμάστε) τιμάτε</p> <p>(τιμάοντων) τιμώντων ῥ'</p> <p>(τιμαίτωσαν) τιμάτωσαν</p>	<p>(τιμαίειν)</p> <p>τιμᾶν</p>	<p>(τιμάων) τιμῶν</p> <p>(τιμάουσα) τιμῶσα ✓</p> <p>(τιμάον) τιμῶν</p>

φ ω ν ή.

<p>(τιμάου) τιμῶ</p> <p>(τιμαέσθω) τιμά'σθω</p> <p>(τιμαέσθεις) τιμάσθεις</p> <p>(τιμαέσθων) τιμάσθων ῥ'</p> <p>(τιμαέσθωσαν) -άσθωσαν</p>	<p>(τιμαέσθαι)</p> <p>τιμᾶσθαι</p>	<p>(τιμαόμενος) τιμώμενος,</p> <p>(τιμαομένη) τιμωμένη,</p> <p>(τιμαόμενον) τιμώμενον.</p>

§ 4. Ἡ συναίρεσις τοῦ α μετὰ τῶν καταλήξεων γίνεται ὡς ἐξῆς· α') Τὸ α μετὰ τοῦ ε καὶ η συναίρεται εἰς ᾱ, μετὰ τοῦ ει καὶ η εἰς εῖ· τίμαε—τίμα, τιμάητε—τιμάητε, τιμά-εις—τιμάς, τιμά-ης—τιμάς.

β') Τὸ α μετὰ τοῦ ο, ω καὶ ου συναίρεται εἰς ω, μετὰ τοῦ οι εἰς ω· τιμά-ομεν—τιμῶμεν, τιμά-ομεν—τιμῶμεν, τιμά-ουσα—τιμῶσα, τιμά-οιμεν—τιμῶμεν. Ὡστε·

§ 5. α') Ἐκ τῆς συναίρέσεως τοῦ α μετὰ τῶν καταλήξεων προκύπτουσι μόνον οἱ φθόγγοι α καὶ ω. Ὑπὸ τούτους δ' ὑπογράφεται ι, ἂν ἡ κατάληξις ἔχη ι· τιμά-εις—τιμάς, τιμά-οιμεν—τιμῶμεν, τιμά-ης—τιμάς.

β') Ἐν τῷ ἀπρμφ. τὸ α-ει συναίρεται εἰς α, ὥστε δὲν ὑπῆρχεν ι.

§ 6. Ἐκ τοῦ παραδείγματος τῶν εἰς αω συνάγεται τὸ ἐξῆς, ἄπερ ἰσχὸν ἔχει καὶ διὰ τὰ εἰς εω καὶ οω·

Τὰ συνηρημένα ῥήματα συναίρουσιν μόνον ἐν τῷ ἐνεργ. καὶ μέσφ ἐνεστῶτι καὶ παρατατικῷ.

§ 7. Ἐχουσιν η ἀντὶ α ἐν τοῖς συνηρημένοις τύποις τὸ ζῶ, πεινῶ, διπῶ καὶ χρῶμαι, διότι ταῦτα ἀρχῆθεν ἦσαν ζή-ω, πεινή-ω, διπῆ-ω, χρῆθ-μαι καὶ οὐχὶ ζάω, πεινάω κλπ.

Ὅριστ. καὶ ὑποτ. ἐνεστ. ζῶ, ζῆς, ζῆ, ζῶμεν, ζῆτε, ζῶσι(ν).

Προστ. ζῆ, ζήτω, ζήτε, ζώντων καὶ ζήτωσαν.

Ἄπρφμ. ζῆν.—Μετοχ. ζῶν, ζῶσα, ζῶν.

Παρατ. ἔζων, ἔζης, ἔζη, ἔζῶμεν, ἔζήτε, ἔζων.

Ὅριστ. καὶ ὑποτ. ἐνεστ. πεινῶ, πεινῆς, πεινῆ, πεινῶμεν, πεινῆτε, πεινῶσι(ν).

Προστ. πείνη, πεινήτω, πεινήτε, πεινόντων ἢ πεινήτωσαν.

Ἄπρφμ. πεινῆν.—Μτχ. πεινῶν, πεινῶσα, πεινῶν.

Περτ. ἐπεινων, ἐπεινης, ἐπεινη, ἐπεινῶμεν, ἐπεινήτε, ἐπεινων.

Χρῶμαι=μεταχειρίζομαι.

Ὅριστ. καὶ ὑποτ. ἐν. χρῶμαι, χρῆ, χρῆται, χρώμεθα, χρῆσθε, χρῶνται.

Εὐκτ. χεῖρην, χεῖρο, χεῖρο, χεῖμεθα, χεῖσθε, χεῖντο.

Προστ. χεῶ, χεῖσθε, χεῖσθε, χεῖσθων καὶ χεῖσθωσαν.

Ἄπρφμ. χεῖσθαι.—Μτχ. χρώμενος, η, ον.

§ 8. *Δυνάμεις ἀριθμῶς.*

Ἐνεργ. ἐνεσιῶς.

Ὅριστ.	(τιμάετον)	τιμάτον,	(τιμάετον)	τιμάτον
Ἰποτ.	(τιμάητον)	τιμάτον,	(τιμάητον)	τιμάτον
Εὐκτ.	(τιμάοιτον)	τιμάφτον,	(τιμαοίτην)	τιμάφτην
Προστ.	(τιμάετον)	τιμάτον,	(τιμαέτων)	τιμάτων
Ἐνεργ. Παρτκ.	(ἐτιμάετον)	ἐτιμάτον,	(ἐτιμαέτην)	ἐτιμάτην

Μέσος ἐνεσιῶς.

Ὅριστ.	(τιμάεσθον)	τιμάσθον,	(τιμάεσθον)	τιμάσθον
Ἰπκτ.	(τιμάησθον)	τιμάσθον,	(τιμάησθον)	τιμάσθον
Εὐκτ.	(τιμάοισθον)	τιμάφσθον,	(τιμαοίσθην)	τιμάφσθην
Προστκ.	(τιμάεσθον)	τιμάσθον,	(τιμαέσθων)	τιμάσθων
Μέσ. πρτκ.	(ἐτιμάεσθον)	ἐτιμάσθον,	(ἐτιμαέσθην)	ἐτιμάσθην.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΕΡΙΣΠΩ

§ 9. I. Ένεργη

	Όριδική	Υποτακτική	Εύκτική
Ένεργώς	(ποιέω) ποιῶ	(ποιέω) ποιῶ	(ποιεῖην) ποιήην ἢ (ποιέομι) ποιῶμι
	(ποιέεις) ποιεῖς	(ποιέης) ποιῆς	(ποιεοῖς) ποιήοις ἢ (ποιέεις) ποιῶεις
	(ποιέει) ποιεῖ	(ποιέη) ποιῆ	(ποιεοῖη) ποιήοη ἢ (ποιέοι) ποιῶοι
	(ποιέομεν) ποιούμεν	(ποιέωμεν) ποιῶμεν	(ποιέοιμεν) ποιῶιμεν
	(ποιέετε) ποιεῖτε (ποιέουσι(ν) ποιούσι(ν))	(ποιέητε) ποιῆτε (ποιέωσι(ν) ποιῶσι(ν))	(ποιέοιτε) ποιῶιτε (ποιέοιεν) ποιῶιεν
Παρατατικός	(ἐποιέον) ἐποίουν (ἐποιέεις) ἐποιεῖς (ἐποιέει) ἐποιεῖ (ἐποιέομεν) ἐποιούμεν (ἐποιέετε) ἐποιεῖτε (ἐποιέον) ἐποίουν		

§ 10. II. Μέση

Ένεργώς	(ποιέομαι) ποιούμαι	(ποιέωμαι) ποιῶμαι	(ποιεοίμην) ποιοίμην
	(ποιέη(ει) ποιῆ(εῖ))	(ποιέη) ποιῆ	(ποιέοιο) ποιόιο
	(ποιέεται) ποιεῖται	(ποιέηται) ποιῆται	(ποιέοιτο) ποιόιτο
	(ποιεόμεθα) ποιούμεθα	(ποιώμεθα) ποιῶμεθα	(ποιεοίμεθα) ποιοίμεθα
	(ποιέοσθε) ποιεῖσθε	(ποιέησθε) ποιῆσθε	(ποιέοισθε) ποιόισθε
	(ποιέονται) ποιούνται	(ποιέωνται) ποιῶνται	(ποιέοιντο) ποιόιντο
Παρατατικός	(ἐποιεοίμην) ἐποιούμην (ἐποιέοιο) ἐποιόιο (ἐποιέοιτο) ἐποιόιτο (ἐποιεόμεθα) —ούμεθα (ἐποιέοισθε) ἐποιεῖσθε (ἐποιέοιντο) ἐποιόιντο		

ΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΕΩ

τ ι κ ἢ ῶ ν ῆ .

Προδτακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
(ποιεε) ποίει		(ποιέων) ποιῶν
(ποιεῖτω) ποιεῖτω	(ποιεῖν) ποιεῖν	(ποιέουσα) ποιοῦσα
(ποιέετε) ποιεῖτε		(ποιέον) ποιοῦν
(ποιεόντων) ποιούντων ῶ		
(ποιεῖωσαν) ποιεῖωσαν		

ῶ ν ῆ

(ποιέου) ποιοῦ		(ποιεόμενος) ποιούμενος
(ποιεῖσθω) ποιεῖσθω	(ποιεῖσθαι) ποιεῖσθαι	(ποιεομένη) ποιουμένη
(ποιέεσθε) ποιεῖσθε		(ποιεόμενον) ποιούμενον
(ποιεῖσθων) ποιεῖσθων ῶ		
(ποιεῖσθωσαν) -εῖσθωσαν		

§ 11. Ἡ συναίρεσις τοῦ ε μετὰ τῶν καταλήξεων γίνεται ὡς ἑξῆς·

1) Τὸ ε μετὰ τοῦ ε συναίρεται εἰς εἰ· ποίε-ε—ποιέει.

2) Τὸ ε μετὰ τοῦ ο συναίρεται εἰς ου· ποιέ-ομεν—ποιοῦμεν

3) Τὸ ε, ἂν ἀκολουθῇ μακρὸν φωνῆεν ἢ δίφθογγος, ἀποβάλλεται· ποιέ-ω—ποιῶ, ποιέ-ει—ποιεῖ.

§ 12. Τὰ εἰς εω τὰ ἔχοντα θέμα μονοσύλλαβον συναίρουσιν μόνον, ὅταν μετὰ τὸ ε ἀκολουθῇ ἄλλο ε ἢ ει.

Ἐνεστ. Ὅριστ. πλέω, (πλέεις) πλεῖς, (πλέει) πλεῖ. πλέομεν, (πλέετε) πλεῖτε, πλέουσι(ν).

Ἵποτακτ. πλέω, πλέης, πλέη, πλέωμεν, πλέητε, πλέωσι(ν).

Εὐκτ. πλέοιμι, πλέοις, πλέοι, πλέοιμεν, πλέοιτε, πλέοιεν

Προστ. (πλέε) πλεῖ, (πλεέτω) πλεῖτω, (πλέετε) πλεῖτε, πλεόντων.

Ἀπαρεμφ. πλεῖν. Μετχ. πλέων, πλέουσα, πλέον.

Προστ. ἔπλεον, (ἔπλεες) ἔπλεις, (ἔπλεε) ἔπλει, ἐπλέομεν, (ἐπλέετε) ἐπλεῖτε, ἔπλεον.

Σημ. Τὸ δέω (=δεσμεύω), εἰ καὶ ἔχει θέμα μονοσύλλαβον, συνήθως συναίρεται πανταχοῦ· δῶ, δεῖς, δεῖ, δοῦμεν, δεῖτε, δοῦσι(ν)· ἔδουν, ἔδεις, ἔδει κλπ.

§ 13. *Ανῆκός ἀριθμός.*

Ἐνεργητικὸς ἔνεσιώς.

Ὅριστ.	(ποιέετον)	ποιεῖτον,	(ποιέετον)	ποιεῖτον.
Ἦποτ.	(ποιέητον)	ποιῆτον,	(ποιέητον)	ποιῆτον.
Ἐὐκτ.	(ποιέοιτον)	ποιοῖτον,	(ποιεοίτην),	ποιοίτην.
Προστ.	(ποιέετον)	ποιεῖτον,	(ποιεέτων)	ποιείτων.
<i>Ἐνεργ. προσ.</i>	(ἐποιέετον)	ἐποιεῖτον,	(ἐποιεέτην)	ἐποιείτην.

Μέσος ἔνεσιώς.

Ὅριστ.	(ποιέεσθον)	ποιεῖσθον,	(ποιέεσθον)	ποιεῖσθον.
Ἦποτ.	(ποιέησθον)	ποιῆσθον,	(ποιέησθον)	ποιῆσθον.
Ἐὐκτ.	(ποιέοισθον)	ποιοῖσθον,	(ποιεοίστην)	ποιοίστην.
Προστ.	(ποιέεσθον)	ποιεῖσθον,	(ποιεέσθων),	ποιείσθων.
<i>Μ. παρατιχ.</i>	(ἐποιέεσθον)	ἐποιεῖσθον,	(ἐποιεέσθην),	ἐποιείσθην.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΕΡΙΣΠΩ

§ 14. I. Ἐνεργῶν

	Ὅριστική	Ὑποτακτική	Εὐκτική
Ἐνεργῶς	(δουλῶ) δουλῶ (δουλεύεις) δουλεύεις (δουλεύει) δουλεύει (δουλόμεν) δουλοῦμεν (δουλεύετε) δουλοῦτε (δουλοῦσι) δουλοῦσι(ν)	(δουλῶ) δουλῶ (δουλόης) δουλοῖς (δουλόη) δουλοῖ (δουλόωμεν) δουλώμεν (δουλόητε) δουλώτε (δουλόωσι) δουλώσι(ν)	(δουλοῖην) δουλοῖην ἢ (δουλόοιμι) δουλοῖμι (δουλοῖης) δουλοῖης ἢ (δουλόεις) δουλοῖς (δουλοῖη) δουλοῖη ἢ (δουλόει) δουλοῖ (δουλόοιμεν) δουλοῖμεν (δουλόοιτε) δουλοῖτε (δουλόοιεν) δουλοῖεν
Παρατατικός	(ἐδούλων) ἐδούλων (ἐδούλους) ἐδούλους (ἐδούλος) ἐδούλος (ἐδουλόομεν) -λοῦμεν (ἐδουλόετε) ἐδουλοῦτε (ἐδούλων) ἐδούλων		

§ 15. II. Μέσων

Ἐνεργῶς	(δουλόμαι) δουλοῦμαι (δουλόη ἢ εἰ) δουλοῖ (δουλόεσθαι) δουλοῦσθαι (δουλόομεθα) -όμεθα (δουλόεσθε) δουλοῦσθε (δουλόονται) δουλοῦνται	(δουλόωμαι) δουλώμαι (δουλόη) δουλοῖ (δουλόηται) δουλώται (δουλόομεθα) -όμεθα (δουλόησθε) δουλώσθε (δουλόωνται) δουλώνται	(δουλοῖμην) δουλοῖμην (δουλόοιο) δουλοῖο (δουλόοιτο) δουλοῖτο (δουλοῖμεθα) -οίμεθα (δουλόοισθε) δουλοῖσθε (δουλόοιντο) δουλοῖντο
Παρατατικός	(ἐδουλόοιμην) ἰδουλοῖμην (ἐδουλόου) ἰδουλοῦ (ἐδουλόοιτο) ἰδουλοῦτο (ἐδουλόομεθα) ἰδουλόομεθα (ἐδουλόεσθε) -οῦσθε (ἐδουλόοιντο) -οῦντο		

ΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΟΩ

τικὴ φωνή.

Προστακτική	Ἀπαρέμφατον	Μετοχή
(δούλοε) δούλου (δουλοῖτω) δουλούτω (δουλόετε) δουλοῦτε (δουλοῦντων) δουλοῦντων ἢ (δουλοῖτῶσαν) -οὔτῶσαν	(δουλόειν) δουλοῦν	(δουλόων) δουλοῶν (δουλόουσα) δουλοῦσα (δουλόον) δουλοῦν

φ ω ν ή.

(δουλόου) δουλοῦ (δουλοῖσθω) δουλούσθω (δουλόεσθε) δουλοῦσθε (δουλοῖσθων) -οὔσθων (δουλοῖσθῶσαν) οὔσθῶσαν	(δουλόεσθαι) δουλοῦσθαι	(δουλοῦμενος) δουλούμενος (δουλομένη) δουλουμένη (δουλόμενον) δουλούμενον

§ 16. Ἡ συναίρεσις τοῦ ο μετὰ τῶν καταλήξεων γίνεται ὡς ἐξῆς·

1) Τὸ ο μετὰ τῶν βραχέων φωνηέντων (ε, ο) καὶ τῆς ου συναίρεται εἰς ου· δούλοε-δούλου, δουλό-ον—δουλοῦν, δουλό-ουσι—δουλοῦσι.

2) Τὸ ο μετὰ τῶν μακρῶν φωνηέντων (η, ω) συναίρεται εἰς ω· δουλό-ητε—δουλῶτε, δουλό-ω—δουλῶ.

3) Τὸ ο μετὰ τῶν διφθόγγων εἰ, η καὶ οἰ συναίρεται εἰς οἰ· δουλό-εις—δουλοῖς, δουλό-ης—δουλοῖς, δουλό-οιμεν—δουλοῖμεν.

4) Ἐν τῇ ἀπαρεμφ. τὸ ο-εἰ συναίρεται εἰς ου, ὥστε δὲν ὄπῃρχεν ε.

Σημ. Τὸ ῥιγῶα ἐν τοῖς συνηρημένοις τύποις ἀντὶ τοῦ ου καὶ οἰ ἔχει ω καὶ φ· ἀπρμφ. ῥιγῶν, μετ. ῥιγῶσα, ῥιγῶντος, ὄριστ. καὶ ὑποτ. ῥιγῶ, εὐκτ. ῥιγῶψ.

§ 17. **Αὐτὸς ἄριθμός.**

Ἐνεργητικὸς ἐνεστώς.

*Οριστ.	(δουλόετον)	δουλοῦτον,	(δουλόετον)	δουλοῦτον.
*Υποτ.	(δουλόητον)	δουλῶτον,	(δουλόητον)	δουλῶτον.
Εὐκτ.	(δουλόοιτον)	δουλοῖτον,	(δουλοοίτην)	δουλοῖτην.
Προστ.	(δουλόετον)	δουλοῦτον,	(δουλοέτων)	δουλούτων.
*Ενεργ.πρτχ.	(ἐδουλόετον)	ἐδουλοῦτον,	(ἐδουλοέτην)	ἐδουλούτην.

Μέσος ἐνεστώς.

*Οριστ.	(δουλόεσθον)	δουλοῦσθον,	(δουλόεσθον)	δουλοῦσθον.
*Υποτχ.	(δουλόησθον)	δουλῶσθον,	(δουλόησθον)	δουλῶσθον.
Εὐκτ.	(δουλόοισθον)	δουλοῖσθον,	(δουλοοίστην)	δουλοῖσθην.
Προστ.	(δουλόεσθε)	δουλοῦσθε,	(δουλοέσθων)	δουλούσθων.
Μεσ. πρτχ.	(ἐδουλόεσθον)	ἐδουλοῦσθον,	(ἐδουλοέσθην)	ἐδουλούσθην.

Οἱ ἄλλοι, πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατατικοῦ, χρόνοι τῶν συνηρημένων.

§ 18. Οἱ ἄλλοι, πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατχ., χρόνοι τῶν συνηρημένων σχηματίζονται καὶ κλίνονται, ὅπως οἱ αὐτοὶ χρόνοι τῶν βαρυτόνων.

Ἐνεργ. τιμήσω, ἐτίμησα, τετίμηκα, ἐτετιμήκειν. Μέσ. τιμήσομαι, ἐτιμησάμην, τετίμημαι, ἐτετιμήμην. Παθ. τιμηθήσομαι, ἐτιμήθην.

Ἐνεργ. ποιήσω, ἐποίησα, πεποίηκα, ἐπεποιήκειν. Μέσ. ποιήσομαι, ἐποιησάμην, πεποίημαι, ἐπεποιήμην. Παθ. ποιηθήσομαι, ἐποιήθην.

Ἐνεργητ. δουλώσω, ἐδούλωσα, δεδούλωκα, ἐδεδουλώκειν. Μέσ. δουλώσομαι, ἐδουλώσάμην, δεδούλωμαι, ἐδεδουλώμην. Παθ. δουλωθήσομαι, ἐδουλώθην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΣ΄.

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΤΩΝ ΦΩΝΗΝΤΟΛΗΚΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

§ 1. Τὸ ῥηματ. θέμα τῶν φωνηεντολήκτων εὐρίσκομεν ἀφαιρῶντες τὸ ω ἀπὸ τοῦ α΄ ἐνικ. προσ. τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεστ.: λύω, θέμα λυ-, τιμάω θέμα τιμα-.

§ 2. Οἱ ἄλλοι, πλὴν τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ, χρόνοι τῶν φωνηεντολήκτων ῥημάτων σχηματίζονται διὰ τῆς προσαρτήσεως τῶν πλήρων καταλήξεων εἰς τὸ ῥηματ. θέμα: λύ-σω λέλυ-κα κλπ.

§ 3. Τὰ φωνηεντολήκτα ἐν πᾶσι ταῖς ἄλλοις, πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατατ., χρόνοις ἐκτείνουσι τὸ τελικὸν βραχὺ φωνῆεν τοῦ θέματος, καὶ δὴ τὸ ᾠ εἰς η ἢ, ἂν προηγῆται ρ, ι, ε, εἰς ᾠ, τὸ ε εἰς η, τὸ ο εἰς ω καὶ τὸ ἰ καὶ ῠ εἰς ι καὶ ῡ τιμᾶ΄ω, τιμήσω, τετίμημαι κλπ., ἀλλὰ δρᾶ΄ω, δρᾶ΄σω, δεδρᾶμαι κλπ. — ἰᾶ΄ομαι, ἰᾶ΄σομαι κλπ. — ἔᾶ΄ω-ἔᾶ΄σω—ποιέω ποιήσω κλπ.—δουλώω-δουλώσω κλπ.

Σημ. 1. Τὸ χρῶμαι ὀμαλῶς ἔχει η μετὰ τὸ ρ καὶ οὐχί α (χρήσομαι, κέχρημαι), διότι ἀρχῆθεν ἦτο χρέομαι καὶ οὐχί χράομαι.

Σημ. 2. Τὸ ἀκροάσομαι, καίτοι τοῦ α δὲν προηγείται ρ ἢ ι ἢ ε ἐκτείνει τὸ ᾠ εἰς ᾠ: ἀκροᾶ΄σομαι, ἠκροασάμην.

§ 4. Ἐκ τῶν εἰς αω δὲν ἐκτείνουσι τὸ α ἐν τοῖς ἄλλοις, πλὴν τοῦ ἔνεστ. καὶ πρτκ., χρόνοις τὸ γελάω, σπάω, χαλάω, ὅπως καὶ ἐν τῇ νέφ, ἔτι δὲ τὸ θλάω καὶ κλάω, ἅπερ εἶναι μόνον τῆς ἀρχαίας· ἐγγελάσα, ἔσπασα, ἐχάλασα, ἔθλασα.

§ 5. Τὰ αὐτὰ ῥήματα ἐν τῷ παθητ. παρακειμ., μέλλ. καὶ ἀορ. α' ἔχουσι σ πρὸ τῶν καταλήξεων· γεγέλασμαι, ἐγελάσθην—ἐσπασμαι, ἐσπάσθην—κεχάλασμαι, ἐχαλάσθην—τέθλασμαι, ἐθλάσθην.

§ 6. Ἐκ τῶν εἰς εω δὲν ἐκτείνουσι τὸ ε ἐν τοῖς ἄλλοις, πλὴν τοῦ ἔνεστ. καὶ παρατ., χρόνοις τὸ αἰδέομαι, ἀρκέω, ἐμέω, καλέω, ξέω, τελέω· αἰδέσομαι, ἤρκεσα, ἤμεσα, ἐκάλεσα, ἔξεσα, ἐτέλεσα.

§ 7. α') Ἐκ τῶν ῥημάτων τούτων τὰ ἔχοντα παθητ. παρακειμ. καὶ ὑπερσυντ., παθ. ἀορ. καὶ μέλλ. α' ἢ τινας μόνον τῶν χρόνων τούτων ἔχουσιν ἐν αὐτοῖς πρὸ τῶν καταλήξεων σ' ἀρκέω, ἀρκεσθήσομαι, ἤρκεσμαι—τελέω, τελεσθήσομαι, τετέλεσμαι—ξέω, ξεσθήσομαι, ἐξεσθην—αἰδέομαι, ἠδέσθην.

Τὸ καλέω σχηματίζει τοὺς χρόνους τούτους οὕτως· κέκλημαι, ἐκεκλήμην, κληθήσομαι, ἐκλήθην ἐκ θέμ. κλα-

β') Τὸ δέω ἔχει δήσω, ἐδησα, ἐδησάμην, δεδήσομαι, ἀλλὰ δέδεκα, δέδεμαι, δεθήσομαι, ἐδέθην.

γ') Τὸ παραιέω καὶ ἐπαιέω ἐκτείνουσι τὸ ε μόνον ἐν τῷ παθ. παρακ παρήνημαι, ἐπήνημαι, ἀλλὰ ἐπαιέσομαι, ἐπήνεσα, ἐπήνεκα, ἐπαινεθήσομαι—παραιέω, παρήνεσα, παρήνεκα, παραινεθήσομαι.

§ 8. Τὸ καλέω καὶ τελέω σχηματίζουν τὸν ἐνεργ. καὶ μέσον μέλλ. εἰς ὦ, οῦμαι (Μέλλ. συνηρημένος)· τελῶ, τελεῖς, τελεῖ κλπ.

§ 9. Ἐκ τῶν εἰς υω δὲν ἐκτείνουσι τὸ υ, ἐν δὲ τῷ παθ. παρακειμ. καὶ ὑπερσυντ. καὶ ἐν τῷ παθ. μέλλ. καὶ ἀορ. α' ἔχουσι πρὸ τῶν καταλήξεων σ τὸ ἐλκύω, ἀνύω, πτύω, μεθύ(σκ)ω· π. χ. εἴλκυσα, εἴλκυμαι, εἴλκυσθην—ἦνῦσα, ἦνῦσμαι, ἦνῦσθην.

§ 10. Τὸ λύω, θύω καὶ δύω ἐκτείνουσι τὸ υ ἐν τῷ ἐνεργητ. καὶ μέσ. μέλλ. καὶ ἀορ. α', φυλάττουσι δὲ αὐτὸ βραχὺ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις χρόνοις· λῦ'σω, ἔλυσα, λῦ'σομαι, ἐλύσάμην, ἀλλὰ λέλυκα,

λέλυμαι, λυθήσομαι ἐλύ'θην—λύ'σω, ἔλυσα, λύ'σομαι, ἐλυσάμην,
ἀλλά τέθνηκα, τέθνημαι, τυθήσομαι, ἐτύθην—δύ'σω, δύ'σομαι,
ἔδυσα, ἀλλά δέδυκα, δέδυμαι, δυθήσομαι, ἐδύ'θην.

§ 11. Ἐκ τῶν εἰς ὧν δὲν ἐκτείνουσι τὸ ο τὸ ἀρόω, ἤροσα· ἔτι
δὲ τοῦ θμνυμι (= ὀρκίζομαι) οἱ χρόνοι οἱ ἐκ θέμ. ὁμο- σχηματιζό-
μενοι· ὄμοσα, ὀμώμοκα.

§ 12. Ἐχουσι σ πρὸ τῶν καταλήξεων, καίτοι ἔχουσι τὸ τελι-
κὸν φωνηέν μακρὸν ἢ ἐκτείνουσιν αὐτό, τὰ ἐξῆς·

1) Τὸ κλει(ή)ω, κρῖω καὶ δρᾶω μόνον ἐν τῷ παθ. μέλλ. καὶ
ἀορ. κλει(η)σθήσομαι, ἐκλεί(ή)σθην—χρῖσθήσομαι, ἐχρῖσθην—
ἐδρᾶσθην, ἀλλὰ κέκλει(η)μαι, κέκρῖμαι, δέδρᾶμαι.

2) Τὸ ἀκούω, κελεύω, σείω, χόω καὶ κρούω καὶ ἐν τῷ παθ.
μέλλ. καὶ ἀορ. καὶ ἐν τῷ παθητ. παρακειμ. καὶ ὑπερσυντ. ἤκου-
σμαι, ἀκουσθήσομαι—κεκέλευσμαι, κελυσθήσομαι—πέπεισμαι,
πεισθήσομαι—κέχωσμαι, ἐχώσθην—κέκρουσμαι, ἐκρούσθην, ἀλλὰ
κεκρουμένος.

§ 13. Ἀνωμάλως σχηματίζουσι τοὺς χρόνους αὐτῶν καὶ τὰ
ἐξῆς φωνηεντόληγτα·

1) καίω ἢ κᾶ'ω, καύσω, ἔκαυσα, κέκαυκα, κέκαυμαι, ἐκαύθην.

2) κλαίω ἢ κλα'ω, κλαύσομαι, ἔκλαυσα, κέκλαυμαι, ἐκλαύσθην.

3) πλέω, πλεύσομαι καὶ σοῦμαι, ἔπλευσα, πέπλευκα, ἐπλεύσθην.

4) πνέω (πνεύσομαι καὶ -σοῦμαι), ἔπνευσα, πέπνευκα, ἐπνεύ-
σθην.

5) χέω, μέλλ. χέω, ἔχεα, κέχνηκα, ἐχεάμην, κέχνημαι, ἐχύθην.

6) ῥέω, ῥυήσομαι, ἐρρύην, ἐρρύηκα.

7) νέω (= κολυμβῶ), τεύσομαι, ἔνευσα, νένευκα.

§ 14. Οἱ μέλ. πλευσσοῦμαι καὶ πνευσσοῦμαι κλίνονται, ὅπως δ
μέσος ἐνεστ. τῶν εἰς ἑω συνηρημένων (μέλλων Δωρικῶς). Ὁ μέλ.
χίω καὶ ὁ ἀόρ. ἔχεα δὲν ἔχουσι τὸν χρονικὸν χαρακτηριστῆρα σ.

ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΜΙ

§ 1. Ῥήματα εἰς μι λέγονται τὰ ῤήματα τὰ ἔχοντα ἐν τῷ α' ἐνικ. τῆς ὀριστ. τοῦ ἔνεργ. ἔνεστ. κατάληξιν μι' ἴστημι, τίθημι, δείκνυμι.

§ 2. Τὰ εἰς μι ῤήματα εἶναι ὀλίγα· κλίνονται δὲ διαφόρως ἢ τὰ βαρύτενα μόνον ἐν τῷ ἔνεργ. καὶ μέσφ ἔνεστ., παρτι. καὶ ἄορ. β'.

§ 3. Τὰ εἰς μι ῤήματα διαίρουνται εἰς δύο τάξεις. Πρώτης τάξεως λέγονται τὰ λήγοντα ἐν τῷ α' ἐνικ. τῆς ὀριστ. τοῦ ἔνεργ. ἔνεστ. εἰς ημι ἢ ωμι, δευτέρας δὲ τὰ λήγοντα ἐν τῷ αὐτῷ προσώπῳ εἰς νυμι ἢ ννυμι ἴστημι, τίθημι, δίδωμι—πήγνυμι, σκεδάννυμι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΑΖ'

Α' ΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΕΙΣ ΜΙ ΡΗΜΑΤΩΝ

Ι ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ. ΚΛΙΣΙΣ ΤΟΥ ΙΣΤΗΜΙ (Θέμ. στα- καὶ στη-)-

α') Ἐνεργητικὴ φωνή. 1) Ὀριστικὴ.

§ 4. Ἐνεστ. ἴ-στη-μι, ἴ-στη-ς, ἴ-στη-σι
ἴ-στά-μεν, ἴ-στά-τε, ἴ-στάσι(ν) (ἰστά-σαι).

§ 5. Αἱ κατάληξεις τῆς ὀριστ. τοῦ ἔνεργ. ἔνεστ. τῶν εἰς μι εἶναι·
μι, σ, σι—μεν, τε, σαι.

§ 6. Πρτ. ἴ-στη-ν, ἴ-στη-ς, ἴστη, ἴ-στα-μεν, ἴ-στάτε, ἴ-στά-σαν.

§ 7. Ἄορ. β' ἔ-στη-ν, ἔ-στη-ς, ἔ-στη, ἔ-στη-μεν, ἔ-στη-τε, ἔ-στη-σαν.

§ 8. Αἱ κατάληξεις τοῦ ἔνεργ. παρτι. καὶ ἄορ. β' τῶν εἰς μι ἐν τῇ ὀριστ. εἶναι· ν, σ, —, μεν, τε, σαν.

§ 9. Τὸ θέμα τοῦ ἔνεστ. πολλῶν εἰς μι ῤημάτων τῆς α' τάξεως σχηματίζεται ἐκ τοῦ ῤηματικοῦ θέμ. δι' ἀναδιπλασιασμοῦ, ὅστις εἶναι ι καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸ ἀρκτικὸν σύμφωνον τοῦ θέματος (ἐνε-

στωτικὸς ἀναδιπλασιασμός): δω, διδω, δίδωμι—θη, θιθη, θιθημι, τίθημι—σιη, σισιη, ἴσιημι.

Σημ. Ἐν τῷ τίθημι τὸ θ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλόν, διότι ἀκολουθεῖ ἄλλο δασύ. Ἐν τῷ ἴσιημι τὸ σ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ ἀνεπλήρωσεν ἢ δασεῖα.

§ 10. Ὁ παρακτ. τῶν εἰς μι σχηματίζεται ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ ἐνεστῶτος, ὃ δὲ ἀόρ. β' ἐκ τοῦ ῥηματ. θέματος· λαμβάνουσι δὲ τὴν ἀρμόζουσαν αὔξησιν ἰ' σιημι (ισιη), ἰ' σιην—(σιη) ἔσιην—τίθημι (τιθη), εἰτίην—(θε) ἔ-θεμεν.

§ 11. Αἱ καταλήξεις τῆς ὀριστ. τῶν εἰς μι ῥημάτων προστίθενται ἀμέσως εἰς τὸ θέμα ἀνευ διακριτικοῦ φωνήεντος· ἰ-σιη-μι, ἰ-σιη-μεν, ἰ-σιη-ν, ἔ-σιη-ν.

§ 12. α') Ὁ ἐνεργ. ἐνεστ., παρακτ. καὶ ἀόρ. β' τῶν εἰς μι ἔχουσιν ἐν τῷ ἐνικ. τῆς ὀριστ. τὸν μακρὸν χαρακτήρα η καὶ ω, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀριθμοῖς τὸν βραχὺν α, ε, ο. Τὸν μακρὸν χαρακτήρα η καὶ ω ἔχει ἐν πᾶσι τοῖς ἀριθμοῖς καὶ ἡ ὑποτακτικὴ.

β') Ὁ ἐνεργητ. ἀόρ. β' τοῦ ἴσιημι ἔχει τὸν χαρακτήρα η καὶ ἐν τῷ πληθ. τῆς ὀριστ., ἐν τῇ προστακτ., πλὴν τοῦ γ' πληθ. εἰς ντων, καὶ ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ ἔσιημεν, σιῆθι, σιῆτω, ἀλλὰ σάντων, σιῆραι.

§ 13. Ἀνὴκὸς ἀριθμός. Ἐνεστ. ἰσιάτον, ἰσιάτον.— Παρακτ. ἰσιάτον, ἰσιά'την.— Ἀόρ. β' ἔσιητον, ἔσιήτην.

2. Ὑποτακτικὴ.

§ 14. Ἐνεστ. ἰ-σιῶ, ἰ-σιῆς, ἰ-σιῆ,
ἰ-σιῶμεν, ἰ-σιῆτε, ἰ-σιῶσι(ν).

§ 15. Ἀόρ. β' σιῶ, σιῆς, σιῆ,
σιῶμεν, σιῆτε, σιῶσι(ν).

§ 16. α') Ἡ ἐνεργ. ὑποτακτ. τῶν εἰς μι ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς ἐνεργ. ὑποτακτ. τῶν βαρυτόνων, αἵτινες μετὰ τοῦ χαρακτήρος η καὶ ω συναιροῦνται· ἰσιῆ-ω—ἰσιῶ, ἰσιῆ-ης—ἰσιῆς, ἰσιῆ-ητε—ἰσιῆτε, τιῆ-ω—τιῶ, τιῆ-ης—τιῆς, διδώ-ω—διῶ, δώ-ης—δῶς.

β') Ἐν τῇ ὑποτακτ. τῶν εἰς μὶ ἔχομεν τὰς ἑξῆς συναϊρέσεις·
1) $\eta + \omega$, $\omega + \omega$ καὶ $\omega + \eta$ συναϊροῦνται εἰς ω , 2) $\omega + \eta$ εἰς φ ,
3) $\eta + \eta$ εἰς η καὶ 4) $\eta + \eta$ εἰς η .

γ') Ἡ ὑποτακτ. τοῦ ἐνεστ. καὶ ἀορ. β' τονίζεται ἐπὶ τοῦ ἐκ
τῆς συναϊρέσεως προκύπτοντος φωνήεντος· ἰσῆωμεν-ἰσῶμεν.

§ 17. Δυνικός ἀριθμός. Ἐνεστ. ἰσῆτον, ἰσῆτον. Ἀόρ. β'
σῆτον, σῆτον.

3. Εὐκτική.

§ 18. Ἐνεστ. ἰ-σῆ-ην, ἰ-σῆ-ης, ἰ-σῆ-η
ἰ-σῆ-μεν, ἰσῆ-τε, ἰ-σῆ-εν

§ 19. Ἀορ. β' σῆ-ην, σῆ-ης, σῆ-η
σῆ-μεν, σῆ-τε, σῆ-εν

§ 20. Δυνικός ἀριθμός ἰσῆτον, ἰσῆτην. Ἀόριστος σῆτον,
σῆτην.

Σημ. Οἱ μετὰ τοῦ η τύποι τοῦ δυν. καὶ πληθ. τῆς εὐκτ. τοῦ
ἐνεργητικοῦ ἐνεστῶτος καὶ ἀορ. β' ἰσῆτητον, ἰσῆτητην, ἰσῆτημεν,
ἰσῆτητε, ἰσῆτησαν—σῆτητον, σῆτητην, σῆτημεν, σῆτητε, σῆτη-
σαν εἶναι σπάνιοι.

§ 21. Αἱ καταλήξεις εἶναι· ἐνικ. ν, ς, —, μεν, τε, ν ἢ σαν.

§ 22. α') Διακριτικὸν φωνῆεν ἔχει ἢ ἐνεργ. εὐκτ. τῶν εἰς μὲ
ἐν μὲν τῷ ἐνικ. πάντοτε η , ἐν δὲ τῷ πληθ. καὶ δυν. ϵ καὶ σπα-
νώτερον η .

β') Τὸ ϵ τῆς εὐκτ. τῶν εἰς μὶ ἀποτελεῖ μετὰ τῶν χαρακτήρων
 α , ϵ , \omicron δίφθογγον ($\alpha\epsilon$, $\epsilon\iota$, $\omicron\iota$)· ἰσῆ+ην—ἰσῆτην, τῆ+ην—
τῆθειν, δίδο+ην—διδόην.

§ 23. Ἡ εὐκτική τῶν εἰς μὶ τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τοῦ ϵ
ἰσῆτην, ἰσῆτημεν.

4. Προστακτική.

§ 24. Ἐνεστ. ἰσῆ, ἰσῆ'-τω, ἰσῆ'-τε, ἰσῆ'-των ἢ ἰσῆ'-τωσαν.

§ 25. Ἀόρ. β' σῆ-θι, σῆ-τω, σῆ-τε, σῆ-των ἢ σῆ-τωσαν.

§ 26. Δυνικός ἀριθμ. Ἔνεστ. ἰσιᾶτον, ἰσιᾶ'των. Ἄορ. ῥ' σιῆ-
τον, σιῆτων.

§ 27. α') Αἱ καταλήξεις τῆς ἐνεργ. προστκ. τῶν εἰς μι εἶναι
Ἐνικ. θι ἦ—, τω, Πλθ. τε, ντων ἦ τωσαν.

β') Προσαρτῶνται δ' αὐταὶ ἀμέσως εἰς τὸ βραχὺ θέμα ἄνευ δια-
κριτικοῦ φωνήεντος, ὅπως καὶ αἱ τῆς ὀριστικῆς.

γ') Τὸ ῥ' ἐνικ. τῆς προστακτικῆς τοῦ ἐνεστώτος τοῦ ἰστημι
(ἴστη) σχηματίζεται ἐκ τοῦ μακροῦ θέματος ἄνευ καταλήξεως.

§ 28. Ἡ προστ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. ῥ', συντιθεμένη μετὰ προθέ-
σεων, ἀναθιβάξει τὸν τόνον, ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει ἢ λήγουσα· ἀπό-
στηθι, ἀπό-σιητε.

5. Ἀπαρέμφατον.

§ 29. 1) Ἔνεστ. ἰσιᾶ-ναι.—2) Ἄορ. ῥ' σιῆ-ναι.

§ 30. Ἡ κατάληξις τοῦ ἀπρμφ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. τῶν εἰς μι
εἶναι ναι· προσαρτᾶται δὲ εἰς τὸ βραχὺ θέμα ἄνευ διακριτικοῦ φωνή-
εντος· ἰστα + ναι = ἰσιᾶναι, τιθε + ναι = τιθέναι.

§ 31. Ἡ κατάληξις τοῦ ἀπρμφ. τοῦ ἐνεργ. ἄορ. ῥ' τῶν εἰς μι
εἶναι έναί· ὁ χαρακτήρ η, ε, ο συναιρεῖται μετὰ τοῦ ε τῆς κατα-
λήξεως εἰς η, ει, ου· σιη, σιῆναι—θε, θεῖναι.

§ 32. Τὰ ἐνεργ. ἀπρμφ. τῶν εἰς μι τονίζονται ἐπὶ τῆς παρα-
ληγουσῆς, εἴτε ἀπλοῦν εἴτε σύνθετον εἶναι τὸ ῥῆμα· ἰσιᾶναι, σιῆ-
ναι, ἀφισιᾶναι, ἀποσιῆναι.

6. Μετοχή.

§ 33. 1) Ἔνεστ. ἰσιᾶς, ἰσιᾶσα, ἰσιᾶν'
γεν. ἰσιᾶντος, ἰσιᾶσης, ἰσιᾶντος

2) Ἄορ. ῥ' σιᾶς, σιᾶσα, σιᾶν'
γεν. σιᾶντος, σιᾶσης, σιᾶντος.

§ 34. Ἡ ἐνεργ. μετοχ. τῶν εἰς μι ἔν τε τῷ ἐνεστ. καὶ ἄορ.
ῥ' ἔχει θέμ. εἰς ντ.

§ 35. Αί ἐνεργ. μετοχ. τῶν εἰς μι ἐν τῇ ἐγκ. ὀνομ. τοῦ ἀρσ. καὶ οὐδ. τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγουσῆς· ἰσιάς, ἰσιάν—τιθείς, τιθέν—διδοῦς, διδόν—ἀφιστάς, ἀφιστάν—ἐπιπιθείς, ἐπιπιθείς—προδιδούς, προδοῦς.

β') Μέση φωνή. 1. Ὀριστική.

§ 36. Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις (μαι, σαι, ται κλπ. μην, σο, το κλπ.) προσαρτῶνται ἀμέσως εἰς τὸ βραχὺ θέμα ἄνευ διακριτικοῦ φωνήεντος, ὥπως καὶ ἐν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ. Ὅθεν

§ 37. Ἐνεστ. ἴ-σιᾶ-μαι, ἴ-σιᾶ-σαι, ἴ-σιᾶ-ται
ἴ-σιᾶ'-μεθα, ἴ-σιᾶ'-σθε, ἴ-σιᾶ'-νται.

§ 38. Πρτκ. ἴ-σιᾶ'-μην, ἴ-σιᾶ'-σο, ἴ-σιᾶ'-το
ἴσιᾶ'-μεθα, ἴ-σιᾶ'-σθε, ἴ-σιᾶ'-ντο.

§ 39. Ἀόρ. 6' ἔ-θέ-μην, ἔ-θου, ἔ-θε-το
ἔ-θέ-μεθα, ἔ-θε-σθε, ἔ-θε-ντο.

§ 40. Δυῖκ. ἀριθμ. Ἐν. ἴ-σιᾶ'-σθον, ἴ-σιᾶ'-σθον—Πρτκ. ἴ-σιᾶ'-σθον, ἴ-σιᾶ'-σθην—Ἀόρ. 6' ἔθε-σθον, ἔθέ-σθην.

§ 41. Τὰ εἰς μι ῥήματα φυλάττουσι μὲν τὸ σ τῶν καταλήξεων σαι καὶ σο ἐν τῇ ὀριστ. καὶ προστακτ. τοῦ ἐνεστ. καὶ ἐν τῇ παρατακτ., ἀποβάλλουσι δὲ αὐτὸ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσι τοῦ ἐνεστ. καὶ ἐν τῇ ἀορ. 6' ἐνεστ. ὀριστ. ἴστα-σαι, προστκ. ἴστα-σο, παρατκ. ἴστα-σο, ἀλλὰ ὑποτακτ. ἰσιῆ, εὐκτ. ἰσταῖο—ἀόρ. 6' ὀριστ. ἔθου (ἐκ τοῦ ἔθε-σο), προστκ. θοῦ (ἐκ τοῦ θέ-σο), εὐκτ. θεῖο.

2. Ὑποτακτική.

§ 42. Ἡ ὑποτακτικὴ τῆς μέσης φωνῆς τῶν εἰς μι ἔχει τὰς καταλήξεις τῆς μέσης ὑποτακτ. τῶν βαρυτόνων· ωμαι, η, ηται—ώμεθα, ησθε, ωνται, αἵτινες προσαρτῶνται εἰς τὸ μακρὸν θέμα.

§ 43. Ἡ συναίρεσις τοῦ χαρακτῆρος μετὰ τῶν καταλήξεων τῆς μέσης ὑποτακτ. καὶ ὁ τονισμὸς αὐτῆς γίνονται, ὥπως καὶ ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ (§ 16, α'-γ'). Ὅθεν

§ 44. Ἐνεστ. *ἰ-σιῶμαι, ἰ-σιῆ, ἰ-σιῆται*
ἰ-σιῶμεθα, ἰ-σιῆσθε, ἰ-σιῶνται.

§ 45. Ἄορ. *ῶ, ῶμαι, ῶῆ, ῶῆται, ῶμεθα, ῶῆσθε, ῶνται.*

§ 46. Δυϊκ. ἀριθμ. ἐνεστ. *ἰ-σιῆσθον, ἰ-σιῆσθον.* — Ἄορ. *ῶ*
ῶσθον, ῶσθον.

3. Εὐκτική.

§ 47. Ἡ μέση εὐκτική τῶν εἰς *μι* ἔχει τὰς προσωπικὰς καταλήξεις *μην, σο, το, μεθα, σθε, ντο*, αἰτινες προσαρτῶνται εἰς τὸ βραχὺ θέμα.

§ 48. Διακριτικὸν φωνῆεν καὶ τῆς μέσης εὐκτ. τῶν εἰς *μι* εἶναι τὸ *ι*, ὅπερ μετὰ τοῦ χαρακτηῖρος ἀποτελεῖ δίφθογγον, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ (§ 22, *ῶ*). Ὅθεν·

§ 49. Ἐνεστ. *ἰ-σταῖ-μην, ἰ-σταῖ-ο, ἰ-σταῖ-το, ἰ-σταῖ-μεθα, ἰ-σταῖ-σθε, ἰ-σταῖ-ντο.*

§ 50. Ἄορ. *ῶ* *θεῖ-μην, θεῖ-ο, θεῖ-το, θεῖ-μεθα, θεῖ-σθε, θεῖ-ντο.*

§ 51. Δυϊκ. ἀριθ. Ἐνεστ. *ἰ-σταῖ-σθον, ἰ-σταῖ-σθην.* — Ἄορ. *ῶ*
θεῖ-σθον, θεῖ-σθην.

§ 52. Καὶ ἡ μέση εὐκτ. τῶν εἰς *μι* τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τοῦ *ι*.

4. Προστακτική.

§ 53. Αἱ καταλήξεις τῆς μέσης προστακτ. (*σο, σθω* κλπ.) προσαρτῶνται εἰς τὸ βραχὺ θέμα ἀνευ διακριτικοῦ φωνήεντος, ὅπως καὶ ἐν τῇ ἐνεργ. φωνῇ.

§ 54. Ἐνεστ. *ἰ-στά-σο, ἰ-στά-σθω, ἰ-στά-σθε, ἰστά-σθων* (ἢ *ἰ-στά-σθωσαν*).

§ 55. Ἄορ. *ῶ* *θεῖ-σθω, θεῖ-σθε, θεῖ-σθων* (ἢ *θεῖ-σθωσαν*).

§ 56. α') Ἡ προστακτ. τοῦ μέσου ἀορ. *ῶ* τῶν εἰς *μι*, συντιθεμένη μετὰ προθέσεως, ἀναβιδάζει τὸν τόνον, ἐφ' ὅσον ἡ λήγουσα ἐπιτρέπει· *θεῖ-σθω, ἀπό-θου—θέσθε, ἀπό-θεσθε, ἐκθεσθε.*

β') Δὲν ἀναβιδάζει τὸν τόνον μόνον τὸ *ῶ* ἐνικ., ὅταν εἶναι μο-

νοσύλλαβον καὶ σύνθετον μετὰ προθέσεως μονοσύλλαβου ἢ ἡ πρόθεσις πάσχη ἔκθλιψιν· θοῦ, ἐκ-θοῦ—δοῦ, ἐκ-δοῦ, ἐφ-οῦ.

5. Ἀπαρέμφατον.

§ 57. Ἐν τῷ μέσῳ ἀπαρεμφάτῳ τῶν εἰς μὴ προσαρτᾶται ἢ κατάληξις σθαι εἰς τὸ βραχὺ θέμα ἄνευ διακριτικοῦ φωνήεντος. Ὅθεν·

1) Ἐνεστ. ἴ-στα-σθαι— 2) Ἀόρ. β' θέ-σθαι.

§ 58. Τὸ ἀπαρέμφ. τοῦ μέσου ἐνεστώτος τῶν εἰς μὴ τονίζεται πάντοτε ἐπὶ τῆς προπαραληγοῦσης, τὸ δὲ τοῦ μέσ. ἀορ. β' ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης· ἴστασθαι, ἀνίστασθαι—δίδοσθαι, ἐπιδίδοσθαι—θέσθαι, ἀποθέσθαι—δόσθαι, ἀποδόσθαι.

6. Μετοχή.

§ 59. Ἐν τῇ μέσῃ μετοχῇ τῶν εἰς μὴ προσαρτᾶται ἢ κατάληξις μενος, η, ον εἰς τὸ βραχὺ θέμα ἄνευ διακριτικοῦ φωνήεντος. Ὅθεν·

1) Ἐνεστ. ἰ-στά-μενος, μένη, μενον.— 2) Ἀόρ. β' θέ-μενος, μένη, μενον.

7. Οἱ ἄλλοι χρόνοι τοῦ ἴστημι.

§ 60. Οἱ ἄλλοι χρόνοι τοῦ ἴστημι σχηματίζονται, ὅπως οἱ αὐτοὶ τῶν φωνηεντολόγητων βαρυτόνων.

Ἐνεργ. σιή-σω, ἔ-σιη-σα, ἔ-σιηκα, ἐσιήξω.—Μέσ. σιή-σομαι, ἐσιη-σάμην.—Παθ. σταθήσομαι, ἐστάθην.

§ 61. Οἱ κατὰ τὰ βαρύτερα σχηματιζόμενοι χρόνοι τῶν εἰς μὴ ἐν μὲν τῇ ἐνεργ. καὶ μέσῃ φωνῇ ἔχουσι τὸν μακρὸν χαρακτήρα (η ἢ ω), ἐν δὲ τῇ παθητικῇ τὸν βραχὺν (α ἢ ε ἢ ο).

§ 62. Ὁ παρακ. ἔσιηκα καὶ ὑπερσ. ἐσιήκειν ἢ εἰσιήκειν ἔχουσι μέσῃν καὶ παθητ. σημασίαν. Οἱ χρόνοι οὗτοι ἐν πολλοῖς προσώποις προσαρτῶσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις ἀμέσως εἰς τὸ θέμα ἄνευ χρονικοῦ χαρακτήρος καὶ διακριτικοῦ φωνήεντος.

Ὅριστ. ἔστηκα, ἔστηκας, ἔστηκε, ἔστήκαμεν ἢ ἔσταμεν, ἔστήκατε ἢ ἔστατε, ἔστήκασι(ν) ἢ ἔστασι(ν).

Ἦποτ. ἔστήκω, ἔστήκης, ἔστήκη, ἔστήκωμεν ἢ ἔστώμεν ἔστήκητε, ἔστήκωσι(ν) ἢ ἔστώσι(ν).

Ἐθκτ. ἔστήκοιμι, -κοις, -κοι, -κοιμεν, -κοιτε, -κοιεν.

Προστ. ἔστηκώς ἴσθι κλπ.

Ἄπαρμφ. ἔστηκέναι ἢ ἔσταναι.

Μετοχ. ἔστηκώς κλπ. ἢ ἔστώς, ἔστώσα, ἔστώς.

Ἦπερσυντ. ἔστήκειν ἢ εἰστήκειν, -κεις κλπ. ἔστήκεσαν ἢ εἰστήκεσαν ἢ ἔστωσαν.

Β' ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ ΤΙΘΗΜΙ, ΙΗΜΙ ΚΑΙ ΔΙΔΩΜΙ

§ 63. Ἡ κλίσις τοῦ τίθημι, ἴημι καὶ δίδωμι διαφέρει τῆς τοῦ ἴσθημι κατὰ τὸ ἔξης·

1) Τὸ β' ἐνικ. πρόσωπον τῆς προστακτικῆς τοῦ ἔνεστ. σχηματίζεται κατὰ τὰ συνηρημένα· τίθει, ἴει, δίδου (κατὰ τὸ ποιεῖ, δούλου).

2) Τὸ β' καὶ γ' ἐνικ. τοῦ ἔνεργ. παρατκ. τοῦ τίθημι καὶ ἴημι καὶ τὰ τρία ἐνικά τοῦ παρατκ. τοῦ δίδωμι σχηματίζονται κατὰ τὰ συνηρημένα· εἰθεις, εἴθει—ἴεις, ἴει—ἐδίδουν, ἐδίδους, ἐδίδου (κατὰ τὸ ἐποίεις, εἰ-ἐδούλου, ους).

3) Τὰ ἐνικά τοῦ ἔνεργ. ἄορ. β' εἶναι ἄχρηστα καὶ ἀναπληροῦνται διὰ τῶν ἐνικ. τοῦ α', ὅστις ἀντὶ τοῦ σ ἔχει κ' ἔθηκα, ας, ε—ἦκα, ας, ε—ἔδωκα, ας, ε.

1) Τὸ β' ἐνικ. τῆς προστακτικῆς τοῦ ἔνεργ. ἄορ. β' λήγει εἰς· θές, ἔς, δός.

Σημ. Τὸ β' ἐνικ. τῆς ὀριστ. τοῦ ἔνεργ. ἔνεστ. τοῦ τίθημι καὶ ἴημι σχηματίζεται καὶ κατὰ τὰ περισπώμενα· τίθεις, ἴεις.

§ 64. Ὡς παθητ. παρακ. καὶ ὑπερσ. τοῦ τίθημι χρησιμεύει τὸ κείμαι, ἐκείμην. — Ὁ τέθειμαι εἶναι μέσος.

ΚΛΙΣΙΣ ΤΩΝ
 ἴστημι, τίθημι,
 (Θέματα στα, στη- θε, θη-
 Ἐνεργη)

Ενεργητικὰ καὶ Παρατασικὸς				
Ἐνεργ.	ἴστημι	τίθημι	ἵημι	δίδωμι
	ἴστης	(τίθης) τιθεῖς	(ἵης) ἰεῖς	δίδως
	ἴσθησι(ν)	τίθησι(ν)	ἵησι(ν)	δίδωσι(ν)
	ἴσταμεν	τίθεμεν	ἵεμεν	δίδομεν
	ἴστατε	τίθετε	ἰετε	δίδοτε
	ἴστασι(ν)	τιθέασι(ν)	ἵασι(ν)	διδάασι(ν)
Ἐνεργ. Παρατ.	ἴστην	τίθην	ἵην	ἔδιδον
	ἴστης	τίθεις	ἵεις	ἔδιδους
	ἴστη	τίθει	ἵει	ἔδιδον
	ἴσταμεν	τίθεμεν	ἵεμεν	ἔδιδομεν
	ἴστατε	τίθετε	ἰετε	ἔδιδοτε
	ἴστασαν	τίθεσαν	ἵεσαν	ἔδιδοσαν
Ἐνεργ. Ἐπιτασικ.	ἴστω	τιθῶ	ἰῶ	διδῶ
	ἴσθης	τιθῆς	ἰῆς	διδῶς
	ἴσθη	τιθῆ	ἰῆ	διδῶ
	ἴσθωμεν	τιθῶμεν	ἰῶμεν	διδῶμεν
	ἴσθητε	τιθῆτε	ἰῆτε	διδῶτε
	ἴσθωσι(ν)	τιθῶσι(ν)	ἰῶσι(ν)	διδῶσι(ν)
Ἐνεργ. Ἐπιτασικ.	ἴσταιην	τιθεῖην	ἰεῖην	διδόειην
	ἴσταιης	τιθεῖης	ἰεῖης	διδόειης
	ἴσταιη	τιθεῖη	ἰεῖη	διδόειη
	ἴσταιμεν	τιθεῖμεν	ἰεῖμεν	διδόειμεν
	ἴσταιτε	τιθεῖτε	ἰεῖτε	διδόειτε
	ἴσταιεν	τιθεῖεν	ἰεῖεν	διδόειεν
Ἐνεργ. Προσπασκ.	ἴστη	τίθει	ἵει	δίδου
	ἴστα'τω	τιθ'τω	ἰέτω	διδότω
	ἴστατε	τίθετε	ἰετε	δίδοτε
	ἴσταντων	τιθέντων	ἰέντων	διδόντων
Ἐνεργ. Ἐπιτασικ.	ἴσταναι	τιθέναι	ἰέναι	διδόναι
Ἐνεργ. Ἐπιτασικ.	ἴστα'ς, -ᾶσα, -ᾶ'ν	τιθείς, -εῖσα, -έν	ἰεῖς, -εῖσα, -έν	διδούς, διδοῦσα, διδόν

ΕΙΣ ΜΙ ΡΗΜΑΤΩΝ

ἴημι, δίδωμι.

(σε) ἔ, (ση) ἦ—δο, δω.

τικὴ φωνή.

Οἱ ἄλλοι χρόνοι.

Μέλλ.	στήσω	θήσω	ῆσω	δώσω
Ἀόρ. α'	ἔστησα	ἔθηκα	ἦκα	ἔδωκα
Προκ.	ἔστηκα	τέθεικα	εἶκα	δέδωκα
Ὑπεροδ.	ἔστήκειν ἡλειστή-	(ἔτεθεικιν)	(εἶκειν)	ἔδεδώκειν
Μ. Τετ.	ἔστήξω [κειν]	—	—	—

Ἀόριότοι θ'

ἔστην	ἔθηκα	ἦκα	ἔδωκα
ἔστης	ἔθηκας	ἦκας	ἔδωκας
ἔστη	ἔθηκε(ν)	ἦκε	ἔδωκε
ἔστημεν	ἔθειμεν	εἶμεν	ἔδομεν
ἔστητε	ἔθετε	εἴτε	ἔδοτε
ἔστησαν	ἔθεσαν	εἶσαν	ἔδοσαν
στή	θή	ῆ	δώ
στής	θής	ῆς	δός
στή	θή	ῆ	δός
στώμεν	θώμεν	ῶμεν	δώμεν
στήτε	θήτε	ῆτε	δώτε
στώσι(ν)	θώσι(ν)	ῶσι(ν)	δώσι(ν)
στάην	θείην	εἶην	δοίην
στάης	θείης	εἶης	δοίης
στάη	θείη	εἶη	δοίη
στάιμεν	θειόμεν	εἶμεν	δοίμεν
στάιτε	θειίτε	εἴτε	δοίτε
στάϊεν	θειῖεν	εἶεν	δοῖεν
στήθι	θῆς	ῆς	δός
στήτω	θήτω	ῆτω	δώτω
στήτε	θήτε	ῆτε	δώτε
σάντων	θέντων	ῆντων	δόντων
στήγαι	θειναι	εἶναι	δοῦναι
στάς, στάσα, σάν	θείς, θεῖσα, θέν	εἶς, εἶσα, ἔν	δοῖς, δοῖσα, δόν.

Ἑνεδῶς καὶ Παρατατικῶς

Ἑνεδῶς.	ἴσταμαι ἴστασαι ἴσταται ἴσταμεθα ἴστασθε ἴστανται	ἴθιμαι ἴθισαι ἴθεται ἴθιμεθα ἴθισθε ἴθενται	ἴσμαι ἴσαι ἴται ἴμεθα ἴσθε ἴνται	δίδομαι δίδοσαι δίδοται διδόμεθα δίδοσθε δίδονται
Ἑνεδῶς. Παρατατικῶς.	ἴσταμην ἴστασο ἴστατο ἴσταμεθα ἴστασθε ἴσταντο	ἔτιθέμην ἔτιθεςο ἔτιθετο ἔτιθέμεθα ἔτιθισθε ἔτιθεντο	ἴμην ἴσο ἴστο ἴμεθα ἴσθε ἴντο	ἔδιδόμην ἔδιδοσο ἔδιδото ἔδιδόμεθα ἔδιδισθε ἔδιδοντο
Ἑνεδῶς. Ἰσοσυντακτικῶς.	ἴσῶμαι ἴσῃ ἴσῆται ἴσῶμεθα ἴσῆσθε ἴσῶνται	τιθῶμαι τιθῆ τιθῆται τιθῶμεθα τιθῆσθε τιθῶνται	ἴῶμαι ἴῃ ἴῆται ἴῶμεθα ἴῆσθε ἴῶνται	διδῶμαι διδῶ διδῶται διδῶμεθα διδῶσθε διδῶνται
Ἑνεδῶς. Ἑνεδῶς.	ἴσταίμην ἴσταῖο ἴσταῖτο ἴσταίμεθα ἴσταῖσθε ἴσταῖντο	τιθείμην τιθεῖο τιθεῖτο τιθείμεθα τιθεισθε τιθειντο	ἴείμην ἴεῖο ἴεῖτο ἴείμεθα ἴεισθε ἴειντο	δίδοίμην δίδοῖο δίδοῖτο δίδοίμεθα δίδοῖσθε δίδοῖντο
Ἑνεδῶς. Προσφαστικῶς.	ἴστασο ἴστασθῶ ἴστασθε ἴστασθῶν	ἴθισσο ἴθισθῶ ἴθισθε ἴθισθῶν	ἴσσο ἴσθῶ ἴσθε ἴσθῶν	δίδοσο δίδοσθῶ δίδοσθε δίδοσθῶν
Ἑνεδῶς. Ἑνεδῶς.	ἴστασθαι	ἴθισθαι	ἴσθαι	δίδοσθαι
Ἑνεδῶς. Μεταφραστικῶς.	ἴσταμένος, η, ον	ἴθιμένος, η, ον	ἴμένος, η, ον	δίδομένος, η, ον

Φωνή.

Οἱ ἄλλοι χρόνοι

Μ. μέλλ.	στήσομαι	θήσομαι	ῥήσομαι	δώσομαι
Μ. ἄορ. α'	ἐστησάμην	ἔτέθην	εἴθην	ἔδότην
Παθ. ἄορ.	ἐσταθήην	τεθήσομαι	ἔθήσομαι	δοθήσομαι
Μ. μέλλ.	σταθήσομαι		εἶμαι	δέδομαι
Πθ. παρκυ.				
'Αόριότοι θ'.				
ἐθέμην	εἴμην	ἔδομην		
ἔθου	εἶσο	ἔδου		
ἔθετο	εἶτο	ἔδοτο		
ἐθέμεθα	εἴμεθα	ἔδομεθα		
ἔθεοθε	εἶοθε	ἔδοοθε		
ἔθεντο	εἶντο	ἔδοντο		
θῶμαι	ῥῶμαι	δῶμαι		
θή	ῥῆ	δῶ		
θήται	ῥῆται	δῶται		
θώμεθα	ῥώμεθα	δώμεθα		
θήσθε	ῥήσθε	δῶσθε		
θῶνται	ῶνται	δῶνται		
θείμην	εἴμην	δοίμην		
θεῖο	εἶο	δοῖο		
θεῖτο	εἶτο	δοῖτο		
θείμεθα	εἴμεθα	δοίμεθα		
θεῖοθε	εἶοθε	δοῖοθε		
θεῖντο	εἶντο	δοῖντο		
θού	οὔ	δοῦ		
θέσθω	ἔσθω	δόσθω		
θεῖσθε	ἔοθε	δόσθε		
θέσθων	ἔσθων	δόσθων		
θέσθαι	ἔσθαι	δόσθαι		
θέμενος, η, ον	ἔμενος, η, ον	δόμενος, η, ον		

§ 65. Τὰ ῥήματα δύναμαι καὶ ἐπίσταμαι 1) ἐν τῷ β' ἐνικ. τοῦ παρτι. καὶ τῆς προστι. τοῦ ἐνεστ. ἀποβάλλουσι τὸ σ τῆς καταλήξεως σο καὶ συναιροῦσι τὸ αο εἰς ω· 2) ἐν τῇ ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. τοῦ ἐνεστ. ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον.

Παρατκ. ἐδύνω, ἠπίστω. — Προστι. δύνω, ἐπίστω. — Ὑποτ. δύνωμαι, δύνῃ, δύνῃται κλπ., ἐπίστωμαι, ἐπίσῃ, ἐπίσῃται κλπ. — Εὐκτ. δυναίμην, δύναιο, δύναιτο κλπ., ἐπισταίμην, ἐπίσταιο, ἐπίσταιτο κλπ.

§ 66. Κατὰ τὴν ὀριστ. τοῦ παρατκ. ἐδυνάμην καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις τοῦ ἐνεστ. δύναμαι κλίνεται καὶ ὁ ἀόρ. ἐπριάμην (= ἠγόρασα) τοῦ ὀνόματι-οῦμαι.

Ὅριστ. ἐπριάμην, ἐπρίω, ἐπρίατο κ.λ.π. — Ὑποτκ. πρίωμαι, πρίῃ, πρίῃται κλπ. Εὐκτ. πριαίμην, πρίαιο, πρίαιτο. — Ἀπαρέμφ. πρίασθαι. — Μετοχ. πρίαμενος, η, ον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΗ΄

Β΄ ΤΑΞΙΣ ΤΩΝ ΕΙΣ ΜΙ

Θέμα ἐνεστώτος εἰς νυ ἢ ννυ.

§ 1. α') Τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατ. τῆς β' τάξεως τῶν εἰς μι σχηματίζεται διὰ τῆς προσθήκης τοῦ νυ εἰς τὸ ῥηματικὸν θέμα· δεικ, δεικ-νυ, δείκνυ-μι — ζευγ, ζευγ-νυ, ζεύγνυ-μι.

β') Μετὰ προηγούμενον φωνῆεν ἀντὶ τοῦ νυ ὑπάρχει ννυ· τὸ διπλοῦν ν ἐρμηνεύεται οὕτω· τὸ θέμα ἀρχικῶς ἔληγεν εἰς σ, ὅπερ ἀφωμοιώθη πρὸς τὸ ν τοῦ νυ· κορέννυμι, θεμ. κορεσ, κορέσ-νυμι κορέννυμι.

Σημ. Κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ ἔχοντα θέμα λήγον εἰς σ γρά-

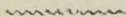
φονται διὰ διπλοῦ ν καὶ τὸ στρώννυμι καὶ χώννυμι, ὧν τὸ θέμα λήγει εἰς φωνήεν, στρω, χω.

§ 2. Ἡ ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. τοῦ ἐνεστ. τῶν εἰς νυμι ἢ ννυμι σχηματίζεται πάντοτε κατὰ τὰ βαρύτενα· δεικνύω, δεικνύομαι, δεικνύοιμι, δεικνυοίμην.

Σημ. Πλὴν τῆς ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. ἀπαντῶσι καὶ ἄλλοι τύποι τῶν εἰς ν(ν)υμι ῥημάτων κατὰ τὰ βαρύτενα, μάλιστα δὲ τὸ γ' ἐνικ. τοῦ παρακτ.: ἐδείκνυε, δεικνύουσι, δεικνύειν, δεικνύων.

§ 3. Αἱ ἄλλαι ἐγγλίσεις τοῦ ἐνεστ. καὶ ὁ παρακτ. κλίνονται, ὅπως οἱ αὐτοὶ χρόνοι τῶν ἄλλων εἰς μι ῥημάτων.

§ 4. Τὸ ν τῶν εἰς ν(ν)υμι εἶναι μακρὸν 1) ἐν τῷ ἐνικ. ἀριθμ. τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστ. καὶ παρακτ., 2) ἐν τῷ ὅ' ἐνικ. τῆς προστακτ. τοῦ ἐνεστ. — Πανταχοῦ ἀλλαχοῦ εἶναι βραχύ.

Παράδειγμα ῥήματος εἰς -νυμι.

		Ἑνεργητικὴ φωνή	Μέση φωνή
ἽΟριστ. Ἑνεδ.	Ἑνικός	1 δεικνῶμι	δεικνύμαι
		2 δεικνῶς	δεικνύσασαι
		3 δεικνῶσι(ν)	δεικνύται
	Πληθυντικός	1 δεικνῶμεν	δεικνύμεθα
		2 δεικνῶτε	δεικνύσθε
		3 δεικνῶσι(ν)	δεικνύται
ἽΟριστ. Παρτα.	Ἑνικός	1 ἐδεικνῶν	ἐδεικνύ'μιην
		2 ἐδεικνῶς	ἐδεικνύσο
		3 ἐδεικνῶ	ἐδεικνυτο
	Πληθυντικός	1 ἐδεικνῶμεν	ἐδεικνύμεθα
		2 ἐδεικνῶτε	ἐδεικνύσθε
		3 ἐδεικνῶσαν	ἐδεικνυτο
ἽΥποστ.	Ἑνικός	1 δεικνῶ'ω	δεικνῶ'ωμαι
		2 δεικνῶ'ης κλπ.	δεικνῶ'η κλπ.
Εὐκτ.	Ἑνικός	1 δεικνῶ'οιμι	δεικνῶ'οιμην
		2 δεικνῶ'οις κλπ.	δεικνῶ'οιο κλπ.
Προστακτ.	Ἑνικός	2 δεικνῶ	δεικνύσο
		3 δεικνῶ'τω	δεικνύσθω
	Πληθυντικός	2 δεικνῶτε	δεικνύσθε
		3 δεικνῶ'ντων καὶ (δεικνύσσαν)	δεικνύσθων καὶ (δεικνύσθωσαν)
Μετ. Ἀπ.		δεικνῶ'ναι	δεικνύσθαι
		δεικνῶ'ς, ῶσα, ῶ'ν	δεικνύμενος, η, ον
Μέλλ.	Ἑνεργ. δείξω. Μέσ. δείξομαι. Παθ. δειχθήσομαι		
Ἐδέρ.	»	ἔδειξα	» ἐδειξάμην » ἐδείχθην
Προκ.	»	δέδειχα	δέδειγμα

§ 5. Κατὰ τὸ δείκνυμι κλίνονται καὶ τὰ κεράννυμι, σκεδάννυμι, ἀμφιέννυμι, ἀποσβέννυμι, ξώννυμι, πήγνυμι, ξήγνυμι, μείγνυμι, ζεύγνυμι, ἀπόλλυμι, ὀμνυμι κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΘ'

Ἀόριστοι κατὰ τὰ εἰς μι.

§ 1. Ῥήματά τινα εἰς ὦ ἔχοντα θεματικὸν χαρακτήρα α, ω, υ σχηματίζουσιν ἄορ. 6' κατὰ τὰ εἰς μι. Ὁ χαρακτήρ τῶν ἀορίστων τούτων ἄ, ὕ ἐκτείνεται καὶ μόνον πρὸ τοῦ ι ἢ νι μένει βραχύς, ὁ δὲ ὦ συστέλλεται εἰς ο πρὸ τοῦ ι ἢ νι, ὁ δὲ τοῦ ἐβίων μόνον πρὸ τοῦ νι (ἔθεν εὐκτική βιφήν).

§ 2. Τοιαῦτα ῥήματα εἶναι τὰ ἑξῆς·

α') Θέμα εἰς α· ἀποδιδράσκω, δρα-, ἀπέδραῶν — βαίνω, βα-, ἔβην—φθάγω, φθα-, ἔφθην—ὠνοῦμαι, πρια-, ἐπριάμην.

β') Θέμα εἰς ω· ἄλλισκομαι, ἄλω-, εἰ' ἄλων—γιγνώσκω, γνω- ἔγνων—ζῶ, βιω-, ἐβίων.

γ') Θέμα εἰς υ· δύνω καὶ δύομαι, δυ-, ἔδυν—φύομαι, φυ-, ἔφυν.

§ 3. Παραδείγματα κλίσεως.

Ὁριστ. ἔβην, ἔδης, ἔδη, ἔβημεν, ἔδητε, ἔδησαν.

Ἐπιπ. βῶ, βῆς, βῆ, βῶμεν, βῆτε, βῶσι(ν).

Εὐκτ. βαίην, βαίης, βαίη, βαίμεν ἢ βαίημεν, βαίτε ἢ βαίητε, βαίεν ἢ βαίησαν.

Προστ. βῆθι, βῆτω, βῆτε, βάντων ἢ βῆτῶσαν. Ἀπρμ. βῆναι. Μετ. βάς.

Ὁριστ. ἔγνων, ἔγνως, ἔγνω, ἔγνωμεν, ἔγνωτε, ἔγνωσαν.

Ἐπιπ. γνῶ, γνῶς, γνῶ, γνῶμεν, γνῶτε, γνῶσι(ν).

Εὐκτ. γνοίην, γνοίης, γνοίη, γνοίμεν ἢ γνοίημεν, γνοίτε ἢ γνοίητε, γνοίεν ἢ γνοίησαν. Προστ. γνώθι, γνώτω, γνώτε, γνόντων ἢ γνώτῶσαν. Ἀπρμ. γνώναι. Μετ. γνούς, γνοῦσα, γνόν.

Ὁριστ. ἔδυν, ἔδυσ, ἔδυν, ἔδουμεν, ἔδυτε, ἔδυσαν.

Ἐπιπ. δύνω, δύης, δύη, δύομεν, δύητε, δύοσι(ν).

Εὐκτ. ἄχρηστος.

Προστ. δῦθι, δύτω, δύτε, δύντων ἢ δύτῶσαν. Ἀπρμ. δύναι. Μετ. δύς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Μ΄

ΚΛΙΣΙΣ ΤΩΝ ΡΗΜ. ΦΗΜΙ, ΕΙΜΙ, ΟΙΔΑ, ΔΕΔΟΙΚΑ, ΚΕΙΜΑΙ,
ΚΑΘΗΜΑΙ ΚΑΙ ΧΡΗ

11-12 Sab. Γαυτ

§ 1. Φημί (=λέγω· θέμ. φη-, φα-).

Όριστ. φημί, φής, φησί, φαμέν, φατέ, φασί(ν).

Υποκτ. φῶ, φῆς φῆ, φῶμεν, φῆτε, φῶσι(ν).

Εὐκτ. φαίην, φαίης, φαίη, φαίμεν ἢ φαίημεν, φαίητε, φαίεν ἢ φαίησαν.

Προστ. φά'θι, φάτω, φάτε, φάντων ἢ φάτωσαν. Ἀπαρέμφατ. φάναί. Μετ. φάσκων, φάσκουσα, φάσκον.

Παρακτ. ἔφηγν, ἔφης ἢ ἔφησθα, ἔφη, ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν.

Μέλλ. φήσω, σεις κλπ. Ἀόρ. ἔφησα, σας κλπ.

Πάντες οἱ τύποι τῆς ὀριστ. τοῦ ἐνεστ. ἐγκλίνονται πλὴν τοῦ φής.

Ἐο παρακτ. καὶ τὸ ἀπαρέμφ. τοῦ ἐνεστ. ἔχουσι καὶ σημασίαν ἀορίστου (=ἔλεγον ἢ εἶπον, νὰ λέγῃς ἢ νὰ εἰπῇς).

§ 2. Εἶμι (=θά ἔλθω, θά πορευθῶ· θ. εἰ-, ἰ-).

Ἐνεστ. Ὁριστ. εἶμι, εἶ, εἶσι(ν), ἴμεν, ἴτε, ἴασι(ν).

» Ὑποκτ. ἴω, ἴης, ἴη, ἴωμεν, ἴητε, ἴωσι(ν).

» Εὐκτ. ἴοιμι ἢ ἴοίην, ἴοις, ἴοι, ἴοιμεν, ἴοιτε, ἴοιεν.

» Προστ. ἴθι, ἴτω, ἴτε, ἴόντων ἢ ἰέτωσαν.

» Ἀπαρφ. ἰέναί.— Μετ. ἰών, ἰούσα, ἰόν.

Παρκτ. ἦα ἢ ἦειν, ἦεις ἢ ἦεισθα, ἦει ἢ ἦειν, ἦμεν, ἦτε, ἦσαν.

Παρατηρήσεις. 1) Ἡ ὀριστ. τοῦ ἐνεστ. ἔχει πάντοτε μέλλοντος σημασίαν, ἢ δ' εὐκτική, τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἡ μετοχὴ ἔχουσιν ἄλλοτε μὲν μέλλοντος, ἄλλοτε δὲ ἐνεστώτος σημασίαν. Ὡς ἐνεστώτως δὲ τοῦ εἶμι ἐν τῇ ὀριστ. λαμβάνεται τὸ ἔρχομαι.

2) Ἡ ὑποτακτ., ἢ εὐκτ. καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ εἶμι σχηματίζονται κατὰ τὰ εἰς ω ῥήματα.

3) Τὰ σύνθετα τοῦ εἶμι ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον ἐν τῇ ὀριστικῇ καὶ προστακτ. τοῦ ἐνεστώτος· ἄπειμι, ἄπιθι· ἀλλὰ ἀπῆα, ἀπιών.

§ 3. Οἶδα (=γνωρίζω· θ. εἶδ-, ἰδ-).

Παρκ. 'Οριστ. οίδα, οίσθα, οίδε, ἴσμεν, ἴστε, ἴσασι(ν).

» 'Υποκ. εἰδῶ, εἰδῆς, εἰδῆ, εἰδῶμεν, εἰδῆτε, εἰδῶσι(ν).

» Ἐνκτ. εἰδείην, εἰδείης, εἰδείη, εἰδείμεν ἢ εἰδείμεν, εἰδείτε ἢ εἰδείτε, εἰδείσαν.

Προσκ. ἴσθι, ἴστω, ἴστε, ἴστων ἢ ἴστωσαν.

'Απαρέμφ. εἰδέναί. Μετ. εἰδῶς, εἰδυία, ὄς.

'Υπερο. ἤδη ἢ ἤδειν, ἤδησθα ἢ ἤδεισθα ἢ ἤδεις, ἤδει ἢ ἤδειν, ἤδειμεν ἢ ἤσμεν, ἤδειτε ἢ ἤστε, ἤδεσαν ἢ ἤσαν.

Μέσ. Μέλλ. εἴσομαι, εἴσει κλπ. Ἐνκτ. εἰσοίμην, εἴσοιο κλπ.

'Απαρμφ. εἴσεσθαι. Μετ. εἰσόμενος.

Ο παρακ. οἶδα ἔχει πάντοτε σημασίαν ἐνεστώτος.

§ 4. Δέδοικα = φοβοῦμαι.

Παρκ. 'Οριστ. δέδοικα ἢ δέδια, δέδοικας, δέδοικε ἢ δέδιε, δέδοίκαμεν ἢ δέδιμεν, δέδοίκατε ἢ δέδιτε, δέδοίκασι(ν) ἢ δέδιασι(ν).

'Υποκ. δεδίη, δεδίωσι(ν). — 'Απαρμφ. δεδοίκεναι ἢ δεδιέναι.

Μετ. δεδοικῶς ἢ δεδιῶς, δεδοικυία, δεδιῶς.

'Υπερσυντ. ἐδεδοίκειν, ἐδεδοίκεις, ἐδεδοίκει, ἐδεδοίκειμεν, ἐδεδοίκατε, ἐδεδοίκασαν ἢ ἐδέδισαν.

§ 5. Κεῖμαι. Τὸ κεῖμαι χρησιμεύει ὡς παθητ. παρακμ. τοῦ τίθημι (= ἔχω τεθῆ [ὑπ' ἄλλου]), διότι ὁ τίθειμαι ἔχει μόνον μέσην σημασίαν.

'Ενεστ. 'Οριστ. κεῖμαι, κείσαι, κείται, κείμεθα, κείσθε, κείνται.

'Υποκ. κέηται, κέησθε, κέωνται. Ἐνκτ. κέοιτο, κέοιντο.

Προσκ. κείσο, κείσθω (κείσθε, κείσθων ἢ κείσθωσαν).

'Απαρέμφ. κείσθαι. Μετ. κείμενος, μένη, μενον.

§ 6. Κάθημαι (κατὰ-ἤμαι θ. ἦσ-).

'Ενεστ. 'Οριστ. κάθημαι, κάθησαι, κάθηται, καθήμεθα, κάθησθε, κάθηνται. 'Υποκ. καθῶμαι, καθῆ, καθῆται, καθώμεθα, καθῆσθε, καθῶνται. (Ἐνκτ. καθήμην, καθῆο, καθῆτο, καθήμεθα, καθῆσθε, καθῆντο.)-(Προστακτ. κάθησο, καθῆσθω, κάθησθε, καθῆσθων ἢ καθῆσθωσαν). 'Απαρέμφ. καθῆσθαι. Μετ. καθήμενος.

Παρακτ. ἐκαθήμην ἢ καθήμην, ἐκάθησο ἢ καθῆσο, ἐκάθητο ἢ

ΕΛΛ. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ Ζ. Φ.

εἰς τὴν βιβλίον

καθη(σ)το, ἐκαθήμεθα ἢ καθήμεθα, ἐκάθησθε ἢ καθήσθε, ἐκάθηγτο
ἢ καθήγτο.

Ἡ ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. τοῦ *κάθημαι* σπάνια ὄσασι ἀναπλη-
ροῦνται ἐκ τοῦ *καθέζομαι*.

§ 7. *Χρῆ* (=ἀνάγκη εἶναι, πρέπει).

Τὸ *chrē* εἶναι κυρίως ἀκλιτον ὀδισιαστικὸν καὶ σημαίνει ἀνάγκη,
ἀλλὰ κατὰ παράλειψιν τοῦ ἐστίν, εὐκόλως νοουμένου, προσέλαβε
σημασίαν ῥήματος = ἀνάγκη εἶναι.

Τὸ *chrē*, ῥῆμα γινόμενον, ἔχει ὑποτ. *chrēi*, εὐκτ. *chrēi*, ἀπρμφ.
chrēnai, μετχ. *chrēōn*· πρτκ. *chrēn* ἢ *chrēn*.

Σημ. Πάντες οἱ τύποι οὗτοι προήλθον ἐκ συγχωνεύσεως τοῦ
chrē μετὰ τοῦ *h̄*, εἶη, εἶναι, ὄν, ἦν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΑ'

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

Τὰ ῥήματα εἶναι ἀνώμαλα ἢ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν *chrē-*
nōn ἢ κατὰ τὴν σημασίαν αὐτῶν.

α') Ἀνώμαλα κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν *chrōnōn*.

Τὰ κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν *chrōnōn* ἀνώμαλα ῥήματα διαι-
ροῦνται εἰς τέσσαρας τάξεις.

1) Τὰ σχηματίζοντα τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατατ. ἐκ τοῦ
ῥηματικοῦ θέματος διὰ τῆς προσθήκης 1) *ν*, 2) *αν*, 3) *αν* καὶ ἄμα
ν πρὸ τοῦ τελικοῦ συμφώνου τοῦ θέματος καὶ 4) *νε*· φθάνω, θ. φθα—
ἀμαρτάνω, θ. ἀμαρτ—μανθάνω, θ. μαθ—ἀφικνοῦμαι, θ. ἐκ—

2) ῥήματα, ὧν τὸ ῥηματικὸν θέμα λαμβάνει ε 1) ἐν τῷ ἐνε-
στῶτι καὶ παρατατικῷ μόνον· 2) ἐν τούτοις καὶ ἐν ἄλλοις χρόνοις·
3) μόνον ἐν τισι τῶν ἄλλων χρόνων καὶ 4) ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις

χρόνοι πλὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατκ. ὠθέω-ὠθῶ, θ. ὠθ—ἐπιμέλομαι, θ. (ἐπι)μελ—μένω, θ. μεν—βούλομαι, θ. βουλ.

3) Ῥήματα, ἅτινα τὸ θέμα τοῦ ἐνεστ. καὶ παρατ. σχηματίζουσιν ἐκ τοῦ ῥηματικοῦ θέματος διὰ τῆς προσθήκης σκ ἢ ισκ. Τινὰ δὲ τούτων λαμβάνουσι καὶ ἐνεστωτικὸν ἀναδιπλασιασμόν· ἀρέσκω, θ. ἄρε—εὐρίσκω, θ. εὐρ—γινώσκω, θ. γνω.

4) Ῥήματα σχηματίζοντα τοὺς χρόνους ἐκ διαφόρων θεμάτων συγγενῶν κατὰ σημασίαν· ἐσθίω, ἐσθί, ἐδ-, φαγ-, βρω.

β') Ἀνώμαλα κατὰ σημασίαν.

Τὰ κατὰ σημασίαν ἀνώμαλα διαιροῦνται εἰς τὰς ἑξῆς τάξεις

1) Τὰ ἔχοντα μέσον μέλλοντα μὲ ἐνεργητικὴν σημασίαν π. χ. ἀκούω-ἀκούσομαι, ἁμαρτάνω-ἁμαρτήσομαι, λαμβάνω-λήφωμαι.

2) Τὰ ἔχοντα μέσον μέλλοντα μὲ παθητικὴν σημασίαν π. χ. ἀδικῶ-ἀδικήσομαι, ἀλίσκομαι-ἀλώσομαι, κωλύω-κωλύσομαι, πολεμῶ-πολεμήσομαι.

3) Τὰ ἔχοντα παθητικὸν ἀόριστον μὲ μέσῃν σημασίαν π. χ. κινῶμαι-ἐκινήθη, πορεύομαι-πορεύθη, στρέφομαι-ἐστράφη.

4) Τὰ ἔχοντα παθητικὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον μὲ μέσῃν σημασίαν π. χ. ἀπαλλάττομαι-ἀπαλλαγῆσομαι-ἀπηλλάγη, κατακλίνομαι-κατακλινήσομαι-κατεκλίθη, σφάζομαι-σωθῆσομαι-ἐσώθη.

5) Τὰ ἔχοντα ἐνεργητικὸν παρακείμενον καὶ ἀόριστον ὅ" μὲ μέσῃν ἢ παθητικὴν σημασίαν π. χ. ἀλίσκομαι-ἐάλωκα-ἐάλων, ἵσταμαι-ἔστηκα-ἔστη, πίπτω-πέπτωκα-ἔπεσον, δύομαι-δέδυκα-ἔδυν.

6) Τὰ ἀποθετικά, ἧτοι τὰ ῥήματα, ἅτινα ἀπέβαλον (ἀπέθεντο) τὴν ἐνεργητικὴν φωνὴν καὶ ἔχουσι μόνον τὴν μέσῃν φωνὴν μὲ ἐνεργητικὴν σημασίαν π. χ. δέχομαι, ἐργάζομαι, βούλομαι, ἀρνοῦμαι.

Τὰ ἀποθετικά λέγονται 1) μέσα ἀποθετικά, ὅταν ἔχωσι μέσον ἀόριστον μὲ ἐνεργητικὴν σημασίαν π. χ. αἰτιῶμαι-ἠτιασάμην, δωροῦμαι-ἔδωρησάμην· 2) παθητικά ἀποθετικά, ὅταν ἔχωσι παθητι-

κὸν ἀόριστον μὲ ἐνεργητικὴν σημασίαν· π. χ. ἄγαμαι-ἠγάσθην, ἐπί-
σταμαι-ἠπιστήθην, οὔμαι-ᾤήθην.

γ') Κατάλογος τῶν συνηθεστάτων ἀνωμάτων ἑρημάτων.

A

Ἄγνυμι (θ. ἀγ-, ἀγ-γυ-). Παρὰ τοῖς πεζολόγοις πάντοτε σύν-
θετον: Κατάγνυμι (= θραύω, συντρίβω), ἀόρ. κατέαξα, παρακείμ. 6'
κατέαγα (μετὰ παθ. σημασίας = εἶμαι συντετριμμένος), τετελ. μέλλ.
κατεαγῶς ἔσομαι. Παθ. κατάγνυμαι, παθ. ἀόρ. 6' κατεάγην.

Ἄγορεύω (θ. ἀγορευ-, ἐρ-, ρε-, ἐπ-), παρατκ. ἠγόρευον, μέλλ.
— ἐρῶ, ἀόρ. 6' — εἶπον, παρακ. εἶρηκα, ὑπερσ. ἀπειρήκειν ἢ ἀπει-
ρηκῶς ἦν. Παθ. ἀγορευομαι, παρατκ. ἠγορευόμην, μέσος μέλλ.
(μετὰ παθητ. σημ.) προαγορευόσομαι, π. μέλλ -ρηθήσομαι, παθητ.
ἀόρ. -εῤῥήθην, παρακ. -εἶρημαι, ὑπερσ. -εἰρήμην ἢ εἰρημένος ἦν.

Αἰρέω-ᾶ (= λαμβάνω, κυριεύω αἶρε- ἔλ-), παρατκ. ἤρουν,
μέλλ. αἰρήσω, ἀόρ. 6' εἶλον, παρακ. ἤρηκα, ὑπερσ. ἤρήκειν. Μέσ.
καὶ παθ. αἰρούμαι, παρατκ. ἤρούμην, μέσ. μέλλ. αἰρήσομαι, μέσος
ἀόρ. 6' εἰλόμην, παθ. μέλλ. αἰρεθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἤρέθην, τετελ.
μέλλ. ἤρήσομαι, παρακ. ἤρημαι, ὑπερσ. ἤρήμην.

Αἰσθάνομαι (θ. αἰσθ-, αἰσθε-, αἰσθαν-), παρατκ. ἠσθανόμην,
μέσ. μέλλ. αἰσθήσομαι, μέσ. ἀόρ. 6' ἠσθόμην, παρακ. ἠσθημαι.

Ἄκουω (θ. ἀκου-, ἀκο-), παρατκ. ἠκουον, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ.
σημ. ἀκούσομαι, ἀόρ. ἠκουσα, παρακ. ἀκήκοα, ὑπερσυντ. ἠκηκόειν
καὶ ἀκηκῶς ἦν. Παθ. ἀκούομαι, παθ. μέλλ. ἀκουσθήσομαι, παθ.
ἀόρ. ἠκούσθην.

Ἄλισκομαι (= συλλαμβάνομαι ἐν πολέμῳ, κυριεύομαι· θ. ἄλ-,
ἄλω- (ἄλο-), ἄλίσκ-), παρατκ. ἠλίσκόμην, μέσ. μέλλ. ἄλωσομαι,
ἐνεργ. ἀόρ. 6' μετὰ παθητ. σημασίας ἔάλων, παρακείμενος ἔάλωκα.

Ἄμαρτανω (= σφάλλομαι, ἀποτυγχάνω· θ. ἄμαρτ-, ἄμαρτε-,
ἄμαρταν-), παρατκ. ἠμάρτανον, μέσ. μέλλ. μετὰ σημασίας ἐνεργ.
ἄμαρτήσομαι, ἀόρ. 6' ἠμαρτον, παρακ. ἠμάριηκα, ὑπερσ. ἠμαρτή-

κειν. Παθ. ἑμαρτάνομαι, παρατκ. ἡμαρτάνετο, ἀόρ. ἡμαρτήθη, παρακ. ἡμάρτηται, υπερσυντ. ἡμάρτητο.

✓ Ἀμφιέννυμι (= ἐνδύω· θ. (ἀμφι)-εσ), παρατκ. ἡμφιέννυν, ἀόρ. ἡμφίεσα. Μέσ. ἀμφιέννυμαι, μέσος μέλλων ἀμφιέσομαι, παρακειμί, ἡμφίεσμαι.

✓ Ἀναλίσκω ἢ ἀναλώω-ῶ (= ἐξοδεύω· θ. ἀναλ-, ἀναλο-, ἀνκ-λίσκ-), παρατκ. ἀνήλισκον ἢ ἀνήλουν, μέλ. ἀναλώσω, ἀόρ. ἀνήλωσα, παρακ. ἀνήλωκα, υπερσυντ. ἀνηλώκειν. Μέσ. καὶ παθ. ἀνκ-λίσκομαι ἢ ἀναλοῦμαι, παρατκ. ἀνηλισκόμην ἢ ἀνηλούμην, παθητ. μέλλ. ἀναλωθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἀνηλώθη, παρακ. ἀνήλωμαι, υπερσ. ἀνηλώμην.

✓ Ἀνοίγω ἢ ἀνοίγνυμι (θ. οἴγ-), παρατκ. ἀνέφγον, μέλλ. ἀνοίξω, ἀόρ. ἀνέφξα, παρακ. ἀνέφχα. Παθ. ἀνοίγομαι ἢ ἀνοίγνυμαι, παθητ. ἀνεφγόμενη, τετελ. μέλλ. μετὰ παθητ. σημ. ἀνεφξομαι, παθ. ἀόρ. ἀνεφχθή, παρακ. ἀνέφγμαι, υπερσυντ. ἀνέφγμην.

✓ Ἀπεχθάνομαι (= γίνομαι μισητός· θ. ἐχθ-, ἐχθε-, ἐχθαν-), παρατκ. ἀπηχθανόμενη, μέσ. μέλλ. ἀπεχθήσομαι, μ. ἀόρ. β' ἀπηχθήσ-μην, παρακ. ἀπήχθημαι, υπερσ. ἀπηχθήμην.

✓ Ἀποδιδράσκω (= φεύγω κρυφίως· θ. δρα-, δι-δρά-σκ-), παρατκ. ἀπεδίδρασκον, μέσ. μέλλ. μετὰ σημ. ἐνεργ. ἀποδράσομαι, ἀόρ. β' ἀπέδραν (υποτκ. ἀποδρῶ, ἀποδρᾶς, ᾶ κλπ., εὐκτ. ἀποδραίην, αἴης, αἴη κλπ., ἀπαρέμ. ἀποδρᾶναι, μτχ. ἀποδράς), παρακ. ἀποδέδρακα, υπερσ. ἀπεδέδρακειν.

✓ Ἀρέσκω (θ. ἀρε-, ἀρεσκ-), παρατκ. ἤρεσκον, μέλ. ἀρέσω, ἀόρ. ἤρεσα. Μέσ. ἀρέσομαι, παρατκ. ἤρεσκόμην.

✓ Αὔξω ἢ αὐξάνω (θ. αὔξ-, αὔξε-, αὔξαν-), παρατ. ηὔξανον, μέλλ. αὐξήσω, ἀόρ. ηὔξησα, παρακ. ηὔξηκα. Μέσ. καὶ παθ. αὐξομαι ἢ αὐξάνομαι, παρατκ. ηὔξόμην ἢ ηὔξανόμην, μέσ. μέλλων αὐξήσομαι, παθ. μέλλ. αὐξηθήσομαι, παθ. ἀόρ. ηὔξηθη, παρακ. ηὔξημαι, υπερσ. ηὔξημην.

✓ Ἀχθόμαι (= ἀγανακτῶ, λυποῦμαι· θ. ἀχθ-, ἀχθε-), παρατκ. ἤχθόμην, μέσ. μέλλ. ἀχθέσομαι, παθ. ἀόρ. ἤχθέσθη.

Β

Βαίνω (=βαδίζω· θ. βα-, βαν-, βαιν-), παρτ. -ἔβαινον, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ. σημ. -βήσομαι, ἀόρ. β' -ἔβην, παρκ. -βέβηκα, ὑπερσ. -ἐβεθήκειν. Παθ. βαινομαι, παθ. ἀόρ. -ἐβά'θηγ, πρκ. -βέβᾶμαι.

Βάλλω (=ρίπτω· θ. βαλ-, βλα-, βάλλ-), παρτ. ἔβαλλον, μέλ. βαλῶ, ἀόρ. β' ἔβαλον, παρκ. βέβληκα, ὑπερσ. ἐβεβλήκειν. Μέσ. καὶ παθ. βάλλομαι, παρτ. ἐδαλλόμεγν, μέσ. μέλ. -βαλοῦμαι. μέσ. ἀόρ. β' ἐδαλόμην, παθ. μέλ. βληθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐδλήθηγ, παρκ. -βέβλημαι, ὑπερσ. -ἐβεβλήμην.

Βούλομαι (=θέλω· θ. βουλ-, βουλε-), θ., παρτ. ἐβουλόμην ἢ ἡβουλόμην, μέσ. μέλ. βουλήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐβούλήθηγ ἢ ἡβούλήθηγ, πρκ. βεβούλημαι.

Γ

Γηράσκω (θ. γηρα-, γηρασκ-), μέλ. γηράσω, μέσ. μέλ. γηράσομαι, ἀόρ. ἐγήρασα καὶ β' ἐγήραν (μόνον κατ' ἀπαρμφ. γηράναι), πρκ. γεγήρακα.

Γίγνομαι (θ. γεν-, γν-, γιγν-, γενε-), πρτ. ἐγιγνόμην, μέσ. μέλ. γενήσομαι, μέσ. ἀόρ. β' ἐγενόμην, παρκ. γέγονα ἢ γεγονώς εἰμι καὶ γεγένημαι, ὑπερσ. ἐγεγόνειν ἢ γεγονώς ἦν καὶ ἐγεγενήμην, τετ. μέλ. γεγονώς ἔσομαι.

Γινώσκω (θ. γνω-, γιγνωσκ-), παρτ. ἐγίγνωσκον, μέσ. μέλ. μετὰ σημ. ἐνεργ. γνώσομαι, ἀόρ. β' ἔγνω, πρκ. ἔγνωκα, ὑπερ. ἐγνώκειν ἢ ἐγνωκώς ἦν, τετ. μέλ. ἐγνωκώς ἔσομαι. Παθ. γιγνώσκομαι, πρτ. ἐγιγνωσκόμεγν, παθ. μέλ. γνωσθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐγνώσθηγ, πρκ. ἔγνωσμαι, ὑπερσ. ἐγνώσμην.

Δ

Δάκνω (=δαγκάνω· θ. δακ-, δηκ-, δάκν-), παρτ. ἔδακνον, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ. σημ. δήξομαι, ἀόρ. β' ἔδακον. Παθ. δάκνομαι, παθ. ἀόρ. ἐδήχθηγ, παρκ. δέδηγμαί.

Δέω (=ἀπέχω, ἔχω ἔλλειψιν· θ. δε- δεε-), παρτ. ἔδεον, μέλ. δεήσω, ἄορ. ἐδέησα. Συνήθως ἀπρόσωπον (δεῖ, ἔδει, δεήσει, ἐδέησε, δεδέηκε). Μέσ. δέομαι (=1) ἔχω ἀνάγκην, 2) παρακαλῶ), παρτ. ἐδεόμην, μέσ. μέλ. δεήσομαι, παθ. ἄορ. ὡς μέσ. ἐδεήθην, παρκ. δεδέημαι.

Δοκέω-ᾶ καὶ ἀπροσώπως δοκεῖ (θ. δοκ-, δοκε-), παρτ. ἐδόκουν, μέλ. δόξω, ἄορ. ἔδοξα, παθ. παρκ. δέδοκται ἢ δεδογμένον ἐστί, ὑπερσ. ἐδέδοκτο ἢ δεδογμένον ἦν.

Δύω (=βυθίζω· θ. δυ-, δυν-), παρτ. -ἔδουν, μέλ. -δύσω, ἄορ. -ἔδουσα. Μέσ. δύομαι ἢ δύνω, παρτ. ἐδύομην, μέσ. μέλ. δύσομαι, ἄορ. β' μετὰ μέσ. σημι. ἔδυν, παρκ. ἐνεργ. μετὰ μέσης σημι. δέδουκα, ὑπερσ. -ἐδεδύκειν. Παθ. -δύομαι, παρτ. -ἐδύομην, παθ. ἄορ. -ἐδύθη, παρκ. δέδουμαι.

Ε

Ἐγείρω (=σηκώνω, ἐξυπνῶ τινα· θ. ἐγερ-, ἐγρ-), παρτ. ἤγειρον, μέλ. ἐγερῶ, ἄορ. ἤγειρα, παρκ. β' ἐγρήγορα (=εἶμαι ἔξυπνητός, ἀγρυπνῶ), ὑπερσ. β' ἐγρηγόρειν. Μέσ. καὶ παθ. ἐγείρομαι, παρτ. -ἤγειρόμην, παθ. ἄορ. καὶ ὡς μέσ. ἠγέρθην, μέσ. ἄορ. β' ἠγρόμην.

Ἐζομαι (θ. ἐδ-, ἐδε-), παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις πάντοτε σύνθετον· κατέζομαι (=βάλλω τὸν ἑαυτόν μου νὰ καθίσῃ), παρτ. ἐκαθεζόμην (μετὰ σημι. ἄορ.), μέλ. καθεδοῦμαι.

Ἐθέλω (θ. ἐθελ-, ἐθελε-), καὶ θέλω, παρτ. ἤθελον, μέλ. ἐθελήσω, ἄορ. ἠθέλησα, παρκ. ἠθέληκα, ὑπερσ. ἠθελήκειν.

Ἐλαύνω (θ. ἐλα-, ἐλαυ-ἐλαυν-), παρτ. ἤλαυνον, μέλ. ἐλῶ (-ἔλα, ἄ κλπ.), ἄορ. ἤλασα, παρκ. -ἐλήλακα. Παθ. ἐλαύνομαι, παρτ. ἤλαυνόμην, μέσ. ἄορ. ἤλασάμην, παθ. ἄορ. ἠλάθην, παρκ. ἐλήλαμαι.

Ἐλκω (θ. ἐλκ-, ἐλκυ-), παρτ. εἴλκον, μέλ. -ἔλξω, ἄορ. εἴλκυσα, παρκ. εἴλκυκα. Παθ. ἐλκομαι, παρτ. εἰλόμην, μέσ. ἄορ. εἴλκυσάμην, παθ. ἄορ. εἰλύσθην, παρκ. εἴλκυμαι.

Ἐπιμέλομαι (ἢ ἐπιμελοῦμαι) (θ. μελ-, μελε-), παρτακ. ἐπεμε-

λόμην (ἢ ἐπεμελούμην), μέσ. μέλλ. ἐπιμελήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐπεμε-
λήθην, παρακ. ἐπιμεμέλημαι.

**Ερχομαι* (θ. ἐρ-, ἐρχ- (ἐκ τοῦ ἐρ-σκ), ἐλυθ-), παρακτ. ἦειν ἢ
ἦα, μέλλ. εἶμι, ἀόρ. β' ἦλθον, παρακείμενος ἐλήλυθα, ὑπερσυντέλ.
ἐληλύθειν.

**Ερωτάω*-ᾶ (θ. ἐρ-, ἐρε-, ἐρωτα-), παρακτ. ἠρώτων, μέλλ.
ἐρωτήσω, μέσ. μέλλ. μετὰ σῆμ. ἐνεργ. ἐρήσομαι, ἀόρ. ἠρώτησα,
μέσ. ἀόρ. β' μετὰ σῆμ. ἐνεργ. ἠρόμην, παρακ. ἠρώτηκα. Παθ. ἐρω-
τῶμαι, παρακτ. ἠρωτώμην, παθητ. ἀόρ. ἠρωτήθην, παρακείμενος
ἠρώτημαι.

**Εσθίω* (= τρώγω· θ. ἐσθι-, ἐδ-, ἐδε-, φαγ-), παρακτ. ἦσθιον,
μέσ. μέλλ. μετ' ἐνεργ. σῆμ. ἐδομαι, ἀόρ. β' ἔφαγον, παρκ. ἐδήδοκα.
Παθ. παρκ. κατεδήδεσμένος.

**Εύρισκω* (θ. εὐρ-, εὔρε-, εὔρισκ-), παρακτ. ἠῦ(εὔ)ρισκον, μέλλ.
εὔρήσω, ἀόρ. β' ἠῦ(εὔ)ρον, ἠῦ(εὔ)ρηκα, ὑπερσ. ἠῦ(εὔ)ρηκῶς ἦν.
Μέσ. καὶ παθ. εὔρισκομαι, παρακτ. ἠῦ(εὔ)ρισκόμην, μέσ. μέλλ.
εὔρήσομαι, μέσ. ἀόρ. β' ἠῦ(εὔ)ρόμην, παθητ. μέλλ. εὔρεθήσομαι,
παθητ. ἀόρ. ἠῦ(εὔ)ρέθην, παρακείμ. ἠῦ(εὔ)ρημαι, ὑπερσυντέλ. ἠῦ-
(εὔ)ρήμην.

**Εχω* (θ. (σ)εχ-, σχ-, σχε-), παρακτ. εἶχον, μέλλ. ἔξω ἢ σχήσω,
ἀόρ. β' ἔσχον, παρακ. ἔσχηκα. Μέσ. καὶ παθ. ἔχομαι, παρακτ. εἰχό-
μην, μέσ. μέλλ. καὶ ὡς παθ. ἔξομαι ἢ σχήσομαι, μέσ. ἀόρ. β' καὶ
ὡς παθ. ἐσχόμην, παρακ. ἔσχημαι.

**Εψω* (= ψήνω· βράζω, θ. ἐψ-, ἐψε-), μέσ. μέλλ. μετ' ἐνεργ.
σῆμ. ἐψήσομαι, ἀόρ. ἤψησα. Παθ. ἔψομαι.

Ξ

**Ζεύγνυμι* (θ. ζυγ-, ζευγ-, ζευγνυ-), παρακτ. ἐζεύγγυ, ἀόρ.
ἔζευξα. Μέσ. καὶ παθ. ζεύγγυμαι, μέσ. ἀόρ. ἐζευξάμην, παθ. ἀόρ.
α' ἐζεύχθην καὶ β' ἐζύγγην, παρακ. ἔζευγμαί.

Zō (θ. ζη-, βιω-), παρατκ. ἔζων, μέλλ. ζήσω καὶ μέσ. βιώσομαι, ἀόρ. ἐβίω, παρκ. βεβίωκα, παθ. παρακ. βεβίωται.

Ⓜ

Θέω (=τρέχω· θ. θε-, θευ-), παρατκ. ἔθειον, μέσ. μέλλ. -θεύσομαι. Τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τοῦ τρέχω· ἀόρ. β' ἔδραμον, παρακ. -δεδράμηκα, ὑπερσυντ. ἐδεδραμήκειν.

Θνήσκω (θ. θαν-, θνα-, θνη-, θνήσκ- ἐκ τοῦ θνησι), παρὰ τοῖς πεζολόγοις εἶναι πάντοτε σύνθετον (ἀποθνήσκω) πλὴν τοῦ παρακ., ὑπερσυντ. καὶ τετελεσμ. μέλλοντος· παρατκ. ἀπέθνησκον, μέσ. μέλλ. ἀποθανοῦμαι, ἀόρ. β' ἀπέθανον, τετελ. μέλλ. τεθνήξω ἢ τεθνηκῶς ἔσομαι, παρακ. τέθνηκα, ὑπερσυντ. ἐτεθνήκειν.

I

Ἰζω (θ. ἴδ-), παρὰ πεζοῖς σύνθ. καθίζω (τινά), παρατκ. ἐκάθισον, μέλλ. καθιῶ, ἀόρ. ἐκάθισα ἢ καθισα. Μέσ. καθίζομαι, παρατκ. ἐκαθισόμην, μέλλ. καθιζήσομαι, ἀόρ. -ἐκαθισάμην.

Ἰκνέομαι-οὔμαι (= ἔρχομαι, φθάνω· θ. ἰκ-, ἰκνε-), πάντοτε σύνθετον, παρατκ. ἀφικνούμην, μέλλ. ἀφίξομαι, μέσ. ἀόρ. β' ἀφικύμην, παρακ. ἀφίγμαι, ὑπερσ. ἀφίγμην.

K

Καθεύδω (= κοιμῶμαι· θ. εὔδ-, εὔδε-), παρκ. ἐκάθειδον ἢ καθηῦδον, μέλλ. καθειδήσω.

Καλέω-ῶ (θ. καλε- (κλα-), κλη-), παρατκ. ἐκάλουν, μέλλ. καλῶ, ἀόρ. ἐκάλεσα, παρακ. κέκληκα, ὑπερσ. ἐκεκλήκειν. Μέσ. καὶ παθ. καλοῦμαι, παρατκ. ἐκαλούμην, μέσ. μέλλ. καλοῦμαι, μέσ. ἀόρ. α' ἐκαλεσάμην, παθητ. μέλλ. κληθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐκλήθην, τετελεσμ. μέλλ. κεκλήσομαι, παρακείμ. κέκλημαι, ὑπερσυντέλ. ἐκεκλήμην.

Κάμνω (=κοπιᾶζω, ἀσθενῶ· θ. καμ-, κμη-, καμν-), παρατκ. ἔκαμνον, μέσ. μέλλ. μετ' ἐνεργ. σημ. καμοῦμαι, ἀόρ. β' ἔκαμον. παρκ. κέκμηκα, ὑπερσυντ. ἐκεκμήκειν.

Κεράννυμι ἢ κεραννύω (= ἀναμειγνύω· θ. κερασ-, κρα-, κεραννυ-), ἀόρ. ἐκέρασα. Μέσ. καὶ παθητ. κεράννυμαι, παθητ. μέλλ. κραθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐκράθηγν καὶ ἐκεράσθηγν, μέσ. ἀόρ. ἐκερασάμην, παρκ. κέκραμαι.

Κλαίω καὶ κλάω (θ. κλα-, κλαε-), παρατ. ἔκλασον, μέλλ. κλαθήσω καὶ μέσ. μετ' ἐνεργητ. σημ. κλαύσομαι, ἀόρ. ἔκλαυσα.

Δ

Λαγχάνω (= λαμβάνω διὰ κλήρου· θ. λαχ-, ληχ-, λαγχαν-), παρατ. ἐλάγγανον, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ. σημ. λήξομαι, ἀόρ. β' ἔλαχον, παρκ. εἴληχα, ὑπερσ. εἰλήχειν. Παθ. λαγγάνομαι, ἀόρ. παθ. ἐλήχθηγν, παρκ. εἴληγμαι.

Λαμβάνω (θ. λαβ-, ληβ-, λαμβαν-), παρατ. ἐλάμβανον, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ. σημ. λήψομαι, ἀόρ. β' ἔλαβον, τετ. μέλ. εἴληφώς ἔσομαι, παρκ. εἴληφα, ὑπερσ. εἰλήφειν ἢ εἰληφώς ἦν. Μέσ. καὶ παθ. λαμβάνομαι, παρατ. -ἐλαμβανόμεην, μέσ. ἀόρ. β' ἐλαβόμεην, παθ. μέλ. ληφθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐλήφθηγν, τετ. μέλ. -εἰλημμένος ἔσομαι, παρκ. εἴλημμαι, ὑπερσ. -εἰλήμην.

Λανθάνω (= μένω ἄγνωστος, διαφεύγω τὴν προσοχήν· θ. λαθ-, ληθ-, λανθαν-), παρατ. ἐλάνθανον, μέλ. λήσω, ἀόρ. ἔλησα, παρκ. λέλιθα, ὑπερσ. ἐλελήθειν. Μέσ. ἐπιλανθάνομαι (= λησιμονῶ), παρατ. ἐπελανθανόμεην, μέλ. ἐπιλήσομαι, μέσ. ἀόρ. β' ἐπελαθόμεην, παρκ. ἐπιλέλησμαι, ὑπερσ. ἐπελελήσμηγν.

Λέγω (θ. λεγ-, ἐρ-, ἐρε-, ῥε-, ἐπ-), παρατ. ἔλεγον, μέλ. λέξω ἢ ἐρῶ, ἀόρ. ἔλεξα, εἶπα, ἀόρ. β' εἶπον, παρακ. εἶρηκα, ὑπερσ. εἰρήκειν ἢ εἰρηκῶς ἦν. Παθ. λέγομαι, παρατ. ἐλεγόμεην, τετ. μέλ. εἰρήσομαι, παθ. μέλ. ῥηθήσομαι, παθ. ἀόρ. ἐρρήθηγν, παρκ. εἶρημαι, ὑπερσ. εἰρήμην ἢ εἰρημένος ἦν.

Μ

Μανθάνω (θ. μαθ-, μαθε-, μανθαν-), παρατ. ἐμάνθανον, μέσ.

μέλ. μετ' ενεργ. σημ. μαθήσομαι, άόρ. δ' έμαθον, παρκ. μεμάθηκα, ύπερσ. έμεμαθήκειν ή μεμαθηκώς ήγ. Παθ. μαθηάνομαι.

Μάχομαι (θ. μαχ-, μαχε-), παρκ. έμαχόμεην, μέσ. μέλ. μαχοῦμαι, μέσ. άόρ. έμαχεσάμην, παρκ. μεμάχημαι.

Μέλει (άπρόσωπον) = (έστι φροντίς· θ. μελ-, μελε-), παρκ. έμελε, μέλ. μελήσει, άόρ. έμέλησε, παρκ. μεμέληκε, ύπερσ. έμεμελήκει.

Μέλλω (=σκοπεύω, βραδύνω· θ. μελλ-, μελλε-), παρκ. έμελλον ή ήμελλον, μέλ. μελλήσω, άόρ. έμέλλησα. Παθ. μέλλεται.

Μένω (θ. μεν-, μενε-), παρκ. έμενον, μέλ. μενώ, άόρ. έμεινα, παρκ. μεμένηκα.

Μιμνήσκω (=ένθυμίζω· θ. μνη-, μιμνησκ- εκ τοῦ μιμνη-ισκ-), παρκ. έμίμνησκον, μέλ. -μνήσω, άόρ. -έμνησα. Μέσ. μιμνήσομαι, παρκ. -έμιμνησκόμεην, μέσ. μέλ. -μνήσομαι, παθ. μέλ. μετά μέσ. σημ. μνησθήσομαι, παθ. άόρ. μετά μέσ. σημ. έμνήσθην, τετ. μέλ. μεμνήσομαι, παρκ. μέμνημαι, ύπερσ. έμεμνήμην.

IN

Νέμω (=μοιράζω, βόσκω· θ. νεμ-, νεμε-), παρκ. ένεμον, μέλ. νεμῶ, άόρ. ένειμα, παρκ. -νεμέμηκα. Μέσ. και παθ. νέμομαι, παρκ. ένεμόμην, μέσ. μέλ. νεμοῦμαι, μέσ. άόρ. ένειμάμην, παθ. άόρ. ένεμήθην, παρκ. νενέμημαι, ύπερσ. -ένενεμήμην.

O

Οἶομαι και οἶμαι (=νομίζω· θ. οι-, οιε-), παρκ. ώόμην και ώήμην, μέσ. μέλ. οίήσομαι, παθ. άόρ. ώήθην.

Οἶχομαι (=άναχωρῶ· θ. οίχ-, οίχε-), παρκ. ώχόμεην μ. μέλ. οίχθήσομαι.

Όλλυμι (=άφανίζω· θ. δλ-, δλε-, (δλ-νυ-) δλλυ-), πάντοτε σύνθετον, παρκ. άπώλλυμ, μέλ. άπολώ, άόρ. άπόλεσα, παρακ. άπολώλεκα, ύπερσ. άπωλωλέκειν, τετ. μέλ. άπολωλεκώς έσομαι. Παθ. άπόλλυμαι, παρκ. άπωλλύμην, μέσ. μέλ. μετά παθ. σημ. άπολοῦ-

μαι, μέσ. ἄορ. μετὰ παθ. σημ. ἀπωλόμην, ἐνεργ. παρκ. 6' μετὰ παθ. σημ. ἀπόλωλα, ὑπερσ. ἀπωλώλειν.

*Ομνυμι (= ὀρκίζομαι· θ. ὀμ-, ὀμο-, ὀμνυ-), παρτ. ὤμνυν, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ. σημ. ὀμοῦμαι, ἄορ. ὤμοσα, παρκ. ὀμώμοκα, ὑπερσ. ὀμωμόκειν, τετ. μέλ. ὀμωμοκῶς ἔσομαι. Μέσ. ὀμνυμαι, παρτ. ὀμνύμην, μέσ. ἄορ. ὀμοσάμην, παθ. μέλ. ὀμοσθήσομαι, παθ. ἄορ. ὀμόθην, παθ. παρκ. ὀμώμοται (μτχ. ὀμωμοσμένος), ὑπερσ. ὀμώμοτο.

*Οράω-ῶ (βλέπω· θ. ὄρα-, ὄπ-, ἴδ-), παρτ. ἐώρων, μέσ. μέλ. μετ' ἐνεργ. σημ. ὄψομαι, ἄορ. 6' εἶδον, παρκ. ἐόρακα ἢ ἐώρακα, ὑπερσ. ἐωράκειν. Παθ. ὄρῶμαι, παρτ. ἐωρώμην, παθ. μέλ. ὄφθησομαι, παθ. ἄορ. ὄφθην, παρκ. ἐώραμαι. Μέσ. ὄρῶμαι, παρτ. ἐωρώμην, μέσ. ἄορ. 6' -εἰδόμην.

*Οφείλω (θ. ὄφελ-, ὄφειλ-, ὄφειλε-), παρατι. ὄφειλον, μέλλ. ὄφειλήσω, ἄορ. ὄφειλησα, ἄορ. 6' ὄφελον, ὑπερσ. ὄφειλήκειν. Παθ. ὄφριλομαι, παρατι. ὄφειλόμην, παθητ. ἄορ. μετ. ὄφειληθεῖσα.

Οφλισκάνω (θ. ὄφλ-, ὄφλε-, ὄφλισκ-, ὄφλισκαν-), παρατι. ὄφλίσκανον, μέλλ. ὄφλήσω, ἄορ. 6' ὄφλον, παρκ. ὄφληκα, ὑπερσ. ὄφλήκειν ἢ ὄφληκῶς ἦν.

II

Παίζω (θ. παιδ-, παιγ-), παρατι. ἔπαιζον, μέλλ. δωρικ. μετ' ἐνεργητ. σημ. παιζοῦμαι, ἄοριστ. ἔπαισα, παθητ. παρακείμενος πέπαισμαι.

Πάσχω (θ. παθ-, πασχ-, πενθ-), παρατι. ἔπασχον, μέσ. μέλλ. πείσομαι, ἄορ. 6' ἔπαθον, παρακ. 6' πέπονθα, ὑπερσυντ. 6' ἐπεπόνθειν ἢ πεπονθῶς ἦν, τετελ. μέλλ. πεπονθῶς ἔσομαι.

Πετάννυμι καὶ πειαννύω (θ. πετα(σ)-, πτα-, πεταννυ-), παρτ' Ἄττικοῖς πεζολόγοις ἀπαντᾷ σύνθετον ἀναπετάννυμι, παρατι. ἀνεπετάννυν, ἄορ. ἀνεπέτᾱσα. Παθ. -πετάννυμαι, παρατι. -ἐπεταννύμην, παρακ. -πέπταμαι.

Πέτομαι (= πετῶ· θ. πετ-, πτη-, πτ-), μέσ. μέλλ. πτήσομαι, μέσ. ἄορ. 6' ἐπτόμην.

Πήγνυμι (θ. παγ-, πηγ-, πηγνυ-), άόρ. έπηξα. Μέσ. και παθ. πήγνυμαι, παρατκ. έπηγνύμην, παθητ. μέλλ. β' παγήσομαι, παθητ. άόρ. β' έπάγην, μέσ. άόρ. έπηξάμην, ενεργ. παρκμ. β' μετά μέσ. σσημ. πέπηγα, ύπερσ. έπεπήγειν.

Πίνω (θ. πι-, πιν-, πο-), παρατκ. έπινον, μέσ. μέλλ. μετ' ενεργ. σσημ. πίομαι, άόρ. β' έπιον, παρακ. πέπωκα. Παθητ. πίνομαι, παρκμ. έπινόμην, παθ. άόρ. έπόθην, παρακμ. πέποται.

Πίπτω (θ. πετ-, πτ-, πίπτ-), παρατκ. έπιπτον, μέσ. μέλλ. πεσομαι, άόρ. β' έπεσον, παρακείμ. πέπτωκα, ύπερσυντ. έπεπτώκειν ή πεπτωκώς ήν.

Πλέω (θ. πλε(υ)), παρατκ. έπλεον, μέσ. μέλλ. μετ' ενεργ. σσημ. πλεύσομαι και δωρ. πλευσομαι, άόρ. έπλευσα, παρακ. πέπλευκα, ύπερσ. έπεπλεύκειν, παθητ. παρακμ. μετοχ. πεπλευσμένος.

Πυνθάνομαι (= πληροφορομαι· θ. πευθ-, πυθ-, πυνθαν-), παρατκ. έπυνθανόμην, μέσ. μέλλ. πεύσομαι, μέσ. άόρ. β' έπυθόμην, παρακμ. πέπυσμαι, ύπερσ. έπεπύσμην.

Πωλώ και άποδίδομαι, παρατκ. έπώλουν και άπεδιδόμην, μέλλ. πωλήσω και άποδώσομαι, μέσ. άόρ. β' άπεδόμην, παρκ. πέπρακα, ύπερσυντ. έπεπράκειν. Παθητ. πωλομαι και πιπράσκομαι, παρκμ. έπωλούμην, τετελ. μέλλ. πεπράσομαι, παθητ. άόρ. έπωλήθην και έπράθην, παρακείμ. πέπραμαι, ύπερσ. έπεπράμην.

Ρ

Ψέω (θ. ρε-, ρη-, ρυε-), παρατκ. έρρεον, παθ. μέλλ. β' μετ' ενεργητ. σσημ. ρύσομαι, άόρ. β' έρρύην, παρακ. έρρύηκα, ύπερσ. -έρρυήκειν ή -έρρυηκώς ήν. Παθητ. παρατ. περιερρείτο.

Ψήγνυμι (= συντρίβω, ξεσχίζω· θ. ραγ-, ρηγ-, ρηγνυ-, ρωγ-), παρ' Αττικοίς πεζολόγοις σύνθετον, παρατκ. -έρρηγγυν ή -έρρηγγυον, μέλλ. -ρήξω, άόρ. έρρηξα. Μέσ. και παθ. ρήγνυμαι, παρατκ. έρρηγγύμην, μέσ. άόρ. -έρρηξάμην, παθ. άόρ. β' έρράγην, ενεργ. παρακ. β' ώς μέσ. και παθ. -έρρωγα.

Σ

Σβέννυμι (θ. σβεσ-, σβεννυ-, σβε-), άόρ. έσβεσα. Παθ. -σβέννυμαι, παρατκ. -έσβεννύμηγ, μέσ. μέλλ. μετά παθητ. σημ. σβήσομαι, παθ. άόρ. έσβέσθηγ, ένεργητ. β' μετά παθητ. σημ. έσβηνγ, παρακμ. ένεργ. μετά παθητ. σημ. -έσβηκα, ύπερσ. έσβήκειν.

Σκοπέω-ώ (= παρατηρώ· θ. σκεπ-, σκοπε-) και μέσ. σκοποῦμαι (=σκοπῶ), παρατκ. έσκόπουν και έσκοπούμηγ, μέσ. μέλλ. σκέψομαι, μέσ. άόρ. έσκεψάμηγ, τετελ. μέλλ. έσκέψομαι, παρακ. έσκεμμαι.

Στρώννυμι (θεμ. στορ-, στορε-, στρω-, στρωννυ-), παρατκ. έστρώννυ, άόρ. έστόρεσα. Παθ. στόρνυμαι, παρακ. έστρωμαι.

Τ

Τέμνω (= κόπτω· θ. τεμ-, τεμν-, τμη-), παρατκ. έτεμνον, μέλλ. τεμῶ, άόρ. β' έτεμον, παρακ. τέτμηκα. Μέσ. και παθ. τέμνομαι, παρατκ. έτεμνόμηγ, μέσ. μέλλ. -τεμοῦμαι, μέσ. άόρ. β' έτεμόμηγ, παθ. μέλλ. -τμηθήσομαι, παθ. άόρ. έτμήθηγ, παρακ. τέτμημαι, ύπερσ. έτετμήμηγ, τετελ. μέλλ. τετμήσομαι.

Τίκτω (θ. τεκ-, τκ-, τικτ- (άντι τικ-)), παρατκ. έτικτον, μέσ. μέλλ. μετ' ένεργ. σημ. τέξομαι, άόρ. β' έτεκον, παρακ. β' τέτοκα.

Τίνω (= πληρώνω· θ. τι-, τιν-), παρατκ. έτινον, μέλλ. τίσω, άόρ. έτισα, παρακ. τέτικα, μέσ. άόρ. έτισάμηγ, παθ. άόρ. έτίσθηγ, παρακ. τέτισμαι, ύπερσ. -έτετίσμηγ.

Τιτρώσχω (= τραυματίζω, πληγώνω· θ. τρω-, τιτρωσκ-), παρατκ. έτίτρωσκον, μέλλ. -τρώσω, άόρ. έτρωσα. Παθητ. τιτρώσκομαι, παρατκ. έτιτρωσκόμηγ, παθ. μέλλ. τρωθήσομαι, παθητ. άόρ. έτρώθηγ, παρακ. τέτρωμαι, ύπερσ. έτετρώμηγ.

Τρέχω (θ. τρεχ-, δραμ-), παρατκ. έτρεχον, μέσ. μέλλ. μετ' ένεργ. σημ. δραμοῦμαι, άόρ. έδραμον, παρακ. -δεδράμηκα, ύπερσ. έδεδραμήκειν.

Τυγχάνω (θ. τευχ-, τυχ-, τυχε-, τυγχαν-), παρατκ. έτύγχανον,

μέσ. μέλλ. μετ' ενεργ. σημ. τεύξομαι, άόρ. β' έτυχον, παρακ. τε-
τύχηκα, ύπερσ. τετυχηκώς ήν.

Τύπτω (= κτυπώ πληγώνω), παρατκ. έτυπτον, μέλλ. τυπτήσω.
Παθ. τύπτομαι.

Υ

Υπισχοῦμαι (θ. (ύπο-)σχ-, σχε-, ισχ-, ισχνε-), παρατκ. ύπι-
σχοῦμην, μέσ. μέλλ. ύποσχήσομαι, μέσ. άόρ. β' ύπεσχόμην, παρακ.
ύπέσχημαι, ύπερσ. ύπεσχήμην.

Φ

Φέρω (θ. φερ-, οί-, ένεκ-), παρατκ. έφερον, μέλλ. οΐσω, άόρ.
ήνεγκα, άόρ. β' ήνεγκον, παρακ. ένήνοχα, ύπερσ. -ένηνόχειν. Μέσ.
και παθ. φέρομαι, παρατκ. έφερόμην, μέσ. μέλλ. οΐσομαι, μέσ. άόρ.
ήνεγκάμην, παθ. μέλλ. οισθήσομαι και -ένεχθήσομαι, παθ. άόρ.
ήνέχθην, παρακ. ένήνεγμαι, ύπερσ. ένηνέγμην.

Φθάνω (θ. φθα-, φθαν-), παρατκ. έφθανον, μέσ. μέλλ. μετ'
ένεργ. σημ. φθήσομαι (και φθάσω), άόρ. α' έφθασα, άόρ. β' έφθην.

Χ

Χαίρω (θ. χαρ-, χαιρ-, χαιρε-), παρατκ. έχαιρον, μέλλ. χαι-
ρήσω, άόρ. παθ. μετ' ενεργητ. σημ. έχάρην.

Χέω (= χύνω· θ. χε-, χυ-), παρατκ. έχεον, μέλλ. χέω, άόρ.
έχεα. Μέσ. και παθητ. χέομαι, παρατκ. έχεόμην, μέσ. μέλλ. χέομαι,
μέσ. άόρ. έχεάμην, παθ. μέλλ. χυθήσομαι, παθητ. άόρ. έχύθην,
παρακ. κέχυμαι, ύπερσυντ. έκεχύμην.

Ω

Ωθέω-ῶ (= σπρώχνω· θ. ώθ-, ώθε-), παρατκ. έώθουν, μέλλ.
ῶσω, άόρ. έωσα. Μέσ. και παθ. ώθοῦμαι, παρατκ. έωθούμην, μέσ.
μέλλ. -ῶσομαι, μέσ. άόρ. έωσάμην, παθητ. άόρ. έώσθην, παρακμ.
έωσομαι.

Ὠνέομαι-οὔμαι (= ἀγοράζω· θ. ὠνε-, πρια-), παρακτ. ἑωνού-
μην, μέσ. μέλλ. ὠνήσομαι, μέσ. ἀόρ. ἐπριάμην, παθ. ἀόρ. ἑωνήθην,
παρακτ. ἑώνημαι, ὑπερσυντ. ἑωνήμην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΒ΄

ΑΚΛΙΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Α΄. Προθέσεις.

§ 1. Αἱ προθέσεις διαιροῦνται εἰς κυρίας καὶ καταχρηστικάς.
Κύριαι προθέσεις εἶναι αἱ ἐξῆς 18· ἐν, εἰς ἢ ἐς, ἐκ ἢ ἐξ, σὺν
ἢ ἔν—πρό, πρὸς, ὑπέρ—ἀνά, διά, κατά, μετά, παρά—ἀντί,
ἀμφί, ἐπί, περί—ἀπό, ὑπό.

Καταχρηστικαὶ προθέσεις εἶναι αἱ ἐξῆς 10· ἄχρι, μέχρι, χάριν,
πλὴν, δίκην, ἄνευ, ἔνεκα ἢ ἔνεκεν, ὥς, νή, μά.

§ 2. Αἱ προθέσεις συντιθέμεναι μετὰ ῥημάτων ἢ ὀνομάτων
πάσχουσι τὰς ἐξῆς μεταβολάς·

1) Τὸ τελικὸν φωνήεν αὐτῶν ἐκθλίβεται, ἂν ἢ δευτέρα λέξις
ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος· ἀναγγέλλω. Δὲν ἐκθλίβεται τὸ τελικὸν φω-
νήεν τῆς πρὸ καὶ περὶ προαγγέλλω, περιάγω.

2) Τὸ μετὰ τὴν ἐκθλιψιν τελικὸν τῆς προθέσεως σύμφωνον,
ἂν εἶναι φιλόν, τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του δασύ, ὅταν ἢ δευ-
τέρα λέξις ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος δασυνομένου καθ'ἀπτομαι
(κατα + ἄπτομαι), ἔφ-οδος (ἐπί + ὀδός).

3) Τὸ ν τῆς σὺν, ἂν ἢ δευτέρα λέξις ἄρχηται ἀπὸ ὕγρου ἢ
ἐνρίνου ἢ σ, ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτά· ἂν δ' ἄρχηται ἀπὸ σ μετὰ
συμφώνου ἢ ἀπὸ ζ, ἀποβάλλεται· συλ-λέγω, συρ-ράπτω, συμ-
μένω, σύσ-σιτος—ἀλλὰ συστρατευόμαι, συζῶ.

4) Τὸ ν τῆς ἐν, ἂν ἢ δευτέρα λέξις ἄρχηται ἀπὸ λ ἢ μ ἀφο-
μοιοῦται πρὸς αὐτά· ἐλ-λείπω, ἐμ-μένω.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ

Ἐτυμολογικὸν λέγεται τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς τὸ διδάσκον τὸν σχηματισμὸν τῶν ἀπλῶν λέξεων καὶ τὴν σύνθεσιν αὐτῶν πρὸς παραγωγὴν ἄλλων. Διαιρεῖται δὲ εἰς δύο, τὴν παραγωγὴν καὶ τὴν σύνθεσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΓ'

Ι. ΠΑΡΑΓΩΓΗ

§ 1. Τῶν ἀπλῶν λέξεων αἱ μὲν εἶναι πρωτότυποι, αἱ δὲ παράγωγοι.

§ 2. Πρωτότυποι λέγονται αἱ λέξεις αἱ σχηματιζόμεναι ἐκ τῆς ῥίζης διὰ τῆς προσθήκης καταλήξεων ὀνοματικῶν ἢ ῥηματικῶν ἀμέσως εἰς αὐτὴν ἢ μεσολαβούντων προσφυμάτων· π. χ. χαρ-ά, λέγ-ε, ἔσ-μέν, γραφ-εῦ-ς.

§ 3. Παράγωγοι λέγονται αἱ λέξεις αἱ σχηματιζόμεναι ἐκ τοῦ θέματος ἄλλων λέξεων διὰ τῆς προσθήκης προσφυμάτων καὶ καταλήξεων (ὀνοματικῶν ἢ ῥηματικῶν)· τέλειος (τελεσ-ιο-ς, ἐκ τοῦ θέματος τελεσ- τοῦ τέλος), λογ-ικ-ὸς (ἐκ θ. λογο-).

Α' Παράγωγα ῥήματα.

§ 4. Τὰ παράγωγα ῥήματα γίνονται 1) ἐξ ὀνομάτων, 2) ἐξ ἄλλων ῥημάτων καὶ 3) ἐξ ἐπιρρημάτων καὶ ἐπιφωνημάτων.

§ 5. Αἱ συνηθέσταται καταλήξεις, εἰς ἃς λήγουσι τὰ ἐξ ὀνομάτων παράγωγα ῥήματα εἶναι· ἄω, ἔω, ὄω, ὕω, εὖω, ζω, αἰνω, ἴνω, αἶρω, ὕρω, λλω καὶ σσω (τιω)· π. χ. νικάω (νίκη), φιλέω-ᾶ φίλος), κληρόω-ᾶ (κληρός), δακρύω (δάκρυ), βασιλεύω (βασιλεύς), κοιλαίνω (κόσλος), αἰσχύνω (αἴσχος), καθαίρω (καθαρός), μορτύρομαι (μάρτυς), ἀγγέλλω (ἄγγελος), κηρύττω (κήρυξ), δικάζω (δίκη).

§ 6. Ἐκ τῶν καταλήξεων τούτων

1) Ἡ ἄζω καὶ ἰζω, ὅταν προσαρτῶνται εἰς τὸ θέμα ἐθνικῶν, κυρίων ὀνομάτων ἢ ὀνομάτων ζῶν, σημαίνουσι μίμησιν τῆς γλώσσης ἢ τοῦ φρονήματος ἢ τοῦ τρόπου τοῦ ἐξ οὗ παράγονται ὀνόματος· Ἑλληνίζω, Φιλιππίζω, Βοιωτιάζω, πιθηκίζω.

2) Ἡ ἄω καὶ ἰάω σημαίνουσι σφοδρὰν ἐπιθυμίαν (ἔφεισιν) τοῦ πράγματος τοῦ δηλουμένου ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ· διὸ τὰ ἔχοντα τὴν σημασίαν ταύτην ῥήματα λέγονται ἐφεικτικά· θανατάω (=ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον), στρατηγιάω (=ἐπιθυμῶ τὴν στρατηγίαν).

Τινὰ τῶν εἰς ἄω καὶ ἰάω σημαίνουσι τὸν ἔχοντα τὸ σημαίνον ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ· κομάω-ᾶ (=ἔχω κόμην), ἀγωνιάω-ᾶ (=ἔχω ἀγωνίαν).

§ 7. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ῥήματα

1) σημαίνουσι πρᾶξιν συχνὰ (θαμὰ) γινομένην ἢ ἐπίτασιν τῆς πράξεως καὶ λήγουσιν εἰς ἄζω, ἰζω, ὕζω (θαμιστικά)· ῥιπιάζω (ρίπτω), αἰτίζω (αἰτῶ), ἐρπύζω (ἐρπω).

2) σημαίνουσιν ἐπιθυμίαν (ἔφεισιν) καὶ λήγουσιν εἰς εἶω, ἰάω (ἐφεικτικά)· παράγονται δ' ἐκ τοῦ χρονικοῦ θέματος τοῦ μέλλοντος· γελασεῖω, κλαυσιάω (=ἐπιθυμῶ νὰ γελῶ, νὰ κλαίω).

3) σημαίνουσιν ἔναρξιν τοῦ δηλουμένου διὰ τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ παράγονται, καὶ λήγουσιν εἰς σκω (ἐναρκτικά)· ἠβάσκω, γηρέάσκω (=ἀρχίζω νὰ ἠδῶ, νὰ γίνωμαι γέρον).

§ 8. Τὰ ἐξ ἐπιρρημάτων παραγόμενα ῥήματα εἶναι δλίγα καὶ λήγουσιν εἰς ζω· διχάζω (δίχα), χωρίζω (χωρίς), πελάζω (πέλας), ἐγγίζω (ἐγγύς).

§ 9. Τὰ ἐξ ἐπιφωνημάτων παραγόμενα ῥήματα λήγουσιν εἰς ζω καὶ δηλοῦσιν, ὅτι λέγεται κατ' ἐπανάληψιν τὸ ἐξ οὗ παράγονται ἐπιφώνημα· π. χ. οἰμῶζω (=λέγω οἶμοι, οἶμοι), ἐλελίζω (=λέγω ἐλελεῦ, ἐλελεῦ), ἀλαλάζω (=λέγω ἀλαλά, ἀλαλά).

Β' Παράγωγα οὐσιαστικά.

§ 10. Τὰ παράγωγα οὐσιαστικά παράγονται 1) ἐκ ῥημάτων, 2) ἐξ ἐπιθέτων καὶ 3) ἐξ ἄλλων οὐσιαστικῶν.

1) Οὐσιαστικά ἐκ ῥημάτων.

§ 11. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα οὐσιαστικά (ῥηματικά οὐσιαστικά) ἔχουσι συνήθως τὰς ἐξῆς σημασίας καὶ τὰ ἐξῆς προσφύματα μετὰ τῶν καταλήξεων.

1) Σημαίνουσι τὸ πρόσωπον τὸ ἐνεργοῦν τὴν ἐνέργειαν τὴν σημασιολογμένην διὰ τοῦ ῥήματος καὶ λήγουσιν εἰς εὖ-ς, τή-ς, τή-ρ, τωρ, ὄ-ς, α-ς, η-ς, μών, ων, τι-ς· γραφεύς, ποιητής, σωτήρ, ῥή-τωρ, τροφός, ταμίας, ἡγεμών, θεράπων, μάντις.

Ταῦτα ἔχουσι καὶ θηλυκὰ λήγοντα εἰς εὖς ἢ εἰα, τρεῖς, τειρᾶ, τριᾶ, ος, α, μων, αἰνα, τις· ἢ νομεύς, ἰέρεια, ἀθλητρίς, σώτειρα, ποιήτρια, ἢ τροφός, ἢ ταμία, ἢ ἡγεμών, θεράπαινα, ἢ μάντις.

2) Τὰ ῥηματικά οὐσιαστικά σημαίνουσι τὴν ἐνέργειαν τὴν δηλουμένην διὰ τοῦ ῥήματος καὶ λήγουσιν εἰς σι-ς, σία, ἰα, τι-ς, α, η, μο-ς, μή, το-ς, τη, ο-ς· κηῖσις (θ. κτα-), θυσία (θ. θυ-), μανία (θ. μαν-), βασιλεία (θ. βασιλε(υ)-), πισις θ. (πιθ-), χαρὰ (θ. χαρ-), τροφή (θ. τρεφ-), θυμὸς (θ. θυ-), τιμὴ (θ. τι-), πότος (θ. πο-), τελετή (θ. τελε-), λόγος (θ. λεγ-).

3) Τὰ ῥηματικά οὐσιαστικά σημαίνουσι τὸ ὄργανον, δι' οὗ γίνεται ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος, καὶ λήγουσιν εἰς τρον (θρον), τρα (θρα), τήριο-ν, τηρία, εὖς, τήρ, ανο-ν, ανη· ἄροτρον (θ. ἄρο-), κλεῖ-

θρον, ξύσιρα (θ. ξυ-), ἀποβάθρα, ποιήριον (θ. πο-), βακτηρία (θ. βα, βαινῶ), τομεύς, ζωστήρ, δρέπανον, σκαπάνη.

4) Τὰ ῥηματικά οὐσιαστικά σημαίνουνσι τὸν τόπον, ἐν ᾧ γίνεται ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος, καὶ λήγουσι συνήθως εἰς -τήριον, -τρον (θρο-ν), τρα (θρα)· δικαστήριον (θ. δικαδ-), βουλευτήριο (θ. βουλευ), θέατρο-ν, βά-θρον, παλαί-σ-τρα, κολυμβή-θρα.

5) Σημαίνουνσιν ἐκεῖνο, ὅπερ προέρχεται ἐκ τῆς ἐνεργείας τῆς σημανομένης ὑπὸ τοῦ ῥήματος, ἥτοι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας, καὶ λήγουσιν εἰς -μα καὶ -ος· ποίη-μα (θ. ποιε-), ψεῦδ-ος.

β') Οὐσιαστικά ἐξ ἐπιθέτων.

§ 12. α') Τὰ ἐξ ἐπιθέτων οὐσιαστικά σημαίνουνσι συνήθως τὴν ιδιότητα ἢ ποιότητα τὴν δηλουμένην διὰ τοῦ ἐπιθέτου οὐχὶ ὑπάρχουσαν ἐν τινι ἀντικειμένῳ, ἀλλὰ νοουμένην καθ' ἑαυτήν.

β') Τὰ τοιαῦτα ἐξ ἐπιθέτων οὐσιαστικά λήγουσιν εἰς τῆς (θμ. τητ-), σύνη, ιᾶ καὶ ιᾷ, ος, γεν. οὐς· ἰσό-της, ταχύ-της, δικαιοσύνη, λερω-σύνη, σοφία, εὐγένεια, εὐνοιά, βάθος, αἶσχος.

Σημ. 1. Τὰ εἰς ιᾷ προπαροξύτονα παράγονται ἐκ τῶν εἰς -ο-ος—ους δευτεροκλίτων καὶ τῶν εἰς -ης τριτοκλίτων ἐπιθέτων· ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἔχομεν οια, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ εια· εὐνοια, ἀλήθεια.

Σημ. 2. Τὰ εἰς ια παροξύτονα παράγονται συνήθως ἐκ τῶν εἰς -ος δευτεροκλίτων ἐπιθέτων· κακός, κακία.

Σημ. 3. Τὸ βοήθεια, ἐνέργεια ἐκ τοῦ βοηθός, ἐνεργός, ἐσχηματίσθησαν κατ' ἀναλογίαν πρὸς τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν εἰς -ης τριτοκλίτων ἐπιθέτων.

Σημ. 4. Ὁ πρὸ τοῦ -σύνη φθόγγος ο ἐκτείνεται μὲν εἰς ω, ἂν προηγῆται βραχεία συλλαβή, φυλάττεται δέ, ἂν προηγῆται μακρά· ἀγίασύνη, δικαιοσύνη.

γ') Ἐξ ἐπιθέτων παράγονται οὐσιαστικά καὶ ἄνευ προσφύματος, ἀλλὰ δι' ἀναθίβασμου τοῦ τόνου· π. χ. ἐχθρός, ἐχθρά-ἐχθρα-φαιδρός, φαιδρά-Φαίδρα.

Σημ. 1. Δὲν ἀναδιβάζουσι τὸν τόνον τὰ οὐσιαστικὰ τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν ἐπιθέτων εἰς -ιος· π. χ. ἄξιος-ἀξία, οὐσ. ἢ ἀξία—ἀνδρεῖος-ἀνδρεία, οὐσ. ἢ ἀνδρεία.

Σημ. 2. Οὐ μόνον δὲν ἀναδιβάζουσιν, ἀλλὰ καὶ καταδιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν τὰ ἐκ μετοχῶν παραγόμενα οὐσιαστικά· π. χ. δεξαμένη-δεξομένη.

γ') Οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν.

§ 13. Τὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα οὐσιαστικὰ

1) Παριστῶσι τὸ ἀντικείμενον τὸ σημαίνόμενον ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ οὗ παράγονται, ὡς μικρόν, καὶ δὴ ἔνεκα θωπείας ἢ σκώμματος ἢ καὶ ἄνευ τοιοῦτου τινὸς σκοποῦ. Τὰ σμίκρυνσιν σημαίνοντα παράγωγα οὐσιαστικὰ λέγονται ὑποκοριστικά καὶ λήγουσιν εἰς -ιον, -ιον, ἴδιο-ν, ὕδριο-ν, ἄλλιο-ν, ἴσκο-ς, ἴσκη, ἴς (ιδ-), ἴχνη, ἄσιο-ν, ὕφιο-ν· παιδ-ιον, ἀνθρωπ-ἄριον, οἰκ-ἴδιον, νησ-ὑδριον, δασ-ἄλλιον, νεαν-ἴσκος, παιδ-ἴσκη, θυρ-ἴς, πολ-ἴχνη, κορ-ἄσιον, ζω-ὑφιο-ν.

2) Παριστῶσι τὸ ἀντικείμενον τὸ σημαίνόμενον ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ οὗ παράγονται, ὡς μέγα, καὶ δὴ χάριν σκώμματος ἢ καὶ ἄνευ τοιοῦτου σκοποῦ.

Τὰ μεγέθυνσιν σημαίνοντα παράγωγα οὐσιαστικὰ λέγονται μεγεθυντικά καὶ λήγουσιν εἰς -ων ἢ -ιας· γάστρων (γαστήρ), χείλων (χείλος), μειωπίας (μέτωπον).

3) Σημαίνουσι τὸν τόπον, ἐν ᾧ ὑπάρχουσιν ἢ περιέχονται πολλὰ τῶν ἀντικειμένων, τῶν σημασινομένων διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ οὗ παράγονται. Ταῦτα λέγονται περιεκτικά καὶ λήγουσιν εἰς -ών, -ωνιά, -ιά· δαφν-ών (δάφνη), ἔοδ-ωνιά (ρόδον), μυρμηκ-ιά (μύρμηξ).

4) Σημαίνουσι τὸν υἶδον πατρὸς ἢ μητρὸς ἢ καθόλου τὸν ἀπόγονον. Ταῦτα λέγονται πατρωνυμικά ἢ μητρωνυμικά καὶ λήγουσιν εἰς -ης, -ίδης, -ιάδης καὶ -ίων· Αἰνείαδης (Αἰνεΐας), Κρονίδης (Κρόνος), Πηλεΐαδης (Πηλεΐς), Θεσιυάδης (Θέστιος), Τελαμωνιάδης (Τελαμών), Κρονίων (Κρόνος).

Τὰ θηλυκὰ τῶν πατρωνυμικῶν λήγουσιν εἰς *ις-ίδος*, *ας-άδος*
Τανταλις-ίδος, *Θεοσιᾶς-άδος*.

Εἰς τὰ πατρωνυμικὰ ἀνήκουσι καὶ τὰ δηλοῦντα συγγένειαν,
 λήγοντα δ' εἰς (-ιδέος)-ιδούς, (-ιδέα)-ιδῆ ἢ (-αδέος)-αδούς, (-αδέα)
 -αδῆ· ἀδελφιδούς (=υἰὸς ἀδελφοῦ), ἀδελφιδῆ (=θυγάτηρ ἀδελ-
 φοῦ), ἀνεψιαδούς (=υἰὸς ἐξαδέλφου ἢ ἐξαδέλφης), ἀνεψιδῆ
 (=θυγάτηρ ἐξαδέλφου ἢ ἐξαδέλφης).

β) Σημαίνουσι τὸν τόπον, ἐξ οὗ κατάγεται τις. Ταῦτα λέγον-
 ται ἐθνικὰ καὶ λήγουσιν·

α') εἰς *-ιος*, θηλ. *ία*· *Κορίνθιος*, *Κορινθία*.

β') εἰς *εύς*, θηλ. *ις-ίδος*· *Μεγαρεύς*, *Μεγαρίς*.

γ') εἰς *αῖτης* καὶ *ιάτης*, θηλ. (*ι*)*αῖυς-ιδος*· *Τεγεάτης*, *Τεγεαῖτις*
Σπορτιάτης, *Σπαρτιάτης*.

δ') Εἰς *ήτης*, *ιτη-ς*, *ώτη-ς*, θηλ. *ήτις*, *ῖτις*, *ῶτις* (*ιδος*)· *Αἰγυ-
 νήτης*, *Αἰγυνῆτις*· *Ἀβδηρήτης*, *Ἀβδηρήτις*· *Σικελιώτης*, *Σικελιώτις*.

ε') Εἰς *ανός*, *ηνός*, *ἴνος*, θηλ. *ανή*, *ηνή*, *ίνη*· *Ἀσιανός*, *Κυζι-
 κηνός*, *Ἀμοργίνος*· θηλ. *Ἀσιανή*, *Κυζικηνή*, *Ἀμοργινή*.

β) Σημαίνουσι τὰ νεογνὰ ζώων καὶ λήγουσιν εἰς *ιδεύς*· *αει-
 δεύς*, *λεοντιδέυς*.

Σημ. Ζώων τινῶν τὸ νεογνὸν δηλοῦται δι' ἰδίου ὀνόματος· π.χ.
νεβρός (τὸ νεογνὸν τῆς ἐλάφου), *σκύμνος* (τοῦ λέοντος), *ἐμψύς*
 (τῆς αἰγός), *ἀμνός* (τοῦ προβάτου), *σκύλαξ* (τοῦ κυνός), *πῶλος*
 (τοῦ ἵππου καὶ ὄνου), *μόσχος* (τοῦ βοός), *δέλφαξ* (τοῦ σούς), *νεο-
 σός* τῶν (πτηνῶν).

§ 14. α') Οὐσιαστικὰ παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν καὶ διὰ τῶν
 καταλήξεων *εύς*, *τής*, *ας* ἔχουσι καὶ τὰ ῥηματικὰ οὐσιαστικά, ἐτι
 δὲ καὶ διὰ τῶν *έτης*, *ίτης*, *ώτης*.

Τὰ διὰ τῶν καταλήξεων τούτων παραγόμενα οὐσιαστικὰ ση-
 μαίνουσι τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸ δηλούμενον διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἐξ
 οὗ παράγονται, ἢ τὸν ἀσχολούμενον περὶ αὐτό, καὶ καθόλου τὸν
 εὐρισκόμενον ἐν τινι σχέσει πρὸς αὐτό· *πολίτης* = ὁ ἀνήκων τῇ πό-
 λει· *τοξότης* = ὁ φέρων τόξον· *φυλέτης* = ὁ ἀνήκων τῇ φυλῇ· *οἰκέ-*

της=δ ἀνήκων τῷ οἴκῳ, ἦτοι ὁ ἐν αὐτῇ γεννηθεὶς δοῦλος· κεραμεὺς
=δ τὸν κέραμον κατεργαζόμενος, παράγων· ἵππεὺς=δ ἀσχολού-
μενος περὶ τὸν ἵππον, τὴν ἵππασίαν· ὀπλίτης=δ ὄπλα (βαρέα) φέ-
ρων· στρατιώτης=δ τῇ στρατιᾷ ἀνήκων.

6') Οὐσιαστικὰ παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν καὶ διὰ τῶν κατα-
λήξεων ἰον, εἶον καὶ σημαίνουσι τὸν τόπον· στρατήγιον, διδασκα-
λειον.

Γ'. Παράγωγα ἐπίθετα.

§ 15. Τὰ παράγωγα ἐπίθετα παράγονται 1) ἐξ οὐσιαστι-
κῶν, 2) ἐκ ῥημάτων καὶ 3) ἐξ ἐπιρρημάτων.

§ 16. Τὰ ἐξ οὐσιαστικῶν παραγόμενα ἐπίθετα·

1) σημαίνουσι τὸν ἀνήκοντα ἢ καθόλου σχέσιν ἔχοντα πρὸς
τὸ σημαϊνόμενον ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ λήγουσιν εἰς ἰο-ς, εἰο-ς,
κό-ς, ἰκό-ς· οὐράνιος, αἴγειος, φυσικός, Σκυθικός.

2) σημαίνουσι τὴν ὕλην, ἐξ ἧς εἶναι τι κατεσκευασμένον ἢ τὸ
χρῶμα καὶ λήγουσιν εἰς εο-ς (οὖς) καὶ ἰο-ς· χρυσοῦς, κυανοῦς,
λίθινος.

3) σημαίνουσι τὸν ἔχοντα πλησμονὴν ἢ ἀφθονίαν τοῦ δηλου-
μένου ὑπὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ καὶ λήγουσιν εἰς εἰς (-εντος), λέο-ς,
λό-ς, νο-ς, ρο-ς καὶ ὠδη-ς· π. χ. χαρίεις=δ ἔχων πλησμονὴν χά-
ριτος· διψαλέος=δ ἔχων πλησμονὴν δίψης· δεινός=δ ἔχων πλη-
σμονὴν δέους (διὰ τοὺς ἄλλους)· δειλός=δ ἔχων πλησμονὴν δέους
(ἐν ἑαυτῷ)· πονηρός=δ ἔχων πλησμονὴν πόνου (ταλαιπωρίας,
ἀθλιότητος)· πνευματώδης.

Σημ. 1. Τὰ εἰς ὠδης φανερόντι καὶ ὁμοίότητα πρὸς τὸ
σημαινόμενον διὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ· σφηκώδης=ἄμοιος σφηκί.

Σημ. 2. Τὰ εἰς λός καὶ ρός φανερόντι καὶ τὸν ἔχοντα κλί-
σιν πρὸς τι· ἀπαιτηλός, φθονερός (=δ ἔχων κλίσιν πρὸς τὴν ἀπά-
την, τὸν φθόνον).

§ 17. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ἐπίθετα σημαίνουσι

1) τὸν ἐπιτήδειον, ἱκανὸν διὰ τὸ δηλούμενον ὑπὸ τοῦ ῥήμα-
τος καὶ λήγουσιν εἰς ἰκός, ἰμος, τήριος, μων· ἀρχικός=δ ἐπι-

τήδειος εἰς τὸ ἄρχειν· χρήσιμος=ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ μεταχειριζήται τις αὐτόν· μάχιμος=ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ μάχεσθαι· σωτήριος=ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ σφάζειν νοήμων=ὁ ἐπιτήδειος εἰς τὸ νοεῖν.

2) σημαίνουνσι τὸν ἔχοντα κλίσην πρὸς τὸ σημαϊνόμενον ὑπὲρ τοῦ ῥήματος καὶ λήγουσιν εἰς μων· μνήμων, ἐπιλήσιμων, ἐλεήμων.

3) σημαίνουνσιν ὅ,τι ἢ ἐνεργητικὴ ἢ παθητικὴ μετοχὴ καὶ λήγουσιν εἰς ἦς (γ. οὖς), ος (γ. οὔ), νός, ρός· ψευδῆς=ὁ ψευδόμενος· εὐγενῆς=ὁ εὖ γεγονώς· λοιπός=ὁ λειπόμενος· τερπνός=ὁ τέρπων· λαμπρός=ὁ λάμπων.

§ 18. Τὰ ῥηματικὰ ἐπίθετα εἰς τος (τή, τὸν) καὶ τέος (τέα, τέον). Τὰ εἰς τὸς ῥηματικὰ ἐπίθετα 1) ἰσοδυναμοῦσι πρὸς τὴν μετοχὴν τοῦ παθ. παρκμ· λυτός=λελυμένος· 2) σημαίνουνσι τὸν δυνάμενον ἢ ἄξιον νὰ πάθῃ τὸ σημαϊνόμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος· βατός=ὁ δυνάμενος νὰ διαβαθῇ· ἐπαινετός=ὁ ἄξιος νὰ ἐπαινεθῇ.

Τὰ εἰς τέος ῥηματικὰ σημαίνουνσι τὸν ὀφείλοντα νὰ πάθῃ τὸ σημαϊνόμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος ἢ ἄλλως τὸ ἀναγκαῖον γενέσθαι· λυτός=ὅστις ὀφείλει νὰ λυθῇ, ὅστις εἶναι ἀναγκαῖον νὰ λυθῇ.

§ 19. Τὰ εἰς υἰός, αἰός, ἡσιος παράγονται ἐξ ὀνομάτων καὶ ἐπιρρημάτων καὶ σημαίνουνσι χρόνον· ἐαρινός, τριταῖος, μηνιαῖος, ἡμερήσιος, χθεσινός.

Δ'. Παραγωγὴ ἐπιρρημάτων.

§ 20. Ἐπιρρήματα παράγονται· 1) ἐξ οὐσιαστικῶν, 2) ἐξ ἐπιθέτων, 3) ἐξ ἀντωνυμιῶν, 4) ἐκ ῥημάτων, 5) ἐκ μετοχῶν καὶ 6) ἐξ ἄλλων ἐπιρρημάτων.

§ 21. Τοπικὰ ἐπιρρήματα παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν ἢ ἀντωνυμιῶν ἢ ἐπιρρημάτων καὶ φανερόνουςι τὴν ἐν τόπῳ στάσιν ἢ τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν ἢ τὴν εἰς τόπον κίνησιν.

§ 22. Τὴν ἐν τόπῳ στάσιν φανερόνουςιν αἱ παραγωγικαὶ καταλήξεις *τι, οι, ησι(ν)* καὶ προηγουμένου *ι ἢ ρ ασι(ν)*· αὐτοῦ, Ἰσομοῖ, Ἀθήνησι, Πλαταιῶσι.

§ 23. Τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν φανερώνει ἢ παραγωγικὴ κατάληξις *θεν* πανταχόθεν, οὐρανόθεν, Ἀθήγηθεν.

§ 24. Τὴν εἰς τόπον κίνησιν φανερώουσι αἱ παραγωγικαὶ κατάληξεις *δε, ζε, σε* ἄλλοσε, οἴκαδε, Μέγαράδε, Ἀθήναζε.

§ 25. Ἐπιρρήματα τὸν τρόπον σημαίνοντα παράγονται ἐξ οὐσιαστικῶν, ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν, ῥημάτων καὶ μετοχῶν.

§ 26. Αἱ τὸν τρόπον σημαίνουσα παραγωγικὰ κατάληξεις ἐπιρρημάτων εἶναι· α') δόν, αδόν, ἠδόν· ἀρελη-δόν, ὁμοθυμ-αδόν, ταυρ-ἠδόν·

β') δην, ἰδην, ἰνδα· σπορά-δην, πλουτίνδην (=κατὰ τὸν πλοῦτον), διεκλυσι-ίνδα.

γ') ἰ καὶ εἰ, τί καὶ τί, ἔ· ἀμισθ-ί, ἀμαχητ-εἰ, ὀνομασ-τί, Ἐλλημισι, πύξ, λάξ, ἐναλλάξ.

§ 27. Περὶ τῶν εἰς -ως τροπικῶν ἐπιρρημάτων βλέπ. κεφάλ. ΙΓ', § 21· πρὸς § 22, § 23 καὶ § 24.

§ 28. Παραγωγικὴ κατάληξις ἐπιρρ. τὸ ποσὸν σημαίνουσα εἶναι ἢ ἁκίς· ποσάκις, πολλάκις, δεκάκις.

§ 29. Παραγωγικὴ κατάληξις ἐπιρρημάτων χρονικῶν εἶναι ἢ τε προστιθεμένη εἰς τὸ θέμα ὀλίγων ἀντωνυμιῶν ἄλλοτε, πάντοτε, ποῖτε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΔ'

II. ΣΥΝΘΕΣΙΣ

§ 1. Σύνθεσις λέγεται ἢ ἔνωσις δύο λέξεων εἰς μίαν ἄλλην.

§ 2. Αἱ οὕτω σχηματιζόμεναι νέαι λέξεις λέγονται σύνθετοι ἢ σύνθετα.

§ 3. Ἡ πρώτη τῶν λέξεων, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται πᾶσα σύνθετος λέξις, λέγεται πρῶτον συνθετικὸν μέρος αὐτῆς, ἡ δὲ δευτέρα δευτερον συνθετικὸν μέρος.

Α'. Πρῶτον συνθετικόν.

§ 4. Τὸ πρῶτον συνθετικὸν δύναται νὰ εἶναι 1) ὄνομα (οὐσιαστ., ἐπίθετον, ἀριθμητικὸν καὶ ἢ ἀντωνυμία αὐτός), 2) ἄκλιτον καὶ 3) ῥῆμα.

α') Ὄνομα ὡς πρῶτον συνθετικόν

§ 5. Ὄταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ὄνομα, τίθεται ἐν τῇ συνθέσει τὸ καθαρὸν θέμα αὐτοῦ· λιθο-βόλος (λίθος, θμ. λιθο-), ἀγορανόμος (ἀγορά, θμ. ἀγορα-), ναυ-μάχος (ναῦς, θμ. ναυ-), τελεσφόρος (τέλος, θμ. τελεσ-) ποιμεν-άρχης (ποιμήν, θμ. ποιμεν-).

Σημ. Τὸ πλήρες θέμα τῶν δευτεροκλίτων εὐρίσκεται ἀφαιρουμένου τοῦ -ς τῆς ἐνικ. ὀνομ. (πρβλ. καὶ Κεφ. ΙΓ', § 4, Σημ.).

§ 6. Ἐξαιρέσεις.

1) Πολλὰ ὀνόματα τῆς α' κλίσεως μεταβάλλουσι τὸ τελικὸν φωνῆν τοῦ θέματος α ἢ η εἰς ο' χωρο-γράφος (χώρα), ὕλο-τόμος (ὕλη).

2) Πολλὰ ὀνόματα τῆς γ' κλίσεως ἢ μεταβάλλουσι τὸ τέλος τοῦ θέματος εἰς ο ἢ τηροῦσι μὲν ἀμετάβλητον τὸ θέμα, ἀλλ' ἅμα προσλαμβάνουσιν ο' ἀνθο-φόρος (θέμ. ἀνθεσ-), τεicho-ποιός (θέμ. τειχες-), ἀνδριαντ-ο-ποιός (θέμ. ἀνδριαντ-), πατρ-ο-κίονος (θέμ. πατρ-), φρεν-ο-βλαβής (θέμ. φρεν-).

3) Σπανιώτερον συμβαίνει ὀνόματα τῆς δ' κλίσεως νὰ μεταβάλλωσι τὸ ο εἰς η ἢ α, ὀνόματα δὲ τῆς γ' κλίσεως νὰ προσλαμβάνωσιν η ἢ α, ἢ νὰ μεταβάλλωσι τὸ τέλος τοῦ θέματος εἰς η ἢ α' θαλαμη-πόλος (θέμ. θαλαμο-), θανατη-φόρος (θέμ. θανατο-), λαμπα-δηφόρος (θέμ. λαμπαδ-), ξιφη-φόρος (θέμ. ξιφες-).

§ 7. Τῶν ἐπιθέτων ὡς α' συνθετικὸν λαμβάνεται τὸ θέμα τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ ὅταν ἀκόμη τὸ δ' συνθετικὸν εἶναι γένους θηλυκοῦ· ἀκρό-πολις, Μεγαλό-πολις.

§ 8. Τὸ τελικὸν φωνῆν τοῦ θέματος τοῦ α' συνθετικοῦ ἀλλάσσεται μὲν, ἐὰν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἀρχῆται ἀπὸ φωνήεντος· λοχ-αγός, νομ-άρχης, φυλάττεται δέ, ἐὰν τὸ δ' συνθετικὸν ἀρχῆται

ἀπὸ συμφώνου ἢ εἶχε πάλαι ποτὲ ἐν ἀρχῇ τὸ f· νομο-θέτης, ἀγα-
θο-εργός, θεο-επιής.

Σημ. Τινὰ τῶν ἐχόντων πάλαι ποτὲ τὸ f συναιροῦνται· ξυλουρ-
γός, δημιουργός, ξιφουλκός. Ἐπι δὲ συναιροῦνται καὶ τὰ ἔχοντα δ'
συνθετικὸν τὸ ἔχω (θέμ. σεχ-)· θαβδοῦχος, δαδοῦχος.

§ 9. Τὰ κλιτὰ ἀριθμητικὰ εἶς, δύο, τρεῖς καὶ τέσσαρες, ὅταν
εἶναι πρῶτα συνθετικά, γίνονται μονο-, δι-, τρι-, τετρα- π. χ.
μονό-ξυγος, δί-χρονον, τρι-ετής, τετρά-μηνος. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ δια-
κόσιοι (αι, α) καὶ ἐξῆς φυλάττουσι τὸ θέμα των π. χ. πεντακοσιο-
μέδιμνοι, χιλιο-τάλαντος.

§ 10. Νόθος σύνθεσις. Πολλάκις ὡς πρῶτον συνθετικὸν τίθε-
ται ἀντὶ τοῦ θέματος πῶσις ὀνόματος· Ὀνομ. Νεά-πολις, Ἱεράπολις.
Γεν. Ἑλλήσ-ποντος, νεώσ-οικος. Δοτ. πυρί-κανσιος, δορι-άλατος.
Αἰτ. ρουν-εχής, φωσ-φόρος. Ἡ τοιαύτη σύνθεσις καλεῖται νόθος.
β') * Ἄκλιτον ὡς πρῶτον συνθετικόν.

§ 11. Ὡς πρῶτον συνθετικὸν τίθενται καὶ λέξεις ἄκλιτοι.

§ 12. Αἱ ἄκλιτοι λέξεις αἱ τιθέμεναι ὡς πρῶτον συνθετικὸν
εἶναι·

1) Πρόθεσις· προ-γράφω, συλ-λέγω, ἔμ-μειρος, συμ-φωνῶ,
ἀπ-έχω, συγ-γενής.

2) Ἐπίρρημα· χαμαί-βατος (= ἡ χαμαί, ἡ χαμηλὴ βᾶτος),
ἀρι-θανής (= δ ἀρι θανών), ἀεί-ρυτος (= δ ἀεὶ βέων), πλημ-με-
λής, παλίμ-παις.

Σημ. Ἡ πρόθεσις καὶ τὸ ἐπίρρημα, ὅταν εἶναι πρῶτα συν-
θετικά, πάσχουσι ἐκθλιψιν, κρᾶσιν καὶ μεταβολὴν τῶν τελικῶν
συμφώνων.

3) Ἀχώριστον μόριον, ἧτοι ἐν συνθέσει μόνον εὐχρηστον,
μὴ εὐρισκόμενον καθ' ἑαυτό.

Ἀχώριστα μόρια ὡς πρῶτα συνθετικά εἶναι·

α') ἡμι- (= ἡμισυς)· ἡμι-τελής, ἡμί-ονος.

β') δυσ-, σημαίνον δυσκολίαν ἢ κακότητα· δύσ-βατος, δύσ-
λυτος, δυσ-τυχής, δύσ-μορφος.

γ') νη-, σημαίνουν στέρησιν (μεθ' ἐπομένου φωνήεντος συναιρείται)· νη-ποιεί, νῆσις (νη-ἔδ-τις), νωδός (νη-ὄδοῦς).

δ'). ἄ' ἀθροιστικόν· ἀκόλουθος (ἄ-κέλευθος=ὀδός), ἀ-δελφός (ἀ-δελφός=δμογάστριος). Τοῦτο σημαίνει τὸ ὁμοῦ.

ε') ἀ ἐπιτατικόν· ἀ-τενής (=δ ἄγαν τεταμένος).

ς') ἀ στερητικόν, σημαίνουν στέρησιν καὶ κακότητα· ἄ-τιμος, ἄ-τυχής (=δ ἔχων κακὴν τύχην). Τὸ στερητικὸν α γίνεται ἄν, ὅταν τὸ β' συνθετικὸν ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος· ἄν-άξιος. Μένει δὲ πάλιν α, ἄν τὸ β' συνθετικὸν εἶχέ ποτε φ ἢ σ· ἀ-όρατος, ἄ-ὑπνος. Ἐπίστε δὲ συναιρείται μετὰ τοῦ ἀρχικοῦ φωνήεντος τοῦ β' συνθετικοῦ· ἄκων (ἀ-έκων), ἄργός (ἀ-εργός).

ζ') ἀρι-, ἔρι-, ζα- σημαίνοντα ἐπίτασιν· ἀρί-δηλος, ἔρί-τιμος, ζα-πλουτος.

γ') Ῥῆμα ὡς πρῶτον συνθετικόν.

§ 13. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, τὸ δὲ δεύτερον ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος, τότε τίθεται τὸ θέμα τοῦ ῥήματος ἢ γυμνὸν ἢ μετὰ τοῦ σ· πειθ-αρχῶ, ἔχ-έγγυος, κλεψ-ύδρα, ῥίψ-ασπις (ῥιπ-σ-ασπις).

§ 14. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, τὸ δὲ δεύτερον ἄρχηται ἀπὸ συμφώνου, τότε τίθεται τὸ θέμα τοῦ ῥήματος μετὰ τοῦ ε, ι, ο, σι, σο· ἀρχ-ι-τέκτων, ἔχ-έ-φρων, φνγ-ό-σιρατος, παυσ-ί-λυπος, ἔαροκίνδυνος.

§ 15. Ὅταν τὸ πρῶτον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα συνηρημένον, τότε τὸ θέμα τοῦ ῥήματος ἀποβάλλει τὸ τελικὸν αὐτοῦ φωνῆεν, ἄν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἄρχηται ἀπὸ φωνήεντος· λαμβάνει δὲ τὸ φωνῆεν ο, ἄν τὸ δεύτερον συνθετικὸν ἄρχηται ἀπὸ συμφώνου· φιλ-ἀνθρώπος, φιλ-ό-πονος, μισ-ο-γύνης.

Β'. Δεύτερον συνθετικόν.

§ 16. Τὸ δεύτερον συνθετικὸν δύναται νὰ εἶναι 1) οὐσιαστικόν, 2) ἐπίθετον, 3) ῥῆμα καὶ 4) ἄκλιτον.

α') Ουσιαστικὸν ὡς β' συνθετικόν.

§ 17. Ὄταν τὸ δευτέρον συνθετικὸν εἶναι οὐσιαστικὸν καὶ τὸ ἕλον δὲ σύνθετον παραμένῃ οὐσιαστικόν, τότε τὸ δευτέρον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον ἡμί-ονος, ἀκρό-πολις.

§ 18. Ὄταν τὸ β' συνθετικὸν εἶναι οὐσιαστικόν, τὸ δ' ἕλον σύνθετον λαμβάνῃ ἐπιθέτου σημασίαν, τότε πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὰς ἑξῆς δύο περιπτώσεις:

α') Τὸ οὐσιαστικὸν οὐδεμίαν πάσχει μεταβολὴν ἢ τὸ πολὺ τὴν ἀναγκαίαν πρὸς ἔκφρασιν τοῦ γένους· β' κλίσεως· βαθύ-κολπος, πολὺ-δενδρος, ἄφυλλος — γ' κλίσεως· τρί-πηχυσ, χαλκο-χίτων, μακρό-χειρ, ἄ-χαρις, ξανθό-θριξ, ἀ-πάτωρ (πατήρ), σώ-φρων (φρήν) — α' κλίσεως· χειρο-τέχνης ἄν-αυδος (αὐδή), ἀνέφε-λος, περι-φημος (φήμη).

Σημ. 1. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ οὐδέτερα εἰς ος, ους (θ. ες), ἅτινα, τιθέμενα ὡς δευτέρον συνθετικὸν καὶ ἀποτελοῦντα μετὰ τοῦ πρώτου ἐπιθέτα, τρέπουσι τὸ ε εἰς η πρὸς ἔκφρασιν τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ· εὐ-ειδῆς (εἶδος), πολυ-ανθῆς (ἄνθος).

Σημ. 2. Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὰ οὐδέτερα εἰς μα, τὰ ὅποια, ὅταν τίθενται ὡς δευτέρον συνθετικόν, λαμβάνουσι τὴν μορφήν μων καὶ μος πρὸς δῆλωσιν τοῦ γένους· ἀ-κινήμων, πολυ-πράγμων, διά-σημος (σῆμα), ἐπί-στομος.

β') Τὸ οὐσιαστικὸν μεταβάλλεται διὰ τῆς προσλήψεως προσ-φύματος. Τὰ προσφύματα τὰ προσαρτώμενα εἰς τὸ δευτέρον συνθετικόν, ὅταν αὐτὸ μὲν εἶναι οὐσιαστικόν, τὸ δ' ἕλον σύνθετον προσλαμβάνῃ ἐπιθέτου σημασίαν, εἶναι τὰ ἑξῆς·

1) ο (ο-ς)· ἄν-ανδρ-ος, ἀ-γράμματ-ος, διά-πυρ-ος, δί-μην-ος, ἀ-πύθμεν-ος, πρό-χειρ-ος (χείρ).

2) ιο (ιο-ς)· ἴμο-πάτρ-ιος, κατα-χθόν-ιος, ἔπουρᾶν-ιος, ὑπο-ζείρ-ιος.

β') Ἐπίθετον ὡς β' συνθετικόν.

§ 19. Ὄταν τὸ δευτέρον συνθετικὸν εἶναι ἐπίθετον καὶ τὸ

ἔλον δὲ σύνθετον παραμένη ἐπίθετον, τότε τὸ δεύτερον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον· δύσ-βατος, ἄ-δηλος, ἄ-γνωστος.

γ') Ῥῆμα ὡς β' συνθετικόν.

§ 20. Ὄταν τὸ α' συνθετικὸν εἶναι πρόθεσις, τότε τὸ ῥῆμα ὡς β' συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον· ἐξέρχομαι, ἐφίστημι, καταβάλλω.

§ 21. Ὄταν τὸ μὲν β' συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, τὸ δ' ἔλον σύνθετον ἀποδαινή ὄνομα, τὸ δεύτερον συνθετικὸν συνήθως μεταβάλλεται διὰ τῆς προσλήψεως προσφυμάτων.

§ 22. Τὰ προσφύματα ταῦτα εἶναι·

1) τὸ ο-ς, ὅπερ εἶναι συνηθέστατον· ταχυ-γράφ-ος, πυγ-μάχ-ος, ἱππο-τρόφ-ος·

2) τὸ α (ῆ-ς), ὅπερ καὶ αὐτὸ εἶναι σύνθητες· μυρο-πώλ-ης, νομο-άρχ-ης, γεω-μέτρ-ης·

3) τὸ ες (ὄνομ. ἄρσ. καὶ θηλ. ῆς, οὐδ. ες)· ἄ-μελ-ής, ὄξυδερ-κής, θεο-σεβ-ής, ἄ-μαθ-ής.

4) τὸ το-ς· πυρί-καυσ-τος, ἄ-πρακτ-ος, ἄ-σχε-τος.

5) τὰ τα, τωρ (ὄνομ. τῆς, τωρ)· ἐπι-στά-της, παν-δαμά-τωρ.

δ') Ἄκλιτον ὡς β' συνθετικόν.

§ 23. Τὸ ἄκλιτον ὡς δεύτερον συνθετικὸν μένει ἀμετάβλητον· παρ-αυτίκα, ἔν-δεκα, σύν-εγγυς, ἔκ-παλαι.

§ 24. Παρατηρήσεις. Τὸ ἀρκτικὸν φωνῆεν α, ε, ο τοῦ δευτέρου συνθετικοῦ συνήθως ἐκτείνεται, τὸ μὲν α εἰς η (καὶ ἐνίοτε εἰς ἄ), τὸ ε εἰς η καὶ τὸ ο εἰς ω· στρατ-ηγός, ὄν-ηλάτης (ὄνος, ἐλαύνω), ἀν-ώμαλος (ἄ, ὀμαλός), λοχ-ᾶγός, ξεν-ᾶγός, ναυ-ᾶγός, (ναῦς-ἄγνουμι).

§ 25. Δὲν ἐκτείνεται τὸ ἀρκτικὸν φωνῆεν

1) Τῶν ἐχόντων αὐτὸ θέσει μακρόν· ναύ-αρχος, εὐ-ανθής.

2) Τῶν ἐχόντων πάλαι ποτὲ ἐν ἀρχῇ Ϝ ἢ Ϛ· αἰχμ-άλωτος, ἡνί-οχος.

§ 26. Τὸ ἀρκτικὸν ϑ τοῦ β' συνθετικοῦ διπλασιάζεται, ὅταν

τὸ α' συνθετικὸν λήγη εἰς βραχὺ φωνήεν ἄ-ρητος, ἐπί-ρημα· ἀλλὰ εὖ-ρωστος.

Γ'. Παρασύνθετα.

§ 27. Παρασύνθετα λέγονται αἱ λέξεις αἱ παραγόμεναι ἐξ ἄλλων λέξεων συνθέτων· φιλοσοφῶ, φιλοσοφία ἐκ τοῦ φιλόσοφος — εὐεργεσία, εὐεργετῶ ἐκ τοῦ εὐεργέτης.

Ἐνίοτε παράγονται παρασύνθετα ἐξ ἄλλων λέξεων, αἵτινες δὲν συντίθενται μὲν μετ' ἀλλήλων εἰς μίαν λέξιν, ἀλλὰ λέγονται πάντοτε ὁμοῦ καὶ ἀποτελοῦσι μίαν ἔννοιαν· ἄρειος πάγος = Ἀρεοπαγίτης — εὖ πράττω (πρᾶξις) = εὐπραξία — κατὰ χώραν (τίθημί τι) = καταχωρίζω.

Δ'. Σημασία τῶν συνθέτων.

§ 28. Τὰ σύνθετα κατὰ τὴν σημασίαν αὐτῶν διαιροῦνται εἰς τάξεις τέσσαρας.

§ 29. Τὴν πρώτην τάξιν ἀποτελοῦσι τὰ σύνθετα, ὧν τὸ πρῶτον συνθετικὸν, συμπληροῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ δευτέρου ἐπιθετικῶς ἢ ἐπιρρηματικῶς (ὀριστικὰ σύνθετα).

ἐπιθετικῶς· ἀκρόπολις = ἄκρα πόλις, πλαγίανλος = πλάγιος ἀδύλος, ἀρχιερεὺς = ὁ πρῶτος ἱερεὺς, χαμαίβατος = ἡ χαμηλὴ βάτος.

ἐπιρρηματικῶς· παμ-μήτωρ = κατὰ πάντα, ὅλως μήτηρ, ὀμη-λιξ = ὁμοίως ἡλικιωμένος, καλλίρροος = ὁ καλῶς βέων.

Σημ. Εἰς τὰ ὀριστικὰ ἀνήκουσι καὶ τὰ ἀναλυόμενα εἰς γενικὴν κτητικὴν· δημογέρων = ὁ γέρων τοῦ δήμου, ὀλιγαρχία = ἡ (ὑπὸ) τῶν ὀλίγων ἀρχή.

§ 30. Τὴν δευτέραν τάξιν ἀποτελοῦσι τὰ σύνθετα, ὧν τὸ ἐν μέρος συμπληροῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄλλου ἢ ὡς ἀντικείμενον ἢ ὡς τοπικὸν συμπλήρωμα ἢ ὡς συμπλήρωμα σημαίνον τὸ ὄργανον ἢ αἷτιον (Σύνθετα ἀντικειμενικὰ ἢ ἐξαρτήσεως).

1) Ὡς ἀντικείμενον· α' κατ' αἰτιατικὴν (ὡς πρῶτον συνθετικόν)· λογο-γράφος = ὁ γράφων λόγους, καρπο-φόρος = ὁ φέρων

καρπούς — (ὡς δεύτερον συνθετικόν)· δεισι-δαίμων = δ δαίμονας δε-
διώς, φιλο-πόλεμος = δ φιλῶν πολέμους.

β') κατὰ δοτικὴν· ἐχθρόξενος = δ ἐχθρὸς τοῖς ξένοις, ἰσό-θεος =
δ ἴσος τοῖς θεοῖς, ἀστν-γείτων = δ τῷ ἄστει γείτων.

γ') κατὰ γενικὴν· ἀρχέκακος = δ ἄρχων (= ἀρχὴν κάμων) τοῦ
κακοῦ, νομοφύλαξ = δ φύλαξ τοῦ νόμου, ἀξιέπαινος = δ ἀξιος
ἐπαίνου.

2) Ὡς τοπικὸν συμπλήρωμα· ὀρεσί-τροφος = δ ἐν τοῖς ὄρεσι
τραφεῖς.

3) Ὡς συμπλήρωμα τοῦ ὀργάνου· χειροποίητος = δ διὰ τῶν
χειρῶν ποιηθεῖς, χαλκό-δετος = δ χαλκῷ δεδεμένος, πυρίκαν-
στος = δ πυρὶ κακαυμένος.

4) Ὡς συμπλήρωμα τοῦ ποιητιοῦ αἰτίου· ἀμαξ-ιτὸς = ἡ
ὑφ' ἀμαξῶν βαινομένη (ἑδός), αὐτοδίδακος = δ ὑφ' ἑαυτοῦ δι-
δαχθεῖς.

§ 31. Τρίτην τάξιν τῶν συνθέτων ἀποτελοῦσι τὰ ἀναλυόμενα
διὰ τῆς μετοχῆς ἔχων ἢ ἄλλης καταλήλου, εἰς αἷς τὸ ἕλον σύν-
θετον ἀνήκει ὡς ἀντικείμενον (Σύνθετα κτητικά)· χαλκό-πους = δ
ἔχων χαλκοῦς πόδας, ὡς χαλκὸν στερεοῦς· ἀργυρό-τοξος = δ
ἔχων ἀργυρὰ τόξα· σώ-φρων = δ ἔχων σώας φρένας· δί-δραχμον
(νόμισμα) = τὸ ἔχον, τὸ ἀξίζον δύο δραχμάς· τέθρ-ιππον (ἄρμα)
= τὸ ἔχον τέσσαρας ἵππους· ἀ-κλεῖς = δ ἄνευ κλέους, δ μὴ ἔχων
κλέος· ἀν-αιδῆς = δ μὴ ἔχων αἰδῶ.

§ 32. Τετάρτη τάξις τῶν συνθέτων κατὰ τὴν σημασίαν εἶναι
τὰ συνδετικά. Ἐν τούτοις οὐδέτερον τῶν δύο συνθετικῶν μερῶν
συμπληροῖ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄλλου, ἀλλ' ἔχουσιν αὐτὰ ἴσην πρὸς
ἄλληλα ἀξίαν. Ἐν τῇ ἀναλύσει τῶν συνδετικῶν συνθέτων τὰ δύο
μέρη συνδέονται πρὸς ἄλληλα διὰ τοῦ καί· ἰατρό-μαντις = ἰατρὸς
καὶ μάντις, πλουθ-υγεία = πλοῦτος καὶ υγεία.

Σημ. Τὰ συνδετικά εἶναι σπάνια παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλησι,
συνηθέστερα δὲ παρ' ἡμῖν· γυναικόπαιδα, Ἀγγλογάλλοι, ψωμο-
τύρι ἢ ψωμότυρον.

§ 33. Τὰ ἀπὸ προθέσεων σύνθετα εἶναι κατὰ τὴν σημασίαν τῶν τριῶν τάξεων.

1) Ὀριστικά· εἴσοδος = ὁδὸς εἰς τὰ εἶσω.

2) Ἐξαρτήσεως· ἐγκέφαλος = ὁ ἐν τῇ κεφαλῇ ὢν.

3) Κιητικά· περικαλλῆς = ὁ περισσὸν (ἔξοχον) κάλλος ἔχων· περιμήκης = ὁ περισσὸν μῆκος ἔχων· ἀγχιβαθῆς (θάλασσα) = ἡ ἄγχι τῆς ξηρᾶς βάθος ἔχουσα.

§ 34. Αἱ προθέσεις ὡς πρῶτον συνθετικὸν ἔχουσι ἐπιρρηματικὴν μὲν σημασίαν, ἂν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἶναι ῥῆμα, ἐπιθετικὸν καὶ ῥηματικὸν ὄνομα, ἐπιθετικὴν δέ, ἂν τὸ δεύτερον συνθετικὸν εἶναι οὐσιαστικόν, ἀλλ' οὐχὶ ῥηματικόν.

προλέγω = λέγω πρότερον, ἔκδηλος = ὁ ἔξω καὶ ἔξω, ὁ ἐντελῶς δῆλος, πρόγονος = ὁ πρότερον γεννηθείς· ἀλλὰ περικαλλῆς (κάλλος) = ὁ περισσὸν κάλλος ἔχων.

Ὑπάρχουσι καὶ σύνθετα μετὰ προθέσεων οὐσιαστικά, ἐν αἷς αἱ προθέσεις δὲν ἔχουσι σημασίαν ἐπιρρημάτων, ἀλλὰ μένουσι προθέσεις· πρόδομος = ὁ πρὸ τοῦ δόμου χῶρος, ἐγκέφαλος (μυελός) = ὁ ἐν τῇ κεφαλῇ ὢν (μυελός).

Α'. Τονισμὸς τῶν συνθέτων.

§ 35. Τὰ σύνθετα ἀναβιδάζουσι τὸν τόνον μέχρι τῆς τελευταίας συλλαβῆς τοῦ α' συνθετικοῦ, ἂν ἐπιτρέπη ἡ λήγουσα τιμή, ἰσό-τιμος—καλός, φιλό-καλος—κόμη, καλλι-κομος.

§ 36. Τὰ εἰς -ος λήγοντα καὶ ἔχοντα ὡς β' συνθετικὸν ῥηματικὸν θέμα τονίζονται οὕτω·

α') Τὰ ἔχοντα παθητικὴν ἢ ἀμετάβατον σημασίαν προπαροξίνονται· παθ. λιθό-βολος = ὁ βαλλόμενος διὰ λίθων, πρῶτο-τοκος = ὁ πρῶτος γεννηθείς, χειρό-γραφος. Ἀμετβ. αὐτόμολος, ἀμφίροπος.

β') Τὰ ἔχοντα ἐνεργητικὴν μεταβατικὴν σημασίαν 1) τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης, ἂν αὕτη εἶναι βραχεῖα· λιθοβόλος, σιτοφάγος, δαδοφόρος, οἰνοχόος· 2) τονίζονται ἐπὶ τῆς ληγούσης,

ὅν ἢ παραλήγουσα εἶναι μακρά· ναυπηγός, ἀργυραμοιβός, κωνηγός, γεωργός.

Σημ. 1. Παρὰ τὸν κανόνα β' 1 τονίζονται: 1) τὰ εἰς -οχος ἅτινα προπαροξίζονται· ἡνίοχος· 2) τὰ ἐκ προθέσεων σύνθετα· πρόμαχος, διάδοχος καὶ 3) τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ ἀχωρίστου μορίου α ἢ ἀπὸ τοῦ ἐπιρρήματος εὖ, ἅτινα ὡσαύτως προπαροξίζονται· ἄγονος, εὐφορος.

Σημ. 2. Παρὰ τὸν κανόνα β' 2 τονίζονται τὰ εἰς -αρχος καὶ -συλος, ἅτινα προπαροξίζονται· ναύ-αρχος, ἱερό-συλος, ἔτι δὲ τὸ πανοῦργος, κακοῦργος καὶ ἐπίβουλος.

§ 37. Τὰ εἰς -ης, -ες, τὰ ἔχοντα ὡς β' συνθετικὸν ῥηματικὸν θέμα ἢ οὐδέτερον οὐσιαστικὸν εἰς -ος εἶναι συνηθέστατα δξύτονα· ἀτελής, εὐπρεπής, εὐειδής, ἐγκρατής, συγγενής, εὐπειθής, εὐσεβής.

Ἐξαιροῦνται καὶ τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγουσῆς τὰ λήγοντα εἰς -άντης, -άρκης, -ήθης, -ήρης, -μήκης, -ώδης καὶ μεγέθης· ἀνάντης, αὐτάρκης, εὐήθης, τριήρης, ποδήρης, οὐρανομήκης, εὐώδης, ὑπερμεγέθης.

§ 38. Τὰ ῥηματικὰ εἰς α, η, εως, μος, τῆς, τήρ, συντιθέμενα μετὰ προθέσεων, τονίζονται, ὅπου καὶ ὡς ἀπλᾶ· διαφορά, ἐπιτομή, συγγραφεύς, καταλογοισμός, συμμαθητής, συμπλωτήρ. Ἐξαιροῦνται τὰ ἔχοντα β' συνθετικὸν τὸ δεσμός· σύνδεσμος.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συλλαβισμός.

Πώς συλλαβίζονται αἱ ἑξῆς λέξεις: Θύρα, ἰατρός, ὕπνος, κόσμος, ἵππος, ἀδελφός, ἐχθρός, δυστυχής, ἐκλέγω, θάλασσα, ἄνθρωπος, στιγμή, ἄγνωστος, λάκκος, ἄλμυρός, συνήλθον, γράμμα, προσφέρω, φάτνη, συγχωρῶ, ἀστραπή, ἄρκτος.

2. Ἑγκλιτικά.

1. Ἐγὼ μὲν πιστευω σοι, σύ δ' οὐ πιστευεῖς μοι. — 2. Ποιηται τινες τὸν τοῦ ἀνθρώπου βίον εἰκάζουσιν ἐνουπιῶ τι. — 3. Ἐν Ἀθήναις ἦν κρηνη τις ὀνομαζομένη Καλλιρρόη. — 4. Ἡ πατρὶς ἐστὶ κοινὴ μήτηρ πάντων ἡμῶν. — 5. Ἀγαθός, φασιν, ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐστίν. — 6. Λύπης ἰατρος ἐστὶν ἀνθρώποις χρόνος. — 7. Αἱ τοῦτου τοῦ μηνὸς ἡμέραι μακραι εἰσιν. — 8. Φίλου μου τινος ὁ πατὴρ ἀπέθανε.

3. Ἐκθλίψεις.

1. Παρὰ ἔμοῦ. — 2. Ἐκεῖνος δὲ ἔλεγε ταῦτα. — 3. Πολλὰ ἀγαθὰ ἔχω. — 4. Ὃτε ἦλθεν ὁ ἀνὴρ. — 5. Μετὰ ἡμῶν. — 6. Ἀπὸ ἑαυτοῦ. — 7. Παρὰ ἡμῶν. — 8. Μετὰ ἔχω. — 9. Μετὰ ἔμοῦ. — 10. Ὑπὸ ἐκείνου. — 11. Δεινὰ ἔπαθον. — 12. Ὑπὸ ἡμῶν. — 13. Ἐπὶ αὐτῷ. — 14. Παρὰ ὀλίγον. — 15. Πάντα ὄρα ὁ Θεός. — 16. Ἀλλὰ ἐγώ. — 17. Χρήματα ἔχω.

4. Κράσις.

1. Τὰ ἀγαθὰ. — 2. Ὁ ἀνὴρ. — 3. Τοῦ ἀνδρός. — 4. Τὸ ὄνομα. — 5. Τὸ ἔργον. — 6. Καὶ ἀγαθός. — 7. Τὰ αὐτά. — 8. Καὶ ἐγώ. — 9. Καὶ ἐμέ. — 10. Τὰ ἄλλα. — 11. Καὶ ἔπειτα. — 12. Καὶ ἐν. — 13. Καὶ

ζν. — 14. Τὸ ἐναντίον. — 15. Ὁ ἄνθρωπος. — 16. Τὸ αὐτό.
17. Ὡ ἄνθρωπε. — 18. Καὶ ἐκεῖνος — 19. Ὡ ἀγαθέ.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ. ΕΝΕΣΤΩΣ

5. Α'. Ἀρσενικά.

Α'. Λύκος καὶ ἄμνος.

Λύκος διώκει ἄμνον, ὁ δ' ἄμνος εἰς ναὸν καταφεύγει. Ὁ λύκος πρὸ τοῦ ναοῦ μένει καὶ λέγει τῷ ἄμνῳ· «ὦ ἄμνέ, διὰ τί ἐν τῷ ναῷ μένεις καὶ οὐ φεύγεις εἰς τοὺς ἀγρούς; οὐ γιγνώσκεις, ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοὺς ἄμνους τοῖς θεοῖς θύουσιν»; Ἀλλ' ὁ ἄμνος ἐκ τοῦ ναοῦ οὐ φεύγει καὶ τῷ λύκῳ λέγει· «ὦ λύκε, γιγνώσκω μὲν τοῦτο, προκρίνω δὲ τοῖς θεοῖς θυσία εἶναι¹ ἢ τῷ λύκῳ τροφή».

Β'. Ὁ πιστὸς φίλος.

Εἰς τοὺς λόγους τῶν πιστῶν φίλων πάντοτε πιστεύομεν. Εἰς τοὺς λόγους ἀπίστων φίλων δὲν πιστεύομεν. Ὁ πιστὸς φίλος τὸν φίλον εἰς¹ κόπους καὶ κινδύνους δὲν ἐγκαταλείπει. Οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι καὶ εἰς¹ κινδύνους φόβον δὲν ἔχουσι· διότι² ἔχουσι τὸν Θεὸν πιστὸν φίλον.

6. Β'. Θηλυκά.

Ἕπειροι, νῆσοι, χερρόνησοι.

Εἰς τὰς ἡπείρους, εἰς τὰς νήσους, εἰς τὰς χερρονήσους διάφορα ὀνόματα ὑπάρχουσιν. Οἱ ἄνθρωποι κατοικοῦσιν ἢ εἰς¹ τὰς ἡπείρους, ἢ εἰς τὰς νήσους, ἢ εἰς τὰς χερρονήσους. Εἰς τοὺς παλαιούς ἡπειροὶ ἦσαν ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀσία καὶ ἡ Λιβύη. Ἐκ τῶν νήσων ἔνδοξος ἦτο ἡ μὲν Νάξος διὰ τὰς ἀμπέλους², ἡ δὲ Δήλος διὰ τὸν ναὸν² τοῦ Φοῖβου. Ἐκ τῶν χερρονήσων ὀνομάζομεν ἐνταῦθα τὴν Θρακικὴν χερρόνησον καὶ τὴν Πελοπόννησον.

7. Γ'. Οὐδέτερα.

Ἡ τῶν ὀρίων φυλακὴ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

Α'. Τὸ τῶν Λακεδαιμονίων στρατόπεδον ἐγγὺς τῶν Ἀττικῶν ὄριων ἐστίν. Ὁ Ἀθηναίων στρατὸς τὰ ἄκρα ἔχει καὶ κωλύει τοὺς πολεμίους ὑπερβαίνειν¹ τὰ ὄρια. Οἱ Ἀθηναῖοι φρουροὶ σὺν ὅπλοις τὰ ἄκρα φυλάττουσιν. Οἱ φρουροὶ σίτον καὶ πρόβατα εἰς τὰ φρούρια κομίζουσιν. Ἐὰν γὰρ οἱ πολέμιοι τὰ ὄρια ὑπερβαίνωσιν, οἱ φρουροὶ ἐκ τῶν ὀρίων εἰς τὰ φρούρια φεύγουσι. Δεῖ² οὖν³ τὰ φρούρια τῶν ἐπιτηδείων⁴ μεστὰ εἶναι. Τοῖς φρουροῖς ὅπλα καὶ ἀκόντια καὶ ἄλλα ὅπλα ἐστί. Τὰ τόξα καὶ ἀκόντια ξύλου⁵ ἦν. Τοῖς τόξοις⁶ καὶ τοῖς ἀκοντίοις πολλοὺς ἀνθρώπους φονεύουσι.

Β'. Πολλοὶ γεωργοὶ εἰς τὰ φρούρια φεύγουσιν, ἐπειδὴ οἱ ἐχθροὶ πλησίον τῶν ὀρίων εἶναι. Ὁ στρατηγὸς γυμνάζει τὸν στρατὸν εἰς¹ τὰ ὅπλα, τὰ δὲ φρούρια ἔχει γεμιστὰ ἀπὸ τροφίμων. Οἱ γεωργοὶ δὲν κινδυνεύουσι, διότι ὁ στρατὸς κατέχει τὰς κορυφάς. Ὁ στρατὸς φυλάττει τὰς κορυφάς μὲ ὅπλα. Ἐκ τῶν ἀκοντίων ἄλλα μὲν² εἶναι μακρὰ, ἄλλα δὲ³ μικρὰ. Εἰς τὰ ἀκόντια διάφορον μέγεθος ὑπῆρχε.

ΠΡΩΤΟΚΛΙΤΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

8. Α'. Θεληνά.

Περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν.

Α'. Τῶν ἀρετῶν πρώτη μὲν ἐστὶν ἡ εὐσέβεια, δευτέρα δ' ἡ δικαιοσύνη. Τῇ μὲν εὐσεβείᾳ ἐναντία ἐστὶν ἡ ἀσέβεια, τῇ δὲ δικαιοσύνῃ ἡ ἀδικία. Ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ ἀδικία αἰσχύνην τοῖς ἀνθρώποις φέρουσι. Τῶν ἀρετῶν ἐστὶ καὶ ἡ ἀνδρεία. Ἐκ τῆς ἀνδρείας τῇ στρατιᾷ νικαί, ἐκ δὲ τῶν νικῶν τιμαὶ εἰσιν. Ἡ ἀνδρεία ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας καὶ πηγὴ τῆς εὐτυχίας ἐστίν. Ἡ πενία πολλάκις πηγὴ ἀρετῶν ἐστὶ.

X B'. Ἡ εὐσέβεια εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ κατὰ¹ τὴν δυστυχίαν καὶ κατὰ¹ τὴν εὐτυχίαν ἀναγκαῖα εἶναι. Ἡ ἀσέβεια ὄλων τῶν κακῶν πηγή εἶναι. Καὶ ἡ παιδεία ἀρετὴ εἶναι. Ἡ παιδεία εἰς⁴ μὲν τὴν εὐτυχίαν στολισμὸς εἶναι, εἰς⁴ δὲ τὴν δυστυχίαν καταφύγιον. Ἐκ τῶν κακιῶν εἶναι καὶ ἡ ἀμάθεια. Ἡ ἀμάθεια ἐντροπὴν καὶ βλάβην εἰς τοὺς ἀνθρώπους φέρει. Εἰς μὲν τὰς ἀρετὰς ἀκολουθεῖ ἡ εὐτυχία, εἰς δὲ τὰς κακίας ἡ δυστυχία. X

~~9.~~ 9. Ἐνεργ. παρατη. τῶν βαρυτόνων ῥημάτων.

A'. Οἱ Πέρσαι ἐπὶ Κύρου τοῦ πρεσβυτέρου.

Ὅτε Κύρος τῶν Περσῶν ἐβασίλευεν, οὗτοι οὐ μόνον ἰσχυροὶ καὶ πολεμικοὶ ἦσαν, ἀλλὰ καὶ διὰ σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην ἐπαίνου ἄξιοι. Τὰ τέκνα αὐτῶν ἀπ' ἄρτου¹ μόνον καὶ καρδάμου ἐδιόττειεν. Ἐπαίδευον δὲ ταῦτα εἰς ἀνδρείαν καὶ δικαιοσύνην καὶ εὐσέβειαν. Ὡς θεὸν ἐλάτρευον τὸν ἥλιον, ἀλλὰ βωμοὶ καὶ ξόανα οὐκ ἦν ἐν τῇ ἐκείνων χώρα. Παραδείσους δ' ἐφύτευον καὶ ἐν αὐτοῖς² ἄγρια θηρία ἐθήρευον.

B'. Ὁ φόνος τοῦ κάπρου.

X Καὶ χθὲς ἐκυνηγοῦμεν τὸν κάπρον, ὃ ὁποῖος τοὺς ἀγροὺς κατέστρεψε. Πολλὰς ἡμέρας μάτην κατεδιώκομεν τὸ θηρίον καὶ πολλοὶ προέτρεπον νὰ μὴ καταδιώκωμεν⁴. Ὁ κάπρος, ὅτε οἱ κυνηγοὶ ἤρχοντο πλησίον, ἐτρέπετο εἰς φυγὴν. Τέλος χθὲς εἰς² ἐκ τῶν νέων εἶδε συμβουλὴν νὰ ἀνάπτωμεν³ πυράν. Οἱ κυνηγοὶ μὲ⁴ τὰ καιόμενα ξύλα ἤρχοντο πλησίον εἰς τὸν κάπρον.⁵ Οὗτος δὲ ἤρχετο πλησίον εἰς τὴν πυράν,⁵ ἢ ὁποῖα⁶ εὐχαρίστησιν εἰς αὐτὸν παρέχει. Τότε ἐρρίπτομεν βέλη καὶ τοιουτοτρόπως ἐφρονέσαμεν τὸν κάπρον. X

10. B'. Ἀρσενικά.

A'. Ὁ Λεωνίδας καὶ οἱ Σπαρτιάται.

Λεωνίδας καὶ Σπαρτιάται τοῖς Πέρσαις οὐκ εἰκουςιν. Ἡ πρὸ τῶν Θερμοπυλῶν στρατιὰ τῶν Περσῶν τοὺς Σπαρτιάτας οὐκ ἐτά-

ραττεν. Οὐχ ἡ τῶν Περσῶν ἀνδρεία, ἀλλ' ἡ πονηρία Ἐφιάλτου τοῦ προδότου τῆ μὲν Εἰρήνῃ αἰτία νίκης ἦν, τῆ δὲ Λεωνίδα καὶ τοῖς ὀπλίταις θανάτου. Ἡ ἐν ταῖς Θερμοπύλαις μάχη τῆ Λεωνίδα καὶ τοῖς ὀπλίταις τῶν Σπαρτιατῶν δόξης αἰτία ἦν. Ὁ Σπαρτιάτα, ἡ τοῦ Λεωνίδου ἐν ταῖς Θερμοπύλαις τελευτὴ τῆ Σπάρτη δόξης αἰτία ἦν.

Β'. Οἱ στρατιῶται.

Εἰς τοὺς στρατιώτας ἀρμόζει ἡ ἀνδρεία, ἡ δὲ δειλία φέρει ἐντροπήν. Οὐχὶ πάντοτε ἡ ἥττα φέρει ἐντροπήν εἰς τὸν στρατιώτην· διότι οὐχὶ πάντοτε ἡ ἀνδρεία, ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἡ τύχη εἶναι αἰτία τῶν νικῶν. Οἱ στρατιῶται διὰ τῶν μαχῶν¹ καὶ τῶν νικῶν σφύζουσι τὴν ἐλευθερίαν καὶ τοιουτοτρόπως εἶναι εὐεργέται τῶν πολιτῶν. Εἰς² τὰς ἐκστρατείας οἱ παλαιοὶ εἶχον χρεῖαν ἀπὸ ὀπλίτας³, ἀπὸ πελταστῶν, ἀπὸ ἀκονιστῶν, ἀπὸ σφενδονήτας καὶ ἀπὸ τοξότας.

ΑΣΥΝΑΙΡΕΤΑ ΕΠΙΘΕΤΑ ΤΗΣ Β' ΚΛΙΣΕΩΣ

11. α') Τρινατάληκτα.

Α'. Περὶ τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν.

Ἐν ταῖς ἀρχαίαις Ἀθήναις αἱ μὲν τῶν ἰδιωτῶν οἰκίαι ταπειναὶ καὶ μικραί, οἱ δὲ δημόσιοι οἰκοὶ καλοὶ τε καὶ ὑψηλοὶ ἦσαν. Ἐν Ἀθήναις καλὰ ἦν καὶ ἄλλα καὶ τὸ Διονύσου θέατρον καὶ τὰ ἱερά, μάλιστα δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς. Ἦν δ' ἐν Ἀθήναις καὶ τὸ Μουσεῖον, σεμνὸν ἱερὸν τῶν Μουσῶν, αἷς¹ ἡ παιδεία φίλη ἦν. Ἦσαν δ' ἔτι² καὶ στοαὶ λαμπραὶ καὶ κῆποι ἀνθηροὶ καὶ περίπατοι τερπνοί. Θεᾶς δ' ἄξια ἦσαν καὶ τὰ γυμνάσια καὶ αἱ παλαιστραὶ, ἔνθα αἱ παιδοτρέβαι τοὺς νέους ἐγύμναζον.

B'. Ὁ γεωργός.

Ὁ μὲν καλὸς γεωργὸς φυτεύει, ὁ δὲ Θεὸς αὐξάνει τοὺς καρποὺς τῶν διαφόρων δένδρων. Οἱ γεωργοὶ διὰ τῶν διαφόρων καρπῶν¹ καὶ αὐτοὶ τρέφονται καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τροφήν παρέχουσιν. Εἰς πολλοὺς μὲν ἀνθρώπους, πρὸ πάντων δὲ εἰς τοὺς γεωργοὺς ὁ βίος εἶναι γεμάτος ἀπὸ κόπου². Οἱ κόποι τῶν γεωργῶν πολ- λάκις εἶναι μάταιοι· διότι βλαβερὰ ζῦφα καταστρέφουσι τοὺς δια- φόρους καρπούς.

12. β') Δικατάληκτα

A'. Περὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν Αἰγυπτίων.

Ἡρόδοτος περὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν Αἰγυπτίων τάδε λέγει «Ἡ μὲν περὶ τὸν Νεῖλον ποταμὸν χώρα παμφόρος ἐστίν, ἢ δ' ἄλλη ἔρημος καὶ ἄγονος· ὁ γὰρ Νεῖλος κατ' ἐνιαυτὸν τοὺς ἀγροὺς κατα- κλύζει καὶ πηλὸν πολὺν καταλείπει. Τότε αἱ ὁδοὶ ἀβατοὶ εἰσι. Τὴν ἐπιθαλάττιον Αἶγυπτον δῶρον τοῦ Νεῖλου ποταμοῦ ὀνομάζουσιν. Ἡ μὲν γῆ ἡμέρους συκᾶς φέρει, αἱ δ' ἐπιθαλάττιοι λίμναι πάπυ- ρον. Ὁ πάπυρος ὠφέλιμός ἐστιν· οἱ γὰρ Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν παπύ- ρων τὴν εἰς τὴν γραφὴν χρήσιμον βίβλον παρασκευάζουσιν. Οἱ Αἰγύπτιοι ὠφέλιμα ζῦφα ἀνατρέφουσιν, οἷον ἵππους καὶ ὄνους. Οἱ ἔμποροι καὶ ἡμέρους καμηλοὺς ἔχουσιν· ἄνευ γὰρ καμηλῶν ἀδύ- νατοὶ εἰσιν αἱ διὰ τῆς ἐρήμου πορεῖαι. Οἱ Αἰγύπτιοι πολλῶν τεχνῶν ἔμπειροὶ εἰσιν. Ἡ τούτων γλῶττα βάρβαρος καὶ μάλιστα τῆς ἐλ- ληρικῆς διάφορός ἐστιν».

B'. 1. Ὁ Δαίδαλος ὁ Ἀθηναῖος μεταξὺ¹ τῶν ἐνδόξων τεχνι- τῶν συγκατελέγετο². — *2.* Οἱ Σκῦθαι τῆς μὲν ἵππικῆς τέχνης εἶχον πείραν, τῆς δὲ ναυτικῆς δὲν εἶχον πείραν. — *3.* Ἀναρίθμητος μὲν ἦτο ὁ στρατὸς τοῦ Ξέρξου, ἀήττητος δὲ δὲν ἦτο. — *4.* Εἰς τὸν βασιλεῖα τῶν Περσῶν ὄλη σχεδὸν ἢ Ἀσία ὑπήκουε. — *5.* Εἰς τὰς ἡσύχους κόρας ἔπαινον ἀπονέμομεν. — *6.* Ἡ ψυχὴ τῶν ἀνθρώπων δὲν ἀποθνή- σκει³. — *7.* Ἄπιστα στρατεύματα δὲν ἔχουσι τιμὴν⁴.

13. Συνηρημένα οὐσιαστικά τῆς Α' κλίσεως.

Α'. Περὶ τῆς Ἀθηνᾶς.

Ἀθηνᾶ Διὸς θυγάτηρ ἦν. Ἐν τῇ τῶν Ἀθηνῶν ἀκροπόλει τὸ τῆς Ἀθηνᾶς λαμπρὸν ἱερόν καὶ τὸ ἀγαλμα, κλεινὸν Φειδίου τοῦ τεχνίτου ἔργον, ἦν. Ἐνταῦθα καὶ ἡ ἱερὰ ἐλαία, τῆς Ἀθηνᾶς δῶρον, ἦν. Τῇ Ἀθηνᾶ παντοίας τέχνας, οἷον τὴν ὑφαντικὴν καὶ τὴν τεκτονικὴν προσάπτουσιν. Οἱ Ἀθηναῖοι τὴν Ἀθηνᾶν ἑορταῖς ἐθεράπευον. Αἱ παρθένοι δ' ἤδον· «ὦ Ἀθηνᾶ, σεμνὴ θεά, τὰς Ἀθηνᾶς καὶ τὴν ἀκρόπολιν φύλαττε».

Β'. Περὶ Ἑρμοῦ.

Οἱ ποιηταὶ λέγουσιν, ὅτι ὁ Ἑρμῆς εἶναι¹ εὐρετῆς τῆς λύρας. Οἱ ἔμποροι εἰς τὸν Ἑρμῆν ἐθυσίαζον. Τοῦ Ἑρμοῦ βωμοὶ καὶ στήλαι εἰς τὰς ὁδοὺς ἦσαν. Τὰς στήλας τοῦ Ἑρμοῦ ὀνομάζομεν Ἑρμᾶς. Ἐν ταῖς Ἀθήναις πολλαὶ λίθιναι στήλαι τοῦ Ἑρμοῦ ἦσαν. Ἐπὶ τῶν σιγῶν τοῦ Ἑρμοῦ ἐπιγραφαὶ ἦσαν. Μεταξὺ² τῶν σιγῶν τοῦ Ἑρμοῦ ὑπῆρχον ἔργα περιφήμων τεχνιτῶν. Σιῆλαι τοῦ Ἑρμοῦ ἦσαν στόλισμα τῶν γυμναστηρίων.

14. Ὅριστ. τοῦ παιδτ. καὶ μέσου ἐνεσιῶτος
τῶν βαρυτόνων ἡμεμάτων.

Ἐφήβου Ἀθηναίου καὶ Σπαρτιάτου διάλογος.

Ὁ Ἀθηναῖος: «Τίνα τρόπον¹ ὑμεῖς οἱ Σπαρτιάται παιδεύεσθε; πολλὰ μὲν γὰρ λέγεται περὶ τῆς Λυκούργου παιδείας, τούτων δὲ τὰ μὲν πιστὰ ἔστι, τὰ δ' ἄπιστα. Ἡδέως οὖν ἀκούω σου. ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκείνον τὸν τρόπον παιδεύεις».

Ὁ Σπαρτιάτης: «Τραχύτατα παιδευόμεθα ἡμεῖς οἱ Σπαρτιάται. Ἀπὸ τοῦ ἐβδόμου ἔτους πρὸς ἕκ τῶν κλινῶν ἐχειρόμεθα καὶ ἐν τῷ ποταμῷ λουόμεθα, εἶτα δὲ γυμναζόμεθα καὶ δρόμῳ² καὶ περὶ τοὺς δίσκους³ καὶ περὶ τὰ ὄπλα. Ἴδὲ δὲ δειπνον ἀπλούστατον γίγνεται. Ἄπαξ δὲ κατ' ἕναυ. ὄν ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ βρά-

6δοις⁴ τὰ παιδία παίζεται· δ⁵ δὲ παίζεται καὶ οὐ δακρῦει, ἄθλου ἄξιον κρίνεται. Ἐκ τούτων οὖν δῆλον γίγνεται, ὅτι κατὰ τὸ σῶμα τε⁶ λείως γυμναζόμεθα».

15. Συνηρημένα οὐσιαστικά τῆς Β' κλίσεως.

Α'. Ὁ πλοῦς.

Οἱ ἐν τῇ θαλάττῃ πλοῖ χαλεποὶ εἰσιν. Ὁ τῆς θαλάττης ῥοῦς φέρει τῷ πλῆ οὐκ ὀλίγους κινδύνους. Ἡ θάλαττα δεινῶν ῥῶν μεστή ἐστὶ· τινὲς δὲ θάλατται διὰ τοὺς ἐν τοῖς ῥοῖς σκοπέλους κινδύνους φέρουσιν. Οἱ ναῦται τοὺς τοῦ πλοῦ παντοίους κινδύνους οὐ φοβοῦνται. Ἐν μὲν τῷ πλῆ ὁ κυβερνήτης, ἐν δὲ τῷ βίῳ ὁ νοῦς σωτηρίαν φέρει. Οἱ Τύριοι μάλιστα δυνατοὶ τοῖς ναυτικοῖς καὶ τοῖς ἐν τῇ θαλάττῃ πλοῖς ἦσαν. Κλεινοὶ δ' ἦσαν οἱ τῶν Τυρίων εἰς τὴν Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ἰβηρίαν πλοῖ. Ἡρόδοτος μάλιστα τὸν τῆς Διούης περίπλουν θαυμάζει· οἱ γὰρ ἐν τῷ περίπλῳ τούτῳ κίνδυνοι δεινοὶ ἦσαν.

Β'. Ὁ νοῦς.

Ἄνθρωπος χωρὶς¹ νοῦν εἶναι καθὼς πλοῖον χωρὶς κυβερνήτην. Πλοῖτος χωρὶς νοῦν εἶναι ὁμοίως ἄχρηστος, καθὼς ἵππος χωρὶς χαλινόν. Ἄς μὴ τρέχη ἢ γλῶσσα ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν νοῦν². Ὁ χρυσὸς τὰ μυαλά τῶν ἀνθρώπων καταστρέφει. Ὁ πονηρὸς κακὰ μὲν ἔχει εἰς³ τὸν νοῦν, καλὰ δὲ εἰς τὴν γλῶσσαν.

1. Τὰ κόκκαλα τῶν ἵππων καὶ τῶν ταύρων εἶναι ἰσχυρά.—
2. Τὰ κόκκαλα λευκὸν χρῶμα ἔχουσιν⁴. — 3. Εἰς πολλοὺς τὰ ταξείδια φέρουσι πλοῦτον, εἰς πολλοὺς δὲ πτωχείαν. — 4. Αἱ παρθένοι τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὰς ἑορτὰς τῆς θεᾶς Ἀθηνᾶς ἔφερον κἀνίστρα ἐπὶ τῶν κεφαλῶν. Ἐντὸς⁵ τῶν κἀνίστρων τούτων δῶρα τῆς Ἀθηνᾶς ὑπήρχον⁶.

16. Δευτέρα Ἀττικὴ κλίσις οὐσιαστικῶν.

Α'. Περὶ τῶν νεῶν.

Οἱ παλαιοὶ Ἑλληγες τοῖς θεοῖς καὶ ταῖς θεαῖς καλοὺς καὶ λαμ-

πρὸς νεὸς κατεσκευάζον. Βωμοὶ δ' ἦσαν καὶ ἐν τοῖς νεῖς καὶ πρὸ τῶν νεῶν, περὶ δὲ πολλοὺς νεὸς δένδρα ἦν. Ἐν τοῖς νεῖς χρυσᾶ καὶ ἐλεφάντινα καὶ λίθινα καὶ ξύλινα ἀγάλματα ἦσαν. Ὁ λεὸς τοῖς θεοῖς πολλὰ δῶρα εἰς τοὺς νεὸς ἔφερεν. Ἐν τισὶ νεῖς ἐτρέφετο καὶ τῶν θεῶν ἱερὰ ζῆα, ὡς ταῦ ἐν τῇ τῆς Ἑρας νεῖ, τῇ ἐν Σάμῳ τῇ νήσῳ.

Β'. 1. Ἡ Ἑρα ἐν τῇ νήσῳ Σάμῳ εἶχε ναὸν ἐνδοξον.—2. Θαυμαστός ἦτο ὁ στολισμὸς τῶν ἐν Ἀθήναις ναῶν.—3. Σήμερον οἱ ναοὶ ἦσαν πλήρεις ἀνθρώπων.—4. Ὁ Μενέλαος ἦτο βασιλεὺς τῆς Σπάρτης.—5. Ἀδελφὸς τοῦ Μενελάου ἦτο ὁ Ἀγαμέμνων.—6. Οἱ δειλοὶ ὁμοιάζουσι¹ μὲ τοὺς λαγούς².—3. Οἱ λαγοὶ κατὰ τὴν νόκτα³ βόσκουσιν⁴.—8. Ὡ παῖδες νὰ σηκώνησθε⁵, ὅταν ἐξημερώνη⁶.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Γ' ΚΛΙΣΕΩΣ

17. α') Χειλοφωνόληκτα καὶ οὐρανιοσποφονόληκτα.

Α'. Περὶ τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ ζῴων.

Ἡ Ἀττικὴ παντοῖα ζῆα τρέφει, οἶον αἰγας καὶ γῦπας καὶ γλαῦκας καὶ ἀλώπεκας. Τοῖς γεωργοῖς πολλὰ αἰγῶν ἀγέλαι εἰσὶν ἢ γὰρ γῆ ἀγαθὴν ταῖς αἰξὶ τροφήν παρέχει. Ἑαρος¹ αἰγας τοῖς θεοῖς οἱ Ἀθηναῖοι ἔθουον. Οἱ γῦπες καὶ αἱ ἀλώπεκες ταῖς νέαις αἰξὶν ἐπιβουλεύουσι καὶ τοῖς ὄνυξι ταύτας τε καὶ ἄλλα ζῆα ἀρπάζουσιν. Ἡ γλαῦξ ἱερὰ τῆς Ἀθηνᾶς ἦν. Αἱ τῆς Ἀττικῆς ὕλαι καὶ πέτραι μεστὰι γλαυκῶν εἰσιν. Ἐντεσθεν καὶ ἡ παροιμία: «γλαῦκ' εἰς Ἀθῆνας».

Β'. 1. Εἰς τοὺς κόλακας ὁ φρόνιμος δὲν πιστεύει.—2. Ὁ λέων φονεύει καὶ διὰ τῶν ὀνύχων¹.—3. Οἱ Ἕλληγες ἐμάχοντο κατὰ τῶν Θρακῶν².—4. Ὑπὸ τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου τὰ δένδρα καταστρέφονται.—5. Αἱ γλαῦκες ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς λαμπροῦς³.—6. Ἐντὸς⁴ τῶν

φλεβῶν ὑπάρχει τὸ αἷμα.—7. Διὰ τοῦ θώρακος^β φυλάσσεται τὸ στέργον.

18. Παρατηρ. παθητ. καὶ μέσος τῶν βαρυντόνων ἡμμάτων.

1. Ἡ κόρη χθὲς ἐκτένεζε τὸν ἑαυτὸν της.—2. Χθὲς ἐγύμναζον τὸν ἑαυτὸν μου εἰς¹ τὸ γυμναστήριον.—3. Σὺ ποῦ ἐγυμνάζεσο ; —4. Οἱ Σπαρτιάται εἰς¹ τὸν Εὐρώταν ποταμὸν ἔλουον τοὺς ἑαυτοῦς των.—5. Ὑπὸ τῶν Σκυθῶν εἰς τοὺς θεοὺς ἵπποι ἐθυσιάζοντο.—6. Τὰ κακὰ παιδία ἐτιμωροῦντο ὑπὸ τῶν παιδοτριβῶν.—7. Ὁ σίτος ἐφέρετο εἰς Ἀθήνας πρὸ πάντων ἐκ τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

19. β') Ὀδοντοφονόληματα.

Α'. Τὸ μῆλον τῆς Ἐριδος.

Θέτις ἢ θεὰ ἐν τοῖς γάμοις αὐτῆς πάντας τοὺς θεοὺς ἐδέχετο πλὴν τῆς Ἐριδος· δι' ἣ Ἐρις ὀργίζεται καὶ μῆλον χρυσοῦν εἰς τὸ μέσον τῶν θεῶν ῥίπτει. Ἐπὶ δὲ τοῦ μήλου ἦδε ἡ ἐπιγραφή ἦν «τῇ καλλίστῃ». Ἐκεῖ ἐν¹ τοῖς θεοῖς ἦσαν ἢ τε Ἥρα καὶ ἡ Ἀθηναῖα καὶ ἡ Ἀφροδίτη, ἢ τῇ τοῦ σώματος χάριτι² τῶν ἄλλων διέφερον. Ἐπειδὴ δ' ἐκάστη αὐτῶν ἔλεγε καλλίστη τε καὶ τοῦ μήλου ἀξία εἶναι³, ἐπὶ πολὺ⁴ τε ἤριζον καὶ τὴν τῆς εορτῆς φαιδρότητα ἔλουον. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι θεοὶ διὰ τὴν ἔριν ἐκ τῶν γάμων φεύγειν⁵ ἤναγκάζοντο. Ζεὺς δ' αὐταῖς συμβουλεύει Πάριδι τῷ Πριάμου ἐπιτρέψαι⁶ τὴν ἔριν κρίνειν⁷. Οὗτος δ' ἐπὶ τῆς Ἰδης τὰ τοῦ Πριάμου θρέμματα ἔνεμεν. Ἐρμῆς οὖν ὁ τῶν θεῶν κήρυξ ἐπὶ χρυσοῦ ἄρματος τὰς θεὰς εἰς τὴν Ἰδην κομίζει. Ὁ Πάρις θαυμάζει μὲν τὸ τε βασιλικὸν τῆς Ἥρας σχῆμα καὶ τὴν λαμπρὰν τῆς Ἀθηναῖας κόρυν καὶ αἰγίδα καὶ τὴν τῆς Ἀφροδίτης χάριν, ἐγχειρίζει δὲ τὸ μῆλον τῇ Ἀφροδίτῃ.

Β'. 1. Οἱ ὀπλῖται εἶχον¹ περικεφαλαίας καὶ θώρακας καὶ ἀσπίδας καὶ κνημίδας.—2. Ὁ ἀνθρώπινος βίος εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ φροντίδας².—3. Τὰ πτηνὰ φάλλουσιν.—4. Ἡ ἐργασία εἶναι ὠφέλιμος εἰς τὸ σῶμα.—5. Οἱ παῖδες εὐγνωμοσύνην ὀφείλουσιν εἰς τοὺς διδασκάλους.—6. Ἡ πτωχεία γεννᾷ φιλονικίας.

20. Ἐνεργητικὸς μέλλων τῆς δριστηκῆς.

Ἡ θήρα τοῦ κάπρου.

Α'. Ἐκ πολλοῦ χρόνου οἱ γεωργοὶ ἐν πόνοις εἰσι· κάπρος γάρ τὸν ἐν τοῖς ἀγροῖς σίτον διαφθείρει. Μάστιγν δ' ἐνεδρεύουσι τὸ θηρίον. Ὁ μικρὸς τῶν γεωργῶν ἀριθμὸς οὐ φονεύσει αὐτόν. Ἀθρόοι οὖν τὸν κάπρον θηρεύσομεν· θηρευτὰς δ' ἔχομεν πολλοὺς καὶ ἀγαθοὺς. Οἱ γὰρ ἐκ τῶν πλησίον κωμῶν νεανίαι ἐκουσίως μετὰ τῶν θηρευτῶν ἡμῶν κινδυνεύουσι· φιλόθηροι γάρ. Ἀλλὰ καὶ τῶν οἰκωτῶν οὐκ ὀλίγους κελεύσομεν τῆς θήρας¹ μετέχειν². Καὶ οἱ μὲν οἰκέται τὴν ὕλην, ἐν ἣ ὁ κάπρος ἐστί, κύκλω περικλείουσιν, οἱ δὲ θηρευταὶ ἀνιχνεύουσι καὶ τοξεύουσι τὸ θηρίον. Ἡ οὖν θήρα ἡμῶν, ὡς πιστεύομεν, τοὺς τῶν γεωργῶν παύσει πόρους.

Β'. Ἀριστείδης: ὦ ἀγαπητὲ Ἀλέξανδρε, θά σοι εἶπω¹ νέον τι.

Ἀλέξανδρος: Σ² ἀκούω εὐχαρίστως.

Ἀριστείδης: Αὖριον θὰ καταδιώξωμεν τὸν κάπρον, ὁ ὅποιος³ καταστρέφει τοὺς καρποὺς τῶν ἀγρῶν ἡμῶν· θὰ καταδιώξης μὲ ἡμᾶς τοῦτον; θὰ διαμείνωμεν εἰς⁴ τοὺς ἀγροὺς ὄλην⁵ τὴν ἡμέραν.

Ἀλέξανδρος: Θὰ κυνηγήσω εὐχαρίστως· ἀλλ' ἔχετε πολλοὺς κυνηγούς;

Ἀριστείδης: Ἐχομεν πολλοὺς, διότι ὅλοι οἱ νεανίαι τῶν πλησίον χωρίων θὰ κυνηγήσωσι μὲ ἡμᾶς τὸ θηρίον.

21. γ) Οὐσιαστικά, ὧν τὸ θέμα λήγει εἰς ντ.

Περὶ τῶν ἐλεφάντων καὶ λέοντων.

Α'. Οἱ ἐλεφάντων ὀδόντες ἔκπαλαι τίμιοι ἦσαν. Τῶν ὀδόντων ἔνεκεν οἱ ἄνθρωποι τοὺς ἐλέφαντας θηρεύουσιν. ὦ ὀδοὺς τοῦ ἐλέφαντος, ὡς¹ τίμιος εἶ!² Οἱ παλαιοὶ καὶ ἐστράτευον ἐπ' ἐλεφάντων ὄντες. ὦ ἐλέφαν, ὡς¹ μέγας εἶ!¹ Τοῖς λέουσιν οὐ μόνον δεινοὶ ὀδόντες, ἀλλὰ καὶ ἰσχυροὶ ὀνυχές εἰσι. Τοῖς λέουσιν οὐ μάχονται οἱ ἐλέφαντες, ἀλλὰ μόνον οἱ δράκοντες. ὦ λέον, ὡς¹ φοβερός εἶ!

Β'. Οἱ ἐλέφαντες μεγάλην δύναμιν ἔχουσι.¹ Γίγαντες μεταξὺ²

τῶν θηρίων εἶναι οἱ ἐλέφαντες. Εἰς τοὺς δράκοντας δὲν ἐμπιστευόμεθα, εἰς δὲ τοὺς λέοντας ἐμπιστευόμεθα, ἂν³ εἶναι ἡμεροὶ. Ὁ ἐλέφας εἶναι ζῷον παχύδερμον. Οἱ λέοντες ἔχουσιν ⁴ ὄνυχας ἰσχυροῦς. Φοβερὸς εἶναι ὁ λέων διὰ τοὺς ὀδόντας⁴ καὶ τοὺς ὄνυχας⁴. Οἱ λέοντες ἀρπάζουσι τὸ θήραμα διὰ τῶν ὀνύχων⁴ καὶ τῶν ὀδόντων⁴.

22. δ') Τὰ ἔχοντα χαρακτηριστῆρα ν.

Α'. Ὁ ἀοιδὸς Ἀρίων.

Οἱ τῶν Ἑλλήνων τύραννοι ἐθεράπευον τοὺς ποιητὰς καὶ ἀοιδούς. Τῷ Ἀρίωνι, ἐνδόξῳ ἐν' τοῖς Ἑλλησιν ἀοιδῷ, φίλος ἦν ὁ ἐν Κορίνθῳ τύραννος Περίανδρος. Ἐκ τοῦ τῆς Κορίνθου λιμένος ἔρχεται ὁ Ἀρίων πρὸς τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνας καὶ τοὺς γείτονας αὐτῶν, τοὺς Σικελιώτας. Ἐκεῖ πολλῶν περὶ τῆς τέχνης ἀγῶνων μετέχει² καὶ ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι νικῶν³ τιμὰς μεγάλας λαμβάνει. Οἱ ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνες πολλὰ δῶρα καὶ ἀργύριον τῷ Ἀρίωνι προσφέρουσι. Εἶτα ἐκ τοῦ τῶν Ταραντίνων λιμένος πλοίω⁴ εἰς Κόρινθον ἐπανέρχεται. Ἐν τῇ θαλάττῃ οὐχ οἱ χειμῶνες, ἀλλ' ἡ τῶν ναυτῶν κακία κίνδυνον τῷ Ἀρίωνι φέρει. Οἱ γὰρ ναῦται φοβεῖσθαι⁵ αὐτὸν ἐβούλοντο. Ἀρίων οὖν τὸν φόνον φεύγει καὶ εἰς τὴν θάλατταν πίπτει. Ἐκ δὲ τῶν κυμάτων σύ, ὦ Ἀπολλῶν, σφίσεις τὸν ἀοιδόν. Δελφίνα γὰρ κελεύεις, ὦ δαίμον, κομίζειν⁶ αὐτὸν εἰς λιμένα.

Β'. 1. Οἱ στρατιῶται ψάλλουσι νικητήριον ᾄσμα.—2. Οἱ ποιηταὶ εἶναι ἀγαπητοὶ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα.—3. Κατὰ τὸν χειμῶνα¹ χιὼν καὶ πάχος καλύπτει τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰ λιβάδια.—4. Ὡ θεέ, πόσα ἀγαθὰ παρέχεις εἰς τοὺς ἀνθρώπους!—5. Ὡ Ἀγάμεμνον, πόσων² ἀνθρώπων ἡγεμῶν εἶσαι!³—6. Εἰς λύκος ἀπέκοψε τὴν μύτην τοῦ ξυλοργοῦ.—7. Οἱ τριάκοντα τύραννοι εἰς⁴ ὀκτῶ μῆνας χιλίους πεντακοσίους Ἀθηναίους ἐφόνευσαν.—8. Εἰς⁴ μὲν τὴν θάλασσαν κίνδυνοι ὑπάρχουσιν, εἰς δὲ τὸν λιμένα ἀσφάλεια.

23. ε') Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα λ καὶ ρ.

1. Τὰ ἄγρια ζῶα κυνηγοῦμεν.—2. Τὰ ἄγρια ζῶα εἶναι ἐναντία πρὸς τὰ ἡμέρα ζῶα¹.—3. Ὅλοι² ἀποφεύγομεν τὰ ἄγρια ζῶα.—4. Τὸ ἄλλας ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ εἰς τινα ζῶα εἶναι ἀναγκαῖον.—5. Εἰς τοῦτον τὸν ῥήτορα εἶχον πεποιθήσιν εἰ πολῖται, διότι ἦτο καὶ ἀνδρείος στρατηγός.—6. Οὐδεὶς πιστεύει εἰς τοὺς κακοὺς ῥήτορας.—7. Ἀπὸ ὅλους τοὺς ῥήτορας³ θαυμάζομεν τὸν Δημοσθένη.—8. Ἡ Ἰππολύτη εἶχεν ὠραίαν ζώνην.—9. Ἐντὸς⁴ τοῦ κρατήρος οἶνος ὑπάρχει.

24. ς'. Συμβόλητα οὐσιαστικά.

1. Οὐχὶ εἰς τὰ ἰσχυρὰ τεῖχη, ἀλλ' εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ τὸ θάρρος οἱ Σπαρτιάται εἶχον πεποιθήσιν.—2. Ὁ Ἡρακλῆς εἶχε¹ λεοντὴν ἀντὶ φορέματος.—3. Εἰς² χρυσᾶ σκεύη ὑπῆρχε πλήθος ἀπὸ ὠραία ἀνθη³.—4. Ἡ Ἀρκαδία εἶναι γεμάτη ἀπὸ ὄρη³.—5. Θαυμάζομεν τὰ κατορθώματα τῶν ἀνδρῶν.—6. Οἱ παλαιοὶ στρατιῶται ἐπιζήσαντο μὲ ξίφη⁴, περικεφαλαίας, ἀσπίδας καὶ μὲ ἄλλα ὅπλα.—7. Ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Σοφοκλῆς καὶ ὁ Περικλῆς ἔχουσι⁵ δόξαν ἀθάνατον.

25. ζ') Οὐδέτερα εἰς ας.

Α'. Ἡ Σφίγξ.

Ἡ Σφίγξ δεινὸν τέρας ἦν, ἀνθρωπίνοις δὲ κρέασιν ἤδετο. Αὕτη ἐπὶ πέτρας πρὸ τῶν Θηβῶν διέτριβε, πᾶσι δὲ τοῖς διαβάταις τόδε τὸ αἰνιγμα προῦδαλε· «Τί ἐστίν, ὃ τετράπουν καὶ οἰπουν καὶ τρίπουν γίνεταί; Πάντα δέ, ὅστις οὐκ ἔλυε τὸ αἰνιγμα, κατεσπάραττεν. Οὕτως οὖν πολλοὶ διεφθείροντο, πέρας δὲ τοῦ φόνου οὐκ ἦν. Δι' ὅπερ Κρέων ὁ Θηβῶν βασιλεὺς μεγάλα τούτῳ γέρα ἐπηγγέλλετο, ὃς τὴν χώραν τοῦ τέρατος ἀπαλλάξει¹ ἔμελλεν. Οἰδίπους οὖν μόνος πάντων τὸ αἰνιγμα λύει. «Τοῦτο τὸ ζῷον, λέγει, «ὁ ἀνθρωπός ἐστι. Νεόγονος γάρ ὁ ἀνθρωπος τοῖς τετράποσιν² ὁμοίως ἔρπει, ἔπειτα βαίνει δίπους, ἐν δὲ τῷ γήρῳ βακτηρίαν προσλαμβά-

νει και τρίπους γίνεται». Οὕτω δὴ Οιδίπους μὲν τῶν τοῦ Κρέοντος γερῶν τυγχάνει, Σφιγξ δὲ κατὰ τῆς πέτρας³ κρημνίζεται.

Β'. 1. Τὰ κακὰ τοῦ γήρατος εἶναι πολλὰ.—2. Διὰ τῶν κρέατων¹ τρεφόμεθα.—3. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Πυθαγόρου δὲν ἔτρωγον τὰ κρέατα τῶν ζώων.—4. Διὰ βραβείων¹ προτρέπονται οἱ στρατιῶται εἰς ἀνδρείαν.—5. Ἡ ἔλαφος ἔχει κέρατα.—6. Ἐξ αἰγῶν καὶ προβάτων γάλα καὶ κρέατα πρὸς διατροφήν ὑπάρχουσιν.—7. Ἐν τῇ παρὰ τὰ Κούναξα μάχῃ ὁ μὲν Κλέαρχος ἦτο εἰς² τὸ δεξιὸν κέρας, ὁ δὲ Μένων εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατεύματος.

26. Ἐνεργητικὸς ἀόριστος ἐν τῇ ὀριστικῇ.

Ἰφιγένεια ἢ ἐν Αὐλίδι.

Α'. Ἐπει¹ Ἀγαμέμνων τοὺς τῆς Ἑλλάδος ἡγεμόνας εἰς τὴν Αὐλίδα συνέλεξεν, ἐκεῖ ἐθήρευσε καὶ ἔλαφον τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὰν κατετόξευσεν. Οὕτω τὴν θεὰν ἐξώργισεν, ἢ νηγεμί² τὸν τῶν Ἑλλήνων πλοῦν ἐκώλυσεν. Ὁ δὲ Κάλχας ἔλεξε· «παρθένον τῇ Ἀρτέμιδι θύσετε καὶ πάλιν τὴν τῆς θεᾶς εὐνοίαν ἔξετε». Οἱ ἄλλοι ἡγεμόνες ἔπεισαν τὸν Ἀγαμέμνονα Ἰφιγένειαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ θύσαι³. Ὁ οὖν Ἀγαμέμνων τὴν θυγατέρα ἐπὶ τὸν βωμὸν ἐκόμισεν. Ἡ δὲ θεὰ ἔλαφον μὲν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἔπεμψε, τὴν δὲ Ἰφιγένειαν ἐν νεφέλῃ εἰς τὸ ἐν τῇ Ταυρικῇ χερρονήσῳ ἱερὸν ἐκόμισε. Τὴν μὲν οὖν ἔλαφον τότε οἱ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόνες ἔθυσαν, ἔπειτα δ' ἐκ τῆς Ἑλλάδος τῇ Ἀρτέμιδος βοθηεῖα ἐπὶ τὴν Τροίαν ἐστράτευσαν.

Β'. Ὅτε οἱ Ἕλληνες εἰς¹ τὴν Αὐλίδα ἠτοιμάζοντο πρὸς ἀπόπλουν, ἢ Ἀρτεμις ἔστειλε νηγεμίαν, ἐπειδὴ ὁ Ἀγαμέμνων ἐφόγευσε διὰ τόξου² ἔλαφον ἱερὰν τῆς Ἀρτέμιδος. Οἱ ἡγεμόνες μάλιστα παρεκάλεσαν τὴν Ἀρτέμιδα. Ὁ Κάλχας διέταξε νὰ θυσιάσωσι³ παρθένον τινὰ εἰς τὴν Ἀρτέμιδα. Οἱ λοιποὶ ἡγεμόνες εἶπον εἰς τὸν Ἀγαμέμνονα· «θὰ θυσιάσης τὴν θυγατέρα σου, διότι σὺ συνήθροισας τὸν στρατὸν καὶ σὺ ἔπαυσας τὴν εὐνοίαν τῆς θεᾶς».

Καὶ ἔφερε μὲν ὁ Ἀγαμέμνων τὴν θυγατέρα εἰς τὸν βωμόν, ἀλλ' ἡ Ἄρτεμις ἔστειλεν ἔλαφον ἀντὶ τῆς Ἰφιγένειας. Ὁ Κάλχας ἐθυσίασε τὴν ἔλαφον, ἡ δὲ Ἄρτεμις ἔφερε τὴν Ἰφιγένειαν εἰς τὸν ἐν τῇ Ταυρικῇ χερρονήσῳ ναόν.

27. η) Φωνηεντόληκτα ἔχοντα θέμα εἰς ε.

Α'. Περὶ Ἰβύκου.

Ἰβυκος ὁ ποιητὴς ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς τῆς Ἰταλίας πόλεις ἦκε. Χρόνον μὲν οὖν ἱκανὸν ἐν ταῖς πόλεσι διέτριψεν. Ἐπεὶ δ' ἐκ τῶν πόλεων χρήματα καὶ δόξαν συνέλεξε, πάλιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦκεν. Ὅτε δ' ἦν ἐν τῷ δάσει τῷ μεταξὺ τῆς θαλάττης καὶ τῆς Κορίνθου ἀκροπόλεως, λησταὶ δύο τὸν ποιητὴν ἐφόνευσαν. Ἰβυκος δ' ἐν ᾧ ἀπέθνησκε, γέρανους, οἳ ὑπὲρ¹ τοῦ δάσεως ἦσαν. οὕτως ἰκέτευσεν· «ὦ γέρανοι, τὴν τῶν ληστῶν ὕβριν μὴ γύετε²», Οἱ Κορίνθιοι τὸ μὲν Ἰβύκου πτώμα εὐρίσκουσι, τοὺς δὲ ληστὰς οὐ. Ὀλίγη δὲ χρόνῳ ὕστερον οἱ γέρανοι οὕτω τοὺς ληστὰς ἀπεκάλυψαν. Ὅτε γὰρ πλεῖστοι Κορίνθιοι ἐν τῷ θεάτρῳ ἦσαν, γέρανοι δ' ὑπὲρ τοῦ θεάτρου διέβαινον, τῶν ληστῶν ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ ἔλεξεν· «ὦ Τιμόθεε, οἱ τοῦ Ἰβύκου γέρανοι». Τότε θεαταὶ τινες, οἳ τούτων ἤκουσαν, τοῖς τῆς πόλεως πρυτάνεσι τὸ πρᾶγμα ἀγγέλλουσιν. Οὗτοι δὲ τοὺς ληστὰς ἀνακρίνουσιν, οἳ τὴν αἰσχρὰν πράξιν φαίνουσι καὶ θανάτῳ³ ὑπὸ τῶν πρυτάνεων κολάζονται.

Β'. 1. Εἰς¹ μὲν τὴν πόσιν καὶ τὸ φαγητὸν πολλοὶ εἶναι σύντροφοι, εἰς δὲ σπουδαῖον πρᾶγμα ὀλίγοι.—2. Εἰς¹ τὴν ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἄλλα καὶ ὁ Παρθενῶν ὑπάρχει.—3. Οἱ ἀγαθοὶ δὲν προσέχουσιν εἰς τὰς πράξεις τῶν κακῶν.—4. Οὐδεὶς πλησιάζει εἰς τοὺς ὄφεις².—5. Τὰ χρήματα εἰς τὰς πόλεις ἐχθρας καὶ ἐπαναστάσεις ἐξεγείρουσιν.—6. Αἱ ἐπαναστάσεις πάντοτε εἶναι βλαβεραὶ εἰς τὰς πόλεις.—7. Καὶ οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς μάντις.

28. δ') Φωνηεντόληκτα ἔχοντα θέμα εἰς υ.

Α'. 1. Ἰχθύες εἰσὶν ἔν τε τῇ θαλάττῃ καὶ τοῖς ποταμοῖς καὶ ταῖς λίμναις. — 2. Τοῖς ἰχθύσι φωνὴ οὐκ ἔστι. — 3. Ἄλισκονται μάλιστα οἱ ἰχθύες πρὸ ἡλίου ἀνατολῆς καὶ μετὰ δύσιν. — 4. Τοὺς ἰχθύς μάλιστα δικτύοις σαγγνεύομεν. — 5. Ὁ Νεῖλος ποταμὸς παντοῖα γένη ἰχθύων τρέφει. — 6. Οἱ μύες παγίσιν ἀγρευόνται. — 7. Τοῖς μυσὶ μάχη ἦν ποτε πρὸς τοὺς βατράχους. — 8. Οἱ θηρευταὶ τοὺς ἀγρίους σὺς θηρεύουσι. — 9. Πολλὰ ἄστη τείχη εἶχον. — 10. Οἱ πύργοι τῷ ἄστει κόσμος εἰσὶν. — 11. Οἱ ἐγγέλεις ἔν ταῖς λίμναις εἰσὶ.

Β'. 1. Ὁ ὄφις εἶναι ὅμοιος μὲ χέλι'. — 2. Εἰς τὴν θάλασσαν διάφορα ψάρια εἶναι. — 3. Διὰ τῶν ἀγκίστρων² συλλαμβάνομεν τὰ ψάρια. — 4. Ὁ ποταμὸς εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ μεγάλα ψάρια. — 5. Ἡ ἄμπελος παράγει σταφυλὰς. — 6. Μεγάλῃ εἶναι ἡ γλυκύτης τῆς σταφυλῆς. — 7. Διὰ τοῦ πελέκεως² σχίζομεν ξύλα. — 8. Αἱ γαλαὶ εἰς τοὺς ποντικὸς εἶναι ἐχθραί. — 9. Ὁ κυνηγὸς κυνηγᾷ ἀγρίους χοίρους. — 10. Ὁ οἶνος δύναμιν παρέχει εἰς τὸ σῶμα. — 11. Ὁ Ἥφαιστος ἐκτύπησε³ τὴν κεφαλὴν τοῦ Διὸς διὰ πελέκεως² καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς ἡ Ἄθηνᾶ ἔνοσπλος.

29. ι') Τὰ ἔχοντα θέμα λῆγον εἰς αυ, ευ, ου.

Α'. Περὶ Ἀχιλλέως.

Ἀχιλλέως γονεῖς ἦσαν Πηλεὺς καὶ Θέτις. Ἐπεὶ δὲ τῶν γονέων ὁ μὲν πατὴρ ἦν βασιλεὺς θνητός, ἡ δὲ μήτηρ θεὰ ἀθάνατος, Ἀχιλλεὺς ἀθάνατος μὲν οὐκ ἦν, τῶν δὲ θνητῶν ῥώμῃ¹ τε καὶ ἀνδρεία ἐπρώτευσεν. Ὅτε δ' Ἀγαμέμνων καὶ Μενέλαος, οἱ βασιλεῖς, ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσον, Θέτις, ἵνα τὸν Ἀχιλλεῖα ἀποκρύψῃ, πρὸς τὸν τῆς νήσου Σκύρου βασιλέα ἔπεμψεν. Ἐκεῖνος οὖν Ἀχιλλεῖα σὺν τῇ θυγατρὶ καὶ ἄλλαις παρθένοις ἐπαίδευε καὶ ἐσθῆτας Ἀχιλλεύς, ὡς αὐταί, εἶχε καὶ παρθένος ὑπὸ πάντων ἐνομίζετο. Ἄλλ' Ὀδυσσεὺς τὸ πρᾶγμα μανθάνει, εὐθὺς δ' εἰς Σκύρον ἔρχεται καὶ

ὄδ' αὐτὸν ἀποκαλύπτει. Ἐν ᾧ γὰρ Ἀχιλλεὺς σὺν ταῖς παρθένοις ἐπαιζεν, ἐξαίφνης Ὀδυσσεὺς ἀνέκραξε· «πολέμιοι ἤκουσι». Τότε δὴ αἱ μὲν παρθένοι περίφοβοι φεύγουσιν, Ἀχιλλεὺς δ' οὐ. Καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς· «ὦ Ἀχιλλεῦ», λέγει, «οὐ με λανθάνεις. Αἱ μὲν ἐσθῆτες αὐταὶ ταῖς παρθένοις ἀρμόττουσι, τοῖς δ' ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς οἱ πόλεμοι καὶ αἱ νῆκαι. Συστρατεύσεις οὖν ἡμῖν² καὶ τὴν τοῦ Πάριδος ἕδρην μεθ' ἡμῶν παύσεις». Οὕτως οὖν Ἀχιλλεὺς σὺν τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσιν εἰς Τροίαν ἐστράτευσε.

Β'. 1. Οὗτος ὁ ποιμὴν ἔχει πολλὰ βόδια.—2. Αἱ τρίχες εἰς τὰς γράϊας καὶ εἰς τοὺς γέροντας εἶναι λευκαί.—3. Πάντες σεβόμεθα τοὺς γονεῖς.—4. Ἡ Ἀθηναῖα εἶχε¹ σύμμαχον τὸν Ὀδυσσεά.—5. Ἡ συμμαχία τῶν Πλαταιῶν ἦτο ὠφέλιμος εἰς τοὺς Ἀθηναίους.—6. Οἱ παῖδες πείθονται εἰς τοὺς γονεῖς.—7. Τοὺς καλοὺς βασιλεῖς πρὸς καλοὺς πατέρας² παρομοιάζουσι, τοὺς δὲ καλοὺς πατέρας πρὸς καλοὺς βοσκούς².—8. Οἱ Ἀθηναῖοι γείτονας εἶχον τοὺς κατοίκους τῆς Εὐβοίας.—9. Τὴν γραίαν παρομοιάζουσι κατὰ τὴν φλυαρίαν πρὸς χελιδόνα².—10. Αἱ γράϊαι εἶναι φλύαροι.

**30. Ὅριστ. τοῦ ἐνεργ. παρακ. φωνηεντολήμων
ἀσυναιρέτων ῥημάτων.**

Α'. 1. Οἱ γονεῖς τὰ ἑαυτῶν τέκνα εὖ πεπαιδεύκασιν.—2. Ὁ στρατὸς ἡμῶν χιλίους τῶν πολεμίων πεφόνευκεν.—3. Οἱ Ἕλληγες πολλάκις ἐπὶ τοὺς Πέρσας ἐστρατεύκασιν, πολλοὺς δὲ πεφονεύκασιν καὶ τοὺς νεκροὺς αὐτῶν ἐσκυλεύκασιν.—4. Ὁ διδάσκαλος τὸν μῦθον ἠρμήνευκεν.—5. Ἀθηναῖοι οὐ πεπιστεύκασιν τούτοις, ἃ Δημοσθένης συμβεδούλευκεν.—6. Ἐγὼ μὲν τεθεράπευκα τὸν ἐπαίτην, σὺ δ' ἔσχωψας.—7. Ὡ Ἀθηναῖοι, διὰ τί πεφυγαδεύκατε Θεμιστοκλέα; 8. Σὺ μὲν πεφύτευκας μηλέαν, ἐγὼ δὲ συκῆν.

Β'. 1. Πολλὰ καὶ ὠφέλιμα ἔχω συμβουλευσέναι εἰς τοὺς φίλους, ἀλλὰ δὲν ἔχουσι πιστεύσεναι εἰς τοὺς λόγους μου.—2. Σὺ ἔχεις φυτεύσει ταῦτα τὰ δένδρα;—3. Εἰς τοὺς φίλους πάντοτε ἔχομεν πιστεύσεναι καὶ πάντοτε θὰ πιστεύωμεν.—4. Πολλοὶ ἔχουσιν ἐκστρατεύσει μεθ'

ἡμῶν.—5. Οἱ στρατιῶται ἡμῶν ἔχουσι φονεύσει δισχιλίους ἐκ τῶν ἐχθρῶν.—6. Πολλάκις ἔχομεν θυσιάσει εἰς τοὺς θεούς.

31. ια') Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα ο καὶ ω.

Α'. Γοργῶ ἢ Κλεομένους θυγάτηρ.

Ἄρισταγόρας ὁ Μιλήσιος χρήμασιν ἔπεισε Κλεομένη τὸν Σπάρτης ἡγεμόνα καὶ ἦρωα τοῖς Μιλησίοις βοηθεῖν¹ καὶ σὺν αὐτοῖς ἐπὶ² τοὺς τῆς Μιλήτου πολεμίους στρατεύεσθαι³. Γοργῶ δ' ἢ Κλεομένους θυγάτηρ τὴν τοῦ πατρὸς φιλοχρηματίαν μανθάνει καὶ λέγει τῷ ἦρωϊ· «ὦ πάτερ, οὐκ ἔχεις αἰδῶ; ἀντὶ χρημάτων κινδύνους καὶ συμφορὰς τῇ πατρίδι παρέξεις; οὐ πράξεις τοῦτο, ἀλλὰ τὸν ξένον διώξεις». Κλεομένης τοῖς Γοργοῦς λόγοις τὸ ἑαυτοῦ ἀμάρτημα αἰσθάνεται καὶ τῇ Γοργοῖ λέγει· «καλῶς λέγεις, ὦ Γοργοί, τὸν ξένον διώξω». Οὕτως οὖν τῇ τῶν λόγων πειθοῖ⁴ Γοργῶ τὸν πατέρα τοῦ ἀμαρτήματος ἀπέτρεψε.

Β'. 1. Διὰ τῆς πειθοῦς¹ προσελκύομεν τοὺς ἀνθρώπους.—**2.** Τὰ τσακάλια πολεμοῦσι κατὰ τῶν κυνῶν¹ καὶ τῶν λεόντων.—**3.** Οἱ κυνηγοὶ κυνηγοῦσι καὶ τσακάλια.—**4.** Οἱ Ἕλληνες ἐμάχοντο κατὰ τῶν Τρώων¹.—**5.** Ἡ νόμφη Καλυψῶ εἶχε² κατοικίαν εἰς τὴν νῆσον Ὠγυγίαν.—**6.** Ὁ ἦρωας Ἡρακλῆς ἀντὶ φορέματος λεοντῆν εἶχεν².—**7.** Εἰς πολλοὺς ἦρωας ὑπῆρχον καὶ βωμοί.—**8.** Εἰς τὴν Ἀργῶ πολλοὶ καὶ ἔνδοξοι ἦρωες ἦσαν.

32. ιβ') Ὑγρόληκτα συγκοπιτόμενα εἰς ηθ.

Α'. Τοῖς πατράσι καὶ ταῖς μητράσι χάριν ἔχομεν· οὔτοι γὰρ τοῖς υἱοῖς καὶ ταῖς θυγατράσι πολλὰ ἀγαθὰ παρέχουσιν. Οἱ υἱοὶ καὶ θυγατέρες λέγουσιν· «ὦ πάτερ καὶ μήτηρ, χάριν ὑμῖν πολλὴν ἔχομεν». Ἡ τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων εὐτυχία χαρὰν τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ παρέχει. Οἱ νέοι τοῖς πατράσι μᾶλλον πιστεύουσιν ἢ ἄλλοις ἀνδράσι.

Β'. Εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα ἀρμόζει¹ νὰ ἀνατρέφωσι² τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας, εἰς δὲ τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας

νά ὑπακούωσιν³ εἰς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα. Ὁ υἱὸς δὲν εἶναι πάντοτε ὅμοιος πρὸς τὸν πατέρα⁴, οὐδὲ ἡ θυγάτηρ πρὸς τὴν μητέρα. Ἀγαπητὰ εἶναι τὰ τέκνα εἰς τοὺς πατέρας καὶ τὰς μητέρας. Εἰς τοὺς υἱοὺς ἀρμόζει νά πιστεύωσι περισσότερο⁵ εἰς τοὺς πατέρας ἢ εἰς τοὺς ἄλλους ἀνδρας.

33. Τοιςμὸς τῶν μονοσυλ. ὀνομάτων τῆς γ' κλίσεως.

1. Ἡ κουκουδάγια ἔχει μεγάλους ὀφθαλμούς. — 2. Τὰς γραίας σεβόμεθα. — 3. Μὲ τὰ ὦτα ἀκούομεν. — 4. Ἡ γαλῆ συνέλαβεν ἕνα ποικτικόν. — 5. Οἱ ποιμένες ἔσβησαν τὴν φωτιάν. — 6. Ὁ ἀῆρ κατέρριψε τὴν βελανιδιάν. — 7. Μὲ τὸ κτένι¹ κτενίζομεν τὰς τρίχας. — 8. Ἀηδῶν ἐπὶ ὑψηλῆς βελανιδιάς καθημένη ἐτραγῶδει. — 9. Τὸ ψευδὸς ἀπέχει ἀπὸ τῆν ἀληθειαν,² ὅσον οἱ ὀφθαλμοὶ ἀπὸ τὰ ὦτα. — 10. Ἡ γυνὴ αὐτὴ εἶναι μήτηρ πολλῶν παιδιῶν.

34. Ἀνώμαλα οὐσιαστικὰ τῆς γ' κλίσεως.

Α'. Περὶ τῶν θεῶν τῶν Ἑλλήνων.

Ὁμηρος τὸν Δία θεῶν καὶ ἀνθρώπων πατέρα λέγει. Ζεὺς ἐν τῷ Ὀλύμπῳ ἐβασίλευεν. Οἱ ποιηταὶ γυναῖκα τοῦ Διὸς τὴν Ἥραν λέγουσιν εἶναι. Διὶ πολλοὶ παῖδες ἦσαν, οἷον υἱεῖς μὲν Ἀπόλλων καὶ Ἑρμῆς, θυγατέρες δ' Ἀθηνᾶ καὶ Ἄρτεμις. Ζεὺς τὰς νεφέλας συνήγε καὶ βροντὰς καὶ ὕδωρ ἐξ οὐρανοῦ ἐπεμπεν. Ἐν τοῖς Διὸς γόνασι τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα ἦν. Ἐκ Διὸς καὶ τὰ ὀνειράτα ἦσαν ὡς δ' ἄλλοι λέγουσιν ἢ τῶν ὀνειράτων οἰκία ἐγγὺς τοῦ Ἄδου ἦν. Ποσειδῶ τὸν Διὸς ἀδελφὸν τῶν ὑδάτων ἄρχειν λέγουσι. Τὸ Ποσειδῶνος ἄρμα ἔπποι διὰ τοῦ ὕδατος ἤλαυνον, ἐν δὲ τῇ χειρὶ τὴν τρίαιναν εἶχε. Πλούτων δέ, ὁ Διὸς ἀδελφός, ἐν Ἄδου ἐβασίλευεν. Ἐνταῦθα πάντα σκότους μεστὰ ἦν καὶ τὰ τῆς Στυγὸς ὕδατα μέλανα. Ἑρμῆς μὲν τὰς τῶν νεκρῶν ψυχὰς εἰς Ἄδου ἐπεμπε, Χάρων δὲ πρέσβυς ὢν ἐν κύμβῃ διεβίβαζεν. Ὁ Πλούτωνος καὶ Περσεφόνης τῆς γυναικὸς θρόνος μέλας ἦν. Ὁ μὲν τὰς τοῦ Ἄδου κλεῖς εἶχεν, ἢ δ' ἐν ταῖς

χερσὶ δάδας. Παρὰ δὲ τῷ θρόνῳ κύων θαυμαστός τὸ μέγεθος καὶ τὴν μορφήν ἦν, Κέρβερος ὄνομα· λέγουσι δὲ τὸν κύνα ἐλέφαντι ὅμοιον εἶναι τὸ μέγεθος, τὴν δὲ τοῦ κυνὸς οὐρὰν τῇ δράκοντος ὅμοιαν.

B'. Περὶ τῶν πλοίων τῶν Ἀθηναίων.

† Ὁ στόλος τῶν Ἀθηναίων ἦτο περίφημος διὰ τὸ πλῆθος¹ καὶ τὴν ταχύτητα τῶν πλοίων. Μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην οἱ Ἀθηναῖοι τῇ συμβουλῇ τοῦ Θεμιστοκλέους κατεσκεύασαν ἑκατὸν μακρὰ πλοῖα. Οἱ παλαιοὶ τοὺς ἐντὸς τῶν μακρῶν πλοίων στρατιώτας ὠνόμαζον ἐπιδάτας. Ὑπήρχον δὲ εἰς τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἱερὰ πλοῖα, καθὼς² ἡ Πάραλος καὶ ἡ Σαλαμινία. Τὴν Πάραλον ἔπεμπον εἰς τὰς θεωρίας ὡς π. χ. εἰς τὰ Δήλια καὶ ἐντὸς³ τοῦ πλοίου τούτου ἔφερον⁴ τὰ σφάγια. Τοῦ δὲ πλοίου τούτου ναύαρχος ἦτο ὁ ἀρχιθέωρος.

1. Οἱ γέροντες εἶναι ἀσθενεῖς κατὰ τὰ γόνατα⁵.—2. Ὁ Εγεοφῶν εἶδεν ὄνειρον ἀξίον λόγου.—3. Οἱ στρατιῶται καθ' ὁδὸν συνήκτων⁶ πυρά.—4. Οἱ λύκοι ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς κύνας.—5. Φέρε, ὦ παῖ, τὸ κλειδί τῆς οἰκίας.—6. Ὁ πατήρ οὗτος εἰς μὲν τοὺς υἱοὺς κατέλιπε πλοῖον, εἰς δὲ τὰς θυγατέρας οἰκίαν.—7. Οἱ μὲν ἀνδρεῖοι εἰς τὰς χεῖρας ἔχουσι πεποιθήσιν⁷, οἱ δὲ δειλοὶ εἰς τοὺς πόδας.—8. Ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ ἔλαβε⁸ χῶμα ἐκ τῆς γῆς.—9.—Οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν ἀπεσταλμένους εἰς τὸν Φίλιππον.

35. Ἐπίθετα συννηρημένα B' κλίσεως.

A' Περὶ τῶν ἐν Ἀθήναις νομισμάτων.

Ἐν Ἀθήναις χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ καὶ χαλκᾶ νομίσματα ἐκόπιετο. Χαλκοῦν ἦν οὐ μόνον τὸ λεπτόν, δ μικρότατον ἦν τῶν νομισμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἑπταπλοῦν τοῦ λεπτοῦ, φ καὶ ὄνομα ἦν χαλκοῦς. Τὸ δὲ δίχαλκον τοτὲ³ μὲν χαλκοῦν ἦν, τοτὲ δ' ἀργυροῦν, τὸ δὲ τετράχαλκον ἀεὶ ἀργυροῦν. Ὅτι δὲ χαλκοὶ ἰσότιμοι ἦσαν⁴ τῷ ὀβολῷ, ἐξ ὧ⁵ ὀβολοὶ ἰσότιμοι τῇ δραχμῇ⁶ ἦσαν δὲ καὶ ὁ ὀβολὸς καὶ ἡ δραχμὴ ἀργυρᾶ νομίσματα. Ἀργυροῦς δὲ καὶ ὁ στατήρ ἦν,

δς και τετράδραχμον ὠνομάζετο. Ἐκόπτοντο δὲ και χρυσοὶ στα-
τῆρες, ἡ δὲ τιμὴ τοῦ χρυσοῦ στατῆρος δεκαπλῆ ἦν τῆς τοῦ ἀργυ-
ροῦ. Μναὶ δὲ και τάλαντα νομίσματα οὐκ ἦν κεκομμένα, ἀλλ' ὀνό-
ματα μόνον ἢ ἀριθμοί. Ὠνόμαζον γάρ! οἱ Ἀθηναῖοι ἑκατὸν
δραχμᾶς μναῖν, ἐξήκοντα δὲ μναῖς τάλαντον.

Β'. 1. Οἱ Γαλάται εἶχον περικεφαλαίας χαλκίνας.—2. Οἱ στρα-
τιῶται τοῦ Ἀρταξέρξου εἶχον κράνη χάλκινα και χιτῶνας κοκλί-
νους.—3. Θύραι ἐκ χαλκοῦ και σιδήρου¹ φυλάττουσι τὰς οἰκίας.
—4. Ἐκ τῶν ζώων ἄλλα μὲν εἶναι εὐνοϊκὰ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἄλλα
δὲ οὐχὶ εὐνοϊκὰ².—5. Ὁ Βελλερεφόντης ἐφόνευσε τὴν πῦρ ἀπο-
πνέουσαν³ Χίμαιραν.—6. Οἱ ὅμοιοι πρὸς τοὺς ὁμοίους εἶναι εὐνοϊ-
κοί.—7. Οἱ παλαιοὶ ναῦται πρὸ τοῦ ταξειδίου εἰς τοὺς εὐνοϊκοὺς
θεοὺς ἐθυσίαζον.—8. Πρὸ πάντων οἱ δύο Διόσκουροι ἦσαν εὐνοϊκοὶ
εἰς τοὺς ναύτας.—9. Τὰ ἔπλα τῶν παλαιῶν ἦσαν ἐκ σιδήρου και
χαλκοῦ, ὀλίγα δὲ και ἐξ ἀργύρου.

36. Ἐπίθετα β' ἀττικῆς κλίσεως.

Α'. Ὁ Ἄδης.

Ἐνδον γῆς τόπος ἐστὶ σύμπλεως σκότους και φόβου, ὃν οἱ
παλαιοὶ Ἄδην ὀνομάζουσιν. Ἐν Ἄδου¹ οἰκίαι ἐμπλεψ ψυχῶν εἰσιν,
αἷς ἐκεῖ Ἐρμῆς, ὁ τῶν θεῶν ἄγγελος, ἄγει. Περιέχεται δ' ὁ τόπος
φοβεροῖς ποταμοῖς, οἱ τὸν ἔκρουν ἔχουσιν² εἰς δεινὴν λίμνην, φόβου
ἀνάπλεων. Μετὰ τὸν διὰ τῆς λίμνης πλοῦν αἱ ψυχαὶ τῆ εἰσόδῃ πλη-
σιάζουσιν. Ἡ εἴσοδος χαλκαῖς πύλαις κλείεται και ταύτην ὁ Κέρ-
βερὸς φυλάττει. Τοῦ τόπου ἄρχουσι Πλούτων και Περσεφόνη, κρι-
ταὶ δ' ἄλλοι τε και Μίνως ἐστίν. Οἱ κριταὶ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἔλεψ
εἰσι και τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς χώραν ἡδονῶν πλέαν ἄγουσι, τοῖς δὲ
κακοῖς κακόνοι εἰσι και τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰς τὸν τῶν ζημιῶν τό-
πον πέμπουσι.

Β'. 1. Ὁ Θεὸς δὲν γηράσκει¹ και εἶναι ἀθάνατος.—2. Οἱ ναοὶ
τῶν θεῶν ἦσαν γεμᾶτοι ἀπὸ λαμπρὰ δῶρα.—3. Οἱ θεοὶ εἶναι εὐμε-

νεῖς πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς².—4. Ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ πάντοτε τράπεζαι γεμῆται ἀπὸ φαγητῶν ὑπάρχουσι.—5. Ἡ Ἀττικὴ δὲν ἔχει καλὴν γῆν³, ἀλλ' (ἔχει) λεπτήν⁴ (γῆν).

37. Ἐνεργ. ὑπερσυντ. φωνηεντολήκτων
μὴ συναιρουμένων ῥημάτων.

Α'. Δημάρατος.

Ὅτε Εἰρήνης εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐστράτευσεν, παρ' αὐτῷ¹ ἦν καὶ Δημάρατος ὁ Σπαρτιάτης. Οὗτος πρότερον μὲν Λακεδαιμονίῳ ἐδεδασιλεύκει, οἱ δὲ Σπαρτιάται αὐτὸν ἐπεφυγαδεύευσαν. Ἀπὸ τούτου οὖν τοῦ χρόνου ἐν Πέρσαις² ἐδεδαιοτεύκει καὶ τότε παρ' αὐτῷ τῷ Εἰρήνῃ ἦν. Ἐπεὶ οὖν οἱ Πέρσαι ἐν Δορίσκῳ ἐστρατοπεδεύευσαν ἐγγὺς τοῦ Ἐδρου ποταμοῦ, Εἰρήνης πρὸς Δημάρατον ἐλεξεν· «ὦ Σπαρτιάτα, νῦν μὲν ἤδη ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐστρατοπεδεύκαμεν καὶ ἐν μικρῷ χρόνῳ³ στρατεύσομεν ἐπὶ⁴ τοὺς σοὺς ὀμοφύλους. Ἀλλὰ στρατεύσουσι κάκεινοι ἐφ' ἡμᾶς;» Πρὸς ταῦτα Δημάρατος ἐλεξεν· «ὦ Εἰρήνη, οὐ κινδυνεύσω, εἰ τάληθῆ λέξω;» «Οὔτε πρότερον», ἐλεξεν ὁ Εἰρήνης, «ἐκεκινδυνεύεις, ὦ Δημάρατε, τάληθῆ μοι λέγων⁵, οὔτε νῦν κινδυνεύσεις». Ὁ δὲ Δημάρατος μετὰ ταῦτα· «ὦ Πέρσα», λέγει, «δῆλον ὅτι στρατεύσουσιν οἱ γε⁶ Λακεδαιμόνιοι, εἰ καὶ⁷ ἡ ὑμετέρα στρατιὰ ἀναριθμητὸς ἐστίν».

Β'. 1. Ὁ Αἴας εἶχεν ἐκστρατεύσει μετὰ πολλῶν ἄλλων ἡγεμόνων κατὰ¹ τῶν Τρώων.—2. Ὁ πατήρ ἐκεῖνος εἶχεν ἐκπαιδεύσει καλῶς τὰ τέχνα του.—3. Εἶχομεν πιστεύσει εἰς τοὺς λόγους ἡμῶν.—4. Ὁ στρατὸς ἡμῶν εἶχε φονεύσει πολλοὺς ἐκ τῶν ἐχθρῶν.—5. Ἐγὼ εἶχον φυτεύσει πολλὰ δένδρα εἰς² τὸν κήπον.—6. Εἶχες πιστεύσει εἰς τοὺς λόγους τοῦ σου τοῦ ἀνδρός;—7. Ὁ ἀνδρεῖοι πολιτῆται, εἶχετε κινδυνεύσει ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ εἶχετε ἐμποδίσει τὸν στρατὸν τῶν ἐχθρῶν ἀπὸ τῆν³ εἰς τὴν πατρίδα εἰσοδολῆν.

ΕΠΙΘΕΤΑ ΤΗΣ Γ' ΚΑΙΣΕΩΣ

38. α) Τὰ ἔχοντα θέμα εἰς ν ἢ ντ.

Α'. 1. Στυλος οἴκου παῖδες ἄρρενές εἰσι.— 2. Τοῖς σῶφροσι πάντες πιστεύουσι.— 3. Ἀλέξανδρος Ἀλεξάνδρειαν ἔκτισε, πόλιν μεγάλην καὶ εὐδαίμονα.— 4. Ἄφρονες ἄνδρες τοῖς τῶν κολάκων λόγοις πιστεύουσι.— 5. Ὡ εὐδαιμον καὶ σῶφρον Ἀγάμεμνον, ὅσων ἄνδρων ἡγεμῶν ἦσθα!— 6. Καὶ τὰ θηρία μνήμονά ἐστι τῶν εὐεργετῶν.— 7. Οἱ σῶφρονες αἰεὶ τοῦ θανάτου μνήμονές εἰσι.

Β'. 1. Οἱ καλοὶ μαθηταὶ ἐκουσίως ὑπακούουσιν εἰς τοὺς λόγους τῶν διδασκάλων.— 2. Οἱ φρόνιμοι δὲν πιστεύουσιν εἰς πάντας.— 3. Τὸν φρόνιμον μαθητὴν ὁ διδάσκαλος βραβεύει.— 4. Εἰς τοὺς εὐδαίμονας ὄλοι εἶναι φίλοι.— 5. Ὡ φρόνιμε καὶ εὐτυχισμένε βασιλεῦ, πόσην χαρὰν παρέχεις εἰς τοὺς ὑπηκόους σου!— 6. Ὡ ἀχάριστε υἱέ, ὁ Θεὸς θά σε τιμωρήσῃ.— 7. Οἱ κόρακες εἶναι μαῦροι.— 8. Ταλαίπωρος γυνὴ ἦτο ἡ Θεανώ.— 9. Ὡ ταλαίπωρε, πόσα πάσχεις!— 10. Ἡ κόμη τοῦ Ἀλεξάνδρου ἦτο μαῦρη.

39. β) Τὰ λήγοντα εἰς ὕς.

Χελώνη καὶ λαγῶς.

Ἦν ποτε ἀγὼν δρόμου λαγῶ ταχεῖ πρὸς χελώνην βραδεῖαν, ἢ δ' ὁδός, ἣν ἀνύειν ἔμελλον, οὐ βραχεῖα, ἀλλὰ μακρὰ ἦν. Ἐπεὶ δὲ φύσει² χελώνη μὲν βραδεῖά ἐστι, ταχὺς δ' ὁ λαγῶς, ὁ ἀγὼν ἀπ' ἀρχῆς οὐκ ἦν ἴσος. Οὐ μέντοι διὰ τοῦτο ὁ λαγῶς πρῶτος εἰς τὸ τέρμα ἦκεν. Οὗτος γὰρ ἐπεὶ τοῖς ταχεῖσι ποσὶν ἐπίστευσε, μετὰ τὸ ἦμισυ τῆς ὁδοῦ τρέχων³ παύεται καὶ εἰς ὑπνον βαθὺν πίπτει. Ἡ δὲ χελώνη, ἐπεὶ τὴν ἑαυτῆς βραδύτητα ἐγίγνωσκε, συνεχῶς ἐβάδιζεν ἕως εἰς τὸ τέρμα ἦκε.

40. γ) Τὰ λήγοντα εἰς ης.

1. Οὐχὶ εἰς τοὺς ὑγιεῖς, ἀλλ' εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ὁ ἱατρὸς εἶναι

αναγκαίος.—2. Ὁ ἀνδρεῖος πολίτης εἶναι ὠφέλιμος εἰς τὴν πα-
τρίδα.—3. Τὸ πλῆθος πολλὰκις εἰς ψευδεῖς λόγους πονηρῶν ῥη-
τόρων πιστεύει.—4. Θάνατον ἐνδοξὸν μᾶλλον θέλω ἢ βίον αἰσχροῦ.
—5. Ἀσφαλῆ καὶ ἄφοβον βίον θέλω μᾶλλον ἢ πλούσιον καὶ ἐπικίν-
δυνον.—6. Ὁ ἀνόητον παιδίον, πρόσσεχε¹ εἰς τὰ μαθήματα.—7. Ὁ
ἄνθος, πόσον εἶσαι μυρωδάτον.—8. Εὐτυχῆ νομίζομεν τὸν ὑγιᾶ
καὶ ἐξυπνον ἄνθρωπον!—9. Τὸ χρῶμα τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὰ συνήθη².
—10. Οἱ Ἀθηναῖαι ἐστράτευσαν μετὰ πολλοῦ ἀριθμοῦ πολεμι-
κῶν πλοίων.—11. Ἀνωφελεῖς εἶναι οἱ λόγοι τῶν ἀνοήτων.

41. δ') Μονοκατάλητα.

1. Ὁ Ζεὺς ἦτο προστάτης τῶν πτωχῶν καὶ τῶν ξένων.—2.
Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἦτο ἐξόριστος.—3. Εἰς τοὺς νομάδας
πᾶσα γῆ εἶναι πατρίς.—4. Ἡσίδοδος ὁ ποιητὴς ἦτο υἱὸς πτωχῶν
γονέων.—5. Οἱ Ἀθηναῖοι πολλὰκις ἐν καιρῷ πολέμου ἐδέχθησαν
τοὺς ἐξορίστους.—6. Οἱ υἱοὶ τῶν πλουσίων Ἀθηναίων ἦσαν ἔμ-
πειροὶ τῆς ἱππικῆς.—7. Ἐν Αἰγύπτῳ ὑπῆρχον εἰκόνες χωρὶς χει-
ρας.—8. Τὸ πτηνὸν τοῦτο ἔχει μακρὸν αὐχένα.—9. Δὲν εἶμαι
ἔμπειρος τῆς φιλοσοφίας.

42. ε') Τὰ ἐπίθετα μέγας, πολὺς καὶ τὰ ἔχοντα

θέμα εἰς -εντ.

Α'. 1. Οὐκ ἐν τῷ πολλῷ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ πολὺ.—2.
Μεγάλοι πόνοι μεγάλης δόξης πηγῆ εἰσι.—3. Ὅπου φάρμακα
πολλὰ καὶ ἰατροὶ πολλοί, ἐκεῖ καὶ νόσοι πολλαὶ εἰσι.—4. Ἀλέ-
ξανδρον τὸν Μακεδόνων βασιλέα μέγαν προσαγορεύουσι.—5. Ἡ
Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔχει ἐπτὰ φωνήεντα.—6. Πολλὰ ὄρη ὀλίγηντά
ἐστίν.—7. Ἐν ταῖς ὀλίγησιν ὄρεσι θηρεύομεν τὰς ταχεῖας ἐλάφους.
—8. Τῶν ζῴων μόνος ὁ ἄνθρωπος φωνήεις ἐστίν.—9. Ἡ χώρα αὐτῆ
ὀλίγησά ἐστι.

43. Ὅριστ. ἐνεργ. παρακ. καὶ ὑπερσυντ.

ἀφωολήκτων ῥημάτων.

Α'. 1. Θεμιστοκλῆς ἐπεπελάει Εἰρήνην ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀπελθεῖν'.—2. Ταύτης τῆς νυκτός² πολλὰς οἰκίας οἱ κλέπται διηρπάκασι.—3. Γέγραφα ἤδη τὴν ἐπιστολήν.—4. Οἱ δρυοτόμοι ἀποκεκόφασι καὶ ἀπεσχίκασι τὰς δρυς.—5. Ὁ ἐμὸς γείτων κάλαθόν σοι πέπλεχε.—6. Ταύτην τὴν ἐπιστολήν πέπομφέ μοι ὁ πατήρ.—7. Εἰ τὴν φύσιν ἐξετάσεις, ὦ φίλε, θαυμάσεις, ὡς³ ἐπιμελῶς ὁ θεὸς τοῖς ἀνθρώποις τὰ ἀναγκαῖα κατασκευάσκει· οὐ μόνον δ' ἀπ' ἀρχῆς τὸν κόσμον εὐ⁴ διατέταχεν, ἀλλὰ καὶ μέχρι τοῦ νῦν πεφύλαχε.

Β'. 1. Πολλοὶ συγγραφεῖς ἔχουσι ἀναγράψει τὰς πράξεις Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου.—2. Ὁ Δαρτεῖος εἶχε τάξει τοὺς ἵππους πέραν τοῦ ποταμοῦ.—3. Τὸν Λαθύρινθον ὁ Δαίδαλος εἶχε κατασκευάσει.—4. Οἱ Θηβαῖοι εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἐλθόντες καὶ δένδρα ἔχουσι ἀποκόψει καὶ πράγματα καὶ πρόβατα ἔχουσι διαρπάσει.—5. Ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἄριστα ἔχει διατάξει.—6. Ἐκ τῶν Ἑλλήνων πρῶτοι οἱ Αἰγινῆται νομίσματα ἔχουσι κόψει.—7. Εἰς μὲν τοὺς Ἀθηναίους ὁ Σόλων εἶχε γράψει τοὺς νόμους, εἰς δὲ τοὺς Σπαρτιατὰς Ὀλυκοῦργος.—8. Οἱ γέροντες ἔχουσι φυλάξει τὴν πόλιν.

44. Ὑποτακτ. ἐνεργ. φωνῆς βαρυντόνων ῥημάτων.

Παύλου καὶ Ἀλεξάνδρου διάλογος.

Π. Τί πράξω, ὦ Ἀλέξανδρε, ἵνα τοῖς γονεῦσι χαρὰν παρέχω;
'Αλ. Τί πράξης; Ἔχω τινὰ ἐν τῷ νῷ, ἅπερ, ἐὰν πράξωμεν, τοῖς γονεῦσι πολλὴν χαρὰν παρέξομεν.

Π. Τίνα δὴ ταῦτ' ἐστίν; βούλει μοι λέγειν';

'Αλ. Πῶς οὐ; Ὑπακούωμεν, ὦ φίλε, τοῖς τῶν γονέων καὶ διδασκάλων λόγοις· μανθάνωμεν τὰ μαθήματα ἐπιμελῶς· φεύγωμεν τὰς κακὰς ὁμιλίαις καὶ τοὺς ἄφρονας φίλους· αἶψά τὰ γαθὰ πράττωμεν καὶ μηδέποτε λύπην τινὶ παρέχωμεν· τοὺς πρεσβυτέρους σέβωμεν καὶ μηδέποτε αὐτοῖς ἀντιλέγωμεν. Ἐὰν πάντα ταῦτα πράτ-

τωμεν, ὡ ἴγαθέ, τοῖς τε γονεῦσι καὶ πᾶσιν, ὡς² οἶομαι, χαρὰν καὶ εὐφροσύνην παρέξομεν.

Π. Χάριν σοι ἔχω ἐπὶ³ τῇ συμβουλῇ καὶ ἡδέως πράξω, ἀκελεύεις.

ΠΑΡΑΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

X 45. α') Τὰ εἰς -τερος, -τατος.

Περὶ Κῦρου τοῦ νεωτέρου.

Α'. Τῶν μετὰ Κῦρον τὸν πρεσβύτερον Περσῶν βασιλέων βασιλικώτατος καὶ ἄρχειν¹ ἀξιώτατος ἦν Κῦρος ὁ νεώτερος. Παῖς ἔτι² ὢν³ σωφρονέστερος ἦν ἢ οἱ ἄλλοι παῖδες καὶ τοὺς γεραιτέρους ἐθεράπευε. Νεανίας δ' ὢν πολὺ ἀνδρειώτατος καὶ πολεμικώτατος ἦν πάντων τῶν ἡλίκων. Καὶ ποτε, ἐπεὶ ἐθήρευεν, ἄρκτος τις τοῖς ὄνουσιν αὐτὸν ἔπαισεν, ὁ δ' ἐκείνην ἰσχυροτάτην οὖσαν⁴ ἐφόγευσεν. Ἐπεὶ δ' ὁ πατήρ εἰς τὴν Λυδίαν αὐτὸν ἐπεμψε σατράπην, ἐγκρατέστατος καὶ ἱκανώτατος καὶ δικαιοτάτος ἦν πάντων τῶν σατραπῶν. Οἱ ἐν ἐκείνῃ τῇ σατραπείᾳ εὐδαιμονέστεροι ἦσαν ἢ οἱ ἐν ἄλλαις. Οὐδεὶς δ' εὐνούστερος ἦν τοῖς φίλοις ἢ ἐκεῖνος, οὐδενὶ δὲ φίλοι πιστότεροι ἢ ἐκεῖνος.

X Β'. Ὁ Δαρεῖος εἶχε δύο υἱούς, μεγαλύτερον¹ μὲν τὸν Ἄρταξέρξην, μικρότερον² δὲ τὸν Κῦρον. Ὁ Κῦρος, ὅτε ἦτο παῖς, ἦτο παρὰ πολὺ ἐντροπαλὸς καὶ παρὰ πολὺ φιλομαθὴς καὶ παρὰ πολὺ εὐπειθὴς εἰς τοὺς γερωντοτέρους. Πάντες ἐθαύμαζον τὸν Κῦρον, διότι οὐδεὶς ἦτο περισσότερον ἱκανὸς νὰ ἱππεύῃ³. Ὁ Κῦρος ἦτο σατράπης τῆς Λυδίας Φρυγίας καὶ Καππαδοκίας· ἐγίνοντο δὲ σατράπαι οἱ παρὰ πολὺ σώφρονες καὶ παρὰ πολὺ σοφοὶ καὶ παρὰ πολὺ ἔμπειροι τοῦ πολέμου. Ὁ Κῦρος ἦτο εἰς τοὺς καλοὺς καὶ ἀνδρείους παρὰ πολὺ εὐνοϊκὸς καὶ παρὰ πολὺ ὠφέλιμος. Ἐκ τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν ὁ Κλέαρχος ἦτο παρὰ πολὺ ἀγαπητὸς εἰς τὸν Κῦρον,

διότι και παρὰ πολὺν ἔμπειρος και παρὰ πολὺν ἔνδοξος στρατηγὸς ἦτο. Ἦτο δὲ ὁ Κύρος παρὰ πολὺν ἀπλοῦς κατὰ τὸν χαρακτήρα⁴ και κατὰ τὸ σῶμα⁵ παρὰ πολὺν ἰσχυρός. X

46. β') Τὰ εἰς -ίων, -ιστος και τὰ ἀνώμαλα παραθετικά.

Περὶ τῶν Ἀχαιῶν τῶν ἐπὶ Τροίαν στρατευσάντων.

Α'. Πάλαι πασῶν τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν καλλίστη ἦν Ἑλένη, Μενελάου γυνή. Ταύτην δὲ Πάρις, ὁ κάλλιστος τῶν τοῦ Πριάμου υἱῶν, ἤρπασεν. Ἐπεὶ¹ δὲ ταύτην εἰς Τροίαν ἐκόμισε, Μενέλαος και Ἀγαμέμνων μετὰ πλείστων Ἑλλήνων ἐπὶ τοὺς Τρῶας ἐστράτευσαν. Ἡ μὲν οὖν Μενελάου ἀρχὴ ἐλάττων ἦν τῆς τοῦ Ἀγαμέμνονος, μείζων δὲ τῆς Ὀδυσσεύς· ἐλαχίστη γὰρ ἦν ἡ Ἰθάκη. Ἐταίρους δ' ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς εἶχεν ἐλαχίστους, Ἀγαμέμνων δὲ πλείστους, Μενέλαος δὲ μείους μὲν ἢ ὁ ἀδελφός, πλείους δ' ἢ Ὀδυσσεύς. Ἐπεὶ οὖν ταῖς ναυσίν² εἰς Ἀσίαν ἤλθον οἱ Ἕλληνες, παρὰ³ τὴν Τροίαν ἐστρατοπέδευσαν.

(Β'. Ὀλιγώτεροι ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας¹ ἦσαν οἱ Τρῶες, ἐκ τῶν ὀπίων² παρὰ πολὺν ἀνδρείος ἦτο ὁ Ἔκτωρ, ὁ ὀπίος παρὰ πολὺν καλὸν ἐνόμιζε τὸν ὑπὲρ πατρίδος κίνδυνον. Ἀπὸ τὸν Ἐκτορα¹ καλύτερος³ ἦτο ὁ Ἀχιλλεύς, ὅστις ἦτο ταχύτατος ἐξ ὄλων τῶν Ἑλλήνων⁴. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων παρὰ πολὺν πανοῦργος ἦτο ὁ Ὀδυσσεύς, παρὰ πολὺν δὲ γέρων και παρὰ πολὺν σοφός ὁ Νέστωρ, παρὰ πολὺν δὲ κακός ὁ Θερσίτης, ὅστις τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιστροφὴν ἐνόμιζε καλυτέραν⁵ και εὐκολωτέραν ἀπὸ τοὺς ἐν Τροίᾳ ἀγῶνας¹. Τοῦ μὲν Αἴαντος ἡ ἀσπίς ἦτο παρὰ πολὺν μεγάλη, τοῦ δὲ Ἀχιλλεύος ἡ λόγχη παρὰ πολὺν μακρά, οἱ δὲ ἵπποι τοῦ Ἀχιλλεύος ἦσαν ὄχι μόνον ταχύτεροι ἀπὸ τοὺς τῶν ἄλλων⁶, ἀλλὰ και ἀθάνατοι. Ὅτε δὲ ὁ Ἔκτωρ ἐφόνευσε τὸν Πάτροκλον, ὅστις ἐξ ὄλων τῶν συντρόφων⁴ ἦτο παρὰ πολὺν ἀγαπητός εἰς τὸν Ἀχιλλέα, οὐδεὶς ἦτο εἰς αὐτὸν περισσότερον ἐχθρός ἀπὸ ἐκείνων¹.)

47. Εὐκτική τῆς ἐνεργ. φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημ.

Α'. Ὁ μικρὸς Γεώργιος καὶ ἐπαίτης.

Ὁ μικρὸς Γεώργιος ἐπαίτη καθ' ὁδὸν συντυγχάνει καὶ διώβολον αὐτῷ ἐγχειρίζει. Ὁ δ' ἐπαίτης τῇ τοῦ παιδὸς εὐσπλαγγίᾳ¹ εὐφραίνεται καὶ αὐτῷ λέγει· «χάριν σοι ἔχω, ὦ παῖ· ὁ Θεὸς ἀέσει σε ὑγια διαφυλάττοι καὶ εὐδαιμονίαν σοι παρέχοι· εἶθε καὶ οἱ σοὶ γονεῖς ὑγιαίνοιν καὶ τὴν αὐτῶν οὐσίαν αὐξάνοιν· ἄλυπον τὸν βίον διάγοις καὶ ἀεὶ ἀγαθὰ ἔργα πράττοις». Γεώργιος δὲ χαρᾶς πλήρης τῷ ἀγαθῷ ἐπαίτη ἀποκρίνεται· «ἀπολαύσαμε τῶν ἀγαθῶν, ἃ εὗχε· ἀλλὰ καὶ σύ, ὦ φίλε, ὑγιαίνοις καὶ εὖ πράξεις· εἶθε καὶ σοὶ καὶ τοῖς σοῖς τέκνοις εὐδαιμονίαν ὁ Θεὸς πέμψει καὶ πολλῶν ἀγαθῶν ἀπολαύσατε».

Β'. 1. Εἶθε νὰ μὴ βλάψωσιν οἱ ἐχθροὶ τὴν πόλιν.—2. Εἶθε νὰ ἔχη πράξει ταῦτα ὁ ἀδελφός.—3. Εἶθε νὰ προκόπητε εἰς¹ τὰ μαθήματα.—4. Εἶθε νὰ μὴ ἐξαλείψῃ ὁ χρόνος τὴν φιλίαν ἡμῶν.—5. Εἶθε νὰ φυλάξωσι τὴν πόλιν οἱ στρατιῶται.—6. Εἶθε νὰ γράψῃ ὁ παῖς τὴν ἐπιστολήν.—7. Εἶθε νὰ πείσω τὸν ἀδελφόν.—8. Εἶθε νὰ πράττωσιν οἱ ἄνθρωποι πάντοτε τὸ ἀγαθόν.—9. Πάντοτε εἶθε νὰ ἀριστεύῃς, ὦ φίλε.—10. Εἶθε νὰ ἔχη γράψῃ ὁ παῖς τὴν ἐπιστολήν.—11. Εἶθε νὰ μὴ πιστεύσῃς εἰς τοὺς λόγους τῶν κολάκων.—12. Εἶθε νὰ ἐμποδίσῃ ὁ πατήρ τὰς ἔριδας τῶν υἱῶν.—13. Εἶθε νὰ μὴ διαρπάσωσι μηδὲ νὰ κατακαύσωσιν οἱ ἐχθροὶ τὴν χώραν ἡμῶν.

48. Προσταντ. τῆς ἐνεργτ. φωνῆς τῶν βαρυτόνων ῥημ.

Α'. Παρακένουσι Μιλιάδου πρὸς τοὺς στρατιώτας.

Ἐπει¹ Μιλιάδης τὸν Ἀθηναίων στρατὸν ἐν Μαραθῶνι παρέταξε, τάδε² τοῖς στρατιώταις πρὸ τῆς μάχης ἔλεξε· «πάντες γιγνώσκετε, ὅτι νῦν οὐ μόνον ὑπὲρ δόξης, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ σωτηρίας καὶ ἐλευθερίας τῆς πατρίδος μάχεσθε· μηδεὶς οὖν φευγέτω ἐκ τῆς τάξεως, μηδὲ τὸν παραστάτην καταλειπέτω, ἀλλὰ πάντες μένετε μετὰ θάρρους, διώκετε τοὺς πολεμίους καὶ φονεύσατε ὡς πλεί-

στους³ αὐτῶν· οἱ στρατιῶται ὑπακούοντων τοῖς λοχαγοῖς καὶ τὰ κελεύσματα αὐτῶν πράξαντων. Ἐκαστος μείζων θάρρος τῶν ἄλλων στρατιωτῶν ἐχέτω καὶ νομισάτω, ὅτι αὐτὸς τῆς νίκης αἴτιος ἔσται⁴. Ἐὰν δ' οὕτως, ὦ φίλοι, πράξητε, τοὺς πολεμίους εἰς φυγὴν τρέψετε καὶ τὴν πατρίδα σφύσετε. Ἐπὶ δὲ σὺν θεῷ τοὺς πολεμίους διώξωμεν, σύ, ὦ τοὺς πόδας τάχιστα θέρσιππε, σπεύσον εἰς τὴν πόλιν καὶ λέξον τοῖς πολίταις τὴν νίκην».

XB'. 1. Νὰ ἔχητε πάντοτε ἐπιθυμίαν καλῶν ἔργων.—2. Οἱ πολῖται ἄς φυλάττωσι τοὺς νόμους.—3. Νὰ ἀποφεύγῃς τὴν φιλαργυρίαν, διότι εἶναι ἀρχὴ τῆς ἀδικίας.—4. Οἱ λόγοι ἄς ἔχωσι μέτρον καὶ ἄς ἀποφεύγωσι τὴν ὑπερβολὴν. - - 5. Πάντοτε νὰ λέγητε τὴν ἀλήθειαν, ὦ παῖδες.—6. Ἄς μὴ πράξῃ τις ἐναντία πρὸς τὴν ἀρετὴν¹.—7. Κανεῖς² ἄς μὴ νομίσῃ φίλον ἄνθρωπον ἀχάριστον. — 8. Ὡ νεανία, νὰ πιστεύῃς εἰς τοὺς λόγους μου. X

49. *Ἀπαρμφ. τῆς ἐνεργ. φωνῆς τῶν βαρυτόνων ἔρημ.*

1. Ὁ εὐτυχὴς πιστεύει, ὅτι θὰ ζήσῃ πάντοτε εὐτυχής.—2. Δὲν εἶναι ἀσφαλὲς νὰ πιστεύωμεν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.—3. Θέλω νὰ γράφω ὀρθῶς.—4. Δὲν θέλομεν νὰ ἀκούωμεν ψεῦδη.—5. Ὁ παῖς θέλει νὰ μανθάνῃ γράμματα.—6. Εὐκολον εἶναι νὰ προστάξωμεν, δύσκολον δὲ νὰ πράξωμέν τι.—7. Δὲν θέλω νὰ πιστεύσω εἰς τοὺς λόγους τούτους.—8. Λέγεται ὅτι οἱ Αἰγινῆται πρῶτοι νομίσματα εἶχον κόψει. X

50. *Μετοχὴ τῆς ἐνεργ. φωνῆς τῶν βαρυτόνων ἔρημάτων*

A'. Ὁ τρίτος ἀθλος τοῦ Ἡρακλέους.

Ἡρακλεῖ τὴν Λερναίαν ὕδραν φονεύσαντι¹ Εὐρυσθεὺς ἐπέταξεν ἔμφυχον εἰς Μυκήνας κομίσαι τὴν Κερυνεῖτιν ἔλαφον, χρυσᾶ μὲν κέρα ἔχουσαν², ἐν Οἰνῷ δὲ διατρίβουσαν. Ἦν δ' ἡ ἔλαφος Ἄρτεμιδος ἱερά³. Ἡρακλῆς οὖν μῆτε ἀποκτείνειν μῆτε τιτρώσκειν αὐτὴν θέλων⁴ ἐδίωξεν ὄλον ἐνιαυτόν. Τέλος δ' ἡ ἔλαφος τῇ

διώξει⁵ κάμνει και εις τὸ Ἄρτεμισιον ὄρος φεύγει. Μέλλουσα⁶ δ' ἔκειθεν τὸν ποταμὸν Λάδωνα διαβαίνειν ὑφ' Ἡρακλέους συλλαμβάνεται. Οὗτος δὲ φέρων⁷ αὐτὴν ἐπὶ τῶν ὤμων συντυγχάνει Ἄρτεμιδι. Τῇ δὲ θεᾷ χαλεπαινούση Ἡρακλῆς ἔλεξεν· «οὐχ ὕβρει⁸, ὦ Ἄρτεμι, ἀλλ' ἀνάγκη⁹ τὴν ἔλαφον διώξας συνέλαβον· αἴτιος δὲ τούτου Εὐρυσθεὺς ἐστίν ὁ τοῦτο προστεταχώς». Καὶ ἡ μὲν θεὰ ταῦτ' ἀκούσασα¹⁰ οὐκέτ' ὠργίζετο, ὁ δ' ἦρωσ τὴν ἔλαφον ἔμψυχον εἰς Μυκῆνας κομίσας Εὐρυσθεῖ ἐγχειρίζει.

Β'. 1. Ἴππος τις εἶπεν εἰς τὸν ἵπποκόμον· «τὴν κριθὴν, ἣ ὀποία με τρέφει, νὰ μὴ κλέπτῃς». — 2. Εἰς ὄνος, ὁ ὀποῖος ἐβάσταζεν ἀλάτι¹, διέβαινε ποταμὸν. — 3. Αὕτη εἶναι ἡ στρατιά, ἣ ὀποία θὰ κινδυνεύσῃ χάριν² τῆς πόλεως. — 4. Ὁ ἰατρός, ὁ ὀποῖός με εἶχε θεραπεύσει, ἐθεράπευσε καὶ τὸν ἀδελφόν μου. — 5. Οὗτος εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὀποῖος ἔσωσε τὴν πόλιν. — 6. Εἰς τοὺς μαθητάς, οἱ ὀποῖοι γράφουσιν ὀρθῶς, μεγάλη χαρὰ ὑπάρχει. — 7. Ὁ Ἡρακλῆς εὐσπλαγχνίζεται τὸν Προμηθεά, ὁ ὀποῖος παρεκάλει αὐτὸν καὶ ἀφ' οὗ ἐτόξευσεν, ἐφόνευσεν τὸν ἀετόν, ὁ ὀποῖος κατέτρωγε τὸ ἦπαρ αὐτοῦ. — 8. Οἱ Πέρσαι, ὅτε εἶχον ἐκστρατεῦσαι κατὰ τῆς Ἑλλάδος, πολλοὺς ναοὺς αὐτῆς κατέκαυσαν.

51. Ἐνεργ. ἀόρ. β' τῶν βαρυτόνων ῥημάτων.

Α'. Περὶ Κάδμου καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἰδρύσεως τῆς Καδμείας.

Ἀγῆγορι, τῷ τῶν Φοινίκων βασιλεῖ, δύο ἦσαν παῖδες, Εὐρώπη καὶ Κάδμος. Ἐπεὶ δὲ Ζεὺς τὴν Εὐρώπην ἀπήγαγεν, Ἀγῆνωρ τῷ υἱῷ εἶπε· «τὴν πατρίδα λίπε καὶ τὴν ἀδελφὴν ἐπανάγαγε». Ὁ οὖν Κάδμος, ἐπεὶ οὐδαμοῦ τὴν ἀδελφὴν ἤυρε, πρὸς τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον ἦλθεν. Ὁ δ' Ἀπόλλων εἶπεν αὐτῷ· «ἐὰν ἐν τῷ πεδίῳ βοῦν ἴδῃς, ἔλθε μετ' αὐτῆς, ἐν ᾧ δ' ἂν τόπῳ ἐκεῖνη ἔλθῃ, πόλιν κτίσον». Ἀπελθὼν δὲ Κάδμος βοῦν εἶδεν, ὅταν¹ ὁ θεὸς εἶπε καὶ εἰς Βοιωτίαν μετ' αὐτῆς ἦλθε. Τότε δράκων ἐξ ἄντρου προῆλθεν², ὃς τοὺς τοῦ Κάδμου ἐταίρους φονεύσας καὶ αὐτῷ ἐπήλθε.

Κάδμος δ' ἀκοντίῳ ἐκείνον βαλὼν ἐφόνευσεν. Ἀθηναῖα δὲ προσελθούσα ἐκέλευσεν αὐτὸν τοὺς τοῦ δράκοντος ὀδόντας εἰς τὴν γῆν βαλεῖν. Βαλόντος δ' αὐτοῦ τούτους, ἄνδρες ἔνοπλοι ἐκ τῆς γῆς ἐξηλθον. Οὗτοι ἔσφαξαν ἀλλήλους πλὴν πέντε. Τούτους δ' ἀγαγὼν Κάδμος εἰς τὸ πεδῖον πόλιν ἔκτισεν, ἣν Καδμείαν ὠνόμασε.

Β'. 1. Αἰσχροτάτον ἦτο εἰς Σπαρτιάτην τὴν τάξιν νὰ ἀφήσῃ καὶ ἐκ τῆς μάχης νὰ φύγῃ.—2. Ὃτε οἱ Πέρσαι ἦλθον πλησίον τῆς Ἀττικῆς, ὁ Θεμιστοκλῆς ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἀφήσωσι τὴν πόλιν καὶ νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ πλοῖα, τοὺς παῖδας δὲ καὶ τὰς γυναῖκας νὰ ὀδηγήσωσιν εἰς τὰς νήσους.—3. Ὁ Ἀγησίλαος συνήθροισεν ὄλον τὸ στράτευμα εἰς Ἐφεσον.—4. Εἶθε νὰ μὴ ἀποθάνῃ ὁ στρατηγός.—5. Εἶθε νὰ ἴδω τὸν πατέρα υἱᾶ.—6. Ὁ κακὸς μαθητῆς ἐκ τοῦ σχολείου ἄς φύγῃ.—7. Ἀνθρωπος, ὅστις δὲν ἔμαθε γράμματα, οὐδὲ ὡς¹ διαφέρει ἀπὸ ζῶον.—8. Οὐδεὶς ὑπάρχει, ὅστις δὲν ἔσφαλεν.—9. Ἡ ὄρνις δὲν ἐγέννησε σήμερον.—10. Εἶθε νὰ εὕρω τὸ βιβλίον.—11. Ἄς εἴπωσιν οἱ μαθηταὶ τὸ μάθημα.—12. Εἶθε νὰ μὴ πάθω κακὸν τι.

52. Προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι.

1. Ὁ σίδηρος εἶπεν εἰς τὸν χρυσόν· «σὺ μὲν εἶσαι λαμπρότερος ἀπὸ ἐμέ¹, ἐγὼ δὲ ὠφελιμώτερος ἀπὸ σέ¹ εἰς τοὺς ἀνθρώπους».—2. Ὁ θεὸς εἶναι πατὴρ καὶ σοῦ² καὶ ἡμῶν ὄλων².—3. Χωρὶς³ σέ, ὦ θεέ, οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀσθενεῖς.—4. Ὁ θεὸς πολλὰ ἀγαθὰ εἰς ἡμᾶς παρέχει.—5. Οὐδεὶς στολισμὸς οὔτε εἰς ἡμᾶς οὔτε εἰς σᾶς εἶναι καλύτερος ἀπὸ τὴν ἀρετὴν⁴.—6. Ἐντὸς⁴ ἐμοῦ καὶ ἐντὸς σοῦ καὶ ἐντὸς ὄλων ἀθάνατος ψυχὴ ὑπάρχει.—7. Θάνατος ἡμᾶς καὶ σᾶς περιμένει.—8. Σᾶς⁵ συμβουλευόμεν νὰ ἀποφεύγητε τὰς συναναστροφὰς τῶν κακῶν ἀνθρώπων.—9. Σεῖς δὲν θὰ πείσετε ἡμᾶς.—10. Εὐχαρίστως πείθομαι εἰς σέ, ὦ πάτερ.

53. Αἱ ἐγκλίσεις τοῦ παιθ. καὶ μέσου ἐνεστώτος.

Α'. Λόγος Περικλέους πρὸς τοὺς Ἀθηναίους.

Ὃτε Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἔμελλον στρατεῦσθαι,

τάδε Περικλῆς τοῖς Ἀθηναίοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἔλεξεν· «οἱ πολέμιοι ταῖς τε προτέραις ἤτταις¹ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ εὐδαιμονίᾳ ἀχθόμενοι εἰς πόλεμον παρασκευάζονται καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐπὶ τὴν χώραν ἡμῶν στρατεύσουσιν. Ἀντιπαρασκευαζώμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς, ἵνα μὴ ἡ ἡμετέρα χώρα ὑπ' αὐτῶν διαρπάζηται. Τὰ φρούρια καλῶς φυλακτέσθω καὶ ἐπιτήδεια ἐν αὐτοῖς συγχομιζέσθω, οἱ δὲ φρούραρχοι πρὸς τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον παρασκευαζέσθων, ἵνα μὴ ἀπάρσκειοι καταλαμβάνωνται. Ἀναγκαῖον δ' ἔτι ἐστὶν ἡμῖν καὶ τὰς ναῦς παρασκευάζεσθαι, ἵνα τὰς ἐκείνων ἀκτὰς ληξώμεθα, καὶ στρατὸν συνάγειν, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὴν ἐκείνων χώραν στρατευώμεθα. Οἱ² δ' ὑμῶν ἢ τὰ φρούρια φυλάττητε ἢ ἐπὶ τοὺς πολεμίους στρατεύησθε, γενναίως μάχεσθε καὶ τῆς πατρῴου ἀρετῆς μὴ ἐπιλανθάνεσθε. Οἱ δὲ θεοί, οὗς πάντων μάλιστα σεβόμεθα μὴ παύοιντο νίκην τε καὶ δόξαν ἡμῖν παρέχοντες³».

Β'. 1. Δὲν πρέπει¹ νὰ ψεύδωνται οἱ νεανῖαι.—2. Εἴθε νὰ σκέπτονται πάντες ὀρθῶς.—3. Οἱ νεώτεροι ἄς ἐκπαιδεύωνται ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων.—4. Ἀναγκαῖον εἶναι οἱ κακοὶ νὰ ἐξουσιάζωνται ὑπὲρ τῶν ἀγαθῶν.—5. Εἴθε νὰ μὴ διαρπάζηται ἡ χώρα ἡμῶν.—6. Ἐὰν ἡ πατρίς κινδυνεύῃ, μετὰ θάρρους ἄς πορευώμεθα εἰς βοήθειαν.—7. Οἱ κόλακες δὲν εἶναι ἄξιοι νὰ πιστεύωνται.—8. Ἐκείνοι, οἱ ὁποῖοι κολακεύονται, πολλάκις πιστεύουσιν εἰς τοὺς κολακεύοντας.—9. Προθύμως νὰ ἐκπαιδεύησαι, ὦ τέκνον, διότι ἡ παιδεία εἶναι ὠφελιμώτατον πρᾶγμα.—10. Εἴθε νὰ πορευῆσθε μετὰ θάρρους κατὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ εἴθε νὰ μάχησθε ἀνδρείως.—11. Ἀχάριστος ἄνθρωπος ἄς μὴ νομίζεται φίλος.

54. Ὅριστ. τοῦ μέσου μέλλ. φωνηεντολήκτων μὴ συναιρουμένων καὶ ἀφωνολήκτων ῥημάτων.

Α'. Δεύτερος λόγος τοῦ Περικλέους.

«Οὐδὲ μόνον, ὦ Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τοὺς πολεμίους στρατευόμεθα. Ἐχομεν συμμάχους πιστοὺς καὶ ἀγαθοὺς, οἱ ἄθροοι ἐκπορεύονται. Οἱ στρατηγοὶ αὐτῶν συμβουλεύονται ἡμῖν¹ περὶ τῆς στρατείας, τὰς

δ' ὄρθας τούτων συμβουλάς ἀποδεξόμεθα. Πρὸ δὲ τῆς στρατείας, ὧ πολιται, εὐξασθε περὶ τῆς νίκης τοῖς θεοῖς, οἱ τοῖς μὲν πολεμίοις οὐ βοηθήσουσιν, ὅτι τὴν εἰρήνην ἔλυσαν, ἡμῶν² δ' οὐ παύσονται προστατεύοντες».

Β'. 1. Δὲν θὰ ἀρχίσωμεν τὸν πόλεμον¹, διότι θέλομεν νὰ ἔχωμεν εἰρήνην.—2. Θὰ σκεφθῶμεν περὶ τῆς σωτηρίας τῶν πολιτῶν.—3. Ποία πόλις θὰ με δεχθῆ;—4. Ἐγὼ θὰ ἀκολουθήσω σᾶς².—5. Θὰ πειθῶμαι εἰς τοὺς νόμους τῆς πατρίδος.—6. Ὁ ἀγαθὸς οὐδέποτε θὰ εἶπῃ ψεῦδος.—7. Θὰ νίψω³ τὰς χεῖρας.—8. Θὰ λουσθῶ μὲ ψυχρὸν ὕδωρ⁴.—9. Οἱ ἀθληται θὰ ἀλειφθῶσι μὲ ἔλαιον⁴.—10. Οὐδέποτε θὰ παύσω³ νὰ λέγω⁵ τὰ ἀληθῆ.

55. Ὅριστ. τοῦ μέσ. ἀορ. α' φωνηεντολήκτων μὴ
συναιρουμένων καὶ ἀφωνολήκτων ξημάτων.

1. Ὁ καλὸς οὗτος ἀνὴρ οὐδέποτε εἶπε ψεῦδος¹.—2. Ἡὐχήθη² νὰ ἔχω καλοὺς φίλους.—3. Ὁ Ἡρακλῆς ἐπολέμησε πρὸς τὰς Ἀμαζόνας³.—4. Ἐνιψα² τὰς χεῖρας διὰ ψυχροῦ ὕδατος.—5. Ἠλείφθημεν μὲ ἔλαιον.—6. Ὁ Θεμιστοκλῆς καὶ ὁ Ἀριστείδης πολλὰ καὶ καλὰ καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ κατώρθωσαν.—7. Ὁ Εἰρέξης ὑπέταξε⁴ τὴν Αἴγυπτον.—8. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐλούσθη εἰς τὸν ποταμὸν Κύδνον.—9. Πολλάκις ἐσκέφθημεν² περὶ τῆς σωτηρίας τῶν πολιτῶν.—10. Διὰ τί δὲν ἀπεδέχθης² τὴν συμβουλήν μου;

56. Ὅριστικὴ τοῦ μέσου καὶ παθητ. παρακ., ὑπερσυντ. καὶ
τετελ. μέλ. φωνηεντολήκτων μὴ συναιρουμένων
καὶ ἀφωνολήκτων ξημάτων.

1. Καλῶς ἔχεις σκεφθῆ, ὦ παῖ.—2. Ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πολλοὶ ναοὶ ἔχουσιν ἰδρυθῆ.—3. Οἱ λησται ἔχουσι φονευθῆ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.—4. Εὐριπίδης ὁ ποιητὴς ἐν Μακεδονίᾳ ἔχει ταφῆ.—5. Ἐχεις ἀνατραφῆ μαζὶ μὲ ἐμέ.—6. Στέφανος ἐξ ἰων

ἔχει πλεχθῆ.—7. Σὲ ἔχει βλάβει ὁ Ἀριστείδης ἢ ἡ πόλις ἔχει βλαφθῆ ὑπ' αὐτοῦ ; —8. Ἄν' συνάψητε μάχην τινὰ πρὸς ἀλλήλους² κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν³, καὶ ἐγὼ θὰ ἔχω κατακοπῆ καὶ σεῖς.—9. Σὺ μὲν ἔχεις πεισθῆ ὑπ' ἐμοῦ, οἱ δὲ ἄλλοι ἀκόμη⁴ δὲν ἔχουσι πεισθῆ.—10. Λέγε καὶ τὸ πρᾶγμα θὰ ἔχη πραχθῆ.—11. Εἰς⁵ τοὺς νόμους τοῦ Δράκοντος μία εἶχεν ὀρισθῆ εἰς ὅλους τοὺς ἁμαρτάνοντας ποινή, (δηλα δὴ) ὁ θάνατος.—12. Εἰς⁶ στήλας ἔχουσι ἐγγραφῆ τὰ ὀνόματα τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν.—13. Θὰ ἔχῃς ἀναγραφῆ μέγιστος εὐεργέτης.—14. Τὸ στράτευμα τῶν βαρβάρων εἶχε παραχθῆ ὑπὸ τῶν τοξευμάτων τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου.—15. Εἰς τοὺς ἀπίστους δὲν θὰ ἔχη μείνει⁶ φίλος.—16. Πολλῶν καὶ ματαίων λόγων θὰ ἔχωμεν ἀπαλλαχθῆ.—17. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος εἶχεν (ἐκ)παιδευθῆ ὑπὸ τοῦ φιλοσόφου Ἀριστοτέλους.—18. Θὰ εἴμεθα ἀπηλλαγμένοι πολλῶν φροντίδων.

57. Ὑποτ. τοῦ μέσου ἄορ. α' καὶ τοῦ μέσου καὶ παθητ. παρακ. τῶν βαρυτόνων ἐημάτων.

1. Ἐὰν καλῶς ἔχῃς ἐκπαιδευθῆ, οὔτε εἰς κόλακας θὰ πιστεύσης, οὔτε θὰ κολακεύσης.— 2. Ἦλθον ἐνταῦθα διὰ νὰ λουσθῶ.— 3. Ἄν ἔχῃς γυμνασθῆ, διὰ τί δὲν μετέχεις τῶν ἀγῶνων ; — 4. Ἄς γυμναζώμεθα, ἵνα ἔχωμεν παρασκευασθῆ εἰς πόλεμον.— 5. Νὰ ἐργάζησαι, ἵνα κατορθώσης τοῦτο.— 6. Ἐὰν ταῦτα ἔχῃς πραχθῆ, θὰ γράψω εἰς σέ.— 7. Ἐὰν οἱ λησται ἔχῃσι φονευθῆ, ἐλθὲ τάχιστα.— 8. Πρᾶξον ὅσα λέγω, ἵνα ἔχῃς ἀπαλλαχθῆ τοῦ κινδύνου.— 9. Ἐφερα ἔλαιον διὰ νὰ ἀλειφθῆτε.

58. Εὐκτι. τοῦ μέσ. μέλλ. καὶ ἄορ. α' καὶ τοῦ μέσου καὶ παθητικοῦ παρακειμένου.

Α'. Εὐχὴ μητρὸς ὑπὲρ τῶν υἱῶν

Εἶθε οἱ ἐμοὶ υἱοί, ὦ θεέ, καλῶς πεπαιδευμένοι εἶεν καὶ ἀειάγαθα ἔργα πράττοιεν. Εἶθε πάντες εὖ αὐτοὺς λέγοιεν, μηδεὶς δὲ μέμφαιτο. Φυλάξαιτο τὰς κακὰς ὀμιλίας, αἱ τοὺς νέους παντὸς

μᾶλλον¹ διαφθείρουσι καὶ μηδέποτε ψεύσαιντο. Εἶθε, ὦ υἱοί, καλῶς γεγυμνασμένοι εἴητε καὶ φιλοπατρίαν ἔχοιτε. Εἶθε μετὰ θάρρους ἐπὶ τοὺς τῆς πατρίδος πολεμίους στρατεύσαισθε καὶ τούτους σὺν τοῖς ἄλλοις στρατιώταις τρέψαισθε². Εἶθε ὑποδεξαίμην ποτὲ τοὺς ἔμοὺς υἱοὺς νικητὰς καὶ εὐθὺς, ὦ θεέ, ἀποθάνομι.

Β'. 1. Εἶθε νὰ μὴ μεμφοθῆ¹ τις τὴν πράξιν ταύτην. — 2. Εἶθε νὰ μὴ ἐκστρατεύσωμέν ποτε ἄδικον ἐκστρατείαν. — 3. Εἶθε νὰ ἔχῃ γραφῆ ἢ ἐπιστολὴ ὑπὸ τοῦ πατρός. — 4. Εἶθε νὰ ἔχῃσι θυσιασθῆ βόες εἰς τοὺς θεούς. — 5. Εἶθε νὰ ἔχῃ φυλαχθῆ ἢ γέφυρα ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. — 6. Εἶθε νὰ ἀποφασίσητε νὰ πέμψητε στρατόν. — 7. Εἶθε νὰ μὴ ἔχῃσι φονευθῆ οἱ αἰχμάλωτοι. — 8. Εἶθε νὰ ἔχῃ μνησθῆ καλὴ ἀγγελία. — 9. Εἶθε νὰ κατορθώσω τὸ ἀγαθὸν τοῦτο ἔργον. — 10. Εἶθε νὰ προφυλάξῃς τὸν ἑαυτὸν σου² ἀπὸ τὰς κακὰς συναναστροφάς³.

59. Προσκιτ. μέσ. ἀορ. α' καὶ μέσ. καὶ παθ. παρακ.
τῶν βαρυτόνων ῥημάτων.

1. Καὶ τώρα κάμε μου τὴν χάριν,¹ ὦ πάτερ. — 2. Ὁ στρατιώτης ἄς λουσθῆ εἰς² τὸν ποταμόν. — 3. Ἔργον τι εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν πολιτῶν ἄς ἔχῃ προσταχθῆ. — 4. Νὰ ἔχητε πεισθῆ εἰς τοὺς λόγους τοῦ πατρός. — 5. Νὰ σκεφθῆς πρὸ τοῦ ἔργου, μετὰ δὲ τὴν σκέψιν νὰ ἀρχίσῃς. — 6. Οἱ λησται ἄς ἔχῃσι φονευθῆ. — 7. Πρὸ τοῦ ἔργου καλῶς νὰ σκεφθῆτε. — 8. Οἱ σύμμαχοι ἄς ἀποφασίσωσι νὰ πέμψωσιν εἰς ἡμᾶς στρατόν. — 9. Νὰ ἔχῃς σκεφθῆ τὰ κάλλιστα. — 10. Ὁ ἀθλητὴς ἄς ἀλειφθῆ μὲ ἔλαιον. — 11. Οἱ ἐργάται ἄς ἀρχίσωσι τὸ ἔργον³. — 12. Νὰ ἔχητε καλῶς παρασκευασθῆ.

60. Ἀπαρέμφ. μέσ. μέλ. καὶ ἀορ. α' καὶ μέσου καὶ παθ. παρακμ. βαρυτόνων ῥημάτων.

1. Νομίζω ὅτι δὲν ἔχω σκεφθῆ καλῶς. — 2. Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐτόλμησε νὰ εἶπῃ ψεῦδη. — 3. Οἱ νόμοι τοῦ Δράκοντος ἐλέγοντο ὅτι εἶχον γραφῆ δι' ἀλματος¹. — 4. Δὲν εἶναι καιρὸς νὰ σκέπτηται

τις, ἀλλὰ νὰ ἔχη σκεφθῆ.—5. Ὁ Φαρνάβαζος ἐνόμιζεν ὅτι ὑπὸ τοῦ Τισσαφέρους πρὸ πάντων² εἶχε βλαφθῆ.—6. Δὲν ἀπεφασίσατε νὰ ἐτοιμάσητε τὰς ναῦς καὶ νὰ ἐξοπλίσητε τὸ στράτευμα;—7. Παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἐμυθεύετο ὅτι ὁ Ἀχιλλεύς ὑπὸ Χείρωνος τοῦ Κενταύρου εἶχεν ἐκπαιδευθῆ.—8. Ὁ Ἥφαιστος λέγεται ὅτι εἶχε ῥιφθῆ ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.—9. Λέγομεν ὅτι θὰ πορευθῶμεν εἰς τὴν χώραν τῶν πολεμίων.—10. Ὁ Ἀλέξανδρος ἤλπιζεν ὅτι πᾶσαν τὴν Ἀσίαν θὰ ὑποτάξῃ (εἰς ἑαυτόν).

61. Μετχ. μέλ. καὶ ἀόρ. α' καὶ μέσου καὶ παθητ. παρακ.

Α'. 1. Συντεταγμένοι τε καὶ μάχεσθαι παρεσκευασμένοι οἱ στρατιῶται ἐπὶ τοὺς πολεμίους πορευέσθων.—2. Ἐέρξης καταστρεφάμενος τὴν Αἴγυπτον ἦλθεν εἰς τὴν Εὐρώπην τοὺς Ἑλληνας καταστρεφόμενος.—3. Οἱ στρατευσόμενοι ἐφ' ἡμᾶς πολλοὶ μὲν, δειλοὶ δ' εἰσὶ.—4. Μὴ δέξῃ κλοπαῖον πρᾶγμα· ὅ τε γὰρ δεξάμενος καὶ ὁ κλέψας κλέπται εἰσὶ.—5. Τὸ ἄθλον τῶν Ἴσθμοὶ νικησάντων ἦν στέφανος ἐκ πίτυος πεπλεγμένος.—6. Οἱ στρατιῶται ἀναπαυσάμενοι πορεύονται ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

Β'. 1. Τὰ δένδρα, τὰ ὅποια ἔχουσι φυτευθῆ ὑφ' ἡμῶν, φέρουσι πολλοὺς καρπούς.—2. Πολὺ διαφέρει ἐκεῖνος, ὁ ὅποιος ἔχει γυμνασθῆ, ἀπὸ ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος δὲν ἔχει γυμνασθῆ.—3. Ἀφ' οὗ ἠϋχῆθησαν² οἱ στρατιῶται, ἐπορεύοντο ἐναντίον³ τῶν πολεμίων.—4. Ὁ Κύρος μέγα στράτευμα συνήθροισε διὰ νὰ πορευθῆ⁴ κατὰ³ τοῦ ἀεελφοῦ Ἀρταξέρξου.—5. Ἀφ' οὗ σκεφθῆτε, ἀρχίσατε τὸ ἔργον¹.—6. Ὁ πατήρ, ἀφ' οὗ ἀναπαυθῆ², θὰ πορευθῆ εἰς τὴν πόλιν.

62. Αἰ ἐγκλίσεις τοῦ παθ. μέλλ. καὶ ἀόρ. α'.

1. Ὁ Ἀχιλλεύς λέγεται ὅτι ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τοῦ Κενταύρου Χείρωνος.—2. Εἰς τὸν Λάϊον, τὸν βασιλέα τῶν Θηβῶν, ἡ Πυθία ἐμάντευσεν², ὅτι θὰ φονευθῆ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ.—3. Εἴθε νὰ μὴ πιστευθῶσιν οἱ ψευδεῖς λόγοι.—4. Ὁ προδότης τῆς πατρίδος ἄς φονευθῆ.—

5. Ὑπὸ καλοῦ ἀνδρὸς πάντοτε θὰ λεχθῶσι τὰ ἀληθῆ.—6. Ὁ ἀδικῶν θὰ τιμωρηθῆ.—7. Ἄς ἐκπαιδευθῆ ὁ παῖς καλῶς.—8. Ἄς τιμωρηθῆ ὁ ἀμελῆς παῖς.—9. Καὶ σύ, ὦ φίλε, νὰ πεισθῆς εἰς τὰ λεγόμενα ὑπ' ἐμοῦ.—10. Ὁ Ζεὺς ἠφάνισε διὰ κεραυνοῦ³ τὴν πόλιν, ἣτις ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Σαλμωνέως.—11. Λίθοι καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμοι, ἂν μὲν ἀτάκτως ἔχωσι ριφθῆ⁴, οὐδὲλως⁵ εἶναι χρήσιμα, ἐὰν δὲ τεθῶσι μὲ τάξιν⁶, γίνεται πολλοῦ λόγου ἄξιον κτῆμα. (δηλα δὴ) οἰκία.—12. Δὲν δύναμαι νὰ σωθῶ ἐκ τοῦ κινδύνου τοῦτου.—13. Εἴθε νὰ ἀποκαλυφθῶσι τὰ σφάλματα τοῦ ἀνθρώπου τοῦτου.—14. Θὰ ταχθῆτε μεθ' ἡμῶν.

63. Παύτη. μέλλ. καὶ ἀόριστος β'.

1. Οἱ Κρήτες ἔλεγον ὅτι παρ' αὐτοῖς ἀνετράφη¹ ὁ Ζεὺς. —
2. Λέγουσιν ὅτι τὸ πῦρ ἐκλάπη² ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τοῦ Προμηθέως.
—3. Εἴθε νὰ ἀπαλλαχθῶμεν ἀπὸ τὸν κακὸν τοῦτον ἀνθρωπον³. —
4. Λέγουσιν ὅτι ὁ Διόνυσος⁴ ἐτάφη² ἐν Νάξῳ.—5. Ὁ Ἀπόλλων εἰς τοὺς Θηβαίους ἐμάντευσεν⁵ ὅτι δὲν θὰ ἀπαλλαγῶσι⁶ τῆς Σφηγγός, ἂν δὲν λύσῃ τις τὸ αἰνίγμα αὐτῆς.—6. Εἴθε νὰ μὴ σφαγῶσιν οἱ αἰχμάλωτοι.—7. Ἄς σκαφῆ καλῶς ὁ ἀγρός.—8. Ὁ Θησεὺς ἐπεμφε τὸν Ἰππόλυτον πρὸς τὸν Πιθέα τὸν πάππον, ἵνα ἀνατραφῆ⁷ παρ' αὐτῷ.—9. Ἀφ' οὗ ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος κατεσφάγη ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ὄλος ὁ στρατὸς τῶν Μακεδόνων κατεκόπη. —
10. Εἴθε νὰ γραφῆ ἡ ἐπιστολὴ σήμερον.—11. Ἀγγελία ἦλθεν, ὅτι αἱ Ἐθῆβαι ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου κατεσκάφησαν⁸.—12. Ἐλπίζω ὅτι ταχέως θὰ ἀπαλλαχθῶ² ἀπὸ τοῦτο τὸ κακόν⁹.—13. Ἄς βραφῆ καλῶς ἡ ἐσθῆς.—14. Οἱ ἐν τῇ μάχῃ πεσόντες θὰ ταφῶσι δημοσίᾳ δαπάνῃ.

64. Μέσος ἀόριστος β'.

Α'. 1. Ἀλέξανδρος ὁ μέγας ἐπὶ¹ Καππαδοκίας πορευθεὶς σύμπασαν τὴν ἐντὸς² Ἄλυος ποταμοῦ χώραν προσηγάγετο.—2. Οἱ φύλακες ἐκπλαγέντες ἔλιπον τὴν φυλακὴν καὶ εἰς φυγὴν ἐτρέποντο.—3. Τῆς ἡττης ἔνεκεν ἄθυμοι ἐρέοντο οἱ στρατιῶται. —

4. Μιλτιάδης μόνος τῶν ἐνδόξων Ἀθηναίων κατελίπετο³ υἷον ὅμοιον τῷ πατρί.—5. Σάραπιν οἱ Ἀθηναῖοι ἐξ Αἰγύπτου θεὸν εἰσηγάγοντο.—6. Τῶν Περσῶν ἐγγυὲς προσελθόντων⁴, Θεμιστοκλῆς ἐπεισεν Ἀθηναίους παίδας καὶ γυναῖκας εἰς τὰς νήσους ἀγαγέσθαι.—7. Ἀπορίαν μᾶλλον μετ' εὐδοξίας καταλιποῦ τοῖς ἀπογόνοις ἢ ἀφθονίαν μετ' αἰσχύνης.

Β'. 1. Νὰ μὴ τραπήῃς πρὸς ἀμέλειαν.—2. Φθάσαντες¹ εἰς τὸ Ἀράξην ποταμὸν εὕρισκον οἱ Ἑλληνες χωρία πολλὰ γεμάτα ἀπὸ σίτου² καὶ οἶνον.—3. Ποῦ νὰ φύγωμεν, ποῦ νὰ τραπῶμεν, ὦ φίλοι.—4. Εἶθε νὰ γίνωσι ταῦτα, τὰ ὅποια σὺ λέγεις.—5. Εἶθε νὰ πεισθῇ ὁ υἱὸς εἰς τοὺς λόγους τοῦ πατρός.—6. Εἶθε νὰ ἐννοήσῃς³ τὸ ἄφελιμον.—7. Εἶθε νὰ γίνῃς εὐδαίμων.—8. Νὰ ὑποσχεθῇς τοῦτι εἰς ἐμέ.—9. Ὁ ῥήτωρ προσεῖλκυσε (πρὸς ἑαυτὸν)⁴ τὸ πλῆθος.—10. Εἶθε οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες νὰ ἀφήσωσιν (ὀπίσω τους)⁵ ἀγαθοὺς παῖδας.

65. Κτητικαὶ ἀντιωνυμῖαι.

1. Ὁ μὲν ἰδικὸς σου υἱὸς εἶναι ἐπιμελής, ὁ δὲ ἰδικὸς μου δὲν εἶναι.—2. Πείθομαι εἰς τὸν ἰδικόν μου πατέρα.—3. Μᾶλλον νὰ παστεύητε εἰς τοὺς ἰδικούς σας ὀφθαλμούς παρὰ¹ εἰς τοὺς λόγους τούτου.—4. Ἐξέρχομαι μετ' τὴν ἰδικήν μου μητέρα.—5. Ὅλα ἀγαπῶσι τοὺς ἰδικούς των πατέρας.—6. Οἱ ἰδικοὶ μας πρόγονοι ἦσαν εὐσεβεῖς.—7. Κατοικῶ πόλιν γειτονικὴν τῆς ἰδικῆς σας³.—8. Συμβουλευόμεν τὰ ἰδικά μας τέκνα³.—9. Νόμιζε ὅτι τὰ ἰδικά μου εἶναι ἰδικά σου.—10. Οἱ γονεῖς ἀγαπῶσι τὰ ἰδικά των τέκνα.—11. Διὰ τὴν ἰδικήν σας ἀμέλειαν ἔχουσιν οἱ ἔχθροὶ τὰ ἰδικά μας πράγματα.—12. Ὁ ἰδικὸς των κήπος εἶναι ὠραίος.

ΡΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΕΙΣ ΑΩ

66. α' Οἱ συναιρούμενοι χρόνοι τῆς ενεργητικῆς φωνῆς.

1. Νὰ τιμᾶς τοὺς γονεῖς, ὧ τέκνον.—2. Εἶθε νὰ νικᾶς πάντοτε τοὺς ἐχθροὺς.—3. Νοὺς βλέπει καὶ νοῦς ἀκούει.—4. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἔλεγε· «δὲν με ἀφήνει νὰ κοιμῶμαι τὸ τρόπαιον τοῦ Μιλτιάδου».—5. Εἶθε νὰ μὴ κυνηγᾶτε κακὸν κέρδος.—6. Ὅλον τὸ στράτευμα ἐφώναζεν.—7. Οἱ νεώτεροι ἄς σιωπῶσιν.—8. Εἶθε νὰ ζῶ εὐδαίμων.—9. Μήτε νὰ ἀκούης μήτε νὰ βλέπῃς, ὅσα δὲν πρέπει¹.—10. Ὅτε ἤμην² παῖς, ἤρχόμην εἰς τὸ σχολεῖον.—11. Ὁ ἄνθρωπος ἄς τρώγῃ, ὅταν πεινᾷ καὶ ἄς πίνῃ, ὅταν διψᾷ.—12. Πρὶν νὰ πεινῶσι³ πολλοὶ τρώγουσι καὶ πρὶν νὰ διψῶσι, πίνουσι.—13. Εἶθε νὰ ἀγαπῶσιν ὅλοι οἱ παῖδες τοὺς γονεῖς.—14. Δύσκολον εἶναι νὰ νικᾷ τις.—15. Ἄς μὴ σε νικᾷ τὸ κακόν, ἀλλὰ σὺ νὰ νικᾶς αὐτό.—16. Μετὰ θάρρους, ὧ στρατιῶται, ἄς ὀρμῶμεν κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

67. β' Οἱ συναιρούμενοι τύποι τῆς μέσης φωνῆς.

1. Ἄς προσπαθῶμεν πάντοτε νὰ εἴμεθα¹ δίκαιοι.—2. Περιερχόμενος² τὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου παρετήρουν αὐτάς.—3. Εἶθε νὰ τιμῶνται οἱ χρηστοὶ ἄνδρες.—4. Μανάριος, ὅστις περιουσίαν καὶ νοὺν ἔχει· διότι μεταχειρίζεται αὐτήν³ εἰς ὅσα πρέπει⁴.—5. Οἱ εὐεργέται τῶν πόλεων πάντοτε ἄς τιμῶνται ὑπὸ τῶν πολιτῶν.—6. Οἱ παῖδες τῶν ἀρίστων Περσῶν ἐκπαιδευόμενοι εἰς τὰ ἀνάκτορα⁵ τοῦ βασιλέως ἤκουον καὶ παρετήρουν καὶ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι ἐτιμῶντο ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν ἐτιμῶντο.—7. Τὰ ὕτα⁶ περισσότερον ἢ τὴν γλῶσσαν⁶ νὰ μεταχειρίζησαι.—8. Νὰ προσπαθῆς νὰ ἐξουσιάζῃς τὴν γλῶσσαν⁷.—9. Εἰς τοὺς ἰατροὺς ἀδύνατον εἶναι ὅλας τὰς ἀσθενείας νὰ θεραπεύωσι.—10. Ὁ ἀνδρείος στρατιώτης προσπαθεὶ νὰ νικᾷ ἢ νὰ ἀποθνήσκῃ ἐνδόξως.

68. Ῥήματα συνηρημένα εἰς εὐ.

α') Οἱ συναιρούμενοι τύποι τῆς ἐνεργητ. φωνῆς.

1. Εἶθε πάντες οἱ πολῖται νὰ ἀγαπῶσι τὴν πατρίδα.—2. Οἱ στρατιῶται ἄς πολεμῶσιν ἀνδρείως.—3. Ὁ Θεμιστοκλῆς πέμψας ἄγγελον πρὸς τὸν Ξέρξην¹ ἔλεγεν· «Ὁ Θεμιστοκλῆς σε συμβουλεύει νὰ ἀποπλέης εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, διότι οἱ Ἕλληνες σιέπτονται νὰ λύσωσι τὰς ἐκεῖ γεφύρας». —4. Οἱ θεοὶ ἀγαπῶσι τοὺς ἀγαθοὺς καὶ μισοῦσι τοὺς κακοὺς. —5. Νὰ μὴ φθονῆς τοὺς εὐτυχουντας². —6. Τὸ πλοῖον εἰσέπλεεν εἰς τὸν λιμένα. —7. Εἶθε, ὦ θεέ, νὰ μοι ἐκτελῆς τὰς εὐχάς. —8. Ὁ Δημοσθένης πολλάκις ἔλεγε· «πρέπει σεῖς³, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὰ πράττητε τὰ πρόποντα⁴». —9. Ὁ Κλέαρχος ἐπολέμει κατὰ τῶν Θρακῶν¹, οὔτινες κατῴκουν ὑπὲρ τὸν Ἑλλήσποντον. —10. Νὰ πλέητε παρὰ τὴν ἀκτὴν. —11. Νὰ μισῆτε τοὺς κόλακας. —12. Οἱ γέροντες ἄς ἐπαινωῖσι τοὺς καλοὺς νέους. —13. Ἀπὸ⁵ τὸ στόμα τοῦ Νέστορος ὡς μέλι ἀπέρρεεν ὁ λόγος. —14. Διὰ τῆς πόλεως ταύτης βέει ποταμός. —15. Τὰ μὲν ψεύδη, ὦ τέκνον, εἶθε πάντοτε νὰ μισῆς, εἶθε δὲ νὰ ἀγαπᾷς τὴν ἀλήθειαν.

69. β') Οἱ συναιρούμενοι τύποι τῆς μέσης φωνῆς.

1. Αἱ παροῦσαι περιστάσεις¹ πολλῆς φροντίδος ἔχουσι ἀνάγκην. —2. Οἱ Θεσσαλοὶ καὶ Θηβαῖοι φίλον, εὐεργέτην, σωτήρα ἐνόμιζον τὸν Φίλιππον. —3. Ἄς μὴ μιμώμεθα τὰς πράξεις τῶν κακῶν. —4. Εἶθε νὰ ἐκτελῶνται αἱ διαταγαὶ τῶν ἀρχόντων. —5. Νὰ ἐπαινῆς καὶ νὰ μιμῆσαι τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας. —6. Δὲν εἶναι αἰσχρὸν νὰ μισῆται τις² ὑπὸ τῶν κακῶν. —7. Πρέπει οἱ δικασταὶ³ νὰ ἀκροῶνται ὁμοίως καὶ τοῦ κατηγοροῦ καὶ ἐκείνου, ὅστις ἀπολογεῖται. —8. Οἱ Ἐγεσταῖοι παρεκάλουν τοὺς Ἀθηναίους⁴ νὰ βοηθῶσιν αὐτούς⁵. —9. Εἶθε νὰ ἀγαπῶμαι ὑφ' ἔλων. —10. Νὰ προτιμᾷς ζημίαν μᾶλλον ἢ κέρδος αἰσχρὸν. —11. Ὁ Ἀγησίλαος μετ' ἀγαπῶν ζήτησεν ἐνὸς φίλου νὰ στερηθῆται τὸν θάνατον. —12. Κανείς⁶ ἄς μὴ φοβῆται τὸν θάνατον.

ΡΗΜΑΤΑ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΑ ΕΙΣ ΟΩ

70. Οἱ συναιρούμενοι τύποι τῆς ἐνεργητ. καὶ μέσης φωνῆς.

1. Ὁ Ὅμηρος παρομοιάζει τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὰ φύλλα¹ τῶν δένδρων.—2. Ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε τὴν ἀξίωσιν νὰ νομισθῆ θεός.—3. Ἄς στεφανώσωμεν τοὺς νικητάς.—4. Οἱ νεανίαι εἶθε νὰ ζηλεύωσι τοὺς ἀνδρείους ἀνδρας.—5. Νὰ ζηλεύητε, ὦ νεανίαι, τοὺς γενναίους καὶ συνετοὺς ἀνδρας.—6. Ὁ χρυσὸς εἶναι, ἔστις ὑποδουλώνει πολλὰκις τοὺς ἀνθρώπους.—7. Δράκων ὁ νομοθέτης καὶ τοὺς κλέπτας διὰ θανάτου¹ ἐτιμῶρει.—8. Εἶθε νὰ ζηλεύητε τοὺς ἀνδρας, οἵτινες ἐλευθερώουσι² τὴν πατρίδα.—9. Ἡ χώρα ἡμῶν λεηλατεῖται ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν.—10. Τοὺς ἐχθροὺς ἄς ὑποτάσσωμεν.—11. Εἶθε νὰ τιμωρῶνται πάντες οἱ κακοί.—12. Ὁ ὑπερήφανος ἄς ταπεινώνηται.—13. Ἐκείνοι, οἵτινες ἐναντιώνονται εἰς τοὺς νόμους, εἶναι ἄξιοι νὰ τιμωρῶνται.—14. Ὁ προδότης τῆς πατρίδος ἄς τιμωρῆται διὰ θανάτου.

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΠΛΗΝ ΤΟΥ ΕΝΕΣΤΩΤ. ΚΑΙ
ΠΑΡΑΤ. ΧΡΟΝΩΝ ΤΩΝ ΣΥΝΗΡΗΜΕΝΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

71. α') Ὅμαλὸς σχηματισμός.

Α'. Θεμιστοκλέους φυγή.

Θεμιστοκλῆς, κωλύσας τῇ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ¹ τὸν Ξέρξην τοῦ τὴν Ἑλλάδα δουλῶσαι², μάλιστα³ ὑπὸ τοῦ τῶν Ἀθηναίων δήμου ἐτιμήθη. Μετ' ὀλίγον δέ, πολλῶν αὐτῷ φθονησάντων, οἱ Ἀθηναῖοι ἐφυγάδευσαν αὐτόν. Ὅτε δὲ φυγὰς ἐν Ἄργει ἦν, οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ἔφοροι Πάυσανίαν, τολμήσαντα⁴ γράφαι τῷ τῶν Περσῶν βασιλεῖ δουλῶσειν τὴν Ἑλλάδα, ἐθανάτωσαν. Ἐπειτα δὲ

πρέσβεις εἰς Ἀθήνας πέμψαντες εἶπον· «ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν Πausανίαν ἡμεῖς ἐτιμωρησάμεθα θανατώσαντες καὶ τετελευτήκεν, ὡς ἅξιός ἦν. Μάρτυρες δὲ πολλοὶ δηλοῦσιν, ὅτι καὶ Θεμιστοκλῆς προδότης ἐστὶ. Δι' ὃ ἀξιούμεν καὶ ὑμᾶς τὸν προδότην τιμωρήσασθαι». Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, τοῖς Λακεδαιμονίοις πιστεύσαντες, θάνατον αὐτοῦ ἀπόντος κατεψήφισαντο^β. Ὁ δ' ἐξ Ἀργούς πρῶτον μὲν εἰς Κέρκυραν ἔφυγεν, ἐντεῦθεν δ' εἰς τὴν Ἑπειρον, πρὸς Ἀδμητην τὸν βασιλέα. Ἐκείθεν δ' εἰς τὴν Ἀσίαν ἦλθεν, ἔνθα καὶ ἐτελεύτησε.

Β'. 1. Πρῶτοι οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἡρακλέα ὡς θεὸν ἔχουσι τιμήσει.—2. Εὐεργετῶν¹ τὴν πόλιν θὰ τιμηθῆς κατ' ἀξίαν ὑπὸ τῶν πολιτῶν.—3. Εἴθε νὰ νικήσωμεν τοὺς ἐχθρούς.—4. Ἄς τιμηθῆ ὁ σοφός.—5. Λέγουσιν ὅτι ὁ Ἡρακλῆς² ἐγεννήθη ὑπὸ τοῦ Διός.—6. Τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν παρετήρησεν³ ὁ Εἰρέξης ἀπὸ τοῦ ὄρους Διγᾶλεω.—7. Θὰ προσπαθήσω νὰ πράττω πάντοτε τὸ ἀγαθόν.—8. Πάντων τῶν κακῶν ἰατρὸς εἶναι ὁ χρόνος· οὗτος καὶ σὲ τῶρα θὰ θεραπεύσῃ.—9. Ἀγαθοὶ ἄρχοντες δὲν θὰ ἀφήσωσι τοὺς ἀρχομένους νὰ πάσχωσιν ἄδικα.—10 Ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηναίων μὲ παντὸς εἶδους⁴ ἀγάλματα εἶχε κοσμηθῆ.—11. Θαύμα⁵ εἶναι, ἂν⁶ τις ἔχη εὐτυχίῃ διὰ βίου.—12. Οὐδέποτε⁷ ξέγον θὰ ἀδικήσωμεν, ἀλλὰ θὰ τιμήσωμεν καὶ θὰ ὠφελήσωμεν.—13. Ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ὑπὸ πάντων ἄς ἔχη ἀγαπηθῆ.—14. Ἡ Τροία, ἀφ' οὗ ἐπολιορκήθη⁸ δέκα ἔτη, ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.—15. Κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον εἶχε ταπεινωθῆ ἡ δόξα τῶν Ἀθηναίων.—16. Νὰ γεμίσης τὸ ποτήριον μὲ ὕδωρ⁹.—17. Ὁ Δαρεῖος ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἵνα ὑποδουλώσῃ¹⁰ αὐτήν.

72. β') Ἀνώμαλος σχηματισμός.

1. Οἱ Λυδοὶ πρῶτοι ἐκ τῶν ἀνθρώπων¹ νομίσματα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ μετεχειρίσθησαν.—2. Θὰ σε² μετεχειρισθῶ ὡς φίλον.—3. Ἄς μὴ μετεχειρισθῶμεν πρὸς βλάβην ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ἔχουσι ποιηθῆ³ πρὸς ὠφέλειαν.—4. Οἱ ἰατροὶ συμβουλευούσιν εἰς τοὺς

ἀσθενεῖς νὰ μὴ μεταχειρίζωνται ἔλαιον².—5. Ἐὰν σοφὸς ὀμιλῇ, πάντες θὰ ἀκροασθῶσι⁵ μετὰ προσοχῆς.—6. Πάντες ἠθελον νὰ γελάσωσιν, ἀλλὰ δὲν ἠδύναντο.—7. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μέλλεις νὰ πράξῃς⁶, νὰ μὴ προλέγῃς· διότι, ἂν ἀποτύχῃς, θὰ γελασθῇς.—8. Δὲν ἤρκεσαν τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν.—9. Εὐκόλον εἶναι εἰς τὸν θεὸν πάντα νὰ ἐκτελέσῃ.—10. Ὡραῖον εἶναι νὰ ἔχωσιν ἐκτελεσθῇ τὰ πάντα, καθὼς πρέπει⁷.—11. Εἴθε νὰ ἐπαινέσῃς τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα.—12. Τοῦτον, ἂν σωφρονῆτε, θὰ δέσητε.—13. Ἄς συγκαλέσῃ πάντας ὁ βασιλεὺς.—14. Ὁ κακοῦργος ἔχει δεθῆ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ.—15. Δὲν θὰ ἐπαινέσω⁸ τὸν λέγοντα μὲν καλὰ, πράττοντα δὲ κακά.—16. Ὁ Ἀλέξανδρος, ἀφ' οὗ ἐπήνεσε⁹ τοὺς κατοίκους τῆς Νύσης, ἀπήτησε νὰ πέμψωσιν εἰς αὐτὸν τριακοσίους ἐκ τῶν ἱππέων.—17. Ὁ Τισσαφέρνης δὲν ἐσεβάσθη τὸν ξένιον Δία, ἀλλὰ τὸν Κλέαρχον, ὅστις ἦτο¹⁰ ξένος, καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγούς ἐξαπατήσας ἐφόνευσε.—18. Ὁ Προμηθεὺς ἐπὶ τοῦ ὄρους Καυκάσου πολλὰ ἔτη εἶχε δεθῆ.—19. Νὰ ἀρκεσθῆς εἰς τὰ παρόντα¹¹.—20. Ἀγρὸς μὴ ὀργωθεῖς δὲν φέρει καρπός.

73. Δεικτικαὶ καὶ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι.

1. Ταῦτα μὲν σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δὲ ἀνάγγελε τὰ ἐξῆς.—2. Πάντων τούτων αἴτιος εἶναι οὗτος ἐδῶ ὁ ἀνήρ.—3. Ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε τέτοιο θάρρος καὶ τόσον μέγα, ὥστε εἰς οὐδὲν ἐμπόδιον¹ ὑπεχώρει.—4. Τέτοιον ἄνδρα ἐγὼ δὲν εἶδον ἀκόμη².—5. Δὲν ἐντρέπεσαι, ἐν ᾧ εἶσαι³ τοιαύτης ἡλικίας, νὰ πράττῃς τέτοια.—6. Αὕτη ἐδῶ ἢ ἡμέρα μεγάλων κακῶν αἰτία εἶναι εἰς ὄλους τοὺς Ἕλληνας.—7. Μεγάλῃ σοφία εἶναι νὰ γνωρίζῃ τις τὸν ἑαυτὸν του.—8. Ἐὰν λέγωμεν, ὅτι δὲν ἠμαρτήσαμεν ποτε, πλανῶμεν τὸν ἑαυτὸν μας.—9. Ὁ ἐξῆς νόμος εἶναι πρῶτος καὶ μέγιστος· «νὰ ἀγαπᾶς τὸν πλησίον σου⁴ ὡς τὸν ἑαυτὸν σου».—10. Νὰ θέλῃς νὰ ἀρέσκῃς εἰς ὄλους, ὄχι μόνον εἰς τὸν ἑαυτὸν σου.—11. Νὰ λέγῃς μᾶλλον ἐπαινον τῶν φίλων παρὰ⁵ τοῦ ἑαυτοῦ σου.—12. Οἱ πλεονέχται τὸν ἑαυτὸν των μὲν πλουτίζουσι, τοὺς ἄλλους δὲ βλάπτου-

σι.— 13. Πολλοὶ ἄνθρωποι οὔτε εἰς τὸν ἑαυτὸν των οὔτε εἰς ἄλλους εἶναι ὠφέλιμοι.

74. Ἡ ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία, ἡ ἐρωτηματικὴ καὶ ἡ ἀόριστος τίς, ἡ ἀναφορικὴ ὅς καὶ αἱ ἐξ αὐτῆς σύνθετοι, ἡ ὀριστικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ αὐτός.

1. Οἱ κακοὶ βλάπτουσιν ὁ εἰς τὸν ἄλλον.—2. Πολλάκις τὰ τέκνα τῶν αὐτῶν γονέων δὲν εἶναι ὅμοια μεταξὺ των¹.—3. Βοηθεῖτε ὁ εἰς τὸν ἄλλον¹.—4. Ἀγαπάτε ὁ εἰς τὸν ἄλλον².—5. Εἰς ποῖον, μετὰ τὸν θεόν, ὀφείλομεν μεγαλυτέραν εὐγνωμοσύνην παρά³ εἰς τοὺς γονεῖς ἡμῶν;—6. Μερικοὶ ποιηταὶ τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου παρομοιάζουσι πρὸς ὄνειρον⁴.—7. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχε μία⁵ κρήνη ὀνομαζομένη Καλλιρρόη.—8. Ὁ Ἄμασις, ὁ ὁποῖος ἐβασίλευε τῆς Αἰγύπτου, εἰς φίλον, τοῦ ὁποῖου ὁ υἱὸς ἀπέθανεν, ἐπεμψεν ἐπιστολήν, ἐν τῇ ὁποίᾳ παρηγορίας εἶχε γράψει.—9. Ἐκεῖνος εἶναι εὐδαιμονέστατος, εἰς ὅποιον οὐδὲν κακὸν ὑπάρχει.—10. Ὅποια δὲν ἐπιτρέπεται⁶ νὰ πράττης, ταῦτα οὐδὲ νὰ λέγῃς ἐπιτρέπεται.—11. Πρέπει οἱ δικασταὶ νὰ ἔχωσι τὴν ἰδίαν γνώμην, τὴν ὁποίαν ἀκριβῶς⁷ καὶ οἱ νομοθέται.—12. Εἰς τὰ τέκνα τῶν ἰδίων γονέων πολλάκις δὲν ὑπάρχει ὁ ἴδιος χαρακτήρ.—13. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν περὶ τῶν ἰδίων πραγμάτων οὐχὶ τὰ ἴδια ἀπεφάσιζον ἐνίοτε οἱ Ἀθηναῖοι.—14. Ὁ ἴδιος (σὺ) εἶδες τὸν ἀδελφόν μου ἢ παρ' ἄλλου ἕματος τι περὶ αὐτοῦ;

75. Ἀττικὸς μέλλ. καὶ ἐνεργ. παρακμ. καὶ ὑπερσυντ. β'.

1. Ἄν πλουτίζῃς τοὺς φίλους, τὸν ἑαυτὸν σου θὰ πλουτίσῃς.—2. Τὴν πόλιν θὰ τειχίσωμεν, ἐὰν οἱ ἐχθροὶ πλησιάσωσι.—3. Δὲν θὰ διαβιδάσωμεν τὸν στρατὸν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος¹ τοῦ ποταμοῦ.—4. Οἱ Πέρσαι ἤλθον μὲ παμπληθῆ στρατόν², ἵνα ἀφανίσωσι³ τὴν Ἑλλάδα.—5. Νὰ ἀγαπᾷς, ὦ παῖ, τὴν πατρίδα σου ὡς μητέρα· διότι αὕτη σε ἔχει γεννήσει καὶ (ἀνα)θρέψει ὄχι ὀλιγώτερον⁴ τῆς μητρὸς σου.—6. Ὁ Διονύσιος ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν εἶχεν

ἀφήσει εἰς τὸν υἱὸν ἀξιόλογον δύναμιν καὶ ἀρχήν.—7. Ὁ Θεμιστοκλῆς εὐλόγως σωτὴρ τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Ἑλλάδος ὄλης ὠνομάζετο· διότι^δ εἰς τὴν συμβουλὴν αὐτοῦ ἔχοντες πεποιθήσιν οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν εἶχον ἐγκαταλείψει καὶ εἰς τὰς ναῦς εἶχον καταφύγει.—8. Πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἐλέγετο, ἔτι ἢ θεὰ εἶχεν ἀφήσει^ε τὴν πόλιν, προθυμότερον ἐγκατέλειψαν αὐτὴν καὶ εἰς τὰς ναῦς κατέφυγον.—9. Ἀνδρείως θὰ ἀγωνισθῶμεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος.

76. Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν ὀνομάτων.

1. Διὰ τῶν (δύο) ὀφθαλμῶν¹ βλέπομεν.—2. Διὰ τῶν (δύο) ὠτῶν¹ ἀκούομεν.—3. Ὁ ἱερεὺς ἐθυσίασεν εἰς δύο θεούς, τὸν Δία καὶ τὸν Ποσειδῶνα.—4. Ὅπως² τὰ πλοῖα ἀπὸ³ δύο κυβερνήτας, τοιοῦτοτρόπως⁴ αἱ πόλεις ἀπὸ δύο βασιλεῖς δυσκολώτερον κυβερνῶνται ἢ ἀπὸ ἑνα.—5. Ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσσεια εἶναι δύο ποιήματα τοῦ Ὅμηρου.—6. Ἀδύνατον εἶναι εἰς δύο κυρίου νὰ δουλεύῃ τις.—7. Φιλία εἶναι μία ψυχὴ ἐντὸς⁵ δύο σωμάτων.—8. Οἱ δύο παῖδες τοῦ Ξενοφῶντος, ὁ Γρύλλος καὶ ὁ Διόδωρος, ἐξεπαιδεύθησαν ἐν Σπάρτῃ.—9. Τὸν ποιητὴν Ἰβυκὸν δύο λησται ἐφόβησαν.—10. Οἱ (δύο) μάρτυρες λέγουσι τὴν ἀλήθειαν.—11. Οἱ δικάσται δικαίως τοὺς δύο ἐκείνους ἀνδρας ἐθανάτωσαν.

77. Συσχετικαὶ ἀντωνυμίαι. Συσχετικὰ ἐπιρρηματα.

Φρουρὸς Θραξ καὶ Σκύθης.

Ὅτε ποτὲ Λακεδαιμόνιός τις εἰς τὸν Εὐξείνιον Πόντον ἐπλευσεν, ὁ εἰς ἓκ τῶν δύο¹ δούλων αὐτοῦ ἔφυγεν. Ὅτε δ' οὗτος ἦλθεν εἰς κώμην τινὰ τῶν Θρακῶν, ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ φρουρὸς· «Ποῖος εἶσαι;»—Σ. «Ὁ Τήρης, ὁ υἱὸς τοῦ Ὀδρύσου».—Θ. «Ποίας ἡλικίας² εἶσαι;»—Σ. «Ἐἴκοσιν ἐτῶν».—Θ. «Ἀπὸ ποῖον τόπον³ εἶσαι; ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι; εἰς ποῖον μέρος⁴ θέλεις νὰ ἔλθῃς;»—Σ. «Ἐλμαι Σκύθης· τώρα ἔφυγον ἐκ τῆς δουλείας καὶ θέλω νὰ ἐπανέλθω εἰς τὴν πατρίδα μου⁵, τὴν Σκυθίαν».—Θ. «Μὲ ποῖον τρόπον⁶ καὶ πότε ἐγι-

νες δούλος;» — Σ. «Ὅτε ἤμην⁷ παῖς, ἤρπασέ με Λακεδαιμόνιός τις ἐκ τῆς πατρίδος⁸ καὶ ἠνάγκασέ με νὰ γίνω δούλος». — Θ. «Πόσα ἔτη ἦσο δούλος;» — Σ. «Δέκα ἔτη». — Θ. «Ἄφ' οὗ τόσον πολλὰ ἔτη⁹ εἶσαι δούλος, δὲν ἀγαπᾷς τὸν κύριόν σου;» — Σ. «Ὁ κύων ἀγαπᾷ τὸν κύριόν του, ἐγὼ δὲ ἀγαπῶ τοὺς γονεῖς μου καὶ τοὺς ἀδελφούς μου καὶ τὴν πατρίδα μου». — Θ. «Εἰς ποῖον δὲ μέρος¹⁰ κατοικοῦσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι;» — Σ. «Ἐν τῇ Πελοποννήσῳ». — Θ. «Πόσοι¹¹ δὲ εἶναι;» — Σ. «Πόσοι εἶναι, δὲν γνωρίζω. Εἶναι ὅμως¹² οἱ ἀνδρειότατοι ἐκ τῶν Ἑλλήνων. Ὅταν ἔχῃσι πόλεμον¹³, δὲν ἐρωτῶσι, πόσοι¹⁴ εἶναι οἱ ἐχθροί, ἀλλ' εἰς ποῖον μέρος¹⁰ εἶναι». — Θ. «Ποῖος εἶναι ἄρχων αὐτῶν;» — Σ. «Δύο βασιλεῖς». — Θ. «Ποῖος ἐκ τῶν δύο¹⁴ ἔχει περισσοτέραν δύναμιν¹⁵;» — Σ. «Οὔτε ὁ εἰς οὔτε ὁ ἄλλος¹⁶. Καθεὶς ἐκ τῶν δύο¹⁷ ἔχει τὴν ἰδίαν δύναμιν, διότι καὶ οἱ δύο¹⁸ εἶναι ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἡρακλέους». — Θ. «Ποῖα εἶναι ἡ δύναμις αὐτῶν;» — Σ. «Οὐχὶ τέτοια, ὅποια ἡ τῶν ἰδικῶν μας βασιλέων. Οὔτοι εἶναι οἱ στρατηγοὶ κατὰ τὸν πόλεμον· ἐν καιρῷ δὲ εἰρήνης μεγαλυτέραν δύναμιν ἔχουσιν¹⁹ οἱ ἔφοροι». — Θ. «Ἄλλοτε θὰ εἴπωμεν²⁰ περισσότερα πρὸς ἀλλήλους²¹· τῶρα ἐπιτρέπεται²² σοι νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν κώμην.

78. Ὁ θυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν ζημάτων.

Α'. Περὶ τοῖν Διοσκοῦρων.

Τῷ Διοσκοῦρῳ οὐδὲν τοῦ Διὸς εἶναι ἐλεγέσθην. Ἐπρωτευέτην δ' ἀγῶσι γυμνικοῖς¹, ὁ μὲν Κάστωρ τῷ ἵππεύειν, ὁ δὲ Πολυδεύκης τῇ πυγμῇ. Διὰ τοῦτο φύλακε καὶ προστάτα ἐλεγέσθην τῶν Παλαιστρῶν. Ὅτε δὲ ποτε εἰς τὴν Πελοπόννησον ἐστρατευέσθην, ὑπὸ τῶν πολεμίων κατεκοπήτην. Ἐπεὶ δ' ὁ μὲν ἀθάνατος ἦν, ὁ δὲ θνητός, ἐντεθθεν ἄμφω τὴν μὲν ἐτέραν ἡμέραν ἐν τῷ οὐρανῷ ὁμοῦ² ἐλεγέσθην εἶναι, τὴν δ' ἐν Ἄδου. Πρὸ πλοῦ οἱ Ἕλληνες καὶ τῷ Διοσκοῦρῳ ὠδεῖκέτευον «Ἦ Διοσκοῦρῳ, εὖνα ὄντε λάμπητον ἡμῖν ἐν κινδύνῳ³. Ἐν γὰρ τῷ πλῶν⁴ δε⁴ ἀστέρη δύο ἐν τῷ ἰσθμῷ λαμπείτην⁴, οἱ ναῦται ἐπίστευον τὸν κίνδυνον τοῖν ἀστέρων παυθήσε-

σθαι· εἶναι⁵ γὰρ τὸ Διοσκούρω. Μάλιστα δὲ τούτῳ τῷ θεῷ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἰκετευέσθη.

Β'. 1. Ἐν Σπάρτῃ ἰδρύθη ἀρχὴ δύο βασιλέων, ἵνα καὶ οἱ δύο¹ λαοί, οἵτινες τὴν γῆν κατέλαβον, ὁμοίως τιμηθῶσι. Καὶ οἱ δύο¹ οὗτοι ἦσαν ἡγεμόνες² τῶν στρατευμάτων. Οὐδέποτε καὶ οἱ δύο βασιλεῖς ἐν πολέμῳ ἐφονεύθησαν, ἐπειδὴ δὲν ἐξεπέμποντο καὶ οἱ δύο εἰς ἐκστρατείαν. — 2. Ἐν Ἀθήναις ἐξεπαιδεύθησάν ποτε δύο ἀδελφοί, δὲν εἶχον ὅμως ἐμπιστοσύνην³ πρὸς ἀλλήλους⁴, ἀλλ' ἦσαν ἐχθροί. Διὰ τοῦτο ὁ Σωκράτης εἰς τὸν ἕνα⁵ ἐξ αὐτῶν (τῶν δύο) εἶπε· «δύο ἀδελφοὶ ὁμοιάζουσι πρὸς τὰς δύο χεῖρας⁴ καὶ τοὺς δύο πόδας καὶ τοὺς δύο ὀφθαλμούς. Αἱ δύο χεῖρες καὶ οἱ δύο πόδες καὶ οἱ δύο ὀφθαλμοὶ ἐποιήθησαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ἵνα βοηθῶσιν ἀλλήλους⁴· τοιοῦτοτρόπως καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐποιήθησαν ὑπὸ τοῦ θεοῦ, οὐχὶ ἵνα ἐμποδίζωσιν ἀλλήλους, ἀλλ' ἵνα βοηθῶσιν ἀλλήλους.

ΥΓΡΟΛΗΚΤΑ ΚΑΙ ΕΝΡΙΝΟΛΗΚΤΑ ΡΗΜΑΤΑ

79. α') Ἐνεστώς, παρατηκ. καὶ μέλλ. ενεργ. καὶ μέσος.

1. Ὁ δοῦλος καθαρίζει τὴν οἰκίαν. — 2. Ἡ χάλαζα καταστρέφει τὰ φυτά. — 3. Οἱ στρατιῶται ὁμνύουσιν ὅτι θὰ ὑπερασπίσωσι τὴν πατρίδα⁵. — 4. Οἱ πολῖται τοὺς ἐχθροὺς θὰ ἀποκρούσωσι. — 5. Ἐρώτα καὶ θὰ ἀποκριθῶ εἰς σέ. — 6. Εἰς τὸν Σωκράτην ὁ θεὸς ἐφανέρωνε, τί ἔπρεπε νὰ πράττῃ¹. — 7. Πότε θὰ τελειώσῃς τὸ ἔργον; — 8. Πρόβατον, τὸ ὁποῖον ἐκουρεύετο² ἀτέχνως, εἶπε πρὸς τοὺς κορευόντας· «ἐάν³ ἐπιθυμῆτε ἔρια³, νὰ κόπτετε ἀνωτέρω, ἐάν δὲ κρέας³, σφάζατέ με ἅπαξ διὰ παντός». — 9. Τὸν κινδυνεύοντα πολλάκις οἱ φίλοι θρηγοῦσι μὲν καὶ λυποῦνται, δὲν τολμῶσι δὲ νὰ βοηθῶσιν αὐτόν⁵. — 10. Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ θεοῦ⁶ θὰ ἀποκρούσωμεν τοὺς ἐχθρούς. — 11. Ἐπεμψα ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ ἀναγκάσει⁷ τὴν νίκην.

80. β') Ἐνεργ. καὶ μέσος ἀόριστος α'.

1. Νὰ καθάρισις τὸ φόρεμα.— 2. Λέγεται ὅτι ὁ Ἡρακλῆς ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐκαθάρισε¹ τὴν αὐλήν τοῦ Αὐγείου ἀπὸ τὴν κόπρον². — 3. Ὁ Κύκλωψ ἀπέκλεισε τὸ σπήλαιόν του³ διὰ μεγάλου λίθου, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐδύνατο νὰ σηκώσῃ. — 4. Ποῖος ὕφανε τὸ φόρεμα τοῦτο;— 5. Ἐλαβον τὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν μοι ἐπεμψας.— 6. Ὁ θέλων νὰ ἔλθῃ μεθ' ἡμῶν ἄς ὑψώσῃ τὴν χεῖρα.— 7. Ὁ σαλπικτῆς ἔδωκε τὸ σημεῖον⁴· πρέπει νὰ ἐμβάλινωμεν εἰς τὰς ναῦς.— 8. Ὁ Θησεὺς ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ ἀπλώσῃ λευκὸν ἰστίον, ἂν ἤθελε φονεύσει⁵ τὸν Μινώταυρον.— 9. Λέγεται ὅτι οὗτος ὁ ἔμπορος πλεῖστα ἐκέρδισε. — 10. Τινὲς ἐκ τῶν παλαιῶν φιλοσόφων οὐδέποτε ἐθυσίασαν ζῶα εἰς τοὺς θεοὺς νομίζοντες, ὅτι δὲν ἦτο ὄσιον νὰ μολύνωσι δι' αἵματος τοὺς βωμοὺς. — 11. Διαιοῦσαν πρὸς ἀλλήλους⁶ τὴν ἀρχὴν τῶν πάντων ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Πλούτων.— 12. Ὁ Λεωνίδας εἰς τὸν Εἰρέξην ζητοῦντα τὰ ὄπλα ἀπὸ τοῦ τριακοσίου⁷ Σπαρτιάτας ἀπεκρίθη⁸· «μολὼν λαβέ».

81. γ') Παρακείμενος καὶ ὑπερσυντ. τῆς ἐνεργ. καὶ μέσης φωνῆς.

1. Ὁ Τυρταῖος, τὸν ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἀποστείλει εἰς τοὺς Σπαρτιάτας ὡς ἡγεμόνα, διὰ τῆς δυνάμεως τῶν ποιημάτων ἐγένετο εἰς τὴν Σπάρτην αἷτιος τῆς νίκης.— 2. Οἱ τριάκοντα τύραγγοι πλείστους Ἀθηναίους εἶχον φονεύσει ἐν διαστήματι ὀκτῶ μηνῶν¹. — 3. Εἰς τὸν Εἰρέξην κακὰ σημεῖα εἶχον φανερωθῆ² πρὸ τῆς κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐκστρατείας.— 4. Ἡ Ἀθηναῖα εἶχε φανερώσει εἰς τὸν Ὀδυσσεά, πῶς ἤθελε κατανικήσει³ τοὺς μνηστήρας.— 5. Κακαὶ συναναστροφαὶ πολλοὺς νέους ἔχουσι καταστρέφει.— 6. Ὅτε ἡγγέλθη ἢ ἐν Σικελίᾳ συμφορὰ, οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ πολὺν χρόνον δὲν ἐπίστευον⁴ εἰς τοὺς ἀναγγειλαντας, ἔπειτα μαθόντες ὅτι ἀληθῆ εἶχον ἀγγελθῆ⁵ ἐμέμφοντο τοὺς μάντις λέγοντες, ὅτι εἶχον ἀπα-

τηθη⁶ ὑπ' αὐτῶν.—7. ἄσαι ἔξυπνητὸς⁷ ἢ κοιμᾶσαι;—8. Ὁ βασιλεὺς δὲν ἐτόλμησε νὰ συνάψῃ μάχην, διότι εἶχε διασκορπισθῆ τὸ στράτευμά του.—9. Διὰ τῆς πράξεως τοῦ πολίτου ἐκείνου δλη ἡ πόλις ἔχει ἀτιμασθῆ.—10. Ὁ τοξότης ἔχει τὸ τόξον τεντωμένον.—11. Πολλοὶ ἐμίσουν τὸν Σωκράτην νομίζοντες ὅτι αὐτὸς διέφθειρε⁵ τοὺς νέους· διότι πρὸ πολλοῦ εἶχε διαβληθῆ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν.—12. Ὅτε οἱ Λακεδαιμόνιοι ἤλθον εἰς τὸν Μαραθῶνα, ἡ μάχη ἤδη εἶχε κριθῆ.—13. Οἱ παλαιοὶ Ἕλληγες ἔτρωγον πλαγασμένους⁸.

82. δ') Παθητικὸς μέλλ. καὶ ἀόριστος α' καὶ β'.

1. Ὁ Πausanias ὑπερηφανευθεὶς διὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς δόξαν¹ ἐμιμήθη² τὴν πολυτέλειαν τῶν Περσῶν.—2. Ἐπειδὴ κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν νετῶν οἱ καρποὶ τῶν ἀγρῶν, ἔγινε λιμὸς.—3. Τὸ τόξον, τὸ ὁποῖον οἱ μνηστῆρες τῆς Πηγελοπτης δὲν ἠδύναντο νὰ τεντώσωσιν, ἐτεντώθη εὐκόλως ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσεύς.—4. Ὁ Πύρρος, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἡπείρου, ἐφονεύθη ἐν Ἄργει κτυπηθεὶς ὑπὸ γυναικὸς διὰ μεγάλου λίθου.—5. Οἱ Ἕλληγες ἠττηθέντες ἐν Χαιρωνείᾳ δὲν ἐτόλμησαν πλέον³ νὰ ἀντιταχθῶσι⁴ κατὰ τῶν Μακεδόνων¹, ἀλλὰ διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς πόλεις των.—6. Νὰ ἐντρέπῃσαι τὸν ἑαυτὸν σου, διὰ νὰ μὴ ἐντραπῆς τοὺς ἄλλους.—7. Ὁ Ἡρόδοτος λέγει ὅτι ὁ Καμβύσης γενόμενος μανιακὸς⁵ κατεκρήμνισε⁶ τοὺς ναοὺς τῶν Αἰγυπτίων.—8. Ὡ παῖδες, νὰ φανῆτε ἀξιοτῶν προγόνων σας.—9. Ὑπὸ τίνος ἐκουρεύθη τοῦτο τὸ πρόδατον;—10. Τὸ ἔργον ἐφέρθη εἰς πέρας⁷ χθές.—11. Ὁ φίλος μου χθὲς ἀσθενήσας ἐπλάγασεν ἐνωρίτερον.

83. Ἀνωμαλῖαι αὐξήσεως.

Α'. Τέμπη τὰ Θετταλικά.

Τὰ καλούμενα Τέμπη τὰ Θετταλικά ἦν χώρος μεταξὺ κείμενος τοῦ τ' Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης. Ἐρρει δὲ διὰ μέσου αὐτοῦ ὁ Πηγνεῖος. Εἰς τοῦτον δὲ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ ἔρρεον καὶ εἰργάζοντο⁴

αὐτὸν μέγαν. Διατριβὰς δ' εἶχε πολλὰς ὁ τόπος οὗτος, οὐκ ἀνθρω-
πίνης χειρὸς ἔργα, ἀλλὰ τῆς φύσεως. Κιττός τε πολὺς ἐκεῖ ἤκιμαζε
καὶ ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν δένδρων ἀνεῖρπε καὶ περιειλίττετο περὶ αὐτά.
Τὸ πᾶν ἐκεῖ ἐωρᾶτο χλοάζον καὶ παρεῖχεν ἡδονὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς.

Β'. 1. Ὁ Κλέοβις καὶ ὁ Βίτων ἔσυραν τὸ ἄρμα τῆς μητρὸς
πρὸς τὸν ναὸν τῆς Ἥρας. — 2. Τὸ τρίπαιον τοῦ Μιλτιάδου δὲν ἄφηγε
τὸν Θεμιστοκλέα νὰ ἤσυχάζῃ¹. — 3. Χθὲς ὁ βασιλεὺς προσέφερε
γεῦμα² εἰς τοὺς νικῆσαντας στρατηγούς³. — 4. Πολλοὶ ἄμαξαι γε-
μαῖται ἀπὸ ἄλευρα ἠκολούθουν τὸ στράτευμα³. — 5. Συνήθισα τοὺς
παῖδας νὰ σηκώνωνται πρῶι. — 6. Οἱ Ἑλῶτες χάριν τῶν Σπαρτια-
τῶν⁴ ἐκαλλιέργουν⁵ τὴν γῆν. — 7. Δὲν ἤμπορουσα νὰ σε εἴρω. —
8. Χθὲς ἐσκόπευον νὰ ἀναχωρήσω, ἀλλὰ με ἤμπόδισεν ἡ τρικυμία. —
9. Οἱ ἐχθροὶ ἤθελον νὰ φονεύσωσι τοὺς αἰχμαλώτους. — 10. Οἱ μα-
χόμενοι συμπλέξαντες τὰς ἀσπίδας ἀπέκρουον καὶ ἀπεκρούοντο. —
11. Διὰ τί δὲν ἤνοιξας τὴν θύραν; ἐπὶ πολλὸν χρόνον⁶ κτυπῶσι. —
12. Πάντες θαυμάζοντες ἔβλεπον τὸ πρᾶγμα. — 13. Οἱ στρατιῶται
ἠγόραζον τὰ τρόφιμα ἐκ τῆς ἀγορᾶς. — 14. Ἐξεπλάγημεν ἰδόντες
τὸν ἀσθενῆ· διότι ὠμοίαζε μὲ ἀποθνήσκοντα⁷.

84. Ἀνωμαλῖαι ἀναδιπλασιασμοῦ.

1. Ὁ Ἀλέξανδρος διὰ τὴν ἀνδρείαν του ἔχει ἀποκτήσει μεγά-
λην δόξαν. — 2. Πολλοὶ οἰκίαι ἔχουσι πέσει, διότι ἐγινε σεισμός. —
3. Νὰ ἐνθυμησῶ νὰ βοηθῆς τοὺς πτωχοὺς, ὅταν εἶσαι πλούσιος¹. —
4. Ποῖον δῶρον ἔχεις λάβει παρὰ τοῦ βασιλέως; — 5. Τίς ἔχει συλ-
λέξει τοὺς καρπούς; — 6. Ὁ Ζήνων ὁ φιλόσοφος ἔδερνε δούλον διὰ
κλοπὴν· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος εἶπε· «μοῦ² ἦτο πεπρωμένον³ νὰ κλέψω»·
«καὶ νὰ δαρῆς⁴» εἶπεν ὁ Ζήνων. — 7. Ἐχομεν ἀποκρουσθῆ ὑπὸ
τῶν ἐχθρῶν. — 8. Ὁ ἀδελφός μου ἔχει ἀγοράσει ταύτην τὴν οἰ-
κίαν. — 9. Ἡ θύρα μου εἶναι ἀνοικτὴ εἰς δλους. — 10. Συνηθίζομεν
νὰ σηκωνώμεθα πρῶι. — 11. Πολλὰ ἔχομεν εἰπεῖ περὶ τοῦ φίλου
ἡμῶν. — 12. Τοῦτο, τὸ ὅποιον ἔχομεν ἰδεῖ, ἐξέπληξεν ἡμᾶς. — 13. Οἱ
Ἀθηναῖοι μὲ τὰ σώματα⁵ ἀλειμμένα δι' ἐλαίου ἐγυμνάζοντο. —

14. Ἐχομεν ἀκούσει διτι ὁ Ἄθως ἔχει διατρυπηθῆ⁶ ὑπὸ τοῦ Ἑέρ-
ξου.—15. Ἐχετε ἐξελεγθῆ διτι ἠπατήσατε⁷ ἡμᾶς.—16. Οἱ Ἑλ-
ληνες γελῶντες εἶχον ἔλθει εἰς τὰς σκηνάς των.

**85. Ἀνωμαλῖαι αὐξήσεως καὶ ἀναδιπλασιασμοῦ
συνθέτων ῥημάτων.**

Α'. 1. Οἱ ξένοι εἰς τὸν ναὸν ἐλθόντες ἰκέται ἐκαθέζοντο (ἢ ἐκά-
θιζον).—2. Οἱ στρατιῶται ἠγαντιοῦντο τῷ στρατηγῷ. — 3. Κόνων
τὰ τῆς πατρίδος τείχη ἐπηνώρθωσε.— 4. Οὗτος ἠνώχλει ἡμῖν
ὑβρεσι¹.—5. Θέρους² ἐπ' ἀγροῦ³ ἐδιητώμην.—6. Χθὲς ἡμφεσθή-
του καὶ οὐ συνεφώνου σοι, γυν δ' οὐ.

Β'. 1. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐτοποθέτησαν τὸ σπράτευμα ἐν τόπῳ καταλ-
λήλῳ.—2. Ὁ παῖς ἐκοιμᾶτο βαθέως. — 3. Οὗτος, ἀν καὶ δὲν ἦτο
Ἀθηναῖος, μετεῖχε τῆς ἐκκλησίας¹.—4. Ὁ Κλεισθένης ἠρραβώ-
νισε τὴν θυγατέρα του Ἀγαρίστην μὲ τὸν Μεγακλέα².—5. Ὁ ἀν-
δρεῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ δὲν ὑπέμενε νὰ ὑβρίζηται.

ΡΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΜΙ

86. Ἐνεργ. ἐνεστ. καὶ παρκ. τοῦ τίθημι.

1. Ἐκαστος ἐκ τῶν ἀνθρώπων φέρει δύο σάκκους, τὸν μὲν ἔμ-
προσθεν, τὸν δὲ ὀπισθεν καὶ εἰς μὲν τὸν ἔμπροσθεν σάκκον θέτει τὰ
σφάλματα τῶν ἄλλων, εἰς δὲ τὸν ὀπισθεν τὰ ἰδικά του¹. — 2. Εἶθε,
ὦ θεοί, νὰ ἐπιθέτητε τιμωρίαν εἰς ὅλους τοὺς ἀσεβεῖς. — 3. Οἱ
νόμοι τοῦ Δράκοντος εἰς τὰ περισσότερα σφάλματα ἐπέθετον ὡς
τιμωρίαν² τὸν θάνατον.—4. Ὁ Κλεομένης, ὁ βασιλεὺς τῶν Λακε-
δαιμονίων, ἐρωτηθεὶς· «διὰ τί δὲν ἀφιερώνετε εἰς τοὺς ναοὺς τὰ
ἔπλα τῶν ἐχθρῶν», ἀπεκρίθη· «ταῦτα δὲν ἀφιερώνομεν εἰς τοὺς
ναοὺς, διότι εἶναι ἔπλα δειλῶν, καὶ οὔτε οἱ νέοι νὰ βλέπωσιν αὐτα,

οὔτε εἰς τοὺς θεοὺς νὰ τα ἀφιερῶνῃ τις εἶναι καλόν». — 5. Ὁ ποιη-
τὴς Ἄλκαϊος δὲν συνέθετε μόνον πολεμικὰ ᾄσματα, ἀλλ' ἦτο καὶ
ἀνδρείος στρατιώτης. — 6. Ἡ Σφιγξ πολλοὺς ἀνθρώπους κατέστρεψε
προτείνουσα τὸ περὶ τοῦ ἀνθρώπου αἰνιγμα. — 7. Οἱ κυβερνῆται ἄς
ἐνθέτωσιν εἰς τοὺς πολίτας ἀγάπην τῶν νόμων.

87. Ἐνεργ. ἐνεστώσ καὶ παρατατικὸς τοῦ ἴημι.

Α'. Περὶ τοῦ Νείλου ποταμοῦ.

Ὁ Νεῖλος ποταμός, ἐκ τῆς Αἰθιοπίας βέων, ἐξίησι νῦν εἰς τὴν
θάλατταν δυοῖν στομάτοι, τὸ πάλαι δ' ἑπτὰ στόμασιν ἐξίει. Κατ'
ἔτος ὁ Νεῖλος ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν λείβει καὶ πηλὸν καταλείπων τοὺς
ἀγροὺς παμφλωτάτους τίθησι. Λέγουσι δὲ καὶ τὸ ὕδωρ, ὃ τὰ
φρέατα ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἀνίησιν, ἐκ τοῦ Νείλου ποταμοῦ βεῖν. Ἐν
τῷ ποταμῷ τρέφεται πολλὰ καὶ μεγάλα θηρία, οἷον κροκόδειλοι
καὶ ποτάμιοι ἵπποι. Οὗτοι διωκόμενοι ἐκ τε τῆς βίβδος καὶ τοῦ στό-
ματος ὕδωρ πολὺ ἀνιᾶσιν, ἢ δὲ φωνή, ἣν τὸ θηρίον ἀνίησι, μᾶλλον
τῇ βοῶν ἢ τῇ ἵππων φωνῇ ἔοικε.

Β'. 1. Ὁ Ἀστυάγης ἄφηγε τοὺς παῖδας νὰ κυνηγῶσι μετὰ
τοῦ Κύρου. — 2. Οἱ ἐχθροὶ φεύγοντες ἄφηνον τὰ σπλα των¹ εἰς
ἡμᾶς. — 3. Ὁ Εὐφράτης ποταμός ἐκβάλλει εἰς τὸν Περσικὸν κόλ-
πον. — 4. Οἱ ἀφήνοντες τοὺς ἀδελφούς των καὶ ζητοῦντες ἄλλους
φίλους εἶναι ὅμοιοι πρὸς τοὺς παραμελοῦντας² τοὺς ἀγροὺς³ των
καὶ καλλιεργοῦντας ξένους. — 5. Ἄς μὴ ἀφήνωμεν τοὺς ἐχθροὺς νὰ
βλάπτωσιν ἡμᾶς. — 6. Μήτε σὺ ὁ ἴδιος⁴ νὰ ἀδικῆς, μήτε εἰς ἄλλον νὰ
ἐπιτρέπῃς νὰ ἀδικῇ. — 7. Ὁ μὲν φίλος μου δὲν ἐννοεῖ τὴν Ἑλλη-
νικὴν γλῶσσαν, ἐγὼ δὲ ἀπὸ ἐνὸς ἔτους ἤρχισα νὰ ἐννοῶ τὰ ἑλλη-
νιστὶ λεγόμενα. — 8. Ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἔχουσιν ἀνατραφῆ⁵ ἐν πτω-
χείᾳ, ἐννοοῦσι νὰ βοηθῶσι τοὺς ἄλλους⁶, δυστυχοῦντας.

88. Ἐνεργ. ἀόριστος τοῦ τίθημι καὶ ἴημι.

1. Ὁ παῖ, νὰ θέσῃς τὸ βιβλίον ἐπὶ τῆς τραπέζης. — 2. Ἐκεῖνοι,
οἱ ὅποιοι ἔθεσαν καλοὺς νόμους, εἶναι εὐεργέται τῶν πόλεων. —

3. Οἱ πολῖται προσεκάλεσαν ἄνδρα σοφώτατον, ἵνα θέσῃ εἰς ἑαυτοὺς νόμους.—4. Πολλοὶ ἐκ τῶν βαρβάρων ἀφιέρωσαν λαμπρὰ ἀφιέρωματα εἰς τοὺς Δελφούς· οἷον ὁ Κροῖσος ἀφιέρωσε λέοντα χρυσοῦν καὶ δύο κρατῆρας ἀργυροῦς.—5. Ὁ Ἄρπαγος θέλων νὰ πέμψῃ ἐπιστολὴν κρυφίως εἰς τὸν Κύρον, λέγεται ὅτι ἔθεσεν αὐτὴν εἰς τὴν κοιλίαν ζῦου τινός.—6. Ὡ στρατιῶται, ἄς ἀφήσωμεν ἔνταυθα τοὺς αἰχμαλώτους, ἵνα πορευόμεθα ταχύτερον.—7. Ἄν ἀφήσῃς τι ἐνταυθα, νὰ ἀφήσῃς τοῦτο ἐν τῇ οἰκίᾳ μου.—8. Εἶθε οἱ γονεῖς νὰ ἀφήσωσιν ἡμᾶς νὰ ἐξέλθωμεν εἰς τὸ κυνήγιον.—9. Ὁ φίλος μου ἐννοήσας ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶχε γίνεи, ἐγέλα.

**89. Ἔνεστ. καὶ παρατατ. τῆς μέσης φωνῆς
τοῦ τίθημι καὶ ἴημι.**

1. Οἱ Πέρσαι, ὅτε ἐπετίθεντο κατὰ τῶν ἐχθρῶν¹, ἐκραύγαζον.—2. Ὁ Ἰππίας, ἀφ' οὗ ἤλθεν εἰς τὴν Περσίαν, ἔπεισε τὸν Δαρεῖον νὰ ἐπιτίθεται κατὰ τῶν Ἀθηναίων.—3. Ἄνδρες στρατιῶται, ἄς ἐπιτιθέμεθα μετὰ θάρρους κατὰ τῶν ἐχθρῶν.—4. Εἶθε καλὰ παραδείγματα εἰς τοὺς νέους νὰ προθέτωνται, ἵνα φιλοτιμία εἰς αὐτοὺς ἐμβάλληται.—5. Ὁ Κύρος ἰδὼν ἐν τῇ μάχῃ τὸν ἀδελφὸν Ἄρταξέρξην ὄρμα κατ' αὐτοῦ² καὶ ἐπλήγωσεν³ αὐτὸν διὰ μέσου⁴ τοῦ θώρακος.—6. Οἱ Ἕλληγες παιανίζοντες ὄρμων κατὰ τῶν πολεμίων⁵.—7. Ἐὰν ἐπιθυμῆς δόξαν⁶, νὰ μὴ ὑποχωρῆς εἰς τοὺς κόπους⁷ καὶ τοὺς κινδύνους.—8. Πάντες ἐπιθυμοῦσι τὸ ἀγαθὸν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν⁸· ἄλλοι δὲ ἄλλο ἀγαθὸν νομίζουσι· ἄλλος μὲν λοιπὸν ἐπιθυμεῖ πλοῦτον, ἄλλος δὲ δόξαν καὶ τιμὴν, μόνον δὲ ὁ σοφὸς ἐπιθυμεῖ ἀρετῆν.

90. Μέσος ἀόριστος β' τοῦ τίθημι καὶ ἴημι.

1. Ὁ Κριτίας καὶ ὁ Ἀλκιδιάδης θαυμάζοντες τὴν σωφροσύνην, τὴν ὁποῖαν εἶχεν ὁ Σωκράτης, ἐπεθύμησαν τὴν συναναστροφήν¹ αὐτοῦ.—2. Ἐν τῷ κατὰ² τοῦ Ξέρξου πολέμῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἐγκαταλείψαντες τὴν πόλιν ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Τροίξῃνα, ἵνα πειθό-

μενοι εις τὸ μαντεῖον ναυμαχίῃσσι.—3. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κλεάρχου καὶ τῶν ἄλλων στρατηγῶν, ὅτε πολλοὶ ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἦσαν ἔτοιμοι νὰ ἐγκαταλείψωσι τοὺς ἑαυτοῦς των³ εἰς τοὺς Πέρσας, ὁ Ξενοφῶν παρῴρμα αὐτοὺς νὰ μὴ ὑποχωρήσωσιν, ἀλλ' ἀνδρείως νὰ ἀγωνισθῶσι περὶ σωτηρίας.—4. Εἰς τὸν Κύρον τὸν νεώτερον καὶ οἱ φίλοι καὶ οἱ ἐχθροὶ εἶχον ἐμπιστοσύνην⁴, διότι οὐδέποτε ἐψεύδετο, ἂν ἤθελε κάμει συνθήκην πρὸς τινα⁵.—5. Ἄνδρες στρατιῶται, νὰ ἐπιτεθῆτε⁶ μετὰ θάρρους κατὰ τῶν ἐχθρῶν⁷.

91. Οἱ λοιποὶ χρόνοι τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς τοῦ τίθῃμι καὶ ἴημι.

1. Δίκαιοι κριταὶ θὰ ἐπιθέσωσι τιμωρίαν κατὰ τὸν νόμον.—
2. Ὁ Δράκων εἰς τὰ περισσώτερα ἀδικήματα τὸν θάνατον ὡς τιμωρίαν¹ εἶχεν ἐπιθέσει.—3. Ὁ στρατηγὸς ἔχει ἐπιθέσει τιμωρίαν εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν στρατιωτῶν.—4. Τοὺς αἰχμαλώτους ἔχουσι θέσει ἐν τῇ δεσμοτηρίῳ οἱ ἐχθροί.—5. Οἱ πολέμοι τὸ ὕδωρ τὸ ἐκ τῶν τάφρων ἔχουσιν ἀφήσει εἰς τὴν πεδιάδα, ἵνα πορευόμενοι καταστραφῶμεν.—6. Ὁ στρατηγὸς ἡμῶν ἐκτυπήθη διὰ δόρατος, τὸ ὁποῖον εἶχε βίψει κατ' αὐτοῦ κάποιος ἐκ τῶν ἐχθρῶν.—7. Ὅλοι θὰ ἐννοήσωσιν, ὅτι ἐγὼ λέγω τὴν ἀλήθειαν.—8. Πάντες ὁμολογοῦσιν, ὅτι ὁ Σόλων καὶ ὁ Λυκούργος εἶχον θέσει ἀρίστους νόμους.—
9. Ἐκεῖνοι, οἵτινες ἔχουσι θέσει ἀρίστους νόμους, εἶναι εὐεργέται τῶν πόλεων.

92. Οἱ λοιποὶ χρόνοι τῆς μέσης φωνῆς τοῦ τίθῃμι καὶ ἴημι.

1. Ὁ ξένος μὲ ἠρώτησεν, ὑπὸ τίνος ἐτέθη¹ ὁ νόμος οὗτος.—
2. Οἱ Ῥωμαῖοι ἔλεγον, ὅτι παρ' ἑαυτοῖς ἐτέθησαν οἱ ἄριστοι νόμοι.—
3. Ὅταν συναθροισθῶσι τὰ στρατεύματα τῶν ἐχθρῶν, θὰ ἐπιτεθῶσι καθ' ἡμῶν².—4. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἐν Ἀθήναις μὲν ἦτο ἀκρατέστατος, ἐν Σπάρτῃ δὲ σωφρονέστατος, νομίζων ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι φιλικώτερον³ θὰ διατεθῶσι πρὸς αὐτόν², ἂν ἤθελε μιμηθῆ⁴ τὸν χαρρακτῆρα ἐκεῖνων.—5. Οἱ αἰχμάλωτοι θὰ ἀφεθῶσιν ἐλεύθεροι.—

6. Οἱ αἰχμάλωτοι ἀφέθησαν ἄνευ λύτρων.—7. Πολλοὶ ἐκτυπήθη-
ναν ὑπὸ βελῶν, τὰ ὅποια εἶχον ἀφεθῆ ἀπὸ τοῦ τείχους.—8. Εἶθε
νὰ τεθῶσιν ὑπὸ τῶν νομοθετῶν ἄριστοι νόμοι.

93. Ἐνεργητικὴ φωνὴ τοῦ Ἰσθημι.

1. Εἰς τοὺς Ἑλληνας συνήθεια ὑπῆρχε κατὰ¹ τὰς ἑορτὰς χο-
ροὺς νέων καὶ παρθένων νὰ στήνωσιν, οἱ ὅποιοι χορεύοντες καὶ
ᾄδοντες ἐτίμων τοὺς θεοὺς.—2. Οἱ παλαιοὶ Ἑλληνας νικῶντες ἔστη-
ναν τρόπαιον.—3. Ὁ Κῦρος προσεπάθει νὰ κινήῃ εἰς ἀποστασίαν
τοὺς συμμάχους τοῦ Κροίσου· διότι δὲν ἠγγόει ὅτι, ἐὰν κινήσῃ εἰς
ἀποστασίαν τούτους, εὐκόλως θὰ καταστρέψῃ τὴν δύναμιν ἐκείνου.—
4. Ὁ Κίμων εἰς¹ τοὺς κήπους τοῦ οὐδένα ἐτοποθέτει φύλακα τῶν
καρπῶν, ἵνα οἱ θέλοντες ἐκ τῶν πολιτῶν λαμβάνωσιν (ἐξ αὐτῶν).—
5. Ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Δαρείος ὁ Νόθος διώρισε τὸν υἱὸν
τοῦ Κῦρον σατράπην τῆς Λυδίας τῆς Φρυγίας καὶ τῆς Καππα-
δοκίας.—6. Οἱ βασιλεῖς διορίζουσι δικαστὰς, ἵνα δικάζωσιν ἀνθ'
ἑαυτῶν.—7. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἔλεγεν, ὅτι τὸ τρόπαιον τοῦ Μιλτιά-
δου ἐσήκωνεν² αὐτὸν ἐκ τοῦ ὑπνου.—8. Ὁ Ξέρξης ὑπέσχετο εἰς
τοὺς Ἀθηναίους, ἂν ἤθελον κάμει συμμαχίαν³ μὲ αὐτόν, ὅτι θὰ
ἀναγείρῃ τοὺς κατακεκαυμένους ναοὺς καὶ οἰκίας καὶ ὅτι θὰ κάμῃ⁴
αὐτοὺς κυρίους ὅλης τῆς Ἑλλάδος.

94. Μέση φωνὴ τοῦ Ἰσθημι.

Α'. Περὶ τῆς τῶν Ἀθηναίων ἡγεμονίας.

Ἐπει¹ Πausανίας ὁ Λακεδαιμόνιος, δὲ τῶν Ἑλλήνων ἐν Πλα-
ταιαῖς προειστήκει, τοῖς μὲν βαρβάροις περὶ προδοσίας διελέγετο
καὶ βασιλεῖ ἔγραφεν ἐπιστολάς, τοὺς δὲ συμμάχους αἰσχίστα ὕβριζε,
συστάντες οἱ Ἑλληνας ἐκέλευσαν τοὺς Ἀθηναίους προδοτασθαι τῶν
πόλεων τῶν τοῖς Πέρσαις ἐπιπλεῖν μελλουσῶν. Ἡδέως τὴν ἡγεμο-
νίαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐδέξαντο ἄλλως τε καὶ² ἐλπίζοντες πάντα κατα-
στήσεσθαι, ἧ³ ἄριστα αὐτοῖς φαίνονται⁴. Προστάντες οὖν οἱ Ἀθη-

ναίοι τῶν συμμάχων ἔταξαν⁵, ἅς⁶ τε τῶν πόλεων ἔδει παρέχειν χρήματα καὶ ἅς ναῦς. Καὶ οἱ Ἑλληνοταμίαι τότε πρῶτον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων κατεστάθησαν, οἱ τοὺς τῶν συμμάχων φόρους ἐδέχοντο. Οἱ μέντοι σύμμαχοι ταχέως ἠχθέσθησαν⁷ τῇ τῶν Ἀθηναίων ἡγεμονίᾳ⁸ καὶ διῆσαντο. Πολλοὶ γὰρ ὡς πολέμου οὐδὲν δεόμενοι⁹ οὔτε τὰς ναῦς ἐπλήρουν¹⁰, οὔτ' ἄνδρας ἀπέστελλον, οὔτε τοὺς φόρους ἐτέλουν¹¹. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀναγκάζοντες ταῦτα ποιεῖν καὶ τοὺς ἀνθισταμένους κολάζοντες λυπηρὰν ἐποίουν τὴν ἑαυτῶν ἀρχήν, ὥστε πολλοὶ τῶν συμμάχων¹² ἀφίσταντο. Τοὺς δὲ πλείστους τῶν ἀφεστηκότων βράδιως οἱ Ἀθηναῖοι παρεστήσαντο¹³. Αὐτοὶ μὲν γὰρ τοῖς τῶν συμμάχων χρήμασιν¹⁴ ἰσχυρότεροι κατέστησαν, ἐκεῖνοι δ' ὁπότε ἀποσταῖεν¹⁵, ἀπαράσκεισι καὶ ἀπειροὶ εἰς τὸν πόλεμον καθίσταντο¹⁶.

Β'. 1. Διατί τρέχεις τοιοῦτοτρόπως ; στάσου· ἔχω γὰρ σοὶ ἀναγγεῖλω ἀξιόλογόν τι. — 2. Σταθῆτε, ὦ φίλοι, οὐδεὶς καταδιώκει ἡμᾶς. — 3. Ποῦ γὰρ σταθῶ ; — 4. Διατί ἀπεστατήσατε, ὦ σατράπαι ; Νὰ μὴ ἀποστατήτε ἀπὸ τοῦ βασιλέως, ὁ ὅποιος πλοῦτον καὶ ἀρχὰς ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς. — 5. Αἱ Ἰωνικαὶ πόλεις εἶχον ἀποστατήσαι ἀπὸ τοῦ Ἰσοσαφένου. — 6. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐσηκῶνοντο πολλοί, ἵνα εἰπωσιν¹, ὅσα ἐφρόνουν². — 7. Ὡ παῖδες, γὰρ σηκῶνησθε πρῶτῳ. — 8. Σατράπης τῶν Σάρδεων ἦτο ὁ Ὀροίτης διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Κύρου. — 9. Χάρις τῆς πατρίδος καὶ τοὺς μεγίστους πρέπει γὰρ ὑποφέρωμεν κινδύνους. — 10. Οἱ Δακεδαιμόνιοι ἐξεπαίδευσαν τοὺς παῖδας εἰς³ τὴν εὐπέθειαν καὶ τὴν ὑπομονήν, ἵνα ὑπομένωσι⁴ μετὰ γενναϊότητος τοὺς κινδύνους τοῦ πολέμου. — 11. Ἐν Μαραθῶνι ἐνακισχύλι οἱ Ἀθηναῖοι καὶ χίλιοι Πλαταιεῖς ἐτόλμησαν γὰρ ἀντισταθῆσαι κατὰ πολλῶν μυριάδων⁵ Περσῶν. — 12. Ἐσηκῶνοντο ἐνώπιον τῶν βασιλέων⁶ πάντες οἱ Σπαρτιάται πλην τῶν ἐφόρων.

95. Ἐνεργ. φωνὴ τοῦ δίδωμι

Α'. Σπερθίας καὶ Βοῦλις.

Δαρεῖος πειρώμενος, εἰ οἱ Ἕλληγες αὐτοὺς παραδώσοιεν, κή-

ρυκας γῆν καὶ ὕδωρ αἰτήσοντας¹ ἀπέστειλε. Καὶ πολλοὶ μὲν τῶν Ἑλλήνων, ἃ ἤτησεν, ἔδοσαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ τοὺς ἀπεσταλμένους εἰς φρέαρ εἰσέβαλον. Ἐπεὶ οὖν διὰ τοῦτο τὸ ἀμάρτημα οἱ θεοὶ χαλεπήναντες αὐτοῖς θυομένοις οὐκέτι² ἐδίδοσαν τὰς θυσίας καλὰς εἶναι, ἐφοβοῦντο αἱ ἀρχαί, μὴ ἢ πόλις διαφθαρῆ, ἐὰν μὴ δίκην τοῦ φόνου³ ἔκοῦσα⁴ δῶ. Καὶ τοῦ δήμου συλλεγέντος⁵ ἡρώτων⁶, εἰ τις βούλοιο ἐαυτὸν ἐκδοῦναι τοῖς Πέρσας, ἵνα δίκην τῆς ὕβρεως³ δῶ⁷. Ἐνθα δὴ Σπερθίας τε καὶ Βούλις, ἄνδρες Σπαρτιῶται, δίκην ἐπηγγείλαντο δώσειν Ἐέρξῃ τῆς πρὸς τοὺς κήρυκας ὕβρεως³. Οὗτοι τοῖνυν εἰς τοὺς Πέρσας ἀπεστάλησαν, ἵνα δίκην δοῖεν. Δαρεῖος δὲ θαυμάσας αὐτῶν τὸ φιλόπατρι εἰς τὴν πατρίδα ἀπέπεμψε.

Β'. 1. Οὐδὲν ἐκ τῶν ἀγαθῶν¹ ἄνευ κόπου δίδουσιν οἱ θεοὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους.—2. Ὁ Κύριος ἶδιδε μέρος² εἰς τοὺς στρατιώτας ἐξ ὄλων τῶν τροφίμων, τὰ ὅποια αὐτὸς εἶχε.—3. Ἄς ἀνταποδίδωμεν εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς εὐεργέτας.—4. Πρέπει³ νὰ ὑποφέρωμεν γενναίως ὅ,τι καὶ ἂν δίδῃ⁴ ὁ θεός.—5. Νὰ δίδῃς εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην⁵, καὶ ἂν δὲν ζητῶσι.—6. Ὁ ἔχων πολλὰ χρήματα ἄς δίδῃ εἰς τοὺς πτωχοὺς.—7. Αἱ Λάκαιναι, ὅτε ἔδιδον τὴν ἀσπίδα εἰς τοὺς υἱοὺς των πορευομένους εἰς⁶ ἐκστρατείαν ἔλεγον «ἦ τὰν ἦ ἐπὶ τὰς».—8. Νὰ παραδώσῃτε εἰς ἐμὲ τὴν ἐπιστολήν.—9. Ὡ φίλε, νὰ μοι δώσῃς ὀπίσω⁷, ἕσα σοι ἔχω δώσει.—10. Ἄς προσπαθῶ μεν νὰ παραδώσωμεν εἰς τοὺς ἀπογόνους τὴν πατρίδα δυνατωτέραν ἢ (ἔσῃν) οἱ πρόγονοι ἔχουσι παραδώσει εἰς ἡμᾶς.—11. Εἶθε νὰ μοι δώσῃ ὁ θεὸς εὐτυχίαν.—12. Ἐὰν ἔχῃς πολλὰ, δίδε εἰς τὸν πτωχὸν καὶ μὴ λέγε εἰς αὐτὸν νὰ ἔλθῃ αὔριον· διότι διπλοῦν δίδει ὁ ταχέως δίδων.—13. Ὁ θεὸς ἔχει δώσει εἰς τοὺς ἀνθρώπους πάντα τὰ ἀγαθὰ.

96. Μέση φωνὴ τοῦ δίδωμι.

1. Πάντα τὰ ἀγαθὰ εἰς τὸν ἀνθρώπον ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἔχουσι δοθῆ.—2. Εἰς τοὺς νικῶντας ἐν τοῖς ἀγῶσι στέφανος ἐλαίας ἐδί-

δετο.—3. Εἶθε νὰ δίδωται πάντοτε ὑπὸ τοῦ θεοῦ εὐδαιμονία εἰς τοὺς ἀνθρώπους.—4. Ἄς μὴ δίδωνται χρήματα εἰς τοὺς ἐν ἀγῶσι νικῶντας, ἀλλ' ἄλλα βραβεῖα.—5. Τιμὴ ἄς δίδωται εἰς τοὺς ἀποθνῄσκοντας ὑπὲρ τῆς πατρίδος.—6. Κακὸν εἶναι νὰ προδιδώμεθα ὑπὸ τῶν φίλων.—7. Οἱ Συρακόσιοι νικῆσαντες τοὺς Ἀθηναίους ἄλλους μὲν ἐκ τῶν αἰχμαλώτων ἐφόνευσαν, ἄλλους δὲ ἐπώλησαν.—8. Λέγεται ὅτι ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ μεγάλου βασιλέως εἰς τὸν Θεμιστοκλέα τρεῖς πόλεις, ἡ Μαγνησία, ἡ Λάμψακος καὶ ἡ Μυοῦς.—9. Εἰς τὸν νικῆσαντα στρατηγὸν ἔχει δοθῆ μεγάλη τιμὴ.—10. Παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις τὸ τρίτον μέρος τῆς χώρας εἶχε δοθῆ εἰς τοὺς ἱερεῖς.—11. Αἱ πόλεις, αἵτινες εἶχον δοθῆ εἰς τὸν Κύρον, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ εἰς τὸν Τισσαφέρην εἶχον παραδοθῆ.

97. Ῥήματα εἰς νυμι.

α'. Ἐνεργητικὴ φωνή.

1. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς ἐπιδεικνύουσι τὰ ἔργα τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν.—2. Ἄς ἐπιδεικνύωσιν οἱ μαθηταὶ ἐπιμέλειαν.—3. Εἶθε οἱ βασιλεῖς νὰ διορίζωσι πάντοτε δικαστὰς τοὺς δικαιοτάτους ἀνδρας.—4. Γνωρίζω νὰ ἐπιδεικνύω εἰς τοὺς ξένους, ὅσα (πράγματα) ἀξία θέας ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.—5. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν στρατιωτῶν, τὴν ὁποίαν συνήγαγεν ὁ Κλέαρχος, ἐσηκῶνοντο πολλοὶ ἐπιδεικνύοντες, ποία¹ δυσκολία ἦτο καὶ νὰ μείνωσι καὶ νὰ ἀπέλθωσιν ἄνευ τῆς θελήσεως τοῦ Κύρου.—6. Ὁ Κύρος παῖς ὢν ἐπεδείκνυε μεγάλην φιλομάθειαν.—7. Οἱ Μυκηναῖοι ἐν τῇ πόλει των ἐπεδείκνυον εἰς τοὺς ξένους καὶ ἄλλα καὶ τὸν τάφον τοῦ Ἀγαμέμνονος.—8. Ὁ Δαρεῖος διώρισε τὸν Κύρον στρατηγὸν ὄλων, ὅσοι συνηθορίζοντο εἰς τὴν πεδιάδα τοῦ Καστωλοῦ.—9. Ἡ Κίλισσα παρεκάλει τὸν Κύρον² νὰ ἐπιδείξῃ εἰς αὐτὴν τὸ στράτευμά του.—10. Τὴν μὲν δίψαν σήγνωμεν διὰ τοῦ ὕδατος³, τὴν δὲ πλεονεξίαν δὲν δυνάμεθα νὰ σήγνωμεν οὔτε διὰ τοῦ ἀργύρου οὔτε διὰ τοῦ χρυσοῦ.—11. Ἀφ' οὗ ὁ Κροῖσος ἐπὶ τῆς πυρᾶς ἰστάμενος τρεῖς

ὠνόμασε τὸν Σόλωνα, ὁ Κύρος τὴν μὲν πυρὰν διέταξε νὰ σθήσω-
σιν, ἐκείνον δὲ νὰ λύσωσι.—12. Νὰ μὴ συναναστρέφησθε μὲ κα-
κοῦς⁴ διὰ νὰ μὴ καταστρέφωσι τὰ χρηστά σας ἦθη.—13. Οἱ ἀρ-
χαῖοι πάντοτε ἀνεμείγνουν τὸν οἶνον μὲ ὕδωρ⁴.—14. Ὁ Αἰγεὺς
εἶπεν εἰς τὸν Θησέα νὰ ἀναπετάσῃ λευκὸν ἰστίον, ἐὰν φονεύσῃ τὸν
Μινώταυρον.—15. Ὁ στρατηγὸς τῶν Καρχηδονίων Ἀννίβας ὤρ-
κίσθη νὰ μὴ ἠσυχάσῃ⁵, πρὶν ἢ καταστρέφῃ⁶ τὴν δύναμιν τῶν Ῥω-
μαίων.—16. Νὰ μὴ ὀρκίζησθε, ἀν δὲν μάθητε καλῶς, ὅτι, ὅσα
μέλλετε⁷ νὰ ὀρκισθῆτε⁸, εἶναι ἀληθῆ.—17. Ὁ δικαστὴς ἔχει ὀρκι-
σθῆ, ὅτι θὰ δικάζῃ κατὰ τοὺς νόμους.—18. Ὁ Αἶας, ἀφ' οὗ ἐνέ-
πηξε τὸ ξίφος ἐν τῇ γῆ, ἐρρίφθη ἐπ' αὐτοῦ.—19. Ἐν Μαραθῶνι
οἱ Πέρσαι ἀν καὶ διέσπασαν τὸ κέντρον τῶν Ἑλλήνων, ὅμως ἤτ-
τήθησαν.—20. Ὁ πάππος ἐνέδυσσε τὸν Κύρον χρυσοῦν στολήν.—
21. Ἡ χάλαζα καταστρέφει τὰ φυτά.

98. Μέση φωνή.

1. Ἐπειδὴ αἱ γέφυραι, διὰ τῶν ὁποίων¹ εἶχε ζευχθῆ ὁ Ἑλλησ-
ποντος, ἔνεκα τῆς τρικυμίας² διερράγησαν, ὁ Ξέρξης τοὺς μὲν
ζεύξαντας τὰς γεφύρας ἐφόνευσε, τὴν δὲ θάλασσαν ἐμασίγασε. —
2. Ὡ ἄνδρες, αὕτη ἡ χώρα εἶναι ἐχθρική· κίνδυνος λοιπὸν εἶναι
πολλοῖς³ ἐξ ἡμῶν⁴ νὰ καταστρέφωνται, ἐὰν διασκορπισθέντες πο-
ρευόμεθα διὰ⁵ τὰ τροφίμα. — 3. Ἄς μὴ διασκορπιζώμεθα, ὡ
στρατιῶται, διότι⁶ οἱ ἐχθροὶ εὐκόλως δύνανται νὰ καταστρέφωσιν
ἡμᾶς διασκορπιζομένους.—4. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς
συνεβούλευε⁷ τοὺς Ἀθηναίους⁸ νὰ μὴ διασκορπίζωνται· ἐκείνοι
δὲ δὲν ἐπέθοντο, ἀλλ' εἰς τὰ πλησίον χωρία καθ' ἐκάστην ἡμέραν
διασκορπίζοντο.—5. Οἱ κάτοικοι τῶν Ταρσῶν μαθόντες τὴν ἀφι-
ξιν τοῦ Κύρου διεσκορπίσθησαν.—6. Πολλαὶ πόλεις ὑπὸ τῶν σει-
σμῶν κατεστράφησαν.—7. Ἡ κρήνη, εἰς τὴν ὁποίαν⁹ ὁ Μίδα
συνέλαβε¹⁰ τὸν Σάτυρον, εἶχεν ἀναμειχθῆ μὲ οἶνον¹¹.—8. Ἐν τῇ
νήσῳ Τήνῃ ὑπῆρχε πηγὴ, τῆς ὁποίας τὸ ὕδωρ δὲν ἀνεμειγνύετο μὲ
οἶνον.—9. Ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἀραβίας ἡ γῆ ἦτο πεδιάς ὀμαλή

καὶ ἀνοικτῆ¹² ὡσπερ θάλασσα.—10. Ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι νικόντων πολλάκις οἱ στέφανοι ἐν τοῖς ναοῖς ἐκρεμῶντο.—11. Οἱ περὶ τὸν Κύρον Πέρσαι ἦσαν μεγαλοπρεπῶς ἐνδεδυμένοι.—12. Τὸ τεῖχος ἔχει διαρραγῆ.

99. Ἀόριστος β' τῶν εἰς ὠρημάτων κατὰ τὰ εἰς μι.

Διογένης.

Α'. Ἐπεὶ οἱ Σινωπεῖς Ἰκεσίου, νόμον τινὰ παραβάντος, θάνατον κατέγνωσαν¹, Διογένης ὁ τούτου υἱὸς εἰς Ἀθήνας ἀπέδρα. Ἐνταῦθα πολλοῖς τῶν φιλοσόφων ὀμιλῶν Ἀντισθένη τὸν κυνικὸν φιλόσοφον μάλιστα² ἐθαύμαζε καὶ περὶ τὴν τούτου φιλοσοφίαν ἐσπούδαζεν. Εἰς πολλὴν οὖν πενίαν καταστάς³ οὐκ εἶχε Μάνην τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον τρέφειν· ἀκούσας δ' ὅτι ἀποδραΐη, οὐκ ἐδίωξεν⁴ αὐτὸν ἀποδράντα εἰπὼν· «αἰσχρὸν ἂν εἴη, εἰ Μάνου ἄνευ Διογένους βιῶναι δυναμένου, Διογένης ἄνευ Μάνου οὐ δύναται». Λέγεται δ' ἐν πίθῳ τινὶ οἰκῆσαι καὶ κουφοτάτην καὶ ἀπλουστάτην ἐσθῆτα ἐνδύειν, ἣν χειμῶνός⁵ τε καὶ θέρους ἔφερον. Ἐπεὶ οὖν ἐν Ἀθήναις πολὺν χρόνον ἐδίω, εἰς Αἴγιναν τὴν νῆσον ἀπήρε. Συνέβη δ' αὐτῷ ἐκείσε πλέοντι⁶ ὑπὸ ληστῶν ἁλῶναι, οἱ εἰς Κρήτην αὐτὸν ἀπήγαγον, ἵνα ἀποδοῖντο. Ξενιάδης δέ τις Κορίνθιος ἐπρίατο αὐτὸν καὶ εἰς Κόρινθον ἀγαγὼν τοὺς παῖδας αὐτῷ παιδεύειν παρέδωκε.

Β'. 1. Ἐγένετο σφοδρὰ τρικυμία καὶ ἡ ναὺς ἐκινδύνευσε νὰ καταβυθισθῆ. — 2. Διακόσαι νῆες τοῦ Εἰρέξου περιπλεύουσαι τὴν Εὐβοίαν ἀνατραπείσαι ὑπὸ τῆς τρικυμίας κατεβυθίσθησαν. — 3. Ἡ Καρχηδὼν καὶ ἡ Κόρινθος κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος¹ ἐκυριεύθησαν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. — 4. Οἱ ἐν Μαραθῶνι Ἀθηναῖοι φοβηθέντες μὴ κυριεσθῆ ἢ πόλις ὑπὸ τῶν βαρβάρων, ἀνεχώρησαν τάχιστα. — 5. Ἐὰν ὁ φονεὺς συλληφθῆ, θὰ τιμωρηθῆ² διὰ θανάτου³. — 6. Νὰ ἀναγνώσῃς τὸ βιβλίον τοῦτο. — 7. Οἱ Σπαρτιάται τὸν ποιητὴν Ἀρχέλαον ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως των, διότι ἔμαθον⁴, ὅτι δραπετεύσας ποτὲ ἐκ τῆς μάχης ἔρριψε τὴν ἀσπίδα. — 8. Ὁ Ξενίας καὶ ὁ Πα-

σίων ἐδραπέτευσαν.—9. Τὴν δόξαν δὲν δύναται τις νὰ ἀγοράσῃ (διὰ) χρημάτων⁵.—10. Ἐν τῇ δυστυχίᾳ δύνασαι νὰ γνωρίσῃς καλύτερον τὸν φίλον σου ἢ ἐν τῇ εὐτυχίᾳ.

100. Ῥήματα κατ' ἀναλογίαν τοῦ Ἰσθημι κλινόμενα.

1. Ὁ Ἀλέξανδρος διέταξε νὰ κατακαύσῃσι τὰ Περσικὰ ἀνάκτορα λέγων, ὅτι ἐπιθέτει τιμωρίαν¹ εἰς τοὺς Πέρσας, διότι² κατέκαιυσαν κατὰ τοὺς Μηδικούς πολέμους τὰς Ἀθήνας.—2. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐγεννήθη, καθ' ἣν ἡμέραν ἐκάη ὁ ἐν Ἐφέσῳ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος.—3. Ὅστις δὲν ὠφελεῖ³ οὐδένα, τοῦτον καὶ οἱ ἄλλοι δὲν ὠφελουσι.—4. Ὁ ἀδελφός μου θὰ σε ὠφελήσῃ, ὅσον δύναται⁴.—5. Σοφοὶ ῥήτορες δὲν ὠφελουσι τὰς πόλεις ὀλιγώτερον ἢ ἀνδρείοι στρατηγοί.—6. Ἡ τῶν Μασσαγετῶν βασίλισσα Τόμυρις νικῆσασα καὶ φονεύσασα τὸν Κύρον ἔθεσε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ εἰς ἄσκόν, ὅστις εἶχε γεμισθῆ με αἷμα⁵ λέγουσα· «τώρα χορταίνε αἷμα, ἀπὸ τὸ ὅποιον⁶ οὐδεὶς εἶχε δυνηθῆ νὰ σε χορτάσῃ».—7. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέκοψαν τὸν μέγαν δάκτυλον τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐκάστου τῶν Αἰγινητῶν αἰχμαλώτων διὰ νὰ μὴ δύνανται νὰ κρατῶσι δόρυ.—8. Ἐντὶ πόσου⁷ ἠγόρασας τὴν οἰκίαν ταύτην;—9. Ὁ Ἀρίστιππος ὁ φιλόσοφος, ὅτε ἔφερε τις⁸ τὸν υἱὸν του πρὸς αὐτὸν διὰ νὰ διδάξῃ αὐτόν, ἐζήτησε πεντακοσίας δραχμάς· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος εἶπεν· «ἐντὶ τόσου⁹ (ποσοῦ) θὰ δυνηθῶ νὰ ἀγοράσω ἕν ἀνδράποδον»· «ἀγόρασον», εἶπε, «καὶ θὰ ἔχῃς¹⁰ δύο».—10. Νὰ γνωρίξῃς τοῦτο καλῶς.

101. Τὸ ἔημα εἰμί.

1. Ὁ Θεὸς τὰ πάντα γνωρίζει, καὶ τὰ γεγόμενα καὶ τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ μέλλοντα νὰ γίνωσι¹.—2. Οἱ στρατιῶται ξεκινήσαντες² τὴν νύκτα, ὅτε ἐξημέρωσε³, παρευρίσκοντο εἰς τὰς κώμας.—3. Οἱ δύο οὗτοι στρατηγοὶ ὠρκίσθησάν, ὅτι θὰ εἶναι⁴ σύμμαχοι.—4. Πολλὰ κακὰ ἐνυπάρχουσιν εἰς τὸ γῆρας⁵.—5. Ὁ γῆρας, πόσον κακὸν εἶσαι εἰς τοὺς ἔχοντάς σε.—6. Ἐν Σπάρτῃ

δὲν ἐπετρέπετο εἰς ἕκαστον νὰ ἀνατρέφῃ τοὺς υἱοὺς του, ἔπει-
ῆθελε.— 7. Ἐκτυπήσαμεν⁶ τὴν θύραν διὰ νὰ ἐρωτήσωμεν⁷ κατ'
τὸν Περικλέα· ὁ δὲ θυρωρὸς εἶπεν, ὅτι ἦτο ἀπών⁸.— 8. Δέν σοι ἐπι-
τρέπεται νὰ ἐξέλθῃς.— 9. Δάκαινά τις δίδουσα τὴν ἀσπίδα εἰς τὸν
υἷόν εἶπε· «ταύτην νὰ φέρῃς ὀπίσω⁹, ἄλλως νὰ μὴ ὑπάρχῃς (εἰς τὴν
ζωήν)».— 10. Αὐριον θὰ εἴμεθα ἐν Πειραιεῖ.— 11. Ὁ Δαρτεῖος
ἀσθενῶν ἤθελε νὰ εἶναι παρόντες⁸ καὶ οἱ δύο υἱοὶ του.— 12. Εἶθε
νὰ γίνῃς εὐτυχής.

102 Τὰ ῥήματα εἴμι καὶ φημί.

Α'. Περί τῶν Σπαρτιατῶν εἰς πόλεμον ἐξιόντων.

Οἱ Σπαρτιαταὶ ταῖς Μούσαις ἔθνον εἰς τὸν πόλεμον ἐξιόντες,
ἀδληταῖς δ' ἐχρῶντο, ὅτε ἐν μάχῃ τοῖς ἀντεταγμένοις¹ ἐπήσαν.
Νόμος δ' ἦν αὐτοῖς ἐπιέναι μὲν τοῖς πολεμίοις, τοὺς δὲ τραπέντας²
μὴ διώκειν. Αἰσχιστον δ' ἦν φυγεῖν ἢ τὴν ἀσπίδα ἀπολιπεῖν. Διὰ
τοῦτο Δάκαινά τις τῷ υἱῷ ἐπὶ πόλεμον προϊόντι τὴν ἀσπίδα παρα-
διδούσα· «ταύτην», ἔφη, «ὁ πατήρ σοι ἀεὶ ἔσφῃε· καὶ σὺ οὖν ταύ-
την σφῃε ἢ³ μὴ κἀπιθι». Γοργῶ δ' ἡ Λεωνίδαυ γυνὴ τῷ υἱῷ ἐπὶ
στρατείαν προϊόντι τὴν ἀσπίδα παραδιδούσα ἔφη· «ἢ τὰν ἢ
ἐπὶ τὰς⁴».

Β'. Φιλόξενος καὶ Διονύσιος ὁ τύραννος τῶν Συρακουσῶν.

Ἐπειδὴ ὁ Φιλόξενος περιεγέλασέ ποτε τὰ ποιήματα¹ τοῦ Διο-
νυσίου τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν, οὗτος εἶπε· «νὰ πορευθῆς
εἰς τὰ λατομεῖα²». Καὶ ἀμέσως οἱ δορυφόροι προσήρχοντο, ἵνα
ἀπαγάγωσι³ τὸν Φιλόξενον. Ἐκεῖνος δὲ ἀπήρχετο ἀγογγύστως⁴
ὑπομένων⁵, διότι⁶ ἐγνώριζεν, ὅτι μετ' ὀλίγον χρόνον θὰ ἐπανήρ-
χετο (ἐκείθεν). Καὶ τὴν ἐπομένην⁷ ἡμέραν ἀνεκλήθη. Ὅτε δὲ πάλιν
προσεκλήθη εἰς ἀκρόασιν ποιημάτων τοῦ Διονυσίου, ἀφ' οὗ
ἔμεινεν⁸ ὀλίγον, ἐσηκώθη. Ὅτε δ' ἠρώτησεν⁹ ὁ τύραννος· «ὦ Φι-
λόξενε, ποῦ¹⁰ λοιπὸν¹¹ τώρα θὰ ὑπάγῃς;» Οὗτος εἶπε· «θὰ ὑπάγῃς
εἰς τὰ λατομεῖα²».

1. Ὁ Κλεόβουλος ὁ σοφὸς ἔλεγε· «νὰ μὴ ἐξέρχησαι ἐκ τῆς οὐκίας, πρὶν ζητήσης¹, τί μέλλεις νὰ πράξης²· καὶ ὅταν πάλιν εἰσέρχῃσαι, νὰ ζητῆς, τί ἔπραξας». — 2. Ἡ Θέτις γνωρίζουσα, ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς δὲν θὰ ἐπανέλθῃ ἐκ τῆς Τροίας, προσεπάθει νὰ ἀπομακρύνῃ³ αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐκστρατείας⁴. — 3. Ὁ Ἀντισθένης κατοικῶν ἐν Πειραιεῖ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀνήρχετο εἰς τὰς Ἀθήνας, ἵνα συναναστρέφῃται⁵ τὸν Σωκράτην. — 4. Σὺν θεῷ ἄς πορευώμεθα, ὅπου πρέπει⁶ νὰ πορευώμεθα· διότι⁷, ἐὰν ὁ θεὸς εἶναι ὁδηγὸς ἡμῶν, ἀσφαλέστατα θὰ πορευθῶμεν. — 5. Νὰ λέγῃς, ὅσα γνωρίζεις καλῶς.

103. Τὰ ῥήματα κείμεναι καὶ κάθημαι.

Α'. Τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ ἄγαλμα τοῦ Διὸς.

Ἡ Ὀλυμπία ἢ ἐν τῇ Πισάτιδι κειμένη ἔνδοξος ἦν διὰ τε τὴν ἑορτὴν καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς ὀλυμπιακοὺς. Ἐκοσμεῖτο δὲ τῷ πλήθει¹ τῶν ἀναθημάτων, ἅπερ ἐκ πάσης ἀνέκειτο τῆς Ἑλλάδος. Κάλλιστον δὲ πάντων καὶ μέγιστον τὸ τοῦ Διὸς ἄγαλμα ἦν, ὃ Φειδίας ὁ Ἀθηναῖος χρυσελεφάντινον ἐποίησε. Καίπερ² γὰρ τοῦ τεχνίτου καθήμενον ποιήσαντος τὸν Δία, σχεδὸν τι ἤπιετο τῆς τοῦ ναοῦ ὀροφῆς. Καθῆστο δ' ὁ Ζεὺς ἐπὶ θρόνου μεγαλοπρεποῦς, στέφανος δ' ἐπέκειτο αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ³. Ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ ἄγαλμα νίκης ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος ἔφερε, τῇ δ' ἀριστερᾷ τοῦ θεοῦ χειρὶ σκῆπτρον ἐνῆν, πολυτίμοις κεκοσμημένον μετάλλοις. Ὁ δ' ὄρνις, ὃ ἐπὶ τοῦ σκῆπτρου καθήμενος, ἀετὸς ἦν. Ὁ δὲ θρόνος, ἐφ' οὗ ὁ θεὸς καθῆτο, ποικίλος μὲν χρυσοῦ καὶ πολυτίμοις λίθοις, ποικίλος δ' ἐβένω τε καὶ ἐλέφαντι ἦν.

Β'. 1. Οἱ ἐχθροὶ θὰ ἐπιτεθῶσι¹ καθ' ἡμῶν² αἰφνιδίως. — 2. Ἐὰν κίνδυνός τις εἶναι ἐπικείμενος³ κατὰ σοῦ², νὰ μὴ χάσης τὸ θάρρος σου⁴. — 3. Αἱ μητέρες τῶν Λακεδαιμονίων, ὅσαι ἤκουον, ὅτι οἱ υἱοὶ ἀνδρείως πολεμήσαντες ἐν τῇ μάχῃ ἔκειντο⁵ (νεκροί), αἰῖδισθαι⁶ ἤρχοντο, ἵνα φέρωσι⁷ τοὺς νεκροὺς εἰς τοὺς τάφους τῶν προγόνων

των.—4. Ἄς μὴ κείται τὸ βιβλίον κεκλεισμένον, ἀλλ' ὁ μαθητὴς ἄς κἀθήται καὶ ἄς ἀναγινώσκη αὐτό.—5. Τὰ Τέμπη εἶναι τόπος, ὃ ὁποῖος κείται⁸ μεταξύ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσης.—6. Ἄς καθήμεθα ἐναυθῶ.—7. Εἰς τοὺς Ἑλληνας συνήθεια ἦτο νὰ μὴ κἀθηνται, ὅτε ἔτρωγον⁹, ἀλλὰ νὰ εἶναι πλογιασμένοι¹⁰.—8. Ὁ Ἰφικράτης ἔλεγεν, ὅτι τὸ στράτευμα ἔπρεπε¹¹ νὰ εἶναι συντεταγμένον¹² ὡς ἐν σῶμα, θώρακα μὲν ἔχον τοὺς πεζοὺς, χεῖρας δὲ τοὺς φιλοῦς, πόδας δὲ τοὺς ἰππέας καὶ κεφαλὴν τὸν στρατηγόν.

104. Οἱ παρακείμενοι οἶδα καὶ δέδοικα.

Α'. Ἀριστίππου ἀποφθέγματα.

Ἀριστίππος ὁ φιλόσοφος ἐρωτηθεὶς ποτε ὑπό τινος, διατί ο μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἴουεν, οἱ δὲ πλούσιοι οὐκ ἐπὶ τὰς τῶν φιλοσόφων, ἀπεκρίνατο, ὅτι οἱ μὲν ἴσασιν, ὧν¹ βέρονται, οἱ δ' οὐ. Καὶ ὑπ' ἄλλου τινὸς ὁμοίον τί ποτε ἐρωτηθεὶς «ἴσθι», ἔφη, «ὅτι καὶ οἱ ἱατροὶ ἐπὶ τὰς τῶν νοσούντων θύρας ἔρχονται». Δεξαμένου δ' αὐτοῦ μὲν ἀργύριον παρὰ Διονυσίου, τοῦ τῶν Συρακουσῶν τυράννου, Πλάτωνος δὲ βιβλίου, πρὸς τὸν ὄνειδιζόντα· «οὐκ οἴσθα», ἔφη, «ὅτι ἐγὼ μὲν χρημάτων ἐνδεὴς εἶμ², Πλάτων δὲ βιβλίω;» Καὶ ἄλλοτέ ποτε λοιδορηθεὶς, ὅτι ἀργύριον παρὰ πλουσίου τινὸς ἐδέξατο· «τὸ ἀργύριον», ἔφη, «ἐδέξαμαι, ἵνα οἱ πλούσιοι εἴδωσιν, εἰς τίνα δεῖ χρησθαι τοῖς χρήμασι». Εἰς Κόρινθον αὐτῷ πλέοντί ποτε συνέβη ταραχθῆναι καὶ δεῖσαι· λέγοντος οὖν τινος πρὸς αὐτὸν δεδιότα· «ἡμεῖς μὲν, οἱ φιλόσοφοι οὐκ ἐσμέν, οὐ δέδιμεν, ὑμεῖς δ' οἱ φιλόσοφοι δέδιτε». «Οὐ γὰρ περὶ ὁμοίας», ἔφη, «ψυχῆς δέδιμεν ἐκάτεροι».

Β'. 1. Ὁ θεὸς γνωρίζει τὰ πάντα.—2. Ὁ Δημοσθένης πρὸς κλέπτην λέγοντα· «δὲν ἐγνώριζον, ὅτι ἦτο ἰδικόν σου (τὸ πρᾶγμα)»· «ὅτι δέ», εἶπε, «δὲν ἦτο ἰδικόν σου! ἐγνώριζες».—3. Ὅτι μὲν εἴμεθα θνητοί, πάντες γνωρίζομεν· πότε δὲ θὰ ἀποθάνωμεν², οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν³ γνωρίζει.—4. Ὡ ἄνδρες, ὁ Κύρος θὰ γνωρίσῃ χάριν

εις υμᾶς καὶ θὰ ἀνταποδώσῃ αὐτήν.—5. Νομίζεις ὅτι γνωρίζεις⁴ τοῦτο, ἐν ᾧ δὲν τὸ γνωρίζεις⁵.—6. Ἡ Μήδεια, ἐπειδὴ ἐφοβείτο⁶ τὴν ὀργὴν τοῦ πατρὸς τῆς καὶ ἐπειδὴ συνησθάνετο⁶, ὅτι διέπραξεν ἀδίκημα,⁷ ἔφυγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοῦ Ἰάσονος.—7. Ἐφοβούμην, μήπως⁸ ἐντὸς⁹ τοῦ ὕδατος ὑπήρχε¹⁰ δηλητήριον.—8. Ἐδοκιμεί ἢ πόλις ἐκείνη, ὅπου οἱ πολῖται φοβοῦνται μᾶλλον τὸν ψόγον ἢ τὸν νόμον.—9. Πολλοὶ ἄνθρωποι γνωρίζουσι μὲν τὰ καλὰ, δὲν πράττουσι δὲ ταῦτα.

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

105. α') Τὰ εἰς νο (δάκνω, ἐλαύνω, κάμνω, τέμνω, τίνω)
καὶ τὸ ἀφικνοῦμαι καὶ ὑπισχνοῦμαι.

1. Ὁ Κάτων συνεδούλευσε τοὺς Ῥωμαίους¹ νὰ ἐκδιώξωσιν ἐκ τῆς Ῥώμης τοὺς Ἑλληνας φιλοσόφους.—2. Ὅτε ἐξεδιώχθησαν οἱ λησταὶ ἐκ τῆς Σκύρου, οἱ Ἀθηναῖοι ἔδωσαν τὴν νῆσον εἰς τοὺς πτωχοτέρους² ἐκ τῶν πολιτῶν.—3. Ἡ κεφαλὴ τοῦ Τισσαφέρους ἀπέκοπη ὑπὸ τοῦ μεγάλου βασιλέως.—4. Ἀφ' οὗ ἡ Λακωνικὴ εἶχε λεηλατηθῆ³ ὑπὸ τῶν Θηβαίων, ὁ Ἐπαμεινώνδας ἠπειλήσεν ὅτι θὰ λεηλατήσῃ⁴ καὶ τὴν χώραν τῶν Ἀθηναίων, ἂν ἤθελον προστεθῆ⁵ εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῶν Θηβαίων.—5. Θὰ πληρώσωμεν τὸ χρέος.—6. Μακεδῶν τις ὠδήγει ὄνον, ὅστις ἐδάσταζε⁶ χρήματα τοῦ βασιλέως· ἐπειδὴ δὲ ὁ ὄνος εἶχε κουρασθῆ⁷, ὁ ἴδιος⁸ ἐσήκωσε⁹ τὸ φορτίον. Ἰδὼν δὲ ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐκουράζετο¹⁰ εἶπε· «νὰ μὴ ἀποκάμῃς, ἀλλὰ νὰ προσθέσῃς¹¹ ἀκόμη τὸν λοιπὸν δρόμον, ἵνα φέρῃς τὰ χρήματα εἰς τὴν σκηνὴν σου».—7. Ἐὰν τρέχῃς ταιουτοτρόπως, θὰ κουρασθῇς.—8. Συμβουλεύω σε¹² νὰ πίνῃς τώρα τὸ φάρμακον.—9. Ὁ οἶνος ἔχει ποθῆ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.—10. Πότε θὰ ἀναβῆτε εἰς τὸ ὄρος;—11. Οἱ ἐχθροὶ εἶχον ἀναβῆ εἰς τὸ

ἔρος.—12. Ὁ κύων θά μας δαγκάσῃ.—13. Ὁ παῖς ἔχει δαγκα-
σθῆ ὑπὸ τοῦ κυνός.—14. Οἱ Συρακόσιοι μαθόντες ὅτι μέγα στρα-
τευμα τῶν Ἀθηναίων εἶχε φθάσει¹² εἰς τὴν Σικελίαν, ἐξεπλάγη-
σαν, διότι¹³ ἐνόμιζον, ὅτι αὐτὰ θὰ ἔλθωσιν¹⁴ εὐθὺς κατὰ τῆς ἑαυ-
τῶν πόλεως. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Νικίας τρεῖς μῆνας διέτριβεν ἐκεῖ οὐδὲν
πράττων, τόσον κατεφρόνησαν αὐτόν¹⁵, ὥστε ἱππεῖς τῶν Συρα-
κοσίων ἐλθόντες¹⁶ εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ ἠρώτησαν σκώπτον-
τες, ἂν ἔχῃ ἔλθει, ἵνα κατοικήσῃ ἐν τῇ Σικελίᾳ.—15. Ὁ φίλος
μου ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἔλθῃ σήμερον.—16. Ὁ παῖς ἔχει ὑποσχεθῆ,
ὅτι θὰ εἶναι ἐπιμελής.—17. Οἱ πρέσβεις ἐφθασαν εἰς τὴν πόλιν
ἡμῶν.—18. Θὰ ὑποσχεθῶ, ὅτι θὰ δώσω εἰς αὐτὸν τὰ ἀφειλόμενα.

106. β') Ῥήματα εἰς ἀνω.

(αἰσθάνομαι, ἁμαρτάνω, ἀπεχθάνομαι, αὐξάνω, φθάνω).

1. Κώνωψ ἐπὶ κέρατος βοδὸς ἐκάθισε· μετ' ὀλίγον δὲ ἠρώτη-
σεν αὐτόν, ἔὰν θέλῃ νὰ ἀναχωρήσῃ πλέον¹. Ἐκείνος δὲ εἶπεν·
«ἄλλ' οὔτε ὅτε ἤλθες, ἠγγόνῃσα, οὔτε ἂν ἀπέλθῃς, θὰ το ἐννοήσω». —
2. Ὁ Πausανίας ὅτε ἐμελλε νὰ συλληφθῆ ὑπὸ τῶν ἐφόρων, πρέ-
λαβε² καὶ κατέφυγεν³ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀθηνᾶς.—3. Πρὸς δοῦ-
λον τιμωρούμενον καὶ λέγοντα· «ἀκουσίως⁴ ἔσφαλα», ὁ κύριος
εἶπεν· «ἀκουσίως λοιπόν⁵ καὶ νὰ τιμωρῆσαι». —4. Πολλοὶ φοβοῦ-
μενοι, μῆπως⁶ γίνωσι μισητοί, κρύπτουσι τὴν ἀλήθειαν.—5. Ὁ
Ἰστιαῖος εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν Περσῶν ἔγινε μισητός, διότι⁷ ἠγγανά-
κτου⁸, ἐπειδὴ⁹ ἡ δύναμις τοῦ ξένου ἐμεγάλωσε¹⁰. —6. Ἐὰν λέ-
γητε ταῦτα, θὰ γίνητε μισητοὶ εἰς ἡμᾶς.—7. Ἡ δύναμις τῶν
ἑχθρῶν ἔχει αὐξηθῆ.

107. γ') Ῥήματα εἰς ἀνω μετὰ ν παρρημβαλλομένου
ἐν τῇ θεματικῇ συλλαβῇ.

(λαγχάνω, λαμβάνω, λανθάνω, μανθάνω, πυνθάνομαι, τυγχάνω).

1. Ὁ Ζεὺς ἔλαβε διὰ κλήρου τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ δυναστείαν,
ὁ Ποσειδῶν τὴν ἐν τῇ θαλάσῃ καὶ ὁ Πλούτων τὴν ἐν Ἄδου.—

2. Πολλάκις καὶ οἱ κακοὶ ἐκ τύχης λαμβάνουσι τιμὴν¹.—3. *Ὅτε ὁ Ἀγησίλαος εἶχε παραλάβει τὴν βασιλείαν, ἀνήγγειλάν τινες ἐκ τῆς Ἀσίας ἐλθόντες, ὅτι ὁ μέγας βασιλεὺς παρεσκευάζετο νὰ πολεμήσῃ κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων.—4. Παρ' ἀγαθῶν ἀνθρώπων ὠφέλιμα θὰ μάθῃς.—5. Οἱ παῖδες ἔχουσι μάθει γράμματα καὶ μουσικὴν.—6. Ὁ Ξενοφῶν ἠρώτησε τοὺς σκοποὺς, τί εἶχον μάθει περὶ τῶν ἐχθρῶν.—7. Ἐὰν ἀφήνῃς τὰ μικρά, καὶ τὰ μεγάλα² δὲν θὰ ἐπιτύχῃς.—8. Μεγάλων τιμῶν ἔχει τύχει ὁ νικητής.—9. Ἄν πράξῃς ἀδικόν τι, εἰς μὲν τοὺς ἀνθρώπους³ ἴσως θὰ μείνῃς ἄγνωστος, ὅχι ὁμως καὶ εἰς τὸν θεόν.—10. Ἄν πράξῃς κακόν τι, οὐδέποτε⁴ νὰ ἐλπίζῃς ὅτι θὰ μείνῃς ἄγνωστος.—11. Ἐπληροφορήθημεν ὅτι τὰ στρατεύματα ἡμῶν ἐνίκησαν τοὺς πολεμίους.—12. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐπορεύθη εἰς τὸ μαντεῖον, ἵνα λάβῃ χρησίμῳ.—13. Ἐχει μείνει ἄγνωστον εἰς σέ³, ὅτι καὶ πατὴρ καὶ μητὴρ καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων πολυτιμότερον (πράγμα) εἶναι ἢ πατρίς;—14. Τὴν εὐεργεσίαν², καὶ ἂν εἶναι μικρά⁵, οὐδέποτε θὰ λησμονήσω.—15. Ὁ ἀγνώμων οὗτος ἄνθρωπος ἐλησμονήσῃ τὰς εὐεργεσίας².—16. Νὰ μὴ λησμονήσῃς τὰς ὑποσχέσεις σου.—17. Ὅτε ποτὲ πρέσβεις τῶν Σαμίων ἐν τῇ Σπάρτῃ μακροὺς λόγους εἶπον, οἱ Σπαρτιᾶται ἀπεκρίθησαν· «τὴν μὲν ἀρχὴν τῶν λόγων σας ἔχομεν λησμονήσει, τὰ δὲ λοιπὰ δὲν ἔχομεν ἐννοήσει, ἐπειδὴ ἐλησμονήσαμεν τὴν ἀρχήν.—18. Ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτε ἦτο ἀκόμη παῖς⁶, δὲν ἔχαιρεν, ὁσάνκις ἤθελε μάθει⁷, ὅτι ἡ πόλις τις εἶχε καταληφθῆ, ἢ στρατεύματα τῶν ἐχθρῶν εἶχε νικηθῆ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, ἀλλὰ πρὸς τοὺς συντρόφους του ἔλεγεν· «ὦ παῖδες, ὁ πατὴρ τὰ πάντα ὁ ἴδιος θὰ καταλάβῃ, εἰς ἐμὲ δὲ οὐδὲν θὰ ἀφήσῃ⁸ (νὰ καταλάβω).—19. Ὁ Τηλέμαχος ἐπορεύθη εἰς τὴν Σπάρτην, ἵνα πληροφορηθῆ⁹ περὶ τοῦ πατρὸς του.—20. Δάκαινά τις πέντε υἱοὺς εἰς τὸν πόλεμον ἐκπέμψασα εἶχε σταθῆ πρὸ τῆς πόλεως, ἵνα πληροφορηθῆ, πῶς εἶχεν ἀποβῆ ἡ μάχη. Ὅτε δὲ ἦλθέ τις ἀναγγέλλων, ὅτι ὅλοι οἱ υἱοὶ τῆς εἶχον φονευθῆ, εἶπε· «δὲν ἠρώτησα¹⁰ τοῦτο, ἀλλὰ τί πράττει ἡ πατρίς». Ἄφ' οὗ δὲ εἶχε πλη-

ροφορηθῆ, ὅτι οἱ Σπαρτιᾶται εἶχον τύχει τῆς νίκης, εἶπε· «μὲ ὑπομονὴν¹ ὑποφέρω τὸν θάνατον τῶν υἱῶν μου».

δ) *Ρήματα, ὧν τὸ ἔημ. θέμα λαμβάνει ε*

108. 1) (**Αχθομαι, βούλομαι, γίγνομαι, δέω, δοκῶ, ἐθέλω, ἐπιμέλομαι, ἐρωτῶ, καθεύδω*).

1. Ὅτε τις ἠρώτησε, πόσοι εἶναι¹ οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὁ Ἄγις ὁ βασιλεὺς εἶπε· «πολλοὶ θά σοι φανῶσιν ὅτι εἶναι, ἐὰν ἴδῃς αὐτοὺς νὰ μάχωνται²». — 2. Νὰ ἐρωτήσης τὸν πατέρα σου, ἀν ἔχη γράψει τὴν ἐπιστολήν. — 3. Ὁ Κροίσος ἔπεμψε πρέσβεις εἰς τὴν Σπάρτην, ἵνα παρακαλέσωσι³ τοὺς Λακεδαιμονίους⁴ νὰ συμμάχῳσι μετ' αὐτοῦ⁵. — 4. Ἡ Κίλισσα παρεκάλεσε τὸν Κύρο⁶, νὰ ἐπιδείξῃ εἰς αὐτὴν τὸ στράτευμά του. — 5. Ἐχομεν γίνεαι φίλοι καὶ σύμμαχοι. — 6. Ἐὰν πράξῃτε ταῦτα, θὰ φανῆτε ὅτι εἰσθε ἀνάξιοι τῶν προγόνων ὑμῶν. — 7. Θὰ καιμηθῶμεν εὐχαρίστως, διότι ἔχομεν κουρασθῆ. — 8. Ὁ Ἀλέξανδρος δυσηρεστήθη κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων⁷. — 9. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐξώρισαν πολλοὺς ἐκ τῶν πολιτῶν, οἵτινες εἶχον γίνεαι εἰς τὴν πόλιν αἴτιοι μεγίστων ἀγαθῶν. — 10. Οὐδέποτε ἔχω ἐπιθυμήσει τὰ ξένα.

109. 2) (*Μάχομαι, μέλει, μέλλω, μένω, νέμω, οἶμαι, οἴχομαι, ὀφείλω, ῥέω, χαίρω, ὦθῶ*).

1. Οἱ κυνηγοὶ καθ' ὄλην τὴν νύκτα¹ εἶχον διαμείνει εἰς² τὰ ἔρη. — 2. Ὅτε ὁ Φίλιππος ἐν Χαιρωνεῖα ἐνίκησε τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς Θηβαίους, ἐνόμισεν ὅτι εἶχε γίνεαι κύριος ὅλης τῆς Ἑλλάδος. — 3. Ὁ Κύρος ἐπορεύετο, ἵνα πολεμήσῃ³ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ. — 4. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν⁴ καὶ ἐν Σαλαμῖνι οἱ Ἕλληγες ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Περσῶν⁵ καὶ ὁ Γέλων ἐν τῇ πόλει τῆς Σικελίας Ἰμέρα. — 5. Θὰ χαρῶσιν οἱ πολῖται, ὅταν μάθωσι τὴν ἦτταν τῶν ἐχθρῶν. — 6. Οἱ στρατιῶται πολὺ ἔχουσι χαρῆ διὰ⁶ τὴν νίκην. — 7. Ὁ φρόνιμος, ὅταν ἀποδειχθῆ⁷, ὅτι ἔσφαλε⁷, δὲν θὰ δυσηρεστηθῆ, ἀλλὰ θὰ ὀφείλῃ χάριν εἰς τὸν ἐλέγξαντα. —

8. Ὅτε ἡ Μανδάνη ἠρώτησε τὸν Κῦρον, ἂν ἤθελε⁸ νὰ μένη πλησίον⁹ τοῦ πάππου, οὗτος δὲν ἐδράδυνεν, ἀλλὰ ταχέως ἀπεκρίθη, ὅτι ἤθελε⁸ νὰ μένη. — 9. Ἡ λεία διεμοιράσθη εἰς τοὺς στρατιώτας. — 10. Ὁ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος πρῶτος ἐκ τῶν Ἑλλήνων εἶπεν, ὅτι μετὰ θάνατον ἢ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀναχωρεῖ ἀθάνατος. — 11. Οἱ στρατιῶται ἡμῶν θὰ ἀποκρούσωσι τοὺς πολεμίους. — 12. Οἱ πολέμιοι ἀπεκρούσθησαν ὑπὸ τῶν στρατευμάτων ἡμῶν. — 13. Ἐν ἔτει 479 π. Χ. ῥύαξ πυρὸς ἔρρευσεν ἐκ τῆς Αἰτνῆς· καθὼς δὲ λέγει ὁ Θουκυδίδης, ἀφ' οὗ (χρόνου) ἡ Σικελία κατωικήθη ὑπὸ Ἑλλήνων, τρεῖς συνέβη νὰ βεύσῃ τοιοῦτος ῥύαξ. — 14. Δὲν θὰ βραδύωμεν νὰ ἐκτελέσωμεν ταῦτα.

ε') Ῥήματα λήγοντα εἰς σιω.

110. 1) Ἄνευ ἀναδιπλασιασμοῦ.

(Ἄλισκομαι, ἀναλίσκω, ἀρέσκω, γηράσκω, εὐρίσκω,
θνήσκω, πάσχω).

1. Μετὰ τὴν ἐν Κορίνθῳ μάχην ὁ Ἀγησίλαος ἀκούσας ὅτι ἐκ μὲν τῶν ἑχθρῶν Κορινθίων καὶ Ἀθηναίων ἐφονεύθησαν δεκακισχίλιοι, ἐκ δὲ τῶν Σπαρτιατῶν ὀκτώ, δὲν ἐχάρη, ἀλλ' (ἀνα)στενάξας εἶπε· «πόσων ἀνδρῶν ἔχει στερηθῆ ἡ Ἑλλάς». — 2. Ὅτε ὁ Σωκράτης κινδυνεύων νὰ καταδικασθῆ εἰς θάνατον¹ (=νὰ ἀποθάνῃ), δὲν ἐδέχθη² ἀπολογίαν παρὰ τοῦ Λυσίου, οὗτος εἶπε· «θὰ ἀποθάνῃς, ἂν δὲν ἀπολογηθῆς³ τοιουτοτρόπως». Ἐκεῖνος δὲ εἶπε· «θὰ ἀποθάνω, ἂν μὴ τώρα, βραδύτερον⁴». — 3. Πιστοὺς φίλους ὀλίγους θὰ εὕρῃς. — 4. Κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν οἱ βάρβαροι, οἵτινες εἶχον εὐρεθῆ ἐν τῇ νήσῳ Ψυτταλεία, ἐφονεύθησαν. — 5. Εἰς τὴν πυραμίδα τοῦ Χέοπος εἶχε γραφῆ, πόσα εἶχον ἐξοδευθῆ εἰς λάχανα διὰ τοὺς ἐργαζομένους⁵· ἦσαν δὲ τὸ σύνολον⁶ χίλια ἑξακόσια τάλαντα. — 6. Ἡ πόλις ἐξώδευσεν εἰς τὴν ἐκστρα-

τείαν δέκα πέντε χιλιάδας τάλαντα. — 7. Ἐν τῇ περὶ τὰ Κούναξα μάχῃ ἐφονεύθησαν καὶ συνελήφθησαν τρισχίλιοι ἐκ τῶν Περσῶν τοῦ Κύρου. — 8. Ἡ Μυτιλήνη εἶχε κυριευθῆ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. — 9. Ὁ Ξενοφῶν λέγει ὅτι τὰ κρέατα τῶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν συλλαμβανομένων ὄνων ἦσαν νοστιμώτατα.

111. 2) Μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ.

(Γιγνώσκω, διδάσκω, διδράσκω, πιπράσκω, τιπρώσκω, μιμνήσκω.)

1. Ἴνα γνωρίζητε, ὅτι οὗτος εἶναι δικαιοτάτος, θὰ ἐπενθυμίσω τὰς πράξεις αὐτοῦ. — 2. Πάντες οἱ ἄνθρωποι θὰ ἐνθυμῶνται¹ τὰς πράξεις² τῶν προγόνων ἡμῶν. — 3. Ὁ Ἀριστείδης ἐξοστρακισθεὶς γηχίθη³ εἰς τοὺς θεοὺς νὰ μὴ εὑρεθῆ περίσταςις, ἢ ὅποια θὰ ἐναγκάσῃ τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐνθυμηθῶσιν αὐτόν. — 4. Ἐὰν εὐεργετήθῃς, νὰ ἐνθυμησῇ (τοῦτο), καὶ ἂν εὐεργητήσῃς, νὰ λησιμονήσῃς (τοῦτο). — 5. Ὁ παῖς ἔχει διδαχθῆ γράμματα καὶ μουσικὴν — 6. Ὁ Ἀγησίλαος πολλάκις πολεμήσας κατὰ τῶν Θηβαίων⁴ τέλος ἐπληρώθη. Ὅτε λοιπὸν ὁ Ἀνταλκίδας εἶδεν αὐτὸν πληγῶμενον, εἶπε· «καλὸν μισθὸν ἔχεις λάβει παρὰ τῶν Θηβαίων, διότι ἔχεις διδάξῃ αὐτοὺς νὰ πολεμῶσιν. Ἄρα γε δὲν ἐνθυμεῖσαι, ὅτι ὁ Δυκοῦργος παραγγέλλει νὰ μὴ ἐκστρατεύωμεν κατὰ⁵ τῶν αὐτῶν ἐχθρῶν, ἵνα μὴ οὗτοι διδαχθῶσι νὰ πολεμῶσι;» — 7. Ὀλίγοι ἐκ τῶν ἰδικῶν μας στρατιωτῶν ἐπληρώθησαν ἐν τῇ μάχῃ. — 8. Μωρός τις συναντήσας ἱατρὸν⁶ εἶπεν εἰς αὐτόν· «συγχώρησόν μοι, διότι δὲν ἐνόσησα». — 9. Πολλοὶ ἐκ τῶν αἰχμαλώτων ἐδραπέτευσαν. — 10. Ὁ ἄνδρες, οἱ αἰχμάλωτοι θὰ δραπετεύσωσιν, ἂν δὲν φρουρήτε αὐτοὺς καλύτερον⁶. — 11. Δὲν ἔχομεν γνωρίσει πάντες, ὅτι ἡ πειθαρχία εἶναι μέγιστον ἀγαθὸν καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ καὶ ἐν τῷ στρατῷ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ; — 12. Ἐκ τῶν λόγων μου θὰ γνωρίσητε πάντες τὴν ἀλήθειαν.

112. 5') *Ῥήματα σχηματίζοντα τοὺς διαφοροὺς αὐτῶν χρόνους ἐκ θεμάτων διαφορῶν.*

(*Αἰρῶ, ἔρχομαι, ἐσθίω*).

1. Ὁ Λύσανδρος ὄτε ἐκυρίευσεν τὰς Ἀθήνας, καὶ τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων ἔκαυσεν καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη κατεκρήμνισεν.—2. Οἱ ἐχθροὶ ἔχουσι κυριεύσει τὴν πόλιν.—3. Ὁ Κλέαρχος εἶπεν εἰς τοὺς στρατιώτας του· «θὰ προτιμήσω ὑμᾶς καὶ θὰ ἔλθω μεθ' ὑμῶν· καὶ οὐδεὶς ποτε θὰ εἶπῃ, ὅτι ἐγὼ προδώσας τοὺς Ἕλληνας προετίμησα τὴν φιλίαν τῶν βαρβάρων».—4. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐξέλεξαν στρατηγὸν τὸν Θεμιστοκλέα ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ.—5. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἐξελέχθη στρατηγὸς μὲ ἀπεριόριστον ἐξουσίαν¹ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.—6. Εἶχον ἔλθει ποτὲ πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων πρὸς τὸν Λύγδαμιν, τὸν τύραννον τῆς Νάξου· ἐπειδὴ δὲ οὗτος ἐδίσταζε νὰ ἔλθῃ² εἰς συνομιλίαν³ μετ' αὐτῶν⁴ καὶ τέλος εἶπέ τις, ὅτι ὁ Λύγδαμιν ἦτο κουρασμένος⁵, οἱ πρέσβεις εἶπον· «εἶπε εἰς αὐτόν, ὅτι ἔχομεν ἔλθει ὄχι διὰ νὰ πολεμήσωμεν⁶ πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἵνα συνδιαλεχθῶμεν⁷».—7. Ἐὰν ἐνθυμησῶνται ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι παρέλθει⁷, καλύτερον θὰ σκεφθῆς περὶ τῶν μελλόντων.—8. Ἄν πεινᾶς, θὰ φάγῃς εὐχαρίστως.—9. Ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Κόλχων, ὅσοι (ἐκ) τῶν στρατιωτῶν τοῦ Κύρου εἶχον φάγει κηρήθρας⁸, ὁμοιάζον πρὸς μεθύοντας⁴ ἢ πρὸς μαινομένους.

113. *Ἔπομαι, ἔχω, ὀρῶ, πάσχω.*

1. Πρὶν γίνῃ¹ φανερόν, ποῖον ἐκ τῶν δύο, θὰ ἀκολουθήσω· οἱ ἄλλοι Ἕλληνες στρατιώται τὸν Κύρον² ἢ ὄχι, οἱ περὶ τὸν Μένωνα διέδησαν τὸν Εὐφράτην ποταμόν, μὲ σκοπὸν³ νὰ ἀκολουθήσωσι· συνηκολούθησε δὲ καὶ ὄλον τὸ ἄλλο στράτευμα.—2. Ὁ Πάρις ἔπεισε τὴν Ἑλένην νὰ τον ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν Τροίαν.—3. Ἄν θέλῃς νὰ μετέχῃς τῶν ἐν τῇ πατρίδι ἀγαθῶν, νὰ μετάρχῃς καὶ τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδύνων.—4. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλέους κατελθόντες εἰς τὴν Πελοπόννησον κατέλαβον τὸ Ἄργος

... Λακεδαιμόνα και τὴν Μεσσήνην.— 5. Εἴθε νὰ παράσχη εἰς ἡμᾶς ὁ θεὸς εὐδαιμονίαν.— 6. Ἡ Ἀριάδνη ἠθέλησε νὰ παράσχη⁴ βοήθειαν εἰς τὸν Θησέα, ἂν ἠθελεν ὑποσχεθῆ⁵ οὗτος, ὅτι θὰ φέρῃ αὐτὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα.— 7. Συναισθάνομαι⁶, ὅτι πλείστας ὠφελείας ἔχω παράσχει⁷ πρὸς ὑμᾶς.— 8. Ἀφ' οὗ ὁ Ἴππαρχος ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος, ὁ Ἴππίας οὐ μόνον τὸν Ἀριστογείτονα ἐφόνευσε καὶ τοὺς ἄλλους, ὅσοι εἶχον μετάσχει τῆς συνωμοσίας, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὄλους τοὺς πολίτας τυραννικώτερος κατέστη.— 9. Ὁ Κύρος ἔλεγεν· «ἐξ ὄλων τῶν Μήδων, τοὺς ὁποίους ἔχω ἴδει, ὁ πάππος μου εἶναι ὠραιότατος».— 10. Ἡ Ἐπυάξα, ὅτε εἶδε τὴν τάξιν τοῦ στρατεύματος τοῦ Κύρου, ἐθαύμασε.— 11. Ὁ φιλόσοφος Ἀναξαγόρας οὐδέποτε ἐφάνη⁸ γελῶν.— 12. Ὁ Κλέαρχος καὶ οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ πλείστα κακὰ εἶχον πάθει ὑπὸ τῶν βαρβάρων.

114. Πίνω, πίνω, τρέχω.

1. Ὅτε τις ὑπεσχέθη, ὅτι διὰ τέχνης τινὸς θὰ κάμῃ καλύτερον τὸν οἶνον, ὁ Ἀρχίδαμος ὁ Σπαρτιάτης εἶπεν· «ἀλλὰ τοὺς πίνοντας θὰ κάμῃ χειροτέρους, διότι θὰ πῖωσι περισσότερο».— 2. Ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Γεδρωσῶν κατεχομένου τοῦ στρατεύματος ὑπὸ δίψης ὁ Ἀλέξανδρος εἶπεν, ὅτι δὲν θὰ πῖνῃ, ἂν δὲν ἔχωσι (ὑδωρ) νὰ πῖωσι καὶ ὄλοι οἱ στρατιῶται.— 3. Εἰς τοὺς Λακεδαιμόνιους τοὺς πολεμήσαντας ἐν Θερμοπύλαις εἶχε προλεχθῆ ὑπὸ τοῦ μάντεως, ὅτι πάντες θὰ πέσωσιν (ἐν τῇ μάχῃ).— 4. Ἀνὴρ τις μακρὰν ὁδὸν πορευθεὶς, ἐπειδὴ ἐκουράσθη, καθίσας παρά τι φρέαρ ἐκοιμήθη. Ἐπειδὴ δὲ ἐμελλε νὰ καταπέσῃ¹ εἰς αὐτό, προσελθούσα ἡ Τύχη καὶ ἐξυπνήσασα αὐτὸν εἶπεν· «ὦ ἄνθρωπε, ἂν εἶχες πέσει εἰς τὸ φρέαρ, οὐχὶ τὴν ἀσκεψίαν σου, ἀλλ' ἐμὲ θὰ κατηγόρεις²».— 5. Φειδιππίδης τις τόσον ταχέως εἶχε τρέξει, ἵνα ἀναγγείλῃ τὴν ἐν Μαραθῶνι νίκην, ὥστε, ὅτε ἐφθασεν εἰς Ἀθήνας, κατέπεσε καὶ ἀπέθανεν.— 6. Οἱ στρατιῶται θὰ τρέξωσι ταχύτερον καὶ εὐχαριστότερον, ἂν καὶ ὁ στρατηγὸς πεζῇ προπορεύηται.

115. Φέρω, λέγω, ἀγορεύω, ξῶ.

1. Ὁ Ἄριων λέγεται ὅτι ἐφέρθη ὑπὸ δελφίνου εἰς τὸ Ταίναρον.—2. Οὐδὲν (ἐκ)τῶν ἐκείθεν ἡρπασμένων ἔχει φερθῆ ἔνταυθα.—3. Οἱ Ἑπτὰ, ὅτε ἦλθον εἰς τὸν Κιθαιρῶνα, ἐπεμψαν τὸν Τυδέα, ἵνα εἴπῃ¹ εἰς τὸν Ἐτεοκλέα νὰ παραχωρήσῃ, καθὼς συμφώνησαν², τὴν βασιλείαν³ εἰς τὸν Πολυνεΐκη.—4. Οὐδὲν ἄλλο θὰ ἔχῃ λεχθῆ πρὸς σέ, ἢ τὰ ἀληθῆ.—5. Αὐριον πάλιν θὰ συνδιαλεχθῶμεν⁴· διότι τῶρα εἶναι καιρὸς νὰ ἀπέλθω.—6. Τί ἔχει λεχθῆ ὑπὸ τοῦ στρατηγού;—7. Ἄφ' οὗ ταῦτα ἐλέχθησαν, πάντες ἀπῆλθον.—8. Περὶ ἔλων τούτων ἔχω συνδιαλεχθῆ μετ' αὐτῶν⁵.—9. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀηγόρευσαν τὸν Ἀλκιβιάδην στρατηγόν.—10. Οἱ στρατιῶται ἔχουσιν ἀποκάμει νὰ μάχωνται⁶.—11. Ὑπὸ τοῦ Λυκούργου εἶχεν ἀπαγορευθῆ εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους νὰ ἐκστρατεύωσι πολλάκις ἐναντίον τῶν ἰδίων⁷ (ἐχθρῶν), ἵνα μὴ ἐκείνοι μανθάνωσι νὰ πολεμῶσι.—12. Εἰς πάντα ἄνθρωπον εἶναι ἄδηλον, ἀν⁸ θὰ ζήσῃ αὐριον.—13. Ὁ Θεμιστοκλῆς ἀπέθανεν ἐν Μαγνησίᾳ, ἀφ' οὗ εἶχε ζῆσει 95 ἔτη.

116. Καθίζω (καθίζομαι), παίω (τύπτω, πατάσσω, πλήττω).

1. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κύρου οἱ Ἕλληνες ὑπεσχέθησαν εἰς τὸν Ἀριαῖον, ὅτι θὰ καθίσωσιν¹ αὐτὸν εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον, ἀν προστεθῆ² εἰς αὐτούς.—2. Ὁ Κύρος ἐλευθέρωσας³ τὸν Κροῖσον ἐκάθισεν αὐτὸν πλησίον του καὶ πολὺ περιεποιεῖτο αὐτόν.—3. Ὁ Θεμιστοκλῆς (κατα)φυγὼν πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Μολοσσῶν ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν, διότι ἐγνώριζεν, ὅτι δὲν ἐπετρέπετο εἰς τοὺς Μολοσσούς νὰ μὴ βοηθῶσιν ἰκέτην⁴, ὅστις ἐκάθητο⁵ ἐπὶ τὴν ἐστίαν.—4. Ὁ βασιλεὺς θὰ καθίσῃ⁶ ἐπὶ τοῦ θρόνου του.—5. Ὁ πατήρ θὰ κτυπήσῃ τὸν ἀπειθῆ παῖδα.—6. Ὁ παῖς ἐκτύπησε τὸν κύνα.—7. Ὁ Θεμιστοκλῆς, ὅτε ἐσήκωσεν⁷ ὁ Εὐρυδιάδης τὴν βακτηρίαν, ἵνα κτυπήσῃ⁸ αὐτόν, εἶπε· «νὰ κτυπήσῃς μέν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀκούσῃς».—8. Οἱ κλέπται ἐκτυπήθησαν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.

117. Πωλῶ (πιπράσκω, ἀποδίδομαι), σκοπῶ (σκοποῦμαι),
ὠνοῦμαι.

1. (Ἄντι) πόσου ἐπώλησας τὸν ἵππον τοῦτον; — 2. Ὁ Κάτων ἰδὼν τινα, ὅστις εἶχε πωλήσει τοὺς παρὰ τὴν θάλασσαν κειμένους ἀγρούς του καὶ ὅστις εἶχε καταφάγει τὰ χρήματα, ἅτινα ἔλαβε, προσεποιεῖτο, ὅτι ἐθαύμαζεν αὐτὸν ὡς ἰσχυρότερον τῆς θαλάσσης· διότι ὅσα ἐκείνη δὲν ἠδύνατο νὰ καταστρέψῃ, αὐτὸς εὐκόλως, εἶπεν, ἔχει καταπίει. — 3. Ὁ Σωκράτης προτρεπόμενος ὑπὸ τῶν φίλων του νὰ σκέπτηται, ποίαν¹ ἀπολογία νὰ μεταχειρισθῇ πρὸς τοὺς δικαστάς, εἶπε· «δὲν βλέπεις, ὅτι τοῦτο ἔχω σκεφθῆ δι' ὅλου μου τοῦ βίου; διότι οὐδένα ἠδίκησά ποτε». — 4. Ὁ Κλέαρχος, ἀφ' οὗ παρετήρησε καλῶς² τὴν ἀγορὰν τῶν τροφίμων, ἐπιστρέφει ἐφιππος³ εἰς τὴν σκηπὴν του διὰ τοῦ στρατεύματος τοῦ Μένωνος. — 5. Αὐριον θὰ σκεφθῶμεν περὶ τούτων. — 6. Οἱ στρατιῶται θὰ ἀγοράσωσι τὰ τρόφιμα (ἄντι) ὀλίγων χρημάτων. — 7. Ἡ οἰκία αὕτη ἠγοράσθη (ἄντι) ἐναυσιχιλίων δραχμῶν.

118. Μέσα ἀποθετικά ῥήματα.

1. Οἱ Ἕλληνες μέγαν ἀγῶνα πρὸς τοὺς Πέρσας ἠγωνίσθησαν. — 2. Οἱ πολῖται κατηγόρησαν τὸν τύραννον διὰ μεγάλα ἀδικήματα¹. — 3. Πέρυσιν ἤκουσα τὰ μαθήματα¹ τῆς τάξεως ταύτης. — 4. Ὁ Ἐμπεδοκλῆς ἐπήδησεν εἰς τὸν κρατῆρα τῆς Αἴτνης. — 5. Οἱ ἀδελφοὶ ἠσπάσθησαν ἀλλήλους. — 6. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Ἀλκιβιάδην ἐξόριστον (ὄντα) ὑπεδέχθησαν. — 7. Περιελθὼν τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος παρετήρησα τὰ ἀγάλματα τῶν ἐξόχων ἀνδριαντοποιῶν. — 8. Ὁ Κύρος παρήγγειλεν εἰς τοὺς στρατιώτας νὰ προβάλωσι² τὰ ὄπλα. — 9. Κόραξ νοσῶν εἶπεν εἰς τὴν κλαίουσαν μητέρα του· «νὰ μὴ κλαίης, μήτηρ, ἀλλὰ νὰ εὐχηθῆς εἰς τοὺς θεοὺς νὰ με ἀπαλλάξωσι τῆς νόσου». — 10. Νά μοι διηγηθῆτε τὰ ἐν τῷ ταξειδίῳ γενόμενα. — 11. Ὁ Μαχάων ἐθεράπευσε τὸ τραῦμα τοῦ Ἀγαμέμνονος. — 12. Ὁ ἀδελφός μου μεγάλην περιουσίαν ἀπέκτησεν. — 13. Ὁ

Δαρείος προσεκάλεσε τὸν Κύρον ἀπὸ τῶν Σάρδεων.—14. Ὁ Κύρος προσέτρεψε τοὺς Ἑλληνας³ νὰ ὑπομένωσι⁴ τὰς κραυγὰς τῶν βαρβάρων.—15. Ὁ πατήρ μου θέλων νὰ με ἐκπαιδεύσῃ κάλλιστα δὲν ἐφείσθη χρημάτων.—16. Ὁ Ἐέρξης ἐνόμιζεν, ὅτι μικρὸν ἔργον ἦτο νὰ ὑποδουλώσῃ τὴν Ἑλλάδα.—17. Οἱ Λυδοὶ πρῶτοι (ἐκ) τῶν ἀνθρώπων μετεχειρίσθησαν χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ νομίσματα⁵.—18. Νὰ μιμηθῆτε τὰς πράξεις τῶν προγόνων ὑμῶν.

119. Παθητικὰ ἀποθετικὰ ῥήματα.

1. Ὁ Κύρος συναναστραφεῖς¹ τὸν Κλέαρχον² καὶ ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτόν δέκα χιλιάδας δαρεικούς.—2. Ὁ Τισσαφέρνης δὲν ἐσεβάσθη τὸν ξένιον Δία, ἀλλὰ τὸν Κλέαρχον, ὅστις ἦτο ξένος, καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγούς διὰ δόλου² ἐφόνευσεν.—3. Ἡ Ἀντιόπη ἢ θυγάτηρ τοῦ Νυκτέως, βασιλέως τῶν Θηβῶν, μὴ σεβασθεῖσα τὸν πατέρα ἔφυγεν ἐκ τῶν ἀνακτόρων εἰς Σικυῶνα.—4. Ὁ Ἀλέξανδρος δυσηρεστήθη κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων².—5. Οὐδέποτε ἐπεθύμησα τὰ ξένα (πράγματα).—6. Χελώνη τις παρεκάλεσέ ποτε αἰτὸν νὰ διδάξῃ αὐτὴν νὰ πετᾷ³.—7. Δὲν ἠμπόρεσα χθὲς νὰ σε εὔρω.—8. Οἱ στρατιῶται ἔσπευσαν νὰ ἔλθωσιν εἰς τὴν πόλιν.—9. Οὐδεὶς ποτε ἐγνώρισεν ἀσφαλῶς τὸ μέλλον.—10. Ὁ Κύρος ἐχάρη ἰδὼν, ὅτι οἱ βάρβαροι ἐφοβήθησαν τοὺς Ἑλληνας.—11. Ὁ Ἀριστείδης ἐξοστρακισθεὶς ηὐχίθη⁴ εἰς τοὺς θεοὺς νὰ μὴ εὗρεθῇ ποτε περίστασις, ἢ ὁποία θὰ ἀναγκάσῃ τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐνθυμηθῶσιν αὐτόν⁵.—12. Ὁ Φίλιππος, ὅτε ἐνίκησεν ἐν Χαιρωνεῖα τοὺς Ἀθηναίους καὶ τοὺς Θηβαίους, ἐνόμισεν ὅτι ὑπέταξεν ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

120. Α'. Παράγωγα ῥήματα.

Τίνα εἶναι τὰ ῥήματα, τὰ ἐκ τῶν ἐξῆς ὀνομάτων παραγόμενα :
ἄρπαξ, βουλή, δῆλος, δούλος, δόξα, ἔρις, ζῆμια, θαῦμα, θερμός,
κόλαξ, λιμός, λαμπρός, μαθητής, μέλας, μισθός, νόσος, οἶκος, ὄξύς,
ποικίλος, πλήρης, τιμή, τόλμη, ὕβρις, φύλαξ, χάρις, χαλεπός ;

121. Β'. Παράγωγα οὐσιαστικά.

α') Οὐσιαστικά ἐκ ῥημάτων.

1) Πῶς λέγεται ἐκεῖνος ὅστις : ἄδει (ἀείδω), ἀκροᾶται, βάπτει, ἀποστέλλει, γυμνάζει, διαδέχεται, δίδωσι, διανέμει, δικάζει, θεάται, καλεῖ, μανθάνει, μιμείται, νικᾷ, σπείρει, συλλέγει, τέμνει, φοιτᾷ ;

2) Πῶς λέγεται ἡ ἐνέργεια τοῦ : ἀκούειν, ἀμείβειν, ἀσχεῖν, αἰσθάνεσθαι, διδάσκειν, δοκιμάζειν, δηλοῦν, εὖχεσθαι, ἐργάζεσθαι, ἡδεσθαι, καίειν, λέγειν, μανθάνειν, ὀδύρεσθαι, ποιεῖν, πίνειν (θ. πο-), παιδεύειν, πένεσθαι, πράττειν, πλέκειν, σπείρειν, στενάζειν, τέμνειν, τίκτειν (θ. τοκ-), φθείρειν, φυλάσσειν ;

3) Πῶς λέγεται τὸ ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου τις : δρέπει, ζώνεται, θυμᾶ, καλύπτει, κεράννυσι (θ. κρα-), σημαίνει, στέφει, τέμνει, τρυπᾷ, φοβεῖ, ψήχει ;

4) Πῶς λέγεται ὁ τόπος, ἐν ᾧ τις : ἀναγινώσκει, ἀποδύεται, διδάσκει, ἐργάζεται, λούεται, ὀρχεῖται ;

5) Πῶς λέγεται τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας τοῦ : ἀγγέλλειν, ἀμαρτάνειν, γράφειν, γίγνεσθαι (θ. γεν-), εὐρίσκειν, λέγειν (θ. ῥη-), μανθάνειν, μαιίνειν, νοεῖν, πάσχειν, πράττειν, πλέκειν, πλάττειν, σκώπτειν, τίκτειν, τιμᾶν, ὑφαίνειν ;

122. β') Οὐσιαστικά ἐξ ἐπιθέτων.

Πῶς λέγεται ἡ ἰδιότης τοῦ : ἀληθοῦς, ἀσυνέτου, ἀδίκου, ἀκι-

νήτου, ἀκρίτου, ἀθανάτου, αἰτίου, ἀγίου, ἀχαρίστου, γλυκέος, εὐδαίμονος, εὐτυχοῦς, εὐσεβοῦς, ἐλευθέρου, εὐπειθοῦς, εὐφυοῦς, ἐγκρατοῦς, ἠδέος, θερμοῦ, νέου, ὁμοίου, προθύμου, πρῆξου, σώφρονος, φίλου ;

123. γ') Οὐσιαστικά ἐξ οὐσιαστικῶν.

1) Τίνα εἶναι τὰ ὑποκοριστικά τῶν ὀνομάτων: ἀνθρωπος, βίβλος, γέρων, γυνή (θ. γυνα-), δένδρον, εἶδος, ζῆον, θήρ, κήπος, κτεῖς, κύων, μείραξ, νεανίας, ναός, οἶκος, ποιμνῆ, πίναξ, παῖς, σῶμα ;

2) Πῶς λέγεται ὁ υἱὸς ἢ ἀπόγονος τοῦ : Ἀσκληπιοῦ, Ἀτρέως, Βορέου, Εὐμόλπου, Ἡρακλέους, Μενoitίου, Πεισιστράτου, Πέλοπος, Πριάμου, Ταντάλου ;

3) Πῶς λέγεται ὁ κάτοικος τῶν ἐξῆς χωρῶν ἢ πόλεων : Ἀθηνῶν, Ἀσίας, Ἀβύδου, Ἀκράγαντος, Ἄργους, Κορίνθου, Λαμφάκου, Λευκάδος, Μεγάρων, Μιλήτου, Πειραιῶς, Πελοποννήσου, Πλαταιῶν, Σικελίας, Σμύρνης, Σπάρτης, Τεγέας, Τροιζήνης, Τάραντος, Φρυγίας, Χαλκηδόνος, Χίου ;

124. Α') Παράγωγα ἐπίθετα.

1) Πῶς λέγεται ὁ ἀνήκων ἢ καθόλου σχέσιν ἔχων πρὸς : ἀγοράν, ἄνδρα, βασιλέα, δίκην, δημοκρατίαν, Ἑλληνα, ἔθνος, ἐνιαυτόν, ἦθος, θάλασσαν, μάντιν, μέρος, ὀλιγαρχίαν, Πέρσην, πόλεμον, πλοῦτον, παῖδα, στήθος, τέλος ;

2) Πῶς λέγεται ὁ κατασκευασμένος ἐξ ἀργύρου, δέρματος, λίθου, μολύβδου, μαρμάρου, ξύλου, πηλοῦ, σιδήρου, χαλκοῦ, χρυσοῦ ;

3) Πῶς λέγεται ὁ ἐπιτήδειος, ὁ ἱκανὸς πρὸς τό : ἀρχειν, ἀροῦσαι, γράφειν, θανατοῦν, μάχεσθαι, πίνεσθαι, πολεμεῖν, τρέφειν, χρῆσθαι ;

4) Πῶς λέγεται ὁ ἔχων ἐν ἀφθονίᾳ : ἀκάνθας, ἄμμον, αἷμα, ἀνέμους, ἀστέρας, αἰσχος, ἔχθος, θάρρος, ἰσχύν, κλέος, κύματα,

λύπην, οίκτον, πέτρας, πείναν, πυρετόν, βώμηγ, σκότος, ὕλην, φω-
ήν, ψύχος;

5) Τίνα ἐπιθέτα δηλοῦντα χρόνον παράγονται ἐκ τῶν λέξεων:
ἑσπέρα, θέρος, μετόπωρον, πρωί, σήμερον, στιγμή, τέταρτος;

125. Δ'. Παραγωγή ἐπιρρημάτων.

1) Τίνα τροπικὰ ἐπιρρήματα σχηματίζονται ἐκ τῶν ἐπιθέτων:
ἀκριβής, ἀφοβος, ἀσφαλής, ἀληθής, ἀδικος, βραδύς, βαρύς, δι-
καιος, εὐθυμος, εὐδαίμων, ἔνδοξος, ἠδύς, καλός, κακός, δξύς, ὀρ-
θός, ῥάδιος, σώφρων, συνήθης, ταχύς, χαρίεις;

2) Τίνα τροπικὰ ἐπιρρήματα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων:
ἀναφαίνομαι (θ. φαν-), βαίνω (θ. βα-), βαρβαρίζω, διαγορεύω (θ. ῥη-),
κρουνός, μείγνυμι, ὀμόθυμος, πάμφηφος, πάνδημος, σπείρω, συλ-
λαμβάνω (θ. ληβ-), συνίσταμαι (θ. στα-), σωρός, τρέχω, φύρω, χέω
(θ. χυ-);

ΣΥΝΘΕΣΙΣ

126. Α'. Πρῶτον συνθετικόν.

α') *Ονομα ὡς πρῶτον συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων· ὁ ἀγῶνας-τιθείς,
ὁ ἀμάξας-πηγνύς, ὁ ἰδρύς-τέμνων, ὁ κάλαμον-φέρων, ὁ κώμη-ἄρχων,
ὁ καλὴν-κόμηγ (ἔχων), ὁ λόγους-γράφων, ὁ λόγην-φέρων, ὁ μι-
σθὸν-φέρων, ὁ μάστιγα-φέρων, ὁ μακρὰς-χειρας (ἔχων), ὁ ναῦς-
πηγνύς, ὁ παιδᾶς-νέμων, ὁ τάξεως-ἄρχων;

β') *Ακλιτον ὡς πρῶτον συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων· ὁ ἀ-βλάβη, ὁ ἀ-δίκη,
ὁ ἀ-ἱκανός, ὁ ἀ-θμιος, ὁ ἀ-θνομα, ὁ ἀ-παῖς, ὁ δυσ-θεατός, ὁ ἐν-δάλλω, ὁ εὐ-
τόχη, ὁ ἡμι(συ)-τάλαντον, ὁ νη-ποινή, ὁ συν-γράφω, ὁ ὑπὸ-ἄγω;

γ') Ῥῆμα ὡς πρῶτον συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων· ὁ ἄρχων-ληστῶν, ὁ κρύπτων-νοῦν, ὁ λύων-πόνους, ὁ μισῶν-ἀνθρώπους, ὁ φεύγων-πόνους, ὁ φιλῶν-πόλις, ὁ φιλῶν-πόλεμος;

127. Β'. Δεύτερον συνθετικόν.

α') Οὐσιαστικόν ὡς β' συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων· ὁ ἄν(ευ)-αἰτίας (ῶν), ὁ ἄν(ευ)-βάθους, ὁ ἄν(ευ)-κτήματος, ὁ γραμμαίων-διδάσκαλος, δίκαιος-κριτής, ὁ ὑπὸ-χειρὶ(ῶν), ὁ ἐπι-γῆς(ῶν), ὁ ἐπι-ἡμέρας (ῶν), ὁ εὖ (=καλοῦς)-ἄνδρας (ἔχων), κώμη-πόλις, ὁ ξανθὴν-κόμηγν (ἔχων), οἴκου-φύλαξ, ὁ φιλῶν-χρήματα;

β') Ἐπίθετον ὡς β' συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων· δυσ-βατός, πᾶν-ἄγαθός, ἀ-δόκιμος, ἀ-κακός, εὖ-ληπτός, εὖ-πιστός, ἀ-πιστός, πᾶν-ποικίλος, δυσ-πιστός, πᾶν-πονηρός, ἀ-φίλος;

γ') Ῥῆμα ὡς β' συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων· ὁ πολὺ-ἔσθλιον (θ. φαγ-), ὁ ψευδῆ-λέγων, ὁ ὄπλοις-μαχόμενος, ὁ πολλὰ-μανθά-νων, ὁ σίτον-μετρῶν, ὁ Ὀλύμπια-νικῶν, ὁ φῶς-φέρων;

δ') Ἄκλιτον ὡς β' συνθετικόν.

Τίνα σύνθετα σχηματίζονται ἐκ τῶν λέξεων· οὐ-δέ, ἐπι-ἔξῃς, μετὰ-ἔπειτα, οὐδὲ-ποτέ, οὐ-τέ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

2. Εικάζω=παρομοιάζω.

5. Α'. 1. νά είμαι. Διώκω=καταδιώκω· άμνος=άρνιον· γινώσκω=γνωρίζω· θύω=θυσιάζω· προκρίνω=προτιμῶ.

Β'. 1. έν.—2. γάρ. Πάντοτε=αεί· έγκαταλείπω=καταλείπω.

6. 1. έν.—2. δοτ. Διάφορος=ποικίλος· ύπάρχουσιν=είσιν· κατοικῶ=διατρίβω· Λιθύη είναι ή σημερινή 'Αφρική· ήτο=ήν.

7. Α'. 1. νά υπερβαίνωσιν.—2. πρέπει.—3. λοιπόν.—4. από τρόφιμα. — 5. εκ ξύλου.—6. διά τῶν τόξων. Έγγυς=πλησίον· Ξριον=σύνορον· άκρον=κορυφή· κωλύω=έμποδίζω· πολέμιος=έχθρός· σίτος=τροφαί· κομίζω=φέρω· επίτηδεια=τρόφιμα· μεστός=γεμάτος.

Β'. 1. έν μετά δοτ.—2. τὰ μὲν—τὰ δέ. Είναι (πληθ.)=είσιν· ύπῆρχεν=ήν.

8. Α'. Αίσχύνη=έντροπή· πενία=πτωχεία.

Β'. 1. έν. Δυστυχία=άτυχία· στολισμός=κόσμος· καταφύγιον=καταφυγή.

9. Α'. 1. με άρτον.—2. έντός αυτών. Βασιλεύω=είμαι βασιλεύς· βιοτεύω=ζῶ· παιδεύω=εκπαιδεύω· ξόανον=άγαλμα (ξύλινον)· παράδεισος=κήπος· θηρεύω=κυνηγῶ.

Β'. 1. μη διώκειν.—2. τίς.—3. ανάπτειν.—4. σύν.—5. δοτ.—6. ή. Καταστρέφω=φθείρω· προτρέπω=κελεύω· έρχομαι πλησίον=πλησιάζω· τρέπομαι εις φυγήν=φεύγω· δίδω συμβουλήν=συμβουλεύω· κυνηγός=θηρευτής· εύχαρίστησις=ήδονή· ρίπτω βέλη=τοξεύω· τοιουτοτρόπως=οὕτως.

10. 1. Είλω=ύποχωρῶ· πονηρία=κακία· τελευτή=θάνατος.

Β'. 1. δοτ.—2. έν.—3. γεν. άπρόθ.—'Αρμύζει=πρέπει· έντροπή=αίσχύνη· πάντοτε=αεί· εκστρατεία=στρατεία.

11. Α'. 1. εις τὰς όποιας.—2. προσέτι.—Ταπεινός=χαμηλός·

καλὸς=ἰσθμῶς· ἱερὸν=ναός· μάλιστα=πρὸ πάντων· σεμνός=σε-
 βαστός· φίλος=ἀγαπητός· γυμνάσιον=γυμναστήριον· ἔνθα=δοῦ.
 Β'. 1. δοτ. ἀπρόθ.—2. γεν. ἀπρόθ. Καλός=ἀγαθός· διάφορος

=παντοῖος· γεμᾶτος = μεστός· κόπος = πόνος.

12. Α'. Παμφόρος = εὐφορος εἰς πᾶν εἶδος καρπῶν· ἄγονος
 = ἄκαρπος· κατακλύζω = σκεπάζω μὲ νερό· ὁ, ἢ πάπυρος = εἶ-
 δος φυτοῦ τῆς Αἰγύπτου. Ἐκ τοῦ φλοιοῦ τούτου κατασκευάζον
 χάρτην· βίβλος = ὁ φλοιὸς τοῦ παπύρου καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ κατασκευα-
 ζόμενος χάρτης.

Β'. 1. ἐν.—2. ἦν.—3. ἀθάνατός ἐστιν.—4. ἀτιμός ἐστιν. Ἐχω
 πείραν = ἔμπειρός εἰμι· στρατός = στρατιά· ὑπακούω = ὑπήκοός
 εἰμι· φλύαρος = ἄλογος· προσέχω = προσέχω τὸν νοῦν.

13. Α'. Ἱερὸν = ναός· κλεινός = περίφημος· θεραπεύω = τιμῶ·
 ἄδω = φάλλω.

Β'. 1. ἀπαρέμφ.—2. ἐν. Στήλαι Ἑρμοῦ = Ἑρμαί.

14. 1. κατὰ τίνα τρόπον.—2. εἰς τὸ τρέξιμον.—3. εἰς τὸν δι-
 σκον.—4. διὰ βράδων.—5. ἐκεῖνο τὸ ὅποιον. Πιστός = πιστευτός·
 ἄπιστος = ἀπίστευτος· ἠδέως = εὐχαρίστως· τραχύτατα = αὐστηρό-
 τατα, σκληρότατα· πρῶ = πρῶτῃ· ἅπαξ = μίαν φοράν· ἐνιαυτός =
 ἔτος· παίω = κτυπῶ· ἄθλον = βραβεῖον· δηλός = φανερός.

15. Α'. Πλοῦς = ταξείδιον· χαλεπός = δύσκολος· ῥοῦς = ῥεῦμα·
 δεινός = φοβερός· σκόπελος = βράχος.

Β'. 1. ἄνευ.—2. προτρέχω τινός.—3. ἐν.—4. μετάφρασον, ὡσεὶ
 ἔλέγετο «εἰς τὰ κόκκαλα λευκὸν χρῶμα ὑπάρχει».—5. ἐν.—
 6. ἦσαν. Καθῶς = ὡσπερ· μυαλά = νοῦς· καταστρέφω = φθείρω·
 κἀνίστρον = κανοῦν.

16. Α'. νεὼς = ναός· λεὼς = λαός· ταῶς = παγώνιον.

Β'. 1. εἰκόασι.—2. δοτ.—3. τῆς νυκτός.—4. νέμονται.—5.
 ἐγείρεσθε.—6. ἄμ' ἔψ.

17. Α'. 1. κατὰ τὸ ἔαρ.—Ἐπιβουλεύω = παραμονεύω· ὕλη =
 ἄσος· πέτρα = βράχος.

Β'. 1. δοτ.—2. δοτ.—3. μετάφρασον διὰ τοῦ εἰσὶ μετὰ δοτ.—

4. ἐν.—5. δοτ. Φρόνιμος = συνετός· σφοδρός ἄνεμος = λαίλαψ· καταστρέφομαι = φθείρομαι.

18. 1. ἐν.—Στέλλω = πέμπω· ὑπακούω = πείθομαι· τιμωρῶ = κολάζω· φέρω = κομίζω.

19. Α'. 1. μεταξύ.—2. διὰ τὴν κομψότητα.—3. ὅτι ἦτο.—4. ἐπὶ πολλὴν ὥραν.—5. νὰ φεύγωσι—6. νὰ ἐπιτρέψωσι.—7. νὰ κρίνη. Πλήν = ἐκτός· δι' θ = διὰ τοῦτο ἤδε = ἡ ἐξῆς· καλλίστη = ὠραιότητα· διαφέρω = ὑπερέχω· φαιδρότης = εὐθυμία· ἔρις = φιλονικία· θρέμματα = κτήνη· νέμω = βόσκω· σχῆμα = παράστημα· κόρυς = περικεφαλαία· αἰγίς = ἀσπίς· ἐγχειρίζω = δίδω·

Β'. 1. μετάφρασον διὰ τοῦ ἦσαν μετὰ δοτ.—2. γεν. ἀπρόθ. Πτηνὸν = ὁ ὄρνις· εὐγνωμοσύνη = χάρις.

20. Α'. 1. εἰς τὸ κυνήγιον.—2. νὰ λαμβάνωσι μέρος. Ἐνεδρεῶ = παραμονεύω· φιλόθηρος = ὁ ἀγαπῶν τὸ κυνήγιον· κόμη = χωρίον· οἰκίτης = ὑπηρέτης· ἰχνεύω = ἀνιχνεύω· ὡς = καθώς.

Β'. 1. λέξω.—2. σοῦ.—3. ὅς.—4. ἐν.—5. πᾶσαν. Νέος = καινός.

21. Α'. 1. πόσον.—2. εἶσαι.—Τίμιος = πολύτιμος· δεινός = φοβρός· δράκων = ὄφις.

Β'. 1. μετάφρασον διὰ τοῦ εἰσι μετὰ δοτ.—2. ἐν.—3. εἰ.—4. δοτ. Ὑπάρχει = ἐστὶ· ἐμπιστεύομαι = πιστεύω.

22. Α'. 1. μεταξύ.—2. λαμβάνει μέρος εἰς πολλοὺς ἀγῶνας.—3. διὰ τὰς νίκας.—4. διὰ πλοίου.—5. νὰ φονεύσωσι.—6. νὰ φέρη. Θεραπεύω = περιποιούμαι· ἀργύριον = χρήματα· χειμῶν = τρικυμία· δαίμων = θεός.

Β'. 1. τοῦ χειμῶνος.—2. ὄσων.—3. εἰ.—4. ἐν.—Νικητήριον ἄσμα = παιάν· κτένιον = κτεῖς· λιβάδιον = λειμῶν· θεός = δαίμων· μύτη = ῥίς· ξυλουργός = τέκτων.

23. 1. δοτ. ἀπρόθ.—2. πάντες.—3. γενικ. ἀπρόθ.—4. ἐν. Ζῆον = θήρ· ἀποφεύγω = φεύγω· ἄλας = ἄλες, γεν. ἁλῶν· ἔχω πεποίηθαι = πιστεύω· ζῶγη = ζωστήρ· ὠραῖος = καλός.

24. 1. μετάφρασον διὰ τοῦ ἦν μετὰ δοτ.—2. ἐν.—3. γενικ.—4. δοτικ.—5. μετάφρασον διὰ τοῦ ἐστὶ μετὰ δοτ. Μορφή = εἶδος·

ὠραιότης = κάλλος· φόρεμα = ἐσθῆς· κατορθώματα = τὰ κλέα·
περικεφαλαία = κράνος· δόξα = κλέος.

25. Α'. 1. νὰ ἀπαλλάξῃ. — 2. πρὸς τὰ τετράποδα. — 3. ἐκ τοῦ
βράχου. Ἥδομαι = εὐχαριστοῦμαι· πέρας = τέλος· γέρας = βρα-
βεῖον· νεόγονος = νεογέννητος· ἔρπω = σύρομαι κατὰ γῆς· βαινω =
περιπατῶ· γῆρας = γηρατεία.

Β'. 1. δοτικ. — 2. ἐπὶ μετὰ δοτ. Τρώγω = ἐσθίω· ἀριστερόν =
εὐώνυμον.

26. Α'. 1. δευτ. — 2. διὰ νηγεμίας. — 3. νὰ θυσιάσῃ. Συλλέγω =
συναθροίζω· ἱερὰν = καθιερωμένην· εὐνοια = ἀγάπη· ἔξετε = θὰ
ἔχητε.

Β'. 1. ἐν. — 2. δοτικ. — 3. θῦσαι. Παρακαλῶ = ἰκετεύω· διατάτ-
τω = κελεύω.

27. Α'. 1. ὑπεράνω. — 2. νὰ φανερώνητε. — 3. διὰ θανάτου.
Ἦκεν = εἶχεν ἔλθει· ὕβρις = κακουργία· φαίνω = φανερώνω.

Β'. 1. ἐν. — 2. δοτικ. Φαγητὸν = βρώσις· σύντροφος = ἐταῖρος.

28. Α'. Ἀλίσκομαι = συλλαμβάνομαι· σαγηνεύω = συλλαμ-
βάνω με δίκτυον· μῦς = ποντικός· ἀγρεύω = συλλαμβάνω· σῦς =
χοῖρος.

Β'. 1. δοτικ. — 2. δοτικ. ἀπρόθ. — 3. ἐπληξε. Παράγω = φέρω·
σταφυλή = βότρυς· γλυκύτης = ἡδύτης· δύναμις = ἰσχύς.

29. Α'. 1. κατὰ τὴν σωματικὴν δύναμιν. — 2. με ἡμᾶς. Στρα-
τεύω = ἐκστρατεύω· παιδεύω = ἀνατρέφω· ὤδε = ὡς ἐξῆς· ἦκω =
ἔχω ἔλθει· δῆ = λοιπόν· λανθάνω = μενῶ ἀγνωστος· ὕβρις = αὐθά-
δεια.

Β'. 1. μετάφρασον διὰ τοῦ ἦν μετὰ δοτ. — 2. δοτικ. ἀπρόθ.
Γραῖα = γραῦς· βοσκός = νομέυς· παρομοιάζω = εἰκάζω.

30. Α'. Θεραπεύω = περιποιοῦμαι· σκώπτω = περιγελῶ· φυγα-
δεύω = ἐξορίζω.

31. Α'. 1. νὰ βοηθῇ. — 2. ἐναντίον. — 3. νὰ ἐκστρατεύῃ. — 4. διὰ
τῆς πειστικῆς δυνάμεως. Αἰδῶς = ἐντροπή· αἰσθάνομαι = ἐννοῶ.

Β'. 1. δοτ. ἀπρόθ.—2. μετάφρασον διὰ τοῦ ἦν μετὰ δοτ. Προσελκύω=προσελκῶ· τσακάλι=θῶς.

32. Α'. χάριν ἔχω=εὐγνωμοσύνην ὀφείλω· θεραπεύω=τιμῶ.

Β'. 1. προσήκει.—2. παιδεύειν.—3. ὑπακούειν.—4. δοτ.—

5. μάλλον.

33.1.δοτικ.—2.γενικ.ἀπρόθ.—Βελανιδιά=δρῦς·κτένι=κτελες.

34. Α'. Συνάγω= συναθροίζω· ἐλεύνω=σύρω· πρέσβυς=γέρον· κύμβη=λέμβος.

Β'. 1. δοτ.—2. ολον.—3. ἐν.—4. ἦγον.—5. δοτ.—6. ἐνετύγχανον μετὰ δοτ.—7. πιστεύουσι.—8. μετοχ.—Περίφημος=ἐνδοξος· πλοῖον=ναῦς· συμβουλή=βουλή· χῶμα=χοῦν· ἀπεσταλμένος=πρεσβευτής.

35. Α'. ἰσότημοι ἦσαν = ἰσοδυνάμου. — γὰρ=δηλ.— τοτὲ μὲν—τοτὲ δὲ=ἄλλοτε μὲν—ἄλλοτε δέ.

Β'. 1. Ἐπίθετα.—2. δύσους.—3. πυρίπνου. Κόκκινος=πορφυροῦς, φοινικοῦς.

36. Α'. 1. ἐν τῇ Ἄδῃ.—2. χύνονται. Ἐμπλεως, σύμπλεως, πλέως = γεμάτος· περιέχομαι = περικλείομαι· ὄλεως = εὐμενής· ἡδονή = εὐχαρίστησις· κακόνους=μὴ εὐνοϊκός.

Β'. 1. ἀγῆρως ἐστί.—2. δοτ.—3. εὐγείως.—4. λεπτόγείως.

37. Α'. 1. πλησίον αὐτοῦ.—2. μεταξύ τῶν Π.—3. ἐντὸς ὀλιγοῦ χρόνου.—4. ἐναντίον.—5. ὅτε ἔλεγες.—6. τοῦλάχιστον.—7. ἂν καί. Ἡδῆ=πλέον· δμόφυλος=ὁμοεθνής.

Β'. 1. ἐπὶ μετ' αἰτ.—2. ἐν.—3. ἀπὸ μετὰ γεν. Ἐξορίζω=φυγαδεύω· ἐμποδίζω=κωλύω.

38. Α'. 1. πόσων.—2. ἦσο. Ἄρρηγν=ἀρσενικός· σώφρων=φρόνιμος.

Β'. 1. ἐκόντες.—2. ὁσην. Εὐτυχισμένος=εὐδαίμων· ἀχάριστος=ἀγνώμων· τιμωρῶ=κολάζω· μαῦρος=μέλας· ταλαίπωρος=τάλας.

39. 1. νὰ διατρέχωσι.—2. ἐκ φύσεως.—3. παύει νὰ τρέγῃ. Βραχὺς=μικρός· μέντοι=ὅμως· τέρμα=τέλος· ἔως=ἕως ὅτου.

40. 1. πρόσεχε τὸν νοῦν.—2. γεν. ἀπρόθ. Ὠφέλιμος=λυσι-
τελής· ἔνδοξος=εὐκλής· ἄφοβος=ἀδεής· ἀνόητος=εὐήθης· μυ-
ρωδάτος=εὐώδης· ἔξυπνος=εὐφυής· πολεμικὸν πλοῖον=τριήρης·
ἀνωφελής=ἀλυσιτελής.

41. Πτωχὸς=πένης· ἐξόριστος=φυγάς· ἔμπειρος=τρίβων· ὁ
χωρὶς χειρας=ἄχειρ· ὁ ἔχων μακρὸν ἀνχένα=μακραύχην.

42. Ὑλήεις=δασώδης· φωνήεις=ὁ ἔχων φωνήν.

43. Α'. 1. νὰ ἀπέλθῃ.—2. κατὰ ταύτην τὴν νύκτα.—3. πό-
σον.—4. καλῶς.

44. 1. νὰ λέγῃς.—2. καθῶς.—3. διὰ. Δῆ=λοιπόν· φεύγω=
ἀποφεύγω· ὀμιλία=συναναστροφή· σέβω=σέβομαι· οἶομαι=νο-
μίζω· ἠδέως=εὐχαρίστως· κελεύω=προτρέπω.

45. Α'. 1. νὰ ἄρχῃ.—2. ἀκόμη.—3. ὅτε ἦτο.—4. ἦτις ἦτο.
Βασιλικὸς=ἰκανὸς νὰ βασιλεύῃ· γεραῖος=γέρον· παύω=κτυπῶ,
πληγῶνω.

Β'. 1. πρεσβύτερον.—2. νεώτερον.—3. ἵππεύειν.—4. τοὺς
τρόπους.—5. αἰτ. ἀπρόθ. Ἐντροπαλὸς = αἰδήμων· ἀγαπητὸς=
φίλος.

46. Α'. 1. ἀφ' οὗ.—2. διὰ τῶν πλοίων.—3. πλησίον. Ἐλάτ-
των=μικρότερος· μείζων = μεγαλύτερος· ἔταιρος = σύντροφος·
μείους=ὀλιγωτέρους.

Β. 1. γεν. ἀπρόθ.—2. ὦν.—3. κρείττων.—4. γεν. ἀπρόθ.
—5. βελτίων.—6. γεν. ἀπρόθ. Πανοῦργος=δολερός· ἐπιστροφή=
κάθοδος· εὐκολος=ῥάδιος.

47. Α'. 1. διὰ τὴν εὐσπλαγχίαν. Συντυγχάνω = συναντῶ·
ἐγχειρίζω=δίδω· εὐφραίνομαι=εὐχαριστοῦμαι· οὐσία=περιουσία·
εὐ πράττω=εὐτυχῶ.

Β'. 1. ἐν. Κωλύω=ἐμποδίζω· ἔρις=φιλονικία.

48. Α'. 1. ὅτε.—2. τὰ ἐξῆς.—3. ὅση τὸ δυνατὸν περισσο-
τέρους.—4. θὰ εἶναι.—5. ὅταν. Παραστάτης=ὁ πλησίον παρα-
τεταγμένος· κέλευσμα=παράγγελμα.

Β'. 1. δοτ.—2. μηδεῖς. Λέγω τὴν ἀλήθειαν=ἀληθεύω.

50. Α'. 1. ἀφ' οὗ ἐφόνευσεν.—2. ἤτις εἶχεν.—3. ἀφιερωμένη.—4. ἐπειδὴ ἤθελεν.—5. ἔνεκα τῆς καταδιώξεως.—6. ἐν ᾧ ἐμελλε.—7. ἐν ᾧ ἔφερε.—8. ἔνεκα αὐθαδείας.—9. ἐξ ἀνάγκης.—10. δὲν...πλέον. Ἐμ-ψυχος = ζωντανός· τιτρώσκω = πληγώνω· κάμνω = κουράζομαι· χαλεπαίνω = ἀγανακτῶ.

Β'. 1. ἄλας (τούς).—2. ὑπέρ. Εὐσπλαγχνίζομαι = οἰκτίρω.

51. Α'. 1. ὁποῖαν.—2. παρουσιάσθη. Ἀπάγω = φέρω μακράν· λείπω = ἐγκαταλείπω· πεδίον = πεδιάς· ἄντρον = σπήλαιον· βάλλω = ρίπτω, κτυπῶ μακρόθεν.

Β'. 1. οὐδέν. Ἀφήνω = λείπω· πλησίον = ἐγγύς· ὀδηγῶ = ἄγω· συναθροίζω = συνάγω· ὄλος = ἄπας· σφάλλω = ἀμαρτάνω· γεννῶ = τίκτω.

52. 1. γεν. ἀπρόθ.—2. δοτ.—3. ἄνευ.—4. ἐν.—5. δοτικ.

53. Α'. 1. διὰ τὰς ἡττας.—2. ὅσοι.—3. νὰ παρέχωσι. Μέλ-λω = σκοπεύω· ἐκκλησία = συνέλευσις τοῦ λαοῦ· ἄχθομαι = ἀγανακτῶ· καταλαμβάνομαι = εὐρίσκομαι· λήζομαι = λεηλατῶ, βλάπτω· πάτριος = πατροπαράδοτος· ἀρετή = ἀνδρεία· ἐπιλανθάνομαι = λησμονῶ.

Β'. 1. οὐ δεῖ. Σκέπτομαι = βουλεύομαι· ἐξουσιάζομαι = ἄρχομαι.

54. Α'. 1. θὰ σκεφθῶσι μεθ' ἡμῶν.—2 ἡμᾶς. Ἀγαθός = ἀνδρεῖος· εἶτα = ἔπειτα· προστατεύω = ὑπερασπίζω.

Β'. 1. γενικ.—2. δοτικ.—3. μέσ. μέλ.—4. δοτικ.—5. μετχ. Ἀρχίζω = ἄρχομαι· σκέπτομαι = βουλεύομαι· ἀκολουθῶ = ἔπομαι.

55. 1. ψεύδομαι.—2. μέσ. ἄορ.—3. δοτικ.—4. κατεστρεψά-μην. Καλός = χρηστός· πολεμῶ = ἀγωνίζομαι· κατορθώνω = διαπράττομαι.

56. 1. Εἰ.—2. δοτικ.—3. ἐν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ.—4. οὐπω.—5. ἐν.—6. τὸ β. λείπομαι.

57. Κατορθώνω = διαπράττομαι.

58. Α'. 1. περισσότερον ἀπὸ πᾶν ἄλλο.—2. εἴθε νὰ τρέψηται

εἰς φυγὴν. Ἐμὸς=ἰδικός μου· μέμφομαι=κατηγορῶ· φυλάττομαι=προφυλάττομαι· ἐψευσάμην=εἶπον ψεῦδος.

Β'. 1. μεσ. ἀόρ.—2. μέσ. ἀόρ. τοῦ φυλάττομαι.—3. αἰτ. ἀπρόθ. Ἐπιστρατεύω=στρατεύομαι· ἀποφασίζω=ψηφίζομαι.

59. 1. χάρισαί μοι.—2. ἐν.—3. γεν. Σκέπτομαι=βουλεύομαι· ἀρχίζω=ἄρχομαι· ἀποφασίζω=ψηφίζομαι.

60. 1. δοτ.—2. μάλιστα. Ἐτοιμάζω=παρασκευάζομαι· ἐξοπλίζω=δπλίζομαι· ὑποτάσσω=καταστρέφομαι.

61. Α'. Κλοπαῖος=κλοπιμαῖος· ἄθλον=βραβεῖον.

Β'. 1. γενικ. μετχ.—2. μέσος ἀόριστ.—3. ἐπὶ μετ' αἰτ.—4. ὡς πορευσόμενος.

62. 1. μέσ. ἀόριστος.—2. δοτικ.—3. μετχ. παθ. παρκ. οὐδετ.—4. οὐδέν.—5. ταχθῆ. Πάντοτε=αἰεί τιμωρῶ=κολάζω. σφάλμα=ἁμάρτημα.

63. 1. τραφήγαι τὸν Δία.—2. ἀπαρέμφ.—3. γεν. ἀπρόθ.—4. αἰτ.—5. μέσ. ἀόρ.—6. μέλ. 6' εὐκτ.—7. αἰτ. μέλλ. μετοχ.—8. εὐκτ. ἀόρ.—9. γεν.

64. Α'. 1.—εἰς.—2 ἐντεῦθεν.—3. ἀφήκεν.—4. ἀφ' οὗ κλπ. Προσάγομαι=λαμβάνω μὲ τὸ μέρος μου· φύλαξ=φρουρός· φυλακῆ=φρουρήσις· ἀπορία=πτωχεῖα· εὐδοξία=καλὴ ὑπόληψις, δόξα.

Β'. 1. ἀφικόμην.—2. γεν. ἀπρόθ.—3. ἡσθόμην.—4. προσηγαγόμην.—5. κατελιπόμην. Χωρίον=κώμη· γεμάτος=πλήρης.

65. 1. ἦ.—2. σύν.—3. δοτ. Ἀγαπῶ=στέργω· γειτονικός=γείτων.

66. 1. ἀ μὴ προσήκει.—2. ὦν.—3. ἀπαρέμφατ. Βλέπω=δρῶ. ἀφήνω=ἔαω-ῶ· κυνηγῶ=θηράω-ῶ· φωνάζω=βοάω-ῶ· σιωπῶ=σιγάω-ῶ· ἔρχομαι=φοιτάω-ῶ· τρώγω=ἐσθίω· δύσκολος=χαλεπός.

67. 1. εἶναι.—2. περιπορευόμενος.—3. δοτ.—4. εἰς ἀ δεῖ.—5. ἐπὶ ταῖς θύραις.—6. δοτικ.—7. γενικ. Προσπαθῶ=πειράομαι· ὦμαι· παρατηρῶ=θεάομαι· ὦμαι· νικῶμαι=ἠττάομαι· ὦμαι· μεταχειρίζομαι=χρῶμαι· ἐξουσιάζω=ἄρχω· θεραπεύω=ἰάομαι· ὦμαι.

68. 1. δοτ. ἀπρόθ.—2. δοτ.—3. δεῖ ὑμᾶς.—4. τὰ δέοντα.—
5. ἀπὸ μετὰ γεν. Ἄγαπῶ=φιλέω-ῶ· συμβουλεύω=παραινέω-ῶ·
σκέπτομαι=ἐννοέω-ῶ· κατοικῶ=οἰκέω-ῶ.

69. 1. οἱ παρόντες καιροί.—2. αἰτιατ.—3. αἶτ.—4. γενικ.—
5. δοτ.—6. μηδεῖς. Ἔχω ἀνάγκη=δέομαι· νομίζω=ἡγέομαι·
οὔμαι· ἐκτελῶ=τελέω-ῶ· παρακαλῶ=δέομαι· προτιμῶ=αἰρέομαι·
οὔμαι.

70. 1. δοτ.—2. μετοχ. Παρομοιάζω=δμοιόω-ῶ· ἔχω τὴν ἀξίω-
σιν=ἀξιόω-ῶ· στεφανώνω=στεφανόω-ῶ· ζηλεύω=ζηλώω-ῶ· ὑπο-
δουλώνω=δουλόω-ῶ· τιμωρῶ=ζημιόω-ῶ· ἐλευθερώνω=ἐλευθε-
ρῶω-ῶ· λεηλατῶ=δηρόω-ῶ· ὑποτάσσω=χειρόομαι·οὔμαι· ταπει-
νώνω=ταπεινώω-ῶ· ἐναντιώνομαι=ἐναντιόομαι·οὔμαι.

71. Α'. 1. διὰ τῆς ν.—2. ἀπὸ τὸ νὰ ὑποδουλώσῃ.—3. παρὰ
πολύ.—4. ἐπειδή.—5. καθώς.—6. κατεδίκασαν αὐτὸν εἰς θάνα-
τον. Δῆμος=λαός· τελευτάω-ῶ=ἀποθνήσκω· ἔνθα=ἔπου.

Β'. 1. εὖ ποιῶν.—2. αἶτ.—3. μέσ. ἀόρ.—4. παντοίοις.—5.
τέρας.—6. εἰ.—7. οὔποτε.—8. μετχ.—9. γεν.—10. μετχ. μέλλ.
Κυριεύω=πορθέω-ῶ.

72. 1. Γεν. ἀπρόθ.—2. δοτικ.—3. μετχ.—5. μέσ. μέλλ.—
6. μέλλον ἀπαρμφ.—7. ὡς δεῖ.—8. μέσ. μέλλ.—9. μετοχή.—
10. ὄντα.—11. δοτικ. Δένω=δέω-ῶ· ἀπαιτῶ=ἀξιόω-ῶ· σέδομαι=
αἰδέομαι·οὔμαι· ὀργώνω=ἀρώω-ῶ.

73. 1. δοτικ.—2. οὔπω.—3. ὄν.—4. τὸν πέλας.—5. ἦ. Ἐμπό-
διον=κόλυμα· ἐντρέπομαι=αἰσχύνομαι.

74. 1. ἀλλήλοισ.—2. ἀλλήλους.—3. ἦ.—4. δοτ.—5. τίς.—
6. ἔξεστιν.—7. ἦνπερ. Πότος=τίς· μερικοί=τινές, ἔνιοι· ἔπιος=
ἔστις· ἀποφασίζω=ψηφίζομαι.

75. 1. εἰς τὸ πέραν.—2. δοτ.—3. μετχ. μέλλ.—4. οὐχ ἦτ-
τον.—5. γάρ.—6. ἀπαρέμφ. τοῦ ῥ. ἀπολείπω. Ἀφήνω=καταλείπω·
ἔχω πεποιθήσιν=πέποιθα.

76. 1. δοτικ.—2. ὥσπερ.—3. ὑπὸ μετὰ γενικ.—4. οὔτω.—
5. ἐν. Δυσκολώτερον=χαλεπώτερον.

77. 1. ὁ ἕτερος.—2. πηλίκος.—3. ποδαπός.—4. ποῖ.—5. ὄϊ καδε.—6. πῶς.—7. ὄντα.—8. οἴκοθεν.—9. τοσαῦτα ἔτη.—10. ποῦ.—11. ὀπόσοι.—12. μέντοι.—13. πολέμου ὄντος αὐτοῖς.—14. πότερος.—15. δυνατώτερός ἐστιν.—16. οὐδέτερος.—17. ἐκάτερος.—18. ἀμφοτέροι.—19. μείζον δύνανται.—20. διαλεξόμεθα.—21. δοτικ.—22. ἔξεστιν. Ἐγίνα=ἐγενόμην· κύριος=δεσπότης· κατὰ τὸν πόλεμον=ἐν πολέμῳ.

78. Α'. 1. εἰς γ. ἀγῶνας.—2. μαζί.—3. ἐν καιρῷ κινδύνου.—4. ὁσάκις ἔλαμπον.—5. ἐνν. ἐπίστευον. Ὡδε=ὡς ἐξῆς· μάλιστα=πρὸ πάντων.

Β'. 1. ἄμφω.—2. ἠγείτην.—3. ἐπιστευέτην.—4. δοτικ.—5. τῷ ἐτέρῳ. Ἐκστρατεία=στρατεία· ὁμοιάζω=ἔοικα· τοιουτοτρόπως=οὕτως.

79. 1. ὅ,τι δύοι ποιεῖν.—2. μετοχ.—3. γενικ.—4. ἄπαξ.—5. δοτ.—6. σὺν θεῷ.—7. μετοχ. Καθαρίζω=καθαίρω· καταστρέφω=διαφθείρω· ὑπερασπίζω=ἀμύνω· ἀποκρούω=ἀμύνομαι· φανερώνω=φαίνω· τελειώνω=περαίνω· κουρεύω=κείρω· κόπτω=τέμνω· λυποῦμαι=οἰκτιρῶ.

80. 1. ἀπαρέμφ.—2. γεν. ἀπρόθ.—3. ἑαυτοῦ.—4. ἄόρ. τοῦ σημαίνω.—5. εἰ ἀποκτείνειεν.—6. μέσ. ἄόρ.—7. αἰτ. ἀπρόθ.—8. μέσ. ἄόρ. Φόρεμα=ἐσθῆς· σηκῶνω=αἴρω· πέμπω=στέλλω· ὑψώνω=ἀνατείνω· ὑπόσχομαι=ἐπαγγέλλομαι· ἀπλώνω=τείνω· φονεύω=ἀποκτείνω· μολύνω=μαίνω· διαμοιράζω=διανέμω· ζητῶ=ἀπαιτῶ.

81. 1. ἐν οὐκτῷ μῆσι.—2. ὑπερσ. β'.—3. πῶς ἂν σφήλειε.—4. ἠπίστου.—5. ἀπαρ.—6. ἐσφάλθαι.—7. ἐγρήγορας.—8. κατακεκλιμένοι. Ἀπατῶ=σφάλλω· διασκορπίζω=διασπείρω· ἀτιμάζω=καταισχύνω· τεντώνω=τείνω· πλαγιάζω=κατακλίνομαι.

82. 1. δοτ. ἀπρόθ.—2. μέσ. ἄόρ.—3. οὐκέτι ἐτόλμ.—4. μέσ. ἄόρ.—5. μανείς.—6. ἀπαρέμφ.—7. ἄόρ. παθ. τοῦ β. περαίνω. Ὑπερφηανεύομαι=ἐπαίρομαι· κτυπῶ=πλήττω· κατακρημνίζω=κατασκάπτω· ἐνωρίτερον=πρωϊαίτερον.

83. Α'. 1. ἕκαμνον. Χῶρος = τόπος· διατριδῆ = τόπος διασκευάσεως· ἀκμάζω = ἀνθῶ· ἀνέρπω = ἔρπων ἀναβαίνω· περιελίττομαι = περιτυλλισσομαι· χλοάζω = θάλλω, πρασινίζω.

Β'. 1. καθεύδειν. — 2. ἐστιῶ τινα. — 3. δοτ. — 4. δοτικ. — 5. ἐργάζομαι. — 6. αἰτ. ἀπρόθ. — 7. δοτ. ἀπρόθ. Σύρω = ἔλκω· ἀφήνω = ἔω· ἀκολουθῶ = ἔπομαι· συνηθίζω(τινά) = ἐθίζω· ἤμπορῶ = δύναμαι· σκοπεύω = μέλλω· ἀποκρούω = ἀπωθῶ· κτυπῶ = κρούω· ἀγοράζω = ὠνοῦμαι· τρόφιμα = ἐπιτήδεια· ὁμοιάζω = ἕοικα.

84. 1. πλουτῶν. — 2. δοτ. — 3. εἴμαρται. — 4. ἀπαρέμφ. — 5. δοτικ. — 6. διορύσσω. — 7. μετοχ. Ἐνθυμοῦμαι = μέμνημαι· δέρονω = δέρω· ἀποκρούομαι = ἀπωθοῦμαι· ἀγοράζω = ὠνοῦμαι· συνηθίζω = εἴωθα.

85. Α'. 1. δι' ὕδρων. — 2. κατά τὸ θέρος. — 3. Εἰς τὴν ἐξοχὴν. Δαιτῶμαι = ζῶ (κατά τινα τρόπον).

Β'. 1. ἐκκλησιάζω. — 2. δοτικ. Τοποθετῶ = καθίζω· κατάλληλος = ἐπιτήδειος· ἀρραθωνίζω = ἐγγυῶ· ὑπομένω = ἀνέχομαι.

86. 1. τὰ ἑαυτοῦ. — 2. ζημίαν. Σάκκος = πήρα· θέτω = τίθημι· σφάλμα = ἀμάρτημα· ἐπιθέτω = ἐπιτίθημι· ἀφιερώνω = ἀνατίθημι· συνθέτω = συντίθημι· προτείνω = προτίθημι· ἐνθέτω = ἐντίθημι.

87. Α'. Ἐξίημι = ἐκβάλλω· ἔημι = ῥίπτω· τίθημι = καθιστῶ· ἀνίημι = ἀναπέμπω, ἀναδίδω· ἕοικα = ὁμοιάζω.

Β'. 1. ἑαυτῶν. — 2. δοτικ. — 3. γεν. — 4. αὐτός. — 5. μετοχ. — 6. δοτικ. Ἀφήνω = ἀφίημι· καλλιεργῶ = γεωργῶ· ἐπιτρέπω = ἐφίημι· ἐννοῶ = συνίημι· πτωχεία = πενία.

88. Καλῶς = ἀγαθός· προσκαλῶ = μεταπέμπομαι· ἀφιέρωμα = ἀνάθημα· κρυφίως = λάθρα· κοιλία = γαστήρ.

89. 1. δοτ. ἀπρόθ. — 2. ἐπὶ μετ' αἰτ. — 3. ἐπληξε. — 4. διὰ μετὰ γεν. — 5. γεν. Προθέτομαι = προτίθεμαι· ἐμβάλλομαι = ἐντίθεμαι· ὄρμιῶ = ἔμαι· ἐπιθυμῶ = ἐφίεμαι· ὑποχωρῶ = ὑφίεμαι.

90. 1. ὁμίλιας. — 2. πρὸς. — 3. ἑαυτοῦς. — 4. ἐπίστευον. — 5. εἴ τι συνθεῖτο. — 6. μέσ. ἄορ. — 7. δοτ. Ἐγκαταλείπω = προτεμαι.

91. 1. ζημίαν. Τιμωρία=δίκη· κτυπῶ=βάλλω· ῥίπτω=ἔημι ἐγνοῶ=συνήμι.

92. 1. εὐκτικ.—2. δοτικ.—3. οικειότερον.—4. μέσ. ἄορ. εὐκτ. Συναθροίζω=συλλέγω· χαρακτηρ=τρόποι· κτυπῶ=βάλλω.

93. 1. ἐν.—2. εὐκτ. ἐνεστ.—3. εἰ προσθεῖντο.—4. μέλ. τοῦ καθίστημι. Συνήθεια=ἔθος, νόμος· στήνω=ἵστημι· κινῶ εἰς ἀποστασίαν=ἀφίστημι· τοποθετῶ=καθίστημι· διορίζω=καθίστημι· δικάζω=κρίνω· σηκώνω=ἀνίστημι· ἀνεγείρω=ἀνίστημι.

94. Α'. 1. ἐπειδή.—2. ἄλλως τε καὶ=καὶ μάλιστα.—3. ὅπως. 4. ἐφαίνετο.—5. ὄρισαν.—6. καὶ ποῖαι ἐκ τῶν π. ἔπρεπε νὰ διδῶσι χρήματα.—7. δυσηρεστήθησαν.—8. διὰ τὴν ἡγεμονίαν.—9. ἐπειδὴ κατὰ τὴν γνώμην των οὐδὲως εἶχον ἀνάγκην πολέμου.—10. ἐξώπιζον.—11. ἐπλήρωνον.—12. ἐκ τῶν συμμάχων.—13. ὑπέταξαν.—14. διὰ τῶν χρημάτων.—15. ὁσάκις ἤθελον ἀποστατήσει.—16. εἰς πόλεμον περιήρχοντο, τὸν πόλεμον ἐπεχείρουν.

Προῖσταμαι=εἶμαι ἀρχηγός· ὑβρίζω=κακομεταχειρίζομαι· συνίσταμαι=συνενώνομαι· ἡδέως=εὐχαρίστως· καθίσταμαι=διευθετῶ· καθίσταμαι=διορίζομαι· δίσταμαι=ἀποχωρῶ, ἀποχωρίζομαι· ἀνθίσταμαι=ἐναντιώνομαι· λυπηρὸς=δχληρὸς, δυσάρεστος· ἀρχή=ἐξουσία, ἡγεμονία· ἀφίσταμαι=ἀποστατῶ.

Β'. 1. λέξοντες.—2. ἃ ἐγίγνωσκον.—3. πρὸς πειθῶ καὶ καρτερίαν.—4. εὐκτ. ἐνεστ.—5. δοτ.—6. ὑπανίσταμαι τινι.

95. Α'. 1. ἵνα ζητήσωσιν.—2. δέν...πλέον.—3. διὰ μετὰ αἰτ. 4. ἐκουσίως.—5. ἀφ' οὗ συναθροίσθη ὁ λαός.—6. ὑποκ. αἰ ἀρχαί. 7. ἵνα τιμωρηθῇ. Πειρῶμαι=δοκιμάζω· κήρυξ=ἀπεσταλμένος· εἰσβάλλω=ῥίπτω· χαλεπαίνω=δργίζομαι· θύομαι=θυσιάζω· δίκη· δίδωμι τινι=τιμωροῦμαι ὑπό τινος· ὑβρις=προσοβολή· ἐκδίδωμι=παραδίδω· ἐνθα=τότε· τὸ φιλόπατρι=ἡ φιλοπατρία.

Β'. 1. γεν. ἀπρόθ.—2. μετεδίδου.—3. χρή.—4. ὅ,τι ἂν διδῶ. 5. τοῖς δεομένοις.—6. ἐπὶ μετ' αἰτιατ.—7. ἀποδίδωμι. Δίδω=δίωμι· ἀνταποδίδω=ἀποδίδωμι· ὑποφέρω=φέρω.

96. Βραβεῖον=ἄθλον· ἐπώλησα=ἀπεδόμην.

97. 1. οἶα εἶη ἡ ἀπορία.—2. γεν.—3. δοτ.—4. δοτ.—5. μὴ ἀναπαύσεσθαι.—6. πρίν' ἂν μεθ' ὑποτ. ἀορ.—7. ἄτινα ἂν μ.—8. ἀπαρέμφ. μέλλ. Διορίζω=ἀποδείκνυμι· θέλησις=γνώμη· παρακαλῶ=δέομαι· σβήνω=σθέννυμι· συναναστρέφομαι=συμμείγνυμι· καταστρέφω=ἀπόλλυμι· ἀναμειγνύω=κεράννυμι, μείγνυμι· ὀρχίζομαι=ᾄμνυμι· ἐμπήγω=πήγνυμι· διασπῶ=διαρρήγνυμι· κέντρον=μέσον· ἐνδύω=ἀμφιέννυμι.

98. 1. αἶς.—2. χειμῶνι.—3. αἶτ.—4. γενικ.—5. ἐπὶ μετ' αἰτιατικ.—6. ἐπεί.—7. παρεκελεύετο.—8. δοτ.—9. ἐφ' ἧ.—10. ἐθήρευσε.—11. δοτ.—12. παθ. παρκ. μετχ. τοῦ ῥ. ἀναπετάννυμι. Καταστρέφω=ἀπόλλυμι· διασκορπίζω=(δια)σκεδάννυμι· κρεμῶ=κρεμάννυμι· ἐνδύω=ἀμφιέννυμι.

99. Α'. 1. κατεδίκασαν εἰς θάνατον τὸν Ἴκ.—2. πρὸ πάντων. 3. περιελθὼν, καταντήσας.—4. κατεδίωξεν.—5. κατὰ τὸν χειμῶνα. 6. ὅτε ἐπλεε. Σινώπη: πόλις τῆς Παφλαγονίας παρὰ τὸν Εὐξείνιον Πόντον· ἀποδιδράσκω=δραπετεύω· ὀμιλῶ=συναναστρέφομαι· κοῦφος=ἐλαφρός· ἀπαίρω=ἀναχωρῶ· ἀλίσκομαι=συλλαμβάνομαι· ἀποδίδομαι=πωλῶ· ἐπριάμην=ἠγόρασα.

Β'. 1. δοτικ.—2. ζημιώσεται.—3. δοτ.—4. μετχ. τοῦ ἔργων. Τρικυμία=χειμῶν· κατεδυθίσθηγ=κατέδυν· ἐκυριεύθηγ=ἑάλων· δραπετεύω=ἀποδιδράσκω.

100. 1. δίκηγ ἐπιτιθεῖναι.—2. ὅτι.—3. ὅς ἂν μηδένα μεθ' ὑποτ. ἔνεστ.—4. ὅσον ἂν μεθ' ὑποτακ. ἔνεστ.—5. γεν.—6. οὐ.—7. πόσου.—8. προσαγαγόντος τινός.—9. τοσοῦτου.—10. ἔξεις. Διατάτω=κελεύω· κατακαίω=ἐμπύμπρημι· ἀνάκτορα=βασίλεια· ὦφελῶ=ὄνινημι· ὀλιγώτερον=μεῖον· χορταίνω (τινά)=ἐμπύμπλημι· κρατῶ=φέρω· γνωρίζω=ἐπίσταμαι· θαυμάζω=ἄγαμαι.

101. 1. μετχ. μέλ. τοῦ εἰμί.—2. ἀναστάντες.—3. ἅμα τῇ ἡμέρᾳ.—4. ἀπαρέμφ. μέλλ.—5. δοτικ.—6. ἐκόψαμεν.—7. μετοχ. μέλλ.—8. ἀπαρέμφατ.—9. ἐπανάγαγε. Παρευρίσκομαι=πάρεμι· ἐπιτρέπεται=ἔξεστι.

102. Α'. 1. κατὰ τῶν ἀντιπαρατεταγμένων.—2. δηλ. εἰς φυγήν.—3. ἄλλως.—4. ἢ ταύτην ἢ ἐπὶ ταύτης. Νόμος = ἔθιμον, καθιερωμένον κατέρχομαι = ἐπιστρέφω εἰς τὴν πατρίδα.

Β'. 1. γενικ.—2. εἰς τὰς λιθοτομίας.—3. ὡς ἀπάξοντες—4. ῥαδίως.—5. φέρων.—6. ἐπεὶ.—7. τῇ ἐπιούσῃ.—8. μετχ.—9. μετοχ. γενικ.—10. ποῖ.—11. δῆ. Περιγελῶ = καταγελῶ ἀμέσως = αὐτίκα· σηκῶνομαι = ἀνίσταμαι.

1. πρὶν ἄν.—2. πράξειν.—3. ἀφιστάναί.—4. γενικ.—5. συν-εσόμενος τῷ Σ.—6. ὅποι ἂν δέῃ—7. γάρ. Ὁδηγός = ἡγεμών.

103. Α'. 1. διὰ τοῦ πλήθους—2. ἂν καί.—3. ἐπὶ κεφαλῆς. Ἀνάθημα = ἀφιέρωμα· ἀνάκειμαι = εἶμαι ἀφιερωμένος· ἀπτομαι = ἐγγίζω· ὁ ὄρνις = πτηνόν· ποικίλος = πεποικιλμένος.

Β'. 1. μέλ. τοῦ ἐπίκειμαι.—2. δοτικ.—3. ὑποταχ. τοῦ ἐπίκειμαι.—4. μὴ ἀθυμήσης.—5. εὐκτικ.—6. αὐταί.—7. κομοῦσαι.—8. μετοχή.—9. ἐσθίοντας.—10. ἀπαρέμφατος τοῦ κατάκειμαι—11. δεῖν.—12. ἀπαρέμφατ. τοῦ β. σύγκειμαι. Πολεμῶ = μάχομαι· συνήθεια = ἔθος.

104. Α'. 1. τίνων.—2. ἔχω ἔλλειψιν. Οἶδα = γνωρίζω· δέδια = φοβοῦμαι· ἀπόφθεγμα = ῥητόν, γνωμικόν· ἀργύριον = χρήματα· ψυχὴ = ζωὴ· ἐκάτερος = ἕκαστος ἐκ τῶν δύο.

Β'. 1. σόν.—2. τελευτήσομεν.—3. γενική.—4. ἀπαρέμφατ.—5. μετχ.—6. συνειδυῖα αὐτῇ—7. ἀδικήσασα.—8. μή.—9. ἐν.—10. εἴη. Ἀνταποδίδω = ἀποδίδωμι.

105. 1. δοτ.—2. συγκρ. τοῦ πένης.—3. ἐτμήθην.—4. μέλ. τέμνω.—5. εἰ προσθεῖντο.—6. μετοχὴ τοῦ κομίζω—7. γενικ. μετοχ.—8. αὐτός.—9. ἤρατο.—10. μετοχὴ ἐνεστ.—11. δοτική.—12. ἀπαρέμφ.—13. ὅτι—14. ἀπαρεμφ.—15. γενικ.—16. ἐορ. τοῦ ἐλαύνω. Συμβουλεύω = παρακλεύομαι· ἐκδιώκω = ἐξελαύνω· ἀποκόπτω = ἀποτέμνω· λεηλατῶ = τέμνω· πληρώνω = ἀποτίνω· κουράζομαι = κάμνω· δρόμος = ὁδός· σαγκάνω = δάκνω· φθάνω, ἔρχομαι = ἀφικνοῦμαι· ὑπότχομαι = ὑπισχοῦμαι.

106. 1. Εἰ βούλεται ἤδη ἀπιεναί.—2. ἀόριστος ὁ φθάνω.—

3. μετοχ. — 4. ἄκων. — 5. οὖν. — 6. μὴ μετ' ἄορ. ὑποτ. — 7. ὅτι. — 8. χαλεπῶς ἔφερον. — 9. ὅτι. — 10. εὐκτ. τοῦ ἠδὲξήθην. Ἐννοῶ = αἰσθάνομαι· σφάλλω = ἁμαρτάνω· ἀπατυγγάνω = ἁμαρτάνω· γίνομαι μισητός = ἀπεχθάνομαι· μεγαλώνω = αὐξάνομαι.

107. 1. γεν. — 2. γεν. — 3. αἰτ. ἀπρόθ. — 4. μηδέποτε. — 5. καὶ μικρὰ ἤ. — 6. ἔτι παῖς ὄν. — 7. ὁπότε πύθοιτο. — 8. καταλείψει. — 9. μετχ. μέλλ. — 10. ἐπυθόμην. — 11. βραδίως. Λαμβάνω διὰ κλήρου, λαμβάνω ἐκ τύχης = λαγγάνω· συναντῶ = ἐντυγγάνω· μένω ἄγνωστος = λαυθάνω· πολύτιμος = τίμιος· λησιμονῶ = ἐπιλανθάνομαι· πληροφοροῦμαι, ἐρωτῶ, μανθάνω = πυθάνομαι.

108. 1. εὐκτ. — 2. μετχ. — 3. μέλ. μετχ. — 4. γενικ. — 5. δοτικῆ. Φαίνομαι = δοκῶ· παρακαλῶ = δέομαι· κουράζομαι = κάμνω· ὕσαρεσσομαι = ἄχθομαι· εὐχαρίστως = ἡδέως· ἐπιθυμῶ = βούλομαι.

109. 1. αἰτ. ἀπρόθ. — 2. ἐν. — 3. μέλλων μετοχή. — 4. δοτ. ἀπρόθ. — 5. ἐπὶ μετὰ δοτ. — 6. ἐλεγχθῆ. — 7. ἁμαρτάνω. — 8. εὐκτ. ἐνεστ. — 9. παρὰ μετὰ δοτικ. Νομίζω = οἶομαι· πολεμῶ = μάχομαι· βραδύνω = μέλλω· ἀναχωρῶ = οἴχομαι· ἀποκρούω = ἀπωθῶ.

110. 1. ἀποθανεῖν. — 2. μέσος ἀόριστ. — 3. εἰ μεθ' ὀριστ. μέσου μέλλ. — 4. ὕστερον. — 5. δοτ. — 6. πάντα· Φονεύομαι = θνήσκω· ἐξοδεύω = ἀναλίσκω· συλλαμβάνομαι = ἀλίσκομαι· κυριεύομαι = ἀλίσκομαι· νόστιμος = ἡδύς.

111. 1. μέλλ. τετελ. — 2. γεν. — 3. μέσ. ἄορ. — 4. δοτικ. — 5. ἐπὶ μετὰ αἰτ. — 6. κρεῖττον. Γνωρίζω = γιγνώσκω· ὑπενθυμίζω = ἀναμνησκώ· πρᾶξις = ἔργον· περίστασις = καιρός· πληγώνω = τιτρώσκω· συναντῶ = ἐντυγγάνω· συγχωρῶ = συγγιγνώσκω.

112. 1. αὐτοκράτωρ. — 2. τὸ β. συνέρχομαι. — 3. εἰς λόγους — 4. δοτ. — 5. ἀπαρ. τοῦ κέκμηκα. — 6. μέλλ. μετοχ. τοῦ διαλέγομαι. — 7. μετοχ. — 8. τῶν κηρίων. Κυριεύω = αἰρῶ· κατακρημνίζω = καθαιρῶ· προτιμῶ = αἰροῦμαι· ἐκλέγω = αἰροῦμαι· ἐκλέγομαι = αἰροῦμαι· εὐχαρίστως = ἡδέως· τρώγω = ἐσθίω.

113. 1. γενέσθαι. — 2. δοτικ. — 3. ὡς μετὰ μετοχ. μέλλ. —

4. μέσ. ἄορ.— 5. ἄορ. εὐκτ.— 6. σύνοιδα ἐμαυτῷ.— 7. μετοχ. παρακμ.— 8. παθ. ἄορ. τοῦ ὄρω. Ἀκολουθῶ=ἔπομαι· ποῖον ἐκ τῶν δύο=πότερον· κατέλαβον=κατέσχον· φέρω=ἄγω· φρονεύω=ἀναιρῶ.

114. 1. ἀπαρέμφ. μέλλ. — 2. ἡτιῶ ἄν. Καλύτερος=κρείσων· πολεμῶ=μάχομαι· τόσον=οὕτω· προπορεύομαι=ἡγοῦμαι.

115. 1. μέλλων μετοχ.— 2. συνέθεντο.— 3. γενικ.— 4. μέσος μέλλ.— 5. δοτ.— 6. μετοχ.— 7. ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς.— 8. εἰ. Συνδιαλέγομαι=διαλέγομαι· καιρὸς=ῥα· ἀποκάμνω=ἀπαγορεύω.

116. 1. μέλλ. ἀπαρ.— 2. ἐὰν προσθῆται — 3. λύσας.— 4. δοτικ.— 5. μετοχ. τοῦ καθέξομαι.— 6. μέλ. τοῦ καθέξομαι.— 7. ἐπαραιμένου τοῦ Ἄλιβ.— 8. ὡς μετ. γενικ. μέλλ. μετχ. Περιποιῶμαι=θεραπεύω· ἐπιτρέπεται=ἔξεστιν.

117. 1. ὁποῖα.— 2. κατασκοποῦμαι.— 3. ἀφιππεύει.— Κατατρέγω=κατεσθῶ· εὐκόλως=βραδίως· καταστρέφω=διαφθείρω· σκέπτομαι (παρατηρῶ, ἐξετάζω)=σκοπῶ (-οῦμαι)· ἀγοράζω=ὠνοῦμαι.

118. 1. γενική ἀπρόθ.— 2. προβαλέσθαι — 3. δοτικ.— 4. ἀνέχεσθαι.— 5. δοτική. Κατηγορῶ=αἰτιῶμαι· ἀκούω=ἀκροῶμαι· πηδῶ=(καθ)άλλομαι· παρατηρῶ=θεῶμαι· παραγγέλλω=ἐντέλλομαι· ταξείδιον=πλοῦς· θεραπεύω=ἰῶμαι· ἀποκτῶ=κτῶμαι· προσκαλῶ=μεταπέμπομαι· προτρέπω=παρακελεύομαι· νομίζω=ἡγοῦμαι· ὑποδουλώνω=χειροῦμαι· μεταχειρίζομαι=χρῶμαι.

119. 1. συγγενόμενος.— 2. δοτικ.— 3. πέτεσθαι.— 4. μέσος ἄορ.— 5. γενικ. Θαυμάζω=ἄγαμαι· σέδομαι=αἰδοῦμαι· ἀνάκτορα=βασίλεια· δυσαρεστοῦμαι=ἄχθομαι· ἐπιθυμῶ=βούλομαι· ξένος=ἄλλότριος· παρακαλῶ=δέομαι· ἡμπορῶ=δύναμαι· σπεύδω=ἐπείγομαι· γνωρίζω=ἐπίσταμαι· χαίρω=ἡδομαι· περίστασις=καιρὸς· ἐνθυμοῦμαι=μυμνήσκομαι· νομίζω=οἶομαι· ὑποτάσσω=χειροῦμαι.

Π Ι Ν Α Ε

ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

*Αγαμέμνων κεφ. Γ', § 13, Σημ.	ἄρθρον κεφ. Γ', § 19.
ἀδῖος κεφ. ΙΒ', § 7.	ἀριθμητικά κεφ. ΙΖ'.
αἰφνίδιος κεφ. ΙΒ', § 7.	*Ἀριστογέλτων κεφ. Γ', § 13, Σημ.
αἰσχύνω κεφ. ΔΓ', § 10, Σημ.	ἄρπαξ κεφ. ΙΓ', § 10.
ἀκούσιος κεφ. ΙΒ', § 7.	ἄρρηγν κεφ. ΙΠ', § 14.
ἀκροόομαι κεφ. ΛΓ', § 3, Σημ. 2.	ἄστν κεφ. Γ', § 28.
ἀμνός κεφ. ΙΑ', § 9.	ἄτονα κεφ. Γ', § 9.
ἀναδιπλασιασμός κεφ. ΚΑ', § 7.	αὔξησις κεφ. ΚΑ', § 1.
ἀναδιπλ. ἀνωμαλῖαι κ. ΚΑ', § 24.	αὔξησεως ἀνωμ. κεφ. ΚΑ', § 19.
ἀναδιπλ. ἀττικὸς κεφ. ΚΑ', § 26.	αὔξησις καὶ ἀναδιπλασ. συνθέ-
ἀναδιπλ. ἐλεστωτικὸς κεφ. ΔΖ'.	των κεφ. ΚΑ', § 14.
§ 9 καὶ κεφ. ΜΑ', α', 3.	
ἀνιαρὸς κεφ. ΙΓ', § 5, Σημ. 2.	βάρβαρος κεφ. ΙΒ', § 7.
ἀντων ἀναφορ. κεφ. ΙΗ', § 40.	βάλλω κεφ. ΔΓ', § 16.
ἀντων. ἀόριστοι κεφ. ΙΗ', § 32.	βλάξ κεφ. ΙΓ', § 10.
ἀντων. ἀλληλοπ. κεφ. ΙΗ', § 25.	βόρειος κεφ. ΙΒ', § 7.
ἀντων. αὐτοπαθ. κεφ. ΙΗ', § 22.	
ἀντων. ἐρωτημ. κεφ. ΙΗ', § 27.	γενέθλιος κεφ. ΙΒ', § 7.
ἀντων. κτητικ. κεφ. ΙΗ', § 15.	γεραιὸς κεφ. ΙΓ', § 6.
ἀντων. προσωπ. κεφ. ΙΗ', § 10.	γόνυ κεφ. ΙΑ', § 9.
ἐπλοῦς κεφ. ΙΓ', § 8.	γυνή κεφ. ΙΑ', § 7.
*Ἀπόλλων κεφ. ΙΑ', § 9.	
*Ἄρης κεφ. ΙΑ', § 9.	δάδων κεφ. ΙΑ', § 2.

ἑδέοικα κεφ. Μ', § 4.
 διέφθαρκα κεφ. ΛΔ', § 23, Σημ.
 δίφθογοι κεφ. Α', § 8.
 δόρυ κεφ. ΙΑ', § 9.
 δραστήριος κεφ. ΙΒ', § 7.
 δύναμαι κεφ. ΛΖ', § 65.

 ἐγκλιτικά κεφ. Γ', § 12.
 ἐγγήγορα κεφ. ΚΑ', § 26, δ'.
 ἔγγελος κεφ. Γ', § 29, γ'.
 εἴκοσι κεφ. Δ', § 15.
 εἶμι κεφ. ΚΒ', § 1.
 εἶμι κεφ. Μ', § 2.
 εἰπὲ κεφ. ΛΔ', § 6.
 ἔκθλιψις κεφ. Δ', § 1.
 ἐκὼν κεφ. ΙΙ', § 4, β'.
 ἐλθὲ κεφ. ΛΔ', § 6.
 ἔοικα κεφ. ΚΑ', § 25, β' και
 κεφ. ΛΔ', § 22. Σημ.
 ἐορτάζω κεφ. ΚΑ', § 19, γ'.
 ἐπίθετα ἀνώμαλα κεφ. ΙΔ'.
 ἐπίθετα β' κλίσεως κεφ. ΙΒ'.
 ἐπίθετα γ' κλίσεως κεφ. ΙΙ'.
 ἐπιρρήματα κεφ. ΜΒ', § 5.
 ἐπίσταμαι κεφ. ΛΖ', § 65.
 ἐπιφωνήματα κεφ. ΜΒ', § 10.
 ἐπιδράμην κεφ. ΛΖ', § 66.
 ἐρρωμένος κεφ. ΙΓ', § 8.
 ἔστηκα κεφ. ΛΖ', § 61.
 εὐρέ κεφ. ΛΔ', § 6.
 εὐφωνικά σύμφωνα κεφ. Δ', § 13.
 ἐφάν(θ)ην κεφ. ΛΔ', § 23.

Ζεύς κεφ. ΙΑ', § 9.

 ἡγαγον κεφ. ΚΑ', § 27.
 ἡμερος κεφ. ΙΒ', § 7.
 ἡνεγκον κεφ. ΚΑ', § 27.
 ἡπαρ κεφ. ΙΑ', § 9.
 ἡρεμος κεφ. ΙΒ', § 7.
 ἡσυχος κεφ. ΙΒ', § 7 και κεφ.
 ΙΓ', § 6.

 Θυμὸς κεφ. ΙΓ', § 5, Σημ. 2.

 ἰδὲ κεφ. ΛΔ', § 6.
 ἴδιος κεφ. ΙΓ', § 6.
 ἴσος κεφ. ΙΓ', § 6.

 ἰσχυρὸς κεφ. ΙΓ', § 5. Σημ. 2.
 κάθημαι κεφ. Μ', § 6.
 κανόνες τονισμού κεφ. Γ', § 7.
 κείμαι κεφ. Μ', § 5.
 κέκτημαι κεφ. ΚΑ', § 24.
 κίβδηλος κεφ. ΙΒ', § 7.
 κίνδυνος κεφ. ΙΓ', § 5, Σημ. 2.
 κλείς κεφ. ΙΑ', § 9.
 κλέπτῃς κεφ. ΙΓ', § 10.
 κρᾶσις κεφ. Δ', § 8.
 κρίνω κεφ. ΛΓ', § 15.
 κύων κεφ. ΙΑ', § 9.

 λαδὲ κεφ. ΛΔ', § 6.
 λάλος κεφ. ΙΓ', § 10.
 λιτὸς κεφ. ΙΓ', § 5, Σημ. 2.

